

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü

Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Programı

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİ
İÇİN MATERYAL OLARAK SÖZLÜK GELİŞTİRME**

Murat KÜÇÜK

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2019

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİ İÇİN
MATERYAL OLARAK SÖZLÜK GELİŞTİRME

Murat KÜÇÜK

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü

Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Programı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2019

KABUL VE ONAY

Murat KÜÇÜK tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde B1 Seviyesi İçin Materyal Olarak Sözlük Geliştirme” başlıklı bu çalışma, 27/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

[İmza]

Doç. Dr. Ahmet DEMİR (Başkan)

[İmza]

Doç. Dr. Meltem EKTİ (Danışman)

[İmza]

Doç. Dr. Binnur ERDAĞI DOĞUER (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yunus KOÇ

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayımlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- o Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- o Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- o Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

16.107.2019

Murat KÜÇÜK

¹Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge"

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ay aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir. Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

*Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Doç. Dr. Meltem EKTİ danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

16.07/2019

İmza

Murat KÜÇÜK

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde üç yıl boyunca değerli bilgilerini benimle paylaşan ve her daim yanımda olan sevgili hocam Doç Dr. Meltem EKTİ'ye, çalışmamın editörlüğünü üstlenen Doç Dr. Binnur ERDAĞI DOĞUER'e, hiçbir zaman yardımlarını ve manevi desteklerini benden esirgemeyen, sıkıntılara ortak olup beni dinleyen değerli arkadaşlarım Derya OKUMUŞ'a, Demet KILIÇ'a ve Elifnur ÇOBAN'a teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tavsiyeleriyle beni aydınlatan Ferhat MAYDA'ya da yardımlarından dolayı minnettarım. Tüm zorlukları benimle göğüsleyen ve hayatımın her evresinde bana destek olan biricik anneme de sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Küçük, Murat. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde B1 Seviyesi İçin Materyal Olarak Sözlük Geliştirme*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.

Çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için sözcük öğretimine yönelik B1 düzeyinde dinleme ve anlama materyali geliştirmektir. Geçmişten günümüze yabancı dil öğretimi çeşitli yöntem ve tekniklerle sağlanmaya çalışılmıştır. Yabancı dil öğretimini daha etkin kılan, kalıcılığı sağlayan ve kullanımı kolay olan bir materyale her zaman ihtiyaç duyulduğu yadsınamaz bir gerçektir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ise henüz gelişmekte olan bir alandır. Bu alanda çağdaş yaklaşım ve yöntemlere uygun materyal eksikliği yaşandığından, özgün, kalıcı ve güncel materyallere ihtiyaç duyulduğu düşünülebilir. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretimine katkı sağlaması hedeflenen bir çalışmaya ihtiyaç olduğu fark edilmiş ve özgün bir materyal hazırlanmıştır. Günday (2015) multimedya araç ve materyallerinin yabancı dil öğretiminde kullanılmasıyla daha etkili bir öğrenme sağlanacağını savunmaktadır. Günümüz neslinin teknoloji ile olan ilişkisi düşünüldüğünde dijital bir materyalin geliştirilmesi söz konusu kitleye hitap edebilir. Arıkan ve Alemdarı'ye (2012) göre hedef dilde başarılı bir şekilde iletişim kurabilmek için yeteri kadar sözcük bilmek gereklidir. Bu bağlamda hedef dilde sözcük dağarcığının etkili iletişim açısından büyük bir öneme olduğu belirtilebilir. Gairns ve Redman (2002) ise sözcük öğretiminde görsellik kullanımının etkili olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda ilgili çalışmamızda Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında B1 düzeyinde kullanılan Yabancı Dil Olarak Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe taranmıştır. Söz konusu kitaplardan sözcükler ve günlük hayatta sıkça kullanılan ifadeler çıkarılarak anlamları bulunmuş, sözcüklerin türleri belirtilmiş, her bir sözcüğe örnek cümle ve sözcüğü görsel anlamda ifade eden bir görsel eklenmiştir. Birden fazla duyuya hitap edebilmek adına sözcüklerin seslendirilmesi yapılmış ve işaret dilindeki karşılıkları da çalışmaya dâhil edilmiştir. İlgili çalışmamızda materyalin etkililiğine yönelik deneysel bir çalışma yapılmamıştır. Dolayısıyla yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler açısından materyalin ne derece etkili olduğuna ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu

Çalışma Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretimi alanına ve kullanmak isteyenlere destek bir materyal olarak hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler

Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretimi, Sözcük ğretimi, Yabancı Dil ğretimi, Türkçe Sözlük.

ABSTRACT

Küçük, Murat. *Developing Dictionary Material In Teaching Turkish As A Foreign Language: B1 Level*, Master's Thesis, Ankara, 2019.

This study aims to develop a material concerning both listening and comprehension skills for those learning Turkish as a foreign language at B1 level. Various techniques and methods have been used in the field of teaching foreign language from past to present. It is a fact that a material, which makes language teaching efficient, provides permanence and is easy to handle, is a requirement at all times. The field of Teaching Turkish as a Foreign Language is ever-developing. It can be thought that materials which are authentic, permanent and up-to-date are needed because the lack of material exists in that field. Within this context, it was noticed that a study that aims to contribute the field of Teaching Turkish as a Foreign Language was needed and that is why this authentic material has been prepared. Günday (2015) states that multimedia devices have an important impact on teaching foreign language. When it is considered that the rising generation has close relationship with technology, developing that kind of material may appeal to the relevant generation. Arıkan and Alemdari (2012) state that vocabulary is important for people to communicate efficiently in the target language. So, it can be said that vocabulary has great importance in terms of effective communication. Gairns and Redman (2002) state that using visuality on materials is efficient. In this study, *Yabancılar İçin Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı* and *Yedi İklim Türkçe* were scanned. Words and expressions which are frequently used in the daily life were found. Also, their meanings and part of speech were given. An example sentence and a visual item were given for each word. Each word has an audio and sign language in order to appeal more senses. An experimental research has not been carried out to check its efficiency. So, this study has not been evaluated in terms of its efficiency on those learning Turkish as a foreign language. This study has been prepared as a support material in Teaching Turkish as a Foreign Language and for those who want to use.

Key Words

Teaching Turkish as a Foreign Language, Vocabulary Instruction, L2 Teaching, Turkish Dictionary

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	ii
ETİK BEYAN	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Çalışmanın Amacı	2
Çalışmanın Önemi	3
Çalışmanın Sınırlılıkları	3
Çalışmanın Yöntemi	4
1. BÖLÜM: DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ'NDE SEVİYE VE İÇERİK TANIMLAMARI	5
2. BÖLÜM: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL KULLANIMI	8
2.1. Eğitim Teknolojisi ve Öğretim Teknolojisi Nedir?	8
2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Amaç Odaklı Materyal	9
2.2.1. Genel Anlamda Materyal Türleri	12
2.2.1.1. Görsel Öğretim Materyalleri	12
2.2.1.2. İşitsel Öğretim Materyalleri	17

2.2.1.3. Görsel-İşitsel Öğretim Materyalleri	19
2.2.1.4. Teknoloji Destekli Öğretim Materyalleri	20
2.3. Öğretim Materyali İlkeleri.....	25
2.3.1. Tasarım İlkeleri.....	25
2.3.2. Hazırlama İlkeleri	27
3. BÖLÜM: YÖNTEM VE YAKLAŞIMLARA PARALEL OLARAK MATERYAL KULLANIMI	29
3.1. Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi Ve Materyal Kullanımı	29
3.2. Doğrudan Yöntem Ve Materyal Kullanımı.....	31
3.3. Doğal Yöntem Ve Materyal Kullanımı	33
3.4. İşitsel-Dilsel Yöntem Ve Materyal Kullanımı.....	34
3.5. Bilişsel Yaklaşım Ve Materyal Kullanımı	36
3.6. İletişimsel Yaklaşım Ve Materyal Kullanımı.....	37
3.7. Eylem Odaklı Yöntem-Yaklaşım Ve Materyal Kullanımı.....	40
4. BÖLÜM: SÖZCÜK VE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ.....	44
4.1. Yabancı Dil Öğretiminde Sözcük ve Sözlük İlişkisi	47
4.2. Sözlük Hazırlanırken Dikkat Edilmesi Gerekenler.....	47
5. BÖLÜM: GÜNÜMÜZDE YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİNDE KULLANILAN KİTAPLARDAKİ SÖZCÜKLER.....	49
5.1.Yararlanılan Kitaplara Dair Hususlar	49
5.2.Yabancılar İçin Türkçe Gazi Üniversitesi.....	50
5.3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı.....	57
5.4. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı.....	74
5.5. Yedi İklim Türkçe.....	83
5.6. Ortak Sözcükler	105

6. BÖLÜM: B1 SEVİYESİNDE SÖZCÜK ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN DİNLEME VE GÖRSEL MATERYAL İÇERİKLİ SÖZLÜK ÇALIŞMASI.....	113
6.1. Oluşturulan Materyalin Kullanım Şekli	113
7. BÖLÜM: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİNDE HAZIRLANAN MATERYALİN İÇERİĞİ.....	115
SONUÇ	629
KAYNAKÇA	634
EK 1 ETİK KURUL MUAFİYET FORMU	637
EK 2 ORJİNALLİK RAPORU	639
EK 3 TURNITIN BENZERLİK İNDEKSİ	641

GİRİŞ

PROBLEM DURUMU

Son yıllarda birçok yabancı Türkiye'ye göç etmesi ile Türkçenin öğretimi hususu büyük bir önem kazanmıştır. Bunun yanı sıra yurtdışındaki kurumlarda da Türkçenin öğretimi açısından yetkin insanlara ve etkili materyallere ihtiyaç duyulduğu bilinen bir gerçektir. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi henüz gelişmekte olan bir alan olduğundan ihtiyacı karşılayacak türde materyallerin üretilmesinin alana katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Geçmişten günümüze yabancı dil öğretiminde birçok materyal kullanıldığı bilinmektedir. Yabancı dil öğretim yöntemlerinden olan Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde Demirel (2004) edebi metin ve sözcük listelerinin sıkça kullanıldığını ve söz konusu materyalin ezberlenerek hedef dilde çeviri yapıldığını ifade etmektedir. Durmuş (2013) ise İşitsel-Dilsel Yöntem'de dinleme ve konuşma becerilerine önem verilip okuma ve yazma becerilerine ağırlık verilmediğinden bu amaca uygun materyallerin kullanıldığını belirtmektedir. İletişimsel Yaklaşım'da ise Freeman ve Anderson (2011) gerçek dilin öğretilmesi gerektiğini, iletişimin önemli olduğunu ve öğretimin de bir bağlam içerisinde sunulması gerektiğini ifade etmektedir. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (2009) ise yeni bir yöntem ortaya atılmıştır. Eylem Odaklı Yöntem olarak adlandırılan bu yöntemde teknoloji kullanımına önem verilmiş ve öğrenen kişinin sosyal bir aktör olarak dili yaşaması gerektiği belirtilmiştir. Günday (2015) ise bu durumu gelişen teknoloji ile birlikte yabancı dil öğretiminde multimedya araçlarının kullanımının kaçınılmaz olduğunu ve öğretim sürecinde etkili bir destek olacağını söyleyerek desteklemiştir. Arıkan ve Alemdari (2012) hedef dilde başarılı bir iletişim için sözcük bilgisinin önemine değinirken Wilkins ((akt. Arıkan ve Alemdari, 1972 s.26) ise dil bilgisi olmadan çok az şeyin anlaşıldığını, fakat sözcük bilgisi olmadan hiçbir şeyin anlaşılmadığını savunmaktadır. Günday (2015) ise sözcük öğretiminin anlamlı olabilmesi için bir bağlam içerisinde sunulması gerektiğini, Gairns ve Redman (2002) görsellerin sıkça kullanılması gerektiğini ifade etmektedir. Verilen bu bilgiler ışığında sözcük öğretiminin anlamlı ve etkili olabilmesi açısından günümüz nesline hitap edebilecek, bir bağlam ve görsel içerisinde sunulan ve birden fazla duyuya hitap

eden bir teknolojik materyalin uygun olacağı öngörülmektedir. Yabancılar tarafından geliştirilen yabancı dil öğretim uygulamalarından Busuu ve Memrise, Türkçe öğretiminde de kullanılmaktadır. İlgili çalışmamızda ayrıca söz konusu birçok web uygulaması incelenerek ne gibi yararlılıkları olabileceği belirtilecektir.

İlgili çalışmamızın 1. Bölümünde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne değinilecek ve dil öğretim seviyelerinin yanı sıra materyaller kullanımlarından da bahsedilecektir. 2. Bölümde geçmişten günümüze yabancı dil öğretiminde yararlanılan materyal kullanımları ve türleri ele alınacaktır. 3. Bölümde ise sıkça kullanılan yabancı dil öğretim yöntem ve yaklaşımları, kullanılan materyaller ve kullanılabilir teknolojik aletlere değinilecektir. 4. Bölümde sözcük öğretimi ele alınacaktır. 5. Bölümde, ilgili çalışmamıza yönelik Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi'nde kullanılan B1 düzeyindeki sözcüklerin tespiti adına Yabancı Dil Olarak Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe kitapları taranacak ve sözcük listeleri sunulacaktır. 6. Bölümde ise geliştirilecek olan dinleme ve görsel odaklı teknolojik materyalin tasarımı ve hazırlanış süreci ele alınacaktır. 7. Bölümde ise hazırlanan söz konusu materyalin içeriği sunulacak olup sonuç bölümünde yapılan çalışmalar özetlenerek sonlandırılacaktır.

ÇALIŞMANIN AMACI

Çalışmanın amacı, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında kullanılabilir güncel, özgün ve etkili bir teknolojik sözcük öğretimi materyali geliştirmektir. Bu hedef doğrultusunda tarama modeli kullanılarak Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında sıkça kullanılan B1 düzeyindeki dört tane kitap taranacaktır. Söz konusu kitaplardan güncel yaşamda sıkça kullanılan sözcükler ve ifadeler çıkarılarak çalışmaya dâhil edilecektir. Ayrıca bu sözcüklerin anlamları, türleri, sözcüğü ifade eden görseli ve işaret dilindeki kullanımının yanı sıra sözcüklerin seslendirilmesi de yapılacaktır. Oluşturulacak olan sözlük uygulamasına dictionary.hacettepe.edu.tr ve sozluk.hacettepe.edu.tr adreslerinden ulaşım sağlanabilecektir. Çalışmaya erişim adresi hem Türkçe hem İngilizce olarak iki şekilde hazırlanmıştır. Bunun sebebi sözlük

çalışmasının evrensel bağlamda kullanımının sağlanmasıdır. Söz konusu çalışmanın Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanına büyük ölçüde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÇALIŞMANIN ÖNEMİ

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında hazırlanmış olan materyallerin çoğunun tek bir duyu organına hitap ettiği gözlemlenmektedir. Bu çalışmamız birden fazla duyu organına hitap edecek şekilde hazırlanacağından söz konusu alan için büyük önem taşıyacağı düşünülmektedir. İlgili çalışmamızda B1 düzeyinin ele alınması, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ndeki (2009) bilgilerle açığa kavuşturabilir. Bu metne göre B1 düzeyindeki bir kişi ilgi alanına giren konularda tutarlı bir söylem içerisine girebilmekte ve yaşadığı bir tecrübeyi anlatabilmektedir. Ayrıca yavaş konuşulduğu takdirde teknolojik aletler aracılığıyla maruz kaldığı hedef dili anlayabilmekte ve söz konusu hedef dilin konuşulduğu ülkeye gittiğinde yaşanan sorunlar ile başa çıkabilmektedir. İlgili çalışmamızda da B1 düzeyinde olan bir kişinin geliştirilecek olan bu materyal aracılığıyla Türkçe gelişimini daha da ilerleteceği ve bireysel çalışmalarını için de yararlanabileceği öngörülmektedir.

ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI

İlgili çalışmamız Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında kullanılan Yabancı Dil Olarak Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe kitapları ile sınırlıdır. Söz konusu kitaplardan B1 düzeyinde olanları çalışmaya dâhil edilmiştir. Sözlük çalışması, sözcüğün türü, anlamı, bağlam içerisinde sunumu, telaffuzu, görseli, işitselliği ve işaret dilindeki karşılığını içermektedir. İlgili sözlük çalışmasına dair deneysel bir uygulama yapılmamıştır.

ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

İlgili çalışmamızda Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında B1 düzeyinde kullanılan Yabancı Dil Olarak Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe tarama modeli kullanılarak çalışmaya dâhil edilecektir. Söz konusu kitaplardan sözcükler ve günlük yaşamda sıkça kullanılan ifadeler çıkarılacaktır. Çıkarılan sözcüklerin türünün ve anlamının sunulmasının yanı sıra verilen her bir anlam için birer örnek cümle de çalışmaya eklenecektir. Sözcük öğretiminde birden fazla duyuya hitap etmek önemli olduğundan her bir sözcüğe görsellik ve işitsellik sağlanacaktır. Ayrıca sözcüklerin işaret dilindeki karşılıkları da verilecektir. İlgili çalışmaya dictionary.hacettepe.edu.tr ve sozluk.hacettepe.edu.tr adreslerinden erişim sağlanabilecektir. İlgili çalışmaya dair görseller www.freepik.com adresinden alınmıştır. Açılan web sayfasında kullanıcı öncelikle istediği seslendirme türünü seçebilecektir. Seslendirme kadın sesi ve erkek sesi olacak şekilde kullanıcının tercihine bırakılacaktır. Bir alt sekmede kategori bölümünden B1 Seviyesi Kelimeleri seçilebilecektir. Bir sonraki alt sekmeye ise aranmak istenen sözcük yazılabilecektir. Aratılan sözcük bulunduğu ilk olarak sözcüğün görseli ekrana gelmektedir. Sözcükler her ne kadar anlamsal bağlamda algılansa da insan beyninde görsel olarak şekil bulmaktadır. Sözcüğün görselinin altında işaret dilindeki karşılığı bulunmaktadır. Bir alt kısımda ise sırasıyla sözcüğün birinci türü, birinci anlamı, birinci anlam için verilen örnek cümle, ikinci türü, ikincin anlamı ve ikinci anlamı için verilen örnek cümle bulunmaktadır. Söz konusu her bir cümlenin yanında işitselliği ifade eden bir imge bulunmaktadır. Bu imgeye tıklandığında cümlenin seslendirilmesi yapılmaktadır. Söz konusu sözcüklerin kök ve gövdeleri alınmıştır. Çekimli hâlleri çalışmaya dahil edilmemiştir.

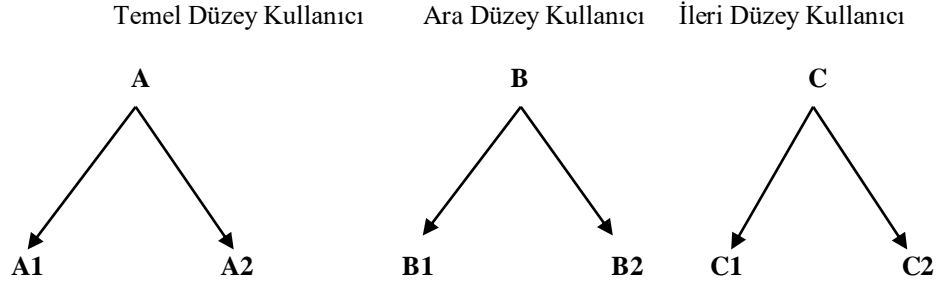
1. BÖLÜM: DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ'NDE SEVİYE VE İÇERİK TANIMLAMALARI

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (2009) yabancı bir dili öğrenebilmek için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini ve hedef dilde iletişimi gerçekleştirmek için ne türde bilgi ve becerilerin geliştirilmesi gerektiğini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmaya (2009) göre amaç, içerik ve tanımların tam olarak tanımlanması amaçlanmıştır. Böylece diller açısından uluslararası genel bir geçerlilik sağlanması hedeflenmiştir. Bu ölçütler dil yeterliliğini tanımlamada kullanılabilir ve bu durum aynı zamanda Avrupa'da bir hareketlenmeyi de beraberinde getirdiği düşünülebilir. Avrupa Konseyi ortak bir çalışmayı gerek görmesini 3 ilkede açıklamaktadır. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'ndeki (2009) bu ilkeler şöyledir:

1. Avrupa'daki dil ve kültür çeşitliliğinin, zengin mirasın korunması ve geliştirilmesi gerekir. Ortak bir kaynaktır ve bu çeşitliliği iletişim yolunda bir engel olmaktan çıkarıp karşılıklı bir zenginleşme ve anlayış hâline getirmek için eğitim alanında büyük çabaya ihtiyaç vardır.
2. Avrupa hareketliliğini arttırmak, ortak anlayış ve işbirliğini güçlendirmek, önyargı ve ayrımcılığın üstesinden gelebilmek için, farklı anadile sahip Avrupalılar arasında iletişim ve etkileşimin kolaylaştırılması gerekmektedir. Bu, ancak modern Avrupa dillerini daha iyi bilmekle mümkün olacaktır.
3. Üye ülkeler, modern dil öğretim ve öğreniminde ulusal ilkeleri kabul ettiği ya da geliştirdiği takdirde mevcut ilkelerindeki işbirliği ve eşgüdümde uygun düzenlemeleri yaparak Avrupa düzeyinde daha büyük bir yakınlaşma elde edilebileceklerdir. (s.2)

Başvuru Metni'nin (2009) en genel amacı konseye üye ülkeler arasında bir birliktelik sağlamaktır denebilir. Bu durumda Avrupa Konseyi'nin bu çalışmayı yapmasındaki amacının herhangi bir dili dayatmak olmadığını düşünebiliriz. Aksine tüm dünyada kullanılabilir olan birtakım standartlar getirme çabası olarak değerlendirilebilir. Başvuru Metni (2009) her dilin kendi doğasından dolayı öğrenme ve öğretme yöntemlerinin farklı olabileceğini savunmaktadır. Bundan dolayı yabancı dil öğretimi ve öğrenimi esnasında kullanılacak olan yöntemi kişilere bırakmıştır. Bu bilgiye göre kişilerden beklenenin başvuru metnine uygun bir şekilde yöntem hazırlamaları olduğu söylenebilir.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (2009) yabancı bir dil için öğrenme düzeyleri şu şekilde belirlenmiştir:

(s. 23)

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (2009) öğrenme düzeylerine birtakım açıklamalar getirmiştir. A1 düzeyinde sıradan ve gündelik somut ifadeleri karşılayan yalın ifadelerin anlaşılması hedeflenmektedir. A2 düzeyinde bildik ve alışlagelen konular üzerinde yalın ve dolaysız bir iletişimi amaçlamaktadır. B1 düzeyi ise kişinin bildik ve ilgi alanına giren konularda tutarlı bir söylem üretmesini amaçlamaktadır. Bir deneyimi ya da hayali anlatabilirler. Yavaş ve tane tane konuşulduğu takdirde radyo veya televizyon yayınları anlaşılabilir. Yabancı dilin kullanıldığı ülkeye gittiğinde sorunlar ile başa çıkılabilir. B2 düzeyi uzman alanına giren teknik konuları tartışabilmenin yanı sıra hem somut hem de soyut durumların özünü anlayabilmeyi hedeflemektedir. C1 düzeyi uzun ve zorlu metinleri anlama ve karmaşık durumlarda kendini açık bir biçimde açıklayabilmeyi hedeflerken C2 düzeyi ise okuduğu ve duyduğu her şeyi neredeyse hiçbir çaba göstermeksizin anlayabilmeyi hedeflemektedir.

Başvuru Metni'ne (2009) göre dilin eğitsel açıdan estetik kullanımını bir hayli önemlidir. Bu estetik etkinliklerin üretime dayalı ve etkileşimsel olması gerektiğini savunmaktadır. Verilen örnekler şöyledir:

- Şarkı söylemek (çocuk şarkıları,...)
- Hikâyeleri yeniden anlatmak ve yazmak
- Görsel-işitsel metinler, karikatürler, resimli hikâyeler, vs. de dâhil, hayali metinleri dinlemek, okumak, yazmak ve söylemek, (hikâyeler, tekerlemeler, vs.)
- Yazılı metni olan veya olmayan oyunları sergilemek

- Edebi metinlerin üretimi, kazanımı ve performansı, örn. Okuma ve yazma metinleri (kısa hikâyeler, romanlar, şiirler, vs.) ve resital, drama, opera, vs. izlemek,/dinlemek, sergilemek. (s.60)

Başvuru Metni'ne (2009) göre dilde görülen gelişmenin en büyük ispatı dil etkinliklerinde gözlemlenebilir bir şekilde yer alabilme ve iletişimsel stratejiler kullanabilme becerisidir. Ayrıca öğrenilmekte olan dilin özgün kullanımına radyo, televizyon, bilgisayar, ses kaydı veya sokak işaretleri gibi araçlar ile ulaşılabileceğini belirtmektedir.

Ders planını hazırlayan öğretmenlerin ise sözcük öğretimine yönelik olarak Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (2009) belirtilen birkaç maddeyi dikkate alabileceği vurgulanmaktadır. Bu maddeler şu şekildedir:

- Öğrencilerin gereksinimleri ile ilgili iletişimsel becerilerinin gelişimi için konuya özgü olanlarda, metindeki ana sözcükleri ve sözcük gruplarını belirlemek, öğrenilen sosyal gruba özgü önemli inanç ve değerlerle kültürel farklılıkları içeren sözcük ve sözcük gruplarını seçmek,
- Sınırlı tematik alanlar için belirlenmiş veya büyük bir sözcük tabanında en sık kullanılan sözcükleri seçerek sözcüksel istatistik ilkeleri izleyerek,
- Özgün yazılı ve sözlü metinler seçmek ve bu metinlerin içinde yer alan sözcükleri öğretmek/öğrenmek,
- Sözcük dağarcığı gelişimini önceden planlamamak, ancak iletişim gerektiren ödev ve uygulamalarla ilişkilendirerek, öğrencinin taleplerine yanıt olarak kendiliğinden gelişmesine izin vermek. (s.156)

Yukarıdan da anlaşılacağı üzere başvuru metninde çok dillilik ve kültürel yapıların öğreniminin önemli bir husus olarak değerlendirildiği göze çarpmaktadır. Yalnızca bir dile maruz kalınmaması gerektiği ifade edilebilmektedir. Çeşitli kültürleri ifade eden sözcüklerin öğretimine de ağırlık verilmesi gerektiği düşünülebilir. Kısacası dil ve kültür birbirinden ayrıştıramayan olgulardır denebilir. Yabancı dil öğretiminde özellikle kültürel olguların verilmesinde gerek yaklaşım gerekse yöntem ve özellikle de materyal açısından sıkıntıların yaşandığı oldukça belirgindir. Ancak var olan problemlere ve bunların giderilmesinde yapılması gereken faaliyetlere girmeden önce yabancı dil öğretiminde materyalin önemine değinmek yerinde olacaktır.

2. BÖLÜM: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL KULLANIMI

İlgili bölümde eğitim ve öğretim teknolojisi, yabancı dil öğretiminde kullanılan materyal, materyal türleri ve hazırlama ölçütlerine değinilmiştir.

2.1.EĞİTİM TEKNOLOJİSİ VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ NEDİR?

Bilindiği üzere günümüzde teknoloji çağını yaşamaktayız. Teknoloji her alana etki ettiği gibi eğitim ve öğretim faaliyetlerine de etki etmektedir. Bu hususta ortaya eğitim teknolojisi ve öğretim teknolojisi gibi kavramlar çıkmaktadır. Collier eğitim teknolojisi ile ilgili şu açıklamayı getirmiştir:

Eğitim Teknolojisi öğrenme sürecini geliştirmek için oluşturulan her türlü sistemi, tekniği ve yardımı içerir. Böyle bir yapıda şu dört özellik önemlidir: Öğrencinin ulaşması planlanan amaçların tanımlanması; öğrenilecek konunun öğretim ilkelerine göre analiz edilip öğrenilmeye uygun şekilde yapılandırılması; konunun aktarılabilmesi için uygun ortamın seçilip kullanılması; dersin ve derste kullanılan araçların etkililiğinin ve öğrencilerin başarı durumlarını değerlendirmek için uygun değerlendirme yöntemlerinin kullanılması. (akt. Demirel&Altun, 2007, s.11)

Tanımdan hareket edecek olursak eğitim teknolojisi genel bir ifadedir ve tüm eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır. Demirel ve Altun ‘a (2007) göre eğitim teknolojisi ve program geliştirme birbiriyle alakalı kavramlardır. Çünkü program geliştirme hedeflere nasıl ulaşılacağına yanıtını arar. Ely’e (akt. Yanpar, 2009, s.6) göre öğretim teknolojisi, öğrenme için süreçler ve kaynakların tasarlanması, geliştirilmesi, kullanılması, yönetimi ve değerlendirilmesinin teori ve uygulamasıdır. Bu durumda eğitim teknolojileri ile öğretim teknolojileri birbirinden farklıdır. “Eğitim teknolojisi belli bir alana yönelmeksizin tüm eğitim etkinliklerini ele alırken, öğretim teknolojisi belli bir alanda formal eğitim etkinlikleri üzerinde yoğunlaşır.” (Sarıçoban ve Tavil, 2012, s.67) Buna göre eğitim teknolojileri daha geniş kapsamlıdır ve öğretim teknolojilerini içerisinde barındırır diyebiliriz.

Teknolojinin yabancı dil öğretimiyle bir bütün olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Genç nesli göz önünde bulundurduğumuzda daha çok teknoloji odaklı olduklarını

söyleyebiliriz. Onların hazır bulunuşlukları ve teknolojiye karşı olan farkındalık seviyesinin iyi oranda olduğu düşünülebilir. Bu durumda bütün teknolojik imkânlar ile donatılmış bir yabancı dilde eğitim-öğretim ortamının öğrencilerin dil gelişimini olumlu yönde etkileyeceği ve hatta çok hızlı bir şekilde ilerleme kaydedilmesini de sağlayacağı düşünülebilir. Bu durumda günümüz nesline hitap edebilecek türde etkin ve özgün bir materyalin nasıl hazırlanacağına bilinmesi gerekmektedir. Buna göre öncelikle materyalin tanımının yapılması gerekir. Eğitim ve öğretim süresince kullanılan materyal türlerine değinmek yerinde olacaktır.

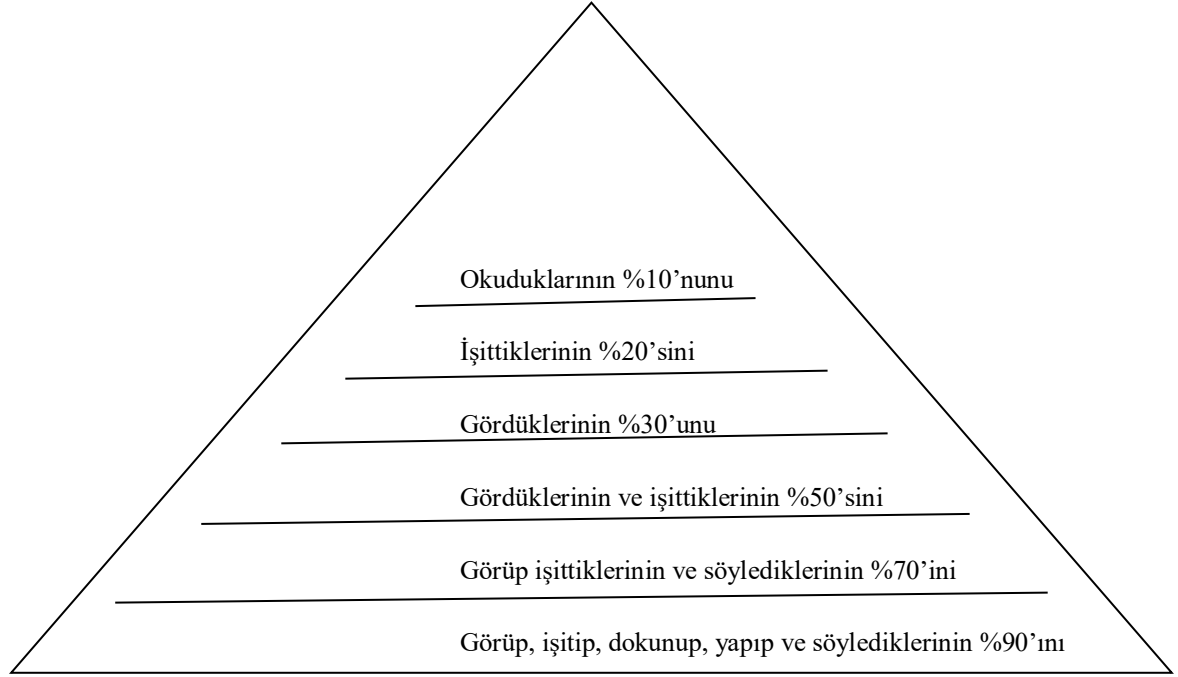
2.2. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE AMAÇ ODAKLI MATERYAL

Bilindiği üzere bir işin meydana gelebilmesi için gerekli olan her araç materyaldir. Türk Dil Kurumunun (2018) tanımına göre yazılı, sözlü, görüntülü kaydedilmiş her türlü belgeye materyal denmektedir. Bu tanımdan yola çıkarak bünyesinde elde edilebilecek bir bilgi bulunduran her araca materyal diyebiliriz. Yabancı dil öğretiminde de materyalin yeri oldukça büyüktür. Kitao'ya (akt. Tarakçıoğlu, 2012. s. 4) göre materyal dil öğrenimini kolaylaştırmak ve geliştirmek amacıyla öğretmen veya öğrenci tarafından kullanılan herhangi bir şeydir. Bu durumda resimler, videolar, diziler, filmler ya da animasyonlar gibi dil öğretiminde kullanılabilecek her türlü desteğe materyal diyebiliriz. Eğitim ve öğretim bağlamında düşünüldüğünde materyalin vazgeçilmez bir araç olduğu düşünülmektedir. Tanımlardan yola çıkarak materyal kullanımının eğitim-öğretimi etkin kılacağı ve ulaşılması öngörülen hedeflere daha kolay bir yol sağlayacağı söylenebilir.

Materyal kullanımı ile öğretim teknolojisinin ilişkili olduğu tanımlardan yola çıkılarak söylenebilir. Güncel, anlaşılabilir ve özgün materyal kullanımında öğretim teknolojilerinden yararlanmak gerekebilir. “Öğretim teknolojisi belirli hedefler doğrultusunda, daha etkili bir öğretim elde etmek için öğrenme ve iletişim konusundaki araştırmaların ve ayrıca insan kaynakları ve diğer kaynakların beraber kullanılmasıyla tüm öğrenme - öğretme sürecinin sistematik bir yaklaşımla tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir.”(https://egitimbilgisi.tr.gg/ogretim_teknolojisi_nedir.htm,

Erişim tarihi: 8 Ağustos 2018) Tanımdan da anlaşılacağı üzere materyalin hazırlanma ve kullanılma aşamalarında öğretim teknolojisinin bulguları dikkate alınmalıdır.

Demirel ve Altun'a göre (2007) öğrenilenlerin hatırlanma yüzdeleri şöyledir:

(s.30)

Tablodan da anlaşılacağı üzere insanlar okuduklarının %10'nunu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, gördüklerinin ve işittiklerinin %50'sini, görüp işittiklerinin ve söylediklerinin %70'ini, görüp, işitip, dokunup, yapıp ve söylediklerinin %90'nını hatırlamaktadır. Bu duruma göre bilgiyi birden fazla duyu organımızla öğrendiğimiz takdirde bilginin kalıcılığı artabilmekte ve daha kolayca hatırlanabilmektedir. Bu da öğretimi daha kalıcı ve anlamlı hâle getirebilmektedir.

Tablo tekrar ele alındığında, öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilirken birden fazla duyuya hitap etmenin önemli olduğu söylenebilmektedir. Ne kadar çok duyuya hitap edilirse o kadar çok bilginin kalıcı olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin; sözcük öğrenmeye çalışan bir kişi sadece sözcükleri okuyup geçtiğinde bilgiyi hatırlama olasılığı düşüktür. Ancak öğrenmesi gereken sözcüğü okur, dinler, görür veya bir içerik içinde kullanırsa daha kalıcı hale getirebilir. Bu durum materyaller ile kolayca

sağlanabilir. Bu örneğin doğruluğunu Demirel ve Altun'un (2007) ifade ettikleri grafikte gözlemleyebiliriz.

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bireysel farklılıkların da dikkate alınması kaçınılmaz olduğundan her öğrenciye hitap edebilmek ve öğretimi kolaylaştırabilmek adına değişik türde materyaller kullanılmaktadır. Bu hususta bilmemiz gereken nokta, materyalin öğretmene uygunluğundan ziyade öğrenciye uygun olmasıdır. Bu materyaller yazılı, sesli, görsel ya da işitsel gibi çeşitli bölümlere ayrılabilir. Bu materyallerin hangi durumda hangi beceriye yönelik uygulanacağını bilmesi dikkat edilmesi gereken bir durum olarak düşünülmektedir.

Materyaller günümüzde birçok alanda en başta eğitim ve öğretim faaliyetleri olmak üzere kullanılmaktadır. Yabancı dil öğretimi, meslek edindirme kursları, trafik eğitimi, sağlık ve eğitim-öğretim gibi birçok alan için önemli bir destek olduğu bilinmektedir. Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte eğitim ve öğretim hayatına yönelik birçok materyaller üretilmektedir. Öğretim faaliyetleri süresince yararlanılan bu tür araçlara öğretim materyali adı verilebilir. Selvi'nin (2008) tanımına göre örgün öğretim kurumlarında sınıf veya laboratuvarlarda, yaygın eğitimin uygulandığı yerlerde başka bir deyişle öğretme-öğrenme sürecinin gerçekleştiği herhangi ortamda kullanılan hem elektronik hem de basit malzeme ve kaynakların hepsi öğretim materyali olarak adlandırılmaktadır. Örneğin; okullarda yabancı dil derslerinde kullanılan video ve seslendirmeler gibi araçların her biri materyal olarak değerlendirilebilir. Yabancı dil öğretiminde faydalanılan bilgisayar, tablet, resim, uygulama, video gibi her türlü gereci öğretim materyaline örnek olarak verebiliriz. Bunun yanı sıra hedef dilde sözcük öğretiminde kullanılan resimli kartlar veya modeller de birer öğretim materyali olarak ele alınabilir. Geçmişten günümüze kadar birçok materyalin kullanıldığı düşünülmektedir. Çağa paralel olarak eğitim öğretim faaliyetleriyle birlikte öncelikle amacın esas alınmasıyla farklı türler ve bu türlerin uygulanabileceği farklı faaliyet alanları geliştirildiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2.2.1. Genel Anlamda Materyal Türleri

Eğitim ve ğretim faaliyetlerinde birçok alanda farklı amaçlar için farklı türde materyaller kullanılmaktadır. Hangi amaç için hangi materyalin kullanılacağını iyi bilmek oldukça önemlidir denebilir. Yabancı dil ğretiminde dersi hem etkin hem de eğlenceli kılmak için kullanılan materyalleri çoğu eğitimci kategorilere ayırarak anlatmaktadır. Sarıtaş (2007) bunları görsel materyaller, işitsel materyaller ve görsel-işitsel materyaller olarak alt başlıklara ayırmıştır. İlgili bölümde materyallerden günümüzde en sık kullanılanları, nasıl kullanıldıkları, yararları ve sınırlılıklarının belirtilmesi amaçlanmıştır.

2.2.1.1. Görsel ğretim Materyalleri

Görsel ğretim araç ve gereçleri denildiğinde göz temasını temele alarak kullanılan destek materyaller akla gelebilir. Öğretim kelimesini duyan herkesin de ilk aklına geleceği gibi kitapların en yaygın kullanılan görsel ğretim araçlarının başını çektiği söylenebilir. Kitaplar her yere taşınabilir, ulaşılması kolay bir materyal türü olarak görülmektedir. Okullarda her öğretmenin ve her öğrencinin konuyla bağımtılı birer ders kitabı bulunduğu söylenebilir. Derste kullanımın yanı sıra öğrencinin bireysel öğrenmesine de katkıda bulunduğu düşünülmektedir. İçerisinde her türlü görseli, şemayı, grafiği bulduran kitapların zengin bir içeriğe sahip olduğu söylenebilir. Yararlarının yanı sıra bazı sınırlılıklarının da bulunduğu bilinmektedir. Sarıtaş'a (2007) göre kitapların içerdiği bilgiler belirli bir süre sonra eskiiyip kullanılamaz hâle gelebilir. Nitelikli bir ders kitabının seçimi de zaman alan bir süreçtir. ğretimi yüzeysel kılmaktadır ve öğrenciyi kendi etrafında koşullandırmaktadır. Tek bir kitaba bağlı kalmak öğrenciyi diğer kaynakları kullanmaktan alıkoyabileceği gibi sıkı sıkıya bir kitaba bağlı kalmak da bilgilerin kavranmasına değil ezberlenmesine neden olabilmektedir.

Sarıtaş'ın belirttiği bu sınırlılıklara göre kitap seçiminin oldukça mühim bir husus olduğu söylenebilmektedir. Hikâye, sözlük, ders kitabı gibi yazılı her türlü materyalin ğretmen tarafından titizlikle seçilmesi ve amaca uygunluğunun sorgulanması gerekebilir.

Dil ğretim kitapları içerisinde sözcük öğretimine yönelik birçok materyal ve yaygın bulunmaktadır. Bu kitaplar çoğunlukla seviye olarak ayrılmış olup kelimenin yabancı

dildeki karşılığı ile ana dildeki karşılığı verilerek düzenlenmiştir. Bu tür kitaplar bir nevi sözcük öğretimine yönelik hazırlanmış birer sözlük olarak adlandırılabilir. Çünkü yalnız sözcüğün anlamını vermesinin yanı sıra birer örnek cümle de bulundurabilmektedirler. Çeviri öğretim kitapları da hemen hemen aynı görevi görmektedir denebilir. Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'ni anımsatan bu tür kitaplar birden fazla duyu organına hitap etmediği için kullanışsız olabilmektedir. Fakat sözcük öğretimi biraz da öğrenen kişinin tercihine kalmış bir durumdur denebilir. Bundan dolayı kimi öğrenciler bahsedilen kitapları tercih ederken kimisi ise kitapların yanında ek bir kaynağa ihtiyaç duyabilmektedir.

Dergilerin çoğunlukla ders kitaplarına yardımcı olan materyaller olarak kullanıldığı ifade edilebilir. Öğreticiler tarafından derste öğretim materyali olarak kullanılabilmesi gibi öğrenenler tarafından ders dışı etkinlik aracı olarak da kullanılabilir. Yabancı dil öğretiminde bolca kullanılan dergilerin öğrenen kişilere ek kaynak sağladığı düşünülmektedir. Zengin içerikleri ve kolay ulaşılabilirliği ile bir avantaj olarak görülebilir. İçerisinde sohbet bulmaca, resim, köşe yazısı ya da makale tarzında bilgiler barındıran dergiler öğrencilere yeni dil kullanımlarını da gösterebilmektedir. Sorgulamayı ve düşünmeyi geliştirmesinin yanı sıra eğlenceli ve etkin öğrenmeye katkı sağlaması yönünden kullanışlı olduğu söylenebilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için çıkarılan bir dergi bulunmamaktadır. Bulunan dergiler çoğunlukla üniversiteler tarafından çıkarılan alana ait araştırmaları ve makaleleri içermektedir. Bu sebeple Türkçe çıkarılan diğer dergilerin, öğretmenler ya da öğrenenler tarafından kullanılabilmesi düşünülmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken hususun seviyeye uygun dergilerin edinilmesi olduğu düşünülmektedir.

Yabancı dil öğretiminde dergiler okul veya diğer öğretim alanlarında kullanılabilir. Okuma parçası yönünden zengin olduğu düşünülen dergiler öğrencilere yeni sözcükler öğrenme imkânı sunabilmektedir. Farklı konular ve değişik türde düşüncelere sevk eden kavramların bulunması öğrenciyi hem düşünmeye sevk edebilir hem de öğretime yardımcı olabilir. Günümüzde teknolojinin ilerlemesi ile birlikte akıllı telefonlar aracılığıyla birçok dergi uygulamalarına kolaylıkla ulaşılabilir. Bu uygulamalarda bulunan çevrimiçi dergilerde her türlü içerik bulunabilmektedir. Sözcük ve yeni cümle yapılarının özümsemesinde büyük kolaylık sağladığı düşünülen bu dergi uygulamalarının öğretime yardımcı bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Günümüzde bu değinilen dergilere erişim imkânı olsa da geçmişte

bu kadar kolay olmadığı, dergilerde bulunabilecek görsel ve şemaların elle çizilmek zorunda kalındığı düşünülebilir.

Her bir bireyin eğitim ve öğretim hayatında kara tahta ile karşılaştığını düşünebiliriz. Geçmişten günümüze en sık kullanılan materyallerden biri olduğu bilinmektedir. Tebeşir ya da mürekkepli tahta kalemleri ile üzerine yazı, şekil, şema, grafik gibi şeyler yazılabilmektedir. Anlatılanlar ana hatlarıyla tahtaya yazılarak öğrenenlere bir özet niteliği açısından kolaylık sağladığı söylenebilir. Tahtadaki yazı silinerek tekrar kullanılabilmesi açısından da kullanışlı olduğu düşünülmektedir. Elbette bu yararlarının yanında bazı sınırlılıklar da bulunmaktadır. Sarıtaş'a (2007) göre yazı tahtası kullanımında sırtın sınıfa dönülmesi iletişimi olumsuz etkilemektedir. Çok uzun yazı yazmak da yorucu olabilmektedir. Devamlı yazı yazmak öğrencide monotonluğa ve zamanı iyi kullanmamaya sebebiyet verebilir. Ayrıca yazının okunaklı olmaması öğrencinin okumasını zorlaştırabilmektedir.

Bu sınırlılıklardan anlaşılacağı üzere tahtayı verimli kullanmak tamamen öğretmenin becerisine kalmış bir durumdur denebilir. Öğretmen hem tahtayı etkin ve düzgün kullanmalı hem de öğrenciyi pasif durumdan kurtararak derse katabilmelidir. Fakat artık gelişen teknoloji ile birlikte sınıflarda kara tahtaların yerini akıllı tahtalar almaktadır. İki parçadan oluşan akıllı tahtaların bir bölümünde büyük ekranlı bir bilgisayar, diğer bölümünde ise öğretmenin yazı yazabileceği bir alan bulunmaktadır. Bu yönüyle akıllı tahtaların kara tahtalara kıyasla daha verimli olduğu düşünülebilir. Okullarda yeni öğrenilen sözcüklerin yazı tahtasına yazılarak görsellik kazanmasının etkili bir durum olduğu söylenebilmektedir. Öğretmenlerin yazı tahtasındaki sözcüklerin öğretimini kolaylaştırarak resimler ile süslemesi sözcük ediniminde daha kolay bir yol izlenmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Bu süslemeler panolara asılarak sürekli göz önünde bulundurulabilir.

Bir diğer görsellik sağlama aracı olarak pano kullanılabilir. Panolar çoğunlukla sınıfların duvarına asılı konumdadır. Kumaş bezle ya da tahtadan oluşan çeşitleri bulunabilmektedir. Öğrencilerin ders etkinlikleri esnasında ya da ödev olarak ürettiği ürünler buraya asılarak bir görsellik sağlanabilmektedir. Sarıtaş'a (2007) göre panoların kullanımı öğrencilerin derse katılımı açısından faydalıdır ve pano üzerine yapıştırılan materyaller kaldırılıp tekrar kullanılabilir. Bu durumda panoların üzerindeki

araçların tekrar kullanılabilmesi açısından oldukça kullanışlı olduğu söylenebilir. Sınıf ortamında günün ya da haftanın sözcüğü etkinlikleri ile günlük yaşamda kullanılan sözcükler panoya asılarak çeşitli etkinlikler yapılabilmektedir. Bu tür sözcük etkinlikleri birden fazla duyuya hitap edebilmek adına resimler ile birlikte kullanılabilir.

Resimlerin temin edilmesi oldukça kolay ve ucuz olan görsel materyallerden biri olduğu söylenebilir. Öğretilen konu ile alakalı resimleri derste kullanmak öğrencilerin dikkatini olumlu yönde çektiği düşünülmektedir. Özellikle yabancı dil derslerinde sıkça kullanıldığı düşünülen resimlerin sözcük öğretimi hususunda çeviri yapmadan öğretme olanağı sağladığı söylenebilmektedir. Ayrıca konuşma derslerinde öğrenciye resimler verilerek hedef dilde resmi anlatması istenebilir ve bu yönüyle kalıcı öğrenmeye katkısının olduğu düşünülebilir. Öğrencilerin soyut düşünme gücünü de geliştirdiği bunlara eklenebilmektedir. Sarıtaş'a (2007) göre resimler amaca uygun olarak yalnız bir konuyu belirtmeli ve hayal gücünü geliştirici olmalıdır. Kullanılan resmin gerçeği ifade etmesi ve öğrencinin seviyesine uygun olması gerekmektedir. Bu durumda yabancı dil öğretiminde sözcük ve resmin birlikteliğinin vazgeçilmez olduğu söylenebilmektedir. Kullanılan resmin amaca uygun olmasının ve tek bir konu içermesinin öğrenci açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir. Resim içerisinde işlenen konu ile alakasız birçok öge bulunması dersi amacından saptırabilmektedir. Öğrenciye direk sözcüğün ana dildeki karşılığını vermektense resmini göstermek öğrenciyi hem düşünmeye sevk edebilir hem de sözcüğün anlamını öğrenmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Akıllı telefonlarda yabancı dilde sözcük öğretimi uygulamalarında da resimler kullanılmaktadır. İlgili telefon uygulamalarında sözcüğün açıklamasının yanı sıra resminin, grafiğinin ya da şemasının bulunması da öğretimi pekiştirici bir durum olarak değerlendirilebilir.

Yazılı olarak bulunan bilgileri görselleştirmek için kullanılan grafikler öğrencilerde yorum yapma kabiliyetini geliştirdiği düşünülmektedir. Anlatılan konunun karışık olması ise şema çizilerek kolaylaştırılabilir. Açık ve anlaşılır olması yönünden yararlı bir araç olarak değerlendirilebilir. Yabancı dil derslerinde çok sık kullanılmadığı düşünülen grafik ve şemalar, genellikle sayısal ve sözel verileri göstermek için kullanılmaktadır.

Akıllı telefon uygulamalarında grafik tasarımının yerinin büyük olduğu düşünülmektedir. Öğretilen sözcüklere dair şema ve grafiklerin sözcüğün anlamına uygun olarak tasarlanmasının önemli bir durum olduğu belirtilebilir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan telefon uygulamalarındaki şema ve grafikler sayesinde sözlüğe ihtiyaç kalmadan öğrencinin kavraması gereken anlam çıkarılabilmektedir. Bazı durumlarda ise hiç bunlara gerek kalmadan öğretim ortamında bulunan gerçek eşyalardan faydalanılabilir.

Yabancı dil derslerinde sıkça kullanılan gerçek eşyaların, çeviri ve ezberin önüne geçerek öğrencilerde yaşayarak öğrenmeyi gerçekleştirdiği söylenebilir. Örneğin; kalem, silgi, masa gibi kelimelerin öğretiminde direk çeviri yerine bu materyaller kullanılabilir. Yalın'a (2001) göre gerçek eşyalar öğrencilere kalıcı ve somut öğrenmeyi sağlamaktadır ve her bireyin kendi yeteneği ölçüsünde bireysel olarak eğitim görmesine yardımcı olmaktadır. Bu durumda gerçek eşyaların öğretimi kalıcı ve verimli hâle getirdiği düşünülebilir. Derste öğretime katkısı olacak her türlü araç materyal olarak değerlendirilebilir. Fakat her bir öğretimde gerçek eşyalara ulaşmak mümkün olmayabilir. Bu durumu daha da kolaylaştıracak etkili bir araç da dijital materyaller yardımıyla gerçek eşyaların görselini öğretim ortamında sunmaktır denebilir. Bunu internet ya da akıllı telefon uygulamaları ile yapabilmekteyiz. Dijital ortamın sağlanamadığı durumlarda ise gerçek eşyaların yerine modelleri kullanılabilir.

Bazı durumlarda gerçek eşyaları sınıfa getiremeyiz. Sınıfa getirilemeyecek kadar büyük ya da küçük olan eşyaların modelleri kullanılmaktadır. Sarıtaş'a (2007) göre modeller gerçek eşyaların belirli ölçülere göre büyütülmüş ya da küçültülmüş üç boyutlu örnekleridir. Bu durumda bir Fen Bilimleri dersinde insanın iç organları derste kullanılamayabilir. Fakat konuya uygun bir modeli ders ortamında kullanılarak öğretim anlamlandırılabilir. Bu yönüyle modellerin pratik olduğu ve anlamlı öğrenmeye katkı sağladığı düşünülmektedir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan bu tür modellere internet veya telefon uygulamaları aracılığıyla ulaşılması oldukça kolaydır. İnternet aracılığıyla ulaşılan bu modeller yansıtıcılar yardımıyla geniş bir ekrana yansıtılarak görsellik sağlanabilir.

Öğretmenler tarafından sıkça kullanılan yansıtıcılar bilgiyi geniş bir ekrana ya da duvara yansıtmaya yaramaktadır. Çoğunlukla slayt gösterilerinde kullanıldığı

görülebilir. Yansıtıcılar grubunda yer alan bir diğer materyal olarak tepegöz sayılabilir. Üzerine konulan materyali büyük ekrana yansıtarak kullanılan tepegöz, akıllı tahtaların kullanımının sıklaşmasıyla kullanımı gittikçe azalmaktadır. Yansıtıcılar içinde en çok kullanılanlardan biri de projeksiyon cihazıdır. Bilgisayara bağlanır ve bilgi daha da büyütülerek beyaz perdeye yansıtılarak görsellik sağlanmış olur. Projeksiyonun hem görsel hem de işitsel olması yönünden etkili bir materyal olduğu ifade edilebilir.

Görüldüğü üzere görsel öğretim araç ve gereçlerinde değinilen materyaller eğitim ve öğretim etkinlikleri açısından büyük önem taşımaktadır. Yabancı dil öğretiminde Doğrudan Yöntem, Doğal Yöntem, İşitsel-Görsel Yöntem veya İletişimsel Yaklaşım gibi yaklaşım ve yöntemler benimsenmekte olup görsellik sözcük öğretimi esnasında kullanılmaktadır. Daha çok sözcük öğretimi ya da dilbilgisel kuralların verilmesi aşamasında kullanılabilir. Bunun dışında yine yabancı dil öğretiminde öncelikli olan kulak dolgunluğu gibi dilin algılanmasında yardımcı olabilecek işitsel öğretim araç ve gereçlerine başvurulmaktadır. Özellikle sözcük öğretimiyle ilgili olarak sözcük öğretiminin anlamsal ve imgesel aktarımı verilmeden önce işitsel aktarımının verilmesinin önem taşıması nedeniyle işitsel öğretim araç ve gereçlerinin de önemi yadsınamaz.

2.2.1.2. İşitsel Öğretim Materyalleri

Hedef bir dilde iletişimin sağlanması için söyleneni anlamak gerekir. İşittiğini anlama ve söyleme dökme alıştırmalarında teyp ve ses bantlarının öğrenciler tarafından sıkça kullanıldığı söylenebilir. Yabancı dil derslerinde sıkça kullanılan teyp ve ses bantları sayesinde değişik durumlardan bahseden ses materyalleri kullanılabilir. Bu sayede öğrenciler hedef dile kolaylıkla maruz bırakılabilir. Ulaşılması oldukça kolay olan ses bantları istenilirse ses kaydı yapıp sonraki derslerde de kullanılabilir. Öğrencilerin kendi sesini kaydedebildiği ve dinlediği bir ortamda dil öğretiminin etkili olduğu düşünülmektedir. Öğrenci kendi sesini de dinleyerek telâffuz ve akıcı konuşma yönünden kendini sorgulama şansını da yakalayabilir. Tüm bunların yanı sıra ses bantları ve teyp kullanımında karşılıklı bir dil etkileşimi söz konusu değildir. Çünkü iletişim tek yönlü sağlanmaktadır. Yanpar'a (2014) göre ses

bantlarındaki konuşmalar kısa, öz ve anlaşılır olmasının yanı sıra net olması da önemlidir. Ona göre ses bandına nelerin kaydedileceği önceden belirlenmelidir ve kayıt yaparken konuşma esnasında veya aralarda hafif tonda fon müziği kullanılabilir. Ayrıca hem öğretmenin hem de öğrencinin rahatlıkla hazırlayabileceği gibi uzun yıllar da muhafaza edilip sonraki süreçlerde de kullanılabilir.

Sözcük öğretimi etkinliklerinde sıklıkla kullanılan ses bantları eskiden teyp ile uygulansa da teknolojinin gelişmesi ile birlikte artık akıllı tahta ya da akıllı telefonlar aracılığıyla uygulanabilmektedir. Hem yazılı hem de duyuşal açıdan öğrenciye hitap ettiği düşünölen ses bantları sözcüğün telaffuzunun öğrenilmesine yardımcı olabilmektedir. Web tabanlı uygulamalarda bir sözcüğün anlamının ve örnek cümlesinin yanı sıra sözcüğün seslendirilmesinin de bulunması gerçek hayatta yabancı dilde gerçekleştirilen iletişime yönelik olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Bunların yanı sıra yabancı dilde dizi, film, video gibi işitsellik yönünden zengin olan materyaller kullanılabilir. Dizi ve filmlerde altyazı seçeneğinin olması sayesinde işitilen bilginin doğru anlaşılıp anlaşılmadığı altyazı aracılığıyla kontrol edilerek doğru öğrenme sağlanabilir. Ayrıca gün geçtikçe kitapların yerini çevrimiçi kitaplar almaktadır. Artık insanlar okumak istediğı kitabı kitapçıya gidip almaktansa internet aracılığıyla satın alabilmekte ve teknolojik cihazı aracılığıyla okuyabilmektedir. Bu tür kitaplarda ayrıca işitsellik özelliğı de bulunabilmektedir. Kişi isterse kitap içerisindeki metinleri dinleyerek hem kulak dolgunluğunu sağlamış olur hem de sözcük hazinesinin ve telaffuzunun geliştirilmesine katkı sağlamış olur. Bunun yanı sıra yabancı dilde radyo veya müzik dinleyerek de hedef dile maruz kalınabilir. Dinlenen şarkı türündeki bu müzikler söyleme dökülerek telaffuzun geliştirilmesinde de kullanılabilir.

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütöldüğü kurumlarda yabancı dil derslerinde kullanılan kitaplar için özel cd veya dvd hazırlanmaktadır. Bunlar ders esnasında dinleme etkinliklerinde kullanılan ve içerisinde çeşitli konuşma ve diyalog şeklinde alıştırmaları bulunduran işitsel materyallerdir. Kulak dolgunluğunun ve sözcük hazinesinin gelişmesi için hedef dile maruz kalınması gerektiğinden öğretmenler tarafından derste sıkça kullanılmaktadır. Öğrenci aynı zamanda kendi sesini kaydedip sonrasında dinleyerek telaffuz ve akıcı konuşma yönünden hedef dilde gelişimine katkı

sağlayabilir. İşitselliğe ek olarak görsel bir desteğin de bulunması elde bulunan materyali daha da verimli hâle getirebileceği düşünülebilir.

2.2.1.3. Görsel - İşitsel Öğretim Materyalleri

Daha önceki bölümlerde görsel öğretim araç gereçleri ve işitsel öğretim araç gereçlerini ayrı ayrı ele almıştık. Ancak yabancı dil öğretiminin birçok evresinde ikisi birlikte kullanılmaktadır. Son yıllarda birçok yaklaşımda ister İletişimsel ister Bilişsel ister Eylem Odaklı olsun tercih edilmektedir. Çağımızın getirmiş olduğu teknolojik katkılarla birlikte video ve etkileşimli video kullanımının kullanımı yaygınlaşmıştır. İnternet aracılığıyla erişimi oldukça kolay olduğu düşünülen videoların özel olarak ne olduğu konusuna girmek gerekir. Videolar hem göze hem de kulağa hitap ettiği için verimli bir materyal olarak değerlendirilebilir. Özellikle yabancı dil derslerinde kısa videolar izlenerek konuyu pekiştirici olarak kullanılabilir. Yahn'a (2001) göre duygusal etkilerinden dolayı film ve video gibi materyaller bireysel ve sosyal tutumların şekillenmesinde etkili olabilmektedir. Buna göre dil ve kültürün ilişkili olduğu düşünüldüğünde, video kullanımının hedef dilin konuşucularının yaşam tarzlarını ve sosyal bir ortam içerisindeki tutumlarının öğretilmesi açısından yararlı olacağı söylenebilir. Hem eğlendirici hem de eğitici olan videoların kullanımında dikkat edilecek husus hedef kitlenin dil seviyesine uygun olanının seçilmesi olduğu düşünülmektedir. Her video bütün öğrencilere hitap etmeyebilir. Bazı durumlarda öğrenciler tarafından çekilen videolar da izlenmektedir. Burada en büyük görev öğretmene düştüğü söylenebilir. Video çekimi ve izlenimi esnasında öğretme ortamını iyi yönetmesi ve çıkabilecek sorunların üstesinden gelebilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra video aracılığıyla karşılıklı etkileşim içerisine girerek de öğretim gerçekleştirilebilmektedir. Bu tür materyaller etkileşimli video olarak adlandırılmaktadır. Bilgisayar, telefon gibi araçlarla karşılıklı olarak iki veya daha fazla kişinin görüntülü iletişim kurmasında kullanılmaktadır. Uzaktan eğitimde de kullanılan etkileşimli videolar iletişimi iki yönlü kılması yönünden etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir. Genç neslin bilişim araç ve gereçlerine olan yatkınlığı düşünüldüğünde teknoloji destekli materyallerin günümüz eğitim ve öğretim faaliyetlerine olan etkisinin yadsınamaz bir gerçek olduğu düşünülebilir.

2.2.1.4. Teknoloji Destekli Öğretim Materyalleri

Önceki bölümlerde gelişen dünya ile birlikte teknolojik gelişmelerin yaşandığı ve bu sebeple eğitim öğretim faaliyetlerinde teknoloji kullanımının kaçınılmaz hâle geldiğine değinmiştik. Gün geçtikçe artan bu teknolojik materyaller yabancı dil öğretiminde de sıklıkla kullanılmaktadır. Özellikle Eylem Odaklı Yaklaşım'ın büyük önem verdiği teknolojik materyaller ile hedef dilin edinilmesi amaçlanmaktadır. Son yıllarda derste kullanılabilmesi gibi öğrencinin bireysel çalışmasına da imkân veren internet ve telefon uygulamalarından yabancı dil derslerinde faydalanılmaktadır. Bu yararlanılan teknolojik materyallerin başını internetin çektiği söylenebilir.

Günümüz teknoloji çağında bilgiye en kolay yolda ulaşımın internet sayesinde gerçekleştiği söylenebilir. Her çeşit bilgiyi içerisinde barındıran internet, öğretim sürecinde de etkin olarak kullanılabilir. Video, film, kitap, dergi gibi birçok materyal internet üzerinden kolaylıkla edinilebilmektedir. Toplu öğrenmenin yanı sıra bireysel öğrenmeyi de destekleyici nitelikte olduğu düşünülmektedir. İnternete çoğu öğretim materyalinin toplandığı bir ortamdır diyebiliriz.

Yabancı dil derslerinde kullanılan birçok yazılım üretilmiştir ve üretilmeye de devam edilmektedir. Kimi öğretmenler ise internet üzerinde kendi web sayfalarını oluşturarak bu sürece katkıda bulunabilmektedirler. Hannefi ve Pack'e (akt. Yanpar, 2009) göre etkin bir yazılımda aşağıdaki özellikler aranır:

- ◆ Etkin bir yazılım içerdiği dersin hedefleri üzerine kurulmuştur.
- ◆ Etkin bir yazılım öğrenenin özellikleriyle uyumlu olmalıdır.
- ◆ Etkin bir yazılım öğrenci katılımını ve etkileşim artırıcı olmalıdır.
- ◆ Etkin bir yazılım öğrenmeyi bireyselleştirebilmelidir.
- ◆ Etkin bir yazılım öğrenciyi güdüleyebilmeli ve bunu ders boyunca koruyabilmelidir.
- ◆ Etkin bir yazılım öğrenciye dönüt sağlamada etkin olmalıdır.
- ◆ Etkin bir yazılım öğretim ortamına uygun ve öğretimi destekleyici olmalıdır.
- ◆ Etkin bir yazılım öğrenci performansını doğru ve uygun şekilde değerlendirir.
- ◆ Etkin bir yazılım öğretim tasarımı ilkeleri göz önüne alınarak geliştirilmiştir.(s.145-146)

Günümüzde teknolojinin de gelişmesiyle bilgisayar ve internet aracılığıyla elde edilen bilgiler artık cep telefonları aracılığıyla da edinilebilmekte ve bulunulan konum fark etmeksizin kolaylıkla bu bilgilere erişilebilmektedir. Dil öğretimine yönelik hazırlanmış olan bu web tabanlı uygulamalarda çeşitli kelime ve cümle etkinlikleri, soru sorma, ses kaydederek konuşma gibi çeşitli teknikler bulunmaktadır. Bazı web tabanlı uygulamalara örnek vermek gerekirse bunlardan bir tanesi tüm dünyada sıkça kullanılan Busuu'dur.

İnsanlara yeni bir dil öğrenme imkânı sunan bu uygulama tüm dünyada bilindik hâle gelmiştir. Dört beceriye de eşit derecede önem vermektedir. Uygulamayı indirip kullanan ya da bilgisayar aracılığıyla ulaşan kişiler ana dil konuşucuları ile etkileşime girerek pratik yapabilmekte. Dersler içerisindeki her alıştırmaların amacı kişiye yeni bir sözcük ya da ifade öğretebilmektir. Bu öğretimi bir içerik ile birlikte sunmaktadır. İçerisinde sözcük ve dil bilgisi alıştırmalarını bulunduran bu uygulama, sonrasında konuşma ve yazma becerilerine yoğunlaşarak pratik yaptırmaktadır.

Sözcük öğretiminde tekrara önem veren bu uygulama, sözcüklerin gözden geçirilmediği takdirde hafızadan silineceğini savunur ve bu tezini de Alman psikolog Hermann Ebbinghaus'un "Ebbinghaus Unutma Eğrisi" kavramıyla desteklemektedir. Gökkaya bu konuyla ilgili aşağıdaki görüşlerini belirtmektedir:

İnsanlar, pasif gözlemci olsaydılar aktif olarak yer aldıklarında daha iyi öğrenirler. Eğer, öğrencilerinize içerikle etkileşime girmeleri için bir fırsat vermezseniz, muhtemelen yavaşça içleri geçecek ve konsantrasyonu kaybedecekler. Öğrenmeye dayalı oynanabilirlik elementleri eklemek(oyunlaştırma), öğrenciyi eğitimde aktif tutmanın harika bir yoludur ve gerçekten, eğitimden zevk bile alabilir. (<https://www.akademi.net/blog/unutma-egrisi-nedir-1501>, Erişim tarihi: 20 Eylül 2018)

Öğrenilenlerin tekrar edilmediği sürece unutulacağını savunun bu kavram, her bir bilgiyi yaşantıyla ilişkilendirmenin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Bir diğer web uygulaması ise sözcük hazinesinin geniş olması gerektiğini ve sözcük öğretiminin çok önemli olduğunu düşünen Memrise isimli uygulamadır. Busuu gibi tekrara önem verse de daha çok sözcük öğretimi üzerine yoğunlaştığı söylenebilir.

Öğretilen sözcüklerin bolca tekrar edilmesi üzerine hazırlanmış bir uygulamadır denebilir. Sözcük öğretiminin önemi dikkat çekmektedir ve bunu öğretirken günlük yaşamdan çağrışımlarda bulunmaktadır. Bilinenler ile ilişkilendirilen sözcüklerin daha sağlam öğrenildiğini vurgulamaktadır. <https://www.memrise.com/tr/> ilgili adrese girip

kullanıldığında birçok özellik göze çarpmaktadır. Öğretilmeye çalışılan sözcüğün altında ilginç resim, video, simge veya örnek bir cümle bulunması öğretimi anlamlandırmaya yönelik olumlu bir araç olarak değerlendirilebilir. Sözcük ve ifadeleri hem ana dilde hem de hedef dilde seslendirmektedir. Ayrıca konuşma becerisini geliştirmek için bilgisayar ile konuşma da gerçekleştirilebilir. Yapılan seslendirmelerde tonlama ve vurguya da dikkat edilmiştir. Sonrasında küçük testler uygulanmaktadır. Örneğin; sözcüğün İngilizcesini verip Türkçesini sormak gibi. Her güne ayrı bir çalışma planı koyan Memrise ilk gün selamlaşma ile ilgili sözcük ve ifadeleri vermektedir. Bu bölümü bitirenler ikinci bir bölüm olan tanışma evresine bir gün geçtikten sonra başlayabilmektedir. Eğlenceli tasarımı ve içeriğiyle özellikle genç nüfusun dikkatini çektiği düşünülmektedir.

Bir diğer telefon uygulaması ise işitselliğe daha çok önem veren ve bolca dikte alıştırılmaları yaptırmayı tercih eden Duolingo isimli uygulamadır. Tüm dünyada etkin bir şekilde kullanıldığı düşünülen bu uygulama öncelikle günlük yaşamda karşılaştığımız en sık sözcükler ile öğretime başlamaktadır. Bu sözcükleri hedef dilde seslendirerek öğrenen kişinin yazmasını ya da yazılı olarak verilen sözcüğü bulmasını istemektedir. “İçerisinde konu konu ayrılmış tercüme, telaffuz ve duyduğunu yaz tarzında testlerin olduğu oyun tadında bir dil eğitimi takviyesi ve uygulamasıdır.” (<http://www.yazangenclik.com/duolingo-ucretsiz-dil-egitimi-uygulamasi-13163>, Erişim tarihi: 20 Eylül 2018) Bu uygulamada sözcük öğretimi genellikle duyduğunu yaz şeklindedir denilebilir. Çoktan seçmeli olarak hazırlanmış etkinliklerde ise sözcük seslendirilmekte ve verilen seçenekler arasından doğru sözcüğün bulunması beklenmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de kullanılabilen bu uygulama Türkçe sözcük ve ifadeleri seslendirmesi yönünden pek gelişmiş durumda olmadığı düşünülmektedir. Örneğin; elma sözcüğünü “ılma” şeklinde seslendirebilmektedir. Kullanımı ve tasarımı basit bir şekilde hazırlanmıştır. İlk başlarda yazma ve okuduğunu anlamaya yoğunlaşan Duolingo, sonraki aşamalarda konuşma ve dinlediğini anlamaya ağırlık vermektedir. Duolingo hem bilgisayar hem de akıllı telefonlar aracılığıyla kullanılabilir.

Yukarıda değinilen telefon uygulamalarından farklı olarak çevrimiçi etkileşime girerek yabancı dil öğretmeyi hedefleyen ve hedef dilde yaşanan sorunların paylaşılacağı bir ortam oluşturan Italki isimli bir uygulama da kullanılmaktadır. Bu uygulamanın

amacı çevrimiçi ortamda hedef dilin ana dil konuşucusunu bulmak ya da o dili öğrenen diğer kişiler ile etkileşimde bulunarak sohbet etmektir. İstenildiği zaman ve istenildiği yerde çevrimiçi dersler almayı sağlayan Italki'nin herhangi bir planlanmış bir ders programı yoktur. Öğrenme şeklinin tamamen bireysel olduğu düşünülmektedir. <https://www.italki.com/home> ilgili adrese girip kullanıldığında, uygulama içerisinde bulunan topluluğa hedef dilde yaşanan sorunlara dair sorular yöneltilmesi ve bu sorunların diğer kullanıcılar tarafından cevaplanması göze çarpmaktadır. Bu özellikleriyle benzerlik gösteren bir diğer telefon ve web uygulaması ise Lang-8'tir. Bu uygulamanın dünyanın her yerinden kullanıcısı bulunduğu düşünülmektedir. <https://lang-8.com/> ilgili adrese girip bakıldığında uygulamadaki amacın yeni bir dil öğrenen bireyin ana dil konuşucuları ile etkileşime girebilmesi ve onlardan yardım isteyebilmesi dikkat çekmektedir. Bu yüzden Lang-8'in herhangi bir ders planı yoktur ve öğretimin tamamen kişiye bağlı bir süreç olduğu söylenebilir. Hedef dilde yazılan cümleler topluluk içerisinde paylaşılarak diğer üyeler tarafından düzeltilebilmektedir. Böylelikle yabancı arkadaşlar edinilebilmekte ve bu arkadaşlarla telefon, mektup, internet gibi araçlar sayesinde iletişim kurulabilmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen kişilerin de bolca kullandığı bu uygulamada, yabancıların Türkçede yazmış olduğu metinler ana dili Türkçe olan kişiler tarafından düzeltilmekte ve doğru kullanımları gösterilmektedir.

Italki ve Lang-8 ile benzerlik gösteren ve birçok kullanıcısı olan bir başka uygulamanın ismi ise Penpaland'tır. Bu uygulamada yalnızca çevrimiçi etkileşime değil birçok farklı yoldan karşılıklı iletişim kurulması hedeflenmektedir. Birçok yabancı dilde öğrenme imkânı sunan Penpaland isimli uygulamanın, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen kişiler için de oldukça verimli olduğu düşünülebilir. Herhangi bir ders planı yoktur. Uygulamanın amacı çoğu yabancı dil uygulamalarında olduğu gibi hedef dilin ana dil konuşucusunu bulup onunla internet, mektup ya da mesajlaşma yoluyla etkileşime girebilmektir. Penpaland sunmuş olduğu hizmetleri şu şekilde sıralamaktadır:

- Dünyadaki yeni insanlarla tanışın
- Görüntülü & Sesli arama
- Mesaj sistemi ve anlık mesajlaşma
- Dil arkadaşı için arama motoru
- Seyahat arkadaşı için arama motoru
- Kişiselleştirilmiş profil sayfası
- Kendi makalelerini yaz

- Kendi grubunu ve etkinliklerini oluştur
- Rahatsız eden insanları engelle
- Profilinize yeni arkadaşlar ekleyin
- Profil fotoğrafı ekle ve albüm oluştur
- Diğer üyelere yorum bırak
- Sorular sorup en iyi cevaplar için bekleyin (<https://www.penpaland.com/>, Erişim tarihi: 21 Eylül 2018)

Tüm bu sunulan hizmetler içerisinde görüntülü ve anlık konuşma imkânı oldukça faydalıdır denebilir. Ana dil konuşucusuyla mesafe gözetmeksizin her an etkileşime geçilebilir. Konuşma ya da dinleme becerisi yönünden de gelişime yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra anlık mesajlaşma seçeneğiyle de güncel dilde kolaylıkla öğrenilebilir.

Tüm bu bahsedilenlere ek olarak adeta bir video ya da belgesel izliyormuş havası veren ve içerisinde ilgi çekici konuşmaların bulunduğu Ted konuşmaları da yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek bir diğer telefon uygulaması olarak sayılabilir. İnternet aracılığıyla bilgisayar ya da akıllı telefonlarda kullanılabilen ve çeşitli insanların belirli konularda yapmış olduğu konuşmaları içeren videolardır. Ted konuşucuları vurgu, tonlama ve sözcük seçimi yönünden oldukça iyidir. İlk başlarda bilgi edinme amaçlı videolar izlense de sonraki süreçte yabancı dil öğrenen bireylerin de sıklıkla kullandığı bir ağ hâline gelmiştir. <https://www.ted.com/#/> ilgili adrese bakıldığında videoların İngilizce dilinde hazırlanmış olup her bir videonun altına altyazı ekleme seçeneği mevcut olduğu gözlemlenebilmektedir. Öğrenciler bu videoları altyazı seçeneği ile birlikte ya da altyazısız şekilde izleyerek hedef dile maruz kalabilmektedir. Altyazısız izlendiğinde anlaşılmayan cümle ya da sözcükler video durdurularak tekrar izlenebilir veya altyazıya bakılarak bu durum giderilebilir. Yeni sözcüklerin öğrenilmesi yönünden iyi bir fırsat olan Ted konuşmaları, diğer kültürlerin öğrenilmesi açısından da oldukça faydalı bir uygulama olduğu söylenebilir. Videoların yanı sıra makale ve diğer birçok metin türünün de bulunması okuma becerisini de geliştirici bir etken olarak değerlendirilmektedir. Okudukça yeni sözcükler keşfedilebilir. Bu keşifler birbirini izler ve böylelikle sözcük hazinesi genişleyebilir. Kişilerin ufku açan ve öğrenmeyi öğreten Ted konuşmaları tüm dünyada takip edilen bir platformdur. Sözcük öğrenimi açısından da kullanılmasının gayet yerinde olacağı düşünülmektedir.

İlgili çalışmamızda da yukarıda değinilen telefon uygulamalarıyla ilişki kurarak daha önceki bölümlerde bahsedilen işitsel ve görsel öğretim araç gereçlerinden harmanlanmış yeni bir öğretim materyali geliştirilmeye çalışılmıştır. Ancak bu materyale geçmeden önce söz konusu materyalin neye dayanarak hazırlandığını görmek amacıyla öğretim materyali ilkelerine girilmesi yerinde olacaktır.

2.3. ÖĞRETİM MATERYALİ İLKELERİ

Materyalin öğretim süreci içindeki önemi herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Hazırlanacak olan materyalin birtakım hususlara göre hazırlanması gerekebilmektedir. Plansız bir şekilde hazırlanan materyalin verimliliği ve etkililiği istenen düzeyde olmayabilir. Gelişigüzel hazırlanan materyaller öğrenciler için dikkat dağıtıcı bir unsur olabilmektedir. Bu sebeple etkili, verimli ve öğrenciye hitap eden materyaller hazırlanırken öğretim materyali ilkelerine uyulması gerekir. Şimşek'e göre (1997) bir materyal fazla çaba gerektirmemeli ve kolayca kullanılabilen türde olmalıdır. Materyale ilk bakışta kavranabilecek özellikte ve içerisinde unsurların bir uyum ve bütünlük içerisinde olması gerekir. Ayrıca resim, çizim ve renklerin öğrenciye hitap eder düzeyde olacak şekilde açık ve anlaşılır olması gerekmektedir.

Şimşek'in sözlerinden de anlaşılacağı üzere bir materyal her yönüyle öğrenciye hitap etmelidir ve onu cezp etmesi gerekmektedir. Anlaşılması kolay ve kullanırken fazla çaba gerektirmeyen materyaller hem öğretimi kolaylaştırabilir hem de kalıcı öğrenmeye katkısının yüksek derecede olduğu düşünülmektedir. Bu durumda öğretimde kullanılacak olan materyalin tasarım sürecine oldukça dikkat edilmesi gerekmektedir.

2.3.1. Tasarım İlkeleri

Etkili ve estetik bir materyal hazırlanırken tasarım ilkelerinden yararlanılabilmektedir. Materyal hazırlanırken onun nasıl daha kullanışlı, verimli ve öğrencilerin dikkatini olumlu yönde nasıl çekebileceği üzerine düşünülmesi gerekebilir. Sarıtaş'a (2007) göre tasarım, renk, çizgi, alan, doku, yazı gibi öğeleri bütünlük, denge, vurgu, devamlılık, oran ilkeleri doğrultusunda öğretimin amaçlarına yönelik olarak bir araya getirme

işlemidir. Bu ilkeler doğrultusunda hazırlanan bir materyal amaca ulaşmada öğreticiye yardımcı olacağı gibi başarılı bir öğretim süreci geçirilmesini de sağlayabilir.

♦ *Alan*: “Resim, grafik, yazı gibi materyallerle doldurulmayan boş kısımlar açık alanlar, bu materyallerle doldurulan kısımlar ise, kapalı alanlardır.” (Yalın, 2001, s.108) Demirel ve Altun’a (2007) göre bir materyalde gözümüzün en çok algıladığı kısım aşağıdaki gibidir:

	%41	%20
	%25	%14

(s.5)

♦ *Çizgi*: “Çizgi, gözü belirli bir alana ya da bir alan etrafında hareket ettirerek dikkatleri çeken tek boyutlu bir araçtır.” (Yalın, 2001, s.106) Düz bir çizgi kişiye sabitlik ve durağanlık hissini, inişli çıkışlı bir çizgi ise hareket hissi verebilmektedir.

♦ *Doku*: Yalın’a (2001) göre doku görsel bir materyalde bakılan nesnenin hissedilmesini sağlar ve hafızamız nesneyi koku algısında olduğu gibi algılar. Bütünlük ve gerçeklik hissini artıran bir durumdur.

♦ *Renk*: Bir materyalde en dikkat çekici unsurun renk olduğu söylenebilir. Uyumlu renklerin bir arada bulunduğu bir materyal etkili ve verimli olduğu düşünülmektedir. “Renk kullanımı materyale görsel zenginlik ve canlılık katar, materyali monotonluktan kurtarır.” (Sarıtış, 2007, s.47) Erkek çocukları genelde mavi renk tonunu çekici bulurken, kız çocukları ise pembe tonlarını tercih etmektedir.

♦ *Oran*: Oran, maddelerin birbirleri arasındaki büyüklük ilişkisidir denebilir. Bir madde çevresindeki diğer maddelere göre büyüklük, ağırlık, hafiflik gibi hissiyatlar verebilir. Sarıtış’a (2007) göre nesnelerin büyüklükleri, uzaklıkları, boyları, derinlikleri gibi özelliklerini ilgilendiren bir kavramdır. Materyal üzerindeki bir maddenin ebadı diğer tanıdık maddelerle ölçeklendirilerek anlaşılabilir.

◆ *Denge*: “Görsel bir materyalde denge, materyalde bulunan öğelerin algılanan ağırlığı ile ilgilidir.” (Yalın, 2001, s.115)

◆ *Bütünlük*: Materyaldeki unsurlar ve birbirleri arasındaki uyum bütünlüğü oluşturmaktadır. Materyal üzerinde gereksiz olan ve materyalin bütünlüğünü bozacak türde hiçbir şey bulunmaması materyali etkin kılabilir. “Bütünlük, bir görseli meydana getiren öğelerin bir bütün olarak görünmesini sağlayan, öğeler arasındaki ilişkidir.” (Yalın, 2001, s.114)

◆ *Vurgu*: Sarıtaş’a göre bir materyalde bir ögenin diğer öğelerin önüne çıkması istenildiğinde kullanılmaktadır. Materyalde önemli noktalara vurgu aracılığıyla dikkat çekilebilmektedir.

◆ *Devamlılık*: “Devamlılık, görsel bir materyale bakarken gözün bir öğeden diğerine geçişte izlediği yol ile ilgili bir ilkedir.” (Sarıtaş, 2007, s.52)

Tüm bu kavramlar dikkate alındığında ilgili çalışmamızın yukarıdaki tasarım ilkelerine uygun olduğu söylenebilmektedir. Sözcük öğretimine yönelik hazırlanan bir dijital materyalde, sözcüğe ait görselin renk, alan, bütünlük ve oran gibi ilkelere uygun olması anlaşılabilirliği kolaylaştırabilir. Görsel veya yazılı örneklerde önemli noktaların vurgulanması, görseller arasındaki geçişlerin etkili ve kavratıcı olması materyalin uygunluğu açısından mühim bir konu olarak değerlendirilmektedir. Dijital materyalin hitap ettiği hedef kitlenin yaş grubuna göre de bu tasarım ilkeleri düzenlenebilir. Daha genç bir kitleye hitap eden bir uygulamada renklerin ve görsellerin bu kitleye uygunluğu üzerine düşünülmesi gerekebilir. İlgili çalışmamızda ilke olarak alan, çizgi, renk, denge, bütünlük ve aynı zamanda devamlılığa dikkat edilmiştir. Sözcüğün var olan anlamı veya göstergesi gün geçtikçe değişime uğrayabilmektedir. Bu sebeple söz konusu hazırlanan materyal devamlı güncellenebilir bir materyaldir. Bunlara ek olarak bu çalışmanın hangi ilkelere bağlı kalarak hazırlanması gerektiğini de bilmek gerekmektedir.

2.3.2. Hazırlama İlkeleri

Üretilmesi planlanan her bir materyal belirli ilkelere göre hazırlanmaktadır. Gelişigüzel ve plansız hazırlanan materyalin etkili ve verimli olma düzeyinin düşük olduğu söylenebilir. Yanpar ve Yıldırım (1999) materyalin dersi destekleyici bir biçimde basit, sade ve anlaşılır olmasına dikkat çekmektedir. İçerisinde tüm bilgiyi barındırmasından ziyade özet bilgiyi barındırması gerektiğini belirtmektedir. Aşırı görsellikten kaçınılmalı ve kullanılan bu görsellerin öğrenci düzeyine uygun olması gerektiğini vurgulamaktadır. Mümkün olduğunca gerçek hayatı yansıtan, dayanıklı, her öğrencinin erişimine açık ve güncelleştirilebilir olması materyali etkili kılmaktadır.

Yanpar ve Yıldırım'ın bu hazırlama ilkelerinden yola çıkarak Yabancı Dil Olarak Türkçe öğrenenler için hazırlanmış olan bir dijital uygulamanın ilk bakışta göze hitap etmesi gerektiğini söyleyebiliriz. Diğer bir deyişle hem dikkat çekici hem de anlaşılması kolay olmalıdır ki etkili olabilsin. Hedef dildeki derste öğrencilere verilecek bilgiler ile bağdaşık bir uygulama dersin amacına da hizmet edebilir. Bu hazırlanan materyal bir dersi en ince ayrıntısına kadar işlemeyebilir. Fakat can alıcı noktaları özetler nitelikte olması onu tekrar alıştırmaları açısından da gerekli kılabilir. Dikkat çekilmesi istenen kısımların görsel öge ve renklendirme yardımıyla tasarımı zenginleştirilebilir. Ders ile alakalı alıştırmaların bulunduğu bir dijital uygulama programı, öğrencilere dersten önce hazırlık yapmalarına yardımcı olabilir. Bunun yanı sıra ders sonrası zamanlarda da bir alıştırma materyali görevi görebilir. Günümüz gençlerinin dijital ortama erişimi oldukça kolay olduğundan bu tarz dijital uygulamalara ulaşma imkânının gayet basit olduğu düşünülmektedir. Gelişen dünya ile fikirler de değişebilmektedir. Öğrenilmesi gereken her bilginin üzerine yeni bilgiler eklemek gerekebilir. Bu sebeple hazırlanan dijital materyalin de gerekli zamanda güncellenmesinin yabancı dil öğretimi için verimli olacağı düşünülmektedir.

İlgili çalışmamızın sözcüğün anlamını hem yazılı hem görsel hem de işitsel olarak sunması yönünden gayet anlaşılır ve basit olduğu düşünülmektedir. B1 düzeyi öğrencilerine uygun olacak şekilde hazırlanan söz konusu materyalde aşırı görsellikten kaçınılması sözcüğün direk anlamını veren görseller tercih edilmiştir. Her öğrencinin erişimine açık olan ve devamlılığın sağlanabilmesi için güncellenebilirlik yönünden de uygun olan bu çalışmanın Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. BÖLÜM: YÖNTEM VE YAKLAŞIMLARA PARALEL OLARAK MATERYAL

Geçmişten günümüze birçok yaklaşım ve yöntem yabancı dil öğretiminde kullanılmıştır. Yaklaşım daha geniş bir kavram iken yöntem ise yaklaşımın altında bir süreç olarak değerlendirilebilir. Richards ve Schmidt (akt. Güzel & Barın, 2013, s.158) yaklaşımı belirli eğitim uygulamalarının arka planını oluşturan felsefe, ilke ve kuramlar şeklinde tanımlamaktadır. Çeşitli öğrenim kuramlarına Davranışçı, Bilişsel, İnsancıl gibi örnekler verilebilir. Yöntem ise “Hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol ya da bir konuyu öğrenmek için seçilen düzenli yol” (Demirel, 2004, s.138) olarak açıklanmaktadır. Örneğin; Doğal Yöntem, İşitsel-Dilsel Yöntem gibi. Güzel ve Barın’a (2013) göre yöntem daha özel bir amaca hizmet eder ve yaklaşıma göre şekillenir.

Yabancı dil öğretiminde sıkça kullanılmış ve kullanılmakta olan bazı yöntemler aşağıdaki gibidir.

3.1. DİL BİLGİSİ ÇEVİRİ YÖNTEMİ VE MATERYAL KULLANIMI

Geleneksel yöntem olarak da adlandırılan Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi günümüze kadar kullanılagelmiş bir yöntemdir. Herhangi bir kurama bağlı değildir. Bu yönetime göre bir dili bilmek onu çevirebilmekten ibarettir. Latince öğretiminde kullanılan yöntem daha sonraları diğer diller için de kullanılmıştır. Dil, dil bilgisinden ibarettir ve yabancı dil öğrenilirken ana dil ile kıyaslamalar yapılmaktadır. Öğrenim esnasında ana dilden yararlanılır. Karmaşık ve ayrıntılı dil bilgisi kuralları detaylı bir şekilde anlatılır. Edebi metinlerin çevirisinde sıkça kullanıldığı düşünülmektedir. Önemli olan çeviri yapabilmektir. Konuşma ve dinleme becerilerine yer verilmemiştir. Bu yüzden materyal olarak dil bilgisi kitapları, edebi metinler, okuma parçaları ve klasik eserler kullanılmıştır. Kullanılan cümleler bir bağlama sahip olmadığından yapaydır. Demircan (2013) şu örnek cümleleri vermiştir:

Oğullarım dükün aynalarını satın aldılar

Profesör tavuğun alt çenesini çekti. (s.168)

Yukarıdaki örneklerden anlaşıldığı gibi hiçbiri bir bağlama sahip değildir. Öğrenciyi düşünmeye sevk eden ya da anlamlandırmaya yönelten bir içerik yoktur.

Güncel ve özgün materyaller değerli görülmediği için kullanılmamıştır. Sarıçoban'a (2015) göre ders esnasında çalışılan metni cümle cümle ve hatta kelime kelime çevirmek ve anlamak, metindeki kelimelerin anadildeki tam karşılığını bulup ezberlemek, bu kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını araştırmak, etimolojik kökenlerini incelemek, kuralları bilmek ve ezberlemek, bunlarla cümleler kurmak ders esnasında yapılabilecek etkinliklerdir. Demirel'e (2004) göre Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde öğrencilere okutulan metindeki dil bilgisi kalıpları öğretilir ve hedef dilden ziyade ana dil kullanılır. Sözcük dağarcığının gelişmesi için metinden alınan sözcükler liste hâlinde verilir ve öğrencilerin ezberlenmesi istenir. Çeviriye verilen önem fazladır ve çeviri okuma işleminden sonra gerçekleştirilir. Telaffuza ise pek fazla önem verilmemektedir.

Anlaşılabileceği üzere iletişime fazla bir önem verilmediği görülebilmektedir. Dil öğrenimi daha çok kurallar ve çeviriden oluşmaktadır. Günday'a (2015) göre dilbilgisi kurallarının açık bir şekilde öğretilmesine rağmen günlük yaşamdan kopuk ve iletişim becerisinden yoksun olması onu etkisiz kılmıştır.

Geçmişte kullanılmış olmasına rağmen günümüzde de çoğu eğitim kurumunda dil bilgisi ağırlıklı sınavların geçerliliğini koruması nedeniyle halen kullanılmaktadır. Demircan'a (2013) göre Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen sınavlarda çeviri sorulduğundan bu yöntem kullanılmaya gelmiştir.

Bir önceki bölümde bahsedilen materyaller arasında Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'ne en iyi hitap eden materyalin kitap olduğu düşünülebilir. İçerisinde bolca metin bulunduran kitaplarda dil bilgisi kurallarının kullanıldığı cümleler seçilerek konu anlatımı yapılabilir. Kitaplarda bolca bulunan yapay cümleler bu yaklaşımın öğretim tekniğiyle uyduğu görülmektedir. Ana dilden hedef dile çeviri yapma, sözcüklerin hedef dilde anlamını yazma ya da dil bilgisi alıştırmaları gibi etkinlikleri bolca bulunduran kitaplar bu yaklaşımda sıkça kullanılmaktadır. Ayrıca metinlerde bulunan sözcüklerin öğrencilere ezberletilmesiyle sözcük öğretimi gerçekleştirilmiş olur. Çeviri öğretim kitaplarının da bu yaklaşıma birebir uygun olduğu söylenebilir. Çünkü Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde dili bilmek onu hedef dilde çevirebilmek demektir. Kitaplar adı altında

sayabileceğimiz bir diğer materyal türü olan sözlük de buna eklenebilir. Ana dilde ve hedef dilde sözcük ya da kalıp ifadelerin karşılıklı olarak birebir anlamını veren sözlükler de çeviri yönteminde kullanılmaktadır. Hikâye kitaplarından da sözcük öğretiminde ve öğrenilenlerin tekrar ya da gözden geçirilmesinde yararlanılabilir. Buna göre asıl amaç kitapta yazılanı anlamak, onu hedef dilde çevirmek veya yeni sözcükleri öğrenerek onları ezberlemektir. Dergi ise kitaba nazaran daha fazla görsel ve özgün bir içeriğe sahip olabilir. Ama yine de çok fazla duyuya hitap etmediğinden bu yaklaşımda yüksek oranda kullanılabilir. Diğer bir yandan yazı tahtası kullanımını da oldukça fazla olduğu söylenebilir. Sözcük öğretiminde ya da dil bilgisi kurallarının ayrıntılı bir şekilde anlatımında yazı tahtasının kullanımının kaçınılmaz olduğu düşünülmektedir. Öğrenciler öğrendikleri sözcükleri ya da cümleleri konuşmaktan ziyade yazacakları ve çevirecekleri için bu yaklaşımda mutlaka kullanıldığı söylenebilir.

3.2. DOĞRUDAN YÖNTEM VE MATERYAL KULLANIMI

Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'ne tepki olarak ortaya çıkan Doğrudan Yöntem dilin ana dile benzer şekilde öğretilmesi gerektiğini savunmuştur. Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde dil bilgisini iyi bilen fakat iletişim kuramayan bir kitle söz konusuydu. Bu yöntemde ise bunun önüne geçebilmek için dil bilgisine önem verilmediği düşünülmektedir. Çünkü bir kimse ana dilini öğrenirken dil bilgisi dersi almadığı düşünülmüştür. Çeviriye izin verilmez. Hedef dili ana dili olarak konuşan öğretmenler öğretimi gerçekleştirmiştir. Materyal olarak konuşma metinleri ve diyaloglar kullanılmasının yanı sıra görsellikten de yararlanılmıştır. Gerçek eşyalar da materyal olarak görülebilmektedir.

Freeman ve Anderson (2011) İtalya'da Doğrudan Yöntem'in uygulandığı bir okulda yabancı dil derslerini gözlemlemiştir ve bazı sonuçlara varmıştır. Bu sonuçlara göre hedef dilde okuma becerisi dil öğretiminin başında öğretilmektedir ve bu beceri konuşmayı pratik etme yoluyla geliştirilmektedir. Ana dilin kullanılmadığı bu yöntemde çeviri yerine gösterme yoluyla ders işlenmektedir. Sözcükler ezberlemektense cümle içerisinde kullanılmaktadır ve dil öğrenmenin amacı iletişim kurabilmektir. Kendi kendine düzeltmenin önem verildiği bu sınıf ortamında telaffuza da oldukça önem verilmektedir. Kesin bir dil bilgisi kuralı verilmesine karşı çıkılmaktadır.

Freeman ve Anderson'un da gözlemlerinden anlaşılacağı üzere bu yöntemin Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nin birebir tersi olduğu ifade edilebilir. Öğretmen biraz daha pasif durumdadır. Öğrencilerin dersin akışına etkin bir biçimde uymaları, öğretmenin ise bu etkinlikleri yönlendirmesi gerekir. Yöntemin bu denli kullanımının yanı sıra bazı kusurları da bulunmaktadır. Konuşma ve dinleme becerilerine daha çok önem verip okuma ve yazma becerilerine yeteri kadar önem vermeyen bu yöntem zamanla popülerliğini kaybetmiştir. Devlet okulları kalabalık olduğundan genellikle özel okullarda uygulanabilmiştir. Doğrudan Yöntem'in kusurlarını Demircan (akt. Durmuş, 2013, s.61) şu şekilde izah etmiştir;

Öncelikle, öğretmenler ana dili gerektiğinde kullanmamakla zamanı yeterli ve etkin şekilde kullanamayabilir. Yine öğretmenler, daha çok somut olan ve gösterilebilecek şeyleri öğretmeye yönelebilir ve bunlar da her zaman kolay öğretilen şeyler olmayabilir. Ayrıca, bu noktada sıralama ihmal edilebilir. Son olarak, öğretmenler, dersin işleniş önemli ölçüde sözlü anlatıma dayandığından, aynı anlam için birçok biçimin öğretimi durumu ile karşılaşabilir. Bu sakıncaların önüne geçebilmek için de çok sıkı bir seçim ve sıralama yapılması gerekmektedir.

Doğrudan Yöntem'de materyal olarak kullanılacak en iyi seçeneğin resim olduğu düşünülmektedir. Bu yaklaşımda anlatma tekniğiyle öğretmekten ziyade gösterme yoluyla öğretim şekli kullanıldığından görsel unsurlardan ders esnasında yararlanmak yerinde bir durum olarak değerlendirilebilir. Görsel öğelerle sözcük öğretiminde çeviri tekniğini kullanmak gerekmez. Öğrenciler resimlere bakarak anlatılmak isteneni kolaylıkla kavrayabilir. Bu görsellik yansıtıcı kullanımıyla da sağlanabilir. Görseller büyük bir ekrana yansıtılarak ders işlenebilir. Materyal olarak gerçek eşya kullanmak da sözcüğün anlamını vermekte etkili bir teknik olduğu ifade edilebilir. Bunun yanı sıra sınıf ortamına getirilemeyecek kadar büyük veya getirilmesi zor olan gerçek eşyaların modelleri de bu yaklaşımda yararlanılması önerilen bir durum olduğu söylenebilir. Bu materyaller ile ana dilin kullanımından kaçınmak mümkün olabilmektedir. Doğrudan Yöntem'de telaffuza oldukça fazla önem verildiğinden ses bantları ya da teyp kullanımı etkili materyaller arasında sayılabilir. Öğrenciler bunları kullanarak hedef dilde öğrendikleri sözcüklerin doğru telaffuzlarını çalışabilir ve hangi sözcüğün nerede kullanıldığını ses kayıtlarındaki bağlamdan çıkarabilir. Bu yaklaşımda video kullanımı da önerilebilecek materyaller arasında sayılabilir. Hedef dilin ana dile benzer bir şekilde öğrenilmesi gerektiğini savunan bu yöntemde videolar verimli bir materyal konumundadır denebilir. Video aracılığıyla hem görsellik sağlanmış olur hem de

duyulan sesler ile telaffuz ve kulak aşinalığı geliştirilebilir. Tüm bu bahsedilen materyaller Doğrudan Yöntem’de düzgün bir şekilde kullanıldığında hedef dilde gelişim sağlanmasının kaçınılmaz olacağı düşünülebilir. Böylelikle ana dilin kullanımına gerek kalmayabilir.

3.3. DOĞAL YÖNTEM VE MATERYAL KULLANIMI

Dil öğreniminde doğalcılığı savunan ünlü dil bilimci Stephen Krashen tarafından geliştirilmiştir. Yabancı dil öğreniminin doğal bir yolla gerçekleşmesi gerektiğini savunmuştur. Kumaravadivelu’ya (akt. Durmuş, 2013, s.85) göre bu yaklaşımda dil gelişimi üretim temelli olmaktan ziyade anlama temellidir. En azından yabancı dil ediniminin başlangıç aşamalarında durum, sezgisel olduğu kadar deneysel olarak da böyledir denebilir. Krashen’in (akt. Durmuş, 2013, s.85) görüşlerine göre bir insan, anlaşılabilir bir girdiye maruz bırakılarak dili edinebilmektedir. Krashen ve Terrell (akt. Durmuş, 2013, s.87) Doğal Yaklaşım’da anlaşılır girdinin nasıl sağlandığına dair bazı açıklamalar ortaya sürmüştür. Toplu fiziksel komutlarla öğretime başlanması gerektiğini belirten Krashen ve Terrell, vücut organları ve sayı gibi konuların öğretiminde Toplu Fiziksel Tepki’den yararlanılması gerektiğini savunmaktadır. Sözcük öğretiminde görsellerden faydalanmak gerekmektedir ve bu görsellerle ilgili cümle kurarken emirli veya şartlı yapılar kullanılmalıdır. Anlatılan görsellerle ilgili sorular yönelterek sınıf ortamında etkileşim sağlanmalıdır.

Görüldüğü üzere Doğal Yöntem’in diğer yöntemlerden de açık bir şekilde faydalandığı ifade edilebilir. Materyal olarak hususi bir araç yoktur. Doğal çevremizde bulunan ve işimize yarayabilecek türden malzemeler ders süresince materyal olarak kullanılabilir. Her çeşit görselden ve hedef dilde kullanılacak özgün materyallerden yararlanılabilmektedir. İnsancıl ve iletişime dayalı olmasının, Doğal Yöntem’i günümüzde de kullanılan bir yöntem hâline getirdiği düşünülmektedir. Durmuş (2013) öğrenci hatalarının açıktan düzeltilmediği, varılmak istenen amacın hedef dilde iletişim kurmak olduğu ve dil bilgisinden ziyade içeriğe önem veren bu yaklaşımın birçok olumlu yönünün olduğunu savunmaktadır. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi’nde de hâlâ kullanılan etkili bir yöntem olduğunu düşünmektedir.

Doğal Yöntem’de en çok kullanılması önerilen materyalin resim olduğu düşünülmektedir. Görseller aracılığıyla sözcüğün anlamını doğal bir şekilde öğrenci kavrayabilir ve ana dilin kullanımına gerek kalmayabilir. Yabancı dilin öğretiminde yararlı olacak her türlü materyalin kullanılması gerektiğini belirten bu yöntemde, video ya da etkileşimli video kullanımının oldukça faydalı olduğu değerlendirilebilir. Görsellik açısından zengin olan bu iki materyal hedef dilin doğal bir yolla öğretilmesinde kullanılabilir. Hedef dilde etkileşime önem veren Doğal Yöntem’de, özellikle etkileşimli videodan yararlanmak önerilebilir. Karşılıklı olarak bilgisayar veya akıllı telefonlar aracılığıyla etkileşimin kurulduğu bu materyallerle gelişim sağlanabilir. Günümüzde ise bu etkileşim dijital ortamda kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir. Sınıf ortamında bulunan her türlü gerçek eşya ya da model kullanılabilir. Yazılı materyallerin görsele döküldüğü grafik ve şemaların da bu yaklaşımda kullanılması tavsiye edilebilir. İçerisinde etkileşim bulunmasa da özgün materyal edinimi açısından dergilerden de faydalanılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

3.4. İŞİTSEL - DİLSEL YÖNTEM VE MATERYAL KULLANIMI

Bu yöntem de diğerleri gibi Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi’ne bir tepki olarak Amerika’da kullanıma koyulmuştur. Ordu Yöntemi olarak da adlandırılan bu yöntem ilk başta asıl amaç olarak Amerikan ordusundaki dil ihtiyacını gidermek için geliştirildiği düşünülmektedir. Amerika’nın küresel bir güce dönüşmesi sebebiyle çok fazla göç almaya başlamış ve daha sonrasında siviller için de kullanılmaya başlanmıştır. Yöntemin amacı konuşma becerisini geliştirmektir denebilir. Dinleme ve konuşma becerilerine oldukça önem verildiğinden dil laboratuvarlarının kullanımı yaygınlaşmıştır. “İşitsel-Dilsel Yöntem’in değişik durumlarda kelime öğretimine maruz bırakma yoluyla kelime edinimine önem vermekten daha çok, dil bilgisi cümle kalıplarının kullanımında öğrencileri tekrar ve alıştırmalar yaptırması bakımından Doğrudan Yöntem’den farklılaşır.” (Larsen ve Anderson, 2011 s.65). Dili öğrenen kişilerin dilsel bir etkiye maruz kalmaları durumunda otomatik olarak bir tepki vermeleri beklenmektedir.

Larsen ve Anderson (2011) Mali’de 13-15 yaş aralığındaki öğrencilere İngilizce dersinde uygulanan bu yöntemi gözlemlemiş ve birtakım sonuçlara varmıştır. Buna göre dil kalıpları kendiliğinden değil, doğal olarak bir bağlam içerisinde ortaya çıkmaktadır

ve dil öğrenme süreci alışkanlıkla ilgilidir. Hatalar hemen açık bir şekilde düzeltilmektedir. Asıl amaç iletişim kurmak olduğu için dilin nasıl kullanılacağı öğretilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin bir etkiye karşı durmaksızın hemen otomatik olarak bir tepki vermeleri beklenir. Hedef dildeki yapılar örnekler aracılığıyla öğrencilere sezdirilmelidir. Yani dil öğrenimi ana dilin edinilmesi gibi olmalıdır. Becerilerin öğrenilme sırasını dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak sıralamaktadır. Dilin ise kültürden ayrı olamayacağını savunmaktadır ve bu hususta öğretmene hedef dilin kültürünün sunulması açısından büyük bir sorumluluk düşmektedir.

Bu gözlemden de anlaşılacağı üzere bu yöntemde davranışçı bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Bolca tekrar alıştırmaları yapılarak öğrencide hedef dile yönelik davranış değişikliği amaçlandığı ifade edilebilir.

Materyal olarak kültürle ilgili diyaloglar sıkça kullanılmaktadır. Çünkü dilin kültürden ayrılamayacağı düşünülmektedir. Öğrenciler tarafından ezberlenmesi beklenen bu diyaloglar belirli dil bilgisi kurallarını ve cümle yapılarını içermektedir. Kasetçalar, görsel malzemeler ve dil laboratuvarlarının yeri oldukça büyük olduğu düşünülmektedir.

Durmuş'a (2013) göre dinleme ve konuşma becerilerine önem verilip, okuma ve yazmanın ihmal edilmesi dilin bir bütün olarak öğrenilmesini engellemiştir ve dört temel beceriye eşit ağırlık verilmelidir. Ayrıca, her öğrenme malzemesinin diyaloga dönüştürülmesi de dilin doğal kullanım biçimini bozmuştur.

Bir önceki bölümde değinilen materyaller arasında bu yaklaşıma en uygun olanının ses bantları olduğu düşünülebilir. Dinleme becerisine oldukça önem verilen bu yöntemde ses bantları aracılığıyla kulak aşinalığı sağlanabilir. Ayrıca söz konusu ses bantlarının sıkça tekrar edilmesi sonucu sözcüklerin ve kalıp ifadelerin hafızada yer edinebileceği düşünülebilir. Öğrenciler ise gerçek ortamda bu ifadelere maruz kaldığında otomatik olarak bir tepki verebilirler. Bunun yanı sıra görsellerin kullanımı bir diğer önerilebilecek materyaller arasında sayılabilir. Dil bilgisi öğretimine de önem verdiği için kitap ya da dergi kullanımı da uygun görülebilir. Dil laboratuvarlarında öğrenciler video izleyerek hedef dilde çeşitli diyaloglara çalışabilirler. Genel olarak iletişime ağırlık verildiğinden diyaloglar sıkça kullanılabilir. Bu diyaloglara video aracılığıyla erişim sağlanabilir. Kitap ya da dergilerde de bu diyaloglar bulunabilir.

Sözcük ve dil bilgisi öğretiminde bolca alıştırmaya yaptıran ve tekrara büyük ölçüde önem veren dijital uygulamalardan Busuu ve Memrise tavsiye edilebilir.

3.5. BİLİŞSEL YAKLAŞIM VE MATERYAL KULLANIMI

“Bilişsel Yaklaşım, Bilişsel Yöntem olarak da adlandırılmaktadır. Ancak bu yöntemin kuramsal boyutta kalması, bu yönteme göre hazırlanmış ders kitabı bulunmaması gibi nedenlerden dolayı yaklaşım olarak adlandırmanın daha uygun olacağı kanısındayız.” (Günday, 2015, s.33) Davranışsal Yaklaşım’a bir tepki olarak ortaya sürülen bu yaklaşım öğrenmenin bilerek ve anlamlı bir şekilde gerçekleşmesi gerektiğini savunmaktadır ve Chomsky tarafından üzerine durulmuştur. Stern, Bilişsel Yaklaşım’ın gelişimini aşağıdaki gibi açıklamaktadır:

“Bilişsel Kod-Öğrenme” (Cognitive Code-Learning) yaklaşımı, *İşitsel-Dilsel Yaklaşım*a bir seçenek olarak ortaya atılmış olup, onun dilbilim ve ruh-bilim kuramlarının ışığında bir eleştirisi sayılır. Ancak, *1960’lı yılların ortasında biçimlenen bu çıkış, 1980’lerde iletişimsel yaklaşımların gölgesinde kalmıştır.* (akt. Demircan, 2013, s.223)

Ausubel’e (akt. Günday, 2015, s.33) göre önceden öğrenilen bilgilerin saklanması, yeni bilgiler öğrenilirken eski bilgilerin de yeni anlamlara bürünmesi, eski ve yeni öğrenilenler ile bağlantı kurulması bilişsel öğrenmenin bir özelliğidir. Bu düşünceye göre öğrenilen her bir bilgi, eski bilgiler ile bağdaşık durumda öğrenildiğinde daha anlamlı olabilmektedir. Sözcük öğretimi yönünden bu durumu ele aldığımızda, öncesinde “ev” sözcüğünü öğrenen bir öğrenci, yeni bilgi olarak “*mutfak, banyo,, yatak odası*” gibi sözcükleri daha anlamlı bir şekilde kavrayabilir. Görsel materyallerle desteklendiğinde ise anlamlı öğrenme daha etkili bir hâl alabilir. Chomsky (akt. Demircan, 2013, s.224) kişinin söylediklerini “*kullanışı*”, nasıl söyleyeceğini bilmesi durumunu ise “*dil yetisi*” olarak açıklamaktadır. Öncelikle dil yetisinin, diğer bir deyişle becerinin kazanılması gerektiğini belirtmektedir. Günday (2015) yabancı dil öğretiminde diyalog ve sözcük öğretimine yönelik belli ölçüde ezber yapılırsa da asıl olanın anlamlı öğrenme olduğu görüşündedir. Ona göre Bilişsel Yaklaşım, dil öğretimi ve öğreniminin bilişsel bir iştir. Demircan’a (2013) göre öğrenciler temel yapıyı öğrendikten sonra uygulama kısmına geçmelidir. Dil bilgisinin özümlemesi dil öğretiminin temelini oluşturmaktadır. Ayrıca öğrenmenin de anlamlı olması gerektiğini belirtmektedir.

Tüm bu bilgilere göre Bilişsel Yaklaşım'da dilbilgisinin bilinmesi mühim bir konu olarak değerlendirilebilir. Yapıyı bilen öğrenci istediği kadar cümleyi ve hangi sözcüğü nerede, nasıl kullanacağını farkında olabilir. Anlamli öğrenilen her türlü bilginin mantığa uygun olacağı yadsınamaz bir gerçektir. Bilişsel Yaklaşım'ın tüm bu özellikleri bizlere İletişimsel Yaklaşım'ı biraz da olsa anımsatabilmektedir. Bundan hareketle günümüz gençlerinde telefon uygulamalarında bulunan yabancı dil öğretim uygulamalarındaki görsel, grafik ve kısa videolar sözcüğün anlamli bir şekilde öğrenilmesini sağlayan bir etken olarak değerlendirilebilir. Öğrenciyi ezber yapma durumuna mecbur bırakmayan, öğretirken bir yandan da eğlendiren bu dijital uygulamalar, yabancı dil öğretimi için faydalı bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

Bilişsel Yaklaşım'a uygun olan en iyi dijital uygulamanın Ted konuşmaları olduğu düşünülebilir. Öğrenciler izledikleri konuşmaları altyazılı ya da altyazısız bir şekilde anlamlandırmaya ve değerlendirmeye çalışabilir. Böylelikle öğrenciler yeni sözcükler ve yapılar maruz kalarak bunların kullanım alanlarını gerçek hayattaymışçasına görebilir. Ted konuşmalarının her biri birer video olduğu için video kullanımı da önerilebilecek materyaller arasında sayılabilir. Video aracılığıyla diyalog örneklerine erişim sağlanabilir. Ayrıca dil bilgisi öğretimine bu yaklaşımda önem verildiğinden kitaplar ve dergiler etkinlik amaçlı kullanılabilir. İnternet aracılığıyla da görsel, grafik, video gibi birçok materyale erişim imkânı olabilmektedir.

3.6. İLETİŞİMSEL YAKLAŞIM VE MATERYAL KULLANIMI

Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nin tam aksine bu yöntemde dil bir iletişim aracı olarak görülmektedir. Kısaca söylemek gerekirse dil bir iletişimdir denebilir. Diğer yöntemlerde olduğu gibi yalnızca tek bir ya da birkaç beceriye ağırlık verilmediği düşünülmektedir. Dört becerinin de aynı derecede önemli olduğu ifade edilebilir. İletişim kurmak yabancı bir dilde konuşmak ve dinlemekten ibaret değildir. Okuma ve yazma becerileri de birer iletişim olarak algılanmaktadır. Böylelikle İletişimsel Yaklaşım büyük bir kitle tarafından benimsenmiştir ve artık yöntem olmaktan çıkıp yaklaşım olarak adlandırılmıştır denilebilir. Günlük yaşamın içerisinde materyaller ders esnasında sıkça kullanılmaktadır. Freeman ve Anderson'a (2011) göre her zaman gerçek dil öğretilmelidir. Bu durumda gerçek bir bağlam içerisinde kullanılan dilin

öğretilmesi gerekir. Bu yüzden gazete ve dergilerde bulunan ve dersin amacına yönelik herhangi bir araç materyal olarak kullanılabilir.

Bir etkinlik süresince yapılan dil kullanım hataları görmezden gelinebilmektedir. Hatalar dil gelişiminin doğal bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Fakat bu hatalar öğretmen tarafından bilinir ve daha sonrasında doğru kullanımlar belirtilebilir. Harmer'a (2001) göre de başarılı bir iletişim sağlamak dili doğru kullanmaktan daha önemlidir. Yine Harmer'a (2001) göre iletişim kurmanın bir amacı olmalıdır. Örneğin; hava limanında bilet satın almak, bir gazeteye mektup yazmak gibi. Yapılan etkinlikler anlama odaklıdır. Bağlam içerisinde gerçekleştirilen dil etkinliklerinin daha anlamlı olduğu düşünülmektedir. Materyal olarak kullanılan metinlerde Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde olduğu gibi dilbilgisi ve sözcüğe ağır vermektense anlaşılmasına önem verilmektedir. Günday (2015) metinleri dilbilgisi ve sözcük öğretimi açısından bir araç olarak değerlendirmeyip, doğrudan yazılı bir metnin anlama hedefine yönelik olarak incelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Larsen ve Anderson'a (2011) göre İletişimsel Yaklaşım'da hedef dil sadece öğrenilen konu değil ayrıca sınıf içerisinde kullanılan iletişim aracıdır. Öğrencilerin fikirlerini dile getirmeleri ve oyunsallaştırma önemli yere sahiptir. Yapılan hata iletişim becerilerinin geliştiğini gösterir ve hoşgörü ile karşılanmaktadır. Rol oynatma veya iletişimsel durumlar oluşturma gibi etkinlikler öğrenciler arasında iletişimsel işbirliğini güçlendirmektedir. Ayrıca öğretmen öğreticiden çok danışman görevini üstlenmektedir.

Larsen ve Anderson'un sözlerinden de anlaşılacağı üzere öğrencinin oldukça özgür bir konumda olduğu görülebilmektedir. Katı kurallar içeren bir öğretimin olmadığı düşünülmektedir. Öğrenci merkezli gerçekleşen derste aktif rol üstlenen öğrenciler öğrenim sürecinin bizzat içerisinde ve adeta bağlam içerisindeymişçesine yaşayarak öğrenebilmektedir.

Öğretim süreci tamamen hedef dilde gerçekleşmemektedir. İhtiyaç duyulduğunda ana dil de kullanılabilir. Materyal olarak gazete, dergi, video, film, dizi, afiş gibi her türlü özgün araç gereçler kullanılabilir. Günday'a (2015) göre bu tarz materyaller dilin gerçek ortamda iletişimsel ve işlevsel kullanımını ortaya koymaktadır.

Güncel dilin öğretildiği bu yaklaşımda materyallerin öğrencilerin dil seviyesine uygun olması gerektiği söylenebilir. Gelişimlerine göre materyalin seviyesi artabilmektedir.

Demircan (akt. Günday, 2015, s.107) kullanılan bu materyalleri metne dayalı, göreve dayalı ve nesnelere dayalı araç gereçler olarak sınıflandırmaktadır. Bu yaklaşıma göre hazırlanmış olan ders kitaplarını metne dayalı, alıştırma kitaplarını ve etkinlik kartlarını göreve dayalı, dergi, gazete ve resim gibi materyalleri de nesnelere dayalı araç gereçler olduğunu belirtmektedir.

Rol üstlenme, röportajlar, ikili veya grup çalışmaları, oyunlar gibi etkinliklerin bolca yapıldığı yaklaşımda hem resmi hem de resmi olmayan dil öğretilerek öğrencilerin toplumsal roller üstlenmesi sağlanabilir. Dört beceriye önem vermesi ve insancıl bir öğrenme sürecini savunmasını yönünden günümüzde de geçerliliğini sürdüren bir yaklaşım olduğu düşünülmektedir.

İletişimsel Yaklaşım'a hitap eden materyallerin başını Penpaland çekmektedir diyebiliriz. Bu yaklaşımda dilin bir iletişim olduğu savunulduğundan hedef dildeki bireyler ile etkileşime geçmek önemlidir denebilir. Bunun yanı sıra Italki ve Lang-8 gibi etkileşim amaçlı dijital uygulamalar da önerilebilir. Bu uygulamalar aracılığıyla karşı taraf ile mektuplaşma, anlık mesajlaşma, topluluğa hedef dil hakkında sorular yöneltme ya da telefonla görüşme gibi etkinlikler gerçekleştirilerek konuşma, okuma ve yazma becerilerinde gelişim sağlanabilir. Ders esnasında hedef dilin öğretimine yardımcı olabilecek her türlü materyal kullanılabilir. Dil bilgisi öğretiminin metinler kullanarak sezdirilmesi gerektiğini savunduğundan kitap kullanımı da önerilebilir. Materyal olarak video kullanımı da bir diğer öneri olarak değerlendirilebilir. Hem görsellik hem de dinleme becerisini geliştirmek için kullanılabilir. Tüm bu materyallerin özellikleri düşünüldüğünde, İletişimsel Yaklaşım'ın önem verdiği dört temel beceriye uygun oldukları görülmektedir.

3.7. EYLEM ODAKLI YÖNTEM-YAKLAŞIM VE MATERYAL KULLANIMI

2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde yeni bir yaklaşım ortaya atılmıştır. Böylelikle İletişimsel Yaklaşım'ın yerini Eylem Odaklı Yaklaşım almaya başlamıştır denebilir. Bu yöntemi Ortak Eylem Odaklı

Perspektif olarak isimlendirenler de bulunmaktadır. Günday (2015) teknolojinin gelişmesiyle birçok özgün materyale erişimin kolaylaştığını ve günümüzde yabancı dil öğretiminde multimedya ya da yazılım gibi internet araçlarının da kullanılmasıyla tek bir kitaba bağlı bir yöntem anlayışının, yerini ana ilkelerin belirlendiği perspektif kavramına bıraktığını belirtmektedir.

Bu bilgiden de anlaşılacağı üzere gelişen dünyada teknoloji çok önemli bir konum edinebilmiştir. Yabancı dil öğretimi veya öğrenimi artık sadece kitaplara bağımlı durumda değildir. İnternet ya da telefon uygulamalarının sıkça kullanılmasını destekleyen Eylem Odaklı Yaklaşım'a göre öğrenen kişinin sosyal bir aktör olduğu düşünülebilir. Günday'a (2015) göre sosyal aktörler olarak yetişmesi beklenen öğrenciler bir yandan toplumda hedef dili kullanmaya yönelik eylemler gerçekleştirmeleri beklenirken, diğer bir yandan da sınıf içerisinde gerçekleştirilen görevlerde sosyal aktör olarak hareket etmeleri gerekmektedir

Yabancı dil öğrenirken hedef dilin kültürünün de farkına varılması gerekmektedir. Dil ve kültürün birbirinden ayrılamaz kavramlar olduğu bilinen bir gerçektir. "Kültürlerarasılık yerini ortak kültürlülüğe, kültürlerarası iletişim de ortak kültürel ve ortak eylemsel iletişime bırakmaktadır." (Günday, 2015, s.118) Tek bir kültürün benimsenmesi yerine yabancı dil öğretiminde ortak kültürü savunan bu yaklaşımın birlikte bir şeyler yapabilmeyi hedeflediği düşünülmektedir. "Öğrenenler ya da aktörler sosyal ortamda bir görevi gerçekleştirirken bireysel kültürlerini grup kültürüne yansıtarak ortak kültürün yaratılmasına katkıda bulunurlar." (akt. Günday, 2015, s.119). "Kültür, ortak davranış biçimi ve paylaşılan eylemler bütünüdür. Bu nedenle bir yabancıyla birlikte bir iş yapmak ve ortak eyleme geçmek, ortak kültürel bakış açısını da beraberinde getirir." (Coşkun, 2017, s.90)

Günday (2015) Eylem Odaklı Yaklaşım'ın, Avrupa'nın bütünleşme hedefi ve sürecine bağlı olarak iş yaşamından eğlence yaşamına kadar tüm alanlarda hedef dilin kullanılmasını amaç edindiğini belirtmektedir.

Görüldüğü üzere dili her yönüyle değerlendiren bu yöntemde hedef dilin sosyal bağlamda kullanılması asıl amaç olarak değerlendirilebilmektedir. Teknolojinin ilerlemesiyle ortaya çıkan bu yöntemde dijital materyallerin kullanımının yerinin büyük olduğu bilinmektedir. Günümüzde de yabancı dil öğretimini dijital ortamdan bağımsız

gerçekleştirmek pek de mümkün olamayacağından internet, bilgisayar, telefon uygulamaları ya da uzaktan eğitim gibi seçeneklerle bu süreç zenginleştirilebilir. Örneğin; hedef dilde bir sözcük öğretirken öğrencilerin sözcüğü daha iyi kavrayabilmeleri için gerçek materyaller kullanılabilir. Sınıf içerisine getirilemeyecek materyallerde ya da modeli bulunmayan sözcüklerin görseline internet ve telefon aracılığıyla kolaylıkla ulaşılabilir. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde de bu tür dijital materyallerin kullanımına önem verilmektedir. Günday (2015) multimedya araç ve materyallerinin yabancı dil öğretiminde kullanılmasıyla daha etkili bir öğrenme sağlanacağını ve bu yaklaşımın da sosyal iletişim bağlamında tüm dillerin öğretiminde kullanılabilirliğini savunmaktadır.

Dört temel beceriye eşit oranda değer verildiği düşünülmektedir. Ortak Başvuru Metni'ne (2001) göre yapılan yanlışlar öğrenme sürecinde ortaya çıkan bir “ara dil” olarak adlandırılır. Anlamlı bir şekilde öğrenilen bilginin daha kullanışlı olduğu savunulmaktadır. Bu durumda sözcük öğretimine yönelik ezberleme tekniğini kullanmamaktadır. Bir içerik içerisinde çeşitli etkinlikler ile sunulmaktadır. “Sözcük bilgisi de bağlama dayalı ve gerçekleştirilen etkinlikler içerisinde verilir.” (Günday, 2015, s.123)

Eylem Odaklı Yaklaşım'da karşılıklı kültür ve dil etkileşimine büyük önem verildiğinden önerilebilecek dijital materyallerin Penpaland, Italki ve Lang-8 olduğu düşünülebilir . Bu uygulamalar aracılığıyla öğrenciler hedef dilin konuşucularına kolaylık ulaşabilmekte ve onlarla karşılıklı etkileşime geçebilmektedir. Mesafe gözetmeksizin yeni insanlar ve yeni kültürlerle karşılaşma imkânı sağlanabilmektedir. Okuma, dinleme, konuşma, duyduğunu yazma gibi etkinlikleri içerisinde barındıran Duolingo da önerilebilir. Böylelikle dört temel beceriye hitap edilebilir. Gelişen teknolojiyle birlikte multimedya ve yazılım kullanımının yabancı dil öğretiminde kullanılması taraftarı olduğundan bu materyallerin yanı sıra internet ve bilgisayar da önerilen materyaller arasında sayılabilir. Görseller de bir diğer önerilen materyal olarak ele alınabilir. Her türlü sözcüğün görseline internet ortamında erişim sağlanabilmektedir. Video ve etkileşimli videoların kullanımı da kaçınılmaz durum olarak değerlendirilebilir.

İlgili çalışmamızın yukarıda değinilen yaklaşım ve yöntemlerden birçoğuna hitap ettiği ve kullanılabilir durumda olduğu düşünülmektedir. Sarıçoban (2015) Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde sözcük öğrenmenin önemli olduğunu ve metinlerde geçen sözcüklerin teker teker ezberlendiğini belirtmektedir. Hazırlanan bu materyal sözcüklerin türüne bakmasının yanı sıra örnek cümleler aracılığıyla da dil bilgisel açıdan sözcük öğretimine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmanın da sözcüğün anlamının ve türünün öğrenilmesi yönünden söz konusu yönteme benzediği düşünülebilir. Freeman ve Anderson (2011) İtalya'da bir okulda Doğrudan Yöntem'in nasıl uygulandığına dair birtakım çalışmalar yapmış ve bu yöntemde sözcüklerin görseller aracılığıyla öğretildiği ve telaffuza bir hayli önem verildiği sonucuna varmıştır. Hazırlanan bu dijital uygulamanın görsellik ve işitsellik yönü sayesinde hem sözcük anlamlandırılmış hem de sözcüğün telaffuzunun öğretimi sağlanacaktır. Bu yönüyle söz konusu yöntemde uygulanabileceği düşünülebilir. Doğal Yöntem denilince akla gelen Krashen (akt. Durmuş, 2013, s.85) anlaşılabilir bir girdiye maruz kalındığında bilginin kolaylıkla edinilebildiğini savunmaktadır. Hazırlanan bu dijital materyalde sözcüklerin anlamlı bir şekilde edinilebilmesi için anlamlarının verilmesinin yanı sıra görselleri ve seslendirmeleri de verilmiştir. Ayrıca sözcükler örnek birer cümle ile sunularak içerik odaklı olmaları sağlanmıştır. Bu durumun anlamlı öğrenmeye katkısı olması amaçlanmıştır. Buna göre söz konusu yöntem uygulanırken bu çalışmadan faydalanılabilmektedir. Bu durumda çalışmanın İşitsel-Dilsel Yöntem için de uygun olabileceği söylenebilir. Bilişsel Yaklaşım'ın da öğrenmenin bilerek ve anlamlı bir şekilde olması gerektiğini savunduğu düşünüldüğünde bu yaklaşıma da hitap edebilir. Bir bağlam içerisinde sunulan sözcüklerin anlamlı öğrenmeye katkı sağlaması amaçlanmıştır. Hazırlanan bu dijital materyalde birden fazla duyuya hitap etmek amaçlandığından görsellik ve işitselliğin yanı sıra örnek cümleyi okuma ve anlama, istenildiğinde söyleme dökebilme gibi etkinlikler hedeflenmiştir. Bu yönüyle dört temel beceriye eşit derecede önem veren İletişimsel Yaklaşım'a birebir uygun bir materyal olarak değerlendirilebilir. Günday (2015) multimedya araç ve materyallerinin yabancı dil öğretiminde kullanılmasıyla daha etkili bir öğrenme sağlanacağını ve bu yaklaşımın da sosyal iletişim bağlamında tüm dillerin öğretiminde kullanılabileceğini savunmaktadır. Bu durumda Eylem Odaklı Yaklaşım'ın dijital materyallere verdiği önem düşünüldüğünde hazırlanan bu dijital uygulamanın söz konusu yaklaşıma oldukça

uygun olduğu ifade edilebilir. Tüm bu bahsedilenlere göre ilgili çalışma hazırlanmıştır. Görüldüğü üzere dijital ortamda hazırlanan bu sözlük çalışmasının birçok yabancı dil ğretim yönteminde kullanılabileceği düşünülmektedir.

Tüm bu bilgiler ışığında çağımızın bir gereği olan teknoloji ve dijital ortamda öğrenme ortamının, Yabancı Dil Olarak Türkçe ğretimi'ni de ilgilendiren bir konu olduğu düşünülmektedir. Yalnızca kitap, dergi ve sözlüklere bağımlı olmayan, hem okulda hem de sosyal çevrede kullanılabilen bir dijital uygulamanın varlığı Türkçe öğretimini destekleyici bir unsur olarak değerlendirilebilir. Günümüz gençlerinin dijital ortama olan ilgisi de düşünüldüğünde, dersle bütünleşmiş bir şekilde kullanılan bu teknolojik materyaller öğretimin kalıcı ve uzun süreli olması bakımından önemli bir etkidir. Öğrencinin ders dışında da her anını değerlendirebileceği bu tür uygulamaların hazırlanması güzel Türkçemize faydalı bir kazanım olarak değerlendirilebilir.

4. BÖLÜM: SÖZCÜK VE SÖZCÜK ÖĞRETİMİ

Yabancı dil öğretiminde sözcük öğretiminin yerinin büyük olduğunu yöntem ve yaklaşımlara değinirken bahsetmiştik. Dili bilmek demek sözcüğü bilmek demektir denebilir. Arıkan ve Alemdari'ye (2012) göre hedef dilde başarılı bir şekilde iletişim kurabilmek için yeteri kadar sözcük bilmek gerekmektedir. Buna göre yabancı dilde cümle kurabilmek için sözcük bilgisinin önemli olduğunu söyleyebiliriz. Wilkins'e (akt. Arıkan ve Alemdari, 1972 s.26) göre dil bilgisini bilmeden çok az şey anlaşılabilir. Fakat sözcük bilgisi olmazsa hiçbir şey anlaşılmamaktadır. Hameau'ya (akt. Günday, 2015 s.195) göre ise sözcük öğretimi bir dilin temelini oluşturmaktadır. Bu bilgiler ışığında sözcük öğretiminin bir zorunluluk olarak sayılması gerektiğini düşünebiliriz. Sözcük bilgisiyle cümleler kurulur ve cümleler metinleri oluşturur. Bu durumda akıcı bir şekilde iletişimin sağlanması için sözcük haznesinin geniş olması gerektiği belirtilebilir. Tweddell'e (akt. Carter ve McCarthy, 1988, s.42) göre bilinmesi gereken bütün sözcükleri bilmek neredeyse imkânsızdır. Bu yüzden sözcüğün anlamını içerikten tahmin ederek öğrenmek oldukça önemlidir. Richards'a (akt. Carter ve McCarthy, 1988, s.44) göre ise bir sözcüğü bilmek demek onun diğer sözcüklerle kullanıldığında sahip olacağı anlamı bilmek demek olduğundan farklı anlamlarını da öğrenmek gerekmektedir.

Saussure'ye (akt. Köktürk ve Eyri, 1998, s.124) göre dil topluyla birlikte meydana gelmektedir ve bunun için de söze ihtiyaç duyulmaktadır. Onun düşüncesine göre dil göstergeler dizgesidir. Bu durumda bir sözcük kullanılırken beynimizde o sözcüğün imgesi oluşmaktadır. Bu durumda görsellik kullanılarak gerçekleştirilen sözcük öğretiminin daha etkin olabileceğini düşünebiliriz.

Günday (2015) sözcük öğretimine yönelik birtakım uygulama ilkelerinin var olduğuna değinmiştir. Ona göre bir sözcük yaş düzeyine uygun olmalı ve sık kullanılan sözcüklerin öğretimine öncelik verilmelidir. Bunun yanı sıra sözcükler bağlam içerisinde sunulmalı ve sözcüklerin toplumdilbilimsel açıdan değişik kullanımları da sunulmalıdır. Bu duruma göre sözcük öğretiminin öğrenciye görelilik açısından mühim bir husus olduğu ve anlamlı bir öğretimin gerçekleştirilmesi gerektiği oldukça açıktır. Bir bağlam içerisinde verilmeyen sözcüklerin anlaşılamayabileceği ve sözcüğün farklı bağlamlar içerisinde farklı anlamlar kazanabileceği düşünülebilir. Daha önce değinildiği

gibi sözcük öğrenirken işitsel doyum, görsel algı ve bağlam içerisinde sunum oldukça önemlidir.

Bir sözcük A1 seviyesinde evrensel kodda verilmesi gerekirken B1 seviyesi itibariyle toplumsal kod nitelikte verilmesi gerekmektedir. A1 seviyesi öğrencilerinin hemen ayrıntı bilgiye girmesi zor olacağından sözcüğün evrensel anlamda sunulması yerinde olacaktır. B1 seviyesinde olan bir öğrencinin ise artık sözcüğü sosyal bağlamda ayırt edebileceği düşünüldüğünden toplumsal kodda sözcük öğretimi gerçekleştirilebilir. Sözcük öğretiminde sözcüklerin anlamlarının değişkenlik göstermesi nedeniyle kültürel ve imgesel değişiklikler olabilmektedir. Bu sebeple bu tarz sözcüklerin aktarımı oldukça zor olabilmektedir. Bu aktarımı hedef gruba göre bol bol etkinlikler aracılığıyla gerçekleştirmek doğru bir yaklaşım olacaktır.

Gairns ve Redman'a (2002) göre sözcük öğretiminde görsellerin kullanımının yanı sıra jest ve mimik kullanımı da etkili olabilmektedir. Ona göre öğretmen öğretilen sözcüğe yönelik bir durum oluşturabilir ve bunun jest ve mimikler yardımıyla kavranmasını sağlayabilir. Bilindiği üzere jest ve mimikler her toplumda farklı olabilmektedir. Her kültüre özgü farklı bedensel hareketler bulunmakta ve bunların çoğu farklılık gösterebilmektedir. Buna göre bu tarz sözcüklerin öğretiminde jest ve mimiklerden faydalanmak yerinde bir hareket olacaktır.

Sökmen'e (akt. Richards, 2004, s.146-147) göre sözcük öğretimi süresince yeni öğrenilen sözcükleri eskiden bilinenlerle ilişkilendirmek, görsellik katmak, sözcükleri öğrencinin hayatıyla bir şekilde ilişkilendirmek ve birçok farklı teknik kullanmak sözcük öğretiminde ilkeler olarak benimsenmelidir. Bu durumda öğrenilen sözcüğün unutulmaması için öğretmenin elinden geleni yapması gerekmektedir. Farklı yöntem ve teknikler aracılığıyla bilginin kalıcılığını sağlamalıdır. Sözcükleri hedef kitlenin yaşamıyla ilişkilendirerek onlarda bir ihtiyaç duygusu oluşturmaya çalışmalıdır.

Kanğ (t.y.) yabancılara Türkçe sözcük öğretiminin teknoloji ile gerçekleştirilmesinin öğretimi hızlandıracağını belirtmektedir. Ona göre birden fazla duyuya hitap eden sözcük öğrenme programları ve içerisinde görsellik barındıran elektronik sözlükler gibi teknolojik materyaller geliştirilmelidir. Buna göre ilgili çalışmamızın tam da söz konusu ihtiyaca yönelik hazırlandığı ve bu alanda kullanılabilecek türde bir materyal olduğu düşünülmektedir.

Bir önceki bölümde yaklaşım ve yöntemlerde hedef dilde öğretimin hangi teknikler aracılığıyla gerçekleştiği üzerine durulmuştu. Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde sözcükler listeler hâlinde ana dildeki karşılıkları ile birlikte öğrencilere verilmekteydi ve öğrencilerin sözcükleri ezberlemesi beklenmekteydi. Doğrudan Yöntem'de ise sözcüğün ana dildeki karşılığı verilmektense görseller aracılığıyla sözcüğün anlamı verilmeye çalışılmaktaydı. İşitsel-Görsel Yöntem'de yine görsellik önem kazanırken İletişimsel Yaklaşım'da sözcüğün anlamlı bir şekilde öğretilmesi hedeflenmekteydi. Eylem Odaklı Yöntem'e göre ise sözcüğün toplumsal bir bağlam içerisinde verilmesinin yanı sıra dijital araçların kullanımı öneme sahipti. Günday'a (2015) göre multimedya araç ve gereçlerinin hızlı bir şekilde gelişim gösterdiği günümüzde Eylem Odaklı Yöntem'de görsellerden yararlanmak kaçılmaz bir durumdur. Bütün bu bilgiler ışığında her bir yöntemin sözcük öğretimine büyük bir önem verdiği ve öğretim süresince farklı tekniklerden yararlandığı düşünülebilir.

İnsanoğlu dünyayı her ne kadar görsel olarak algılasa da aslında işitsel olarak da sözcüklerle algılamaktadır. Konuşmayı henüz öğrenmemiş çocukların da değişik sesler çıkararak farklı görselleri kastettikleri söylenebilmektedir. Çıkardıkları bize anlamsız gelebilecek sesler aracılığıyla istedikleri görsele ulaşmayı hedefleyebilmektedirler. Bu durumda ilgili çalışmamızı farklı kılan en önemli özelliklerden biri de görselliğe verdiği önemdir. Her bir sözcüğe ilişkilendirilen imgeler aracılığıyla sözcüğün beyinde görsel bir şema oluşturması ve bu şekilde sözcüğün daha da anlamlı öğrenilmesi amaçlanmıştır. Günümüz neslinin bilişim araç ve gereçlerine olan yatkınlığı düşünüldüğünde dijital ortamda hazırlanmış bu sözlük çalışmasının onlara hitap edeceği düşünülmektedir. İnternet ortamında veya telefon uygulamalarındaki sözlüklere erişim imkânı oldukça kolaydır. Bu durumda bu tarz sözlüklere olan erişimin artık zor olmadığı düşünülebilir.

4.1. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE SÖZCÜK VE SÖZLÜK İLİŞKİSİ

Bir dilin söz varlığını ve söz konusu dilin değerini gelecek nesillere ulaştıracak olan materyalin sözlük olduğu bilinen bir gerçektir. Günümüzde sözcüklerin öğretilmesi ve edinilmesi için farklı materyaller, yöntem ve teknikler uygulanmaktadır. Bunlar arasında en başta akla gelebilecek materyal sözlüktür denebilir. Belirli bir amaca hizmet eden birçok sözlük türü bulunmaktadır. Uzmanlık alanı sözlükleri, argo sözlükleri veya deyimleri açıklayan sözlükler bulunmaktadır. Eğitim ve öğretim kurumlarında geçmişten günümüze klasik sözlükler kullanılmaktadır. Fakat teknolojinin gelişmesiyle birlikte dijital ortamda hazırlanan sözlükler kullanılmaya başlanmıştır. Söz konusu bu sözlüklere erişim imkânının ve kullanımının kolay olması sebebiyle daha çok tercih edilebileceği söylenebilir. Arıkan ve Alemdari'ye (2012) göre sözlükler sözcüğün anlamını veren ve onun anlamlı bir şekilde edinilmesini sağlayan en iyi destek aracıdır. Gairns ve Redman'a (2002) göre ise sözlük kullanan kişinin ders ortamı dışında da öğrenmeye devam edeceği ve bu durumun da bireysel öğrenme becerisini tetikleyici olacağını ifade etmektedir. Buna göre bir öğrenci sözlük aracılığıyla sözcüğün hem anlamını hem de bir bağlam içerisinde örnek cümlesini gördüğü takdirde etkili bir öğretim sağlanabilir. Bunun yanı sıra sözcüğü işitmesi telaffuz konusunda gelişim sağlamasına yardımcı olabilir. Görsel bir imgenin de bulunması sözcüğe daha da anlam katabilmektedir. Sözlük kullanımı her durumda mümkün olmayabilir. Bu gibi durumlarda içeriğe bakarak sözcüğün anlamını tahmin etmek mantıklı olabilmektedir.

4.2. SÖZLÜK HAZIRLANIRKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Dil öğretiminde sözlük kullanımının önemine önceki bölümlerde değinmiştik. Sözcük öğrenirken kullanılan sözlüğün, hedef dilin kültürünü de yansıttığı düşünülebilir. Karadüz'e (2009) göre sözlükler bir dilin düşünce, duygu ve kültürüne dair söz varlığını içerisinde bulduran araçlardır. Bu durumda sözlüklerin dilin yapı taşı oluşturdukları söylenebilir. Sözlük hazırlanırken birtakım ilkelere uymak gerekir. Gelişigüzel

hazırlanan sözlüklerin bir amaca hizmet etmekte verimli olamayacağı düşünülebilir. İlhan'a (2009) bir sözlüğün meydana getirilişi esnasında tarihî kaynaklara ve halk söyleyişine bağlılığa dikkat etmek gerekir. Dil bilgisi açısından da sözcüğün doğru kullanımının verilmesi ve söz konusu sözlüğün ortaya konuş amacına uygun olması gerekmektedir. Bu bilgiler ışığında sözlüklerin dilin söz varlığını gelecek nesillere aktardığı düşünüldüğünde tarihî değerlere bağlı kalınması ifade edilebilmektedir. Ayrıca sözcüğün doğru kullanımının da belirtilmesi yanlış öğrenmelerin önünü keseceği belirtilebilmektedir. Ölker'e (2011) göre ise sözlüğün hazırlanış aşamasında hangi anlamın ön plana alınacağı tespit edilmelidir. Ona göre anlamsal ayrılıklara dikkat edilmelidir. Karadüz'e (2009) göre de sözlükler öğrenen kişinin öğrenmesini kolaylaştıracak türde hazırlanmalı ve kişinin kullanırken zevk alacağı şekilde geliştirilmelidir. Tüm bu verilen bilgiler ışığında hazırlanacak olan web tabanlı sözlük çalışmamızın Türkçenin yabancılara öğretimi hususunda yararlı bir ek kaynak olacağı öngörülmektedir. Söz konusu çalışmamızda sözcüğün birden fazla duyuya hitap ederek kişiyi sıkmayacağı, kullanırken eğlenebileceği düşünülmektedir.

5. BÖLÜM: GÜNÜMÜZDE YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ'NDE B1 SEVİYESİNDE KULLANILAN KİTAPLARDAKİ SÖZCÜKLER

Bu çalışmada günümüzde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi'nde B1 seviyesinde kullanılan sözcüklerin tespiti adına dört ayrı kitap taranmıştır. Tarama sonucunda Yabancılar İçin Türkçe Gazi Üniversitesi ders kitabında 664, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe ders kitabında 1853, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe ders kitabında 593, Yedi İklim Türkçe kitabında 1300 olmak üzere toplamda 4410 sözcük çıkarılmıştır. Kitaplar arasındaki sözcük sayısı farkındaki dengesizlik her bir kitabın farklı sayıda üniteye sahip olmasından dolayıdır. Bu sözcüklerin 803 tanesi ortaktır. Sözcüklerin 2681 tanesi çalışmaya dâhil edilmiştir. Söz konusu sözcüklerin 2651 tanesine görsel bulunmuştur ve uygulamaya dâhil edilmiştir. Dâhil edilen söz konusu sözcüklerin seçiminde günlük yaşamda sıkça kullanılıyor olmalarına dikkat edilmiştir. Bu sözcüklerin 2188 tanesi isim, 836 tanesi fiil, 537 tanesi sıfat, 75 tanesi zarf, 10 tanesi zamir, 8 tanesi ünlem, 6 tanesi bağlaç ve 1 tanesi edat türündedir. Çoğu sözcüğün iki farklı anlamı ve türü bulunabildiğinden söz konusu sayıma bunlar da dâhil edilmiştir.

5.1. YARARLANILAN KİTAPLARA DAİR HUSUSLAR

Söz konusu sözlük çalışmasına dâhil edilen kitaplar incelendiğinde kitaplar arasında tema, ünite dağılımı ve sözcük dağılımı hususlarında tutarsızlık olduğu gözlemlenmiştir. Her bir kitabın farklı sayıda üniteye sahip olmasının yanı sıra farklı sayıya sözcüğe de sahiptir. Özellikle Yeni Hitit adlı ders kitabında ünite sayısının 12 ve sözcük sayısının 1853 olduğu gözlemlenmiştir. Söz konusu kitap bu yönüyle diğer kitaplardan daha fazla içeriğe sahiptir. Ayrıca diğer kitaplardan daha fazla ayrıntıya inmiş, konu dağılımını geniş tutmuştur. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe ders kitabı 593 sözcük sayısı ile en basit düzeyde hazırlanan kitap olarak değerlendirilebilir. İlgili kitaplar arasında bu nevi farklılıkların yaşanması söz konusu alana dair B1 düzeyinde hangi sözcüklerin öğretilmesi gerektiği ve hangi temalar sunulması gerektiğinin açık bir şekilde belli

olmadığı durumunu akla getirmektedir. Bu bağlamda söz konusu alanda tutarlı bir öğretim programına ihtiyaç duyulmaktadır.

5.2. YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE GAZİ ÜNİVERSİTESİ

İlgili ders kitabında toplamda beş tane ünite olduğu gözlemlenmiştir. Birinci ünite olan “Hayatı Okuyoruz”da 169, ikinci ünite “Göründüğü Gibi Değil”de 110, üçüncü ünite “Bir Bilene Danışalım”da 196, dördüncü ünite “Geçmişten Geleceğe”de 77 ve beşinci ünite olan “Hikâyeler ve Hayatımız”da 112 olmak üzere toplamda 664 sözcük çalışmaya dâhil edilmiştir. Söz konusu kitaptaki sözcüklerin listelenmiş hâli aşağıdaki gibidir.

Ünite 1 – Hayatı Okuyoruz	Ünite 2 – Görüldüğü Gibi Değil	Ünite 3 – Bir Bilene Danışalım	Ünite 4 – Geçmişten Geleceğe	Ünite 5 – Hikâyeler ve Hayatımız
Adalet	Akıcı	Açık	Alışkanlık	Acayip
Araştırma	Aktivite	Afiş	Anadolu	Ağlamak
Bahsetmek	Araba sürmek	Anı kitabı	Asır	Akıllı
Barışık	Basit	Anketör	Bagaj	Alçakgönüllü
Baş etmek	Baskı	Arızalı	Beklemek	Altın
Benzer	Başarılı	Asker	Benzin	Âşık olmak
Bildirmek	Başın sağ olsun	Aşırı	Bilet	Avcı
Bilim adamı	Batıl inanç	Aşk	Bilgisayar	Bağırarak
Bilimsel	Beğenmek	Bakıcı	Börek	Baklava
Borsa	Böcek	Başhekim	Cazip	Bataklık
Bölüm	Büyücü	Başkent	Cephe	Belirsiz
Buzdolabı	Canlandırmak	Belgesel	Çarşaf	Betimlemek
Cerrah	Çamaşır makinesi	Bence	Depo	Bıyık
Davetiye	Çatı	Bireysel	Depozito	Bulut
Değişmek	Çeviri	Birincilik	Dergâh	Bülbül
Dikdörtgen	Çorap	Bomba	Diyalog	Cellât
Dikkat	Demokratik	Boyamak	Dosdoğru	Çıkarıcı
Dilekçe	Deprem	Bulmaca	Eğri	Çiçek
Diş fırçası	Deri	Burs	El çantası	Çirkin
Dolandırılmak	Destek	Buzul	Eleman	Denetim
Dürüstlük	Dilek	Bütçe	Endüstri	Dönmek
Düzyen	Eğlence	Canlı	Etkilemek	Düğün
Ebru	Eleştiri	Cesaret	Evlat	Düşünmek
Ejder	Fark etmek	Coşku	Evren	Efsane
Elips	Final	Çadır	Fatura	Elektronik
Enerji	Geçmiş olsun	Çaresizlik	Gazeteci	Elmas
Enflasyon	Geleneksel	Çay	Geçmiş	Elverişli

Engelli	Geyik	Çizgi roman	Gelecek	Emek
Faiz	Görüşmek	Çözüm	Hayat	Endişelenmek
Farklı	Güle güle	Dalgıç	Hesap	Etkileyici
Fermuar	Harika	Danışmak	Hız	Etkinlik
Fırsat	Hatırlamak	Deneyim	Hizmet	Evlenmek
Garson	Hediye	Deniz havlusu	İlişki	Gerçek
Gelenek	Heykel	Deniz kenarı	İncelemek	Gizemli
Gemi	Hikâye	Dergi	İncitmek	Göl
Gıda	Hoşça kal	Diploma	İnşaat	Görev
Görenek	İcat etmek	Doğa	İptal etmek	Görüntü
Gülümsemek	İleti	Doğal afet	İzlemek	Güzel
Güneş	Kahraman	Eleştiri	Kelime	Hatırlamak
Hamburger	Kamera	Emir	Kıymetli	Hayal
Harcamak	Kar	Engel	Koleksiyon	Hoşlanmak
Havayolu	Kara	Eşsiz	Konaklamak	Hükümdar
Havlamak	Karakter	Felsefe	Konservatuvar	Islanmak
Hazine	Karşılaşmak	Fuar	Kucak	İhbar etmek
Hırka	Kasaba	Gazi	Mektup	İkram
Hissetmek	Keman	Gerilim	Mesaj	İlim
Hoşgörü	Kemik	Gizli	Metin	İnsanoğlu
Işık	Keşfetmek	Gölge	Mısra	İz
İdareli	Keyif	Gurur duymak	Nihayet	Kalp
İğne	Klip	Güneş kremi	Normal	Karanlık
İletişim	Kolaylıkla	Güreş	Oda	Karşılık
İmkânsız	Kötülük	Hastalık	Otel	Kavuşmak
İmza	Kumbara	Hava	Özgeçmiş	Kır
Kalemıraş	Maalesef	Heyelan	Özlemek	Kıyı
Kandırılmak	Macera	Hızlı tren	Pazarlık	Konu
Kare	Mantık	Irmak	Personel	Kral
Kaşık	Medeniyet	İki nokta	Rahmetle anmak	Kuşku

Kavram	Memnun	İklim	Sabır	Kutsal
Kayıp	Merdiven	İmkân	Ses	Masal
Kaza	Meşhur	İş ilanı	Sözlük	Münasip
Keşfetmek	Minyatür	Kan testi	Spor ayakkabısı	Nasihat
Kısım	Mitoloji	Kanyon	Süreç	Orman
Kızgınlık	Ne yazık ki	Kapadokya	Şahit	Ödül
Kilim	Noel Baba	Karadeniz	Tamamlamak	Öfke
Kişisel gelişim	Olağanüstü	Kârlı	Tanımak	Örtmek
Klima	Papirüs	Kasiyer	Tatil	Özetlemek
Kolye	Parti	Kayalık	Temizlik	Padişah
Kontrol	Planlamak	Kazazede	Tiyatro	Papağan
Koşul	Popüler	Kış sporu	Tören	Peri
Köşe	Program	Kitabevi	Ücret	Pınar
Külübe	Reklam	Kitapçı	Ümit	Pırlanta
Kurtarmak	Rol	Kitapsever	Verimli	Rekor
Masraf	Sahip olmak	Kocaman	Yetiştirmek	Rüya
Mezar	Sanal	Korku		Sakal
Migren	Sanat	Konforlu		Sakallı
Mikroskop	Sıkıcı	Kore		Saman
Minnet	Sürükleyici	Köpük		Samimi
Moral	Süslemek	Köşe yazarı		Sıcak
Motif	Şöhret	Kuaför		Sokak
Mucit	Şömine	Kumsal		Sonuç
Mutluluk	Şüphe	Kuşe kâğıt		Sorgulamak
Mutsuz	Takipçi	Küresel		Sulamak
Mücadele	Tarak	Laf		Sultan
Mürekkep	Taş	Lise		Sürpriz
Nefret	Uğursuzluk	Liste		Şarj
Neşeli	Ünlü	Macera		Şehzade
Okyanus	Üslup	Manşet		Tahammül etmek

Olumsuzluk Onaylamak Ödemek Öfke Ölmek Öykü Özetlemek Patron Piyasa Pizza Postalamak Problem Proje Promosyon Psikolog Pusula Radyasyon Radyo Rekabet Risk Roket Sağlıklı Savaş uçağı Saygı Sebep Senet Sergi Sevk etmek Sıkıntı Simge	Vasita Video Yapmak Yaralamak Yarışma Yazılım Yılbaşı Yonca Zorlukla	Manzara Masa Memnuniyet Mesele Mezun olmak Moloz Morg Müşteri Netice Nokta Noktalı virgül Not çizelgesi Omuz Ordu Organik Ödünç Öğrenci belgesi Ölüm Öneri Önlem Özlem Pabuç Palet Pansiyon Paraşüt Peri Bacaları Poliklinik Polisiye Portekiz Pratik		Talihli Tasvir etmek Tedbirsiz Tempo Toplantı Tuhaf Tuzak Utanmak Uzak Ülke Vadi Vazgeçmek Yağmurlu Yakışıklı Yakmak Yayımlanmak Yeşermek Yiğit Yönetmek Yuva Zirve
--	--	--	--	---

Sonuç		Psikoloji		
Stres		Reçete		
Şans		Resmî		
Şart		Röportaj		
Şemsiye		Sahil		
Şikâyetçi		Saldırı		
Tahmin		Sanayi		
Talep		Sandalye		
Tanıdık		Sarsıntı		
Tapınak		Seçmek		
Tasarruf		Sedye		
Taşıt		Sevgi		
Tavsiye		Sevgili		
Tecrübe		Seyahat		
Teklif		Sınav		
Teknolojik		Sıra dışı		
Terazi		Silah		
Tezgâhtar		Siyaset		
Titremek		Sorgu		
Toplum		Soru işareti		
Tutkal		Sosyal tesis		
Tutumlu		Şaşırmak		
Tükenmek		Şehit		
Uğur		Şezlong		
Umut		Şube		
Utangaç		Tabiat		
Uydu		Tank		
Uyku		Tarım		
Uzay aracı		Tasarım		
Üçgen		Tehdit		

Ümit Ünlü Yakut Yalnız Yatırımcı Yayın evi Yenilgi Yepyeni Yetenek Yönelmek Yüzyıl Zarar Zorluk Zümrüt		Tehlike Tehlikeli Toprak Tropik Uçurum Ulaşım Ücret Ünlem işareti Vagon Vakit Virgül Yararlı Yazar Yemek kitabı Yer küre Yudumlamak Yüksek lisans Zarar Zararlı Zehirlenmek Zehirli Zemin Ziyaret		
---	--	---	--	--

5.3. YENİ HİTİT YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI

İlgili ders kitabında toplamda on iki ünite olduğu gözlemlenmiştir. Birinci ünite olan “İş Dünyası”nda 244, ikinci ünite olan “Şimdi Spor Zamanı”nda 367, üçüncü ünite olan “Hayaller Gerçek Olsa”da 264, dördüncü ünite olan “Bu Yıl Moda Ne?”de 217, beşinci ünite olan “Eğitim Şart”ta 168, altıncı ünite olan “Estetik ve Yaratıcılık”ta 171, yedinci ünite olan “İcatlar ve Mucitler”de 115, sekizinci ünite olan “Tabiat Ana”da 95, dokuzuncu ünite olan “Sinema Dünyası”nda 67, onuncu ünite olan “İster İnan İster İnanma”da 65, on birinci ünite olan “Bugün Bayram”da 34 ve son olarak on ikinci ünite olan “İnsana Dair”de 46 olmak üzere toplamda 1853 sözcük çalışmaya dâhil edilmiştir. Aynı sözcüklerin tekrarını önlemek amacıyla baştaki ünitelerde çalışmaya dâhil edilen sözcükler, sonraki ünitelerde tekrardan ünitenin sözcük sayısına eklenmemiştir. İlk ünitelerde sözcük sayısının fazla olurken son ünitelere doğru azalmasının sebebi budur. Söz konusu ünitelerde geçen sözcüklerin listelenmiş hâli aşağıdaki gibidir.

Ünite 1 – İş Dünyası	Ünite 2 –Şimdi Spor Zamanı	Ünite 3 –Hayaller Gerçek Olsa	Ünite 4 –Bu Yıl Moda Ne?	Ünite 5 – Eğitim Şart	Ünite 6 – Estetik ve Yaratıcılık
Açmak	Adaptasyon	Acaba	Abiye	Açık	Adam
Aday	Ağaç	Acıtmak	Açlık	Alan	Aday
Adlandırmak	Ağlamak	Açmak	Ajans	Ameliyat	Akciğer
Adres	Ağrı	Afrika	Akıl	Anlamlandırmak	Alerji
Ağırlık	Aile	Aklını çelmek	Akrep	Anlayışsız	Amblem
Aklını çelmek	Akla kararı seçmek	Âlem	Aksesuar	Asır	Ampul
Akşam	Altın	Alışveriş	Anadolu	Atasözü	Araştırma
Alışkanlık	Anlam	Altın	Anlaşmak	Ayak uydurmak	Arı
Aniden	Apartman	Ancak	Araba	Ayrıca	Atölye
Arkadaş	Araç	Anlamlı	Araştırma	Azim	Ayna
Aylık	Araç gereç	Aramak	Art Arda	Bahçe	Bağış
Ayrıntı	Asansör	Arızalanmak	Artık	Başvurmak	Barış
Bankacı	Asilzade	Ateş yakmak	Artmak	Bembeyaz	Baskı
Başvurmak	Aşı	Atlatmak	Aslan	Bırakmak	Başkent
Başarı	Âşık	Ayakkabı	Avantaj	Bileklik	Bayram
Başarılı	Ateşkes	Az	Avcı	Bilet	Belçika
Başka	Atletik yapılı	Başarmak	Ayrılmak	Bilgi	Bereket
Beceri	Atmak	Bağırmak	Bağımlılık	Bilgisayar	Beste
Beklenti	Avcılık	Belirlemek	Balık	Bina	Bolluk
Ben	Avukat	Bitirmek	Balo	Birey	Brezilya
Bilgi	Ayırmak	Bizim	Başak	Boncuk	Bunalım
Bilgisayar	Ayrılmak	Borç	Başörtüsü	Böylelikle	Büst
Bir sürü	Bağrıışmak	Boynuz	Beğenmek	Bulaşık	Büyülü
Biz	Bahsetmek	Bugün	Belediye Başkanı	Bulmaca	Cevap
Bulaşmak	Bakışmak	Buluş	Belirlemek	Çalmak	Çaba
Bulmak	Balık	Büyüme	Benzer	Çamaşır suyu	Çamur
Büyüme	Banyo yapmak	Büyütmek	Beyaz	Çay	Çarpıcı

Cevap	Barınma	Cesaret	Birlikte	Çoğalmak	Çekim
Cimri	Basketbol	Cesur	Boğa	Çözüm	Çift
Çağ	Başarılı	Cumartesi	Bol	Çünkü	Çirkin
Çağırma	Bayrak	Cüzdân	Boyacılık	Dantel	Çizim
Çalışan	Bebek	Çaba	Bozulmak	Dekorasyon	Çöpçü
Çalışmak	Beden	Çalışmak	Bölge	Delil	Davetli
Çekici	Bedensel	Çevre	Burç	Dikmek	Dedirtmek
Çocuk	Beklemek	Çiftlik	Bürokratik	Diploma	Deklanşör
Dakika	Beraber	Çikolata	Büyülemek	Direnmek	Deterjan
Davet etmek	Beslenme	Çoban	Cadde	Dosdoğru	Dilekçe
Davranmak	Beyin	Çoğalmak	Ceket	Dosya	Doğal
Dede	Beysbol	Çorap	Cep	Doyurmak	Dramatik
Değiştirmek	Bırakmak	Çorba	Cinsiyet	Dönmek	Duvar
Deneyim	Bilardo	Dağ	Çevre Kirliliği	Dürüst	Duygusal
Ders çalışmak	Bilet	Dağıtmak	Çılgınlık	Eczacı	Düğün
Devlet	Bilmek	Dayanmak	Defile	Eğitim	Engelli
Dikkate almak	Binicilik	Değil	Defo	Eğitimsiz	Eser
Dinlenmek	Binmek	Deniz	Demek	Eğitmek	Estetik
Diploma	Biraz	Deprem	Deneme	Eğitmen	Fatura
Disiplinli	Bireysel spor	Ders almak	Dergi	Eklemek	Festival
Doldurmak	Boks	Devam	Desen	Enerjik	Fırın
Dünya	Boyamak	Dikkatli	Devlet	Enstrüman	Gala
Düzenli	Boyut	Dile dolamak	Dezavantaj	Ertelemek	Galeri
Düzgün	Buluşmak	Dilek	Dış	Eyvah	Gece
Ekonomik kriz	Büyük	Dinlenmek	Dikkat Çekici	Fakülte	Gelinlik
Elbise	Ceza	Doğum günü	Diyet	Fırça	Gelir
Eleman	Ceza alanı	Dolaşmak	Doğmak	Fransız	Gerçeküstü
Eleştiri	Ciddi	Dönem	Düşkün	Garanti	Gişe
Enerji	Çalışmak	Durum	Elektronik	Gayret	Gizemli
Erkek	Çılgın	Dükkan	Elma Şekeri	Getirmek	Görevli

Erken	Dal	Düş	Engel	Gıcık olmak	Görüşmek
Fakülte	Dalış	Eğlenmek	Epey	Gururlanmak	Grafik
Fark etmek	Damar	Emek vermek	Erkeksi	Gün	Grafiti
Fazla	Damat	Etki	Eşarp	Haksız	Güldürmek
Firma	Dans etmek	Ev	Etiket	Herkes	Haber
Fotoğraf	Dayak	Farklı	Etkilemek	Hukuk	Hayalet
Fotoğraf makinesi	Denge	Fırtınalı	Evlenmek	İkilemek	Hemşire
Gazete	Dengeli	Flüt	Eğilim	İse	Hindistan
Gelmek	Deplasman	Geçmiş olsun	Fakat	İstek	Hollanda
Gemi	Dernek	Genç	Fiyat	Kaçamak	Işık
Genç	Ders	Gerçek	Frapan	Kafa	İletmek
Gerekli	Desteklemek	Gerçekleşmek	Galiba	Kamçı	İlginç
Giyim	Devirmek	Gezme	Gardırop	Kandırmak	İmparatorluk
Gönül almak	Devre	Giymek	Garsonluk	Kapak	İnek
Görünüş	Diğer	Göl	Gazete	Kapsamak	İngiltere
Göz	Dinleme	Güç	Gelecek	Karmakarışık	İnşaat
Güzel	Dinlemek	Güçlü	Gelenek	Karne	İrlanda
Harika	Doğurmak	Gülmek	Gençleşmek	Kavram	İspanya
Hata	Doktor	Gürültü	Genellikle	Kazak	İtici
Hava	Dostluk	Güven	Giysi	Keşfetmek	Kanada
Hava alanı	Dönmek	Haber vermek	Gösterişli	Kız	Karakter
Hazırlanmak	Durak	Harcamak	Gösterişli	Kızgın	Kategori
Huy	Düdük	Hasta	Gözlem Yapmak	Komşu	Kazanç
Işıltılı	Düzenlemek	Hayal	Gözlemek	Konum	Kilometre
İhtiyaç	Egzersiz yapmak	Hayal kırıklığı	Gündelik	Korkmak	Kimlik
İlaç	Elbette	Hayale dalmak	Güneş	Köşe	Kiralık
İnsan	Elenme	Hayalperest	Gürültü	Kumaş	Koltuk
İstifa	Emekli	Hayal	Güvenilir	Kurmak	Kolye
İstihdam	Eski	Hayran	Hava Sıcaklığı	Kurutmak	Komedi
İş	Eskrim	Hazırlanmak	Hazır	Lakap	Kompozisyon

İşgücü	Esnaf	Hedef	Her şey	Makarna	Konser
İş veren	Esnek	Hedeflemek	İade	Memleket	Konu
İşletme	Etki	Hikâye	İddialı	Meşgul	Koparmak
İşsiz	Etkilemek	Hissetmek	İkizler	Mevcut	Koridor
İşsizlik	Etkileyici	Hobi	İndirim	Muhabbet	Korunma
İtibar	Evlenmek	Hoş	İngilizce	Muhtemelen	Kristal
İzin	Eylem	Huri	İpucu	Mühendis	Kum
Kabul	Fanatik	İçecek	İşlem	Mürekkep	Mahalle
Kafe	Fanatizm	İçmek	Kadınsı	Müthiş	Masaj
Kahve	Farklı	İdeal	Kafe	Müzişyen	Masal
Kalabalık	Felsefe	İhtiyaç	Kahvaltı	Neyse	Metin
Kalifiye	File	İmkânsız	Kaliteli	Not	Metropol
Kalkınmak	Film	İnandırmak	Karşı	Okul	Mitolojik
Kalkmak	Final	İnanılmaz	Kasket	Okumak	Mizah
Kararsız	Fiziksel	İnternet	Kemer	Ödeme	Model
Karışık	Futbol	İstemek	Kestirmek	Öğretmek	Motif
Kariyer	Gece	İyileşmek	Kırsal	Öneri	Muhalif
Katılmak	Gelin	Kabuk	Klasik	Örmek	Müzayede
Kesinlikle	Gerçek	Kaçmak	Koç	Örnek	Müdür
Kılı kırk yarmak	Gereksinim	Kafa	Kova	Özgürce	Müze
Kırık	Gerginleşmek	Kahvaltı	Kozmetik	Özgürlük	Nakış
Kız	Gitmek	Kahve	Kravat	Özlem	Neden
Kişisel	Görev	Kalkmak	Kredi Kartı	Pamuk	Nesne
Kolay	Gösterge	Kalp	Kriter	Paralel	Nitelik
Konferans	Göstermek	Kapı	Kullanışlı	Parasız	Organizasyon
Konser	Götürmek	Kapıcı	Kulüp	Patik	Ortak
Konuşmak	Grip	Kararsız	Kurtulmak	Performans	Otobüs
Kullanmak	Gündem	Karışmak	Kültür	Piknik	Ömür
Kural	Güneş	Karmaşa	Leopar	Piyango	Örümcek
Kurs	Günlük	Kartal	Mağaza	Puan	Özel

Lisansüstü eğitim	Güreş	Kâse	Makyaj	Rahmetli	Özgün
Maaş	Haber	Katılmak	Malzeme	Rejim	Paça
Mantık	Hafta	Kazanmak	Marka	Roman	Pahalı
Melek	Hakem	Kestirmek	Merkez	Ruhsuz	Paket
Merak etmek	Hareket	Keşke	Mevsim	Saat	Paragraf
Mezun olmak	Hasta	Kıymet	Mıknatıs	Sadece	Petek
Meslek	Hastalık	Kilo vermek	Mini Etek	Sahtekâr	Pislik
Mesai saati	Hazırlamak	Kişilik	Mobilya	Saymak	Pişirmek
Minik	Hedef	Konu	Moda	Sertifika	Piyas
Mola	Hedeflemek	Korku	Modern	Seyahat	Poster
Muhabir	Henüz	Köpek	Müşteri	Sımsıkı	Proje
Mutlaka	Hissetmek	Kuaför	Oğlak	Sıralamak	Rol
Müdür	İdol	Kulak asmak	Oya	Silmek	Rusya
Müdür yardımcısı	İhmal etmek	Kuluçka	Öğretmen	Sokmak	Saçma
Mühendis	İlerlemek	Kurmak	Öksürmek	Sorumluluk	Saldırgan
Mümkün	İletişim	Kuşku	Ömür Boyu	Sözlük	Salon
Nefret etmek	İlgilenmek	Küçümsemek	Önem	Strateji	Seçilmek
Niteliksiz	İmza	Lise	Örgü	Suç	Sekreter
Nüfus	İnce yapılı	Marka	Örtü	Süreç	Sembolik
O	İnmek	Melek	Özel	Sürücü	Seramik
Ofis	İsim	Memnun	Özellikle	Şart	Sergi
Okumak	İstasyon	Merhaba	Özen	Tanımlamak	Sihirli
Onlar	İsteka	Meslek	Özgü	Tasarlamak	Simge
Ortam	İtişmek	Misafir	Pantolon	Taşımak	Sinek
Otomobil	İtmek	Motivasyon	Pazar	Tatil	Solist
Öğrenmek	Kadın	Mutlu	Pembe	Teneke	Son
Önemli	Kalabalık	Mücadele	Politik	Terbiye	Sultan
Öz geçmiş	Kaldırmak	Mümkün	Popüler	Ticaret	Şair
Özellik	Kale	Ne yazık ki	Renkli	Tiyatro	Şölen
Özgüven	Kalp	Nefret etmek	Röportaj	Tohum	Tanım

Para	Kamyon	Neşeli	Sade	Tost	Tasarım
Parça	Kapamak	Odak noktası	Saygı	Trafik kuralı	Tavsiye
Patron	Kapanmak	Olmak	Saygınlık	Turist	Tedavi
Pohpohlamak	Kapasite	Olumsuz	Sektör	Uğramak	Teknik
Politika	Kaplan	Olumsuzluk	Sene	Uğraşmak	Terk etmek
Psikoloji	Karar	Oturmak	Sezon	Ulus	Terzi
Randevulaşmak	Karate	Oyalamak	Sık Sık	Uygulamak	Tuhaf
Referans	Kardeş	Öğrenci	Sıra dışı	Uzman	Tuval
Ressam	Karşılaşmak	Ölmek	Silahlık	Üzülme	Tükenmek
Rezervasyon	Karşıt	Ön	Sosyal	Vurdumduymaz	Ukrayna
Rüya	Kas yapmak	Öteki	Sözcük	Vurgulamak	Usta
Saat	Kask	Özlemek	Spor	Yağmak	Üretim
Sağlık	Kaşımak	Parlak	Süslemek	Yaramazlık	Üstelik
Seçmek	Kavga	Patron	Şalvar	Yazar	Vahşi
Seminer	Kaymak	Perde	Şık	Yetersiz	Vazo
Sen	Kazanmak	Pişmanlık	Şüphe	Yoğun	Yağlı boya
Ses	Kendi olamamak	Plan	Tahmin	Yoksa	Yapıt
Seyahat	Kendinden geçmek	Program	Tahmin Etmek		Yaygın
Sıkmak	Kendine gelmek	Rağmen	Takıntı		Yelpaze
Sır	Kendini kaybetmek	Rahat	Takipçi		Yer
Sinir	Kendini toplamak	Razı olmak	Taklit Etmek		Yıklatmak
Siz	Kendini tutamamak	Rekor	Takmak		Yönetmen
Sokak	Kendini vermek	Rekortmen	Taksit		
Sonuç	Kendini zor tutmak	Sabah	Tamamen		
Soru sormak	Kılıç	Sabırlı	Tanışmak		
Sorun	Kırmak	Sabretmek	Tarihi		
Sorun çözmek	Kısa	Saç	Tarla		
Söylemek	Kızmak	Sağlamak	Tasma		
Sözlük	Kilo vermek	Sanmak	Tedbir		
Standart	Kişi	Saray	Teknoloji		

Şans	Koca	Sevinç	Terazi		
Şeytan	Koç	Sevmek	Tezgâhtarlık		
Şiddetli	Koku	Seyretmek	Toka		
Şirket	Konfeti	Sıcak	Toplantı		
Şöhret	Kontrol	Sıkıntı	Toplum		
Şube	Kort	Sınav	Tüketici		
Tabi ki	Korumak	Sınır	Tüketim		
Tarz	Koşmak	Sinirli	Uğrak		
Tatil	Kraliyet	Sofra	Uzlaşmak		
Tayin	Kucak	Soğuk	Ücretsiz		
Tecrübe	Kucaklaşmak	Sokak	Ürün		
Tehlike	Kupa	Sürekli	Valiz		
Televizyon	Kurtulmak	Sürpriz	Vitrin		
Terfi	Kurulamak	Şahit	Yabancı		
Toplantı	Kuşak	Şans	Yanılma		
Toplum	Kuvvetli	Şaşırmak	Yansıtma		
Uçak	Küçümsemek	Şikâyetçi	Yay		
Umutsuzluk	Küfür	Tanımak	Yemeni		
Ücret	Kültür	Tanrı	Yengeç		
Ülke	Laf	Taşınmak	Yerleşim		
Üniversite	Maç	Tavsiye	Yerleşmek		
Ünlü	Mağara	Tavuk	Yıpranmak		
Üzmek	Makine	Tekne	Yorumlamak		
Vakit ayırmak	Merkez	Tekrar	Yurt Dışı		
Vasıfsız	Meydana gelmek	Tekrarlamak			
Verimli	Mutluluk	Tempo			
Virüs	Mükemmel	Tepe			
Yakışıklı	Neden	Tercih etmek			
Yaygınlaşmak	Nesli tükenmek	Ters			
Yanıt	Nikâh	Tişört			

Yaratıcılık	Obje	Trafik			
Yasak	Oğul	Tutmak			
Yatırım	Okçuluk	Uçmak			
Yazmak	Olimpiyat	Ulaşmak			
Yemek	Otopsi	Unutmak			
Yeni	Oturmak	Uyanmak			
Yetenek	Oynamak	Uyarmak			
Yetmek	Oyuncu	Uyumak			
Yorgun	Öğretmen	Uzaklaşmak			
Zam	Ölüm	Ünlü			
Zaman	Öngörü	Üşüme			
Zannetmek	Önlemek	Vadi			
Zorlaşmak	Öpüşmek	Vakit			
	Örnek	Vazgeçmek			
	Övmek	Yakalamak			
	Öykü	Yalnızca			
	Özür dilemek	Yanlış			
	Palet	Yardım			
	Parti	Yardımcı			
	Paslaşmak	Yarın			
	Penaltı	Yaşam			
	Plan	Yatak			
	Pota	Yavru			
	Profesyonel	Yelkenci			
	Proje	Yıkamak			
	Raket	Yoğun			
	Rekor	Yok			
	Renk	Yolculuk			
	Risk	Yorulmak			
	Ruhsal	Yumurta			

	Sabah Saha Sakatlanmak Saklamak Saklambaç Saldırma Sanat Sanatçı Sataşmak Satıcı Satranç Savunma Saygıdeğer Sayı Seçmek Selamlaşmak Serüven Servis Seyirci Sırık Sızı Silah Sinirlenmek Sivri sinek Skor Sona ermek Söz Spor Stadyum Stres	Yuva Yuvarlanmak Yükselmek Yüzmek Zam Zaman Zengin Zevkli Zorlamak			
--	---	--	--	--	--

Sürmek Süs Süslemek Şampiyon Şarkı Şiddet Şimdi Şoför Takım sporu Tanımak Taraftar Tarihî belge Tarihsel Taşımak Taşmak Tebrik etmek Teknolojik Tenis Tezahürat Tokalaşmak Top Toparlamak Toplantı Torun Trafik kazası Tribün Turnuva Tutku Türk Uçmak				
---	--	--	--	--

Uçuşmak Ulaşmak Utanmak Uygarlık Uzak Uzman Uzun boylu Üye Varış Voleybol Vurmak Vücut Yalnız Yapışmak Yaralanmak Yarı final Yaşamak Yaşlı Yatıştırmak Yaygın Yenilgi Yenilmek Yerli Yetenek Yeterli Yıl Yiyecek Yoga Yöntem Yumruklaşmak				
--	--	--	--	--

	Yunanistan Yuvarlak hatlı Yürüyen Yüzmek Zaman Zayıf				
Ünite 7 – İcatlar ve Mucitler	Ünite 8 – Tabiat Ana	Ünite 9 – Sinema Dünyası	Ünite 10 – İster İnan İster İnanma	Ünite 11 – Bugün Bayram	Ünite 12 – İnsana Dair
Acele Aksiyon Alet Ama Ambulans Anıtkabir Anket Anmak Arkeoloji Aydınlatmak Bakteri Başlangıç Bilim Adamı Birdenbire Bölüm Buluş Cam Cihaz Coşkulu	Aç Gözlü Açıkça Akrep Aşırı Avlanma Aşırı Tüketim Baklava Bana Göre Barınmak Başak Baykuş Bisküvi Böcek Buğday Canlı Çekirge Çeşme Çölleşme Çürümek Deniz	Ana Karakter Animasyon Bambaşka Başarılı Belgesel Bilim Kurgu Büyülü Cinayet Çarşı Çizgi Film Dram Film Gazeteci Gerilim Hapishane Hırs İkna Etmek İzlemek Jüri	Ağrı Alışmak Baş Ağrısı Batıl İnanç Boynuz Bozuk Para Buzdağı Çağdaş Çare Çarmıh Delikanlı Dolunay Düşman Ertelemek Gezegen Göktaşı Hesap Hoşlanmak Hıristiyanlık	Armağan Badem Şekeri Bahane Bahar Bayram Bayramlık Bayram şekeri Bereket Bilge Bozulmak Bulutlu Cefakâr Dua Duygu Sömürüsü Elektrik Eleştirmek Gala Hediye İkram	Akıllı Alıngan Bencil Beste Çekingen Detay Dost Canlısı Duyarsız Eşek Evhamlı Fark atmak Farkında Olmak Farklılık Gamsız Gündelik iş Güvensiz Hırslı İnziva İstismar Etmek

Cüzdan	Deniz Atı	Kaçınmak	İssız Adam	Kalorifer	İyimser
Çap	Deve	Kapalı Gişe	İbadet	Karnaval	Kahraman
Dahi	Doğal	Katkı Sağlamak	İnanç	Kutlama	Kastetmek
Dalgınlık	Doğal Afet	Kazanmak	İnanış	Malzeme	Kaynak Suyu
Defile	Doymak	Klasik	İnşa Etmek	Mendil	Kibirli
Değer	Erozyon	Komedi	Kalp Krizi	Peygamber	Kötümser
Değişik	Felaket	Konsantre Olmak	Karanlık	Sevda	Ön Yargı
Deha	Fırtına	Korku	Kavuşmak	Tolerans	Paylaşımçı
Deneme	Fil	Macera	Kutsal	Toplum	Sakin
Deney	Formül	Matine	Kültür	Uğur	Sevecen
Diş Macunu	Geri Dönüşüm	Menajer	Mağara	Vefa	Soyut
Donanım	Gıda	Müzikal	Mezar	Yaşlanmak	Şort
Dökmek	Hava Kirliliği	Nitelendirmek	Mitoloji		Tahammül Etmek
Eğilmek	Hayvanat Bahçesi	Olay	Muamma		Taviz Vermek
Erişim	İhmal	Ortam	Olası		Tedirginlik
Esinlenmek	İmdat	Öneri	Psikoloji		Teklif
Etap	İştah	Reklam	Radyasyon		Uyuşmak
Fasulye	Kampüs	Rekor	Sahtekârlık		Verimli
Faydalanmak	Kanarya	Romantik Komedi	Sembol		
Fermuar	Kardelen	Salon	Stres		
Fuar	Karga	Seans	Şemsiye		
Garip	Karın	Simgelemek	Tadilat		
Gümüş	Karınca	Suçsuz	Tanrıça		
Güvenli	Karton	Şövalye	Tapınak		
Haberleşme	Kasaba	Tarihi	Tekne		
Hayret	Kâşif	Tarz	Teknik Direktör		
Hıçkırık	Kaynak	Telaffuz	Uğur Böceği		
İcat	Kesinti	Temsil Etmek	Uğursuzluk		
İmalat	Kestane	Teşekkür	Uykusuzluk		
İnsanoğlu	Kıskanç	Tiyatro	Uzman		

İrdelemek	Kumsal	Trafik Polisi	Üzüntü		
İrtibat	Kuş	Vatandaş	Yalvarmak		
İskelet	Kutup	Yan Karakter	Yasaklamak		
Jüri	Küresel Isınma	Yardımcı Olmak	Yatıştırıcı		
Kafa Yormak	Leylek	Yıldız	Yeraltı Kenti		
Kâğıt	Lezzetli	Yönetmen	Yöre		
Kanal	Mahsur		Zirve		
Kayıp	Mesire				
Kendini Beğenmiş	Mucize				
Keşif	Nesil				
Kılavuz	Okyanus				
Kibrit	Ozon Tabakası				
Kimyasal	Ötmek				
Koşul	Patika				
Kutu	Sahne				
Küf	Saygı				
Küsmek	Sebze				
Levha	Susuzluk				
Meşhur	Şarkı				
Mezuniyet	Tabiat				
Mide	Tahmin				
Mikroskop	Tahribat				
Minyatür	Tarla				
Mizah	Tasarruf				
Mola	Tehdit				
Mucit	Terbiyeli				
Müdahale	Tesis				
Nişanlı	Torun				
Oyuncak	Ufalamak				
Özendirmek	Yabani				

Parçalanmak Paslanmaz Patent Pazarlamak Raf Rastlantı Ressam Sakal Saklamak Semt Servet Sinir Süpürmek Şenlik Şöhret Tatil Teknik Telgraf Temsil Tencere Termometre Tören Tuvalet Tükenmek Tüp Uğraş Ummak Uzlaşma Vedalaşmak Yetişkin	Yosun Yufka Yufka Yürekli Zeki				
---	---	--	--	--	--

Yollamak Yuhalamak					
-----------------------	--	--	--	--	--

5.4. İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI

İlgili ders kitabında toplamda altı ünite olduğu gözlemlenmiştir. Birinci ünite olan “Yeni Bir Hayat”ta 117, ikinci ünite olan “İş Dünyası”nda 143, üçüncü ünite olan “Her Şeyin Başı Sağlık”ta 158, dördüncü ünite olan “Eğitim Hayatı”nda 66, beşinci ünite olan “Hayallerimiz”de 28 ve son olarak altıncı ünite olan “İnsanlar Konuşa Konuşa”da 81 olmak üzere toplamda 593 sözcük çalışmaya dâhil edilmiştir. Söz konusu ünitelerde geçen sözcüklerin listelenmiş hâli aşağıdaki gibidir.

Ünite 1 – Yeni Bir Hayat	Ünite 2 – İş Dünyası	Ünite 3 –Her Şeyin Başı Sağlık	Ünite 4 – Eğitim Hayatı	Ünite 5 – Hayallerimiz	Ünite 6 – İnsanlar Konuşa Konuşa
Abone	Abur cubur	Adalet	Algı	Anonim	Ağırlama
Acele etmek	Aksamak	Ahşap	Algılamak	Arınmak	Ahretlik
Acil	Amaç	Akik	Analiz	Çekirge	Anayasa
Adım	Ambalaj	Ametist	Ayrılmak	Çıldürtmek	Aşama
Araç	Amiral	Antrenman	Bağlılık	Hâlsiz kalmak	Atılğan
Arıza	Anımsamak	Arkeoloji	Belirgin	Hayal	Bağımsız
Atıştırmak	Artmak	Aytaşı	Çağ	Hayal kurmak	Bazlama
Ayırmak	Arzu	Baca	Çizelge	İnanç	Birim
Basmak	Asgari	Bahane	Dağcılık	Karamsarlık	Birleşim
Bedel	Aşırı	Başkan	Denge	Kasaba	Bürokratik
Benzemek	Aşmak	Batmak	Dikiş tutturmak	Kutsal	Cıvıl cıvıl
Bilek	Ayrıntı	Benimsemek	Dönemeç	Martı	Çarpıcı
Borç	Azim	Bereket	Gerçekçi	Meteliksiz	Çekinmek
Boru	Bahsetmek	Berrak	Hâkim	Olgunlaşmak	Çıkar
Boşaltmak	Baskı	Berraklaştırmak	Harita	Öfkelenmek	Dinmek
Bozulmak	Başarı	Beslenmek	Hatır sormak	Piyango	Ekonomik
Burkmak	Beklenti	Biyokimya	İşe yarar	Slogan	Esirgemek
Büyüleyici	Belirlemek	Boyut	İşlem	Şerit	Felaket

Civar	Benzerlik	Böbrek	Jest	Talihsiz	Geçmek
Çöp	Birey	Cesaret	Karar	Tebessüm	Gelenek
Davranış	Bocalamak	Çadır	Kaynaklanmak	Tekne	Gölet
Değerlendirmek	Cazip	Çırpamak	Kazanç	Teori	Görenek
Deneyim	Çalışan	Çukur	Mâl olmak	Tesadüf	Güçlü
Depozito	Danışman	Çuvaldız	Mantık yürütmek	Toksin	Harem
Dikkat çekmek	Davranış	Çürük	Mekanizma	Tura	Humma
Doldurmak	Değişiklik	Dal	Mesafe	Yonca	Huzur
Döşeme	Denizaltı	Dalak	Meydana gelmek		İbadet
Durum	Departman	Damar	Mimik		İçtenlik
Eğitim	Depolamak	Davetli	Monte		İfade
Eğmek	Destek	Dinç	Mümkün		İlgi
Emlak	Devlet	Diyetisyen	Ölçüm		İncitmek
Endişeli	Dikiş	Doçent	Ölçüt		İnkâr etmek
Etki	Dokunmak	Dönem	Platform		Karşılıklı
Evlilik	Dolgun	Düğün	Potansiyel		Katlanmak
Fatura	Dönüşmek	Düşkün	Saptamak		Kayıtsız
Fıskırmak	Duruş	Empati	Siyaset		Kaytarmak
Fiyat	Düşük	Federasyon	Somut		Kin
Fonksiyon	Editör	Felç	Soyut		Kişisel

Garip	Eksiklik	Gelin	Sönmek		Komik
Günlük	Eleştirmek	Gen	Strateji		Kötüleşmek
Güvenlik	Elverişsiz	Genetik	Süngerli		Kurum
Halat	Engelli	Gerçekleşmek	Tablo		Kül
Ham	Esnek	Gerekçe	Tekerleme		Küsmek
Harcamak	Etkileyici	Gergin	Telaffuz		Madde
Isınmak	Farklılık	Görüş	Tespit etmek		Mangal
Isıtma	Fırsat	Hamile	Uyumlu		Muhtaç
Islak	Firma	Hamur	Uzak		Müessese
İçerik	Fiziksel	Hedeflemek	Üretken		Nadiren
İhtiyaç	Fizyolojik	Hormon	Varlık		Nefret
İlan	Geçici	Hücre	Veri		Nimet
İmdat	Geleneksel	Issız	Verimli		Öğretim
İşlem	Geliştirmek	İkna etmek	Yaklaşım		Ölçülü
Jandarma	Gıda	İlginç	Yer almak		Önlem
Kaban	Girişimci	İstifa etmek	Yokuş		Özne
Kanat	Görev	İzne çıkmak	Yorucu		Platonik
Karşılaşmak	Görevlendirmek	Kabullenmek	Yorumlamak		Posa
Kiralık	Görünüm	Kalite	Zekâ		Rahatlamak
Kombi	Güç	Kaplıca	Zihin		Sakar

Konum	Günlük	Karaciğer			Sakin
Koza	Güvenmek	Karanfil			Samimiyet
Kurtulmak	Hastalık	Kas			Sanık
Lavabo	Hedef	Katılmak			Sarsılmak
Lüks	Hizmet	Katmak			Selamlık
Manzara	Huy	Kavuşmak			Seminer
Masrafsız	İkramiye	Keçe			Sevecen
Mevki	İmza atmak	Keşfetmek			Sırdaş
Muhit	İncelemek	Keyif			Sinirlenmek
Müstakil	İştah	Kısıım			Sistem
Nezih	İtibar	Kibir			Sohbet
Ödeme	İzin	Kulübe			Soy
Ömür	İzin vermek	Kolesterol			Sülale
Önermek	Kaçınmak	Komite			Tandır
Özellik	Kanıtlamak	Konferans			Unsur
Patlamak	Katkı	Konsantrasyon			Vefa
Pazarlık	Kazanç	Kraliyet			Vize
Pil	Kıdemli	Kramp			Yargıç
Sahip	Kırılmak	Kristal			Yetkili
Satır	Kişilik	Kutlamak			Yoğunlaşmak

Satış	Korkunç	Kuvars			Zahmet
Sığmak	Kurmak	Lif			
Sıkışmak	Kurtarmak	Lohusa			
Sızdırmak	Maaş	Mantık			
Sızıntı	Macera	Mecburiyet			
Sigorta	Mandıra	Mineral			
Söndürmek	Memnuniyetsiz	Molekül			
Şofben	Mesai	Nazar			
Takip etmek	Metabolizma	Netleşmek			
Tarife	Motive etmek	Nüfus			
Tartışmak	Nakış	Obezite			
Taşınma	Organizasyon	Obur			
Telaşlanmak	Ortam	Odaklanmak			
Tercih etmek	Ödül	Odun			
Tesisatçı	Örgüt	Okyanus			
Teslim etmek	Özellik	Oran			
Tıkanmak	Özenli	Ortalama			
Tuhaf	Özgü	Ovmak			
Tüketim	Paralel	Oyun			
Uğraşmak	Parlak	Öğün			

Ulaşım	Paylaşmak	Özgün			
Uygun	Performans	Özgüven			
Uyum	Rastgele	Peştamal			
Vali	Rastlantı	Pıhtı			
Vana	Rica etmek	Pıhtılaşmak			
Vergi	Risk	Prensip			
Yadırgamak	Sağlamak	Protein			
Yakınlık	Saygın	Radyasyon			
Yansıtma	Seçim	Rakam			
Yapışık	Sıyrılmak	Rapor			
Yığmak	Sürekli	Reçete			
Yuva	Şart	Rehber			
Zam	Şikâyet etmek	Rekor			
Zenginleşmek	Şikâyetçi	Röportaj			
	Tamamlamak	Saklamak			
	Tanıdık	Saklanmak			
	Tarz	Sezgi			
	Tehlike	Sıkıntı			
	Tempo	Sıvı			
	Toptancı	Soba			

	Tüketmek	Süreç			
	Ulaşmak	Şaşırtıcı			
	Uzamak	Şefkat			
	Ücra	Şifa			
	Ümit	Şifayı kapmak			
	Verimsiz	Şömine			
	Yağ	Tansiyon			
	Yaratmak	Tarçın			
	Yenilemek	Tasarruf			
	Yetenek	Tavsiye			
	Yetişkin	Tazelemek			
	Yıpratmak	Tedavi			
	Yol açmak	Tedbir			
	Yüceltmek	Tere			
	Yükseltmek	Tıp			
	Zafer	Tiroit bezi			
	Zahmetli	Toplum			
	Zorlamak	Tutanak			
		Tutsak			
		Tüccar			

		Uğur Uyarlamak Uzman Virüs Vücut Yaramak Yaşam Yaşantı Yaygın Yayınevi Yedeklemek Yeşim Yitirmek Yüreklandirmek Zencefil			
--	--	--	--	--	--

5.5. YEDİ İKLİM TÜRKÇE

İlgili ders kitabında toplamda sekiz ünite olduğu gözlemlenmiştir. Birinci ünite olan “Haberin Var Mı?”da 338, ikinci ünite olan “Yorumlar ve Görüşler”de 173, üçüncü ünite olan “Eğitim”de 254, dördüncü ünite olan “Gelin Tanış Olalım”da 143, beşinci ünite olan “Engelleri Kaldıralım”da 99, altıncı ünite olan “Kurgu”da 111, yedinci ünite olan “Kutlama”da 95 ve son olarak sekizinci ünite olan “Ömür Dedğin”de 87 olmak üzere toplamda 1300 sözcük çalışmaya dâhil edilmiştir. Söz konusu ünitelerde geçen sözcüklerin listelenmiş hâli aşağıdaki gibidir.

Ünite 1 – Haberin Var Mı?	Ünite 2 – Yorumlar ve Görüşler	Ünite 3 – Eğitim	Ünite 4 – Gelin Tanış Olalım	Ünite 5 – Engelleri Kaldırılım	Ünite 6 – Kurgu
Adam	Alfabe	Acele	Açmak	Abartmak	Ağustos Böceği
Afiş	Alışveriş	Acil	Adres	Alçı	Aksiyon
Akıllı Telefon	Anlaşmak	Açıklamak	Ak	Bakıma muhtaç	Anımsatmak
Alıcı	Aramak	Ağabey	Akademisyen	Bayılmak	Animasyon
Alınmak	Bağırarak	Ağaç	Akım	Bencil	Anket
Alkışlamak	Bakışmak	Ağır	Amaç	Beste	Arşiv
Almak	Bakmak	Ağrımak	Ambulans	Besteci	Avlamak
Altın	Barışmak	Alışkanlık	Antrenman	Bilim Kurgu	Avukat
Ana haber bülteni	Beceri	Almanca	Apartman	Birey	Ayarlar
Ancak	Benzemek	Amatör	Arızalı	Biyografi	Basit
Aniden	Bildirmek	Ana sayfa	Asya	Büyülemek	Belgesel
Anlamak	Bilgi	Araba	Avrasya	Cenaze	Belirmek
Araba	Bilgisayar	Arapça	Avrupa	Çiçek hastalığı	Biber
Araç	Bilmece	Araştırmak	Azaltmak	Çileden Çıkarmak	Cami
Arkadaş	Birbirimize	Arzu	Bahçivan	Dahi	Cezerye
Asansör	Birbirinize	Ayakkabı	Balkon	Deha	Çırpamak
Asla	Birbiriyle	Bağırarak	Banyo	Dernek	Çöp
Aşmak	Bozkır	Barınma	Barbekü	Dikkatli	Dava

Atlet	Bölüm	Barınmak	Basamak	Dili Tutulmak	Dava açmak
Avro	Bulmaca	Başka	Başlatmak	Doğa	Davet
Avrupa	Buluşmak	Başlamak	Beğenmek	Dükkân	Depolamak
Ayasofya	Büyütmek	Başlangıç	Beklemek	Engelli	Dilekçe
Bağlama	Coğrafya	Beklemek	Beyefendi	Ezberlemek	Domates
Bakan	Çarpmak	Belçika	Beyin	Galeri	Dökmek
Bardak	Çift	Belge	Bina	Gençlik	Duygusal
Basın Yayın	Davranmak	Bellek	Boşaltmak	Gerçeküstü	Düşünce
Başarmak	Dekoratif	Bilgi	Boyamak	Giyinmek	Eklemek
Başbakan	Dertleşmek	Bilimsel	Broşür	Gün batımı	Firma
Başlamak	Deyiş	Birliktelik	Büro	Hava	Fotoğraf makinesi
Bayılmak	Doğmak	Bizzat	Çarşı	Hayran	Geçmiş olsun
Bırakmak	Dolma	Boncuk	Çömlek	Hüzün	Gerilim
Birincilik	Duvar	Boşnakça	Çünkü	İflas etmek	Gezegen
Bisiklet	Düğün	Brezilya	Daire	İncelemek	Göç
Bitmek	Ekmek	Bugün	Derin dondurucu	İnsanüstü	Gömlek
Borsa	Emanet	Bulgaristan	Devamsızlık	İpucu	Görüntü
Bozuk	Emekli	Bulunmak	Dikkatli	İşitme engelli	Güncellemek
Börek	Engellemek	Cilt	Doğru	İthal	Güneşli
Bulaşık	Eser	Ciltçilik	Dokunmak	İyimserlik	Hafif

Bulmak	Estetik	Cinsiyet	Doldurmak	Kabiliyet	Hâkim
Buzdolabı	Etkilenmek	Civar	Duşa kabin	Kaçırmak	Hayırlı olsun
Bülten	Evlatlık	Cüzi	Duyarlı	Kalabalık	Heyecan
Cep Telefonu	Evlenmek	Çağdaş	Dürüst	Kaldırım	Heykel
Cumhurbaşkanı	Farklı	Çalışmak	Düzen	Kinik	Hızlı
Cüzdan	Farklılık	Çıktı	Ekonomi	Koltuk değneği	Hobi
Çalışkan	Felaket	Çiçek	El Sanatları	Lazım	Isırmak
Çalışmak	Form	Çince	Elçi	Macera	Işık
Çalmak	Galiba	Çözüm	Emekli	Mecbur	İğne
Çamaşır	Garip	Dağarcık	Emlakçı	Merdiven	İniş takımı
Çatı	Gazete	Dağıtmak	Enerji	Miras	İnşallah
Çıkmak	Geleneksel	Defalarca	Eşya	Mutlaka	Kalkmak
Çocuk	Gelir	Değerli	Evrensel	Mütevazı	Kargo
Çoğalmak	Gladyatör	Değerli	Farklı	Müzisyen	Karınca
Çok	Görev	Değiştirmek	Fırsat	Niyet	Kasaba
Dağcı	Gurbet	Deneyim	Fiyat	Ortopedik	Kâse
Dağıtmak	Gül	Deniz	Fotoğrafçı	Örmek	Kavram
Daha	Güvenmek	Ders	Garanti	Övünmek	Kemik
Dakika	Güzel	Destan	Gerekçe	Özet	Kısık ateş
Danışmak	Halk	Devam etmek	Göndermek	Parlak	Kısmen

Davranış	Harf	Dil	Görevli	Pişirmek	Kıyamet
Davul	Hastane	Din	Gürültü	Rampa	Kokpit
Dedikodu	Hattat	Diyalog	Hafıza	Ressam	Komedi
Değer	Hayatını kaybetmek	Diyar	Hayvancılık	Sağır	Konser
Değerlendirmek	Hazırlamak	Doçent	Henüz	Saklambaç	Konu
Deneyimli	Hazine	Doktor	Hoş buldum	Saymak	Korkunç
Dengele	Hediye	Doktora	Hoş geldiniz	Senaryo	Köşe
Dergi	Hükümet	Dosya	Isıtma	Sergi	Kurgu
Destan	Hüsnühat	Dönmek	İdeal	Sevinmek	Kuruluş
Devam etmek	İkiz	Duygu	İkram	Sıkılmak	Mahkeme
Dikkatlice	İlan	Duyuru	İnşaat	Sinirlenmek	Mescit
Dinç	İşveren	Eczane	Kaçak	Sorunlu	Meşhur
Dinlemek	İyileşmek	Edinmek	Kalebodur	Soymak	Mevsim
Dolar	İzin	Eğlenceli	Kaza	Soyunmak	Minibüs
Dolaşmak	İzlenim	Eksi	Kılavuz	Süslenmek	Mülk
Dost	Kadraj	Eksik	Kimlik	Takıntı	Nesne
Duman	Kahraman	Elbette	Koridor	Taramak	Önermek
Duygu	Kaligrafi	Evrim	Korkmak	Tekerlekli Sandalye	Pin kodu
Duyuru	Kamış	Fakir	Kredi	Teklif etmek	Romantik
Dünya	Karar vermek	Farsça	Kullanmak	Tırmanmak	Savunmak

Düşmek	Kariyer	Faydalanmak	Kurmak	Toplu taşıma	Senaryo
Düşünceli	Kaybetmek	Fen	Kursiyer	Tuval	Sıvı Yağ
Düşüş	Kızmak	Festival	Kültür	Türkü	Sim kart
Düzeltilmek	Koklaşmak	Fıskiye	Lüks	Umutsuzluk	Sorun değil
Düzey	Komşu	Fiyat	Malzeme	Üzölmek	Şölen
Eğitim	Konuşmak	Fiziksel	Marka	Yalamak	Tanık
Eğlenmek	Köşe yazısı	Fotokopi	Market	Yansıtmak	Tarihi film
El İlanı	Kucaklamak	Geçici	Meslek	Yıkanmak	Tava
Elde etmek	Kucaklaşmak	Gelişim	Metrekare	Zirve	Telaş
Elektronik Alet	Kural	Genç	Mevcut		Turist
Eleman	Kusursuz	Geniş	Mobilya		Uçurtma
Engellemek	Kutsal	Gerçekten mi?	Muhakkak		Uyanmak
Eşlik etmek	Kültür	Gerekli	Mutfak		Verimli
Etkinlik	Maliyet	Gönöl	Müdahale		Yaratıcı
Etmek	Mantı	Görevli	Müddet		Yarışma
Everest	Matbaa	Gövde	Müstakil		Yetkili
Eyalet	Merak etmek	Gözünüz Aydın	Müşteri		Yoğun
Faks	Mezuniyet	Gurur	Onarım		Yorum
Faktör	Müdür	Gururlanmak	Onarmak		Yorumlamak
Firma	Mühendis	Harcamak	Otopark		Yumurta

Flaş Haber	Odaklanmak	Harika	Öğrenci		Zihin
Fotoğraf	Olanak	Hasta bakıcı	Öksürmek		
Futbol	Olumlu	Hastane	Ömür		
Garaj	Otoban	Hata	Öneri		
Gazete	Otogar	Hatıra	Parke		
Genç	Ozan	Hatırlamak	Piknik		
Gerçek	Öğrenmek	Havaalanı	Polis		
Gezmek	Ölmek	Hazırlanmak	Priz		
Girmek	Önemli	Hazine	Rehberlik		
Göl	Özellik	Hemşire	Saç		
Göndermek	Özgeçmiş	Hentbol	Kurutma Makinesi		
Göndermek	Panjur	Herhangi	Sahip		
Gönüllü	Paslaşmak	Herhangi	Sakinleşme		
Görmek	Plak	Hissetmek	Sanayi		
Görüntü	Reddetmek	Hizmet	Satır		
Görüntülü	Referans	Horlamak	Servis		
Grup	Ressam	Huzurlu	Sigorta		
Güldürmek	Rüya	Irak	Sofra		
Güvercin	Sahne	İhtisas	Şehir		
Haber	Sanat	İlan	Şiir		

Haber	Sarma	İlginç	Talimat		
Haberleşmek	Saz	İmkân	Tapu		
Hafta	Selam vermek	İmza	Tarım		
Hafta içi	Seminer	İmzalamak	Tarihi		
Harçlık	Senarist	İnşa etmek	Tedavi		
Hasta	Senaryo	İspanyolca	Tekerleme		
Hava durumu	Sistem	İstek	Temizlemek		
Herkes	Söz	İşlem	Tezgâh		
Heyecanlanmak	Sözcük	İtalya	Ticari		
Hırsız	Sözleşmek	İyileşmek	Torun		
Hisse	Spontane	Japonca	Turizm		
Hissetmek	Staj	Kadro	Tuvalet		
Horlamak	Şair	Kafe	Uzman		
İçmek	Şart	Kaldırmak	Ülke		
İhmal etmek	Şekil	Kanıtlamak	Valiz		
İhtiyar	Tabela	Karar almak	Vesikalık		
İkil	Tanışmak	Kaydetmek	Yıkayıcı		
İlçe	Tartışmak	Kayıt	Yönetmek		
İletişim	Tasarım	Kayıt yaptırmak	Yöresel		
İlginç	Tavsiye	Kazanmak	Zemin		

İlkel	Tecrübe	Kesin			
İnanılmaz	Teslim etmek	Keşke			
İnternet	Teşekkür etmek	Kıymetli			
İstemek	Tır	Kiralamak			
İşlem	Tokalaşmak	Kişisel			
İyi	Tutmak	Kontrol			
İzlemek	Türkü	Korumak			
Japon	Uçmak	Koşmak			
Kâğıt	Unvan	Kurs			
Kahramanmaraş	Usta	Kuruluş			
Kalorifer	Ümit	Kürsü			
Kamera	Vedalaşmak	Küsmek			
Kamera	Vefat etmek	Kütüphane			
Kardeş	Yabancı dil	Lisan			
Karşılaşmak	Yaratmak	Maalesef			
Katılmak	Yardım	Maddi			
Kaydetmek	Yardımcı	Manevi			
Kaymak	Yarı zamanlı	Mazeret			
Kazanmak	Yastık	Memleket			
Kısacası	Yatmak	Merkez			

Kıyafet	Yayımlamak	Merkez			
Kız	Yetenek	Mesafe			
Kimse	Yeter	Millet			
Kitap	Yontmak	Miras			
Kitap Kurdu	Yumruklaşmak	Model			
Kolay		Muayene			
Kolaylaştırmak		Musluk			
Komik		Mutlu			
Konuşma		Müslüman			
Korumak		Numara			
Kravat		Oturmak			
Kuaför		Ödemek			
Kullanmak		Öğrenci evi			
Kupa		Öğrenci kartı			
Kurmak		Özel			
Kurt		Özgü			
Kuş		Pahalı			
Küçük		Pasaport			
Lakap		Paylaşmak			
Lezzetli		Pişman			

Lider		Piyano			
Lütfen		Planlamak			
Madalya		Posta			
Magazin		Profesör			
Mahalle		Röntgen			
Makine		Ruşça			
Manav		Sahil			
Masal		Sallanmak			
Mektup		Sanatkâr			
Meraklı		Sebep			
Mesaj		Seçim			
Meydan		Seni seviyorum			
Meyve		Seviye			
Milli		Sevk			
Milyonlarca		Sıkılmak			
Miras		Sıklıkla			
Moral		Sınav			
Muhabir		Sırpça			
Mutlu		Sohbet			
Mümkün		Soru sormak			

Müzik		Sosyal			
Nesil		Söylemek			
Neşeli		Süs			
Ney üflemek		Şampiyon			
Okutman		Şeker			
Olumlu		Şifre			
Olumsuz		Şükürler Olsun			
Oran		Tamamlamak			
Ortalama		Tecrübe			
Oynamak		Tehlikeli			
Oyuncu		Tekrar			
Öğrenci		Temsil etmek			
Öğretmen		Tertemiz			
Padişah		Tiyatro			
Para		Tokat			
Paylaşmak		Trajedi			
Pazar		Tuz			
Performans		Türkistan			
Piyasa		Türkiye			
Problem		Uçmak			

Program		Uğramak			
Puan		Uyarı			
Radyo		Uygur			
Rağbet Göstermek		Uyku			
Reklam		Yardım			
Rekor		Yarışma			
Risksiz		Yazar			
Röportaj		Yazıcı			
Sabah		Yemekhane			
Sağlıklı		Yerleşke			
Sallamak		Yetişkin			
Salon		Yıllık			
Sanal ortam		Yöntem			
Sanmak		Yurt			
Satır		Yüksek			
Satmak		Yürümek			
Sayfa		Yürütmek			
Seans		Yüzme havuzu			
Sebep		Zarf			
Selam		Zengin			

Sembol		Zihin			
Sempozyum					
Senet					
Serbest					
Sesli					
Sevmek					
Sınav					
Sinema					
Sinirli					
Sinyal					
Site					
Sokak					
Sosyal medya					
Spor					
Su kayağı					
Süre					
Sürmek					
Şarj					
Şaşırmak					
Şeker					

Şikâyet					
Tahmin					
Takip Etmek					
Tam					
Tanımak					
Taşınmak					
Tatil					
Tedirginlik					
Tehlike					
Teknoloji					
Telefon					
Televizyon					
Tenis					
Tepe					
Tepki					
Tırmanmak					
Tiyatro					
Top					
Toplantı					
Toplum					

Torun					
Trafik					
Transfer					
Ucuz					
Uçak					
Uğramak					
Ulaşmak					
Uluslararası					
Unutmak					
Unvan					
Uyumak					
Uzak					
Uzman					
Üye					
Vakit					
Vatandaş					
Yağış					
Yağmur					
Yalan					
Yapmak					

Yaramaz					
Yardım etmek					
Yarım					
Yarışma					
Yaşamak					
Yaşlı					
Yatırımcı					
Yaygın					
Yayılmak					
Yazmak					
Yemek					
Yetmek					
Yıkamak					
Yolculuk					
Yüksek					
Yükseliş					
Yüzmek					
Zirve					

Ünite 7 – Kutlama	Ünite 8 – Ömür Dedğin
Bağlamak	Alaka
Bahar	Alkışlamak
Baht	Anahtar
Bayramlaşmak	Âşık
Bolluk	Babacan
Çam ağacı	Başarı
Çeşitli	Bireysel
Çukur	Burs
Damat	Cahil
Deva	Denklem
Dilek	Derviş
Diploma	Dökmek
Diriliş	Duygu
Doğum Günü	Dürüst
Dökülmek	Editör
Duvak	Entrika
Düğün	Fırçalamak

Düşman	Gayret
Efsane	Gömmek
El Öpmek	Han
Elbise	Hayırsever
Eş	Hile
Evlat	Hitabet
Evlilik	Islanmak
Figür	Ismarlamak
Gelin	Israr Etmek
Genellikle	Işınlanmak
Gondol	İfade Etmek
Gökyüzü	İhmal Etmek
Hayat	İmtihan
Hazırlık	Kâğıt
Hediye	Kaleci
İçecek	Kalori
İnanmak	Kavuşmak
İşçi	Kel
Kabile	Kesmek
Karnaval	Kıskanç

Kent	Kitle
Kese	Kolej
Kına gecesi	Kompozisyon
Kısmet	Konu
Kocamak	Köle
Koymak	Kriz
Kurdele	Mani
Kuşak	Mera
Kutlama	Mezar
Kuvvet	Milletvekili
Lahmacun	Muhabir
Liman	Müsait
Lokanta	Müstahdem
Maske	Nasihat
Memleket	Nişanlanmak
Merasim	Öğütlemek
Mezun Olmak	Ön Yargı
Mezuniyet	Padişah
Nevruz	Puan
Oğlan	Puslu

Öldürmek	Randevu
Özür Dilerim	Samimiyet
Pide	Sarhoş
Rengârenk	Saygı
Sadakat	Sekreter
Saldırgan	Senarist
Savaşçı	Sınav
Sert	Sürekli
Sevimli	Sürtücü
Sığınmak	Şair
Simgelemek	Taht
Sulu Boya	Tarla
Sürmek	Tavsiye
Şahit	Teneffüs
Şifa	Terlemek
Şölen	Topuklu Ayakkabı
Tabiat	Trafik Polisi
Tatlı	Uyarlamak
Tebrik	Vezir
Temenni	Yetişmek

Test Etmek	Zafer
Uğur	Zayıflamak
Üremek	Zekâ
Üzüm	Zindan
Vurmak	
Yetiştirmek	
Yıl Başı	
Yıldız	
Ziyafet	

5.6. ORTAK SÖZCÜKLER

Çalışmaya dâhil edilen söz konusu dört kitapta ortak bulunan sözcükler aşağıdaki gibidir. Toplamda 803 tane ortak sözcük çıkarılmıştır.

Acele	Adres	Altın	Antrenman	Arkeoloji	Avrupa
Acil	Afiş	Amaç	Apartman	Artmak	Avukat
Açgözlü	Ağaç	Ambulans	Araba	Arzu	Ayakkabı
Açık	Ağlamak	Ancak	Araç	Asansör	Ayırmak
Açıklamak	Akıllı	Aniden	Aramak	Âşık	Ayrılmak
Açmak	Aksiyon	Animasyon	Araştırma	Aşırı	Ayrıntı
Adalet	Alışkanlık	Anket	Arızalı	Aşmak	Azim
Adam	Alkışlamak	Anlaşmak	Arkadaş	Avcı	Bağırmak
Bahane	Belgesel	Bolluk	Cesaret	Çocuk	Deneyim
Bahar	Belirlemek	Boncuk	Cinsiyet	Çoğalmak	Denge
Bahsetmek	Belirmek	Borç	Civar	Çorap	Dengeli
Bakışmak	Bencil	Borsa	Cüzdan	Çöp	Deniz
Baklava	Benzemek	Boşaltmak	Çadır	Çözüm	Depolamak
Barınmak	Benzer	Boyamak	Çağ	Çukur	Deprem
Basit	Bereket	Boyut	Çağdaş	Çünkü	Dergi
Baskı	Beste	Bozulmak	Çalışan	Dağıtmak	Dernek
Başarı	Beyin	Böcek	Çalışmak	Dakika	Ders
Başarılı	Bırakmak	Bölüm	Çalmak	Dal	Destan
Başarmak	Bildirmek	Bugün	Çamaşır	Damar	Destek
Başka	Bilgi	Bulmaca	Çarpıcı	Damat	Devam etmek

Başkent	Bilgisayar	Bulmak	Çarşı	Danışmak	Devlet
Başlamak	Bilim adamı	Buluşmak	Çatı	Davetli	Dikkatli
Başlangıç	Bilim kurgu	Burs	Çay	Davranış	Dilek
Bayılmak	Bilimsel	Buzdolabı	Çekirge	Davranmak	Dilekçe
Beceri	Bina	Bürokratik	Çırpamak	Değer	Diñç
Beğenmek	Birey	Büyülemek	Çiçek	Değerlendirmek	Dinlemek
Beklemek	Bireysel	Büyütmek	Çift	Değiştirmek	Diploma
Beklenti	Birincilik	Canlı	Çirkin	Deha	Doçent
Doğa	Dürüst	Esnek	Fiziksel	Gerçek	Güldürmek
Doğal afet	Düşkün	Estetik	Fotoğraf	Gerçekleşmek	Güneş
Doğmak	Düşman	Etki	Fotoğraf makinesi	Gerçeküstü	Günlük
Doğum günü	Düşünmek	Etkileyici	Fuar	Gerekçe	Güreş
Doktor	Düzey	Etkinlik	Futbol	Gerekli	Gürültü
Dokunmak	Editör	Evlenmek	Galeri	Gerilim	Güvenmek
Dolaşmak	Efsane	Evlilik	Galiba	Gezegen	Güzel
Doldurmak	Eğitim	Fark etmek	Garanti	Gezmek	Haber
Dosya	Eğlenmek	Farklı	Garip	Gıda	Hafta
Dökmek	Elbette	Farklılık	Gayret	Gizemli	Hâkim
Dönem	Elbise	Fatura	Gazete	Göl	Harcamak
Dönmek	Elektronik	Faydalanmak	Geçici	Göndermek	Harika

Durum	Eleman	Felaket	Geçmiş olsun	Görenek	Hasta
Duvar	Eleştiri	Felsefe	Gelenek	Görev	Hastalık
Duygu	Eleştirmek	Fermuar	Geleneksel	Görevli	Hastane
Duygusal	Emekli	Festival	Gelin	Görüntü	Hata
Duyuru	Enerji	Fırsat	Gelir	Görüşmek	Hatırlamak
Düğün	Engel	Final	Gemi	Gururlanmak	Hava
Dükkan	Engellemek	Firma	Genç	Güç	Havaalanı
Dünya	Engelli	Fiyat	Genellikle	Güçlü	Hayal
Hayal kurmak	Isıtma	İnanılmaz	Kahvaltı	Kavram	Kolay
Hayat	Islanmak	İncelemek	Kalabalık	Kavuşmak	Kolye
Hayran	Işık	İnsanoğlu	Kaldırmak	Kaydetmek	Komedi
Hazırlamak	İbadet	İnşa etmek	Kalkmak	Kayıp	Komik
Hazırlanmak	İçecek	İnşaat	Kalorifer	Kaza	Kompozisyon
Hazine	İçmek	İnternet	Kalp	Kazanç	Komşu
Hedef	İdeal	İpucu	Kamera	Kazanmak	Konferans
Hedeflemek	İğne	İstek	Kanıtlamak	Kemik	Konser
Hediye	İhmal etmek	İstemek	Karakter	Keşfetmek	Kontrol
Hemşire	İhtiyaç	İşlem	Karanlık	Keşke	Konu
Henüz	İkna etmek	İştah	Karar	Keyif	Konum
Herkes	İkram	İşveren	Kardeş	Kılavuz	Konuşmak

Heykel	İlan	İtibar	Karınca	Kısım	Koridor
Hikâye	İletişim	İyileşmek	Karnaval	Kıskanç	Korkmak
Hissetmek	İlginç	İzin	Karşılaşmak	Kız	Korkunç
Hizmet	İmdat	İzlemek	Kas	Kimlik	Korumak
Hobi	İmkân	Japonca	Kasaba	Kiralık	Koşmak
Horlamak	İmkânsız	Kaçınmak	Kâse	Kişilik	Koşul
Hoşlanmak	İmza	Kâğıt	Katılmak	Kişisel	Köşe
Huy	İnanç	Kahraman	Katkı	Koku	Kraliyet
Kravat	Kültür	Merdiven	Mutlaka	Odaklanmak	Ölüm
Kristal	Küsmek	Merkez	Mutlu	Okumak	Ömür
Kuaför	Laf	Mesafe	Mutluluk	Okyanus	Ön yargı
Kucaklaşmak	Lakap	Meslek	Mücadele	Olumsuz	Önemli
Kullanmak	Lezzetli	Meşhur	Müdahale	Oran	Öneri
Kulübe	Lise	Mevsim	Müdür	Organizasyon	Önermek
Kumsal	Lüks	Meydana gelmek	Mühendis	Ortalama	Önlem
Kupa	Maalesef	Mezar	Mümkün	Ortam	Örmek
Kural	Maaş	Mezun olmak	Mürekkep	Oturmak	Öykü
Kurmak	Macera	Mezuniyet	Müstakil	Oynamak	Öz geçmiş
Kurs	Mahalle	Mikroskop	Müşteri	Oyuncu	Özel
Kurtarmak	Makine	Minyatür	Nakış	Ödeme	Özellik

Kurtulmak	Malzeme	Miras	Nasihat	Ödemek	Özetlemek
Kuruluş	Mantık	Mitoloji	Ne yazık ki	Ödül	Özgü
Kuş	Manzara	Mobilya	Neden	Öfke	Özgün
Kuşak	Marka	Model	Nefret	Öğrenci	Özlemek
Kuşku	Masal	Moral	Nesil	Öğrenmek	Padişah
Kutlama	Memleket	Motif	Nesne	Öğretmen	Pahalı
Kutsal	Memnun	Mucit	Neşeli	Öksürmek	Palet
Küçümsemek	Merak etmek	Muhabir	Nüfus	Ölmek	Para
Parlak	Reçete	Salon	Servis	Sonuç	Şans
Parti	Referans	Samimiyet	Sevecen	Soru sormak	Şarj
Paslaşmak	Reklam	Sanal	Sevmek	Sosyal	Şart
Patron	Rekor	Sanat	Seyahat	Soyut	Şaşırmak
Paylaşmak	Ressam	Sanayi	Sıcak	Söylemek	Şeker
Pazar	Risk	Sanmak	Sıkılmak	Söz	Şemsiye
Performans	Rol	Satır	Sıkıntı	Sözcük	Şifa
Piknik	Röportaj	Saygı	Sınav	Spor	Şikâyetçi
Piyango	Rüya	Saymak	Sıra dışı	Strateji	Şöhret
Piyasa	Sabah	Seans	Sigorta	Sultan	Şölen
Planlamak	Sağlamak	Sebep	Silah	Süreç	Şömine
Popüler	Sağlıklı	Seçim	Simge	Sürekli	Şube

Problem	Sahil	Seçmek	Simgelemek	Sürmek	Şüphe
Program	Sahip	Sekreter	Sinirlenmek	Sürpriz	Tabiat
Proje	Sahne	Sembol	Sinirli	Sürücü	Tahammül etmek
Psikoloji	Sakal	Seminer	Sistem	Süs	Tahmin
Puan	Sakin	Senarist	Siyaset	Süslemek	Takıntı
Radyasyon	Saklamak	Senaryo	Sofra	Şahit	Takip etmek
Radyo	Saklambaç	Senet	Sohbet	Şair	Takipçi
Rastlantı	Saldırgan	Sergi	Sokak	Şampiyon	Tamamlamak
Tanıdık	Tehlikeli	Toplantı	Umutsuzluk	Vedalaşmak	Yazmak
Tanımak	Tekerleme	Toplum	Unutmak	Vefa	Yemek
Tanışmak	Tekli	Torun	Unvan	Verimli	Yenilgi
Tapınak	Tekne	Trafik	Usta	Virüs	Yetenek
Tarım	Teknoloji	Tuhaf	Utanmak	Vurmak	Yetişkin
Tarihi	Teknolojik	Turist	Uyarlamak	Vücut	Yetişmek
Tarla	Tekrar	Tutmak	Uyku	Yakışıklı	Yetkili
Tartışmak	Telaffuz	Tuval	Uyumak	Yalnız	Yetmek
Tarz	Televizyon	Tuvalet	Uzak	Yansıtma	Yıkamak
Tasarım	Tempo	Tükenmek	Uzman	Yapmak	Yılbaşı
Tasarruf	Temsil etmek	Tüketim	Ücret	Yaratmak	Yıldız
Taşınmak	Tenis	Türkü	Ülke	Yardım	Yoğun

Tatil	Tepe	Uçak	Ümit	Yardımcı	Yolculuk
Tavsiye	Terazi	Uçmak	Ünlü	Yarışma	Yonca
Tecrübe	Tercih etmek	Uğramak	Üye	Yaşam	Yorumlamak
Tedavi	Teslim etmek	Uğraşmak	Vadi	Yaşamak	Yönetmek
Tedbir	Tırmanmak	Uğur	Vakit	Yaşlı	Yöntem
Tedirginlik	Tiyatro	Uğursuzluk	Valiz	Yatırımcı	Yumruklaşmak
Tehdit	Tokalaşmak	Ulaşım	Vatandaş	Yaygın	Yumurta
Tehlike	Top	Ulaşmak	Vazgeçmek	Yazar	Yuva
Yüksek					
Yüzmek					
Zafer					
Zam					
Zarar					
Zemin					
Zengin					
Zihin					
Zirve					

6. BÖLÜM: B1 SEVİYESİNDE SÖZCÜK ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN DİNLEME VE GÖRSEL MATERYAL İÇERİKLİ SÖZLÜK ÇALIŞMASI

İlgili çalışmamıza yönelik olarak önceki bölümlerde sözü geçen hazırlama ve tasarım ilkelerinden hareketle B1 seviyesinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde kullanılabilen türde dijital ortamda bir sözlük uygulaması geliştirilmiştir. Günümüzde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde kullanılan Yabancılar İçin Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe ve Yedi İklim Türkçe ders kitapları taranarak tüm sözcükler çıkarılmıştır. Saussure'ün (akt. Köktürk ve Eyri, 1998, s.124) dili sözcükler listesi değil göstergeler dizgesi olarak tanımlamasından hareketle her bir sözcük için bir görsel seçilmiştir. Ayrıca sözcüğün öğrenilmesinde etkili olan faktörlerden Günday'ın (2015) da belirttiği gibi teknolojik araç gereçlerin önemi ve bağlam içerisinde sunumun etkililiği dikkate alınarak ilgili materyal geliştirilmiştir. Hannefi ve Pack'in (akt. Yanpar, 2009) de belirttiği üzere öğrenmeyi bireyselleştirici, güdüleyici, destekleyici ve tasarım ilkelerini göz önünde bulunduran gibi etkin bir yazılımda bulunması gereken özellikler dikkate alınarak ilgili materyal hazırlanmıştır. Durmuş'un (2013) da ifade ettiği gibi yalnızca tek bir beceriye ağırlık verilmemelidir. Dört temel beceriye eşit derecede önemin verilmesi gerekmektedir. Bundan hareketle ilgili çalışmaya hem görsellik, hem işitsellik hem de işaret dili eklenmiştir. Bunların yanında anlamlı öğrenme hedeflendiğinden her bir sözcüğün bağlam içerisinde sunulması adına birer örnek cümle ile verilmesi uygun görülmüştür.

6.1. OLUŞTURULAN MATERYALİN KULLANIM ŞEKLİ

İlgili çalışmamızın nasıl kullanıldığına değinecek olursak web sitesi açıldığında ekranda aranmak istenilen sözcüğün yazılacağı boş bir kutucuk bulunmaktadır. Söz konusu çalışmaya dictionary.hacettepe.edu.tr ve sozluk.hacettepe.edu.tr adreslerinden

ulaşılabilir. İlgili adrese girildiğinde kullanıcı kadın sesi ve erkek sesi seçeneklerinden istediğini kullanabilecektir. Kullanıcı tercihini yaptıktan sonra bir alt sekmede bulunan bölümden B1 Seviyesi Kelimeleri seçebilecektir. Bir altta bulunan kısımda ise aratılmak istenen sözcüğün yazılacağı bölüm bulunmaktadır. Sözcük yazılıp bulunduğu açılan ekranda öncelikle ilk satırda söz konusu sözcüğün görseli verilmektedir. Görselin altında ise işaret dilinde karşılığı verilmektedir. İkinci satırda ise yazılı hâli ve işitilebilmesi için tıklanacak bir simge karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında yine ikinci satırda sözcüğün görsel hâli bulunmaktadır. Bu görsel ekranda çok fazla yer kaplamaması açısından küçük olarak verilmiştir. Fakat üzerine tıklandığında ekranı kaplayacak şekilde büyütülebilmektedir. Bu durum kişinin kullanım tercihine bırakılmıştır. Üçüncü satırda sözcüğün birinci anlamına ve türüne yer verilmiştir. İstenildiğinde sözcüğün anlamı da işitselliğe dökülebilsin diye tıklanması için bir simge koyulmuştur. Simgeye tıklandığında sözcüğün anlamı da sesli bir şekilde duyulabilecektir. Dördüncü satırda sözcüğün birinci anlamının örnek cümlesi ve seslendirmesi bulunmaktadır. Beşinci satırda söz konusu sözcüğün türü ve ikinci anlamının yanı sıra seslendirmesi de bulunmaktadır. Altıncı satırda ise sözcüğün ikinci anlamının örnek cümlesi ve seslendirmesi bulunmaktadır. Aratılan sözcük kullanan kişiye iki şekilde sunulmaktadır. İlk olarak klasik bir Türkçe sözlük gibi, ikinci olarak ise görsellik ve işitsellik barındıracak şekildedir. Bu iki kullanım da aynı sayfada görünmektedir. Söz konusu sözlük çalışmasına ister akıllı telefon ister bilgisayar aracılığıyla erişim sağlanabilmektedir. Çalışmanın web ortamında hazırlanmasının sebebi erişim kolaylığını sağlamak ve günümüz teknoloji çağındaki kişilere hitap edebilmek içindir. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanına materyal kullanımını açısından katkı sağlayacağı düşünülen ilgili çalışmamızın B1 seviyesinde bulunan kişilere yararlı olacağı düşünülmektedir.

7. BÖLÜM: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİNDE HAZIRLANAN MATERYALİN İÇERİĞİ

Söz konusu bölümde hazırlanan dinleme ve görsel odaklı sözlük çalışmasının içeriği sunulmaktadır. İlgili ders kitaplarından çıkarılan her bir sözcüğün en fazla iki tane anlamı çıkarılmıştır. Ayrıca sözcüğün her bir anlamı için birer örnek cümle verilmiştir. Söz konusu sözcükler aşağıdaki gibidir.

Abartmak

1- (Fiil) Bir nesneyi veya durumu olduğundan daha önemli, daha büyük veya daha çok göstermek, mübalağa etmek.

Örnek: Olayı fazla abartmayalım.

Abiye

1- (İsim) Gece kıyafeti.

Örnek: Düğünde abiye giymeyi düşünüyorum.

Abone

1- (İsim) Bir şeyi sürekli olarak kullanmak için hizmeti verenle sözleşme yapan kimse, sürdürümcü.

Örnek: Dün internet aboneliğine başvurduğum.

2- (İsim) Bir yere gitmeyi alışkanlık hâline getiren (kimse).

Örnek: Bu restoranın da abonesi olduk.

Abur cubur

1- (İsim) Yararı gözetilmeksizin rastgele yenilen şeyler.

Örnek: Abur cubur yemeye son vermelisin.

2- (Sıfat) İşe yaramayan, boş.

Örnek: Abur cubur işlerin yararı olmaz.

Acaba

1- (İsim) Şüphe, kuşku.

Örnek: Cümlelerini duyunca içimden bir acaba dedim.

2- (Zarf) Merak, kararsızlık veya kuşku anlatan bir söz, acep.

Örnek: Acaba o da katılır mı bize?

Acayip

1- (Sıfat) Sağduyuya, göreneğe, olağana aykırı, garip, tuhaf, yadırganan, yabansı.

Örnek: Toplum içerisinde acayip davranışlarda bulunuyordu.

2- (Ünlem) Şaşma anlatan bir söz.

Örnek: Sana herkesin içinde bağıdı ha! Acayip!

Acele

1- (Sıfat) Hızlı yapılan, çabuk, tez, ivedi.

Örnek: Acele işi olduğundan evden erken ayrıldı.

Acele etmek

1- (Fiil) Çabuk davranmak, ivmek.

Örnek: Acele edelim ki işimiz erken bitsin.

Acıtmak

1- (Fiil) Acılık vermek.

Örnek: Bu baharat, yemeği biraz acıtmış.

2- (Fiil) Ağrı, sızı duyulmasına sebep olmak.

Örnek: Diş teli ağzımı acıtıyor.

Acil

1- (İsim) Hemen yapılması gereken, ivedi, ivedili, evgin, müstacel.

Örnek: Acil buraya gelmen gerek.

Açgözlü

1- (Sıfat) Mala, yiyeceğe ve içeceğe doymak bilmeyen, açgöz, gözü aç, doymaz, gözü doymaz, tamahkâr, haris, hırslı, tokgözlü karşıtı.

Örnek: Yedikçe doymuyor, açgözlülüğünü her yerde belli ediyordu.

Açık

1- (Sıfat) Açılmış, kapalı olmayan, kapalı karşıtı.

Örnek: Kapı açık kalmış.

2- (Sıfat) Çalışır durumda olan.

Örnek: Mağaza bütün gece açıktı.

Açıkça

1- (Zarf) Gizli bir yönü kalmaksızın, kolay anlaşılır bir biçimde, alenen, aşikâre.

Örnek: Cümlelerimi açıkça ifade ettim.

Açıklamak

1- (Fiil) Bir konuyla ilgili gerekli bilgileri vermek, izah etmek.

Örnek: Konuyu ayrıntılı bir şekilde açıkladı.

2- (Fiil) Açıkça söylemek, ifşa etmek.

Örnek: Tüm sırlarımı size açıklamıştım.

Açlık

1- (İsim) Aç olma durumu.

Örnek: Açlıktan başım ağrıyor.

2- (İsim) Aşırı istek içinde bulunma.

Örnek: Müziğe karşı büyük bir açlığı vardı.

Açmak

1- (Fiil) Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek.

Örnek: Kokunun çıkması için pencereyi açtı.

2- (Fiil) Bir şeyi, bir yeri oyarak veya kazarak, delik oluşturmak

Örnek: Köpeğimiz patileriyle yere çukur açtı.

Adalet

1- (İsim) Yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması, türe.

Örnek: İnsanlar arasında adalet sağlanmalı.

Adam

1- (İsim) Erkek kişi.

Örnek: Karşıda bir adam var.

2- (İsim) Daima birinin yanında olan, onu destekleyen, isteklerini yerine getiren kimse.

Örnek: Adamlarım bu konuyu araştıracaktır.

Adaptasyon

1- (İsim) Uyarılama.

Örnek: Yeni taşındığı eve adaptasyonu uzun sürdü.

Aday

1- (İsim) Bir görev, bir iş için kendini ileri süren veya başkaları tarafından ileri sürülen kimse.

Örnek: İlçede belediye başkanlığına aday oldu.

2- (İsim) Bir iş için yetiştirilmekte, eğitilmekte olan kimse, namzet.

Örnek: Öğretmen adayları seminere katıldı.

Adım

1- (İsim) Yürümek için yapılan ayak atışlarının her biri.

Örnek: Merdiven çıkarken adımına dikkat et.

2- (İsim) Girişim, hamle.

Örnek: Yabancı dil öğretiminde bir adım ilerleyiz.

Adlandırmak

1- (Fiil) Çağırarak veya anmak için bir şeyi ya da bir kişiyi isimlendirmek.

Örnek: Yeni bulunan bitki türleri Latince adlandırılıyor.

Adres

1- (İsim) Bir kimsenin oturduğu yer

Örnek: Evin adresini kâğıda not aldım.

2- (İsim) Hedef gösterilen yer

Örnek: Kaliteli fındığın adresi Giresun'dur.

Afiş

1- (İsim) Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı, ası.

Örnek: Tüm duvarlara afiş asılmış.

Ağabey

1- (İsim) Büyük erkek kardeş, ağa, aka, ede, efe.

Örnek: Ağabeyimle sinemaya gidiyoruz.

Ağaç

1- (İsim) Meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki.

Örnek: Ağaç dikmek için herkes bir araya geldi.

2- (İsim) Tahta, kereste.

Örnek: Bu ağaçtan iyi dolap olur.

Ağır

1- (Sıfat) Tartıda çok çeken, hafif karşıtı.

Örnek: Doktor ağır kaldırmamamı söyledi.

2- (Sıfat) Yavaş.

Örnek: Ağır adımlarla okula ilerliyordu.

Ağırlama

1- (İsim) Ağırlamak işi, ikram, izaz.

Örnek: Bu akşam misafir ağırlamamız var.

Ağırlık

1- (İsim) Ağır olma durumu

Örnek: *Bu poşetin ağırlığı çok fazla.*

2- (İsim) Sıkıcı, bunaltıcı, iç karartıcı durum

Örnek: *Üstümde bir ağırlık var.*

Ağlamak

1- (Fiil) Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek.

Örnek: *Oturmuş kötü talihine ağlıyordu.*

2- (Fiil) Ağaç budandığında kesilen yerlerden besî suyu veya öz su akmak.

Örnek: *Kesilen ağacın dalı ağlıyordu.*

Ağrı

1- (İsim) Vücudun herhangi bir yerinde duyulan şiddetli acı.

Örnek: *Kolumda bir ağrı var.*

Ağrımak

1- (Fiil) Vücudun bir yeri ağrılı durumda olmak.

Örnek: *Başım ağrıyor.*

Ağustos böceği

1- (İsim) Eş kanatlılardan, erkeği yazın karnının altındaki özel bir organdan kesik ve sürekli ses çıkaran bir böcek, orak böceği (Cicada plebeja).

Örnek: *Ağustos böcekleri çayırda ötüşüyor.*

Ahretlik

1- (Sıfat) Öbür dünyada karşılığı görüleceğine inanarak yapılan (iş veya iyilik).

Örnek: Seninki ahretlik bir iyilikti.

Ahşap

1- (İsim) Ağaçtan, tahtadan yapılmış.

Örnek: Bu mobilyaların hepsi ahşap.

Aile

1- (İsim) Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik.

Örnek: Geniş bir aileye sahibim.

2- (İsim) Temel niteliği bir olan dil, hayvan veya bitki topluluğu, familya.

Örnek: Aynı aileden gelen bu hayvanların birçok ortak noktası var.

Ajans

1- (İsim) Haber toplama, yayma ve üyelerine dağıtma işiyle uğraşan kuruluş.

Örnek: Haberler ajans tarafından uygun görülmedi.

Ak

1- (Sıfat) Kar, süt vb.nin rengi, beyaz, kara ve siyah karşıtı.

Örnek: Ak sakallı dedemiz bize şeker verdi.

Akademisyen

1- (İsim) Öğretim elemanı.

Örnek: Üniversitede akademisyen olmayı planlıyorum.

Akciğer

1- (İsim) Göğüs kafesinin büyük bir bölümünü içten kaplayan, kanı temizleyen, sağlı sollu iki parçadan oluşan solunum organı.

Örnek: Sigara içmekten akciğeri perişan olmuş.

Akıcı

1- (Sıfat) Kolay anlaşılabilen, okunabilen, anlamca açık (anlatım), selis.

Örnek: Akıcı konuşmasıyla herkesi etkiledi.

Akıl

1-(İsim) Düşünme, anlama ve kavrama gücü, us.

Örnek: Akıl sahibi insan bunu yapmaz.

Akıllı

1- (Sıfat) Gerçeği iyi gören ve ona göre davranan, akil.

Örnek: Akıllı bir insan her şeyin doğrusunu bilendir.

Akım

1- (İsim) Hava, su vb. akışkan maddelerin veya elektrik yüklerinin belli bir yönde akışı, yer değiştirmesi, cereyan.

Örnek: Elektrik akımına maruz kalan adam yaşamını yitirdi.

2- (İsim) Sanatta, siyasette, düşünce hayatında ortaya çıkan yeni bir görüş, yöntem, hareket, cereyan, tarz.

Örnek: Yeni bir sanat akımından bahsediyorlar.

Akik

1- (İsim) Kalseduan kuvarsının bir türü olan, yüzük taşı, mühür vb. yapmakta kullanılan, türlü renklerde, yarı saydam, parlak ve değerli bir taş.

Örnek: Yüzük taşı yapımında akik taşı kullanılmaktadır.

Akla kararı seçmek

1- (Fiil) Bir işi başarıncaya değin çok sıkıntı çekmek, güçlüklerle karşılaşmak.

Örnek: Sınavı geçmek için akla kararı seçtim.

Aklını çelmek

1- (Fiil) Niyetinden, kararından caydırmak

Örnek: Elbiseyi alması için aklını çeldim.

Akrep

1- (İsim) Akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek, kuyruklu (Scorpio).

Örnek: Çölde akrep sokunca öleceğimi sandım.

Aksamak

1- (Fiil) Hafifçe topallamak.

Örnek: Ayağı hafif aksıyor, fakat yüzü hep gülüyordu.

2- (Fiil) Bir iş gereği gibi yürümek, geri kalmak.

Örnek: Tüm planlarımız aksadı.

Aksesuar

1- (İsim) Bir aletin, bir makinenin işlevine katılmayan ancak kendine özgü ayrı bir yararı bulunan alet, araç veya nesne.

Örnek: Bilgisayar aksesuarından iyi anlarım.

2- (İsim) Giysiyi bütünleyen çanta, kemer, şapka, eldiven, mücevher vb. eşya.

Örnek: Kıyafetime aksesuar olarak siyah çantayı tercih ettim.

Aksiyon

1- (İsim) Oyunun temasını geliştiren başlıca olay, hikâye, gelişim.

Örnek: Oyunun aksiyon sahnesinde herkes şok oldu.

Akşam

1- (İsim) Güneşin batmasına yakın zamandan gecenin başlamasına kadar olan vakit.

Örnek: Bu akşam canlı müziğe gidiyoruz.

2- (İsim) Gece

Örnek: Misafirler dün akşam saatlerine kadar bizdeydi.

Aktivite

1- (İsim) Etkinlik.

Örnek: Okuldan sonra spor aktivitesine katılıyorum.

Alaka

1- (İsim) İlgi.

Örnek: Sevdiği insana alaka gösteriyordu.

Alan

1- (İsim) Düz, açık ve geniş yer, meydan, saha.

Örnek: Bahçedeki boş alanda top oynayabilirsiniz.

2- (İsim) Yüz ölçümü.

Örnek: Düzce, alan bakımından Konya'dan daha küçüktür.

Alçak gönüllü

1- (Sıfat) Kendi değerini olduğundan aşağı gösteren, başkalarını küçük görmeyen, büyüklenmeyen (kimse), engin gönüllü, mütevazı, tevazulu.

Örnek: Alçak gönüllü tavırlarıyla gönülleri fethetti.

Alçı

1- (İsim) Alçı taşının pişirilip toz durumuna getirilmesinden elde edilerek yapılarda, sanatta, mimarlıkta ve dişçilikte kullanılan madde.

Örnek: Alçı ile sıvanmış duvarlar şahane görünüyor.

Âlem

1- (İsim) Evren.

Örnek: Bu âlemde senin gibisi bulunmaz.

2- (İsim) Eğlence.

Örnek: Gençler buluşmuş âlem yapıyorlar.

Alerji

1- (İsim) Birtakım yiyecek, ilaç, toz, koku vb.ne hastalık derecesinde gösterilen aşırı tepki.

Örnek: Domatese alerjisi olanlar yemesin.

2- (İsim) Bir kimseye veya bir şeye karşı olumsuz yönde duyulan aşırı duyarlılık.

Örnek: Dağınık kitaplığa alerjim vardır.

Alet

1- (İsim) Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak yapılmış nesne.

Örnek: Kesici aletleri ortalık yerde bırakmayın.

Alfabe

1- (İsim) Bir dilin seslerini gösteren, belirli bir sıraya göre dizilmiş belli sayıda harfin bütünü, abece.

Örnek: İlkokul öğrencilerine alfabe öğretildi.

Algı

1- (İsim) Bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak.

Örnek: Hocamız burada iyilik yapılması için algı yarattı.

Algılamak

1- (Fiil) Bir olayı veya bir nesnenin varlığını duyu organlarıyla kavramak, idrak etmek.

Örnek: Ben olayı tamamen yanlış algılamışım meğer.

Alıcı

1- (İsim) Satın almak isteyen kimse, müşteri.

Örnek: Dükkânda kalabalık bir alıcı grubu var.

Alınan

1- (Sıfat) Çabuk gücenen, kırılan.

Örnek: Öylesine alınan ki ne dersek küsüyor.

Alınmak

1- (Fiil) Alma işi yapılmak.

Örnek: Eve yeni eşyalar alındı.

2- (Fiil) Bir sözün, bir davranışın kendisine söylediğini veya yapıldığını sanarak incinmek, kırılmak.

Örnek: Pikniğe davet edilmeyince çok alındım.

Alışkanlık

1- (İsim) Bir şeye alışmış olma durumu.

Örnek: Geç kalkma alışkanlığımı bir türlü yenemedim.

Alışmak

1- (Fiil) Bir işi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilmek.

Örnek: Her sabah yatağımı yapmaya alıştım.

2- (Fiil) Sürekli ister olmak, bağımlılık kazanmak.

Örnek: Küçük yaşta telefona alışmıştı.

Alışveriş

1- (İsim) Satın alma ve satma işi, alım satım, iş, muamele, ahzüita, aksata, pazar.

Örnek: Annemle pazara alışverişe çıktık.

Alkışlamak

1- (Fiil) Bir şeyin beğenildiğini, onaylandığını anlatmak için el çırpmaq.

Örnek: Konser bitiminde sanatçıyı ayakta alkışladık.

Almak

1- (Fiil) Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.

Örnek: Oyuncak bebeği yerden aldı ve kutuya koydu.

2- (Fiil) Satın almak.

Örnek: Bak sana marketten ne aldım.

Almanca

1- (İsim) Hint-Avrupa dillerinin Cermence kolundan, Almanya, Avusturya ile İsviçre'nin bir bölümünde kullanılan dil.

Örnek: Avrupa'da en çok konuşulan dil Almancadır.

Altın

1- (İsim) Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196,9 olan, 1064 °C'de eriyen, kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element, zer (simgesi Au).

Örnek: Ülkemizde altın madenciliği ilerleyişi sürüyor.

2- (İsim) Altından yapılmış sikke.

Örnek: Altınlarını hep yanında taşırdı.

Ama

1- (Bağlaç) Çelişkili ve tutarsız iki cümleyi birbirine bağlamaya yarayan bir söz, amma, lakin, velakin.

Örnek: Seni severdim ama bu sözlerinden sonra senden aşırı soğudum.

Amaç

1- (İsim) Ulaşmak istenilen sonuç, maksat.

Örnek: Amacımız Türkçenin en iyi şekilde öğretilmesidir.

Amatör

1- (Sıfat) Bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan, hevesli, meraklı (kimse), özengen, profesyonel karşıtı.

Örnek: Amatör olarak futbol oynuyorum.

2- (Sıfat) Acemi.

Örnek: Amatör bir futbol takımında kaleciymiş.

Ambalaj

1- (İsim) Eşyayı sarmaya yarayan mukavva, kâğıt, tahta, plastik vb. malzeme.

Örnek: Paketin ambalajını bir türlü açamadım.

Amblem

1- (İsim) Belirtke.

Örnek: Okulumuzun yeni amblemi oldukça dikkat çekiciydi.

Ambulans

1- (İsim) Cankurtaran.

Örnek: Yaralıları ambulansla hastaneye kaldırdılar.

Ameliyat

1- (İsim) Hasta üzerinde tedavi amacıyla uygulanan kesme ve dikme işlemi, cerrahi müdahale, operasyon.

Örnek: Beyin ameliyatı oldukça risklidir.

Ametist

1- (İsim) Süs taşı olarak kullanılan, mor renkte bir kuvars türü.

Örnek: Eskiden ametist taşının iyileştirici özelliği olduğu düşünülürmüş.

Amiral

1- (İsim) Rütbesi general ile aynı olan deniz subayı.

Örnek: Bu akşamki davette iki tane de amiral ağırlayacağız.

Ampul

1- (İsim) İçinde, elektrik akımı ile akkor durumuna gelerek ışık verebilen bir iletkeni bulunan, havası boşaltılmış cam şişe.

Örnek: Salonun avizesindeki ampulü değiştirmeliyiz.

Anadolu

1- (İsim) Ön Asya'nın bir parçası olarak Türkiye'nin Asya kıtasında bulunan toprağı.

Örnek: Anadolu'nun en meşhur çorbalarından biridir tarhana çorbası.

Anahtar

1- (İsim) Kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açkı, miftah.

Örnek: Arabanın anahtarını nereye koydum acaba?

2- (Sıfat) Herhangi bir olayda belirleyici olan.

Örnek: Askeriyeye girmemin anahtarı oydu.

Analiz

1- (İsim) Çözümleme.

Örnek: Soruların analizi herkese duyuruldu.

Anayasa

1- (İsim) Bir devletin yönetim biçimini belirten, yasama, yürütme, yargılama güçlerinin nasıl kullanılacağını gösteren, yurttaşların kamu haklarını bildiren temel yasa, kanunuesasi.

Örnek: Anayasaya aykırı davranış söz konusu bile olmaz.

Ancak

1- (Zarf) "Yalnızca" anlamında, sınırlama bildiren bir söz, bir.

Örnek: Bu işin üstesinden ancak sen gelebilirsin.

2-(Zarf) En erken.

Örnek: Balo ancak iki saate biter.

Anımsamak

1- (Fiil) Bilinip unutulmuş bir şeyi akla getirmek, hatırlamak.

Örnek: Fotoğrafımızı görünce gençliğimi anımsadım.

Anımsatmak

1- (Fiil) Birisinin unuttuğu bir şeyi aklına getirmek, hatırlatmak.

Örnek: Böylesine güzel anıları bana anımsattığın için teşekkür ederim.

Anıtkabir

1- (İsim) Atatürk'ün mezarının bulunduğu anıtsal yapı.

Örnek: Atatürk'ün mezarı Anıtkabir'dir.

Aniden

1- (Zarf) Ansızın.

Örnek: Yürürken aniden önüme araba çıktı.

Animasyon

1- (İsim) Canlandırma.

Örnek: Çocuklar animasyon filmlerine bayılıyor.

Anket

1- (İsim) Sormaca.

Örnek: İş yerinde memnuniyete dair anket düzenlendi.

Anketör

1- (İsim) Anketçi.

Örnek: Anketör bize birtakım sorular yöneltti.

Anlam

1- (İsim) Bir kelimededen, bir sözden, bir davranış veya olgudan anlaşılan şey, bunların hatırlattığı düşünce veya nesne, mana, meal, fehva, deme, mazmun, medlul, valör.

Örnek: Sözcüğün anlamını sözlükten bulabilirsin.

2- (İsim) Bir önermenin, bir tasarımın, bir düşüncenin veya eserin anlatmak istediği şey.

Örnek: Bu tablo içerisinde büyük bir anlam barındırıyor.

Anlamak

1- (Fiil) Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak.

Örnek: Soruyu bir türlü anlamadım.

2- (Fiil) Birinin duygularını, istek ve düşüncelerini sezebilmek.

Örnek: Şimdi seni daha iyi anlıyorum.

Anlamlandırmak

1- (Fiil) Anlamını açıklamak.

Örnek: Anlaşılmayan cümleleri hocamız tek tek anlamlandırdı.

Anlamlı

1- (Sıfat) Anlamı olan, manalı.

Örnek: Kurduğunuz cümleler anlamlı olmalı.

Anlaşmak

1- (Fiil) Düşünce, duygu, amaç bakımından birleşmek, antant kalmak.

Örnek: İki kişi maddiyat konusunda anlaştı.

Anlayışsız

1- (Sıfat) Anlayışı kıt olan, kafasız, kavrayışsız, vurdumduymaz, kalın kafalı, izansız, ferasetsiz, gabi.

Örnek: Yapılan iyiliğe anlayışsız kalamazsın.

Anmak

1- (Fiil) Birini veya bir şeyi akla getirerek sözünü etmek veya onu düşünmek, zikretmek, hatırlamak.

Örnek: Dün akşam seni birçok kez andık.

2- (Fiil) Adlandırmak.

Örnek: O, arkadaşlar arasında kral diye anılırdı.

Antrenman

1- (İsim) Herhangi bir konuda yapılan hazırlık.

Örnek: Yarınki maç için antrenman yapıyorlar.

Apartman

1- (İsim) Birkaç katlı ve her katında bir veya birkaç daire bulunan yapı.

Örnek: Ünlü yazar bir apartman dairesinde yaşıyormuş.

Araba

1- (İsim) Tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı.

Örnek: Araba almak için kredi çektim.

Araç

1- (İsim) Bir iş yapmakta veya sonuçlandırmakta gücünden yararlanan nesne.

Örnek: Ağaç dikmek için kazmayı araç olarak kullandık.

2- (İsim) Taşıt.

Örnek: Araçların yol kenarına park etmesi yasaklandı.

Araç gereç

1- (İsim) Bir işin yapılmasında, bir makinenin işletilmesinde kullanılan aletler.

Örnek: Masa yapmak için yeterli araç gereç yok.

Aramak

1- (Fiil) Birini veya bir şeyi bulmaya çalışmak.

Örnek: Boş sokaklarda seni aradım durdum.

2- (Fiil) Bir kişiyle görüşmek üzere telefon etmek.

Örnek: Telefonla arasam da ulaşamadım.

Arapça

1- (İsim) Sami dilleri ailesine giren ve Arap ülkelerinde kullanılan dil, Arabi.

Örnek: Arapça kursuna yazıldık.

Araştırma

1- (İsim) Araştırmak işi, araştırı, istikşaf, taharri, tetkik.

Örnek: Gittikçe artan boşanmaya yönelik araştırma yapılıyor.

Araştırmak

1- (Fiil) Birini veya bir Şeyi bulmak için bir yeri gözden geçirmek.

rnek: Her yeri araştırsam da kazağımı bulamadım.

2- (Fiil) Bilimde ve sanatta yöntemli çalışmalar yapmak.

rnek: Bilim adamları yeni bulunan bitkiyi araştırıyor.

Arı

1- (Sıfat) Temiz.

rnek: Deney tüpünde arı madde kullanmak gerekir.

2- (İsim) Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek (Apis mellifica).

rnek: Yerdeki arı yuvasına basan ocuk ağlamaya başladı.

Arınmak

1- (Fiil) Temizlenmek.

rnek: Duşa girince bütün kirden arındık.

Arıza

1- (İsim) Aksama, aksaklık, bozulma.

rnek: Hoparlör arıza yaptı.

Arızalanmak

1- (Fiil) Arıza yapmak, aksaklık göstermek, bozulmak.

rnek: Araba yolun ortasında arızalandı.

Arızalı

1- (Sıfat) Aksayan, işlemeyen, bozulmuş (araç vb.).

Örnek: Aracım arızalı olduğundan dolmuşa bindim.

Arkadaş

1- (İsim) Birbirlerine karşı sevgi ve anlayış gösteren kimselerden her biri.

Örnek: Haftaya arkadaşlarla buluşuyoruz.

Arkeoloji

1- (İsim) Kazı bilimi.

Örnek: Üniversitede arkeoloji bölümünü kazanmış.

Armağan

1- (İsim) Birini sevindirmek, mutlu etmek, onurlandırmak, kutlamak için veya anı olarak verilen şey, hediye, dürü.

Örnek: Doğum gününde bir sürü armağan aldı.

Arşiv

1- (İsim) Belgelik.

Örnek: Tüm belgeleri archive koyduk.

Art arda

1- (Zarf) Arka arkaya.

Örnek: Art arda havai fişek sesleri duyuldu.

Artık

1- (Sıfat) İildikten, yenildikten veya kullanıldıktan sonra geriye kalan.

Örnek: Yemek artıkları sokak hayvanlarına verildi.

2- (Zarf) Bundan böyle, bundan sonra.

Örnek: Artık ders çalışmaya başlamalıyım.

Artmak

1- (Fiil) oğalmak.

Örnek: Sokaktaki insan sayısı git gide artıyor.

2- (Fiil) Harcandıktan sonra bir miktar geri kalmak.

Örnek: Market alışverişinden 15 lira arttı.

Arzu

1- (İsim) İstek, dilek.

Örnek: Bütün arzularını gerçekleştiremeyebilirsin.

Asansör

1- (İsim) İnsanları, yükleri bir yapının bir katından ötekine veya yüksek yerlere çıkarıp indiren, elektrikle işleyen araç.

Örnek: Asansör arızalanınca merdiveni kullandık.

Asgari

1-(Sıfat) En az, en aşağı, en düşük, en alt, minimal, minimum.

Örnek: Türkçe ödevinin asgari on sayfa olması gerekiyormuş.

Asır

1- (İsim) Yüzyıl.

Örnek: Birinci Dünya Savaşı'nın üzerinden bir asır geçti.

Asilzade

1- (Sıfat) Soylu.

Örnek: Asilzade bir kişiliğe sahip olduğundan bizi yanına yakıştıramadı.

Asker

1- (İsim) Orduda görev yapan erden generale kadar herkes.

Örnek: Her Türk genci askerlik görevini yerine getirir.

Asla

1- (Zarf) Hiçbir zaman, hiçbir şekilde, katiyen.

Örnek: Bir daha asla oraya gitmem.

Aslan

1- (İsim) Afrika'da ve Asya'da yaşayan, erkekleri yeleli, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir tür memeli, arslan.

Örnek: Hayvanat bahçesinde yaşlı bir aslan vardı.

2- (İsim) Gürbüz, cesur ve yiğit adam.

Örnek: Her işin üstesinden gelen bir aslandır bizim oğlumuz.

Aslında

1- (Zarf) Asıl olarak, esasen, esasta, haddizatında.

Örnek: Aslında ben de seninle aynı fikirdeyim.

Asya

1- (İsim) Dünya üzerinde yer alan kıtalardan biri.

Örnek: Asya kıtası en büyük kıtadır.

Aşama

1- (İsim) Önem veya değer bakımından gitgide yükselen bir sıra basamakların her biri, rütbe, mertebe, paye.

Örnek: İş yerinde önemli bir aşama kaydetti.

2- (İsim) Bir yarışın belirli uzaklığı kapsayan bölümlerinden her biri, etap.

Örnek: Yarışmanın ilk iki aşaması tamamlandı.

Aşı

1- (İsim) Birtakım hastalıklara karşı bağışıklık sağlamak için vücuda verilen, o hastalığın mikrobuyla hazırlanmış eriyik.

Örnek: Çocuklar aşı oldu.

2- (İsim) Bir ağacın dalı veya gövdesi üzerine, aynı familyanın daha iyi bir türünden alınan dal, göz, tomurcuk vb. parçaları kaynaştırma işi.

Örnek: Bahçedeki fidanlara aşı yapıldı.

Âşık

1- (İsim) Bir kimseye veya bir şeye karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse.

Örnek: Bu çocuk sana sıırılsıklam âşık.

2- (İsim) Halk ozanı.

Örnek: Ünlü âşıklarımızdan Âşık Veysel Sivas'ta doğmuştur.

Âşık olmak

1- (Fiil) Sevmek, tutulmak.

Örnek: Sana âşık oldum.

Aşırı

1- (Sıfat) Alışılan veya dayanılabilen dereceden çok daha fazla, taşkın.

Örnek: Bardağa aşırı su koymuş.

2- (Zarf) Ötede, ötesinde.

Örnek: Üç sokak aşırıda oturuyor.

Aşk

1- (İsim) Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi, sevda.

Örnek: Onunla aramda büyük bir aşk var.

Aşmak

1- (Fiil) Yüksek, uzak veya geçilmesi güç bir yerin öte yanına geçmek.

Örnek: Dağları aşıp da geldim yanına.

2- (Fiil) Süre geçmek, bitmek, sona ermek.

Örnek: Size verilen süreyi aştınız.

Ateş

1- (İsim) Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od, nâr.

Örnek: Ateşin çevresine oturup şarkılar söyledik.

2- (İsim) Genellikle hastalık etkisiyle artan vücut sıcaklığı, kızdırma.

Örnek: Yüksek ateş nedeniyle hastaneye kaldırıldı.

Ateşkes

1- (İsim) Savaşan iki kuvvetin karşılıklı olarak savaşı durdurması, bırakışma, mütareke.

Örnek: İki taraf arasında hâlen ateşkes sağlanamadı.

Atılğan

1- (Sıfat) Çekinip korkmadan kendini tehlike veya güçlülere atan, acar.

Örnek: O kadar atılğan biri ki her işle ilgilenabilir.

Atıştırmak

1- (Fiil) Acele olarak yemek veya içmek.

Örnek: Evde çabucak atıştırıp dışarı çıkmıştık.

2- (Fiil) Yağmur veya kar serpiştirmek.

Örnek: Dışarıda yağmur atıştırıyor.

Atlatmak

1- (Fiil) Kötü bir durumu geçiştirmek, savmak.

Örnek: Neyse ki bir sorunu daha atlattık.

2- (Fiil) Atlama işini yaptırmak.

Örnek: Keçiyi hendekten atlattık.

Atlet

1- (İsim) Kolsuz, askılı fanila.

Örnek: Bu havada mutlaka atlet giymelisin.

2- (İsim) Atletizmle uğraşan kimse, atletizmcî.

Örnek: Dünyaca ünlü atletimiz yine rekor kırdı.

Atmak

1- (Fiil) Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak.

Örnek: Kafama taş attı.

2- (Fiil) Yalan veya abartmalı söz söylemek.

Örnek: Her konuda kafadan attığı için ona inanmam mümkün değil.

Atölye

1- (İsim) Zanaatçıların veya resim, heykel sanatlarıyla uğraşanların çalıştığı yer, işlik.

Örnek: Yeni yapılan ahşap masamız atölyeden henüz geldi.

Avantaj

1- (İsim) Kazanım.

Örnek: Bu işin birçok avantajı var.

Avcı

1- (İsim) Avı kendine iş edinen kimse.

Örnek: Avcılar ormana ilerliyor.

2- (İsim) Bir şeyi büyük bir istekle izleyen ve bulup ortaya çıkaran, tanıtan kimse.

Örnek: Hazine avcıları her yeri kazmışlar.

Avcılık

1- (İsim) Avcının yaptığı iş.

Örnek: Avcılık onun tutku ile yaptığı bir işti.

Avlamak

1- (Fiil) Bir avı diri veya ölü olarak ele geçirmek.

Örnek: Yarın ormanda tavşan avlayacağız.

2- (Fiil) Tuzağa düşürmek, kurnazlıkla kandırmak.

Örnek: Her sözünü gerçek sanmıştım. Meğer beni gafil avlamış.

Avro

1- (İsim) Avrupa Birliği'nin ortak para birimi, ekü.

Örnek: Ülkemizde avro oldukça değerli bir para birimi.

Avrupa

1- (İsim) Dünya üzerinde yer alan kıtalardan biri.

Örnek: Avrupa gezisi şahaneydi.

Avukat

1- (İsim) Hak ve yasa işlerinde isteyenlere yol göstermeyi, mahkemelerde, devlet dairelerinde başkalarının hakkını aramayı, korumayı meslek edinen ve bunun için yasanın gerektirdiği şartları taşıyan kimse.

Örnek: Mahkemede avukatımız bizi her konuda savundu.

2- (İsim) Geremediği hâlde başkasını savunan, onun adına konuşan kimse.

Örnek: Sen onun avukatı mısın da sürekli konuşuyorsun?

Ayakkabı

1- (İsim) Genellikle sokakta giyilen ve altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek, başmak, pabuç.

Örnek: Yeni ayakkabı almam gerek.

Ayak uydurmak

1- (Fiil) Yürüyüşte adım atışını başkalarınınkine uydurmak.

Örnek: Kızlar ayak uydurarak sokakta yürüyordu.

2- (Fiil) Kendi gidiş ve davranışını başkasınıninkine benzetmek.

Örnek: Yeni çevreme ayak uydurmaya çalışıyorum.

Aydınlatmak

1- (Fiil) Karanlığı giderip görünür duruma getirmek, ışıklandırmak.

Örnek: Sokağı aydınlatan bir fener vardı.

2- (Fiil) Bir sorun üzerine bilgi vermek.

Örnek: Düşünceleriyle bizi her konuda aydınlatan şairimizi çok özliyoruz.

Ayırmak

1- (Fiil) Bölmek.

Örnek: Ekmeği ikiye ayırdı ve tekini kardeşine verdi.

2- (Fiil) Bir bütünden bir parçayı herhangi bir amaçla bir tarafa koymak, saklamak.

Örnek: Sana akşamki partiden pasta ayırdım.

Aylık

1- (İsim) Birine, görevi karşılığı olarak veya geçimi için her ay ödenen para, maaş.

Örnek: Bu ay aylığımızı geç aldık.

2- (İsim) Bir ay süren

Örnek: Spor salonuna aylık üye olduk.

Ayna

1- (İsim) Işığı yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilalı ve sırlı cam, gözğü, mirat.

Örnek: Aynada kendime bakıyorum da pek bir güzelim.

2- (İsim) Bir olayı, bir durumu yansıtan, göz önünde canlandıran olay, durum, şey.

Örnek: Bir şehrin çağdaş yaşamı onun gelişmişliğinin aynasıdır.

Ayrıca

1- (Zarf) Ayrıca olarak, başkaca, antrparantez.

Örnek: Sana kek yaptım. Ayrıca yanına çay da demledim.

2- (Zarf) Ayrıca bir önem verilerek.

Örnek: Sana ayrıca anlatacağım bu konuyu.

Ayrılmak

1- (Fiil) Ayırma işine konu olmak.

Örnek: Bu akşamı sana ayırdık.

2-(Fiil) Bir yerden, bir kimseden, bir şeyden uzaklaşmak.

Örnek: Memleketten ayrıldık. Artık gurbetteyiz.

Ayrıntı

1- (İsim) Bir bütünün önemce ikinci derecede olan öğelerinden her biri, teferruat, tafsilat, detay

Örnek: Fotoğraftaki ayrıntı bize gerçeği gösterdi.

Az

1- (Sıfat) Nicelik, nitelik, güç, süre, sayı bakımından eksik, çok karşıtı.

Örnek: Çok az şeker alabilir miyim?

Azaltmak

1- (Fiil) Az denecek bir miktara indirmek.

Örnek: Şekeri azalttığmdan beri daha sağlıklı hissediyorum.

Azim

1- (İsim) Bir işteki engelleri yenme kararlılığı.

Örnek: Büyük bir azimle tüm sınavları geçmeyi başardı.

Babacan

1- (Sıfat) Olgun, hoşgörülü, iyi kalpli, güvenilir (erkek).

Örnek: Babacan tavırlarıyla gönülleri fethetti.

Baca

1- (İsim) Dumanı ocaktan çekip havaya vermeye yarayan yol.

Örnek: Evin bacasında bir sorun var.

Badem şekeri

1- (İsim) İnce bir şeker tabakasıyla kaplanmış iç badem.

Örnek: Yaşlı adam çocuklara badem şekeri dağıttı.

Bagaj

1- (İsim) Yolcu yükü.

Örnek: Yolculardan biri bagajını kaybetmiş.

2- (İsim) Otomobillerin yük konulabilen, genellikle arkada olan bölümleri.

Örnek: Otomobilin bagajını tamamen doldurmuşlar.

Bağımsız

1- (Sıfat) Davranışlarını, tutumunu, girişimlerini herhangi bir gücün etkisinde kalmadan düzenleyebilen, özgür, hür.

Örnek: Bağımsız bir ülkede yaşıyoruz.

2- (İsim) Herhangi bir kuruluşa, partiye bağlı olmayan kimse.

Örnek: İlimizden bağımsız aday olarak seçimlere katıldı.

Bağırarak

1-(Fiil) İnsan yüksek ve gür ses çıkarmak.

Örnek: Hata yaptığım için bana bağırdı.

2- (Fiil) Kendini belli etmek.

Örnek: Kazağın buradayım diye bağıyor.

Bağış

1- (İsim) Bağışlanan şey, yardım, hibe.

Örnek: Yardım vakfına bağış toplandı.

Bağlama

1- (İsim) Bağlamak işi.

Örnek: Ayakkabılarının bağcıklarını bağlaman gerek.

2- (İsim) Üç çift telli olan ve mızrapla çalınan bir saz.

Örnek: Bağlama ustası bu akşam konser verecek.

Bağlamak

1- (Fiil) Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak.

Örnek: Ağaca ip bağladı.

2- (Fiil) Anlaşma yapmak, bir sonuca ulaştırmak.

Örnek: Olayı sorunsuz bir şekilde bağladık.

Bağlılık

1- (İsim) Birine karşı, sevgi, saygı ile yakınlık duyma ve gösterme, sadakat.

Örnek: Adam, patronuna bağlılık yemini ediyordu.

Bağrısmak

1- (Fiil) Birlikte veya karşılıklı bağırma.

Örnek: Oturma odasında neden bağırıyorlar?

Bahane

1- (İsim) Bir şeyin gerçek sebebi gizlenerek ileri sürülen uydurma sebep.

Örnek: Komik bir bahaneyle aramızdan ayrıldı.

Bahar

1- (İsim) İlkbahar.

Örnek: Baharda her yer yeşerir.

2- (İsim) Gençlik dönemi.

Örnek: Gençliğimin baharında henüz hiçbir şeyin farkında değildim.

Bahçe

1- (İsim) Sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer.

Örnek: Bahçeden domates topladık.

Bahçıvan

1- (İsim) Bir bahçenin düzenlenmesi ve bakımıyla görevli kimse.

Örnek: Yaşlı bahçıvan çiçekleri suluyordu.

Bahsetmek

1- (Fiil) Bir konu üzerinde söz söylemek, konuşmak.

Örnek: Geçen gün senden bahsettik.

Baht

1- (İsim) Gelecekteki olayları kaçınılmaz bir biçimde belirleyen ilahi iradenin insan ve toplum için çizdiği yaşayış biçimi, kader, talih.

Örnek: Yüzünüz hep gülsün ve bahtınız açık olsun.

Bakan

1- (İsim) Hükûmet işlerinden birini yönetmek için, genellikle milletvekilleri arasından, başbakan tarafından seçilerek cumhurbaşkanınca onaylandıktan sonra işbaşına getirilen yetkili, vekil, icra vekili, nazır.

Örnek: Milli Eğitim Bakanı okulumuzu ziyaret etti.

Bakıcı

1- (İsim) Bakma işiyle görevlendirilen kimse.

Örnek: Yatalak hastamız için bakıcı arıyoruz.

2- (İsim) Bir şeyi satın almayı düşünmeden yalnızca bakarak ilgilenen kimse.

Örnek: Mağazadakilerin çoğu bakıcı gibi davranıyor.

Bakışmak

1- (Fiil) İki veya daha çok kimse birbirine bakmak.

Örnek: Güzel haberi duyunca herkes bir süre şaşkınlıktan bakıştı.

2- (Fiil) Kaçamak ve gizli olarak birbirine bakmak.

Örnek: Bankta oturan kızla bakışiyordu.

Baklava

1- (İsim) Çok ince yufkadan yapılarak arasına kaymak, fıstık, ceviz, badem vb. konulup pişirilen ve üzerine şeker şerbeti dökülen bir tatlı türü.

Örnek: Gaziantep'e baklava yemeye gittik.

Bakmak

1- (Fiil) Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

Örnek: Denizdeki kayığa uzun süre baktım.

2- (Fiil) Beslemek, geçindirmek.

Örnek: Sena ben baktım.

Bakteri

1- (İsim) Toprakta, suda, canlılarda bulunan, çürüme, mayalanma veya hastalıklara yol açan, küresel, silindimsi, kıvrık biçimli olan, bölünerek çoğalan, klorofilsiz, tek hücreli canlı.

Örnek: Bakterilerden arınmak için elimizi sık sık yıkayalım.

Balık

1- (İsim) Omurgalılarından, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı.

Örnek: Oltayla balık tuttuk.

Balkon

1- (İsim) Bir yapının genellikle dışarıya doğru çıkmış, çevresi duvar veya parmaklıkla çevrili bölümü.

Örnek: Balkonda oturmuş çay içiyordu.

Balo

1- (İsim) Danslı ve özel giysili gece eğlencesi.

Örnek: Maskeli baloda kimse kimseyi tanıııyordu.

Bambaşka

1- (Sıfat) Bütütün başka, apayrı, değişik, farklı.

Örnek: Bambaşka bir fikir ile karşıımıza çıktı.

Bankacı

1- (İsim) Bankacılık işlemleri ile uğraşan veya bankada görevli kimse.

Örnek: Arkadaşımın sevgilisi bankacıymış.

Banyo

1- (İsim) Yapılarda, içinde yıkanılan bölüm.

Örnek: Banyoda yüksek sesle şarkı söylüyor.

2- (İsim) Vücudun bir bölümünü veya bütünü, fiziksel veya kimyasal bir etki altında bir süre bulundurma işlemi.

Örnek: Güzellik için süt banyosu yapıyordu.

Banyo yapmak

1- (Fiil) Yıkanmak.

Örnek: Çocuklar eve gelince teker teker banyo yaptı.

Barbekü

1- (İsim) Izgara et pişirmekte kullanılan, genellikle balkonlarda duvar içerisine gömülmüş ocak.

Örnek: Kamelyada barbekü partisi var.

Bardak

1- (İsim) Su vb. şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap.

Örnek: Her gün bir bardak kıryorsun.

Barınma

1- (İsim) Barınmak işi.

Örnek: Yoksulların barınma ihtiyacını devlet karşıladı.

Barınmak

1- (Fiil) Doğa etkilerinden korunmak için kapalı bir yere sığınmak.

Örnek: Yavru tilki çalılıkların altında barınıyor.

2- (Fiil) Yerleşmek, yaşamak için uygun şartlar bularak oturmak.

Örnek: Depremden sonra uzun bir süre çadırda barındık.

Barış

1- (İsim) Barışma işi.

Örnek: Komşu ülkeler arasında barış sağlandı.

2-(İsim) Uyum, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile oluşturulan ortam.

Örnek: Dünyada barış oldukça huzurumuz artacaktır.

Barışık

1- (Sıfat) Başkası ile barış durumunda bulunan, dargın veya düşman olmayan.

Örnek: Yeni komşumuzla barışık hâldeyiz.

Barışmak

1- (Fiil) İki taraf, aralarındaki dargınlığı kaldırmak, uzlaşmak, anlaşmak.

Örnek: Kavgadan sonra barışmamız uzun sürdü.

2- (Fiil) Sevmek, zevk almak.

Örnek: Yeni mahallele bir türlü barışamadım.

Basamak

1- (İsim) Bir yere çıkarken veya bir yerden inerken basılan ve art arda gelen, birbirine belirli aralıkları olan düz yüzeylerden her biri.

Örnek: Buzlanmış basamaktan aniden düştü.

2- (İsim) Derece, aşama, kerte, evre.

Örnek: Etkinliğin ilk üç basamağı tamamlandı.

Basit

1- (Sıfat) Yapılması veya anlaşılması kolay olan, karışık olmayan, bayağı.

Örnek: Toplama işlemi çok basit bir konu.

2- (Sıfat) Bilgi ve görgüsü sınırlı olan, bayağı, görgüsüz.

Örnek: Basit hareketlerine herkes tepki gösteriyordu.

Basketbol

1- (İsim) Beşer kişilik iki takım arasında topu 3 metre yükseklikteki karşılıklı duran ağ geçirilmiş iki sepetten birine sokup sayı kazanmak esasına dayanan bir oyun, basket, sepet topu.

Örnek: Sahada basketbol oynayan gençlerden biri sakatlandı.

Baskı

1- (İsim) Bir eserin basılış biçimi veya durumu.

Örnek: Kitabın baskısı tamamlandı.

2- (İsim) Hak ve özgürlükleri kısıtlayarak zor altında bulundurma durumu, tahakküm.

Örnek: Bu insanları baskı altında tutamazsınız.

Basmak

1- (Fiil) Vücutun ağırlığını verecek bir biçimde ayak tabanını bir yere veya bir şeyin üzerine koymak.

Örnek: Çimenlere lütfen basmayalım.

2- (Fiil) Bası işi yapmak, tabetmek.

Örnek: Yeni dergimizi bu hafta basıyoruz.

Baş ağrısı

1- (İsim) Başın ağrması, başta oluşan rahatsızlık.

Örnek: Gürültüden baş ağrısına kaldım.

Başak

1- (İsim) Arpa, buğday, yulaf vb. ekinlerin tanelerini taşıyan kılçıklı başı.

Örnek: Çocuk tarladan buğday başaklarını topluyordu.

2- (İsim) Tarlalarda, bağlarda dökülmüş veya tek tük kalmış olan ürün.

Örnek: Hasattan arta kalan başaklar kuşlar tarafından yendi.

Başarı

1- (İsim) Başarma işi, muvaffakiyet.

Örnek: Yüksek başarı gösterenler ödüllendirildi.

Başarılı

1- (Sıfat) Başarı gösteren, muvaffakiyetli.

Örnek: İngilizce dersinde oldukça başarılıydı.

Başarmak

1- (Fiil) Bir işi istenilen bir biçimde bitirmek, muvaffak olmak.

Örnek: Sonunda dersi geçmeyi başardım.

Başbakan

1- (İsim) Hükûmetin ve Bakanlar Kurulunun başı, kabinenin başı, başvekil.

Örnek: Başbakan çıkan olaylar karşısında istifa etti.

Baş etmek

1- (Fiil) Gücü yetmek.

Örnek: Kötü insanla baş etmesi oldukça zordur.

Başhekim

1- (İsim) Bir hastaneyi yönetmekle görevlendirilen hekim, başdoktor, baştabip, sertabip.

Örnek: Başhekim yarın sabah toplantı yapacakmış.

Başka

1- (Sıfat) Bilinenden ayrı, değişik, farklı, özge.

Örnek: Başka fikri olan var mı?

Başkan

1- (İsim) Bir topluluğun, bir toplantının veya bir derneğin başında bulunan kimse, reis.

Örnek: Parti başkanı istifa etmeyi düşünüyor.

Başkent

1- (İsim) Bir devletin yönetim merkezi olan şehir, hükûmet merkezi, başşehir.

Örnek: Başkentte hareketli saatler yaşıyor.

Başlamak

1- (Fiil) Bir işe girişmek, harekete geçmek.

Örnek: Markette işe başladı.

2- (Fiil) Görünmek.

Örnek: Yolun başında sıra sıra evler başlıyor.

Başlangıç

1- (İsim) Bir iş, bir dönem, bir hayat vb.nin ilk bölümü.

Örnek: Yeni bir hayat, yeni bir başlangıç gerektirir.

Başlatmak

1- (Fiil) Başlamasına yol açmak.

Örnek: Yarışma beş dakika sonra başlatılacak

2-(Fiil) Birinin kötü konuşmasına yol açmak.

Örnek: Başlatma beni dışarı çıkmana.

Başörtüsü

1- (İsim) Kadınların saçlarını örtmek için kullandıkları örtü, başörtü, bürgü, eşarp.

Örnek: Dükkânda başörtüsü indirime girmiş.

Başvurmak

1- (Fiil) Bir işin yapılması için bir kimsenin aracılığını istemek

Örnek: Daha fazla bilgi için Demet Hanım'a başvurabilirsiniz.

2- (Fiil) İsteği, dileği belirtmek için herhangi bir işlem başlatmak.

Örnek: Evlilik için belediyeye başvurudum.

Bataklık

1- (İsim) Çok derin olmayan sularla örtülü bataklık bölge, aynaz, azmak.

Örnek: Bataklığa düşen geyik kurtarıldı.

2- (İsim) Uygunsuz ve kötü, ahlak dışı durum.

Örnek: Kumar bataklığına saplanan adam zor zamanlar geçiriyor.

Batıl inanç

1- (İsim) Doğaüstü olaylara, gizli ve akıl dışı güçlere, kehanetlere aşırı derecede bağlı boş inanç, batıl itikat.

Örnek: Geçmişimizden gelen birçok batıl inancımız var.

Batmak

1- (Fiil) Bir sıvının üstündeyken içine gömülmek.

Örnek: Denize attığım taş anında suya battı.

2- (Fiil) İflas etmek.

Örnek: Ünlü iş yeri bir anda battı.

Bayılmak

1- (Fiil) Baygın duruma girmek, uyur gibi olmak, kendinden geçmek, kendini kaybetmek.

Örnek: Aşırı sıcaktan bayılmış.

2- (Fiil) Çok hoşlanmak, çok sevmek.

Örnek: Bayılıyorum türkü dinlemeye.

Baykuş

1- (İsim) Başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı.

Örnek: Geceleri bahçede baykuş ötüyor.

Bayrak

1- (İsim) Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş, sancak.

Örnek: Dalgalsın bayrağımız mavi göklerde.

2- (İsim) Öncü.

Örnek: Herkes tarafından tanınan şiiirleriyle bu alanda bir bayrak görevi görüyordu.

Bayram

1- (İsim) Millî veya dinî bakımdan önemi olan ve kutlanan gün veya günler.

Örnek: Bayramda el öpmeye gittik.

2- (İsim) Sevinç, neşe.

Örnek: Sevinçten bayram ediyordu.

Bayramlaşmak

1- (Fiil) Birbirinin bayramını kutlamak.

Örnek: Akrabalarımızla bayramlaştık.

Bayramlık

1- (İsim) Bayrama özgül olan.

Örnek: Bayramlığını giyen küçük çocuk çok mutluydu.

Bayram şekeri

1- (İsim) Özellikle dinî bayramlarda konuklara ikram edilen şeker veya çikolata.

Örnek: Bayramlaşmaya gelenlere bayram şekeri ikram edildi.

Bazlama

1- (İsim) Sacda pişirilmiş yuvarlak ekmek, bazlamaç.

Örnek: Fırından sıcak bazlama aldım.

Bebek

1- (İsim) Meme veya kucak çocuğu.

Örnek: Beşikteki bebek ağlıyordu.

2- (İsim) Sevgi bildiren bir seslenme sözü.

Örnek: Bebeğim, sen her şeye değersin.

Beceri

1- (İsim) Elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet.

Örnek: Yemek yapmak beceri gerektirir.

Bedel

1- (İsim) Değer, fiyat, kıymet.

Örnek: Elbisenin bedelini karşılayamadı.

Beden

1- (İsim) Canlı varlıkların maddi bölümü, vücut.

Örnek: Bedenimin her yeri acı içerisinde.

2- (İsim) Giysilerde ölçü.

Örnek: Kaç beden giyiyorsunuz hanımefendi?

Bedensel

1- (İsim) Bedenle ilgili, bedenî.

Örnek: Bedensel engeli bulunanlara pozitif ayrımcılık uygulanmalı.

Beğenmek

1- (Fiil) İyi veya güzel bulmak.

Örnek: Kitaplığını pek beğendim.

2- (Fiil) Benzerleri arasından birini seçip ayırmak.

Örnek: O kadar kıyafet arasından bunu beğendi.

Beklemek

1- (Fiil) Bir iş oluncaya, biri gelinceye değin bir yerde kalmak, durmak.

Örnek: Yolcular durakta otobüs bekliyor.

2- (Fiil) Ummak.

Örnek: Ailen senden çok şey bekliyor.

Beklenti

1- (İsim) Gerçekleşmesi beklenen şey.

Örnek: Ocak ayı zammı için büyük beklenti oluştu.

Belge

1- (İsim) Bir gerçeğe tanıklık eden yazı, fotoğraf, resim, film vb., vesika, doküman.

Örnek: Olay belgelerle kanıtlandı.

Belgesel

1- (İsim) Belge niteliği taşıyan film veya televizyon programı.

Örnek: Televizyonda belgesel izlemeye bayılırdı.

Belirgin

1- (Sıfat) Belirmiş durumda olan, göze çarpan, besbelli, açık, bariz, sarih.

Örnek: Gömleğindeki yırtık çok belirgin duruyor.

Belirlemek

1- (Fiil) Belirli duruma getirmek, belirli kılmak, tayin etmek.

Örnek: İlçede parti adaylarını belirlediler.

Belirsiz

1- (Sıfat) Belirli olmayan, belgisiz, gayrimuayyen, vuzuhsuz.

Örnek: Fotoğrafta belirsiz bir insan yüzü var.

2- (Sıfat) Bilinmeyen, meçhul.

Örnek: Çocuk belirsiz cümleler kurdu.

Bellek

1- (İsim) Yaşananları, öğrenilen konuları, bunların geçmişle ilişkisini bilinçli olarak zihinde saklama gücü, dağarcık, akıl, hafıza, zihin.

Örnek: O kadar kelimeyi belleğimizde nasıl saklıyoruz?

2- (İsim) Bir bilgisayarda, programı değişmeyen verileri, yapılacak iş için gerekli olan ara sonuçları toplayan bölüm.

Örnek: Filmleri bilgisayar belleğine depoladım.

Bembeyaz

1- (Sıfat) Çok beyaz, apak.

Örnek: Bembeyaz gelinliğiyle tüm dikkatleri üzerine çekmişti.

Ben

1- (İsim) Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak, koyu renkli leke veya kabartı.

Örnek: Vücudunda sayısız ben var.

2- (Zamir) Teklik birinci kişiyi gösteren söz.

Örnek: Matematik dersine ben giriyorum.

Bence

1- (Zarf) Bana göre, benim düşüncemce.

Örnek: Bence şu etek sana çok yakışır.

Bencil

1- (Sıfat) Yalnız kendini düşünen, kendi çıkarlarını herkesinkinden üstün tutan, hodbin, hodkâm, egoist.

Örnek: Sadece kendini düşünen, bencil bir insansın sen.

Benimsemek

1- (Fiil) Bir şeyi kendine mal etmek, sahip çıkmak, kabullenmek, tesahup etmek.

Örnek: Kümesteki tavuğu öylesine benimsemiş ki onsuz yaşayamıyor.

Benzemek

1- (Fiil) İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

Örnek: Filmdeki ana karaktere çok benziyorsun.

2- (Fiil) Sanısını uyandırmak, gibi görünmek.

Örnek: Ders çalışmışa benziyorsun.

Benzer

1- (Sıfat) Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen veya ona eş olan, müşabih, mümasil.

Örnek: Genç çift benzer kıyafet giymiş.

Benzerlik

1- (İsim) Benzer olma durumu.

Örnek: İki kardeş arasında çok fazla benzerlik var.

Benzin

1- (İsim) Petrolün damıtılması ile elde edilen, özgül ağırlığı yaklaşık 0,65 olan, renksiz, uçucu, kendine özgü kokusu bulunan bir sıvı.

Örnek: Benzin fiyatları aldı başını gidiyor.

Beraber

1- (Zarf) Birlikte, bir arada.

Örnek: Sahilde beraber yürüyüş yapalım mı?

2- (Zarf) -e rağmen, -e karşın.

Örnek: Yaptığı yemekler basit olmakla beraber oldukça lezzetliydi.

Bereket

1- (İsim) Bolluk, gürlük, ongunluk, feyiz, feyezan.

Örnek: Bu sene meyve bahçemizde ayrı bir bereket var.

2- (İsim) Yağmur.

Örnek: Sabaha kadar bereket yağdı toprağa.

Berrak

1- (Sıfat) Aydınlık, açık.

Örnek: Hava bugün gayet berraktı.

Berraklaştırmak

1- (Fiil) Açık, net ve kolay anlaşılır duruma getirmek.

Örnek: Bulanık resimleri bilgisayarda berraklaştırdık.

Beslenme

1- (İsim) Vücut için gerekli besin maddelerini alma.

Örnek: Dengeli beslenme vücut sağlığımız için önemlidir.

Beslenmek

1- (Fiil) Kendini beslemek.

Örnek: Her sabah yulaf ezmesi ve süt ile besleniyorum.

Beste

1- (İsim) Bir müzik eserini oluşturan ezgilerin bütünü.

Örnek: Bu bestemi siz değerli dinleyicilerime armağan ediyorum.

Besteci

1- (İsim) Beste yapan kimse, bestekâr, kompozitör, maestro.

Örnek: Ünlü besteci dün gece yaşamını yitirmiş.

Betimlemek

1- (Fiil) Bir nesnenin, kendine özgü niteliklerini tam ve açık bir biçimde söz veya yazı ile anlatmak, tasvir etmek.

Örnek: Yazar romanındaki olayı öyle betimlemiş ki sanki oradaymışım gibi hissettim.

Beyaz

1- (İsim) Ak, kara, siyah karşıtı.

Örnek: Onun bütün kıyafetleri beyaz renktedir.

2- (İsim) Beyaz ırktan olan kimse.

Örnek: Bir zamanlar beyaz ırkçılığı yapanlar vardı.

Beyefendi

1- (İsim) Saygı belirtmek için erkek adlarının sonuna getirilen veya bu adların yerine kullanılan san.

Örnek: Ne içmek istersiniz beyefendi?

2- (Sıfat) Terbiyeli.

Örnek: Oğlumuz uyumlu ve de oldukça beyefendi bir kişiliğe sahiptir.

Beyin

1- (İsim) Kafatasının içinde beyin zarları ile örtülü, iki yarım küre biçiminde sinir kütlesinden oluşan, duyum ve bilinç merkezlerinin bulunduğu organ, ensefal, dimağ.

Örnek: Hastanın beyin ameliyatı geçirmesi gerekiyor.

2-(İsim) Bilgisi, eğitimi, düşüncesi yüksek düzeyde olan kimse.

Örnek: Bilim alanında yetiştirdiğimiz nadide beyinlerden birini kaybettik.

Beyzbol

1- (İsim) Dokuzar kişilik iki takım arasında bir top ve sopayla oynanan bir oyun türü.

Örnek: Ailecek oturduk ve beyzbol maçını seyrettik.

Bırakmak

1- (Fiil) Elde bulunan bir şeyi tutmaz olmak.

Örnek: İpi aniden bıraktı ve yere düştü.

2-(Fiil) Unutmak.

Örnek: Keman çalmayı seneler önce bıraktım.

Bıyık

1- (İsim) Üst dudak üzerinde çıkan kıllar.

Örnek: Genç delikanlı berberde bıyık tıraşı oluyordu.

Biber

1- (İsim) Patlıcangillerden, yurdumuzda çok yetişen ve çeşitli türleri bulunan bir bitki (Capsicum annuum).

Örnek: Bahçeden taze biber topladık.

Bilardo

1- (İsim) Çuha kaplı bir masa üzerinde, fil dişi toplarla ve isteka ile oynanan bir oyun.

Örnek: Bilardo turnuvasında okulumuz galip geldi.

Bildirmek

1- (Fiil) Herhangi bir şeyi haber vermek.

Örnek: Acı haberi telefonda bildirdik.

2- (Fiil) Anlatmak, ifade etmek.

Örnek: Tüm olayı ayrıntılı bir şekilde bize bildirdi.

Bilek

1- (İsim) Elle kolun, ayakla bacağın birleştiği bölüm.

Örnek: Top oynarken ayak bileğimi incittim.

Bileklik

1- (İsim) Oyunlarda bileğin incinmesini önlemek için bileğe takılan meşin sargı.

Örnek: Sporcular bileklikle maça çıktı.

2- (İsim) Aksesuar amacıyla bileğe takılan ince zincir.

Örnek: Bilekliği kopan kız çocuğu dakikalarca ağladı.

Bilet

1- (İsim) Para ile alınan ve konser, sinema, tiyatro vb. eğlence yerlerine girme, ulaşım araçlarına binme veya bir talih oyununa katılma imkânını veren belge.

Örnek: Filmin tüm biletleri tükenmiş.

Bilge

1- (Sıfat) Bilgili, iyi ahlaklı, olgun ve örnek (kimse), hakim.

Örnek: Aramızda bilge kişiliğiyle konuşulacak çok sayıda insan var.

Bilgi

1-(İsim) İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü, bili, malumat.

Örnek: Ansiklopedilerde çok fazla bilgi bulabilirsiniz.

2- (İsim) Bilim.

Örnek: Tarih bilgim iyidir.

Bilgisayar

1- (İsim) Çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyin.

Örnek: Yeni çıkan bu bilgisayar çok pahalıymış.

Bilim adamı

1- (İsim) Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse, bilim kadını, bilim insanı, bilgin, âlim.

Örnek: Hastalığa yeni bir tedavi geliştirmek için bilim adamları uğraşiyor.

Bilim kurgu

1- (Sıfat) Çağdaş bilim verileriyle düş gücünden oluşan (film, roman vb.).

Örnek: Sinemada izlediğimiz bilim kurgu tarzı film harikaydı.

Bilimsel

1- (Sıfat) Bilimle ilgili, bilime dayanan, ilmî.

Örnek: Genellikle bilimsel dergi okurum.

Bilmece

1- (İsim) Bir şeyin adını anmadan niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma.

Örnek: Çocuklar bilmeceye bayılır.

2- (İsim) Bilinmeyen şey, muamma.

Örnek: Bu konuda ne yapacağı tam bir bilmeceydi.

Bilmek

1- (Fiil) Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak.

Örnek: Soruyu nasıl çözeceğimi biliyorum.

2- (Fiil) Tanımak, hatırlamak.

Örnek: Onu dün geceki toplantıdan biliyorum.

Bina

1- (İsim) Yapı.

Örnek: Depreme dayanıklı bir bina inşa ediyoruz.

Binicilik

1- (İsim) Ata binilerek yapılan spor.

Örnek: Hobi olarak binicilik sporu ile ilgileniyormuş.

Binmek

1- (Fiil) Yüksek bir şeyin veya bir hayvanın üstüne çıkıp ayaklarını sallandırarak oturmak.

Örnek: Erik ağacının dalına binen çocuklar gülüşüyordu.

2- (Fiil) Bir yere gitmek için tren, vapur, uçak, otomobil vb. bir taşıtta yer almak.

Örnek: Vapura bindi ve karşı kıyıya geçti.

Biraz

1-(Sıfat) Bir parça, azıcık.

Örnek: Biraz kek alabilir miyim?

2- (Zarf) Kısa bir süre için.

Örnek: Sizi biraz bekleteceğim beyefendi.

Birdenbire

1- (Zarf) Ansızın.

Örnek: Birdenbire sağanak yağmur başladı.

Birey

1- (İsim) Kendine özgü nitelikleri yitirmeden bölünemeyen tek varlık, fert.

Örnek: Her birey eşit haklara sahiptir.

Bireysel

1- (Sıfat) Bireyle ilgili olan, bireye özgü olan, ferdî.

Örnek: Öğrenci ile bireysel görüşme yaptık.

Birim

1- (İsim) Bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri, ünite.

Örnek: Birim miktarda ekleme yaptık.

Birincilik

1- (İsim) Birinci olma durumu.

Örnek: Turnuvada birincilik bizim okulun.

Birleşim

1- (İsim) Bir meclisin bir gün içindeki toplanmaları.

Örnek: Birleşime beş dakika ara verildi.

Birlikte

1- (Zarf) Bir arada, beraberce, hep beraber.

Örnek: Seninle birlikteyken çok mutluyum

Birliktelik

1- (İsim) Birlikte olma durumu, beraberlik.

Örnek: Eşiyle birlikteliğine son vermiş.

Bir sürü

1-(Sıfat) Pek çok.

Örnek: Toplantıda bir sürü veli vardı.

Bisiklet

1- (İsim) Tekerlekleri pedal aracılığıyla ayakla döndürülen binek aracı, çiftteker, derrace, velespît.

Örnek: Parkta çok sayıda bisiklet kullanan çocuk vardı.

Bisküvi

1- (İsim) Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek bir tür kuru pasta.

Örnek: Çayın yanına kakaolu bisküvi koymuştu.

Bitirmek

1- (Fiil) Bitmesini sağlamak, sona erdirmek, tüketmek, tamamlamak, sonuçlandırmak.

Örnek: Geçen yıl okulunu bitirdi.

2- (Fiil) Güçsüz düşürmek, bitkin duruma getirmek, yormak.

Örnek: Bu dertler beni bitirdi.

Bitmek

1- (Fiil) Tükenmek.

Örnek: Şişedeki su bitti.

2- (Fiil) Sona ermek.

Örnek: Dizinin finali harika bitti.

Biyografi

1- (İsim) Öz geçmiş.

Örnek: Dünyaca tanınmış yazarın biyografisini okuduk.

Biyokimya

1- (İsim) Hücreden en gelişmiş organa kadar canlı dokuları inceleyen ve bunları oluşturan maddeleri araştıran bilim dalı.

Örnek: Biyokimya dersinden zar zor geçebildim.

Biz

1- (Zamir) Çokluk birinci kişiyi gösteren söz.

Örnek: Biz konsere gideceğiz.

2- (Zamir) Bazen teklik birinci kişi zamiri "ben" yerine kullanılan bir söz.

Örnek: Biz kadın haklarına saygılıyızdır.

Bizzat

1- (Zarf) Aracısız, kendisi olarak.

Örnek: Bu konuyla bizzat ben ilgileneceğim.

Bocalamak

1- (Fiil) Bir işte tutulması gereken yolu kestirememek, ne yapacağını bilememek, kararsız olmak.

Örnek: Derse hazırlıksız geldiğinden uzun süre bocaladı.

Boğa

1- (İsim) Damızlık erkek sığır.

Örnek: Genç çiftçi ahırda dört tane boğa besliyordu.

Boks

1- (İsim) Belirli kurallara uyularak yapılan yumruk dövüşü, yumruk oyunu.

Örnek: Televizyondaki boks maçlarını asla kaçırmam.

Bol

1- (Sıfat) İçine girecek şeyin boyutlarından daha büyük veya geniş olan, dar karşıtı.

Örnek: Bu pijama sana çok bol geldi.

2- (Sıfat) Nicelik bakımından olağandan veya alışıldandan çok, kıt karşıtı.

Örnek: Gün içerisinde suyu bol tüketin.

Bolluk

1- (İsim) Bol olma durumu.

Örnek: Düğünde yemek bolluğu vardı.

2- (İsim) Fazlalık.

Örnek: Gazetelerdeki reklam bolluğundan çok sıkıldım.

Bomba

1- (İsim) Canlı veya cansız hedeflere atılan, içi yakıcı ve yıkıcı maddelerle doldurulmuş, türlü büyüklükte patlayıcı, ateşli silah.

Örnek: Çöpün içerisinde el yapımı bomba bulundu.

2- (İsim) Çekiciliği olan çok güzel kadın veya kız.

Örnek: Partiye bomba gibi kızlar gelmiş.

Boncuk

1- (İsim) Cam, taş, sedef, tahta, plastik vb. maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi.

Örnek: Hırkası sayısız boncuk ile süslenmişti.

Borç

1- (İsim) Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para veya başka bir şey.

Örnek: Arkadaşımdan büyük miktarda borç aldım.

2- (İsim) Birine karşı bir şeyi yerine getirme yükümlülüğü, vecibe.

Örnek: Bu iyiliğine karşılık sana bir can borcum var.

Borsa

1- (İsim) Bazı tüccarların ve özellikle sarraflarla değerli kâğıt ve tahvil alışverişiyle uğraşanların alım satım ve değişim amacıyla devlet denetimi altında iş yaptıkları yer.

Örnek: Bugün borsa oldukça değer kazandı.

Boru

1- (İsim) Bir yerden başka bir yere sıvı, gaz vb. aktarmaya yarayan, içi boş, uçları açık, uzun ve dar silindir.

Örnek: Hendeklere boru döşendi.

2- (İsim) Borazan.

Örnek: Boru çalındı ve tüm askerler koğuşlara yöneldi.

Boşaltmak

1- (Fiil) Boş duruma getirmek.

Örnek: Şişedeki meyve suyunu tamamen boşalttı.

2- (Fiil) Bir silahta ne kadar mermi varsa hepsini arka arkaya patlatmak.

Örnek: Silahını boşaltıp, iyice temizledi.

Boşnakça

1- (İsim) Çoğunlukla Bosna-Hersek Cumhuriyeti'nde yaşayan Bosna Müslümanlarının kullandığı dil.

Örnek: Türkçe ve Boşnakça arasında benzer kelimeler de var.

Boyacılık

1- (İsim) Boyacının yaptığı iş.

Örnek: Boyacılık işinde uzmanlaşmış kişilere danışmalısın.

Boyamak

1- (Fiil) Boya sürerek veya boyaya batırarak renk vermek.

Örnek: Genç adam odasını mavi renge boyadı.

Boynuz

1- (İsim) Bazı hayvanların başında bulunan, tırnaksı bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı.

Örnek: Boynuzuyla çocuğu yaralayan mandaya sakinleştirici yapıldı.

Boyut

1- (İsim) Bir cismin herhangi bir yöndeki uzanımı.

Örnek: Bu tablonun boyutu duvara uymadı.

2- (İsim) Genişlik, kapsam.

Örnek: Tartışma kavga boyuna ulaştı.

Bozkır

1- (İsim) Kurakçıl otsu bitkilerden oluşan, sıcak ve ılıman iklimlerdeki ağaçsız doğal alan, step.

Örnek: Yeşile alışkın olanlar bozkırı yadırgayabilir.

Bozuk

1- (Sıfat) Bozulmuş olan.

Örnek: Yeni aldığımız bilgisayar bozuk çıktı.

2- (Sıfat) Kötümser, gergin, huzursuz, karışık.

Örnek: Tüm gün morali bozuk gezdi.

Bozuk para

1- (İsim) Ufak birimlere ayrılmış para, ufaklık, ufak para, bozuk, bozukluk.

Örnek: Marketteki kasiyer bozuk para istedi.

Bozulmak

1- (Fiil) Bozma işine konu olmak.

Örnek: Zorlukla düzenlediğimiz bahçe, rüzgârın etkisiyle bir anda bozuldu.

2- (Fiil) Yiyecek kokmak, yenilemeyecek duruma gelmek, ekşimek.

Örnek: Dün akşamki mercimek çorbası bozulmuş

Böbrek

1- (İsim) Kandaki zararlı maddeleri süzüp idrar olarak salan, omurganın sağ ve sol yanında bulunan çift organdan her biri.

Örnek: Böbreğinde taş bulunan genç kız günlerdir acı çekiyor.

Böcek

1- (İsim) Eklem bacaklıların, altı bacaklı, çoğu kanatlı ve vücutları baş, göğüs, karn olarak eklemlerden oluşmuş hayvan sınıfı, haşere.

Örnek: Duvardaki böceği yakalayıp dışarı attı.

Bölge

1- (İsim) Sınırları idari, ekonomik birliğe, toprak, iklim ve bitki özelliklerinin benzerliğine veya üzerinde yaşayan insanların aynı soydan gelmiş olmalarına göre belirlenen toprak parçası, mıntıka.

Örnek: Bölgemizde çay yetişmektedir.

Bölüm

1- (İsim) Bir bütünü oluşturan parçaların her biri, kısım.

Örnek: Dersimizin bu bölümünde dil bilgisine ağırlık vereceğiz.

2- (İsim) Bir okul veya üniversitenin herhangi bir bilim ve uzmanlık dalında eğitim sağlayan birimlerinden her biri, departman.

Örnek: Yabancı dil bölüm başkanı değiştirildi.

Börek

1- (İsim) Açılmış hamurun veya yufkanın arasına, peynir, kıyma, ıspanak vb. konularak çeşitli biçimlerde pişirilen hamur işi.

Örnek: Üst komşum patatesli börek getirdi.

Böylelikle

1- (Zarf) Böylece.

Örnek: Dostlar yardım etti. Böylelikle her sorunun üstesinden gelindi.

Broşür

1- (İsim) Kitapçık.

Örnek: Yarışmaya dair broşür dağıtıldı.

Bugün

1- (Zarf) İçinde bulunulan gün.

Örnek: *Bugün kendimi çok mutlu hissediyorum.*

2- (İsim) İçinde bulunulan çağ, zaman.

Örnek: *Bugünün gençleri telefon bağımlı olmuş.*

Buğday

1- (İsim) Buğdaygillerin örnek bitkisi (Triticum).

Örnek: *Tarladan buğday hasadı az çıktı.*

Bulaşık

1- (İsim) Yiyecek veya içeceklerle kirletilmiş mutfak eşyası veya kap kacak.

Örnek: *Yemeği ben yaptım. Bulaşığı sen yıkayacaksın.*

2- (İsim) Yapışkan, sulu.

Örnek: *Bulaşık hareketlerine bir son ver.*

Bulaşmak

1- (Fiil) Bir nesne, üzerine sürülen bir şey yüzünden kirlenmek.

Örnek: *Kıyafetime ketçap bulaştı.*

2- (Fiil) Hastalık geçmek, sirayet etmek.

Örnek: *Otobüste insanlara kolayca grip bulaşabilir.*

Bulmaca

1- (İsim) Çeşitli biçimlerde düzenlenen ve düşündürerek, aratarak buldurmayı amaç edinen oyun.

Örnek: *Gazetenin bulmaca ekini anında kaptı.*

Bulmak

1- (Fiil) Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak.

Örnek: En sevdiğim kazağı sonunda buldum.

2- (Fiil) İlk kez yeni bir şey yaratmak, icat etmek

Örnek: Elektriği bulan Edison'dur.

Bulunmak

1- (Fiil) Bulma işine konu olmak.

Örnek: Kaybolan kız dört gün sonra bulundu.

2- (Fiil) Bir yerde olmak.

Örnek: Daha önce burada bulunmuştum.

Buluş

1- (İsim) Bulma işi.

Örnek: Kayıp kolyesini buluşu genç kızı çok sevindirdi.

2- (İsim) İlk defa yeni bir şey yaratma, icat.

Örnek: Teknolojide her gün yeni bir buluş kaydediliyor.

Buluşmak

1- (Fiil) Bir araya gelmek.

Örnek: Tüm arkadaşlar çay bahçesinde buluştuk.

Bulut

1- (İsim) Atmosferdeki su damlacıkları ve buz taneciklerinin görülebilir yoğunluk kazanmasıyla oluşan, biçimleri, yükseklikleri ve yol açtıkları hava olaylarıyla birbirinden ayrılan yığın.

Örnek: Havada yoğun bir bulut geçişi yaşanıyor.

Bulutlu

1- (Sıfat) Bulutlarla kaplanmış, bulutlanmış.

Örnek: Hava gün boyunca çok bulutluydu.

2- (Sıfat) Bulanık.

Örnek: Fotoğraftaki yüzler çok bulutlu çıkmış.

Bunalım

1- (İsim) Doğal bir süreçte birdenbire oluşan aykırılık, buhran, kriz.

Örnek: Borçlarını ödeyemeyen adam bunalıma girmişti.

Burç

1- (İsim) Kale duvarlarından daha yüksek, yuvarlak, dört köşe veya çok köşeli kale çıkıntısı.

Örnek: Kalenin burçlarına insanlar yazı yazmış.

2- (İsim) Zodyak üzerinde yer alan on iki takımyıldıza verilen ortak ad.

Örnek: Koç burcu erkeği söz dinlemez.

Burkmak

1- (Fiil) Burkulmak.

Örnek: Futbol oynarken düşen çocuk bileğini burktu.

Burs

1- (İsim) Bir öğrencinin öğrenimini sürdürebilmesi veya bir kimsenin bilgi ve görgüsünü artırması için belli bir süre devlet veya özel kuruluşlarca ödenen aylık para.

Örnek: Devlet bursu ile okuyan öğrenci sayısı çok fazladır.

Buz dağı

1- (İsim) Kutup bölgelerinde buzullardan koparak akıntılarla yer değiştiren büyük buz parçası, aysberg.

Örnek: Buz dağına çarpan gemi aniden okyanus sularına gömüldü.

Buzdolabı

1- (İsim) Yiyecek, içecek vb.ni soğuk olarak saklamaya yarayan, motorla çalışan dolap, soğutucu, frijider.

Örnek: Buzdolabındaki yiyecekler bozulmuş.

Buzul

1- (İsim) Kutup bölgelerinde veya dağ başlarında bulunan büyük kar ve buz kütlesi, cümudiye.

Örnek: Buzul bölgede yaşayan insanların çoğu beyaz renktedir.

Bülbül

1- (İsim) Karatavukgillerden, sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş (Luscinia megarhynchos).

Örnek: Bahçede bülbüller ötüşürken zevkle onları dinledim.

2- (İsim) Sesi çok güzel olan kimse.

Örnek: Bu koronun bülbülsün sen.

Bülten

1- (İsim) Özel veya resmî kurum, kuruluş veya yetkili kişilerce herhangi bir durumla ilgili olarak süreli veya süresiz yayımlanan duyuru.

Örnek: Ana haber bültenindeki acı haberlere dayanamayan annem ağlamaya başladı.

Büro

1- (İsim) Çalışma odası, yazıhane.

Örnek: Soran olursa bürosunda çalışıyor dersiniz.

2- (İsim) Bölüm, şube.

Örnek: Bürodaki işleri bitirmek için mesaiye kaldı.

Bürokratik

1- (Sıfat) Kamu yönetimi ile ilgili.

Örnek: Bürokratik işler her zaman yavaş ilerler.

Büst

1- (İsim) Heykeltçilikte başı, göğsü, bazen de omuzları içine alan sanat ürünü.

Örnek: Kar ile kaplanan Atatürk büstü temizlendi.

Bütçe

1- (İsim) Devletin, bir kuruluşun, bir aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerinin tümü.

Örnek: Devletin yeni bütçe düzenlemesi tepkiye yol açtı.

Büyücü

1- (İsim) Büyü yapan kimse, bağıcı, afsuncu, efsuncu, afsuncu, sihirbaz.

Örnek: Büyücü kadın polis tarafından tutuklandı.

Büyük

1- (Sıfat) Boyutları, benzerlerinden daha fazla olan (somut nesne), makro, küçük karşıtı.

Örnek: Büyük bir villada ikamet ediyordu.

2- (Sıfat) Yetişkin, belli bir yaşa gelmiş.

Örnek: Yaşça büyük insanlar küçüklerine örnek olmalıdır.

Büyülemek

1- (Fiil) Büyü ile etki altına almak, efsunlamak, afsunlamak.

Örnek: Filmde büyülenen karakterler tek tek yok oldu.

2- (Fiil) Çekiciliği ile etkisi altına almak, birini kendine bağlamak, teshir etmek.

Örnek: Genç bayan şık giyimiyle tüm misafirleri büyüledi.

Büyüleyici

1- (Sıfat) Çok etkileyici.

Örnek: Gösterdiği başarıyı herkes büyüleyici buldu.

Büyülemek

1- (Fiil) Organizmanın bütününde veya bu bütünün bir bölümünde, boyutlar artmak, irileşmek, eskisinden büyük duruma gelmek.

Örnek: Saksıdaki çiçeğim büyümüş.

2- (Fiil) Artmak, güçlenmek, şiddeti artmak.

Örnek: Taraftarlar arasındaki kavga büyüdü.

Büyütmek

1- (Fiil) Büyük duruma getirmek, genişletmek.

Örnek: Kulübeye ek bir oda yaparak büyüttük.

2- (Fiil) Yetiştirmek, bakmak.

Örnek: Ona ben baktım, büyüttüm.

Cadde

1- (İsim) Ana yol.

Örnek: Caddede yoğun bir trafik var.

Cahil

1- (Sıfat) Öğrenim görmemiş, okumamış.

Örnek: Cahil insanı kandırmak kolay olur.

2- (Sıfat) Deneysiz, genç, toy (delikanlı veya kız).

Örnek: Bu alanda henüz cahil olduğundan yardıma ihtiyacın olabilir.

Cam

1- (İsim) Soda veya potas katılmış silisli kumun ateşte eritilmesiyle yapılan sert, saydam ve çabuk kırılır cisim.

Örnek: Cam sürahiyi duvara fırlattı ve kırdı.

2- (İsim) Pencere.

Örnek: Camı kapatabilir miyim?

Cami

1- (İsim) Müslümanların ibadet etmek için toplandıkları yer.

Örnek: Her Cuma camiye giderdi.

Canlandırmak

1- (Fiil) Canlanmasını sağlamak, canlanmasına yol açmak.

Örnek: Dizideki ana karakter büyücü tarafından canlandırıldı.

2- (Fiil) Bir karakteri oynamak, ona kişilik vermek.

Örnek: Filmde kötü karakteri canlandıran adam oldukça başarılı bulundu.

Canlı

1- (Sıfat) Canlı olan, diri, yaşayan.

Örnek: Gölde tuttuğumuz balıklar hâlen canlı durumda.

2- (Sıfat) Hareketli, hayat dolu, dinamik.

Örnek: Gayet canlı bir şekilde tüm misafirlerini ağırladı.

Cazip

1- (Sıfat) Alımlı.

Örnek: Yeni açılan mağaza cazip fiyatlarıyla bütün insanların dikkatini üzerine çekti.

Cefakâr

1- (Sıfat) Eziyet çeken, cefakeş.

Örnek: Cefakâr arkadaşımız Cafer hep bizi düşünür.

Ceket

1- (İsim) Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu üst giysisi.

Örnek: Ceketini giymeyi unutan çocuk eve geri geldi.

Cellat

1- (İsim) Ölüm cezasına çarptırılanları öldürmekle görevli olan kimse.

Örnek: Eskiden cellat olarak görevlendirilenler bir süre bahçivanlık da yapardı.

Cenaze

1- (İsim) Kefenlenip tabuta konmuş, gömülmeye hazırlanmış insan ölüsü.

Örnek: Ünlü yazarın cenazesi yarın toprağa verilecek.

Cep

1-(İsim) Genellikle bir şey koymaya yarayan, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen astardan yapılmış parça.

Örnek: Ceplerine doldurduğu taşları bize fırlattı.

2- (İsim) Cep telefonu.

Örnek: Cebini aradıysam da ona ulaşamadım.

Cephe

1- (İsim) Bir şeyin veya yapının ön tarafta bulunan bölümü.

Örnek: Evin cephesi yosun tutmuştu.

2- (İsim) Üzerinde savaşın sürdüğü bölge.

Örnek: Cephe de şehit olan askerlerimizi saygıyla andık.

Cep telefonu

1- (İsim) Kişinin yanında taşıyabildiği, kablosuz telefon, mobil telefon.

Örnek: Cep telefonu bağımlılığı çağımızın en büyük hastalıklarındandır.

Cerrah

1- (İsim) Ameliyat yapan uzman hekim, hariciyeci, operatör.

Örnek: Cerrah, kalp ameliyatı yapılmasına karar verdi.

Cesaret

1- (İsim) Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven.

Örnek: Yüksekten atlama cesareti bende yoktur.

2- (İsim) Cüret.

Örnek: Bu ne cesarettir ki kapıyı çalmadan giriyorsun?

Cesur

1- (Sıfat) Yürekli.

Örnek: Cesur askerlerimiz vatanımız için her gün nöbet tutuyor.

Cevap

1- (İsim) Bir soruya, bir isteğe, bir söz, bir davranış veya yazıya verilen karşılık, yanıt.

Örnek: Sorunun cevabını araştırıyorum.

Ceza

1- (İsim) Uygunsuz davranışlarda bulunanlara uygulanan üzüntü, sıkıntı, acı verici işlem veya yaptırım.

Örnek: Suç işleyen öğrencilere üç gün uzaklaştırma cezası verildi.

Ceza alanı

1- (İsim) Futbolda ve hentbolda bir oyuncunun bilerek yaptığı kural dışı davranışın penaltı ile cezalandırıldığı veya kalecinin topu elle tutmasına izin verildiği alan, penaltı alanı, ceza sahası, penaltı sahası.

Örnek: Ceza alanında sakatlanan futbolcu oyun dışı kaldı.

Cezerye

1- (İsim) Ezilmiş havuç içine fındık veya ceviz parçaları eklenerek yapılan bir tatlı türü.

Örnek: Misafirlerimize cezerye yaptık.

Civil civil

1- (Sıfat) Canlı, neşeli.

Örnek: Parkta cıvı cıvı çocuklar koşarak eğleniyor.

2- (Zarf) Kuşlar cıvıltı ile ötüşerek.

Örnek: Ağaçtaki kuşlar cıvı cıvı ötüşüyor.

Ciddi

1- (Sıfat) Şaka olmayan, gerçek.

Örnek: Konumuz oldukça önemli olduğundan lütfen ciddi olalım.

2- (Sıfat) Ağırbaşlı.

Örnek: Yeni gelen adam pek bir ciddi duruyor.

Cihaz

1- (İsim) Aygıt, alet, takım.

Örnek: Çocuk, elektronik cihazı elinden bırakamıyordu.

Cilt

1- (İsim) Ten, deri.

Örnek: Cildimde güneş lekeleri oluştu.

2- (İsim) Formaları, yaprakları birbirine dikerek veya yapıştırarak kitap, defter, dergi vb.ne geçirilen deri, bez veya kâğıtla kaplı kapak.

Örnek: Öğretmenimiz defterimize cilt yapmamız gerektiğini söyledi.

Ciltçilik

1- (İsim) Ciltçinin yaptığı iş, mücellitlik.

Örnek: Ciltçilik işim olduğunda hep buraya gelirim.

Cimri

1- (Sıfat) Elindeki parayı harcamaya kıyamayan, bitli, eli sıkı, ekti, hasis, kısmık, kibritçi, mıhsıçtı, nekes, pinti, sıkı, varyemez.

Örnek: Cimri insanları hiç sevmem.

Cinayet

1- (İsim) Adam öldürme.

Örnek: Cinayetle suçlanan kadın tutuklandı.

Cinsiyet

1- (İsim) Bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişiyi ayırt ettiren yaradılış özelliği, eşey, cinslik, seks.

Örnek: Cinsiyet ayrımına hep birlikte karşı çıktık.

Civar

1- (İsim) Yöre.

Örnek: Bu civarda öyle biri yok.

2- (Sıfat) Yakında olan.

Örnek: Okulun civarında bir tane market olması gerek.

Coğrafya

1- (İsim) Yeryüzünü fiziksel, ekonomik, beşerî, siyasal yönlerden inceleyen bilim.

Örnek: Coğrafya dersinden herkes düşük not aldı.

Coşku

1- (İsim) Genellikle büyük bir istekle ortaya çıkan geçici hayranlık veya heyecan durumu.

Örnek: Büyük bir coşkuyla işe koyuldu.

Coşkulu

1- (Sıfat) Coşkusu olan.

Örnek: O aşırı heyecan dolu ve coşkulu birisiydi.

Cumartesi

1- (İsim) Cuma ile pazar arasındaki gün.

Örnek: Cumartesi günü mesai varmış.

Cumhurbaşkanı

1- (İsim) Cumhuriyetle yönetilen ülkelerde devlet başkanı, reisicumhur, cumhur reisi.

Örnek: Cumhurbaşkanı bugün ilçemizi ziyaret edecek.

Cüzdan

1- (İsim) Para, kâğıt vb. koymaya yarayan küçük çanta.

Örnek: Doğum günümde deri cüzdan hediye edildi.

2- (İsim) Bir kimsenin kimliğini bildirmek için resmî bir yerden kendisine verilen, cep defteri biçimindeki belge.

Örnek: Nüfus cüzdanımı hiçbir yerde bulamıyorum.

Cüzi

1- (Sıfat) Az, azıcık, pek az.

Örnek: Cüzi miktarda bir parayla birkaç gün tatil yapabilirsin.

Çaba

1- (İsim) Herhangi bir işi yapmak için ortaya konan güç, zorlu, sürekli çalışma, gayret, ceht, efor.

Örnek: Sınavı geçmek için çok çaba harcadım ve başardım.

Çadır

1- (İsim) Keçe, deri, kıl dokuma, sık dokunmuş kalın bez veya plastik maddelerden yapılarak direklerle tutturulan, taşınabilir barınak, çerge, oba, otağ.

Örnek: Kumsala çadır kurup geceyi orada geçirdik.

2- (İsim) Gölgelemek için kullanılan tente veya şemsiye.

Örnek: Güneş'ten korunmak için ipe çadır astık.

Çağ

1-(İsim) Zaman dilimi, vakit.

Örnek: Bu uygulamalar Orta Çağ'da kaldı.

2- (İsim) Hayatın çocukluk, gençlik vb. dönemlerinden her biri, yaş.

Örnek: Ergenlik çağım çok zor geçti.

Çağdaş

1- (Sıfat) Aynı çağda yaşayan, çağcıl, asri, muasır.

Örnek: Edebiyatımızın bu iki öncü yazarı çağdaştır.

2- (Sıfat) Bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan, çağcıl, uygarca, asri, modern.

Örnek: Sınıfımız çağdaş teknoloji ile donatıldı.

Çağırma

1- (Fiil) Birinin gelmesini kendisine yüksek sesle söylemek, seslenmek.

Örnek: Çağırdım, çağırdım fakat gelmedi.

2- (Fiil) Yüksek sesle şarkı, türkü söylemek.

Örnek: Fındık bahçelerinde çok türkü çağırırdık.

Çalışan

1- (İsim) Bir iş yerinde ücret karşılığında görev yapan kimse, personel, eleman.

Örnek: Çalışanlar çocuklarıyla ilgilenemiyor.

Çalışkan

1- (Sıfat) Gayretli, çalışmayı seven, faal.

Örnek: Çalışkan öğrenciler ödüllendirildi.

Çalışmak

1- (Fiil) Bir şeyi oluşturmak veya ortaya çıkarmak için emek harcamak.

Örnek: Tezimi bitirmek için çalışıyorum.

2- (Fiil) Bir şeyi yapmak için gereken çarelere başvurmak, o şeyi gerçekleştirmek için kendini zorlamak, çaba harcamak.

Örnek: Sorunu çözmeye çalışıyorum.

Çalmak

1- (Fiil) Başkasının malını gizlice almak, hırsızlık etmek, aşırnak.

Örnek: Küçük çocuk bakkaldan sessiz sedasız çikolata çaldı.

2- (Fiil) Vurarak veya sürterek ses çıkartmak.

Örnek: Bütün gece gitar çaldık ve eğlendik.

Çamaşır

1- (İsim) İç giysisi.

Örnek: Yıkanan çamaşırlar ipe asıldı.

Çamaşır makinesi

1- (İsim) Çamaşır yıkamaya yarayan araç.

Örnek: Çamaşır makinesine kirlileri attım.

Çamaşır suyu

1- (İsim) Çamaşırın beyazlamasını ve kolayca temizlenmesini sağlayan kimyasal birleşimli su.

Örnek: Çamaşır suyuyla banyoyu güzelce temizledi.

Çamur

1- (İsim) Su ile karışıp bulaşır ve içine batılır duruma gelmiş toprak, balçık.

Örnek: Çamura düşen çocuk ağlayarak eve koştı.

2- (İsim) Sataşkan, çevresini tedirgin eden, sulu, arsız (kimse).

Örnek: Herkese çamur olur, hiç kimseyle anlaşamazdı.

Çap

1- (İsim) Cisimlerin genişliği, kutur.

Örnek: Koltuğun çapı buraya uygun değil.

2- (İsim) Uç noktaları dairenin çevresi üzerinde bulunan ve çemberin merkezinden geçen doğru parçası.

Örnek: Matematik dersinde çap konusunu öğrendik.

Çare

1- (İsim) Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu.

Örnek: Derdimize bir çare arıyorduk.

2- (İsim) Tedavi yolu, deva.

Örnek: Nereye gitse hastalığına bir çare bulunamadı.

Çaresizlik

1- (İsim) Çaresiz olma durumu.

Örnek: Küçük çocuk çaresizlik içerisinde babasının yanına koştu.

Çarmıh

1- (İsim) Suçlunun öldürülmek amacıyla çivilendiği haç biçimindeki darağacı.

Örnek: Çarmıha gerilen adam için günlerce ağıt yakılmıştı.

Çarpıcı

1- (Sıfat) Etkili, dikkat çeken, sansasyonel.

Örnek: Başbakan çarpıcı açıklamalarda bulundu.

Çarpmak

1- (Fiil) Hızla değmek, vurmak.

Örnek: Sokaktaki insanlara çarparak koşuyordu.

2- (Fiil) Etkisiyle birdenbire hasta etmek.

Örnek: Dün akşam içtiğim kahve beni çarptı.

Çarşaf

1- (İsim) Yatağın üstüne serilen veya yorgan kaplanan bez örtü.

Örnek: Kuruyan çarşafı itinayla yatağına serdi.

Çarşı

1- (İsim) Dükkânların bulunduğu alışveriş yeri.

Örnek: Çarşıya soğan almaya çıkmış.

Çatı

1- (İsim) Bir yapının, bir evin damını kuran parçaların bütünü.

Örnek: Çatıdan düşen çocuk ambulansla hastaneye kaldırıldı.

2- (İsim) Yapının tavanı ile damı arasındaki kullanılan yer.

Örnek: Eski eşyaları çatıya kaldırdık.

Çay

1- (İsim) Çaygillerden, nemli iklimlerde yetişen bir ağaççık (*Thea chinensis*) ve bu ağacın, içecek olarak kullanılan bölümü.

Örnek: Balkonda çayını yudumlarırken sokakta oynayan çocukları seyrediyordu.

2- (İsim) Dereden büyük, ırmaktan küçük akarsu.

Örnek: Kimyasal atıklar şehirdeki çayın rengini değiştirmişti.

Çekici

1- (İsim) Kaza veya arıza yapan, yanlış yere park eden aracı belli bir yere götürmek için kullanılan taşıt.

Örnek: Çekici çok geç geldi.

2- (Sıfat) Alımlı.

Örnek: Yeni gelen kız oldukça çekiciymiş.

Çekim

1- (İsim) Alıcının sürekli olarak çalıştırılmasıyla elde edilen film parçası, plan.

Örnek: Çekimleri tamamlanan film Mart ayında gösterime girecek.

2- (İsim) Çekme işi.

Örnek: Aracın yoldan çekimi esnasında ufak bir kaza yaşandı.

Çekingen

1- (Sıfat) Her şeyden çekinen, ürkek, tutuk (kimse), muhteriz.

Örnek: *Toplum içerisinde çekingen olsa da evde bizi usandırıyordu.*

Çekinmek

1- (Fiil) Saygı, korku, utanma vb. duygularla bir şeyi yapmak istememek, kaçınmak.

Örnek: *Öğretmeninden çekindiği için bir türlü soru sormadı.*

2- (Fiil) Bir şey sürünmek.

Örnek: *Gözlerine sürme çekinen genç dikkatlerden kaçmıyordu.*

Çekirge

1- (İsim) Düz kanatlılardan, uzun olan art bacaklarına dayanarak uzağa sıçrayabilen, birçok türü olan bir böcek (Acridium).

Örnek: *Geceleyin çekirge seslerinden uyuyamadım.*

Çeşitli

1- (Sıfat) Çeşidi çok olan, türlü, mütenevvi.

Örnek: *Bu kitapçada çeşitli ürünler mevcut.*

Çeşme

1- (İsim) Genellikle yol kenarlarında herkesin yararlanması için yapılan, borularla gelen suyun bir oluktan veya musluktan aktığı, yalaklı su haznesi veya yapısı, pınar.

Örnek: *Küçük çocuk çeşmeye gidip kana kana su içti.*

Çeviri

1- (İsim) Bir dilden başka bir dile aktarma, çevirme, tercüme.

Örnek: Genç adam çeviri bürosunda çalışıyordu.

Çevre

1- (İsim) Bir şeyin yakını, dolayı, etraf, periferi.

Örnek: Bu çevrede açık eczane bulamazsın.

2- (İsim) Kişinin içinde bulunduğu toplumu oluşturan ortam.

Örnek: Çevresi oldukça geniş olan biriydi.

Çevre kirliliği

1- (İsim) Doğal kaynakların aşırı ve yanlış kullanılması, tahrip edilmesi sonucunda çevrede dengenin olumsuz yönde bozulması ve birtakım sorunların ortaya çıkması.

Örnek: Çevre kirliliğini önlemek için bakanlık harekete geçti.

Çıkar

1- (İsim) Dolaylı bir biçimde elde edilen kazanç, menfaat, yarar.

Örnek: Meğer benimle çıkar ilişkisi yürüyormuş.

Çıkarıcı

1- (Sıfat) Yalnız kendi çıkarını düşünen, çıkarını kollayan (kimse), çıkarsever, menfaatçi, menfaat düşkünü, menfaatperest, menfaatperver, menfaattar.

Örnek: Kendisi biraz çıkarıcı olduğundan kimse onu sevmez.

Çıkmak

1- (Fiil) İçeriden dışarıya varmak, gitmek.

Örnek: Annesine kızdığı için evden çıktı ve gitti.

2- (Fiil) Eksilmek.

Örnek: Sürekli hile yapıyorsunuz. Ben oyundan çıkıyorum.

Çıktı

1- (İsim) Üretim sonucu ortaya çıkan ürün, girdi karşısı.

Örnek: Fabrikanın çıktıları araçlara yüklendi.

2- (İsim) Bilgisayarda yazılan bir metnin kâğıda dökülmüş biçimi, çıkış.

Örnek: Yazıcıdan aldığım çıktıyı bulamıyorum.

Çıldirtmek

1- (Fiil) Çıldırmasına sebep olmak.

Örnek: Senin bu umursamaz tavırların beni çıldirtiyor.

Çılgın

1- (Sıfat) Aşırı davranışlarda bulunan, deli, mecnun.

Örnek: Gecenin bu vaktinde sokakta bağırان çılgın da kim?

Çılgınlık

1- (İsim) Aşırı davranış.

Örnek: Bir çılgınlık yapıp yanına gelsem diyorum.

Çırpamak

1- (Fiil) Halı, kilim vb. şeyleri hızla ve kesik kesik silkelemek.

Örnek: Balkondan halı çırpınca alt komşu tepki gösterdi.

2- (Fiil) Sulu yiyecekleri hızla ve sürekli olarak çatal, kaşık vb. ile karıştırmak.

Örnek: İki yumurta kırıp tabakta iyice çırpacaksın.

Çiçek

1-(İsim) Bir bitkinin, üreme organlarını taşıyan çoğu güzel kokulu, renkli bölümü.

Örnek: İş yerine bir demet çiçek geldi.

Çift

1- (İsim) Birbirini tamamlayan iki tekten oluşan (nesnelere).

Örnek: Ayakkabının çiftini bulamıyorum.

2- (İsim) Bir erkek ve bir diğiden oluşan iki eş.

Örnek: Yeni evlenen çift balayına gitti.

Çiftlik

1- (İsim) Tarım yapılan, hayvan yetiştirilen, çalışanlarının da oturması için evler bulunan geniş toprak parçası.

Örnek: Küçük bir çiftlikte yaşayan aile hayatından oldukça memnundu.

Çikolata

1- (İsim) Kakaonun içerisine şeker, süt, fıstık, fındık vb. katılarak yapılan bir tür tatlı yiyecek.

Örnek: Aşırı çikolata yediğinden çok kilo almıştı.

Çileden çıkmak

1- (Fiil) Olup bitenler karşısında sabrı ve dayanıklılığı kalmayıp taşkınlık göstermek.

Örnek: İstekleri yerine getirilmeyen adam çileden çıktı.

Çince

1- (İsim) Çin dili.

Örnek: Anlaşabilecek kadar Çince biliyorum.

Çirkin

1- (Sıfat) Göze veya kulağa hoş gelmeyen, güzel karşıtı.

Örnek: Güzel kızlar çirkin erkeklerden hoşlanıyor sanırım.

2- (Sıfat) Hoş olmayan, yakışık almayan (davranış veya söz).

Örnek: Yemekteki sözlerin çok çirkindi.

Çizelge

1- (İsim) Çizgilerle bölümlere ayrılmış kâğıt, cetvel.

Örnek: Nöbet çizelgesini tekrar kontrol ettim.

Çizgi film

1-(İsim) Bir konuyla ilgili olarak karakterlerinin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmi.

Örnek: Küçük çocuklar çizgi film izlemeye bayılır.

Çizgi roman

1- (İsim) Konuyu ve olaylar zincirini kesintisiz olarak resimleme yöntemiyle okuyucuya sunan roman.

Örnek: Kitapçıya çizgi roman almaya gitti.

Çizim

1- (İsim) Çizme işi.

Örnek: İnşa edilecek binanın çizimi tamamlandı.

Çoban

1- (İsim) Koyun ve keçi sürülerini otlatan kimse.

Örnek: Köyde hayvanları otlatacak bir çoban bulamadık.

Çocuk

1- (İsim) Küçük yaştaki erkek veya kız.

Örnek: Çocuklarımıza örnek olalım.

2- (İsim) Büyüklere yakışmayacak, daha çok küçüklerin yapabileceği gibi davranan kimse.

Örnek: Çocuk gibi davranmayı bırak artık.

Çoğalmak

1- (Fiil) Azken çok olmak, çok duruma gelmek, artmak, fazlalaşmak, ziyadeleşmek.

Örnek: Toplantıya gelen sayısı aniden çoğaldı.

Çok

1- (Sıfat) Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan, az karşıtı.

Örnek: Pastaya çok sayıda mum koydular.

2- (Zarf) Aşırı bir biçimde.

Örnek: Yeni gömleğimi çok beğendiler.

Çorap

1- (İsim) Pamuk, yün vb.nden örülen, ayağa giyilen giyecek.

Örnek: Kış mevsiminde çorap giymek zorundayız.

Çorba

1- (İsim) Sebze, tahıl, et vb. ile hazırlanan sıcak, sulu içecek.

Örnek: Tarhana çorbasını hemen hemen bütün Türkler bilir.

2- (İsim) İçinden çıkılmaz durum.

Örnek: Ortalık aniden karışınca çorbaya döndü.

Çölleşme

1- (İsim) Çölleşmek işi.

Örnek: Günlerdir yağmur yağmayan bölge çölleşme ile karşı karşıya kaldı.

Çömlek

1- (İsim) Toprak tencere.

Örnek: Çömlekte pişen etin tadı bambaşkadır.

Çöp

1- (İsim) Saman inceliğinde herhangi bir sap, dal veya tahta parçası.

Örnek: Tamirattan sonra tahta çöpleri temizlendi.

2- (İsim) Yararsız, pis veya zararlı olduğu için atılan ufak tefek şeylerin hepsi, gübür.

Örnek: Yere çöp atmak geri kalmışlığın göstergesidir.

Çöpçü

1- (İsim) Evlerden çöpleri toplayan veya sokakları süpüren temizlik işçisi, gübürcü.

Örnek: Sabahın erken saatlerinde çöpçüler sokakları temizledi.

Çözüm

1- (İsim) Bir sorunun çözülmesinden alınan sonuç, hal.

Örnek: Bu soruna bir çözüm bulmalıyız.

Çukur

1- (İsim) Çevresine göre aşağı çökmüş olan yer.

Örnek: Çukura düşen köpeği insanlar kurtardı.

Çuvaldız

1- (İsim) Çuval vb. dokumalar dikmekte kullanılan, ucu yassı ve eğri, büyük iğne.

Örnek: Çuvaldız ile dikilen yorganlar satışa sunuldu.

Çünkü

1- (Bağlaç) Şundan dolayı, şu sebeple, zira.

Örnek: Eve gitmedim. Çünkü misafirler var.

Çürük

1- (Sıfat) Çürümüş olan.

Örnek: Sepetteki çürük domatesler çöpe atıldı.

2- (Sıfat) Sağlam ve dayanıklı olmayan.

Örnek: Bu masa çürük maldan üretilmemiştir.

Çürümek

1- (Fiil) Genellikle mikroorganizmaların etkisiyle, kimyasal değişikliğe uğrayarak bozulup dağılmak.

Örnek: Ağaçtaki meyveler olgunlaşmadan çürüdü.

2- (Fiil) Bir düşünce temelsiz ve kanıtsız kalmak.

Örnek: Geçmişten gelen birçok teori çağımızda çürümüştür.

Dağ

1- (İsim) Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü.

Örnek: Dağda yaşayan adam organik bir hayat sürüyor.

Dağarcık

1- (İsim) Bellek.

Örnek: Kelime dağarcığıma yenilerini ekledim.

Dağcı

1- (İsim) Dağa tırmanma sporu yapan kimse, alpinist.

Örnek: Dağcı kampında bir sürü çadır var.

Dağcılık

1- (İsim) Dağa tırmanma sporu, alpinizm.

Örnek: Oğlum dağcılık sporuyla ilgileniyor.

Dağıtmak

1- (Fiil) Toplu durumda bulunanları birbirinden uzaklaştırmak veya ayırmak.

Örnek: Oturma salonunu çocuklar dağıttı.

2- (Fiil) Belli bir orana göre bölüştürmek, pay etmek, tevzi etmek.

Örnek: Kızılay yardıma muhtaç insanlara kıyafet dağıttı.

Daha

1- (Zarf) Henüz.

Örnek: Daha on beş yaşında olmasına rağmen olgun düşüncelere sahip.

2- (Zarf) Bunun dışında.

Örnek: Parti henüz sona ermeden dahası geldi.

Daire

1- (İsim) Konut olarak kullanılan bir yapının bölümlerinden her biri, kat.

Örnek: Komşumuz şehir merkezine yakın bir apartman dairesi satın aldı.

2- (İsim) Bir çemberin içinde kalan düzlem parçası.

Örnek: Çemberin dairesini formül yardımıyla hesaplayabilirsin.

Dâhi

1- (İsim) Olağanüstü yeteneği ve yaratıcı gücü olan kimse, deha.

Örnek: Dâhi bilim adamı birçok ödül kazandı.

Dakika

1-(İsim) Bir saatlik zamanın altmışta biri.

Örnek: Otobüs elli dakika geç geldi.

Dal

1- (İsim) Ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri.

Örnek: Ağacın dalını baltayla kesmişler.

2- (İsim) Branş.

Örnek: İngilizce dalında kendini geliştirmiş birisiydi.

Dalak

1- (İsim) Midenin arkasında, diyaframın altında, sol böbreğin üstünde, yassı, uzunca, akyuvar üreten ve yıpranmış alyuvarları toplayan, damarlı, gevşek bir dokudan oluşmuş organ.

Örnek: Kaza geçiren kadının dalağında kanama vardı.

Dalgıç

1- (İsim) Deniz dibine inilebilecek özel donanımla su altında çalışmayı meslek edinen kimse, balık adam, kurbağa adam.

Örnek: Dalgıçlar bu kıyıya sıkça gelir.

Dalgınlık

1- (İsim) Dalgın olma durumu.

Örnek: Dalgınlıktan ne yapacağımı unutmuşum.

Dalış

1- (İsim) Dalma işi.

Örnek: Sporcunun suya dalışı oldukça profesyoneldi.

Damar

1- (İsim) Canlı varlıklarda kanın veya besleyici sıvıların dolaştığı kanal.

Örnek: Hemşire şırınga ile damardan kan aldı.

2- (İsim) Huy.

Örnek: İnatçılık damarı tuttu gene bunun.

Damat

1- (İsim) Evlenmekte olan bir erkeğe, evlenme töreni sırasında verilen ad, güveyi.

Örnek: Damada çeşitli gelenekler uygulandı.

Danışmak

1- (Fiil) Bir iş için bilgi veya yol sormak, görüş almak, istişare etmek, müracaat etmek, meşveret etmek.

Örnek: Tek başına karar almaktansa bir bilene danışabilirsin.

Danışman

1- (İsim) Bilgi ve düşüncesi alınmak için kendisine danışılan görevli kimse, müşavir.

Örnek: Öğrenci danışmanı okulda anket düzenledi.

Dans etmek

1- (Fiil) Müzik temposuna uyarak estetik değer taşıyan vücut hareketleri yapmak.

Örnek: Herkes müzik eşliğinde dans etti.

2- (Fiil) Tutarlı davranmamak.

Örnek: Bir dediği bir dediğini tutmayan, insanlarla dans eden biriydi.

Dantel

1- (İsim) Her türlü iplikle örülen veya bir kumaşın kenarına işlenen türlü biçimde ince ve ağ görünümünde örgü, tentene.

Örnek: Annem vitrinin her yerine dantel koymuş.

Dava

1- (İsim) Korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurma.

Örnek: Hakaret eden kadına dava açıldı.

2- (İsim) Sorun.

Örnek: İki aile arasında mirasla ilgili önemli bir dava vardı.

Davet

1- (İsim) Çağrı, çağırma.

Örnek: Bu nazik davetinizi kibarca reddediyorum.

2- (İsim) Yemekli toplantı.

Örnek: Akşamki davette birçok ünlü vardı.

Davet etmek

1- (Fiil) Çağırarak.

Örnek: Arkadaşımı kahve içmeye davet ettim.

2- (Fil) Birinin bir şeye uymasını istemek.

Örnek: Sizi sükûnete davet ediyorum.

Davetiye

1- (İsim) Bir toplantıya, bir yere çağırarak üzere düzenlenen davet yazısı, çağrılık.

Örnek: Düğün davetiyeleri yarın dağıtılacak.

Davetli

1- (İsim) Çağrılı.

Örnek: Davetliler teker teker gelmeye başladı.

Davranış

1- (İsim) Davranma işi, tutum, davranım, muamele, hareket.

Örnek: Kötü davranışların çevrendeki insanları çok üzüyor.

Davranmak

1- (Fiil) Bir kimseye veya bir şeye karşı belli tavır takınmak.

Örnek: Büyüklerimize saygılı davranmalıyız.

2- (Fiil) Bir şeye el atmak, girişmek.

Örnek: Hesabı ödemeye hepimizden önce davrandı.

Davul

1- (İsim) Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değnekle çalınan çalgı.

Örnek: *Davullar çalınıyor, insanlar eğleniyordu.*

Dayak

1- (İsim) Bir insanı veya bir hayvanı dövme işi, sopa, patak, kötek.

Örnek: *Acımasız kadın evi dağıtan çocuğuna bir ton dayak attı.*

Dayanmak

1- (Fiil) Bir yere yaslanmak, kendini dayamak.

Örnek: *Ağaca dayanmış, öylece gelip geçeni seyrediyordu.*

2- (Fiil) Güç bir duruma katlanmak, çekmek, sabretmek, tahammül etmek.

Örnek: *Bu kadar gürültüye kimse dayanamaz.*

Dede

1- (İsim) Torunu olan erkek, büyükbaba, büyükpeder.

Örnek: *Dedem bana çikolata almış.*

2- (İsim) Büyükbabadan başlayarak geriye doğru atalardan her biri.

Örnek: *Dedelerimiz seneler önce buraya yerleşmiş.*

Dedikodu

1- (İsim) Başkalarını çekiştirmek ve kınamak üzere yapılan konuşma, kov, gıybet, kılükal.

Örnek: *Kadınlar çay içerken dedikodu yapıyordu.*

Dedirtmek

1- (Fiil) Demek zorunda bıraktırmak.

Örnek: En sonunda düşüncelerini ona dedirttim.

Defalarca

1- (Zarf) Pek çok kez, defaatle.

Örnek: Defalarca arasam da ona ulaşamadım.

Defile

1- (İsim) Giyecekleri tanıtmak amacıyla mankenlerin yaptıkları gösteri, giyim gösterisi.

Örnek: Ünlü mankenler defilede bulundu.

Defo

1- (İsim) Kusur, özür, bozukluk.

Örnek: Kazağındaki defoyu fark edince iade etti.

Değer

1- (İsim) Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet.

Örnek: Altının değeri artınca halk kuyumcuya koştı.

2-(İsim) Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü.

Örnek: Ülkemizin en büyük değerlerinden biri olan şairimiz anıldı.

Değerlendirmek

1- (Fiil) Bir şeyi yerinde ve yararlı bir yolda kullanmak.

Örnek: Arta kalan patatesi çorba için değerlendirdi.

2- (Fiil) Bir şeyin özünü, önemini, nitelik ve niceliğini belirlemek.

Örnek: Hocamız sınav kâğıtlarını hemen değerlendirdi.

Değerli

1- (Sıfat) Değeri olan veya değeri yüksek olan, kıymetli, kıymetli.

Örnek: Değerli eşyalarınızı yanınızdan ayırmayınız.

Değil

1- (İsim) Cümle içinde art arda kullanılan iki veya daha çok özneyi, tümleci, yüklemi, aralarından bazılarını olumsuzluk kavramı vererek birbirine bağlayan veya yüklem olumsuz çekimini sağlayan kelime.

Örnek: Yarışmayı favori sporcu değil diğeri kazandı.

Değişik

1- (Sıfat) Değiştirilmiş, muaddel.

Örnek: Her zaman aldığımız bisküvinin ambalajı bu sefer değişik geldi.

2- (Sıfat) Alışılmışın dışında bir özelliği bulunan.

Örnek: Değişik tarzda müzik yapan grup bir sürü hayrana sahip.

Değişiklik

1- (İsim) Farklılık.

Örnek: Evdeki değişiklik gözümden kaçmadı.

Değişmek

1- (Fiil) Başka bir biçim veya duruma girmek, tahavvül etmek.

Örnek: Çocuk öyle değişmişti ki eski hâlinde eser yoktu.

2- (Fiil) Yerine başka şey veya kimse gelmek.

Örnek: Şirketin başkan yardımcısı yarın değişecek.

Değiştirmek

1- (Fiil) Başka bir biçime sokmak, değişikliğe uğratmak.

Örnek: Ödevini beğenmeyip tamamen değiştirdi.

2- (Fiil) Bir şey verip yerine başka bir şey almak.

Örnek: Aldığı kazağı pantolon ile değiştirdi.

Deha

1- (İsim) İnsan zekâsının, insan kişiliğinin erişebileceği en yüksek düzey, dâhilik.

Örnek: Dehasıyla insanları hayrete düşüren çocuk uzun süre alkışlandı.

Deklanşör

1- (İsim) Fotoğraf makinesinin fotoğraf çekilirken basılan düğmesi.

Örnek: Fotoğraf makinesinin deklanşörü çalışmıyor.

Dekorasyon

1- (İsim) Dekor yapma işi.

Örnek: Teyzem ev dekorasyonu konusunda uzmandır.

Dekoratif

1- (Sıfat) Dekor olarak kullanılan, süslemeye yarayan, süsleyici, tezyinî.

Örnek: Oturma salonunu dekoratif ürünlerle donattı.

Delikanlı

1- (İsim) Çocukluk çağından çıkmış genç erkek.

Örnek: Haksızlığa göz yummayan delikanlı sert bir dille cevap verdi.

2-(Sıfat) Sözüünün eri, dürüst, namuslu (kimse).

Örnek: Dediğini yapan, delikanlı bir adamdır kendisi.

Delil

1-(İsim) Kanıt.

Örnek: İşlenen suça dair delil toplanıyor.

Demek

1- (Fiil) Söylemek, söz söylemek.

Örnek: Aslında sana öyle demek istememiştim.

2- (Fiil) Ad vermek.

Örnek: Arkadaşlarım bana kral der.

Demokratik

1- (Sıfat) Demokrasiye uygun.

Örnek: Demokratik bir ülkede yaşıyoruz.

Deneme

1- (İsim) Denemek işi, sınama.

Örnek: Öğrencilere deneme sınavı yapıldı.

2- (İsim) Herhangi bir konuda yeni ve kişisel görüşlerle bezenmiş bir anlatım içinde sunulan düzyazı türü.

Örnek: Öğrencilerden ödev olarak deneme yazmaları istendi.

Denetim

1- (İsim) Denetleme.

Örnek: Müfettişler denetim için okula geldi.

Deney

1- (İsim) Bilimsel bir gerçeği göstermek, bir yasaı doğrulamak, bir varsayımı kanıtlamak amacıyla yapılan işlem, tecrübe.

Örnek: Laboratuvarda deney yapan öğrenciler yeni bir şey keşfetti.

Deneyim

1- (İsim) Bir kimsenin belli bir sürede veya hayat boyu edindiği bilgilerin tamamı, tecrübe, eksperyans.

Örnek: Dedem hayattaki deneyimlerini bütün gece anlattı durdu.

Deneyimli

1- (Sıfat) Deneyim kazanmış olan, tecrübeli, anaç.

Örnek: Deneyimli iş adamı toplantıda oldukça ciddi idi.

Denge

1- (İsim) Bir nesnenin veya bir insanın devrilmeden durma hâli, muvazene, balans.

Örnek: Baş üstünde bardak taşıyarak denge oyunu oynuyorlar.

2- (İsim) Zihinsel ve duygusal uyum, istikrar.

Örnek: Kış saatine geçildikten sonra dengem şaştı.

Dengeli

1- (Sıfat) Dengesi olan, muvazeneli, stabil.

Örnek: Dengeli beslenme ile zayıflayabilirsiniz.

2- (Sıfat) Tutum ve davranışlarında uyum olan (kimse), istikrarlı, kararlı, stabil.

Örnek: Genç kadın dengeli tavırlarıyla kendini herkese sevdirdi.

Deniz

1- (İsim) Yer kabuğunun çukur bölümlerini kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su kütlesi.

Örnek: Arkadaşlarla denize yüzmeye gittik.

2- (İsim) Çokluk, yoğunluk.

Örnek: Caddede yoğun bir insan denizi vardı.

Denizaltı

1- (İsim) Deniz yüzeyinin altında ve üstünde yol alabilen savaş veya araştırma gemisi, tahtelbahir.

Örnek: Deniz Kuvvetleri envanterine yeni bir denizaltı eklendi.

Denizati

1- (İsim) Baş at başına benzeyen, suda dik duran, kuyruk yüzgeci olmayan, 10-15 santimetre boyunda bir deniz hayvanı (Hippocampus hippocampus).

Örnek: Belgeselde denizatını gören bebek gülmeye başladı.

Denklem

1- (İsim) İçinde yer alan bazı niceliklere ancak uygun bir değer verildiği zaman sağlanabilen eşitlik, muadele.

Örnek: Matematik dersinde denklem çözmeye çalıştık.

Departman

1- (İsim) Bölüm.

Örnek: Şirketin halkla ilişkiler departmanında çalışıyordum.

Deplasman

1-(İsim) Dış saha.

Örnek: Deplasmanda oynanan maçı kaybettik.

Depo

1- (İsim) Korunmak, saklanmak veya gerektiğinde kullanılmak için bir şeyin konulduğu yer, ardiye.

Örnek: Depodaki fazlalıklar çöpe atıldı.

Depolamak

1- (Fiil) Saklamak veya korumak amacıyla ambara koymak, depo etmek, biriktirmek, ambarlamak.

Örnek: Buğdayı sonradan kullanmak için depoladık.

2- (Fiil) Bir bellek cihazına veriyi yerleştirmek veya saklamak.

Örnek: Bilgisayarına çok fazla dosya depolamışsın.

Depozito

1- (İsim) Güvence akçesi.

Örnek: Evi kiralamadan önce depozitoyu ödedik.

2- (İsim) Kabıyla birlikte satılan bir malın kabı için alınan ve kap geri getirildiğinde alıcıya verilen para.

Örnek: Kola şişesi kutularını depozito olarak verince cüzi miktarda para aldık.

Deprem

1- (İsim) Yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer değiştirmesi veya yanardağların püskürme durumuna geçmesi yüzünden oluşan sarsıntı, yer sarsıntısı, hareket, zelzele.

Örnek: Yüksek şiddetli depremde çok sayıda kayıp yaşandı.

Dergâh

1- (İsim) Tekke.

Örnek: Eskiden insanlar dergâha gidermiş.

Dergi

1- (İsim) Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmua.

Örnek: Derginin bu sayısında ünlü sporcular tanıtılmış.

Deri

1- (İsim) İnsan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı tabaka, cilt, ten.

Örnek: Duvara çarpan hayvanın derisi yüzülmüştü.

2- (İsim) Bu tabakadan yapılmış.

Örnek: Deri ceketimi uygun fiyata satın aldım.

Derin dondurucu

1- (İsim) Bozulabilecek yiyecekleri niteliklerini bozmadan çok düşük ısılarda dondurarak uzun süre saklamak için kullanılan buzdolabı, donduraç, dipfriz.

Örnek: Derin dondurucuya kışlık yiyeceklerimizi koyduk.

Dernek

1- (İsim) Toplantı, düğün.

Örnek: Köy derneği öğleden sonraya ertelendi.

2- Belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek için kurulan yasal topluluk, cemiyet.

Örnek: Köyümüzü güzelleştirmek için dernek kurmaya karar verdik.

Ders

1- (İsim) Öğretmenin öğrenciye belirli bir sürede verdiği bilgi.

Örnek: Bugün Türkçe dersinde şiir ve türlerini öğrendik.

Ders almak

1- (Fiil) Bir konu üzerinde bir öğrenci yetkili bir kimseden bilgi edinmek.

Örnek: İngilizceden özel ders almaya karar verdim.

2- (Fiil) Bir olaydan deneyim kazanmak, ibret almak.

Örnek: Yaşananlardan büyük bir ders almışsındır umarım.

Ders çalışmak

1- (Fiil) Belli bir konuyu öğrenmek üzere kaynakları kullanarak çalışmak

Örnek: Odasında sessizce ders çalışan çocuğa annesi meyve suyu götürdü.

Dertleşmek

1- (Fiil) Rahatlamak ve çözüm bulmak amacıyla dertlerini karşılıklı anlatmak.

Örnek: Yakın arkadaşlarıyla oturmuş, dertleşiyordu.

Derviş

1- (İsim) Bir tarikata girmiş, onun kurallarına ve törelerine bağlı kimse, alperen.

Örnek: Bir derviş edasıyla grubumuza katıldı ve bize ayak uydurdu.

Desen

1- (İsim) Tahta, çini, kumaş, kâğıt vb. yüzeylerin üzerine yapılan çizim.

Örnek: Bu koltuğun desenini pek beğendim.

Destan

1- (İsim) Tarih öncesi tanrı, tanrıça, yarı tanrı ve kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir, epepe.

Örnek: Okulda, milletimizin ilk destanlarından birini tartıştık.

Destek

1- (İsim) Bir şeyin yıkılmaması için konulan eğik veya düz dayak, payanda.

Örnek: Duvarın çökmemesi için yanına destek konuldu.

2- (İsim) Maddi ve manevi yardımcı, dayanak.

Örnek: Sevdiklerine maddi ve manevi her konuda destek olan birisidir.

Desteklemek

1- (Fiil) Destek koymak.

Örnek: Bu maçta Trabzonspor'u destekliyorum.

2- (Fiil) Arka olmak, arka çıkmak.

Örnek: Amcamın kararlarını yalnızca babam destekliyor.

Detay

1- (İsim) Ayrıntı.

Örnek: Ders kitabımızda çok fazla gereksiz detay var.

Deterjan

1- (İsim) Petrol türevlerinden elde edilen, temizleme özelliği bulunan, toz, sıvı veya krem durumunda olabilen kimyasal madde, arıtıcı.

Örnek: Tatlım, eve gelirken bulaşık deterjanı alır mısın?

Deva

1- (İsim) İlaç, çare.

Örnek: Senelerdir derdine bir deva bulamadı.

Devam

1- (İsim) Sürme, sürüp gitme, kesilmeme, bitmeme.

Örnek: Dizinin devamı yarın yayınlanacakmış.

2- (İsim) Ek, parça.

Örnek: Bu cihazın devamı nerede?

Devam etmek

1- (Fiil) Başlanmış bir iş sürmek.

Örnek: Etkinliğimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Devamsızlık

1-(İsim) Devam etmeme durumu, süreksizlik.

Örnek: Devamsızlık nedeniyle on öğrenci okuldan atıldı.

Deve

1- (İsim) Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan (Camelus).

Örnek: Aydın'ın köylerinde deve güreşi sıkça yapılır.

Devirmek

1- (Fiil) Ayakta veya dik duran bir şeyi düşürmek, yatay duruma getirmek.

Örnek: Otomobil, elektrik direğini bilmeden çarpıp devirdi.

2- (Fiil) Bir yönetim organının veya başkanının yönetim gücünü zorla elinden almak.

Örnek: Yönetimi devirmeye çalışan asiler kısa sürede engellendi.

Devlet

1-(İsim) Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık.

Örnek: Tarihte kurulan birçok Türk devleti bulunmaktadır.

Devre

1- (İsim) Belirlenmiş zaman dilimi.

Örnek: Maçın ilk devresi sona erdi.

Deyiş

1- (İsim) Deme, söyleme işi.

Örnek: Küçük kızın “Bana ne” deyişiyle odada bir kahkaha tufanı koptu.

2- (İsim) Halk şiiri, halk türküsü.

Örnek: Halk ozanlarımızın deyişleri dillere pelesenk olmuştur.

Dezavantaj

1- (İsim) Avantajlı olmama durumu.

Örnek: Yeni işinin birçok dezavantajı da bulunuyordu.

Dış

1- (İsim) Herhangi bir cisim veya alanın sınırları içinde bulunmayan yer, hariç, iç karşıtı.

Örnek: Kulübesinin dışına çıkan yavru köpek inleyerek bizi seyrediyordu.

2- (Sıfat) Yabancı ülkelerle ilgili.

Örnek: Dış ülkeye giden kuzenim bize bir sürü hediye getirmiş.

Diğer

1- (Sıfat) Başka, özge, öteki, öbür.

Örnek: Diğer kitabı ne zaman okuyacaksın?

Dikdörtgen

1- (İsim) Açıları dik olan paralel kenar, mustatil.

Örnek: Duvarın şu köşesine dikdörtgen bir tablo mu koysam?

Dikiş

1- (İsim) Dikme işi.

Örnek: Annem boş zamanlarında oturup dikiş ile uğraşır.

2- (İsim) Giysi üzerinde gözle görülen dikilmiş iplik yolu.

Örnek: O kadar kiloluydu ki kıyafetinin dikişleri patlamıştı.

Dikkat

1- (İsim) Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplama, uyanıklık.

Örnek: Tüm dikkatini toplamış, sessizce ders çalışıyordu.

2- (Ünlem) "Dikkat ediniz!" anlamında kullanılan bir uyarma sözü.

Örnek: Lütfen dikkat! Biraz ileride köpek var!

Dikkat çekmek

1- (Fiil) "dikkat" komutunu yüksek sesle söylemek.

Örnek: Komutanın yaklaştığını gören er yüksek sesle dikkat çekti.

2- (Fiil) İlgi çekmek.

Örnek: Son modaaya uygun kıyafetiyle herkesin dikkatini çekti.

Dikkate almak

1-(Fiil) Göz önünde bulundurmak, hesaba katmak, gereğini düşünmek.

Örnek: Günlerce süren ısrarımız sonucunda bizi dikkate aldı.

Dikkatli

1- (Sıfat) Dikkat eden, özen gösteren (kimse).

Örnek: Gözünden bir şey kaçmayan dikkatli birisiydi.

2- (Zarf) Dikkat ederek.

Örnek: Merdivenleri dikkatli çıkaldım.

Dikkatlice

1- (Zarf) Dikkatli bir biçimde.

Örnek: Genç adam kaygan zeminde dikkatlice ilerliyordu.

Dil

1- (İsim) Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı.

Örnek: Hastaneye giden çocuk doktora dilini bir türlü göstermiyor.

2- (İsim) İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban.

Örnek: Yedi tane yabancı dil konuşan adam gazetelere çıktı.

Dilek

1- (İsim) Bir kimsenin dilediği şey, istek, talep, temenni, rica, murat.

Örnek: Tanrı'dan tek dileğim kendine uygun bir eş bulman.

Dilekçe

1- (İsim) Bir dileği bildirmek için resmî makamlara sunulan, imzalı ve adresli, pullu veya pulsuz yazı, istida, arzuhâl.

Örnek: Hizmetten memnun kalmayan müşteri, şikâyet dilekçesi yazdı.

Dili tutulmak

1- (Fiil) Sevinç, korku, şaşkınlık vb. sebeplerle birdenbire söz söyleyemez olmak.

Örnek: Yıllardır görmediği babasının aniden karşısına çıkmasıyla dili tutuldu.

Din

1- (İsim) Tanrı'ya, doğüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurum, diyanet.

Örnek: Ülkemizin çoğunluğu İslamiyet dinine inanmaktadır.

Dinç

1- (Sıfat) Gücü ve sağlık durumu yerinde, canlı, zinde, tendürüst, tüvana.

Örnek: Her sabah sporunu yapar ve işe dinç giderdi.

Dinleme

1- (İsim) Dinlemek işi.

Örnek: Dinleme sınavında en yüksek notu almışım.

Dinlemek

1- (Fiil) İşitmek için kulak vermek.

Örnek: Hiç kimseyi dinlemiyor, herkesle zıtlıyordu.

2- (Fiil) Uymak, baş eğmek, itaat etmek.

Örnek: Annesini dinleyen çocuk yatağını düzeltti.

Dinlenmek

1- (Fiil) Güç kazanmak için çalışmaya ara vermek, yorgunluğunu gidermek, soluklanmak, istirahat etmek.

Örnek: Saatler süren yolculuktan sonra tüm gece dinlenmiştik.

2- (Fiil) Bazı yiyecek ve içecekleri, tadını arttırma, kolay pişmesini sağlama vb. sebeplerle bir süre bekletmek.

Örnek: Kuru fasulyeyi sıcak suya dinlenmesi için koydum.

Dinmek

1- (Fiil) Sona ermek, bitmek, durmak.

Örnek: Tartışmadan sonra tüm öfkesi hemen dindi.

2- (Fiil) Kar ve yağmurun yağması, rüzgârın esmesi kesilmek veya durmak.

Örnek: Aşırı yağmur günler sonra dindi.

Diploma

1- (İsim) Bir kimseye herhangi bir okulu veya öğrenim programını başarıyla tamamladığını, bir derece veya unvanı kullanmaya hak kazandığını, bir iş, sanat veya meslek dalında çalışabilme yetkisi elde ettiğini belirtmek için bir öğretim kurumu tarafından düzenlenip verilen resmî belge.

Örnek: Mezun öğrencilere diplomaları takdim edildi.

Direnmek

1- (Fiil) Herhangi bir düşüncede, bir istekte veya bir durumda ayak diremek, inat etmek, ısrar etmek, taannüt etmek.

Örnek: Dediğini yaptıramayan çocuk uzun süre direndi.

Disiplinli

1- (Sıfat) Disiplini olan.

Örnek: Asker dediğın disiplinli olur.

Diş fırçası

1- (İsim) Dişleri temizlemede kullanılan bir fırça türü.

Örnek: Tatile giderken yanıma diş fırçası almayı unuttum.

Diş macunu

1- (İsim) Dişleri temizlemede kullanılan macun.

Örnek: Her seferinde farklı bir marka diş macunu kullanırdı.

Diyalog

1- (İsim) Karşılıklı konuşma.

Örnek: Et ithalatı konusunda dış ülkelerle diyalog hâlindeyiz.

2- (İsim) Anlaşma, uyum sağlama veya bu yolda çalışma.

Örnek: Uzun süren tartışma sonunda diyaloga vardık.

Diyar

1- (İsim) Ülke.

Örnek: Şairimiz gittiği her diyarda bir şiir yazmıştı.

Diyet

1- (İsim) Sağlığı korumak veya düzeltmek amacıyla uygulanan beslenme düzeni, perhiz, rejim.

Örnek: Kilolarından kurtulmak için diyet yapıyordu.

Diyetisyen

1- (İsim) Diyet uzmanı.

Örnek: Dengeli beslenmek için diyetisyene danıştım.

Doçent

1- (İsim) Üniversitelerde profesörden önceki basamakta bulunan öğretim üyesi.

Örnek: Doçent unvanına layık görülen hocamızı tebrik ettik.

Doğa

1- (İsim) Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi, tabiat, natür.

Örnek: Doğada sürü hâlinde yaşayan bu hayvan oldukça zararsızdır.

2- (İsim) Bir kimsenin eğilimlerinin, içgüdülerinin hepsi, huy.

Örnek: Kemana olan ilgisi onun doğasında var.

Doğal

1- (Sıfat) Doğada olan, doğada bulunan.

Örnek: Köy pazarından doğal sebze satın aldık.

2- (Sıfat) Yapmacık olmayan.

Örnek: Gayet doğal bir ifadeyle bizi selamladı.

Doğal afet

1-(İsim) İnsan eliyle önlenemeyen sel, fırtına, deprem, dolu vb. felaketlerin her biri.

Örnek: Doğal afetten korunma yolları öğrencilere anlatıldı.

Doğmak

1- (Fiil) Dünyaya gelmek.

Örnek: Komşunun bebeği dün doğmuş.

2- (Fiil) Güneş, ay, yıldız ufuktan yükselerek görünmek.

Örnek: Güneş erken saatlerde doğuyor.

Doğum günü

1- (İsim) Bir kimsenin doğduğu gün.

Örnek: Doğum günümü tüm arkadaşlarımla kutladım.

Doğurmak

1- (Fiil) Yavru dünyaya getirmek, doğum yapmak.

Örnek: Kedimiz dört tane yavru doğurdu.

2- (Fiil) Ortaya çıkmasına yol açmak, sebep olmak.

Örnek: Umursamaz tavırların yeni sıkıntıları doğurdu.

Doktor

1- (İsim) Hekim.

Örnek: Baş ağrısından kurtulmak için doktora gitti.

2- (İsim) Bir fakülteyi veya bir yüksekokulu bitirdikten sonra belli bir bilim dalında en yüksek öğrenim basamağına vardığını, geçirdiği özel sınavla ve başarılı bir eserle gösterenlere verilen akademik unvan.

Örnek: Doktorasını bitiren çalışkan öğrencimiz doktor unvanını hak etti.

Doktora

1- (İsim) Bir fakülte veya yüksekokulu bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir eserle erişilen derece, basamak.

Örnek: Doktora yapmak için üniversiteye başvurdu.

Dokunmak

1- (Fiil) Nesnelere sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklık vb. niteliklerini derinin altındaki sinir uçları aracılığıyla duymak, değmek, el sürmek, temas etmek.

Örnek: Alnına dokundum ve ateşin olduğunu hissettim.

2- (Fiil) Sağlığını bozmak.

Örnek: Domates mideme dokunuyor.

Dolandırılmak

1- (Fiil) Dolandırma işine konu olmak.

Örnek: Hırsızlar tarafından dolandırılan emlakçı savcılığa başvurdu.

Dolar

1- (İsim) Amerika Birleşik Devletleri, Kanada vb. devletlerin para birimi.

Örnek: Türk Lirası, dolar karşısında yüksek oranda değer kaybetti.

Dolaşmak

1- (Fiil) Gezmek, gezinmek.

Örnek: Köpeğimiz yolda başıboş dolaşıyordu.

2- (Fiil) Saç, iplik vb. şeyler birbirine karışarak güç çözümler duruma gelmek.

Örnek: Rüzgârdan saçı dolaşmıştı.

Doldurmak

1- (Fiil) Dolmasını sağlamak, dolu duruma getirmek.

Örnek: Bardağa su doldurdu.

2- (Fiil) Birini, başkası için kötü düşünecek bir duruma getirmek.

Örnek: Kardeşim annemi bana karşı dolduruyor.

Dolgun

1- (Sıfat) Çok, bol, fazla, yüksek (ücret, para vb.).

Örnek: Yeni işinin maaşı oldukça dolgunmuş.

2- (Sıfat) Şişkin.

Örnek: Dolgun dudaklarını şapırdatarak bizi öptü.

Dolma

1- (İsim) Tavuk, kuzu gibi hayvanların veya biber, domates vb. sebzelerin içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek.

Örnek: Annem biber dolması pişirdi.

2- (İsim) Dolmak işi.

Örnek: Su şişesi dolma seviyesine geldi.

Dolunay

1- (İsim) Ay'ın tam bir daire olarak dolgun, parlak görüldüğü evre, ayın on dördü, bedir.

Örnek: Geceleyin kahve içerken dolunayı seyrettik.

Domates

1- (İsim) Patlıcangillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri salkım durumunda, vitamince zengin bir bitki (*Lycopersicon esculentum*).

Örnek: Domates mideme dokunuyor.

Donanım

1- (İsim) Tesisat.

Örnek: Bilgisayar donanımı satan adamla pazarlık yaptık.

Dosdoğru

1- (Sıfat) Çok doğru.

Örnek: Babam bize dosdoğru konuşarak nasihat verdi.

2- (Zarf) Sağa sola sapmadan.

Örnek: Buradan dosdoğru eve gideceksin!

Dost

1- (İsim) Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi anlaşılabilir kimse, düşman karşıtı.

Örnek: Dostlarla güzel bir akşam geçirdik.

2- (İsim) Erkek veya kadının evlilik dışı ilişki kurduğu kimse, zamazingo.

Örnek: Adam, dostuyla birlikte yakalanmış.

Dostluk

1- (İsim) Dost olma durumu.

Örnek: Dostluk, her zaman her yerde yan yana olmaktır.

Dost canlısı

1- (Sıfat) Arkadaş canlısı.

Örnek: Dünkü misafirin çok dost canlısıydı.

Dosya

1- (İsim) Aynı konu, aynı kimse, aynı işle ilgili belgeler bütünü.

Örnek: Dosyamı nerede bıraktığımı hatırlamıyorum.

Doymak

1- (Fiil) İsteği kalmayıncaya kadar yemek, açlığı kalmamak.

Örnek: Öğle yemeğinde güzelce doyduk.

2- (Fiil) Yeter bulmak, kanmak, tatmin olmak.

Örnek: En sonunda oyuna doyan çocuklar uyuyakaldı.

Dökmek

1- (Fiil) Belli bir yere boşaltmak.

Örnek: Tencereye su dökmelisin.

2- (Fiil) Akıtmak, düşürmek.

Örnek: Şişedeki suyu döktü.

Dökülmek

1- (Fiil) Dökme işi yapılmak veya dökme işine konu olmak.

Örnek: Halıya dökülen yemeği temizledik.

2- (Fiil) Kır, sokak vb. yerlerde insanlar çokça birikmek.

Örnek: Aşırı zamlara tepki göstermek için insanlar sokağa döküldü.

Dönem

1- (İsim) Belli özellikleri olan zaman parçası, periyot.

Örnek: O dönemde haberleşmek için telgraf kullanılıyordu.

2- (İsim) Yarıyıl.

Örnek: Eğitimde ilk dönemi bitiren öğrencilere karne verildi.

Dönemeç

1- (İsim) Bir yolun yön değiştirdiği yer, viraj.

Örnek: Dönemece hızlı giren otomobil takla attı.

Dönmek

1- (Fiil) Kendi ekseni üzerinde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek.

Örnek: Dünya, Güneş'in etrafında dönüyor.

2- (Fiil) İnanç, din veya düşüncesini değiştirmek.

Örnek: Kararından dönen adama herkes tepki gösterdi.

Dönüşmek

1- (Fiil) Bir biçimden, bir durumdan başka bir biçime veya duruma geçmek, tahavvül etmek.

Örnek: Şehriyeyi ısıtınca kahverengine dönüştü.

Döşeme

1- (İsim) Yapılarda taban üzerine döşenen tahta vb. kaplama.

Örnek: Döşemeye çamurlu ayakkabıyla basmayalım.

Dram

1- (İsim) Sahnede oynanmak için yazılmış oyun, drama.

Örnek: Bu akşam tiyatrodaki oyun drammış.

2- (İsim) Acıklı olay.

Örnek: Yaşananlar tek kelimeyle bir dramdı.

Dramatik

1- (Sıfat) Acıklı.

Örnek: Dramatik sorunlar yaşayan aileye yardım edildi.

2- (Sıfat) Sahne oyununa özgü olan.

Örnek: Tiyatroda dramatik gösterisiyle bizi büyüleyen oyuncu ayakta alkışlandı.

Dua

1- (İsim) Tanrı'ya yalvarma, yakarış için söylenen dinî metin.

Örnek: Yatmadan önce her gece dua ederim.

Duman

1- (İsim) Bir maddenin yanması ile çıkan ve içinde katı zerrelere buğu bulunan değişik renklerde gaz.

Örnek: Sobadan çıkan duman tüm odayı sardı.

2- (İsim) Kötü, yaman.

Örnek: Başında bir duman, elinde bir telefon, düşünüp duruyordu.

Durak

1- (İsim) Tren, tramvay, otobüs, minibüs vb. genel taşıtların durmak zorunda olduğu veya durabileceği yer.

Örnek: Otobüs durağında yolcular bekliyor.

2- (İsim) Kısa bir süre konaklanacak, durulacak yer.

Örnek: Yolculuk esnasında küçük bir durakta kısa mola verdik.

Durum

1- (İsim) Bir şeyin içinde bulunduğu koşulların hepsi, vaziyet, hâl, keyfiyet, mevki, pozisyon.

Örnek: Küçük çocuğun kötü durumunu gören arkadaşları şaşkına döndü.

2- (İsim) Bireyin toplum içindeki ilişkileriyle belirlenen yeri.

Örnek: O, toplum içerisinde saygın durumdadır.

Duruş

1- (İsim) Durma işi.

Örnek: Komutanı gören askerler duruşunu düzeltti.

Duvak

1- (İsim) Gelinin başını, bazen de yüzünü örten dantel veya tül den örtü.

Örnek: Gelinin duvağı en az beş metre uzunlukta idi.

Duvar

1- (İsim) Bir yapının yanlarını dışa karşı koruyan, iç bölümlerini birbirinden ayıran, taş, tuğla vb. gereçlerden yapılan veya örülen dikey düzlem.

Örnek: Binanın duvarını mavi renge boyadık.

2- (İsim) Engel.

Örnek: Tüm duvarları aşip sonunda zafere ulaşmıştı.

Duyarlı

1- (Sıfat) Dış etkenlere karşı duyarlılığı olan, duygun, hassas.

Örnek: Çevreye duyarlı insanlara ihtiyacımız var.

Duyarsız

1- (Sıfat) Duyarlı olmayan.

Örnek: Çevre kirliliğine duyarsız kalamayız.

Duygu

1- (İsim) Duyularla algılama, his.

Örnek: Bütün kararlarını duygularına göre alırdı.

Duygusal

1- (Sıfat) Duygularla ilgili, duygulara dayanan, hissî.

Örnek: Duygusal bağlamda birtakım sıkıntılar yaşıyordu.

2- (Sıfat) Duygunun ağır bastığı, duygunun aşırı etkilediği (eser veya insan).

Örnek: Her sorun karşısında duygusal davranamayız.

Duygu sömürüsü

1- (İsim) Karşısındaki kişinin kendisine acımasını ve istediğini yapmasını sağlamak amacıyla sergilenen davranışlar bütünü.

Örnek: Arkadaşlarına duygu sömürüsü yaparak onları kandırdı.

Duyuru

1- (İsim) Herhangi bir olguyu, bir işi, bir durumu duyurmak için yayımlanan yazılı veya sözlü haber, ilan.

Örnek: Televizyondaki duyuruya insanlar kayıtsız kalmadı.

Düdük

1- (İsim) İçinden hava veya buhar geçirildiğinde keskin ses çıkaran ve işaret vermek için kullanılan araç.

Örnek: Düdük sesi duyuldu ve yarış başladı.

Düğün

1- (İsim) Evlenme veya sünnet dolayısıyla yapılan tören, eğlence, cemiyet.

Örnek: Düğünde izdiham yaşandı.

Dükkân

1- (İsim) Esnafın perakende satış yaptığı, küçük zanaat sahiplerinin çalıştıkları yer.

Örnek: Küçük çocuk tatillerde dükkânda çalışıyordu.

Dünya

1- (İsim) Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü.

Örnek: Dünya'nın yuvarlak olduğu bir gerçektir.

2- (İsim) Herkes.

Örnek: Afrika'daki yoksulluğun önlenmesi için tüm dünya yardım etti.

Dürüst

1- (Sıfat) Sözüde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru (kimse).

Örnek: Her zaman dürüst bir kişiliğe sahiptir.

Dürüstlük

1- (İsim) Doğruluk.

Örnek: Bu zamanın insanlarında dürüstlük çok zor bulunur.

Düş

1- (İsim) Uyurken zihinde beliren olayların, düşüncelerin bütünü, rüya.

Örnek: Tüm gece çeşitli düşler gördüm.

2- (İsim) Gerçek olmayan şey, imge.

Örnek: Düşlerinin gerçekleşmesi için gece gündüz çalışıyordu.

Düşkün

1- (Sıfat) Bir şeye kendini aşırı vermiş olan, çok bağlı, âşıklı, tutkun.

Örnek: Müziğe olan düşkünlüğü küçük yaşlarda başlamıştı.

2- (Sıfat) Geçim sıkıntısına düşmüş.

Örnek: Düşkün ailelere yardım edildi.

Düşman

1- (İsim) Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, yağı, hasım, antagonist, dost karşıtı.

Örnek: Düşmana karşı açılan savaşı biz kazandık.

2- (İsim) Bir şeyi büyük ölçüde kullanıp tüketen kimse.

Örnek: Telefon düşmanı oğlumuz, yeni bir tane daha istiyor.

Düşmek

1- (Fiil) Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek.

Örnek: Ağaçtan yere elma düştü.

2- (Fiil) Eksilmek.

Örnek: Kaybeden oyuncular takımdan çıkınca sayı git gide düştü.

Düşük

1- (İsim) Yaşayabilecek duruma gelmeden doğan yavru, ceninisakıt, bağan, sakıt.

Örnek: Kedimiz düşük yaptı.

2- (Sıfat) Az.

Örnek: Düşük miktarda parayla geçinmek çok zor oluyor.

Düşünce

1- (İsim) Uzay ve zamanın ötesinde, öznenin dışında, kendiliğinden var olan, duyularla değil, yalnızca ruhen algılanabilen asıl gerçeklik, mütalaa, fikir, ide, idea.

Örnek: Bu alanda yeni düşüncelere açığız.

2- (İsim) Tasa, kaygı, sıkıntı.

Örnek: Bize söylemese de beyninde hep bir düşünce vardı.

Düşünceli

1- (Sıfat) Düşünerek davranan, anlayışlı.

Örnek: Düşünceli tavırlarıyla herkesin gönlünü fethetti.

2- (Sıfat) Kaygılı, tasalı.

Örnek: Bugünlerde pek bir düşünceli görünüyorsun.

Düşünmek

1- (Fiil) Aklından geçirmek, göz önüne getirmek.

Örnek: Senin de partiye katılacağını düşünmüştüm.

2- (Fiil) Tasalanmak, kaygılanmak.

Örnek: Her gece oturup senin sağlığını ilgili düşünürdü.

Düşüş

1- (İsim) Düşme işi.

Örnek: Çocuğun ağaçtan düşüşü herkesi telaşa soktu.

Düzeltilmek

1- (Fiil) Düzgün duruma getirmek.

Örnek: Kıyafetini düzelttikten sonra müdürün odasına girdi.

2- (Fiil) Yanlıştan kurtarmak, tashih etmek.

Örnek: Sınavda yapılan hataları hep birlikte düzelttik.

Düzen

1- (İsim) Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan durum, uyum, nizam, sistem.

Örnek: Okulun düzenini bozan öğrenciler cezalandırıldı.

2- (İsim) Dolap, hile.

Örnek: Bu işte de bir düzen var ama anlayamadım.

Düzenlemek

1- (Fiil) Düzenli, düzgün duruma getirmek, düzen vermek, tanzim etmek.

Örnek: Kitaplığını düzenledikten sonra dışarı çıkabilirsin.

2- (Fiil) Yapmak, hazırlamak.

Örnek: Doğum günü için parti düzenledi.

Düzenli

1- (Sıfat) Düzeni olan, yerli yerinde, kararlı, tertipli, muntazam.

Örnek: Düzenli çalışırsan başarırsın.

Düzey

1- (İsim) Bir yüzeyin veya bir noktanın yüksekliğindeki yatay sınır, seviye.

Örnek: Yüksek düzeyden atlayınca bacağını kırdı.

2- (İsim) Bir nesnenin, bir kimsenin başka nesnelere veya kimselere göre olan değer ve yücelik derecesi, seviye.

Örnek: Onun başarı düzeyi diğerlerine nazaran oldukça yüksekti.

Düzgün

1- (Sıfat) Doğru ve pürüzsüz, muntazam.

Örnek: Yatağını düzgün bırakmıştı.

2- (Sıfat) İyi

Örnek: Ödevini düzgün yapmışsın.

Ebru

1- (İsim) Kâğıt süslemeciliğinde kitre, kola vb. yapıştırıcılarla yoğunlaştırılmış su üzerine, neft yağı ile sulandırılmış yağlı boya damlatılarak yapılan ve kâğıda geçirilen süs.

Örnek: Sınıftaki gençler ebru sanatıyla ilgileniyor.

Eczacı

1- (İsim) Eczacılık fakültesinden mezun olarak eczacılık mesleğini yapmaya hak kazanmış kimse.

Örnek: Büyüyünce eczacı olmak istiyor.

Eczane

1- (İsim) İlaçların hazırlandığı veya hazır ilaçların satıldığı yer.

Örnek: Eczaneye ilaç almaya gittim.

Edinmek

1- (Fiil) Kendini bir şeye sahip kılmak, kendine sağlamak, elde etmek, iktisap etmek.

Örnek: Yeni çıkan kitabı bir türlü edinemedim.

Editör

1- (İsim) Yayımcı.

Örnek: Okuduğun kitabın editörü benim hocamdı.

2- (İsim) Yazıları yeniden düzenleyerek yayıma hazırlayan kimse.

Örnek: Yayınevinde editör olarak çalışıyordu.

Efsane

1-(İsim) Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye, söylence.

Örnek: Köyde eskiden beri anlatılan bir efsane vardı.

2- (İsim) Olağanüstü bir başarı elde etmiş kimse, kurum vb.

Örnek: Şehir merkezindeki bu dönerci tam bir efsaneydi.

Egzersiz yapmak

1- (Fiil) Alıştırma yapmak.

Örnek: Öğrenciler sınavdan önce egzersiz yaptı.

2- (Fiil) Sağlıklı yaşam için spor yapmak.

Örnek: Sağlıklı kalmak için her akşam spor egzersizi yapardı.

Eğilim

1- (İsim) Bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelme, meyil, temayül.

Örnek: Onun edebiyata olan eğilimi öğretmenin teşvikiyle oldu.

Eğilmek

1- (Fiil) Bir yana doğru eğik duruma gelmek.

Örnek: Yere eğilmiş taş topluyordu.

2- (Fiil) Başkasının baskısını veya egemenliğini benimsemek, kabul etmek.

Örnek: Diğerlerinin karşısında eğilmeyen çocuk ağzına geleni söyledi.

Eğitim

1- (İsim) Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye.

Örnek: Eğitim, ailede başlar ve okulda devam eder.

Eğitmen

1- (İsim) Eğitim işiyle uğraşan kimse.

Örnek: Eğitimcilerimizin hepsi yüksek lisans yapmıştır.

Eğlence

1- (İsim) Neşeli ve hoşça vakit geçiren şey.

Örnek: Yarın akşam evde eğlence düzenliyoruz.

Eğlenceli

1- (Sıfat) Eğlendiren, hoşça giden.

Örnek: Bahçede eğlenceli bir gün geçirdiler.

Eğlenmek

1- (Fiil) Neşeli, hoşça vakit geçirmek.

Örnek: Kahvaltıda hep beraber bolca eğlendik.

2- (Fiil) Bir kimsenin herhangi bir kusuru veya zayıf noktası ile alay etmek.

Örnek: Hatalarını bulup onunla eğleniyordu.

Eğmek

1- (Fiil) Düz olan bir şeyi eğik duruma getirmek.

Örnek: Kalem eğince kırıldı.

Eğri

1- (Sıfat) Doğru veya düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, çarpık, münhani, doğru karşıtı.

Örnek: Eğri çizdiği çizgileri öğretmeni düzelitti.

Ejder

1- (İsim) Ejderha.

Örnek: Dizideki ejderhalar ağızdan ateş çıkartıyor.

Ekleme

1- (Fiil) Bir şeyi ekle tamamlamak, ulamak, ilave etmek.

Örnek: Köpek kulübesine kapı ekledik.

2- (Fiil) Bir şeyi ek olarak kullanmak.

Örnek: Bavuluna eski ayakkabılarını da ekledi.

Ekmek

1- (İsim) Tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, sacda veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek, nan, nanişiz.

Örnek: Fırında ekmek pişiriyoruz.

2- (İsim) İnsanı geçindirecek iş, kazanç.

Örnek: Ekmeğini hamallık yaparak kazanıyordu.

Ekmek aslanın ağzında

1- "geçim sağlayacak bir iş bulmak ve para kazanmak kolay değildir" anlamında kullanılan bir söz.

Örnek: Bu devirde geçinmek çok zor olduğundan ekmek aslanın ağzındadır diyebiliriz.

Ekonomi

1- (İsim) İnsanların yaşayabilmek için üretme, ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü, iktisat.

Örnek: Ekonomideki iyileşme sürüyor.

Ekonomik

1- (Sıfat) Ekonomi ile ilgili olan, iktisadi.

Örnek: Ekonomik konularda bir bilene danışmalısın.

2- (Sıfat) Az masraflı, hesaplı, iktisadi.

Örnek: Bu marketteki fiyatlar oldukça ekonomik.

Eksi

1- (İsim) Çıkarma işleminde - işaretinin adı, nakıs.

Örnek: Üç eksi bir, ikiye eşittir.

2- (İsim) Eksiklik.

Örnek: Futbol takımında iki eksi var.

Eksik

1- (Sıfat) Bir bölümü olmayan, noksan, natamam.

Örnek: Sınıfta dört öğrenci eksik durumdaydı.

2- (İsim) İhtiyaç duyulan şey.

Örnek: Yemeğin tuzu eksikti.

Eksiklik

1- (İsim) Eksik olma durumu, eksik olan miktar, noksan, nakisa, fıkdan.

Örnek: Senin eksikliğini eve gidince hissettim.

Elbette

1- (Zarf) Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz, elbet.

Örnek: Elbette, çalışan her zaman kazanmaya yakındır.

Elbise

1- (İsim) Giysi.

Örnek: Düğün için yeşil elbise almıştı.

El çantası

1- (İsim) İçine özel eşya konulan, günlük işlerde veya kısa gezilerde kullanılan çanta.

Örnek: Genç kız el çantasını parkta kaybetti.

Elçi

1- (İsim) Bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse, sefir.

Örnek: Ülkemiz yeni kurulan ülkeye elçi gönderdi.

2- (İsim) Bir uzlaşma sağlamak veya iş bitirmek için birinin yanına gönderilen kimse.

Örnek: İki tarafı uzlaştıracak bir elçiye ihtiyaç var.

Elde etmek

1- (Fiil) Bir şeye sahip olmak.

Örnek: Çok çalışarak yüksek notlar elde etti.

2- (Fiil) Bir kimseyi kendi hizmetine almak veya kendinden yana çekmek.

Örnek: Arkadaşlarını kandırarak onları elde etti.

Elektrik

1- (İsim) Maddenin elektron, pozitron, proton vb. parçacıklarının hareketleriyle ortaya çıkan enerji türü.

Örnek: Elektriği en iyi bakır iletir.

2- (İsim) Çarpıcılık, cazibe, canlılık.

Örnek: Bu kızda tuhaf bir elektrik var.

Elektronik

1- (İsim) Serbest elektronların etkisiyle oluşan olayları inceleyen bilim dalı.

Örnek: Elektronik cihazları okula getirmek yasaktır.

Elektronik posta

1- (İsim) Bilgisayarlar veya bir ağ içindeki belli gönderim merkezleri arasında elektronik bilgi iletişimi, elmek, e-posta.

Örnek: Şikâyette bulunmak için mağazaya elektronik posta gönderdim.

Eleman

1- (İsim) Bir toplulukta çalışan insanların her biri.

Örnek: Markette eleman sıkıntısı yaşıyor.

Elenme

1- (İsim) Elenmek işi.

Örnek: Favori sporcumuzun elenmesiyle tüm moraller bozuldu.

Eleştiri

1- (İsim) Bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit.

Örnek: Düğüne uygun kıyafetle gelmeyen kadın eleştiriye maruz kaldı.

2- (İsim) Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle değerlendirerek anlaşılmasını sağlamak amacıyla yazılan yazı türü, tenkit, kritik.

Örnek: Gazetedeki eleştiri yazılarını okuduk.

Eleştirmek

1- (Fiil) Bir düşünceyi, bir eseri, bir yargıyı inceleyerek doğruluk veya yanlışlığını ortaya çıkarmak ve gerçek değerini belirtmek, tenkit etmek.

Örnek: Yazarın yeni romanını sert bir dille eleştirdiler.

El ilanı

1- (İsim) El ile dağıtılan yazılı duyuru.

Örnek: Sokakta el ilanı dağıtarak geçimini sağlıyordu.

Elips

1- (İsim) Bütün noktalarının belirli iki ayrı noktaya olan uzaklıklarının toplamı birbirine denk olan kapalı eğri.

Örnek: Dünya elips bir şekle sahiptir.

Elmas

1- (İsim) Yerin derinliklerinde bulunan, billurlaşmış arı karbon.

Örnek: Elmas madenlerine karşı tepki yağıyor.

2- (İsim) Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş.

Örnek: Kocası ona elmas yüzük almış.

Elma şekeri

1- (İsim) Boya katılmış şeker pekmezinin batırılarak şekerlenen ve çubuğa takılarak satılan elma.

Örnek: Elma şekeri verilen çocuk mutluluktan havaya uçtu.

El öpmek

1- (Fiil) Yaşlı veya saygı gösterilmesi gereken kimselerin sağ elinin üstünü önce dudağa, sonra alna götürmek.

Örnek: Bayramda yaşlıların elini öptük.

El sanatları

1- (İsim) El tezgâhlarında bir yardımcı araç kullanarak yapılan işlerin hepsi.

Örnek: El sanatları sergisine yoğun ilgi vardı.

Elverişli

1- (Sıfat) Uygun, müsait.

Örnek: Piknik yapmak için elverişli bir zaman bulamadık.

Elverişsiz

1- (Sıfat) Uygun olmayan, uygun gelmeyen.

Örnek: Elverişsiz bir ortamda ders çalışmam.

Emanet

1- (İsim) Birine geçici olarak bırakılan ve teslim alınan kişice korunması gereken eşya, kimse vb., inam, vedia.

Örnek: Çiçeklerini komşusuna emanet etti.

2- (İsim) Can, ruh.

Örnek: Tanrı bize verdiği emaneti bir gün alacaktır.

Emek

1- (İsim) Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü, zahmet.

Örnek: Pastayı hazırlarken çok emek sarf ettiler.

Emek vermek

1- (Fiil) Bir şeyin meydana gelmesi için özenli bir biçimde ve çok çalışmak.

Örnek: Çocuğunu bakıp, büyütmüş ve onun geleceği için birçok emek vermişti.

Emekli

1- (İsim) Belirli bir süre çalıştıktan sonra kanunlar gereği işi ile ilgisi kesilerek kendisine aylık bağlanmış olan kimse, tekaüt.

Örnek: Yıllarca çalışan polis memuru geçen ay emekli oldu.

Emir

1- (İsim) Buyruk, komut, talimat, ferman.

Örnek: Komutanın verdiği emir yerine getirildi.

Emlak

1- (İsim) Ev, arsa, bahçe vb. taşınamayan mal ve mülklerin ortak adı, taşınmazlar, gayrimenkul.

Örnek: Ev satın almak için emlak ofisine gittiler.

Emlakçı

1- (İsim) Emlak alıp satma işiyle geçinen kimse.

Örnek: Evin fiyatı konusunda emlakçı ile anlaşamadık.

Empati

1- (İsim) Duygudaşlık.

Örnek: Toplumdaki sorunları empati yaparak çözmeliyiz.

Endişelenmek

1- (Fiil) Tasalanmak, kaygılanmak.

Örnek: Gece boyunca eve gelmeyen çocuğu için endişelenmişti.

Endişeli

1- (Sıfat) Endişesi olan.

Örnek: Sınava geç kaldığı için endişeliydi.

Endüstri

1- (İsim) Sanayi.

Örnek: Endüstri alanındaki gelişmeler gün geçtikçe artmakta.

Enerji

1- (İsim) Maddede var olan ve ısı, ışık biçiminde ortaya çıkan güç, erke.

Örnek: Atom bombasının yaydığı büyük enerji çevre felaketine yol açtı.

2- (İsim) Organların çalışabilmesi ve vücut ısısının sürdürülebilmesini sağlayan besin öğelerinin oluşturduğu güç.

Örnek: Sağlıklı beslenerek enerjini artırabilirsin.

Enerjik

1- (Sıfat) Güçlü ve hareketli, aktif.

Örnek: Yeteri kadar uyuyan adam yataktan enerjik kalktı.

Enflasyon

1- (İsim) Pahalılık.

Örnek: Artan enflasyon oranı memurun cebini yaktı.

Engel

1- (İsim) Bir şeyin gerçekleşmesini önleyen sebep, mâni, mahzur, müşkül, pürüz, handikap.

Örnek: Çamurlu ayaklarıyla eve girmeye çalışan çocuk annesinin engeliyle karşılaştı.

2- (İsim) Herhangi bir yolu kapamak için konulan nesne, bariyer.

Örnek: Araçları yavaşlatmak için yollara engel konuldu.

Engellemek

1- (Fiil) Bir şeyin gerçekleşmesini veya yapılmasını önlemek.

Örnek: Bebeğin beşikten düşmesini son anda engelledik..

Engelli

1- (Sıfat) Vücudunda eksik veya kusuru olan.

Örnek: Engelli insanlar için ayrılmış yere park edemezsiniz.

Enstrüman

1- (İsim) Çalgı.

Örnek: Herhangi bir enstrüman çalmayı bilen var mı?

Entrika

1- (İsim) Bir işi sağlamak veya bozmak için girişilen gizli çalışma, oyun, dolap, düzen, dalavere, desise, hile, dek.

Örnek: Yarışmayı kazanabilmek için türlü entrikalar çeviriyordu.

Epey

1- (Zarf) Az denmeyecek kadar, oldukça, hayli, epeyi, epeyce, epeyce.

Örnek: Ödevimi bitirmek epey zaman aldı.

Erişim

1- (İsim) Erişme işi.

Örnek: İnternet erişimi şu anda sağlanamıyor.

2- (İsim) Belli iki yer arasında gidip gelebilme, ulaşım, muvasala.

Örnek: Komşu köye erişim dolmuşla sağlanıyor.

Erkek

1- (İsim) Yetişkin adam, bay, er kişi.

Örnek: Erkekler bahçede futbol oynuyordu.

Erkeksi

1- (Sıfat) Erkeği andıran, erkeğe benzeyen, erkek gibi, erkeğimsi, maskülen.

Örnek: Kadının erkeksi hareketlerini herkes gülünç buldu.

Erken

1- (Zarf) Vaktinden önce, alışılan zamandan önce, er, geç karşıtı.

Örnek: En önde oturmak için sınıfa erken geldim.

2- (Zarf) Sabahın ilk saatlerinde.

Örnek: Annem her sabah erken kalkıp bize kahvaltı hazırlar.

Erozyon

1- (İsim) Yer kabuğunu oluşturan kayaçların, başta akarsular olmak üzere türlü dış etmenlerle yıpratılıp yerinden koparılarak eritilmeleri veya bir yerden başka bir yere taşınması olayı, aşınma, aşınım, itikâl.

Örnek: Erozyonu önlemek için Çevre Bakanlığı önlem almayı planlıyor.

Ertelemek

1- (Fiil) Sonraya bırakmak, tehir etmek, tecil etmek, talik etmek.

Örnek: Hocamız yarınki sınavı haftaya erteledi.

Eser

1- (İsim) Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt.

Örnek: Konferansta yeni eserini tanıtan sanatçıya övgü yağdı.

Esinlenmek

1- (Fiil) Bir şeyden ilham almak, içine doğmak, mülhem olmak.

Örnek: Çevremdeki zor yaşam şartlarından esinlenerek bir roman yazdım.

Esirgemek

1- (Fiil) Korumak, himaye etmek, vikaye etmek.

Örnek: Allah'ım sizi bütün kötülüklerden esirgesin.

2- (Fiil) Bir şeyi yapmaktan veya vermekten kaçınmak.

Örnek: Paylaşmayı sevmeyen, malını herkesten esirgeyen birisiydi.

Eski

1- (Sıfat) Çoktan beri var olan, üzerinden çok zaman geçmiş bulunan, yeni karşıtı.

Örnek: Eski eşyalarını çöpe attı.

2- (İsim) Çok kullanmaktan yıpranmış, harap olmuş şey.

Örnek: Eskilerini geri dönüşüme verdi.

Eskrim

1- (İsim) Dürtücü kılıç, kesici kılıç ve delici kılıç adı verilen silahlarla yapılan spor, kılıç oyunu.

Örnek: Eskrim alanında Türkiye birincisi oldu.

Esnaf

1- (İsim) Küçük sermaye ve zanaat sahibi.

Örnek: Küçük esnaf, büyük marketler karşısında eziliyor.

Esnek

1- (Sıfat) Bir dış gücün etkisi altında uzama, kısalma, eğilme vb. biçim değişikliklerine uğradıktan sonra, etkinin kalkmasıyla eski biçimini alabilme özelliğinde olan, elastik, elastiki.

Örnek: Yeni aldığım pantolonun oldukça esnek bir yapısı var.

2- (Sıfat) Değişik yorumlara elverişli.

Örnek: Bu soruya esnek cevaplar verilebilir.

Estetik

1- (İsim) Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bedii, bediiyat.

Örnek: Sanatta estetiği amaç edinmiş kişiler sempozyumda bir araya geldi.

2- (Sıfat) Kusurlu bir organı düzeltmek veya güzelleştirmek amacıyla uygulanan (yöntemler).

Örnek: Burnunu düzeltmek için estetik cerraha başvurdu.

Eş

1- (İsim) Birbirinin aynı olan veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri, benzeri.

Örnek: Terliğinin eşini kaybeden çocuk ağlıyordu.

2- (İsim) Karı kocadan her biri, hayat arkadaşı, refik, refika.

Örnek: Eşimle tatile gideceğiz.

Eşarp

1- (İsim) Başörtüsü.

Örnek: Eşarbını bağlayıp sokağa çıktı.

Eşek

1- (İsim) Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakağan, uzun kulaklı (Equus asinus).

Örnek: Yolda başıboş gezen eşek anıarak ilerliyordu.

Eşlik etmek

1- (Fiil) Bir solist, bir çalgı veya orkestra ile birlikte müzik icra etmek, refakat etmek.

Örnek: Ünlü sanatçı şarkısını söylerken hep birlikte ona eşlik ettik.

2- (Fiil) Beraberinde gitmek, arkadaşlık etmek, refakat etmek.

Örnek: Bakkala giderken bana eşlik eder misin?

Eşsiz

1- (Sıfat) Eşi benzeri olmayan veya eşi benzeri görülmemiş olan.

Örnek: Genç kız eşsiz bir güzelliğe sahipti.

2- (Sıfat) Eş bulamamış, eşinden ayrılmış veya yanında eşi olmayan.

Örnek: Bu yaşına kadar evlenmektense eşsiz kalmayı tercih etmiş.

Eşya

1- (İsim) Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir cansız nesnelere.

Örnek: Yeni evlenen çift ev eşyası almaya gitti.

Etap

1- (İsim) Aşama.

Örnek: Yarışmanın ilk etabı tamamlandı.

Etiket

1- (İsim) Bir malın tür, miktar, fiyat vb. nitelikleri veya kitap, defter vb. şeylerin kime ait olduğunu belirtmek için üzerlerine konulan küçük kâğıt.

Örnek: Aldığınız ürünün etiketine bakın.

Etki

1- (İsim) Bir kimse veya nesnenin başka bir kişi veya şey üzerindeki gücü, tesir.

Örnek: İlacın etkisinden hâlen kurtulamadım.

Etkilemek

1- (Fiil) Etkiye uğratmak, tesir etmek.

Örnek: Akşam izlediğimiz film beni çok etkiledi.

2- (Fiil) Karşısındaki kişiyi kendi duygu ve istekleri doğrultusuna yöneltmek.

Örnek: Konuşmasıyla birçok kişiyi etkilemişti.

Etkilenmek

1- (Fiil) Etkiye uğramak, müteessir olmak.

Örnek: Dersteki başarısından çok etkilendim.

Etkileyici

1- (Sıfat) Etkileyebilecek özellikte olan, karizmatik.

Örnek: Patronumuz toplantıda etkileyici bir konuşma yaptı.

Etkinlik

1- (İsim) İnsanın çevresiyle arasındaki ilişkileri düzenleyen her türlü eylemi.

Örnek: İşten sonra hep birlikte etkinlik yapacağız.

Etmek

1- (Fiil) Bir işi yapmak.

Örnek: Ettiğin kötülükler bir gün seni bulacaktır.

2- (Fiil) "İyi, kötü" zarflarıyla birlikte davranmak.

Örnek: Yemeği erken yaparak iyi etmişsin.

Ev

1- (İsim) Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı.

Örnek: Köye ev yaptırdık.

2- (İsim) Aile.

Örnek: Nişana bizim ev de davet edildi.

Evhamlı

1- (Sıfat) Kuruntulu.

Örnek: Her şeyin düzeleceğini bilmene rağmen evhamlı hareketler sergiliyorsun.

Evlat

1- (İsim) Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk.

Örnek: Üç tane evladım var.

Evlathık

1- (İsim) Küçük yaşta eve alınıp yetiştirilen kimse.

Örnek: Seneler sonra öğrendim ki ben evlatlıkmışım.

Evlenmek

1- (Fiil) Erkekle kadın, aile kurmak için yasaya uygun olarak birleşmek, izdivaç etmek.

Örnek: Genç çift evlenmek için nikâh dairesine başvurdu.

Evlilik

1- (İsim) Evli olma durumu.

Örnek: Evlilik düşünen gençler ailelerine durumu bildirdi.

Evren

1- (İsim) Gök varlıklarının bütünü, kâinat, cihan, âlem, kozmos.

Örnek: Evrende birçok varlık mevcuttur.

Evrensel

1- (Sıfat) Bütün insanlığı ilgilendiren, âlemşümul, cihanşümul, universal.

Örnek: Müzik evrenseldir.

Evrım

1- (İsim) Zaman içinde birdenbire olmayan, kesintisiz, niteliksel ve niceliksel gelişme süreci.

Örnek: Bazı balık türlerinin zamanla evrim geçirdiği düşünülüyor.

Eyalet

1- (İsim) Çoğunlukla valilerce yönetilen ve yönetim bakımından bir tür bağımsızlığı olan yönetim bölgesi.

Örnek: Amerika'da bir eyalette arabada su içmek yasaklanmış.

Eylem

1- (İsim) Eyleme işi, fiil, hareket, aksiyon.

Örnek: Sınıfta kötü örnek oluşturan eylemlerine bir son vermelisin.

2- (İsim) Bir durumu değiştirme veya daha ileriye götürme yönünde etkide bulunma çabası.

Örnek: Sokakta başlayan eylem karakolda son buldu.

Ezberlemek

1- (Fiil) Bir şeyi olduğu gibi akılda tutmak, ezber etmek, hıfzetmek.

Örnek: Şiirin tüm mısralarını ezberlemişti.

Faiz

1- (İsim) İşletmek için bir yere ödünç verilen paraya karşılık alınan kâr, getiri, ürem, nema.

Örnek: Parasını faiz hesabına yatırdı.

Fakat

1- (Bağlaç) Ancak, ama, lakin.

Örnek: İsteddiğini yiyebilirsin. Fakat abartmamalısın.

Fakir

1- (Sıfat) Geçimini güçlkle sağlayan, yoksul, fukara, zengin karşıtı.

Örnek: Fakir ailelere devlet yardımında bulunuyor.

2- (Sıfat) Olması gerekenden az.

Örnek: Pastanın kakaosu biraz fakir kalmış.

Faks

1- (İsim) Belgegeçer.

Örnek: Nüfus cüzdanı fotokopisini faks ile okula gönderdi.

Faktör

1- (İsim) Etmen.

Örnek: İlacın etkisini engelleyen birçok faktör bulunmaktadır.

Fakülte

1- (İsim) Bir üniversitenin, öğrenim alanı veya uzmanlık konusu bakımından ayrılmış kollarından her biri.

Örnek: Mezun öğrenciler fakülteyi ziyarete geldi.

Fanatik

1- (Sıfat) Bağnaz.

Örnek: Futbol fanatikleri civardaki dükkânlara zarar verdi.

Fanatizm

1- (İsim) Bağnazlık.

Örnek: Bu takımı desteklesem de aşırı fanatizme karşıyım.

Fark atmak

1- (Fiil) İleri gitmek, çok üstün gelmek.

Örnek: Araba yarışında hızla ilerleyenler geridekilere fark attı.

Fark etmek

1- (Fiil) Görmek, seçmek.

Örnek: Kalabalığın içerisinde seni fark edemedim.

2- (Fiil) Anlamak, sezmek.

Örnek: Onun da bu işte gönüllü olduğunu fark etmiştim.

Farkında olmak

1- (Fiil) Görülmesi veya bilinmesi gereken şeylerden haberi bulunmak, kavranması gereken bir şeye dikkat etmek.

Örnek: Farkında olmadan seni kırdığım için üzgünüm.

Farklı

1- (Sıfat) Farklı olan, aralarında fark bulunan, değişik, ayrımlı.

Örnek: Diğerlerinden farklı bir yapıtı ortaya koymuştu.

Farklılık

1- (İsim) Farklı olma durumu, ayrımlılık, başkalık.

Örnek: Bugün bende bir farklılık görüyor musunuz?

Farsça

1- (İsim) İran devletinin resmî dili, Acemce.

Örnek: Farsça kitapları çeviri bürosuna gönderdik.

Fasulye

1- (İsim) Fasulyegillerden, barbunya, çalı, ayşekadın, horoz vb. türleri bulunan bitki (Phaseolus vulgaris).

Örnek: Kuru fasulye yemeği Türkiye’de çok sevilir.

Fatura

1- (İsim) Satılan bir malın cinsini, miktarını ve fiyatını bildirmek için satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası.

Örnek: Su faturasını ödemeyi unutmuşum.

Faydalanmak

1- (Fiil) Yararlanmak.

Örnek: Elmayı kesmek için bıçaktan faydalandı.

Fazla

1- (Sıfat) Gereğinden, alışılmıştan çok, aşırı olan, ziyade.

Örnek: Çorbayı fazla yapmışım.

2- (Zarf) Gereksiz, yersiz bir biçimde.

Örnek: Çok fazla konuşuyor, herkesin başını ağrıtyordu.

Federasyon

1- (İsim) Savunma ve dış politika alanında dayanışma amacıyla birden fazla devletin bir birlik devleti içinde birleşmesi.

Örnek: Rusya Federasyonu bu yıl yarışmalara katılmayacak.

2- (İsim) Aynı alandaki çeşitli kuruluşları bir arada toplayan dayanışma birliği.

Örnek: Yurt dışındaki Türkler dayanışma amaçlı federasyon kurdu.

Felaket

1- (İsim) Büyük zarar, üzüntü ve sıkıntılara yol açan olay veya durum, yıkım, bela.

Örnek: Deprem felaketinde birçok insan evsiz kaldı.

2- (Sıfat) Çok kötü.

Örnek: Felaket derecede yağmur yağdı.

Felç

1- (İsim) İnme.

Örnek: Yüz felci geçiren kadın tedavi görmeye devam ediyor.

Felsefe

1- (İsim) Varlığın ve bilginin bilimsel olarak araştırılması.

Örnek: Felsefe dersi sayesinde etik kurallarını daha iyi anladım.

2- (İsim) Dünya görüşü.

Örnek: Onun felsefesine göre borç zamanında ödenmeli.

Fen

1- (İsim) Fizik, kimya, matematik ve biyolojiye verilen ortak ad.

Örnek: Fen dersinden kalan öğrenciler telafi sınavına girecek.

2- (İsim) Bilim, bilgi.

Örnek: Fen alanında ülke olarak biraz geri durumdayız.

Fermuar

1- (İsim) Giysi, çanta vb. yerlerde kullanılan, karşılıklı dişler ve bunların üzerinde yürüyen kapaticıdan oluşan düzeneğe, cırcır, carcur.

Örnek: Cüzdanın fermuarını açık unutunca bütün bozuk paralar yere saçıldı.

Festival

1- (İsim) Dönemi, yapıldığı çevre, katılanların sayısı veya niteliği programla belirtilen ve özel önemi olan sanat gösterisi.

Örnek: Köyümüzdeki festivale rekor katılım gerçekleşti.

2- (İsim) Düzensiz toplantı, curcuna.

Örnek: Üst komşunun evinde festival var sanırım.

Fırçalamak

1- (Fiil) Temizlemek veya parlatmak için fırça ile sürtmek.

Örnek: Her sabah kahvaltıdan sonra dişlerini fırçalamalısın.

2- (Fiil) Bir kimseyi çok azarlamak, fırça çekmek.

Örnek: Eve geç gelen çocuğu babası fırçaladı

Fırın

1- (İsim) İçinde genellikle odun yanan, her yanda aynı derecede ısı oluşturarak ekmek, pasta vb. pişirmeye yarayan, tavanı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak.

Örnek: Fırında kek pişiriyorum.

2- (İsim) Ekmek, pasta vb.nin pişirildiği ve satıldığı dükkân.

Örnek: Çocuğu fırına ekmek almaya gönderdim.

Fırsat

1- (İsim) Herhangi bir şey için en uygun zaman, uygun durum veya şart, vesile, okazyon.

Örnek: Mağazadaki indirim fırsatından yararlandım.

Fırtına

1-(İsim) Rüzgâr çizelgesinde hızı 34-40 deniz mili olan ve kuvveti 8 ile gösterilen, yağmur ve kasırga getiren çok güçlü rüzgâr.

Örnek: Meteorolojiye göre bu gece fırtına bekleniyor.

2- (İsim) Karşıt düşünce veya durumların yarattığı karışıklık, sıkıntı.

Örnek: Televizyondaki tartışma programında fırtına esti.

Fırtınalı

1- (Sıfat) Çok rüzgârlı.

Örnek: Evin çatısı fırtınalı havada uçtu.

2- (Sıfat) Çok tartışmalı, çekişmeli, gürültülü, karışık.

Örnek: Onların fırtınalı bir ilişkisi var.

Fıskiye

1- (İsim) Suyu yukarıya doğru, türlü biçimlerde fişkirtan ağızlık, fişkırık.

Örnek: Sokaktaki fıskiye'nin suyu kesilmiş.

Fıskırmak

1- (Fiil) Gaz veya sıvılar bir yerden basınç etkisiyle yukarıya doğru birdenbire ve hızla çıkmak.

Örnek: Tüpten gaz fıskırıyor.

2- (Fiil) Bitkiler toplu hâlde, gür olarak yetişmek.

Örnek: Tarlaya ektiğimiz fasulyeler birkaç gün önce fıskırdı.

Figür

1- (İsim) Bir dansı veya oyunu oluşturan ölçülü adımlarla beliren zincirleme hareketlerden her biri.

Örnek: Dans ederken birçok figür uygulanır.

2- (İsim) Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi.

Örnek: Heykeldeki ayrıntılı figürler görenleri hayrete düşürdü.

Fil

1- (İsim) Filgillerin hortumlular takımından, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan (Elephas).

Örnek: Hayvanat bahçesinde üç tane fil gördük.

File

1- (İsim) Alışverişte öteberi taşımak için kullanılan, ilmeklerden oluşan ağ torba.

Örnek: Babaannem markete hep filesiyle giderdi.

2- (İsim) Ağ.

Örnek: Dereye kurduğum fileye iki tane balık takılmış.

Film

1- (İsim) Fotoğrafçılıkta, radyografide ve sinemacılıkta resim çekmek için kullanılan, selülozdan, saydam, bükülebilir şerit.

Örnek: Fotoğraf filmlerinden kitap ayracı yaptık.

2- (İsim) Sinemalarda gösterilen eser.

Örnek: Bu akşam sinemada aksiyon filmi izleyeceğiz.

Final

1- (İsim) Bir işin sonu.

Örnek: Dizinin finalinde herkes sevdiğine kavuştu.

2- (İsim) Elemeli yarışmalarda sonucu belirleyen karşılaşma.

Örnek: Final karşılaşmasında Türkiye galip geldi.

Firma

1- (İsim) Tüzel kişiliği olsun olmasın bir ekonomik etkinlik birimi.

Örnek: Firmaya yeni işçi alımı başladı.

Fiyat

1- (İsim) Alım veya satımda bir şeyin para karşılığındaki değeri, eder, paha.

Örnek: Soğanın fiyatı çok arttı.

Fiziksel

1- (Sıfat) Fizikle ilgili olan.

Örnek: Sabah uyanacak fiziksel gücü kendimde bulamıyorum.

Fizyolojik

1- (Sıfat) Fizyoloji ile ilgili, vücutla ilgili.

Örnek: Sürekli abur cubur yediğinden fizyolojik dengesi bozulmuştu.

Flüt

1- (İsim) Yan tutularak çalınan, orkestrada yer alan bir üflemeli çalgı, flavta.

Örnek: Müzik dersinde flütün bölümlerini öğrendik.

Fonksiyon

1- (İsim) İşlev.

Örnek: Elimdeki telefon birçok fonksiyona sahiptir.

Form

1- (İsim) Biçim, şekil.

Örnek: Yeni mutfak dolabının formu çok hoşuma gitti.

Formül

1- (İsim) Çıkar yol, tutulan yol, yöntem.

Örnek: Karşılaştığı her soruna formül üreten birisiydi.

2- (İsim) Bir veya birçok niceliğe bağlı bulunan bir niceliğin hesaplanmasına yarayan matematiksel anlatım.

Örnek: Matematik formüllerini ezberlemekte zorlanıyorum.

Fotoğraf

1- (İsim) Görüntü.

Örnek: Deniz kıyısında fotoğraf çekildik.

Fotoğrafçı

1- (İsim) Fotoğraf çeken veya basan kimse.

Örnek: Aile fotoğrafı çektirmek için fotoğrafçıya gittik.

Fotoğraf makinesi

1- (İsim) Fotoğraf çekerken görüntüyü duyarlıklı yüzey üzerinde tespit etmeye yarayan cihaz.

Örnek: Manzarayı çekmek için çantasından fotoğraf makinesini çıkardı.

Fotokopi

1- (İsim) Tıpkıçekim.

Örnek: Nüfus cüzdanı fotokopisini üniversiteye verdim.

Fransız

1- (İsim) Fransa'da yaşayan bir halk ve bu halkın soyundan olan kimse.

Örnek: Yaz mevsiminde bu kumsala çok sayıda Fransız gelir.

Frapan

1- (Sıfat) Göz alıcı, göze çarpıcı, alımlı.

Örnek: Partide frapan kıyafetiyle dikkat çekti.

Fuar

1- (İsim) Belli zamanlarda, belli yerlerde ticari mal sergilemek amacıyla açılan büyük sergi.

Örnek: Alışveriş fuarına ilgi yoğundu.

Futbol

1- (İsim) Topu, kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyunu, ayak topu.

Örnek: Futbol maçını izlemek için stadyuma gittik.

Gala

1- (İsim) Ön gösterim.

Örnek: Filmin galası İstanbul'da yapıldı.

Galeri

1- (İsim) Sanat eserlerinin veya herhangi bir malın sergilendiği salon

Örnek: Salondaki heykel galerisine yoğun ilgi vardı.

2- (İsim) Otomobil alınıp satılan yer.

Örnek: Galerideki araçlara alıcı gözüyle baktık.

Galiba

1- (Zarf) Görünüşe göre, sanılır ki, anlaşıldığı gibi.

Örnek: Galiba bu akşam annem bize gelecek.

Gamsız

1- (Sıfat) Kaygısı, tasası, sıkıntısı, üzüntüsü olmayan.

Örnek: Hiçbir şeyi düşünmeyen, gamsız herifin tekiydi.

Garaj

1- (İsim) Otomobil vb. taşıtların konulduğu üstü örtülü yer, arabalık.

Örnek: Otomobilini garaja park etti.

2- (İsim) Toplu taşıma ve nakliye araçlarına hareket ve varış noktası olarak belediyelerce ayrılan yer.

Örnek: Köy dolmuşuna binmek için garaja doğru ilerledi.

Garanti

1- (İsim) Güvence.

Örnek: Telefonumun iki yıl garanti süresi var.

2- (Zarf) Kesinlikle, kesin olarak, ne olursa olsun.

Örnek: Filmdeki ana karakter garanti ölecek.

Gardırop

1- (İsim) Giysi dolabı.

Örnek: Giysilerini gardırobuna güzelce astı.

Garip

1- (Sıfat) Kimsesiz, zavallı.

Örnek: Yapayalnız yaşayan garip bir insandı.

2- (Sıfat) Acayip.

Örnek: Garip hareketleri hırsızı ele verdi.

Garson

1- (İsim) Lokanta, pastane, kahvehane vb. yerlerde müşterilere hizmet eden kimse.

Örnek: Garsona ne yemek istediğimizi söyledik.

Garsonluk

1- (İsim) Garson olma durumu.

Örnek: Ek gelir olması için hafta sonları garsonluk yapıyordu.

Gayret

1- (İsim) Çalışma, çaba, çalışma isteği.

Örnek: Derslerdeki gayreti onu gelecekte çok iyi yerlere götürecektir.

Gazete

1- (İsim) Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın.

Örnek: Kayıp köpeğin fotoğrafları gazetede yayımlandı.

2- (İsim) Bu yayının yönetildiği, hazırlandığı, basıldığı yer.

Örnek: İlan vermek için gazeteye gidiyorum.

Gazeteci

1- (İsim) Gazeteye yazı yazmayı, haber toplayıp vermeyi veya gazetenin yazı işlerinde çalışmayı iş edinen kimse.

Örnek: Ünlü iş adamıyla röportaj yapan gazeteciler çarpıcı açıklamalarda bulundu.

2- (İsim) Gazete satan kimse.

Örnek: Eskiden sokak sokak gazeteci gezer ve gazete satardı.

Gazi

1- (İsim) Müslümanlıkta düşmanla savaşan veya savaş yapmış kimse.

Örnek: Kıbrıs Savaşı'ndan yaralı dönen komşumuza gazi unvanı verildi.

Gece

1- (İsim) Genellikle saat 22.00'den itibaren gün ağarınca kadar geçen süre, tün, şeb.

Örnek: Tüm gece arkadaşlarla sohbet ettik.

2- (İsim) Eğlence, anma vb. amaçlarla geceleyin düzenlenen toplantı.

Örnek: Yardım toplamak için düzenlenen geceye tüm ünlüler katıldı.

Geçici

1- (Sıfat) Çok sürmeyen.

Örnek: Yüzümde geçici kızarıklık çıktı.

2- (Sıfat) Bulaşan, bulaşıcı.

Örnek: Geçici hastalıklardan korunmak için aşı olmalıyız.

Geçmek

1- (Fiil) Bir yerden başka bir yere gitmek.

Örnek: Sirtında çantasıyla caddeden karşıya geçti

2- (Fiil) Hastalık bulaşmak, sirayet etmek.

Örnek: Senin hastalığın sanırım bana da geçti.

Geçmiş

1- (Sıfat) Zaman bakımından geride kalmış, esbak.

Örnek: Geçmişte olup bitenlerin her biri güzel hatıraya dönüştü.

Geçmiş olsun

1- Hastalananlara, kaza geçirenlere, beklenmedik büyük bir olumsuz durumdan kurtulanlara veya hapisaneye girenlere söylenen iyi dilek sözü.

Örnek: Geçmiş olsun. Dün hastaneye kaldırılmışsın.

Gelecek

1- (İsim) Daha gelmemiş, yaşanacak zaman, istikbal, ati.

Örnek: Gelecekte yapmak istediğim birçok planım var.

Gelenek

1- (İsim) Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygı tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar, anane, tradisyon.

Örnek: Düğün ve nişanlarda köy gelenekleri uygulanır.

Geleneksel

1- (Sıfat) Geleneğe dayanan, gelenekle ilgili olan, ananevi, tradisyonel.

Örnek: Geleneksel halk oyunları şenliğimize bu yıl da devam ettik.

Gelin

1- (İsim) Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın.

Örnek: Gelin ile damat dans ederken misafirler gözlerini onlardan alamadı.

Gelinlik

1- (İsim) Gelinin giysisi.

Örnek: Gelinliğini yurt dışından getirtmiş.

Gelir

1- (İsim) Bir kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para, varidat.

Örnek: Adamın aylık geliri benimkinden üç kat fazla.

Gelişim

1- (İsim) Gelişme işi.

Örnek: Henüz gelişim çağında olan çocuklarına sevgiyle yaklaşmalıyız.

Geliştirmek

1- (Fiil) Gelişmesini sağlamak, gelişmesine yol açmak.

Örnek: Spor alanında kendini geliştirmişti.

Gelmek

1-(Fiil) Ulaşmak, varmak.

Örnek: Eve on dakika önce geldiler.

2- (Fiil) İsabet etmek.

Örnek: Attığın taş koluma geldi.

Gemi

1- (İsim) Su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt, sefine.

Örnek: Gemiye ilk defa binen çocuğun heyecanı yüzünden okunuyordu.

Gen

1- (İsim) İçinde bulunduğu hücre veya organizmaya özel bir etkisi olan, kuşaktan kuşağa ve hücreden hücreye geçen kalıtımsal öge.

Örnek: Bazı hastalıklarda gen faktörü önemli konumdadır.

Genç

1- (Sıfat) Yaşı ilerlememiş olan, ihtiyar karşıtı.

Örnek: Genç adam söylenerek kaldırımında ilerliyordu.

2- (Sıfat) Gelişmesini tamamlamamış olan (bitki, hayvan).

Örnek: Bu ağaç henüz genç olduğundan meyve vermedi.

Gençleşmek

1- (Fiil) Genç görünmek.

Örnek: Spor yaptıkça gençleşti.

Gençlik

1- (İsim) Genç olma durumu.

Örnek: Gençlik çağında tüm Avrupa 'yı gezmiş.

Genellikle

1- (Zarf) Genel olarak, büyük bir çoğunlukla, çoğu kez, çoğun, çoğunlukla, çoklukla, ekseri, ekseriya, ekseriyetle, umumiyetle.

Örnek: Kahvaltudan sonra genellikle Türk kahvesi içerim.

Genetik

1- (İsim) Kalıtım bilimi.

Örnek: Kimi hastalıklar genetik olarak ailemizden geçer.

Geniş

1- (Sıfat) Eni çok olan, enli, vâsi.

Örnek: Evin salonu oldukça genişmiş.

2- (İsim) Kolay kolay tasalanmayan, hoşgörülü, rahat.

Örnek: O kadar geniş ki dünya umurunda değil.

Gerçek

1- (İsim) Yalan olmayan, doğru olan şey, hakikat.

Örnek: Gerçekleri konuşan insanlarla arkadaş olmalıyız.

2- (Sıfat) Yapay olmayan.

Örnek: Üzerindeki ceket gerçek deriden yapılmış.

Gerçekçi

1- (Sıfat) Gerçeği gören ve ona göre davranan veya gerçeğe uygun olarak yapılan, realist.

Örnek: Bu kadar yalancının içinde en gerçekçi birini bulmak çok zor.

Gerçekleşmek

1- (Fiil) Gerçek olmak, gerçek duruma gelmek, meydana gelmek, tahakkuk etmek.

Örnek: Hayallerimin gerçekleşmesi çok zor.

Gerçeküstü

1- (Sıfat) Gerçeği aşan, gerçeğin üstündeki gerçek, sürrealite.

Örnek: Dizide gerçeküstü güçlere sahip bir kadın kötü insanları engelliyordu.

Gerekçe

1- (İsim) Gerektirici sebep, esbabımucibe.

Örnek: Sınava katılmamasının gerekçesini dilekçe yazarak bildirdi.

Gerekli

1- (Sıfat) Yapılması, olması veya bulunması uygun olan, yerinde olan, lüzumlu, vacip, mukteza, zaruri.

Örnek: Gerekli ilacı eczanede bulduk.

Gereksinim

1- (İsim) Eksikliği duyulan şey, ihtiyaç.

Örnek: Bu aralar sıkça tatlı yeme gereksinimi duyuyorum.

Gergin

1- (Sıfat) Gerilmiş durumda olan.

Örnek: Gergin durumdaki ipe çamaşırlarını astı.

2- (Sıfat) Huzursuz, sinirli.

Örnek: Tartışmadan sonra iki gün gergin dolaştı.

Gerginleşmek

1- (Fiil) Gergin duruma gelmek.

Örnek: Hakaretler edilince ortam aniden gerginleşti.

Geri dönüşüm

1- (İsim) Atıkların yeniden değerlendirilmesi durumu.

Örnek: Atık kâğıtları geri dönüşüme verdik.

Gerilim

1- (İsim) Gerginlik, tansiyon.

Örnek: Önüne gelene çatarak odada gerilim yaratmaya çalışıyordu.

2- (İsim) Çeşitli yollara başvurularak filmde yaratılan sıkıntılı, gergin hava, tansiyon.

Örnek: Gerilim türündeki filmi izledikten sonra bir süre kendimize gelemedik.

Getirmek

1- (Fiil) Gelmesini sağlamak.

Örnek: Partiye kardeşimi de getirdim.

2- (Fiil) Bir şeyi yanında veya üstünde bulundurmak.

Örnek: Yanında çantasını da getirmiş.

Geyik

1- (İsim) Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan (Cervus elaphus).

Örnek: Ormanda geyik avlamanın cezası yüksektir.

Gezegen

1- (İsim) Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı, seyyare, planet.

Örnek: Evrende sayısız gezegen bulunmaktadır.

Gezmek

1- (Fiil) Hava alma, hoş vakit geçirme vb. amaçlarla bir yere gitmek, seyran etmek.

Örnek: Bahçede gezerken sağı solu seyrediyordu.

2- (Fiil) Bulunmak.

Örnek: Ankara 'ya gezmek için gitti.

Gıcık

1- (İsim) Boğazda duyulup aksırtan, öksürten yakıcı kaşıntı.

Örnek: Boğazım gıcık yapınca öksürüğe boğuldum.

2- (Sıfat) Sözleriyle, davranışlarıyla karşısındakini kızdıran, sinirlendiren, sıkın (kimse).

Örnek: Tuhaf sözler söyleyen gıcık bir adamdı.

Gıda

1- (İsim) Besin.

Örnek: Sağlıklı gıda tüketimini özendirmeliyiz.

Girişimci

1- (İsim) Üretim için bir işe girişen, kalkışan kimse, müteşebbis.

Örnek: Yabancı girişimciler ülkeye davet edildi.

Girmek

1- (Fiil) Dışarıdan içeriye geçmek.

Örnek: Sokak kedisi eve girdi.

2- (Fiil) Sulu bir şeyin veya su dolu bir yerin içine batmak veya dalmak.

Örnek: Yeni aldığı mayosuyla denize girdi.

Gişe

1- (İsim) İstasyon, sinema, banka, mağaza ve bazı giriş kapılarında bilet veya para alıp verilen, çoğu küçük pencere biçiminde olan yer, şalter.

Örnek: Sinema biletini gişeden aldık.

Gitmek

1- (Fiil) Bir yere doğru yönelmek.

Örnek: Sırt çantasıyla bakkala gitti.

2- (Fiil) Yakışmak, yaraşmak.

Örnek: Mavi gömleğe kırmızı ceket iyi gitti.

Giyim

1- (İsim) Giyme biçimi.

Örnek: Giyimi kuşamı ortama uygundu.

Giyinmek

1- (Fiil) Giymek.

Örnek: Gömleğin üzerine kazak giyinmişti.

2- (Fiil) Giysiyi belli bir yerden almak veya belli bir yerde diktirmek.

Örnek: Annem hep aynı mağazadan giyinir.

Giysi

1- (İsim) Her türlü giyim eşyası, giyecek, elbise, kıyafet, esvap, libas, urba.

Örnek: Giysi ütülerken elini yaktı.

Gizemli

1- (Sıfat) Gizem niteliğinde olan veya içinde gizem bulunan, esrarengiz.

Örnek: Belgeselde gizemli tablonun manası ortaya çıkarıldı.

Gizli

1- (Sıfat) Görünmez, belli olmaz bir durumda olan, edimsel karşıtı.

Örnek: Evde gizli bir oda var.

2- (Sıfat) Başkalarından saklanan, duyurulmayan, saklı kalan, mahrem, mestur, nihan.

Örnek: Herkesten gizli bir şekilde bu mahallede yaşıyordu.

Gladyatör

1- (İsim) Eski Roma'da arenada birbirleriyle veya yırtıcı hayvanlarla dövüşen kimse.

Örnek: Eskiden Roma'da gladyatör dövüşleri yapılırdı.

Gondol

1- (İsim) Genellikle Venedik'te kullanılan, ayakta, kış tarafta tek kürekle yürütülen, 10 metre uzunluğunda, yassı ve iki başı yukarıya kıvrık kayık.

Örnek: Venedik'te gondola bindik.

Göç

1- (İsim) Ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret.

Örnek: Para kazanmak için yurt dışına göç etti.

2- (İsim) Taşınma sırasında götürülen ev eşyaları.

Örnek: Evdeki göç kamyonlarla taşındı.

Gök taşı

1- (İsim) Gezegenlerin arasında hareket eden, tümüyle gaz durumuna geçmeden yeryüzüne ulaşan katı cisim, hava taşı, şimşek taşı, uzay taşı, meteor, meteor taşı, meteorit.

Örnek: Dün gece yeryüzüne gök taşı düştü.

Gökyüzü

1- (İsim) Atmosferin gözle görünen bölümü.

Örnek: Gökyüzündeki yıldızları seyrediyorum.

Göl

1- (İsim) Oluşması genellikle tektonik, volkanik vb. olaylara bağlı olan, toprakla çevrili, derin ve geniş, tuzlu veya tuzsuz durgun su örtüsü.

Örnek: Gölde kayıkla gezdik.

2- (İsim) Yapay su birikintisi.

Örnek: Yoldaki çukurlar göl olmuştu.

Gölet

1- (İsim) Birikinti suların sulamak amacıyla genellikle bir set ardında toplandığı küçük göl, gölcük, gölek, büvet, büget.

Örnek: Gölete düşen çocuğu çevredekiler kurtardı.

Gölge

1- (İsim) Saydam olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık.

Örnek: Ağacın gölgesinde oturmuş kitap okuyordu.

2- (İsim) Koruma, kayırma himaye.

Örnek: Atatürk'ün gölgesinde yükselecektir bu nesil.

Gömlek

1- (İsim) Vücudun üst kısmına giyilen kollu veya yarım kollu, yakalı giysi.

Örnek: Üzerindeki gömlekten bende de var.

Gömmek

1- (Fiil) Yerin altına koyarak üstünü toprakla örtmek.

Örnek: Fasulye tohumlarını toprağa gömdüm.

2- (Fiil) Birinden daha çok yaşamak.

Örnek: Seni beni gömer bu adam.

Göndermek

1- (Fiil) Bir yere doğru yola çıkarmak, yollamak, ulaşmasını, gitmesini sağlamak, irsal etmek.

Örnek: Kargoyu dün gönderdim.

2- (Fiil) Bir kaynaktan çıkıp gelmek, ulaşmak.

Örnek: Beni Sağlık Bakanlığından gönderdiler.

Gönül

1- (İsim) Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.

Örnek: İstedikleri yapılmayınca gönlü kırıldı.

Gönül almak

1- (Fiil) Kırılan bir kimseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek.

Örnek: Gönlünü almak için hep birlikte evine gittik

Gönüllü

1- (Sıfat) Bir işi yapmayı hiçbir yükümlülüğü yokken isteyerek üstlenen.

Örnek: Kan bağışlayacak gönüllü birini arıyoruz.

Görenek

1- (İsim) Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı, âdet.

Örnek: Köydeki gelenek ve görenekler her şenlikte uygulanırdı.

Görev

1- (İsim) Bir nesne veya bir kimsenin yaptığı iş.

Örnek: Görevini tamamlayan adam rahatça nefes aldı.

2- (İsim) Bir cümlede bir dil biriminin öbür birimlerle ilişkisi aracılığıyla yerine getirdiği iş.

Örnek: Cümlede yüklem görevini üstlenen kelimeyi bulunuz.

Görevlendirmek

1- (Fiil) Birine bir görev vermek, vazifelendirmek, tavgif etmek.

Örnek: Çocukları çiçek sulamakla görevlendirdim.

Görevli

1- (Sıfat) Görevi olan, vazifeli.

Örnek: Görevli kişilere birkaç soru sorduk.

Görmek

1- (Fiil) Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek.

Örnek: Evin bahçesinde bir kadın gördüm.

2- (Fiil) Anlamak, kavramak, sezmek.

Örnek: Onun nasıl bir insan olduğunu gördük.

Görüntü

1- (İsim) Gerçekte var olmadığı hâlde varmış gibi görünen şey, hayalet.

Örnek: Bulutların arasında kadın görüntüsü var gibiydi.

2- (İsim) Manzara.

Örnek: Vadinin görüntüsü görenleri hayrete düşürdü.

Görüntülü

1- (Sıfat) Görüntüsü olan.

Örnek: Sınıf arkadaşımın telefonda görüntülü konuştuk.

Görünüm

1- (İsim) Bir şeyin dıştan bakıldığında görünen biçimi, görünme durumu, görünüş, manzara, zevahir, vizyon.

Örnek: Yeni koltuk takımının görünümünü çok beğendik.

Görünüş

1- (İsim) Gözün ilk bakışta veya zihnin dolaysız olarak algıladığı şey.

Örnek: Görünüşüne aldandım iyi sandık.

2- (İsim) Gerçeğe uymayan dış görüntü, zevahir.

Örnek: Görünüşte ders çalışıyor gibi dursa da manasızca kitabına bakıyordu

Görüş

1- (İsim) Görme işi.

Örnek: Sisli havalarda görüş açısı oldukça düşüyor.

2- (İsim) Bir olay, varlık veya düşünce üzerinde varılan yargı, fikir.

Örnek: Yeni uygulamaya yönelik görüşlerimizi bildirdik.

Görüşmek

1- (Fiil) Buluşup konuşmak, konuşup sohbet etmek.

Örnek: İşe başvurular patronla görüştü.

2- (Fiil) Dostluk, ahbablık etmek.

Örnek: Onunla senelerdir görüşüyoruz.

Gösterge

1- (İsim) Bir şeyi belirtmeye yarayan şey, belirti, im, işaret.

Örnek: Verdiğin cevaplar çalışmadığının göstergesi.

2- (İsim) Bir durumla ilgili çeşitli aşamaları gösteren liste, icmal.

Örnek: Göstergeye göre ilk dört etabı başarıyla tamamlamışsın.

Gösterişli

1- (Sıfat) Gösterişli olan.

Örnek: Makyajını yapan kadın gösterişli bir edayla bize bakış attı.

Göstermek

1- (Fiil) Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek.

Örnek: Parmağıyla gösterdiği kadın meğer annemmiş.

2- (Fiil) Görülmesini sağlamak, görmesine yol açmak.

Örnek: Albümü açıp bize eski fotoğraflarını gösterdi.

Götürmek

1- (Fiil) Taşımak, ulaştırmak veya koymak.

Örnek: Otobüsle bizi nehir kenarına kadar götürdü.

2- (Fiil) Haksız kazanç sağlamak, mal veya para sahibi olmak.

Örnek: Banka memuru kasadaki bütün parayı götürmüştü.

Gövde

1- (İsim) Bir şeyin asıl bölümü.

Örnek: Binanın gövdesinde hasar oluştu.

2- (İsim) Ağaç ve bitkilerin dallarının dışında kalan ana bölümü.

Örnek: Ağacın gövdesine zarar veren çocuğa kızdılar.

Göz

1- (İsim) Görme organı, basar.

Örnek: Gözüme kirpik kaçtı.

2- (İsim) Oda.

Örnek: Tek göz bir evde yaşıyordu.

3- (İsim) Bakış, görüş.

Örnek: Hocanın gözü üstümüzdeydi.

Gözlemek

1- (Fiil) Bir şeyin olmasını veya bir kimsenin gelmesini beklemek, intizar etmek.

Örnek: Askerden gelecek olan oğlunun yolunu gözlüyordu.

2- (Fiil) Gizlice bakmak, gözetlemek.

Örnek: Anahtar deliğinden bizi gözlüyordu.

Gözlem yapmak

1- (Fiil) Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerinin bilinmesi amacıyla, dikkatli ve planlı olarak ele alınıp incelenmesi, müşahede.

Örnek: Gözlem yapmak için laboratuvara gelen öğrencilere hocaları eşlik etti.

2- (Fiil) Bir gök cismini, bir gök olayını çıplak gözle veya bir araç yardımıyla izleyerek görülen değerleri tespit etme işlemi, rasat.

Örnek: Teleskop yardımıyla Mars gezegenine dair gözlem yaptılar.

Grafik

1- (İsim) Biçim, desen veya çizgilerle gösterme.

Örnek: Son on yılın işsizlik oranını grafiğe döktük.

Grafiti

1- (İsim) Duvar yazısı.

Örnek: Bahçe duvarına grafiti yapmışlar.

Grip

1- (İsim) Yorgunluk, kırıklık, kas ağrıları, ateş vb. belirtileri olan, bulaşıcı, salgın hastalık, paçavra hastalığı, enflüanza.

Örnek: Bu soğuk havalarda grip olmak kaçınılmaz oluyor.

Grup

1- (İsim) Küme.

Örnek: Etkinlik esnasında öğrenciler gruplara ayrıldı.

2- (İsim) Ortak özellikleri olan varlıklar, nesnel bütünü.

Örnek: Aynı renkte olan kalemlerini gruplar hâlinde ayırdı.

Gurbet

1- (İsim) Doğup yaşanılmış olan yerden uzak yer, gurbetlik.

Örnek: Gurbetten dönen amcam bize hediye getirmiş.

Gurur

1- (İsim) Kendini beğenme, büyüklenme, benlik, kibir.

Örnek: Aşırı gururundan kimseyle konuşmuyor.

2- (İsim) Övünme.

Örnek: Ailemizin gururu olan ağabeyim gelecekte doktor olacak.

Gurur duymak

1- (Fiil) Gururlanmak.

Örnek: Gösterdiğin başarıdan dolayı seninle gurur duyuyorum.

Gururlanmak

1- (Fiil) Kendini beğenmek, büyüklenmek, kurumlanmak.

Örnek: Sınavdan yüksek not alan kız gururlanarak aramızdan ayrıldı.

Güç

1- (İsim) Fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği, kuvvet, efor.

Örnek: Evde şofbeni çalıştıracak yeterli elektrik gücü yok.

2- (Sıfat) Ağır ve yorucu emekle yapılan, çetin, müşkül, kolay karşıtı.

Örnek: Oldukça güç soruları kolaylıkla yanıtlayan çocuk ayakta alkışlandı.

Güçlü

1- (Sıfat) Gücü olan, kuvvetli, yavuz.

Örnek: Güçlü kollarıyla beni havaya kaldırdı.

2- (Sıfat) Etkisi, önemi büyük olan, sözü geçer, forslu.

Örnek: Atom bombasının güçlü etkisine maruz kalan toprakta yıllarca bitki yetişmedi.

Gül

1- (İsim) Gülgillerin örnek bitkisi (Rosa).

Örnek: Sevgilisine bir demet gül hediye etti.

Güldürmek

1- (Fiil) Gülmesine sebep olmak.

Örnek: Komik sözleriyle herkesi güldürdü.

Güle güle

1- (Zarf) Gülerek.

Örnek: Yolda güle güle ilerleyen adam herkesin dikkatini çekti.

2- (Zarf) Vedalaşma sırasında kalanın söylediği söz, devletle.

Örnek: Güle güle gidin.

Gülmek

1- (Fiil) İnsan, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmaktır.

Örnek: Derste yüksek sesle güldü.

2- (Fiil) Biriyle alay etmek.

Örnek: Herkesin güldüğü kız çocuğu gözyaşlarına boğuldu.

Gülümsemek

1- (Fiil) Güler gibi olmak, hafifçe gülmek.

Örnek: Fotoğraf çekinirken herkes gülümsedi.

Gümüş

1- (İsim) Atom numarası 47, atom ağırlığı 107,88, yoğunluğu 10,5 olan, 960 °C'ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element (simgesi Ag).

Örnek: Gümüş yüzük satın aldım.

Gün

1- (İsim) Yer yuvarlağının kendi eksenini etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre.

Örnek: Bütün gün evde film izledim.

2- (İsim) Belirli günlerde ev hanımlarının konuk ağırlamak için yaptıkları toplantı.

Örnek: Mahallenin kadınları altın gününde buluştu.

Gün batımı

1- (İsim) Güneşin ufukta kaybolması, gürup.

Örnek: Nemrut Dağı'nda gün batımını izlemek gibisi yok.

Güncellemek

1- (Fiil) Güncel duruma getirmek.

Örnek: İki yıl önce çıkardığımız kitabı bu yıl güncelleyeceğiz.

Günderlik

1- (İsim) Gün hesabıyla veya her gün ödenen para, yevmiye.

Örnek: Gündeliğini alan küçük çocuk büyük bir sevinçle eve doğru koştu.

2- (İsim) Günlük iş.

Örnek: Gündelik işlerini yapmadan evden çıkmıyordu.

Gündem

1- (İsim) Toplantılarda görüşülecek konuların bütünü, ruzname.

Örnek: Toplantıda gündem maddeleri tartışıldı.

Güneş

1- (İsim) Güneş ışınlarının ve ısısının etkilediği ortam.

Örnek: Güneş'in altında beklerken sıcaktan bayıldı.

2- (İsim) Gezegenlere ve yer yuvarlağına ışık ve ısı veren büyük gök cismi.

Örnek: Dünya Güneş'e yakınlıkta üçüncü sıradır.

Güneş kremi

1- (İsim) Güneşlenme sırasında cildin kurummasını, aşırı yanmasını ve çatlamasını önleyen bir tür özel krem.

Örnek: Güneş yanıklarını önlemek için güneş kremi sürdü.

Güneşli

1- (Sıfat) Açık, aydınlık (hava).

Örnek: Güneşli bir Eylül sabahında tanışmıştık seninle.

Günlük

1- (Sıfat) O günkü, o günle ilgili.

Örnek: Günlük işlerini yaparken müzik dinlerdi.

2- (İsim) Günü gününe tutulan hatıra, günce, muhtıra.

Örnek: Yatmadan önce mutlaka günlük yazarım.

Güreş

1- (İsim) Belli kurallar içinde, güç kullanarak iki kişinin türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalışması.

Örnek: Bilek güreşinde en iyi benim.

Gürültü

1- (İsim) Aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata.

Örnek: Yan komşumuz çok gürültü yapıyor.

Güven

1- (İsim) Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, itimat.

Örnek: İki arkadaş arasında güven sorunu yaşıyordu.

Güvenilir

1- (Sıfat) Güven duygusu veren, güvenilen, itimatlı.

Örnek: Sır tutabilen, güvenilir bir insandı.

Güvenli

1- (Sıfat) Güven verici, emniyetli, emin.

Örnek: Kendimi en güvenli hissettiğim yer evim.

Güvenlik

1- (İsim) Toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet.

Örnek: Askerimiz halkın güvenliği için gece gündüz nöbet tutuyor.

Güvenmek

1- (Fiil) Güven duymak, güveni olmak, itimat etmek.

Örnek: Babama her konuda güvenirim.

Güvensiz

1- (Sıfat) Başkalarına güvenmeyen, itimatsız.

Örnek: Güvensiz hareketlerinden dolayı işten atıldı.

Güvercin

1- (İsim) Güvercingillerden, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü, evcilleşmiş birçok türü bulunan, yemle beslenen bir tür kuş (Columba).

Örnek: Bahçedeki güvercinlere yem verdik.

Güzel

1- (Sıfat) Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

Örnek: Türkiye güzeli seçilen genç kıza reklam teklifi yapıldı.

2- (Zarf) Adamakıllı, şiddetli.

Örnek: Ödevini güzel yapan öğrenciyi öğretmeni sınıfta alkışlattı.

Haber

1- (İsim) Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık.

Örnek: Acı haberi az önce aldık.

2- (İsim) Bilgi.

Örnek: Haberim olmadan hiç kimse bir yere ayrılmayacak.

Haberleşme

1-(İsim) İletişim.

Örnek: En yaygın haberleşme aracı cep telefonudur.

Haberleşmek

1- (Fiil) Bir durumu karşılıklı olarak iletmek, karşılıklı olarak haber alıp vermek, iletişmek, muhabere etmek.

Örnek: Eskiden haberleşmek için sıkça mektup yazılırdı.

Haber vermek

1- (Fiil) Bildirmek, haber ulaştırmak.

Örnek: Eve geç geleceğini bize haber verdi.

2- (Fiil) Bir durumun, bir olayın belirtisi olmak.

Örnek: Zaten üşengeçliği başarısızlığını haber vermişti.

Hafıza

1- (İsim) Bellek.

Örnek: Evin adresini hafızasından söyledi.

Hafif

1- (Sıfat) Tartıda ağırlığı az gelen, yeğni, ağır karşıtı.

Örnek: Çanta o kadar hafif ki bebek bile kaldırır.

2- (Sıfat) Ağırbaşlı olmayan, ciddi olmayan, hoppa.

Örnek: Hafif tavırlarını herkes itici buldu.

Hafta

1- (İsim) Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem.

Örnek: Haftanın altı günü çalışıyordu.

Hafta içi

1- (İsim) Haftanın cumartesi ve pazar dışında kalan günleri, hafta arası.

Örnek: Hafta içi annem gelecekmiş.

Hakem

1- (İsim) Tarafların aralarındaki anlaşmazlığı çözmek için yetkili olarak seçtikleri ve üzerinde anlaştıkları kişi, yargıcı.

Örnek: Maçın hakemi hatalı kararlar verdi.

2- (İsim) Belirli bir konudan iyi anlayan kimse.

Örnek: Köy muhtarını hakem seçen iki adam sonunda uzlaştı.

Hâkim

1- (Sıfat) Egemenliğini yürüten, buyruğunu yürüten, sözünü geçiren, egemen.

Örnek: Bütün şehre hâkim olan adam herkese yol tarifi verirdi.

2- (İsim) Yargıç.

Örnek: Hâkimin verdiği kararı temyize götürdük.

Halat

1- (İsim) Pamuk, kenevir, Hindistan cevizi gibi bitkisel liflerin veya çelik tellerin sarılmasıyla oluşan kolların bir arada bükülmesiyle elde edilen kalın ip.

Örnek: Halatın kopmasıyla salıncaktakiler yere düştü

Halk

1- (İsim) Aynı ülkede yaşayan, aynı kültür özelliklerine sahip olan, aynı uyruktaki insan topluluğu, folk.

Örnek: Halkın isteğini yerine getirmek için yeni yasa çıkarıldı.

Hâlsiz

1- (Sıfat) Bitkin, dermansız, takatsiz.

Örnek: İşten hâlsiz dönen babam koltukta uyuyakaldı.

Ham

1- (Sıfat) Yenecek kadar olgun olmayan (meyve), olmamış.

Örnek: Ağaçtan ham erik topladık.

2- (Sıfat) İdmansız.

Örnek: Vücudu ham olduğu için spordan sonra her yeri ağrıdı.

Hamburger

1- (İsim) İki parça yuvarlak ekmeğin arasına yerleştirilen köfte ile yapılan bir sandviç türü.

Örnek: Dün akşam dışarıda hamburger yedik.

Hamile

1- (Sıfat) Gebe.

Örnek: Hamile kadına otobüste yer verildi.

Hamsi

1- (İsim) Hamsigillerden, Akdeniz, Karadeniz ve Batı Avrupa kıyılarında avlanan, 10-12 santimetre boyunda, ince uzun bir balık (Engraulis encrasicolus).

Örnek: Denizden tuttuğu hamsileri kovaya koydu.

Hamur

1- (İsim) Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu.

Örnek: Ekmek hamurunu güzelce tepsiye yerleştirdi.

2- (Sıfat) İyi pişmemiş (ekmek ve hamur işleri).

Örnek: Bu kek hamur olmuş.

Han

1- (İsim) Doğu ülkelerinde yerli beyler ve Kırım girayları için kullanılan unvan.

Örnek: Ülkenin hanı savaşa gitti.

2- (İsim) Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı.

Örnek: Eskiden yol kenarlarında hanlar olurdu.

Hapishane

1- (İsim) Cezaevi.

Örnek: Hırsızlıkla suçlanan adam hapishaneye atıldı.

Harcamak

1- (Fiil) Bir iş görmek veya bir şey satın almak için parayı elden çıkarmak, sarf etmek.

Örnek: Cebindeki tüm parasını harcamıştı.

2- (Fiil) Birinin değer ve onurunu kırıcı bir durum yaratmak.

Örnek: Göz göre göre harcadılar adamı.

Harçlık

1- (İsim) Ufak tefek gereksinimler için harcanacak para.

Örnek: Annesinin verdiği okul harçlığını az buldu.

Hareket

1- (İsim) Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim, aksiyon.

Örnek: Hareket hâlindeki araca yaklaşmayın.

2- (İsim) Davranış, tutum.

Örnek: Toplantıdaki kötü hareketlerine herkes tepki gösterdi.

Harem

1- (İsim) Saray ve konaklarda kadınlara ayrılan bölüm, selamlık karşıtı.

Örnek: Sarayın haremde eğlence yapıldı.

Harf

1- (İsim) Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod.

Örnek: Birinci sınıf öğrencilerine A harfi öğretildi.

Harika

1- (Sıfat) Yaradılışın ve imkânların üstünde nitelikleriyle insanda hayranlık uyandıran.

Örnek: Harika performansıyla bütün puanları topladı.

2- (Ünlem) "Güzel" anlamında kullanılan bir söz.

Örnek: Sana harika bir haberim var.

Harita

1- (İsim) Coğrafya, tarih, dil, nüfus vb. konularla ilgili yeryüzünün veya bir parçasının, belli bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı.

Örnek: Turizm bürosundan şehrin haritasını aldık.

Hasta

1- (Sıfat) Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız.

Örnek: Hasta kadın hastaneye kaldırıldı.

2- (Sıfat) Aşırı düşkün, tutkun.

Örnek: Gözlerinin hastasıyım.

Hasta bakıcı

1- (İsim) Hekimin tedavi ile ilgili buyruklarını yerine getirip hastaya bakan, hemşirelere yardım eden kimse.

Örnek: Dedemle hasta bakıcı ilgileniyor.

Hastalık

1- (İsim) Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla sağlığın bozulması durumu, rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, illet, maraz, maraza, esenlik karşıtı.

Örnek: Şeker hastalığını atlatamayan adam vefat etti.

2- (İsim) Aşırı düşkünlük, tutku.

Örnek: Onda para hastalığı var.

Hastane

1- (İsim) Hastalara yatarak veya ayakta tanı, tedavi ve bakım hizmetlerinin hekim, hemşire ve diğer sağlık çalışanları tarafından verildiği sağlık kuruluşu.

Örnek: Pazartesi günü hastane çok yoğun oluyor.

Hata

1- (İsim) Yanlış.

Örnek: Sınavda yapılan hataları hep birlikte düzelttik.

2- (İsim) İstemeyerek ve bilmeyerek yapılan yanlış, kusur, yanılma, yanlışlık.

Örnek: Arkadaşına yaptığı hatadan dolayı özür diledi

Hatıra

1- (İsim) Anı.

Örnek: Babasından kalan tek hatırasını saklıyordu.

Hatırlamak

1- (Fiil) Anımsamak.

Örnek: Sabah ne yediğimi hatırlamıyorum.

Hatır sormak

1- (Fiil) Hâl hatır sormak.

Örnek: Yıllardır görmediği arkadaşının hatırını sordu.

Hattat

1- (İsim) Çok güzel el yazısı yazan sanatçı.

Örnek: Hattatlara özendiğim için kursuna yazıldım.

Hava

1- (İsim) Hava yuvarını oluşturan, bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı.

Örnek: Hava güzel olunca pikniğe gideceğiz.

2- (İsim) Görünüş, davranış, söz vb. için bir kimsenin durumunu belirten özellik.

Örnek: Yeni kıyafeti ona farklı bir hava kattı.

Havaalanı

1- (İsim) İçerisindeki bina, tesis ve donatımlar dâhil uçakların iniş, kalkış ve yer hareketlerini yaparken kullanabilmeleri amacıyla belirlenmiş, ülke içindeki uçuşların yapıldığı saha.

Örnek: Ankara uçağı havaalanına inmiş.

Hava durumu

1- (İsim) Meteoroloji ile ilgili olayların bütünü, hava raporu, hava şartları.

Örnek: Hava durumuna göre yarın kar yağacak.

Hava yolu

1- (İsim) Hava taşıtlarının uçuş sırasında izlemeye zorunlu oldukları yol.

Örnek: Hava yolu şirketi bilet ücretlerinde indirim yaptı.

Havlamak

1- (Fiil) Köpek bağırarak, ürümek.

Örnek: Bahçede yabancı birini gören köpek havladı.

Hayal

1- (İsim) Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülya.

Örnek: Hayalini gerçekleştirmek için elinden geleni yaptı.

Hayale dalmak

1- (Fiil) Dış dünyadan uzaklaşarak gerçekleşmesi istenilen şeyleri veya hatıraları düşünmek.

Örnek: Manzarayı izlerken sürekli hayale daldı.

Hayalet

1- (İsim) Gerçekte var olmadığı hâlde bazen görüldüğü sanılan peri, hortlak vb. görüntüler.

Örnek: Geceleri evde hayalet gördüğünü iddia ediyor.

2- (İsim) Çok zayıf kimse.

Örnek: Annesinin ölümünden sonra hayalete dönmüştü.

Hayal kırıklığı

1- (İsim) Çok istenilen veya umulan bir şeyin gerçekleşmeyişinden duyulan üzüntü.

Örnek: Verdiği sözü tutmayınca herkes hayal kırıklığı yaşadı.

Hayal kurmak

1- (Fiil) Gerçekleşmesi istenen, özlenen şeyi düşünmek.

Örnek: İstanbul'a taşınmanın hayalini kuruyordu.

Hayalperest

1- (Sıfat) Hayalci.

Örnek: Olmayacak fikirlerle karşımıza çıkan hayalperest birisiydi.

Hayat

1- (İsim) Canlı, sağ olma durumu.

Örnek: Dedem hâlâ hayatta.

2- (İsim) Meslek.

Örnek: Şimdi size öğretmenlik hayatını anlatacağım.

Hayırlı olsun

1- "güle güle kullan" anlamında kullanılan bir söz.

Örnek: Yeni arabam hayırlı olsun.

Hayırsever

1- (Sıfat) Yoksullara, düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmesini seven, iyiliksever, yardımsever, hayırperver.

Örnek: Hayırsever vatandaşlar sokakta yaşayan kadına yardım etti.

Hayran

1- (Sıfat) Çok beğenen, hayranlık duyan (kimse).

Örnek: Ünlü sanatçının hayranları imza için sıraya girdi.

Hayret

1- (İsim) Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma.

Örnek: Yarışmada sonuncu olunca hayretini gizleyemedi.

Hayvanat bahçesi

1- (İsim) Genellikle her tür hayvanın doğal şartlarda beslendiği, korunduğu, sergilendiği büyük bahçe.

Örnek: Hayvanat bahçesinde zürafa gördük.

Hayvancılık

1- (İsim) Evcil hayvanlara bakma ve yetiştirme işi.

Örnek: Babam emekli olduktan sonra hayvancılık yapmaya başladı.

Hazır

1- (Sıfat) Bir iş yapmak için gereken her şeyi tamamlamış olan, anık, amade, müheyya.

Örnek: Partiye gitmeye hazırız.

2- (Sıfat) Belli bir işe yarayacak, kullanılacak bir duruma getirilmiş.

Örnek: Akşam yemeğimiz şimdiden hazır.

Hazırlamak

1- (Fiil) Bir şeyi kullanılacak, yararlanılacak duruma getirmek.

Örnek: Hep birlikte yemek masasını hazırladık.

2- (Fiil) Sebep olmak, yol açmak.

Örnek: Umursamaz hareketleriyle kendi sonunu hazırlamıştı.

Hazırlanmak

1- (Fiil) Hazır duruma getirilmek.

Örnek: Bahçemiz düğün törenine hazırlandı.

2- (Fiil) Kendini hazırlamak.

Örnek: Akşamki düğün için hazırlandık.

Hazırlık

1- (İsim) Hazırlanmak için gereken şey veya durumların bütünü.

Örnek: Yarınki toplantı için herkes hazırlık yaptı.

Hazine

1- (İsim) Altın, gümüş, mücevher vb. değerli eşya yığını, büyük servet.

Örnek: Tarihi kilisede hazine bulundu.

2- (İsim) Büyük bağlılık duyulan, değer verilen şey veya kimse.

Örnek: Sen benim bu dünyadaki hazinemsin.

Hedef

1- (İsim) Nişan alınacak yer, nişangâh.

Örnek: Uzaktaki hedefe üç el ateş etti.

2- (İsim) Yapılması tasarlanan iş, amaç.

Örnek: Hedefimiz bu alanda yeni bir yöntem geliştirmektir.

Hedeflemek

1- (Fiil) Hedef yapmak.

Örnek: Sınavı geçmeyi hedefliyorum.

Hediye

1- (İsim) Armağan.

Örnek: Hediyesini açan çocuğun mutluluğu gözünden okunuyordu.

Hemşire

1- (İsim) Doktor tarafından acil durumlar dışında yazılı olarak verilen tedavileri uygulamak, hastanın bakımını düzenlemek, denetlemek ve değerlendirmekle görevli ve yetkili sağlık çalışanı, şvester.

Örnek: Hemşireye kan aldurdım.

2- (İsim) Kız kardeş, bacı.

Örnek: Bu akşamki yemeği hemşirem hazırladı.

Hentbol

1- (İsim) El topu.

Örnek: Hentbolda birinci gelen takıma kupası verildi.

Henüz

1- (Zarf) Az önce, daha şimdi, yeni.

Örnek: İş yerinden henüz çıkmıştı.

2- (Zarf) Daha, hâlâ.

Örnek: Henüz ödevimi bitiremedim.

Herhangi

1- (Sıfat) Belli olmayan, özellikleri iyice bilinmeyen, rastgele.

Örnek: Ödevinizi önümüzdeki hafta herhangi bir günde teslim edebilirsiniz.

Herkes

1- (Zamir) İnsanların bütünü, cümle âlem.

Örnek: Kutlamaya okuldaki herkes katıldı.

Hesap

1- (İsim) Alacaklı veya borçlu olma durumu.

Örnek: Akşamki yemeğin hesabını patronumuz ödedi.

Heyecan

1- (İsim) Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi vb. sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu.

Örnek: Sahnede heyecandan bayılacak gibi oldu.

Heyecanlanmak

1- (Fiil) Herhangi bir nedenle güçlü, geçici bir duygulanımdan etkilenmek, heyecana gelmek, coşmak.

Örnek: Şarkı söylemek için sahneye çıkan arkadaşım aşırı heyecanlandı.

Heyelan

1- (İsim) Toprak kayması.

Örnek: Heyelan sonucu bir sürü ev toprak altında kaldı.

Heykel

1- (İsim) Taş, tunç, bakır, kil, alçı vb. maddelerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser, yontu, statü.

Örnek: Atatürk'ün heykelini yapan öğrenciye övgü yağdı.

Hıçkırık

1- (İsim) Çok yemek yeme veya sinirsel bir nedenle ve istemsiz olarak diyafram kasının kasılmasıyla hava akciğerlere geçerken boğazdan çıkan ve düzgün aralıklarla tekrarlanan ses.

Örnek: Yemekten sonra beni hıçkırık tuttu.

Hırka

1- (İsim) Genellikle soğuktan korunmak için giyilen, kumaştan, bazen içi pamukla beslenmiş, ceket biçiminde, önden açık, kollu üst giysisi.

Örnek: Üşümek için hırkasını giyip de dışarıya çıktı.

Hırs

1- (İsim) Sonu gelmeyen istek, aşırı tutku.

Örnek: Büyük bir hırsla başladığı yarışı birinci bitirdi.

2- (İsim) Öfke, kızgınlık.

Örnek: Hırsını alamayan adam duvara yumruk attı.

Hırsız

1- (İsim) Başkasının malını çalan kimse, uğru.

Örnek: Dün gece eve hırsız girdi.

Hırslı

1- (Sıfat) Açgözlü, muhteris.

Örnek: Ailenin en hırslısı olan kardeşim bana miras davası açtı.

2- (Sıfat) Öfkeli, kızgın.

Örnek: Hırslı bir şekilde kapının zilini çaldı.

Hız

1- (İsim) Çabukluk, sürat.

Örnek: Aşırı hız yapan arabaya trafik cezası uygulandı.

Hızlı

1- (Sıfat) Çabuk, seri, süratli.

Örnek: Hızlı bir şekilde evin işini bitiriverdi.

2- (Sıfat) Uçarı, çapkın, hovarda.

Örnek: Aynı anda dört tane sevgilisi olan hızlı bir adamdı.

Hikâye

1- (İsim) Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması.

Örnek: Boş zamanlarında oturup hikâye yazardı.

2- (İsim) Aslı olmayan söz, olay.

Örnek: Bana hikâye anlatma! Gerçekleri söyle!

Hile

1- (İsim) Birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, ayak oyunu, alavere dalavere, desise, entrika.

Örnek: Oyunda hile yapan olursa elenir.

2- (İsim) Çıkar sağlamak için bir şeye değersiz bir şey katma.

Örnek: Süte su katarak hile yapıyordu.

Hisse

1- (İsim) Pay.

Örnek: Mirastaki hissesini kimsesizler yurduna bağışladı.

Hissetmek

1- (Fiil) Fiziksel bir uyarıyı duymak.

Örnek: Ayağımda bir soğukluk hissediyorum.

2- (Fiil) Sezme, farkına varmak, anlamak.

Örnek: Onun da sende gönlü olduğunu hissetmiştim.

Hitabet

1- (İsim) Etkili söz söyleme sanatı.

Örnek: Düzgün hitabetiyle dinleyenlerin dikkatini çekmeyi başardı.

Hizmet

1- (İsim) Birinin işini görme veya birine yarayan bir işi yapma.

Örnek: Annesine her gün hizmet ederdi.

2- (İsim) Bakım, özen, ihtimam.

Örnek: Şehrimize yapılan hizmet arttı.

Hobi

1- (İsim) Uğraşı.

Örnek: Hobi olarak gitar çalıyorum.

Horlamak

1- (Fiil) Uyku sırasında soluk alırken boğaz ve burundan gürültülü sesler çıkarmak, horuldamak.

Örnek: Hastalığı nedeniyle bütün gece uyurken horladı.

2- (Fiil) Birinin gönlünü incitircesine davranmak, hor görmek.

Örnek: Oyun oynamayı bilmeyen çocuğu arkadaşları horladı.

Hormon

1- (İsim) İç salgı bezlerinden kana geçen ve organların işlemlerini düzenleyen adrenalin, insülin, tiroksin vb. fizyolojik etkisi olan maddelerin genel adı.

Örnek: Hormon düzenleyici ilaç kullanıyordu.

Hoş

1- (Sıfat) Beğenilen, duyguları okşayan, zevk veren.

Örnek: Evin yeni rengi çok hoş olmuş.

2- (Zarf) Bununla birlikte.

Örnek: Hoş, onun da bizimle gelmeyeceği belliydi.

Hoşgörü

1- (İsim) Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans.

Örnek: Öğretmenimiz yaptığımız hataları hoşgörü ile karşıladı.

Hoşlanmak

1- (Fiil) Hoşuna gitmek, hoş bulmak, hazzetmek, sevmek.

Örnek: Sınıfa yeni gelen kızdan hoşlanıyordu.

Hristiyan

1- (İsim) Hz. İsa'nın dininden olan kimse, İsevi, Nasrani.

Örnek: Bugün Hristiyan dünyasının bayram günü.

Hukuk

1- (İsim) Toplum düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü, tüze.

Örnek: Toplum olarak hukuk kurallarına uymalıyız.

2- (İsim) Ahbaplık, dostluk.

Örnek: Onunla senelerdir süregelen bir hukukumuz var.

Humma

1- (İsim) Ateşli hastalık.

Örnek: Küçük çocuk hummalar içinde yatağında yatıyordu.

Huri

1- (İsim) Cennette yaşadığına inanılan dişi varlık.

Örnek: Cennette hurilerin olduğuna inanılır.

Huy

1- (İsim) İnsanın yaratılış ve ruh özelliklerinin bütünü, mizaç, tabiat.

Örnek: Çocukluğundan beri gelen inatçı bir huya sahipti.

2- (İsim) Alışkanlık.

Örnek: Her sabah kahve içmeyi huy edinmişti.

Huzur

1- (İsim) Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık, erinç.

Örnek: Tüm dertler son bulunca huzura erdim.

2- (İsim) Padişah katı.

Örnek: Padişahın huzuruna çıkan adam korkudan titriyordu.

Huzurlu

1- (Sıfat) Huzuru olan, rahat.

Örnek: Köyde tek başına huzurlu bir yaşam sürüyordu.

Hücre

1- (İsim) İnce bir zar içindeki protoplazma ve çekirdekten oluşmuş, bir organizmanın yapısı ve görev bakımından en küçük birimi, göze.

Örnek: Mikroskop ile kan hücrelerini gözlemledik.

2- (İsim) Tutukluların veya hükümlülerin yalnız olarak kapatıldıkları küçük oda.

Örnek: Hücreye atılan adamın ziyaret edilmesi yasaklanmıştı.

Hükümdar

1- (İsim) Padişah, kral, hakan gibi taht sahibi devlet başkanı.

Örnek: Osmanlı Devleti hükümdarı başkentte birçok yenilik yaptı.

Hükûmet

1- (İsim) Bakanlar Kurulu.

Örnek: Hükûmetin aldığı kararla yeni bir yasa çıkarıldı.

2- (İsim) Hükûmet konağı.

Örnek: Arabasını hükûmetin önüne park etti.

Hüsnühat

1- (İsim) Güzel yazı sanatı.

Örnek: Hüsnühat alanındaki eserlerini sergiye açtı.

Hüzün

1- (İsim) Gönül üzünlüğü, gam, keder, sıkıntı.

Örnek: Yeni taşındığı şehre alışamadığı için hüzün duyuyordu.

Irmak

1- (İsim) Çoğunlukla denize dökülen, özellikle genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.

Örnek: Irmak kenarına oturmuş piknik yapıyorlar.

Isınmak

1- (Fiil) Sıcak duruma gelmek.

Örnek: Kalorifere yakın oturan kadın sonunda ısınabildi.

2- (Fiil) Yadırgamaz olmak, hoşlanır olmak, alışmak, benimsemek.

Örnek: İlk başta sevmesek de sonradan ona ısındık.

Isırmak

1- (Fiil) Dişleri arasına alıp sıkmak.

Örnek: Köpek bacağımı ısırıldı.

2- (Fiil) Rüzgâr sert esmek, keskin bir biçimde etkilemek.

Örnek: Soğuk hava kulaklarımı ısıırıyordu.

Isıtma

1- (İsim) Isıtma işi, teshin.

Örnek: Evin ısıtma sistemi çalışmıyor.

Islak

1- (Sıfat) Suya batırılmış, üzerine su dökülmüş veya yağmurdan ıslanmış olan.

Örnek: Islak gömleğini çamaşır ipine astı.

2- (Sıfat) Herhangi bir nedenle ıslanmış, sulanmış.

Örnek: Ağladığı, gözlerinin ıslak olmasından anlaşılıyordu.

Islanmak

1- (Fiil) Islak duruma gelmek.

Örnek: Şiddetli yağmur başlayınca ıslandık.

İsmarlamak

1- (Fiil) Bir şeyin yapılmasını veya getirilmesini, bu işlerle uğraşan birine söylemek, sipariş etmek.

Örnek: Memleketten fındık ismarladı.

İsrar etmek

1- (Fiil) Bir konuda, bir düşüncede sürekli direnmek, ayak diremek.

Örnek: Çikolata alması için annesine ısrar etti.

İssız

1- (Sıfat) Kimse bulunmayan veya az kimse bulunan, تنها, yaban.

Örnek: İssız bir adada yaşayan bu adamdan herkes korkuyordu.

2- (Sıfat) Yalnız, kimsesi olmayan.

Örnek: Çevresi geniş olsa da ıssız bir yaşam sürmeyi tercih etti.

İşık

1- (İsim) Cisimleri görmeyi, renkleri ayırt etmeyi sağlayan fiziksel enerji, erke, ziya, nur, şavk.

Örnek: Sokakta aniden ışık belirdi.

2- (İsim) Mutluluk, sevinç veya zekâdan doğan, özellikle yüzde ve gözlerde beliren parlaklık.

Örnek: Hediyelerini alan çocuğun gözlerindeki ışık bizi mutlu etti.

İşıltılı

1- (Sıfat) İşıltısı olan, ışıltı yapan.

Örnek: İşıltılı bir salonda düzenlenen toplantıya katılım yoğundu.

İşınlanmak

1- (Fiil) İşınlama işine konu olmak veya işınlama işi yapılmak.

Örnek: Dizideki karakter bir şehirden başka şehre işınlandı.

İade

1- (İsim) Alınmış bir şeyi geri verme.

Örnek: Bazı ürünlerde iade kabul edilmiyor.

2- (İsim) Verilen bir şeyi almayarak geri çevirme, reddetme.

Örnek: Verilen ödülü iade etti.

İbadet

1- (İsim) Bir dinin buyruklarını yerine getirme.

Örnek: İbadet etmek için camiye gitti.

İcat

1- (İsim) Buluş.

Örnek: Cep telefonunun icadı haberleşmeyi kolaylaştırdı.

2- (İsim) Gerçekmiş gibi gösterme çabası.

Örnek: Başımıza yeni icatlar çıkarma!

İcat etmek

1- (Fiil) İlk kez yeni bir şey yaratmak.

Örnek: Bilgisayarı kim icat etti?

2- (Fiil) Bir şeyi gerçekmiş gibi göstermek.

Örnek: Türlü bahaneler icat edip aramızdan ayrıldı.

İçecek

1- (İsim) İçilen her şey, meşrubat.

Örnek: Pikniğe giderken içecek almayı unuttuk.

İçerik

1- (İsim) Bir şeyin içinde bulunanların bütünü, muhteva, mazruf.

Örnek: Bu kitabın içeriği sana uygun değil.

2- (İsim) Bir kelimenin veya kavramın anlamı.

Örnek: Derste bu sözcüğün içeriğini ele aldık.

İçmek

1- (Fiil) Bir sıvıyı ağza alıp yutmak.

Örnek: Dondurma yedikten sonra su içti.

2- (Fiil) Sigara, nargile vb.nin dumanını içe çekmek.

Örnek: Sigara içmek sağlığa zararlıdır.

İçtenlik

1- (İsim) İçten olma durumu, içten davranış, samimilik, samimiyet.

Örnek: Tüm içtenliğiyle yardıma muhtaç insanların yanında oldu.

İdareli

1- (Sıfat) Tutumlu.

Örnek: O kadar idareli ki harçlığını biriktiriyor.

İddialı

1- (Sıfat) Abartılı.

Örnek: Nişan töreni için biraz iddialı giyinmişti.

2- (Sıfat) Kendine çok güvenen.

Örnek: Sınava iddialı girse de başarısız oldu.

İdeal

1- (İsim) Ülkü.

Örnek: Onun ideali gelecekte avukat olmaktı.

2- (Sıfat) Uygun.

Örnek: Bu renk kanepede oturma odasına ideal olmuş.

İdol

1- (İsim) Örnek alınan, en çok hayranlık duyulan kimse.

Örnek: Şarkıcıyı kendisine idol olarak görüyordu.

İfade

1- (İsim) Anlatım.

Örnek: Cümleleri ifade şekli harikaydı.

2- (İsim) Bir duyguyu yüz aracılığıyla anlatan belirtilerin, mimiklerin bütünü.

Örnek: Yüzündeki ifadeden ortamı sevmediği anlaşılıyordu.

İfade etmek

1- (Fiil) Anlatmak.

Örnek: Sorunlarını açık bir dille bize ifade etti.

İflas etmek

1- (Fiil) Bir kimse veya kuruluş için mahkeme kararıyla anaparasını yitirdiği açıklanmak, batmak.

Örnek: Ünlü şirket, borçları yüzünden iflas etti.

İğne

1- (İsim) Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.

Örnek: İğne kullanarak gömleğine düğme dikti.

2- (İsim) Kas veya damar yoluyla vücuda sıvı bir ilacı basınçla vermek amacıyla enjektör ucuna takılan, boru biçiminde, ucu keskin metal araç, şırınga.

Örnek: Hastanede grip iğnesi oldum.

İhbar etmek

1- (Fiil) Bir suçu veya suçluyu yetkili makama gizlice bildirmek.

Örnek: Hırsız mahalle sakinleri ihbar etti.

İhmal

1- (İsim) Gereken ilgiyi göstermeme, boşlama, savsaklama, savsama, önem vermeme.

Örnek: Çocuk yetiştirmek ihmale gelmez.

İhmal etmek

1- (Fiil) Savsamak, savsaklamak, boşlamak.

Örnek: Görevini ihmal edince işten atıldı.

2- (Fiil) Birine gereken ilgiyi göstermemek.

Örnek: Yeni arkadaşlar edinince bizi ihmal etti.

İhtisas

1- (İsim) Uzmanlık, uzmanlaşma.

Örnek: Bankacılık alanında ihtisas yapıyor.

İhtiyaç

1- (İsim) Gereksinim.

Örnek: Sıcak suya ihtiyacım var.

İhtiyar

1- (Sıfat) Yaşlı, kocamış olan, pir (kimse), genç karşıtı.

Örnek: İhtiyar adam, bastonuyla sokakta geziyordu.

2- (Sıfat) Cansız, sönük.

Örnek: Günlerce çalışan kadının suratında ihtiyar bir tebessüm belirdi.

İkilemek

1- (Fiil) Bir şeyin sayısını ikiye çıkarmak.

Örnek: Evi ikiledi.

İki nokta

1- (İsim) Kendisinden sonra örnek verilecek veya açıklama yapılacak cümlenin sonuna konulan noktalama işareti (:).

Örnek: Türkçede iki nokta kullanımına dikkat edilmeli.

2- (İsim) Bölme işaretinin adı.

Örnek: Matematik dersinde bölme işareti olarak iki nokta da kullanılabilir.

İkiz

1- (Sıfat) İkisi bir arada doğan (çocuk).

Örnek: İkiz çocuğu olmuş.

İkizler

1- (İsim) Zodyak üzerinde Boğa ile Yengeç arasında bulunan takımyıldızın adı, Cevza.

Örnek: İkizler burcu erkeği sevgi dolu olur.

İklim

1- (İsim) Yeryüzünün herhangi bir yerinde hava olaylarına bağlı olarak gerçekleşen etkilerin uzun yılların ortalamasına dayanan durumu, abuhava.

Örnek: İklim değişikliği yüzünden hava durumuna güvenemiyoruz.

İkna etmek

1- (Fiil) İnanandırmak, kandırmak.

Örnek: Bulaşığı yıkaması için onu ikna ettim.

İkram

1- (İsim) Sunulan şey.

Örnek: Misafirlerine kurabiye ikramında bulundu.

İkramiye

1- (İsim) Bir yerde çalışan kimselere genellikle kazançtan dağıtılan veya iyi çalıştıkları için verilen aylık dışı para.

Örnek: Fabrika çalışanlarına bu ay ikramiye verilecek.

2- (İsim) Piyangoda bir kimseye çıkan para veya nesne.

Örnek: Yılbaşı ikramiyesi komşumuza çıktı.

İlaç

1- (İsim) Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde, em, deva.

Örnek: Baş ağrısını gidermek için eczaneden ilaç aldı.

2- (İsim) Çare, önlem.

Örnek: Yaşadığı para sıkıntısına bir ilaç arıyordu.

İlan

1- (İsim) Duyuru.

Örnek: Gazeteden iş ilanlarına baktım.

İlçe

1- (İsim) Yönetim bakımından yurt bölümlenmesinde ilden sonra gelen bölüm, kaymakamlık, kaza.

Örnek: İlçemizde bugün şenlik düzenlenecek.

İlerlemek

1- (Fiil) Bulunduğu yerden daha ileriye gitmek, yol almak.

Örnek: Yaşlı kadın hastaneye doğru ilerledi.

2- (Fiil) Daha güçlü, daha etkili duruma gelmek.

Örnek: Geçen sene girdiği işte çabuk ilerledi.

İleti

1- (İsim) Yazı veya sözle verilen, gönderilen bilgi, mesaj.

Örnek: Telefonuma dört tane ileti geldi.

İletişim

1- (İsim) Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, komünikasyon.

Örnek: Onunla iletişime son verdim.

2- (İsim) Telefon, telgraf, televizyon, radyo vb. araçlardan yararlanarak yürütülen bilgi alışverişi, bildirişim, haberleşme, muhabere, komünikasyon.

Örnek: İletişim aracı olarak en sık cep telefonu kullanıyor.

İletmek

1- (Fiil) Götürmek, ulaştırmak, nakletmek, geçirmek.

Örnek: Kargo şirketi, paketleri sahiplerine ilettiler.

2- (Fiil) Elektrik akımı, ısı, gaz vb.ni bir yerden başka bir yere götürmek.

Örnek: Deney esnasında elektriği daha iyi iletmesi için bakırı tercih ettik.

İlgi

1- (İsim) İki şey arasında bulunan herhangi bir bağlılık, ilişki, alaka, taalluk, aidiyet.

Örnek: İki sorun arasında kimsenin bilmediği bir ilgi vardı.

2- (İsim) Dikkati öncelikle belirli bir şey üzerinde toplama eğilimi.

Örnek: Sanat galerisine yoğun ilgi vardı.

İlgilenmek

1- (Fiil) İlgi göstermek, alakalanmak.

Örnek: Doktor hastasıyla güzel ilgilendi.

2- (Fiil) Bir şeye karşı merak duymak.

Örnek: Bu aralar piyano ile ilgileniyor.

İlginç

1- (Sıfat) İlgi uyandıran, ilgi ve dikkat çekici olan, enteresan.

Örnek: Pembe renkli gölü herkes ilginç buldu.

İlim

1- (İsim) Bilim.

Örnek: İlim alanında ilerleyiş sürüyor.

İlişki

1- (İsim) İki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas.

Örnek: Bilim adamları iki farklı hastalık arasında bir ilişki olduğunu düşünüyor.

İlkel

1- (Sıfat) İlk durumunda kalmış olan, gelişmesinin başında bulunan, iptidai, primitif.

Örnek: İlkel insanların tekerleği icat etmesiyle yaşam kolaylaştı.

2- (Sıfat) Basit, karmaşık olmayan.

Örnek: Ödevi ilkel bulunduğu için reddedildi.

İlk yardım

1- (İsim) Kaza, hastalık, yangın, deprem vb. tehlikeli ve ani durumlarda hastaya kesin tedavi öncesi, olay yerinde uygulanan ilk ve ivedi işlem, sıhhi imdat.

Örnek: Kaza yerine ilk yardım çağrıldı.

İmalat

1- (İsim) İşlenerek yapılan üretim.

Örnek: Makine imalatında önemli gelişmeler yaşandı.

İmdat

1- (İsim) Tehlikede olana yapılan yardım.

Örnek: Polisten imdat isteyen kadına herkes destek oldu.

2- (İsim) "Yetişin, kurtarın" anlamlarında bir seslenme sözü.

Örnek: İmdat! Kurtarın beni!

İmkân

1- (İsim) Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak.

Örnek: İmkânımız olursa ev satın alacağız.

İmkânsız

1- (Sıfat) Olma ihtimali bulunmayan, olanaksız.

Örnek: Ödevimi bugün teslim etmem imkânsız.

İmparatorluk

1- (İsim) Kendi topraklarında oturan çeşitli milletleri egemenliği altında toplayan devlet biçimi.

Örnek: Koca imparatorluk savaşı kaybedince yıkıldı.

İmtihan

1- (İsim) Sınav.

Örnek: İmtihana giren öğrenci sayısı azdı.

İmza

1- (İsim) Bir kimsenin herhangi bir belgeyi yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde kullandığı işaret.

Örnek: Tutanakta bazı imzalar eksik kalmış.

2- (İsim) Herhangi bir alanda ün yapmış kimse.

Örnek: Yazımızda sinema dünyasındaki ünlü imzaları görebilirsiniz.

İmzalamak

1- (Fiil) Bir yazı veya belgeye imzasını yazmak, imza atmak.

Örnek: Evlilik sözleşmesini imzaladım.

İnanç

1- (İsim) Bir düşünceye gönülden bağlı bulunma.

Örnek: Başarına olan inancım hiç bitmeyecek.

2- (İsim) Tanrı'ya, bir dine inanma, akide, iman, itikat.

Örnek: İnançları gereği her Pazar kiliseye giderdi.

İnandırmak

1- (Fiil) İnanmasını sağlamak.

Örnek: Bizi yalanlarına inandırdı.

İnanılmaz

1- (Sıfat) İnanılması çok güç veya imkânsız olan.

Örnek: Sahnede inanılmaz bir performans gösterdi.

İnanış

1- (İsim) İnanma işi.

Örnek: İnsanların inanışlarına saygı duymak gerek.

İnanmak

1- (Fiil) Bir şeyi doğru olarak benimsemek.

Örnek: Kurduğu cümlelere herkes inanmıştı.

2- (Fiil) Birini doğru sözlü olarak bilmek, güvenmek.

Örnek: Herkes sana inanmış olsa da sende bir şey olduğunu hissediyordum.

İncelemek

1- (Fiil) Bir işi veya bir şeyi ele alıp özelliklerini, ayrıntılarını inceden inceye, özenli bir biçimde anlamaya, öğrenmeye çalışmak, tetkik etmek.

Örnek: Yeni bilgisayarımın özelliklerini tekrar inceledim.

İnce yapılı

1- (Sıfat) Narin, nazik, zayıf.

Örnek: Gelin, ince yapılı güzel bir kızdı.

İncitmek

1- (Fiil) İncinmesine yol açmak.

Örnek: Yanlışlıkla kolumu duvara çarpıp incittim.

İndirim

1- (İsim) Fiyatta yapılan değer düşürümü, tenzilat, iskonto.

Örnek: Markette indirim vardı.

İnek

1- (İsim) Dişi sığır.

Örnek: Çayırdaki inek otlatıyorlar.

2- (İsim) Çok çalışkan öğrenci.

Örnek: Sınıfımızın ineği sendin.

İngilizce

1- (İsim) Hint-Avrupa dil ailesinden, İngiltere'de, biraz farklı biçimiyle Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya ve İngiliz uygarlığını benimsemiş olan ülkelerde kullanılan dil, İngiliz İngilizcesi.

Örnek: İngilizce kelimeleri ezberlemekte zorlanıyorum.

İnkâr etmek

1- (Fiil) Yaptığı bir işi, söylediği sözü veya tanık olduğu bir şeyi yapmadığını, bilmediğini, görmediğini söylemek, yaptığını saklamak, yadsımak.

Örnek: Mahkemede bütün suçlamaları inkâr etti.

İnmek

1- (Fiil) Yüksekten veya yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

Örnek: Adam merdivenden aşağı indi.

2- (Fiil) Fiyatı düşmek.

Örnek: Takım elbise fiyatları inmiş.

İnsan

1- (İsim) Toplum hâlinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı.

Örnek; Abur cubur yiyecekler insan sağlığına zararlıdır.

2- (İsim) Huy ve ahlak yönünden üstün nitelikli (kimse).

Örnek: İnsan olan verdiği sözü tutar.

İnsanoğlu

1- (İsim) İnsan, âdemoğlu, fâni.

Örnek: İnsanoğlu geçmişten günümüze birçok buluşa imza attı.

İnsanüstü

1- (Sıfat) İnsan gücünü ve yeteneklerini aşan, fevkalbeşer.

Örnek: Filmde insanüstü yetenekleri olan kadın başrolü oynuyordu.

İnşa etmek

1- (Sıfat) Kurmak, yapmak.

Örnek: İlçemize yeni okul binası inşa ettiler.

İnşaat

1- (İsim) Yapma işi, yapım.

Örnek: Okulun inşaatı devam ediyor.

İnşallah

1- (Ünlem) "Tanrı dilerse, Tanrı nasip ettiyse" anlamlarında dilek anlatan bir söz.

Örnek: İnşallah bir dahaki sefere başarılı olursun.

İnternet

1- (İsim) Genel ağ.

Örnek: İnternetten video izledi.

İnziva

1- (İsim) Toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama.

Örnek: İnziva arayan genç adam ormanda bir kulübede yaşıyordu.

İptal etmek

1- (Sıfat) Kullanıştan kaldırmak.

Örnek: Yarınki bilgi yarışmasını iptal ettik.

İpucu

1- (İsim) İnsanı aradığı gerçeğe ulaştırabilecek iz, emare.

Örnek: Yarışmanın sorularına yönelik ipucu verildi.

İrdelemek

1- (Fiil) Bir konunun incelenmesi ve eleştirilmesi gereken bütün yönlerini birer birer incelemek, araştırmak, tetkik ve tetebbu etmek, mütalaa etmek.

Örnek: Verilen ödevin her sayfasını hocamız irdeledi.

İrtibat

1- (İsim) Bağlantı.

Örnek: Telefonla arasam da irtibat kuramadım.

İsim

1- (İsim) Ad.

Örnek: Şehrimizin ismi Giresun'dur.

2- (İsim) Kişi, insan.

Örnek: Aramıza yeni isimler katıldı.

İskelet

1- (İsim) İnsan ve hayvan bedeninin kemik çatısı, teşrih.

Örnek: Kaza sonucu iskeletinde kırıklar meydana geldi.

2- (İsim) Çok zayıf.

Örnek: Açlıktan iskelet gibi olmuşsun.

İspanyolca

1- (İsim) Hint-Avrupa dillerinden, İspanya'da, Brezilya dışındaki Latin Amerika'da ve İspanyol uygarlığını benimsemiş ülkelerde kullanılan dil.

Örnek: Akıcı bir şekilde İspanyolca konuşabiliyordu.

İstasyon

1- (İsim) Tren, metro durağı.

Örnek: Tren istasyonunda beklerken sohbet ettik.

2- (İsim) Satış, bakım, aşı vb. işler yapılan kuruluş veya yer.

Örnek: Trafik istasyonunda aracın bakımını yaptırdık.

İstek

1- (İsim) Bir şeye duyulan eğilim, arzu, şevk.

Örnek: Kendi isteğiyle şarkıcı oldu.

2- (İsim) Yerine getirilmesi başkasından istenilen şey, talep.

Örnek: Hocanın istekleri bitmiyor.

İsteka

1- (İsim) Bilardo oyununda toplara vurmak için kullanılan sopa.

Örnek: Bilardo oynarken istekayı yere düşürdü.

İstemek

1- (Fiil) İstek duymak, arzulamak.

Örnek: Canım armut yemek istiyor.

2- (Fiil) Gerek olmak.

Örnek: Bu yemek biraz tuz istiyor.

İstifa

1- (İsim) Kendi isteğiyle işten veya bir hizmetten ayrılma.

Örnek: Psikolojik baskıya dayanamayan adam istifasını sundu.

İstifa etmek

1- (Fiil) İşinden çekilmek.

Örnek: Maaşına zam yapılmayan işçi istifa etti.

İstihdam

1- (İsim) Bir görevde, bir işte kullanma.

Örnek: Üniversite mezunlarının istihdamı için çalışma başlatıldı.

İstismar etmek

1- (Fiil) Birinin iyi niyetini kötüye kullanmak.

Örnek: Size verdiğim izni istismar ettiğiniz için bugün cezalısınız.

İş

1- (İsim) Bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma.

Örnek: Bütün yıl boyunca yardım vakfında iyi işler ortaya konuldu.

2- (İsim) Yapılan şey, davranış.

Örnek: Markette işe girdi.

İşçi

1- (İsim) Başkasının yararına bedenini, kafa gücünü veya el becerisini kullanarak ücretle çalışan kimse.

Örnek: Fabrika işçi çıkarmayı planlıyor.

İş gücü

1- (İsim) Bir insanın yararlı şeyler üretmek için harekete geçirmek zorunda olduğu fiziksel ve düşünsel yetilerinin tümü.

Örnek: Ülkemizin iş gücü iyi olsa da işsiz sayısı oldukça yüksek seviyelerdedir.

İşlem

1- (İsim) Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi, muamele, muamelat.

Örnek: İşlemden geçirilen et satışa sunuldu.

2- (İsim) Sayıları karşı karşıya getirip belirli birtakım kurallara uygun olarak birbiri üzerine etkileendirme yöntemi.

Örnek: Toplama işleminde hata yapıyordu.

İşletme

1- (İsim) İşletmek işi.

Örnek: Küçük bir dükkân işletmeye karar verdi.

2- (İsim) İş yeri.

Örnek: İşletmesinin borçlarını ödeyemedi.

İşsiz

1- (Sıfat) İş olmayan.

Örnek: İşsiz kalan adam ne yapacağını bilmiyordu.

İşsizlik

1- (İsim) İşsiz kalma, iş bulamama durumu.

Örnek: Ülkemizdeki işsizlik oranı bir hayli yüksektir.

İştah

1- (İsim) Yemek yeme isteği.

Örnek: İştahım olmadığından akşam yemeğine katılamayacağım.

İşveren

1- (İsim) İşçileri ücretle çalıştıran gerçek veya tüzel kişi, çalıştıran, patron.

Örnek: İşverenlerin yapacağı zam merakla bekleniyor.

İthal

1- (İsim) Başka ülkelerden alınan mal.

Örnek: Yurt dışından ithal edilen ilaçlar çok pahalıya satılıyor.

İtibar

1- (İsim) Saygınlık.

Örnek: Halkın gözünde itibarını yitirmişti.

İtici

1- (Sıfat) Soğuk, benimsenmeyen, sevimsiz, sevilmeyen, beğenilmeyen, antipatik.

Örnek: Yeni sınıf arkadaşımızı itici buluyorum.

İtişmek

1- (Fiil) Birbirini itmek.

Örnek: Aşırı kalabalıkta herkes itişti.

2- (Fiil) Çekişmek.

Örnek: Toplantıda patron ile itiştim.

İtmek

1- (Fiil) Bir şeyi güç uygulayarak ileri götürmek.

Örnek: Masayı eliyle itti.

İyi

1- (Sıfat) İstenen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı.

Örnek: İş hayatımda iyi insanlarla karşılaştım.

2- (Sıfat) Esen, sağlıklı.

Örnek: Hastamız artık daha iyi.

İyileşmek

1- (Fiil) İyi duruma gelmek.

Örnek: Maddi durumumuz son zamanlarda biraz iyileşti.

2- (Fiil) Hastalıktan kurtulmak, sağlığı yerine gelmek, salah bulmak.

Örnek: Tedavi gördükten sonra iyileşti.

İyimser

1- (Sıfat) Genellikle her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren, kötümser karşıtı, nikbin, optimist.

Örnek: Herkese karşı iyimser olan biriydi.

İyimserlik

1- (İsim) Genellikle her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren bir tutum veya kişilik özelliği, nikbinlik, optimizm.

Örnek: Adamın yüzünden iyimserlik akıyor.

İz

1- (İsim) Bir şeyin geçtiği veya önce bulunduğu yerde bıraktığı belirti, nişan, alamet, emare.

Örnek: Ayak izlerini takip ederek hırsızı yakaladı.

2- (İsim) Bir şeyin dokunmasıyla geride kalan belirti.

Örnek: Kohunda ısırık izi vardı.

İzin

1- (İsim) Bir şey yapmak için verilen veya alınan özgürlük, müsaade, ruhsat, icazet, mezuniyet.

Örnek: Parka gitmek için annesinden izin istedi.

2- (İsim) Bir kimseye çalıştığı yerde verilen tatil.

Örnek: Yıllık izne ayrılmayı düşünüyorum.

İzin vermek

1- (Fiil) Birini bir şey yapmada serbest bırakmak.

Örnek: Babam futbol oynamama izin verdi.

İzlemek

1- (Fiil) Birinin veya bir şeyin arkasından gitmek, takip etmek.

Örnek: Arkadaki araba bizi izliyordu.

2- (Fiil) Eğlenmek, görmek, öğrenmek için bakmak, seyretmek.

Örnek: Akşam ailecek film izledik.

İzlenim

1- (İsim) Bir durum veya olayın duyular yolu ile insan üzerinde bıraktığı etki, intiba, imaj.

Örnek: Kurduğu cümleler bende kötü bir izlenim yarattı.

Jandarma

1- (İsim) Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamların koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükümet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silahlı askerî kuvvet.

Örnek: Kazayı görenler jandarmaya haber verdi.

Japon

1- (İsim) Japonya halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

Örnek: Japon turistler camiyi ziyaret etti.

Japonca

1- (İsim) Japon dili.

Örnek: Japonca bilen birini arıyordu.

Jest

1- (İsim) Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket.

Örnek: Sunum yaparken jest ve mimiklerini güzel kullanıyordu.

2- (İsim) Beklenmedik iyi davranış.

Örnek: Bu iyilik de benden size bir jest olsun.

Jüri

1- (İsim) Seçiciler Kurulu.

Örnek: Jürinin oylarıyla yarışmayı kazandı.

Kaban

1- (İsim) Çeşitli kumaşlardan yapılmış, kalçaya kadar inen ve paltoya benzeyen üst giysisi.

Örnek: Yılbaşında giydiği kırmızı kabani aklımdan çıkaramıyorum.

Kabile

1- (İsim) Boy.

Örnek: Oğuzların Bayat boyunun Çorum'a yerleştiği bilinmektedir.

Kabiliyet

1- (İsim) Yetenek.

Örnek: Gitar çalma konusunda üstün kabiliyete sahipti.

Kabuk

1- (İsim) Bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş sertçe bölüm, kışır.

Örnek: Fındık kabuğunu kırmakta zorlandığı için yemekten vazgeçti.

2- (İsim) Deri üzerinde bir yaranın veya sivilcenin kurumasıyla oluşan sertçe bölüm.

Örnek: Kolundaki yarası artık kabuk bağlamıştı.

Kabul

1- (İsim) Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma.

Örnek: Öğretmeninin kısıtlamalarını artık kabul etmek zorundaydı.

2- (İsim) Konukları veya işi olanları yanına, katına alma.

Örnek: Kaymakam Bey için her Salı kabul günüydü.

Kabullenmek

1- (Fiil) Kabul etmek, benimsemek.

Örnek: Verilen teklifi kabul ettik.

2- (Fiil) İstemeyerek kendine mal etmek.

Örnek: Onun yalanlarını artık kabullenmişti.

Kaçak

1- (İsim) Bir kapalı kaptan, bir borudan sızan gaz veya sıvı.

Örnek: Yangına tüpten sızan kaçak neden olmuştu.

2- (Zarf) Yasalara, kurallara uymayarak, gizlice.

Örnek: Yasak işleri devletten kaçak yapmış.

Kaçamak

1- (İsim) Hoş görülmeyen bir şeyi ara sıra yapma.

Örnek: Evlilik dışı kaçamaklarına son vermişti.

2- (İsim) Bir şeyden kaçınma yolu.

Örnek: Arkadaşlarının davetine katılmamak için ara sıra şehir dışı kaçamakları yapardı

Kaçınmak

1- (Fiil) Herhangi bir işi yapmaktan veya özverili davranmaktan geri durmak, imtina etmek.

Örnek: Kedilerinin bakımından her zaman kaçınırdı.

Kaçırmak

1- (Fiil) Bir işi belirlenen zamanda yapamamak.

Örnek: Üniversite sınavı için başvuru tarihini kaçırmıştı.

2- (Fiil) Zor kullanarak yanında götürmek.

Örnek: Kedisini eve giren hırsızlar kaçırmış.

Kaçmak

1- (Fiil) Hızla koşup bir yere saklanmak.

Örnek: Eve giren hırsızlar polis sirenlerini duyar duymaz kaçmış.

2- (Fiil) Gaz, sıvı vb. şeyler sızmak.

Örnek: Evdeki tüpten gaz kaçtığıını fark ettik.

Kadın

1- (İsim) Erişkin dişi insan, hatun, hatun kişi, zen.

Örnek: Marie Curie tüm kadınlar tarafından örnek alınması gereken bir bilim insanıdır.

2- (İsim) Hizmetçi bayan.

Örnek: Evlerine temizlik için haftada bir iki kadın gelmekteydi.

Kadınsı

1- (Sıfat) Kadına benzer, kadın gibi, kadınımsı.

Örnek: Kadınsı tavırları onu daha da çekici kılıyordu.

Kadraj

1- (İsim) Sinema ve fotoğrafçılıkta görüntüyü çerçeve içine alma.

Örnek: Ünlü fotoğrafçı kadrajına muhteşem bir manzarayı sığdırmıştı.

Kafa

1- (İsim) İnsan başı, ser.

Örnek: Kafasını sertçe duvara çarpmıştı.

2- (İsim) Mekanik bir bütünün parçası.

Örnek: Makinenin kafa kısmı bozulmuştu.

Kafa yormak

1- (Fiil) Bir iş, bir konu üzerinde çokça düşünmek.

Örnek: Onun yalanlarına o kadar çok kafa yormuştu ki artık kendini çok yorgun hissediyordu.

Kafe

1-(İsim) İçecek ve hafif yiyeceklerin satıldığı, bazılarında kapı önlerinde oturacak yerlerin bulunduğu ayaküstü yiyecek yerleri.

Örnek: İlçede bulunan tek kafede yılbaşı eğlencesi düzenlenecekti.

Kâğıt

1- (İsim) Hamur durumuna getirilmiş türlü bitkisel maddelerden yapılan, yazı yazmaya, baskı yapmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak.

Örnek: Hikâyesini yazdığı kâğıtları yakmaya karar verdi.

2- (İsim) Yazılı sınav kâğıdı.

Örnek: Öğretmenleri kâğıtları toplarken hâlâ devam edenler vardı.

Kahraman

1- (Sıfat) Savaşta veya tehlikeli bir durumda yararlık gösteren (kimse), alp, yiğit.

Örnek: Türk Milletinin en büyük kahramanının Mustafa Kemal Atatürk olduğunu düşünmekteydi.

2- (İsim) Roman, hikâye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde en önemli kişi.

Örnek: Romandaki Ali adlı kahraman onu derinden etkilemişti.

Kahvaltı

1- (İsim) Genellikle sabahları yenen hafif yemek.

Örnek: Kahvaltı yaptıktan sonra okula gitmek için evden ayrıldılar.

Kahve

1- (İsim) Kök boyasıgillerden, sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç ve bu ağacın meyvesi.

Örnek: Kahve çekirdeğinin nasıl bu kadar güzel bir hâl alabildiğini hâlâ anlayamamıştı.

2- (İsim) Kahve, çay, ıhlamur, bira, nargile içilen, hafif yiyecekler bulunduran, tavla, domino, bilardo, kâğıt vb. oynanan yer, kahvehane, kıraathane.

Örnek: Babası kahveleri dolaşarak bazı küçük ev aletleri satıyordu.

Kalabalık

1- (İsim) Çok sayıda insanın bir araya gelmesiyle oluşan insan topluluğu.

Örnek: Ünlü şarkıcı yoğun kalabalık nedeniyle hayranlarıyla fotoğraf çektirmekten vazgeçti.

2- (İsim) Gereksiz, karışık şeyler topluluğu.

Örnek: Evde tam bir eşya kalabalığı vardı.

Kaldırım

1- (İsim) Yayalar için yürüme yolu.

Örnek: Bütün kaldırımları dükkânların masaları kaplamıştı.

Kaldırmak

1- (Fiil) Bulunduğu yerden almak.

Örnek: Masanın üzerindeki bardakları kaldırdı.

2- (Fiil) Hastayı hastaneye götürmek.

Örnek: Kalp krizi geçiren genç kızı hastaneye kaldırdılar.

Kale

1- (İsim) Düşmanın gelmesi beklenen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, geçit ve dar boğazlarda güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı, burçlu, mazgallı yapı, kermen.

Örnek: Düşmana karşı savunma amaçlı kale yapmayı düşünüyorlardı.

2- (İsim) Genellikle bir düşüncenin savunulduğu, sürdürüldüğü yer.

Örnek: Onun öldürülme haberiyle birlikte son kalelerinin de yıkıldığını düşündüler.

Kaleci

1- (İsim) Bazı top oyunlarda kalenin önünde durarak topun kaleye girmesini önlemekle görevli oyuncu, file bekçisi.

Örnek: Onun için gelmiş geçmiş en iyi kaleci olduğu düşünülmektedir.

Kalemtraş

1- (İsim) Kurşun kalemlerin ucunu açmak için kullanılan türlü biçimlerdeki keski, kalem açacağı.

Örnek: Kalem ucunu kalemtraş ile açtı.

Kalifiye

1- (Sıfat) Nitelikli.

Örnek: Müdür daha çok kalifiye öğretmene ihtiyaç olduğunu düşünmekteydi.

Kaligrafi

1- (İsim) Güzel yazı sanatı.

Örnek: Belediyenin açtığı kaligrafi kursuna gideceğim.

Kalite

1- (İsim) Nitelik.

Örnek: Bu markanın kalitesi yıllardır bilinmekteydi.

Kaliteli

1- (Sıfat) Nitelikli.

Örnek: Kendine her zaman kaliteli kıyafetler ve ayakkabılar alırdı.

Kalkınmak

1- (Fiil) Durumunu düzeltmek, aşamalı bir biçimde gelişmek, ilerlemek.

Örnek: Sanayideki ilerleyiş sayesinde ekonomi kalkınıyor.

Kalkmak

1- (Fiil) Gitmek üzere yerinden ayrılmak.

Örnek: Eve gitmek için yerinden kalktı ve paltosunu rica etti.

2- (Fiil) Uyanarak yataktan ayrılmak.

Örnek: Sabah erken kalktım.

Kalori

1- (İsim) Besinlerin, dokular içinde yanarak vücudun sıcaklık ve enerjisini sağlama değerlerini gösteren ölçü.

Örnek: Çikolatayı yüksek kalorili olduğu için artık yemiyordu.

Kalorifer

1- (İsim) Merkez ve depo durumunda olan bir kazandan çıkan sıcak havayı, su veya buharı, borularla dolaştırmak yoluyla bir yapının her yanını ısıtan araç veya tesisat.

Örnek: Kaloriferleri az yandığı için o kışı üşüyerek geçirmişlerdi.

Kalp

1- (İsim) Göğüs orta boşluğunda, iki akciğer arasında, vücudun her yanından gelen kirli kanı akciğerlere ve oradan gelen temiz kanı da vücuda dağıtan organ, yürek.

Örnek: Kalp rahatsızlıklarının en büyük sebebi yüksek tansiyon ve kolesteroldür.

2- (İsim) Bir ülkenin, bir kuruluşun işleyiş, yönetim ve varlığını sürdürme bakımından en önde gelen yeri.

Örnek: Ülkenin kalbi başkentte atıyordu.

Kalp krizi

1- (İsim) Kalbi besleyen damarlardan birinin tıkanması ile ortaya çıkan, önlem alınmazsa ölüme yol açan rahatsızlık, kalp aksesi.

Örnek: Sigara içen bireylerde kalp krizi görülme riski daha fazladır.

Kamçı

1- (İsim) Bir ucuna ip, deri vb. bağlı olan vurma, dövme aracı.

Örnek: Elindeki kamçıyla hayvanlara eziyet ediyordu adeta.

Kamera

1- (İsim) Görüntülerin filme alınmasını sağlayan alet, alıcı.

Örnek: Kamerayla video çekiyor.

Kamış

1- (İsim) Buğdaygillerden, sulak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdesi olan bitkiler (Phragmites australis).

Örnek: Topladıkları şeker kamışlarını fabrikalara satıyorlardı.

2- (İsim) Sıvı içecekleri bardak veya şişeden kolayca içmek için kullanılan ince, plastik boru, pipet.

Örnek: Meyve suyunu asla kamış kullanmadan içemezdi

Kampüs

1- (İsim) Yerleşke.

Örnek: Üniversite kampüsünde aradıkları her şeyi bulabildiler.

Kamyon

1- (İsim) Motorlu büyük yük taşıtı.

Örnek: Yük taşıyan bir kamyon ağaca çarpmıştı.

Kanal

1- (İsim) Bazı bölgeleri sulamak, kurutmak amacıyla veya gemilerin işlemesine elverişli, insan eliyle açılmış su yolu.

Örnek: Burada çocukların tek eğlencesi yazları kanaldaki suda yüzmektir.

2- (İsim) Telefon, telgraf, radyo, televizyon vb. araçlarla iletişimi sağlayan yol, hat.

Örnek: Kanalda meydana gelen problem yüzünden telefonu çekmiyordu.

Kanarya

1- (İsim) İspinozgillerden, yeşilimsi veya sarı tüylü, koni biçiminde küçük gagalı, ötücü kuş (Serinus canaria).

Örnek: Evde beslediği kanaryası hastalanmıştı.

Kanat

1- (İsim) Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.

Örnek: Kanadı kırılan güvercin uçamıyordu.

2- (İsim) Futbol, hentbol vb. takım oyunlarında hücum hattının sağ ve sol bölümü.

Örnek: Sağ kanattan koşan forvet oyuncusu gol atmayı başardı.

Kandırılmak

1- (Fiil) Kandırma işi yapılmak.

Örnek: Bakkalda hesabı öderken kandırıldı.

Kandırma

1- (Fiil) Kanmasını sağlamak, inandırmak, ikna etmek.

Örnek: Dışarı çıkmak isteyen çocuk sonunda annesini kandırmıştı.

Kanıtlamak

1- (Fiil) Bir şeyin gerçekliğini kanıtla ortaya koymak, ispat etmek.

Örnek: Suçu olmadığını kanıtladı.

Kanyon

1- (İsim) Bir akarsuyun kalkerli bir alanda oyararak oluşturduğu, bir kıvrımı keserek iki yandaki çukurlukları birleştiren, dar ve boğaz biçimindeki vadi, dar boğaz, kapuz, kısık, klüz.

Örnek: Dünyaca ünlü kanyonun resmini duvara asmıştı.

Kapak

1- (İsim) Her türlü kabın üstünü örtmeye veya bir deliği kapamaya yarayan nesne.

Örnek: Yaptığı yemeğin üstünü güzel bir kapakla sıkıca kapattı.

2- (İsim) Dolap, sandık vb.ni örtmeye yarayan parça.

Örnek: Gardırobun kapağına elini sıkıştırdığı için canı yanıyordu.

Kapalı gişe

1- (İsim) Bütün biletleri satılmış bir biçimde.

Örnek: Film haftalarca kapalı gişe olarak gösterimde kaldı.

Kapamak

1- (Fiil) Bir açıklığı örtmek için bir şeyi, açık yerin üzerine getirmek.

Örnek: Eski masanın üzerini beyaz bir örtüyle kapamıştı.

2- (Fiil) Üzerinde durmamak, bir şey üzerinde konuşmayı bırakmak.

Örnek: Yaşananları kapamak bana göre değil.

Kapanmak

1- (Fiil) Kapalı duruma gelmek.

Örnek: Saatlerce çalışan televizyon elektriğin kesilmesiyle kapanmıştı.

2- (Fiil) Yara iyileşmek.

Örnek: İki hafta önce olduğu ameliyat yarası kapanmıştı.

Kapasite

1- (İsim) Bir şeyi içine alma, sığdırma sınırı, kapsama gücü, sığa.

Örnek: Tencerenin kapasitesi yemeğin sığabileceği kadar büyük değildi.

2- (İsim) Anlama, kavrama yeteneği.

Örnek: Kapasitesi matematik problemlerini çözmek için yeterli değildi.

Kapı

1- (İsim) Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı.

Örnek: Mutfağın kapısı kapanmıyordu.

2- (İsim) Ev gezmesi için gidilen yer.

Örnek: Hafta sonu komşularının kapısından ayrılmıyordu.

Kapıcı

1- (İsim) Otel, apartman vb. büyük yapılarda bekçilik, temizlik, alışveriş gibi işlerle görevli kimse.

Örnek: Kapıcı yeri her gün siliyor.

Kaplan

1- (İsim) Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan (Felis tigris).

Örnek: Hayvanat bahçesinde gördükleri kaplan için çok üzüldüler.

Kaplıca

1- (İsim) Ilıca.

Örnek: Hafta sonu arkadaşlarıyla birlikte Edremit'te bir kaplıcaya gideceklerdi.

Kapsamak

1- (Fiil) İçine almak, sınırları içine almak, şamil olmak.

Örnek: Bu sözlük İngilizcedeki bütün kelimeleri kapsamaktadır.

Kar

1- (İsim) Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı.

Örnek: Bütün gece kar yağdı.

Kara

1- (İsim) Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü, toprak.

Örnek: Günlerdir denizde olan gemi karaya ulaştı.

2- (İsim) En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı.

Örnek: Kara renkli bir kazak almış.

Karaciğer

1- (İsim) Karın boşluğunun sağ üst bölgesinde bulunan, öd salgılayan, şeker depolayan, iri, açık kahverengi organ.

Örnek: Karaciğerindeki yağlanmadan dolayı spora başlamaya karar verdi.

Karakter

1- (İsim) Ayırt edici nitelik.

Örnek: Yeni komşumuz sevecen bir karaktere sahip.

2- (İsim) Bir eserde duygu, tutku ve düşünce yönlerinden ele alınan kimse.

Örnek: Herkes romandaki kötü karakteri konuşuyor.

Karamsarlık

1- (İsim) Kötümserlik.

Örnek: Onun yaradılışında karamsarlık vardı.

Karanfil

1- (İsim) Karanfilgillerden, güzel renkli çiçekler açan bir süs bitkisi (Dianthus caryophyllus).

Örnek: Evinin balkonu karanfillerle doluydu.

Karanlık

1- (İsim) Işık olmama durumu.

Örnek: Elektrikler kesildiği için bütün ilçe karanlığa boğulmuştu.

2- (İsim) Üzüntü, sıkıntı, perişanlık.

Örnek: Yüzünde bir karanlık belirmişti.

Karar

1- (İsim) Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı.

Örnek: Müdürün verdiği karar herkesi çok rahatsız etmişti.

2- (İsim) Tam ölçüsünde ne az ne çok.

Örnek: Yaptığı pilavın tuzu tam kararındaydı.

Karar almak

1- (Fiil) Bir davayı, bir sorunu sonuca bağlamak.

Örnek: Yeni yılda yeni kararlar alacaktı.

Karar vermek

1- (Fiil) Bir sorunu karara bağlamak, kararlaştırmak.

Örnek: Onunla arasına bir mesafe koymaya karar verdi.

Kararsız

1- (Sıfat) Kararı olmayan, tereddütlü.

Örnek: Hangi renk elbiseyi alması gerektiği konusunda çok kararsızdı.

2- (Sıfat) Dengesiz.

Örnek: Onun kararsız tavırlarından sevgilisi artık çok bunalmıştı.

Karate

1- (İsim) Ayak ve yumruk vuruşları üzerine kurulu, Japon kökenli bir dövüş yöntemi.

Örnek: Karate kursuna yazıldığını söyledi.

Kardelen

1- (İsim) Nergisgillerden, baharda çok erken çiçek açan ve eczacılıkta kullanılan soğanlı bir bitki (*Galanthus nivalis*).

Örnek: Kardelenler çiçek açtığında görüşelim demişti.

Kardeş

1- (İsim) Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı.

Örnek: Kız kardeşini gerçekten çok seviyordu.

2- (İsim) Aralarında değer verilen ortak bir bağ bulunanlardan her biri.

Örnek: On yıllık arkadaşlıktan sonra birbirlerine kardeşim diye hitap ediyorlardı.

Kare

1- (İsim) Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, dördül, murabba.

Örnek: Derste karenin alanını hesapladık.

Karga

1- (İsim) Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş (*Corvus*).

Örnek: Kargalar bilindiğinin aksine o kadar uzun ömürlü hayvanlar değildir.

Kargo

1- (İsim) Yük taşıyan uçak veya gemi.

Örnek: Boğaz açıklarında kargo gemisinin battığı öğrenildi.

2- (İsim) Uçak, gemi vb. bir taşıtla taşınan eşya, yük.

Örnek: Kargosu geciktiği için çok sinirliydi.

Karın

1- (İsim) İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi.

Örnek: Şiddetli karın ağrısı şikâyetiyle doktora gitmişti.

Karınca

1- (İsim) Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı (Formica).

Örnek: Karıncaların çok çalışkan oldukları düşünülmektedir.

Karışmak

1- (Fiil) İki veya ikiden çok şey bir araya gelip birbirinin içinde dağılmak, birbirinin içine girmek.

Örnek: Odadaki her şey karışmıştı.

2- (Fiil) Müdahale etmek, araya girmek.

Örnek: Düşün alışverişine sürekli aileler karışıyordu.

Karikatür

1- (İsim) İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde veren, düşündürücü ve güldürücü resim.

Örnek: Dergide çizdiği karikatürler herkes tarafından ilgiyle takip ediliyordu.

Kariyer

1- (İsim) Bir meslekte zaman ve çalışmayla elde edilen aşama, başarı ve uzmanlık.

Örnek: Kariyerinde ilerlemek için çocuk sahibi olma hayallerini erteledi.

Kârlı

1- (Sıfat) Kârı olan, kazançlı.

Örnek: Kârlı bir işe girişmiş.

Karmaşa

1- (İsim) Karmaşık olma durumu.

Örnek: Derste oluşan karmaşa nedeniyle herkes çok üzgündü.

Karmakarışık

1- (Sıfat) Dağınık, düzensiz, çok karışık.

Örnek: Karmakarışık bir evi vardı.

2- (Sıfat) Huzursuz, kararsız, karmaşık.

Örnek: Kafasındaki karmakarışık düşünceler yüzünden bir türlü mutlu olamıyordu.

Karnaval

1- (İsim) Şenlik.

Örnek: İlçede düzenlenecek karnavala herkes davet edilmişti.

Karne

1- (İsim) Öğrencilere dönem sonlarında okul yönetimleri tarafından verilen ve her dersin başarı durumu ile devam, sağlık, yetenek ve genel gidiş durumlarını gösteren belge.

Örnek: Karnelerini alan öğrenciler öğretmenleriyle fotoğraf çekilmek için sıraya girmişti.

2- (İsim) Kişilerin bir haktan yararlanmaları için bir kuruluş tarafından verilen belge.

Örnek: Vatandaşlar için hazırlanan gıda ve sağlık karneleri dağıtmaya başlanmıştı.

Karşı

1- (İsim) Bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yüzünün ilerisi.

Örnek: Yolun karşı tarafından ona doğru yürüyordu.

2- (Sıfat) Karşıt, zıt, muhalif.

Örnek: Karşı fikirlere her zaman olumsuz eleştiriler yapardı.

Karşılaşmak

1- (Fiil) Karşı karşıya gelmek, rastlaşmak.

Örnek: Yolda eski sevgilisi ile karşılaştılar ve birbirlerinin yüzüne dahi bakmadılar.

2- (Fiil) İki sporcu veya iki takım yarışmak.

Örnek: Bu maçta iki ezeli rakip takım karşılaşacakmış.

Karşılık

1- (İsim) Bir davranışın karşı tarafta uyandırdığı, gerektirdiği başka davranış, mukabele.

Örnek: Onun sözlerine karşılık ben de sesimi yükselttim.

2- (İsim) Bir şey alınırken karşı tarafa verilen başka şey, bedel.

Örnek: Bu kazağın karşılığı ne kadar?

Karşılıklı

1- (Sıfat) İki kişi veya iki topluluğun arasında geçen ve karşılaşılan harekete eş değer bir hareketle beliren, mütekabil.

Örnek: Karşılıklı konuşarak problemleri çözebileceklerini düşünüyorlardı.

2- (Sıfat) Birbirlerine karşı bir biçimde.

Örnek: Karşılıklı bir şekilde oturarak konuyu değerlendirdiler.

Karşıt

1- (Sıfat) Nitelik ve durumları birbirine büsbütün aykırı olan, zıt, kontrast.

Örnek: Karşıt görüşlü iki grup münazara için hazır bulunuyordu.

Kartal

1- (İsim) Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş (Aquila).

Örnek: Kartallar etçil olarak beslenen hayvanlardandır.

Karton

1- (İsim) Kâğıt hamuruyla yapılan, ayrıca içinde bir veya birkaç lif tabakası bulunan kalın ve sert kâğıt.

Örnek: Renkli kartonları kullanarak kendine çok güzel bir çerçeve yaptı.

2- (İsim) On paket sigarayı bir araya getiren ambalaj.

Örnek: Hediye olarak bir karton çikolata getirmişti.

Kas

1- (İsim) Tellerden oluşan ve kasılarak vücut hareketlerini sağlayan organ ve bu organın telse dokusu, adale.

Örnek: Bir aylık sporun ardından kaslarındaki güçlenmeyi fark edebiliyordu.

Kasaba

1- (İsim) Şehirden küçük, köyden büyük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş olan yerleşim merkezi, belde.

Örnek: Şirin bir sahil kasabası olan Burhaniye'den başka bir yerde yaşamak istemiyordu.

Kâse

1- (İsim) Cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak.

Örnek: Çorba kâsesini büyük bir şiddetle yere fırlattı.

Kasiyer

1- (İsim) Kasa başında oturarak para alıp kasa fişi veren kimse, kasadar.

Örnek: Kasiyere alışveriş parasını ödedi.

Kask

1- (İsim) Başlı darbelerden korumak için sertleştirilmiş sentetik maddelerden yapılmış sağlam başlık.

Örnek: Motosiklet ve bisiklet kullanan bireylerin mutlaka kask takması gerekmektedir.

Kasket

1- (İsim) Genellikle erkeklerin giydiği, önü siperli başlık.

Örnek: Onu gördü ve kafasındaki kasketi yavaşça çıkardı.

Kastetmek

1- (Fiil) Demek istemek.

Örnek: Söyledikleriyle onun tam bir yalancı olduğunu kastediyordu.

2- (Fiil) Kötülük etmek, kıymak, zarar vermeyi istemek.

Örnek: Yaptıklarıyla onu kırmayı kastettiği çok açıktı.

Kaşık

1- (İsim) Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağza götürmeye yarayan saplı sofraya aracı.

Örnek: Çorba içmek için temiz kaşık bulamadı.

Kaşımak

1- (Fiil) Vücudun herhangi bir yerindeki kaşıntıyı gidermek için tırnakla veya başka bir şeyle deriyi hafifçe ovma.

Örnek: Sineklerin ısırıldığı yerleri sürekli kaşıyordu.

2- (Fiil) Sinirlendirecek söz söylemek.

Örnek: Karşılaşınca birbirimizi kaşımamak için zor tuttuk.

Kâşif

1- (İsim) Var olan ancak bilinmeyen bir şeyi bulan, ortaya çıkaran kimse, bulucu.

Örnek: Ünlü kâşif yeni bir bölgeyi açığa çıkardı.

Kategori

1- (İsim) Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi veya benzerlik bulunan şeylerin tamamı, grup, ulam.

Örnek: Bu kategorideki bütün ürünler satılmıştı.

Katılmak

1- (Fiil) Bir topluluğa girmek, iştirak etmek, iltihak etmek.

Örnek: Herkes etkinliğe katılacaktı.

2- (Fiil) Hak vermek.

Örnek: Onun bu konu hakkındaki görüşlerine katılıyordu.

Katkı

1- (İsim) Bir işin yapılmasına, gerçekleşmesine emek, bilgi, para vb. ile katılma, yardım.

Örnek: Köyde inşa edilen camide onun da katkısı var.

2- (İsim) Bir şeye katılan başka bir madde.

Örnek: Katkı maddesi içermeyen meyve suları alıyordu.

Katlanmak

1- (Fiil) Hoş olmayan bir duruma, güç şartlara dayanmak, tahammül etmek.

Örnek: Onun yalanlarına ve ikiyüzlülüğüne artık katlanmak istemiyordu.

Katmak

1- (Fiil) Bir şeyin içine, üstüne veya yanına, niteliğini değiştirmek veya niceliğini artırmak için başka bir şey eklemek, karıştırmak.

Örnek: Yemeğe tuz kattı.

Kavga

1- (İsim) Düşmanca davranış ve sözlerle ortaya çıkan çekişme veya dövüş, münazaa.

Örnek: Okulda çıkan kavga sebebiyle birçok öğrenci ceza almıştı.

2- (İsim) Herhangi bir amaca erişmek, bir şeyi elde etmek veya bir şeye karşı koyabilmek için harcanan çaba, verilen mücadele.

Örnek: Kadın hakları konusunda sürdürdüğü kavga sonuç vermişti.

Kavram

1- (İsim) Bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımı, mefhum, fehva, konsept, nosyon.

Örnek: Fizik dersindeki kavramları asla anlamıyordu.

Kavuşmak

1- (Fiil) Ayrı kalınan, sevilen bir kimseyle bir araya gelmek, onu yeniden görmek.

Örnek: İki sevgili sonunda birbirine kavuşmuştu.

2- (Fiil) Bir araya gelmek, birleşmek.

Örnek: Gömleğinin kol düğmeleri kavuşmuyordu.

Kayalık

1- (İsim) Kayası çok olan yer.

Örnek: Kayalık bir alanda oturup denizi seyrettik.

Kaybetmek

1- (Fiil) Yitirmek.

Örnek: En sevdiği saatini kaybetmişti.

2- (Fiil) Yenik düşmek, yenilmek.

Örnek: Yaptıkları beşinci maçı da kaybettiler.

Kaydetmek

1- (Fiil) Yazmak, bazı önemli noktaları tespit etmek.

Örnek: Konferanstaki konuşmacının söylediği her şeyi kaydetmişti.

2- (Fiil) Olumlu sonuç almak.

Örnek: Öğrencilerle yapılan çalışmalar sonucunda önemli gelişmeler kaydettik.

Kayıp

1- (Sıfat) Kaybolmuş olan, yitik, zayi.

Örnek: Kayıp çocuk günler sonra bulundu.

Kayıt

1- (İsim) Bir yere mal ederek deftere geçirme.

Örnek: Yeni gelen öğrencinin kaydı müdür yardımcısı tarafından yapıldı.

2- (İsim) Resmî belge.

Örnek: Bu bilgiye ulaşması için kayıtları kontrol etmesi gerekiyordu.

Kayıtsız

1- (Sıfat) Kaydı yapılmamış, deftere veya yazıya geçirilmemiş olan.

Örnek: Marketteki kayıtsız ürünleri tespit ettiler.

2- (Sıfat) İlgisiz.

Örnek: Her zamanki gibi bu konuda da kayıtsız kaldı.

Kaymak

1- (İsim) Sütün veya yoğurdun yüzünde zar durumunda toplanan, açık sarı renkli, koyu yağlı katman, krema.

Örnek: Her sabah kahvaltısında mutlaka bal ve kaymak yerdı.

2- (Fiil) Düz, ıslak, donmuş veya kaygan bir yüzey üzerinde sürtünerek kolayca yer değiştirmek.

Örnek: Karda yürürken aniden kaydı ve düştü.

Kaynak

1- (İsim) Bir suyun çıktığı yer, kaynarca, pınar, memba, göz.

Örnek: Sonunda bir kaynak bulup su içebildiler.

2- (İsim) Gelir, kazanç, sağlık vb.ni sağlayıcı öge.

Örnek: O dükkân tek gelir kaynaklarıydı.

Kaynaklanmak

1- (Fiil) Kaynak durumunu almak.

Örnek: Onun bu öfkesinin neden kaynaklandığını kimse anlamıyordu.

Kaynak suyu

1- (İsim) Kaynağın veya gözenin başında alınan su.

Örnek: Dağdan gelen kaynak suyu sayesinde susuzluklarını giderdiler.

Kaytarmak

1-(Fiil) İş yapmaktan kaçmak.

Örnek: Bugün de okuldaki işlerden kaytarmayı amaçlıyordu.

Kaza

1-(İsim) İstem dışı veya umulmayan bir olay dolayısıyla bir kimsenin, bir nesnenin veya bir aracın zarara uğraması.

Örnek: Kazada üç kişi yaralandı.

2- (İsim) İlçe, kaymakamlık.

Örnek: Viranşehir adında küçük bir kazada öğretmenlik yapıyordu.

Kazak

1- (İsim) Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme üst giysisi.

Örnek: En sevdiği kazağını annesi yeri silmek için kullanmıştı.

Kazanç

1- (İsim) Satılan bir mal, yapılan bir iş veya harcanan bir emek karşılığında elde edilen para, getiri, temettü.

Örnek: Kazancını özel dersler vererek sağlıyordu.

2- (İsim) Yarar, çıkar, kâr.

Örnek: Kazanç sağlayamayacağı hiçbir konuda fikir beyan etmezdi.

Kazanmak

1- (Fiil) Kazanç sağlamak.

Örnek: Özel dersler sayesinde çok para kazanıyordu.

2- (Fiil) Yenmek, galip gelmek.

Örnek: Yapılan maçın sonucunda yine bizim takım kazanmıştı.

Kazazede

1- (İsim) Kazaya uğramış, kaza geçirmiş olan kimse.

Örnek: Hastaneye kazazedeleri ziyarete gittik.

Keçe

1- (İsim) Yapağı veya keçi kılının dokunmadan yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş.

Örnek: Keçe kullanarak kendine harika bir yastık yapmıştı.

Kel

1- (Sıfat) Saçı dökülmüş olan (kimse).

Örnek: En büyük korkusu kel biriyle evlenmekti.

2- (Sıfat) Gelişmemiş, cılız (bitki).

Örnek: Budanan ağaçlar kel bir görüntüye bürünmüştü.

Kelime

1- (İsim) Anlamli ses veya ses birliği, söz, sözcük.

Örnek: Bu cümlede kaç tane kelime var?

Keman

1- (İsim) Dört teli olan, çenenin altına dayayarak çalınan yaylı saz.

Örnek: Arkadaşım çok güzel keman çalıyor.

Kemer

1- (İsim) Bele dolayarak toka ile tutturulan, kumaş, deri veya metalden yapılan bel bağı.

Örnek: Eşine gerçek deri kemer hediye etti.

2- (İsim) İki sütun veya ayağı birbirine üstten yarım çember, basık eğri, yonca yaprağı vb. biçimlerde bağlayan ve üzerine gelen duvar ağırlıklarını, iki yanındaki ayaklara bindiren tonoz bağlantı.

Örnek: Yapının kemer kısımları göz kamaştırıcıydı.

Kemik

1- (İsim) İnsanın ve omurgalı hayvanların çatisını oluşturan türlü biçimdeki sert organların genel adı.

Örnek: Kaburgasındaki bütün kemikleri kırılmıştı.

Kendini alamamak

1- (Fiil) İstemeyerek bir işi yapma durumuna girmek.

Örnek: Çok kilolu olmasına rağmen çikolata yemekten kendini alamıyordu.

Kendinden geçmek

1- (Fiil) Bilinci işlemez olmak, kendini kaybetmek, bayılmak.

Örnek: Aşırı güneşte kalınca kendinden geçmişti.

2- (Fiil) Uykuya dalmak, uyuyakalmak.

Örnek: Gün boyu yorulduktan sonra yatar yatmaz kendinden geçti.

Kendine gelmek

1- (Fiil) Ayılmak.

Örnek: Narkozdan sonra kendine geldiğinde tek gördüğü şey onun güzel yüzüydü.

2- (Fiil) Akli başına gelmek.

Örnek: Onun yalanlarını fark etti ve artık kendine geldi.

Kendini kaptırmak

1- (Fiil) Bir şeyin etkisinden kurtulamayacak duruma düşmek.

Örnek: Kendini tamamen onun aşkına kaptırmıştı.

Kendini kaybetmek

1- (Fiil) Bayılmak.

Örnek: Tansiyonu düştüğü için kendini kaybetti.

2- (Fiil) Aşırı duygulanma dolayısıyla çevrede olup bitenin farkına varamamak.

Örnek: Acı haberi aldığı anda kendini kaybetti.

Kendini toplamak

1- (Fiil) Herhangi bir konuda eskiden kötü olan durumunu düzeltmek

Örnek: Yaşadığı onca acı ve ihanetten sonra sonunda kendini topladı.

Kent

1- (İsim) Şehir.

Örnek: Bu kente taşınmakla büyük hata yaptığını fark etti.

Kese

1- (İsim) Cepte taşınan, içine para, tütün vb. konulan, kumaştan veya örgüden küçük torba.

Örnek: Kesesinden parayı çıkardı ve çocuğa uzattı.

2- (İsim) Yıkanırken kir çıkartmak için ele geçirilen, vücudu ovmaya yarayan, bürümcükten, cep biçiminde bez.

Örnek: Her gün mutlaka duş alır ve kendine kese yapardı.

Kesin

1- (Sıfat) Şüphe ve duraksamaya yer bırakmayan veya geri dönülmeyen, değişmez, mutlak, kati, maktu.

Örnek: Tatile çıkmaya kesin olarak karar vermişlerdi.

Kesinlikle

1- (Zarf) Kesin bir biçimde, kesin, kesin olarak, kesinkes, yüzde yüz, herhâlde, her hâlükârda, mutlak, mutlaka, katiyen, banko.

Örnek: Bu saatte kesinlikle evde olur.

Kesinti

1- (İsim) Kesilen parça, kırıntı.

Örnek: Pantolonundaki kesintiden dolayı terziye verdi.

2- (İsim) Ödenen bir paradan herhangi bir sebeple kesilen bölüm.

Örnek: Bu ay da maaşından büyük bir kesinti olmuştu.

Kesmek

1- (Fiil) Bıçak, makas vb. bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak.

Örnek: Meyveyi ikiye kesti ve bir parçasını ona uzattı.

2- (Fiil) Son vermek, gidermek.

Örnek: Onla arasındaki bütün bağı kesti.

Kestane

1- (İsim) Kayıngillerden, ılıman iklimlerde yetişen, 25-30 metre kadar boylanabilen, kerestesi doğramacılıkta kullanılan bir orman ağacı (Castanea sativa).

Örnek: Kışın sobanın üzerinde kestane pişirmek en büyük keyfiydi.

Kestirmek

1- (Fiil) Kesme işini yaptırmak.

Örnek: Saçlarını kısacık kestirmiş ve bu ona çok yakışmıştı.

2- (Fiil) Akıl yolu ile gerçeğe yakın bir yargıya varmak, tahmin etmek.

Örnek: Olayların sonucunda ortaya çıkacak şeyleri önceden kestirmişti.

Keşfetmek

1- (Fiil) Var olduğu bilinmeyen bir şeyi bulmak.

Örnek: Ünlü bilim insanlarının yeni bir ada keşfettikleri ortaya çıktı.

Keşif

1- (İsim) Var olduğu bilinmeyen bir şeyin ortaya çıkarılması.

Örnek: Adanın keşfi herkeste merak uyandırdı

2- (İsim) Bir şeyin olacağını önceden anlama, sezme, tahmin.

Örnek: Askerler keşif amacıyla dağda ilerliyorlardı.

Keşke

1- (Ünlem) Dilek anlatan cümlelerin başına getirilerek "ne olurdu" anlamında özlem veya pişmanlık bildiren bir söz, bari, keşki.

Örnek: Keşke onu hiç tanımasaydım dedi.

Keyif

1- (İsim) Vücut esenliği, sağlık.

Örnek: Kahve keyfi yapmak için balkona çıktı.

Kıdemli

1- (Sıfat) Bir işte eski ve deneyimi çok olan

Örnek: Okuldaki en kıdemli öğretmenlerden biriydi.

Kılavuz

1- (İsim) Yol gösteren, tarihî ve turistik yerleri gezerken bilgi aktaran kimse, rehber.

Örnek: Deneyimli kılavuzları sayesinde güzel bir gezi gerçekleştirmişlerdi.

2- (İsim) Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol yöntem gösteren kitap vb.

Örnek: Makineyi çalıştırmak için kılavuzdan yardım aldılar.

Kılıç

1- (İsim) Uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah.

Örnek: Altın ve pırlantadan yapılan muhteşem bir kılıç hediye etti.

Kılı kırk yarmak

1- (Fiil) Titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelemek, önemle üstünde durmak.

Örnek: Raporlarını kılı kırk yarararak hazırlardı.

Kına gecesi

1- (İsim) Düğünden önceki gece kızın evinde gelinin parmaklarına kına yakılırken yapılan eğlence.

Örnek: Kına gecesine onu da davet etti.

Kır

1- (İsim) Beyazla az miktarda siyah karışmasından oluşan renk.

Örnek: Saçlarında tek tük kırlar vardı.

2- (İsim) Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer, dağ bayır.

Örnek: Kırdan koşan çocuklar çok eğleniyordu.

Kırık

1- (Sıfat) Kırılmış olan.

Örnek: Kırık camı görenler şaşırıldı.

2- (Sıfat) Tam nota göre düşük olan (not).

Örnek: Karnesindeki kırıkları yüzünden babası ona çok kızacaktı.

Kırılmak

1- (Fiil) Kırma işine konu olmak, bir veya birçok parçaya ayrılmak.

Örnek: En sevdiği bardağı en yakın arkadaşı tarafından kırılmıştı.

2- (Fiil) Birine karşı kırgın duruma gelmek, gücenmek, incinmek.

Örnek: Söylediği sözlerden dolayı ona çok kırıldı.

Kırmak

1- (Fiil) Sert şeyleri vurarak veya ezerek parçalamak.

Örnek: Torbadaki bütün cevizleri kırdı ve yedi.

2- (Fiil) Dileğini kabul etmeyerek veya beklenmeyen bir davranış karşısında bırakarak gücendirmek, incitmek.

Örnek: Son yaptığı davranışla onu çok kırdı.

Kırsal

1- (Sıfat) Kır ile ilgili.

Örnek: Kırsal bir alanda piknik yaptılar.

2- (İsim) Az insanın barındığı, genellikle kır durumunda olan yer.

Örnek: Kırsal bölgede yaşayan insanlar doğal bir hayat sürüyordu.

Kısa

1- (Sıfat) Boyu, uzunluğu az olan, uzun karşıtı.

Örnek: Her zaman boyunun kısa olmasından şikâyet ederdi.

2- (Sıfat) Az süren, uzun olmayan.

Örnek: Kısa bir süre sonra tekrar görüştüler.

Kısacası

1- (Zarf) Kısa söylemek gerekirse, sözün kısası, elhasıl, velhasıl, hasılıkelam.

Örnek: Kısacası onunla bir daha görüşmek istemiyordu.

Kısım

1- (İsim) Parçalara ayrılmış bir şeyin her bölümü, bölük, kesim.

Örnek: Kitabın bu kısmı gerçekten büyüleyiciydi.

Kıskanç

1- (Sıfat) Kıskanma huyunda olan (kimse), güncü, haset, hasetçi, hasetli, hasut.

Örnek: Aşırı kıskanç biri olduğu için hiç mutlu olamıyordu.

Kısmen

1- (Zarf) Bazı bakımdan, bazı yönden.

Örnek: Kısmen mutlu sayılabilecek bir hayatı vardı.

2- (Zarf) Bütün değil, bir bölüm olarak.

Örnek: Dolaptaki peynir kısmen bitmişti.

Kısmet

1- (İsim) Tanrı'nın her kişiye uygun gördüğü yaşama durumu, nasip.

Örnek: Kısmeti çok açık biriydi.

Kıyafet

1- (İsim) Giysi.

Örnek: Kıyafetlerini özenle ütülerdi.

Kıyamet

1- (İsim) Tek tanrılı dinlerin inanışına göre dünyanın sonu ve bütün ölümlerin dirilerek mahşerde toplanacağı zaman, hesap günü, kıyamet günü, mahşer günü.

Örnek: Kıyamet alametlerinin birçoğunun gerçekleştiği düşünülmektedir.

2- (İsim) Gürültülü karışıklık, gürültü patırtı.

Örnek: Sınıfta kıyamet koptu.

Kıyı

1- (İsim) Kara ile suyun birleştiği yer.

Örnek: Çocuklar kıyıda yüzüyor.

2- (İsim) Kenar, periferi.

Örnek: Yolun kıyısında insanlar bekliyordu.

Kıymet

1- (İsim) Değer.

Örnek: Her zaman yeterli kıymet görmediğinden yakınırdu.

Kıymetli

1- (Sıfat) Değerli.

Örnek: Bu kolye onun en kıymetli hediyesiydi.

Kız

1- (İsim) Dişi çocuk.

Örnek: Kızı için yapamayacağı şey yoktu.

2- (Ünlem) Dişi cinsten birine daha yaşlı biri tarafından kullanılan bir seslenme sözü.

Örnek: "Kız buraya gel" diye seslendi yaşlı teyze.

Kızgın

1- (Sıfat) Çok ısınmış, ısıtılmış veya kızdırılmış.

Örnek: Kızgın tavadan dökülen yağ elini yakmıştı.

2- (Sıfat) Kızmış olan, öfkeli, mütehevvir.

Örnek: Öğrencilere kızgın bir şekilde bağırdı.

Kızgınlık

1- (İsim) Kızgın, ısınmış olma durumu.

Örnek: Sobanın kızgınlığı geçsin diye içine odun atmadı.

2- (İsim) Öfkeli olma durumu.

Örnek: Kızgınlığı yüzünden okunuyordu.

Kızmak

1- (Fiil) Isıtılan veya ısınan bir nesnenin sıcaklığı çok artmak.

Örnek: Tava kızmıştı. Artık etleri pişirebilirdi.

2- (Fiil) Öfkelenmek, sinirlenmek.

Örnek: Eve geç kaldığı için annesi ona çok kızdı.

Kibir

1- (İsim) Kendini beğenme, başkalarından üstün tutma, büyüklenme, benlik, gurur.

Örnek: Onun bu kibri yüzünden çevresinde hiç arkadaşı kalmamıştı.

Kibirli

1- (Sıfat) Kendini büyük gören, büyülenen, gururlu.

Örnek: Kibirli tavırları yüzünden herkes ondan uzaklaşıyordu.

Kibrit

1- (İsim) Bir ucu sürtünme sonucu yanabilecek birleşimde olan küçük tahta veya karton parçası.

Örnek: Ocağı yakmak için sadece kibrit kullanırdı.

Kilim

1- (İsim) Döşeme, divan gibi yerlere serilen, genellikle desenli, havsız, kalın, kıl veya yün dokuma.

Örnek: Boş kalan zemine kilim serdik.

Kilometre

1- (İsim) 1.000 metrelik uzunluk ölçü birimi (km).

Örnek: Her gün 2 kilometre yürürdü.

Kilo vermek

1- (Fiil) Vücudun ağırlığı azalmak, zayıflamak.

Örnek: Kilo vermek için spora başlamıştı.

Kimlik

1- (İsim) Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü.

Örnek: Cinsel kimliğinin ne olduğu kimseyi ilgilendirmiyordu.

2- (İsim) Kişinin kim olduğunu tanıtan belge, kimlik belgesi, tanıtma kartı, hüviyet.

Örnek: Kimliği kaybolduğu için yenisine başvurdu.

Kimse

1- (Zamir) Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi.

Örnek: Kimse onun ne kadar kötü durumda olduğunu bilmiyordu.

Kimyasal

1- (Sıfat) Kimyaya ait, kimya ile ilgili, kimyevi.

Örnek: Kimyasal atıklarını denize bırakan fabrikaya dava açıldı.

Kin

1- (İsim) Birine karşı duyulan öç alma isteği, garaz.

Örnek: Eski sevgilisine karşı olan kini asla geçmiyordu.

Kiralamak

1- (Fiil) Kiraya vermek.

Örnek: Kendine küçük bir apartman dairesi kiraladı.

Kiralık

1- (Sıfat) Kiraya verilecek olan.

Örnek: Kendine kiralık müstakil bir ev arıyordu.

Kişi

1- (İsim) Kadın veya erkeğe verilen genel ad, şahıs, zat, nefer.

Örnek: Kişiye özel banka kartı gönderdiklerini bildirdiler.

Kişilik

1- (İsim) Bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet.

Örnek: Kişiliğine saygı duyulan biriydi.

Kişisel

1- (Sıfat) Kişi ile ilgili, kişiye ilişkin, kişinin kendi malı olan, şahsi, zatî.

Örnek: Kişisel eşyalarınıza dikkat edin.

Kitabevi

1- (İsim) Kitap satılan yer.

Örnek: Kitabevine yeni kitaplar gelmiş.

Kitap

1- (İsim) Ciltli ve ciltsiz olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kâğıt yaprakların bütünü.

Örnek: Kitapları onun en değerli hazineleriydi.

Kitapçı

1- (İsim) Kitap satan kimse.

Örnek: Kitapçıdan kitap aldı.

Kitap kurdu

1- (İsim) Çok kitap okuyan, toplayan ve kitaplarla uğraşan kimse.

Örnek: Kardeşim tam bir kitap kurdudur.

Kitapsever

1- (Sıfat) Öz ve biçim yönünden iyi nitelikli kitapları seçen, kitaba tutkuyla bağlı (kimse), bibliyofil.

Örnek: Kitapseverler kitap fuarında buluştu.

Kitle

1- (İsim) Bir yerde toplanmış, bir araya gelmiş insan topluluğu, kütle.

Örnek: Büyük bir kitle, elinde flamalarla meydana doğru yürüyordu.

2- (İsim) Kist.

Örnek: Rahmindeki kitleden dolayı ameliyat olmak zorunda kaldı.

Klasik

1- (İsim) Üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen eser.

Örnek: Dünya klasiklerini okumaya bayılıyordu.

2- (Sıfat) Alışılmış.

Örnek: Onun için klasik günlerden biriydi.

Klima

1- (İsim) Soğuk veya sıcak hava vererek kapalı bir yerin havasını değiştiren elektrikli araç, iklimleme cihazı.

Örnek: Serinlemek için klimayı çalıştırdı.

Klip

1- (İsim) Genellikle televizyonda gösterilmek üzere hazırlanan, bir müzik parçasını görüntü eşliğinde veren film.

Örnek: Ünlü şarkıcı yeni şarkısına klip çekti.

Koca

1- (İsim) Bir kadının evlenmiş olduğu erkek, eş, zevç.

Örnek: Kocası kadına kötü davranıyormuş.

2- (Sıfat) Büyük, geniş.

Örnek: Koca ev yaptırdık.

Kocamak

1- (Fiil) Yaşı ilerlemek, yaşlanmak, ihtiyarlamak.

Örnek: Kocamış köpeğe artık kimse bakmak istemiyordu.

Kocaman

1- (Sıfat) Çok iri, büyük, koca.

Örnek: Doğum günümde kocaman pasta kestim.

2- (Sıfat) Yaşça büyük olan.

Örnek: Kocaman adam çocuklarla top oynuyor.

Koç

1- (İsim) Damızlık erkek koyun.

Örnek: Bayramda koç kesmeyi düşünüyorlar.

2- (İsim) Sağlıklı, gürbüz genç erkek.

Örnek: Koç gibi oğlunu askere gönderdi.

Koklaşmak

1- (Fiil) Birbirini koklamak.

Örnek: Bahçedeki kediler yine koklaşıyordu.

2- (Fiil) Anlaşmak, birbirini sevmek.

Örnek: İki sevgili günlerini koklaşarak geçirdi.

Kokpit

1- (İsim) Pilot kabini.

Örnek: Kokpitten yapılan anons ile irkildiler.

Koku

1- (İsim) Nesnelere yayılan küçücük zerreciklerin burun zarı üzerindeki özel sinirlerde uyandırdığı duyu.

Örnek: Evi yemek kokusu sardı.

Kolay

1- (Sıfat) Sıkıntı çekmeden, yorulmadan yapılabilen, emeksiz, zahmetsiz, güç ve zor karşısı.

Örnek: Bu sınav onun için gerçekten çok kolaydı.

Kolaylaştırmak

1- (Fiil) Kolay bir duruma getirmek, güçlükleri ortadan kaldırmak.

Örnek: Öğretmen sınavın zor olduğunu düşündü ve onu kolaylaştırmaya karar verdi.

Kolaylıkla

1- (Zarf) Sıkıntı çekmeden, güçlüklerle uğramadan, kolayca.

Örnek: Bütün sorulara kolaylıkla cevap verdi.

Kolej

1- (İsim) Öğretim programında yabancı bir dil öğretimine ağırlık veren okul.

Örnek: Liseye başlayacak olan kızı için kolej araştırıyordu.

Koleksiyon

1- (İsim) Öğrenme, yarar sağlama veya zevk amacıyla bir araya getirilmiş ve özelliklerine göre sınıflara ayrılmış nesnelerin bütünü, derlem.

Örnek: Küçük çocuk pul koleksiyonu yapıyordu.

Kolesterol

1-(İsim) Kanda ve büyük ölçüde ödde bulunan, besinlerle alınan sterol, kolesterin.

Örnek: Kolesterolü yüksek olan kadın spora başlamaya karar verdi.

Koltuk

1- (İsim) Omuz başının altında, kolun gövde ile birleştiği yer.

Örnek: Koltuk altında kist olduğunu öğrendiğinde çok şaşırıldı.

2- (İsim) Kol dayayacak yerleri olan geniş ve rahat sandalye.

Örnek: Yeni evi için hardal renginde koltuklar alacaktı.

Koltuk değneği

1- (İsim) Ayak ve bacakları sakat olanların yürürken koltuklarıyla dayandıkları uzun değnek.

Örnek: İki aydır okula koltuk değnekleriyle gidip geliyordu.

Kolye

1- (İsim) Ucuna süs eşyaları koyularak boyna takılan takı.

Örnek: Kolye tarzı hediyelerden nefret ediyordu.

Kombi

1- (İsim) Isıtmada kullanılan yakıtı düzenli ve ayarlı biçimde yakan araç.

Örnek: Fatura yüksek gelecek korkusuyla iki aydır kombiyi çalıştırmıyorlardı.

Komedi

1- (İsim) Güldürü.

Örnek: Komedi filmlerinden nefret ediyordu.

Komik

1- (Sıfat) Gülme duygusu uyandıran, güldürücü, gülünç.

Örnek: Komik olmamasına rağmen onun esprilerine gülüyorlardı.

Komite

1- (İsim) Alt kurul.

Örnek: Kurulacak komite ile ceza alıp almayacağına karar vereceklerdi.

Kompozisyon

1- (İsim) Öğrencilere duygu ve düşüncelerini etkili ve düzgün bir biçimde anlatmaları için yaptırılan yazılı veya sözlü çalışma, tahrir, kitabet.

Örnek: En parlak öğrenciler yine kompozisyon yarışmasında birinci oldu.

Komşu

1- (İsim) Konutları yakın olan kimselerin birbirine göre aldıkları ad.

Örnek: Komşularıyla iyi anlaşıyordu.

2- (İsim) Sınır ortaklığı bulunan, mücavir.

Örnek: Komşu ülkedeki problem ülkemizi de yakından ilgilendiriyor.

Konaklamak

1- (Fiil) Yolculuk sırasında bir yerde durup geçici bir süre kalmak.

Örnek: Tatildeyken otelde konakladık.

Konferans

1- (İsim) Topluluğa bir konuda bilgi vermek amacıyla yapılan konuşma.

Örnek: Eğitim hakkında bir konferansa katılmak için hazırlandı.

Konfeti

1- (İsim) Düğün, balo vb. eğlencelerde, spor karşılaşmalarında serpilerek, küçük yuvarlak pul biçiminde kesilmiş renkli kâğıt parçaları.

Örnek: Yılbaşı kutlaması için birkaç tane konfeti aldılar.

Konforlu

1- (Sıfat) Konforu olan, rahat.

Örnek: Yeni koltukların çok konforluymuş.

Konsantrasyon

1- (İsim) Dikkat toplama.

Örnek: Ders çalışmak için yeterli konsantrasyona sahip değildi.

Konsantre

1- (Sıfat) Düşüncüyü, duyguyu, gücü bir noktada toplamak.

Örnek: Hayatındaki problemler nedeniyle işine konsantresi iyi değildi.

Konser

1- (İsim) Sanatçıların müzik eserlerini bir topluluk önünde çalması veya söylemesi.

Örnek: En sevdiği şarkıcının konseri için bilet almıştı.

2- (İsim) Sürekli gürültü.

Örnek: Üst kattan gelen konser seslerine daha fazla dayanamadı.

Konservatuvar

1- (İsim) Müzik, tiyatro ve bale öğretiminin yapıldığı okul.

Örnek: Üniversitenin konservatuvar bölümünden mezun olmuş.

Kontrol

1- (İsim) Denetleme.

Örnek: Yarın sabah doktora kontrole gidecekmiş.

2- (İsim) Bir şeyin gerçeğe ve aslına uygunluğuna bakma.

Örnek: Kontrolden geçmeyen ürünleri piyasaya süremediler.

Konu

1- (İsim) Konuşmada, yazıda, eserde ele alınan düşünce, olay veya durum, mevzu, süje.

Örnek: Makalenin konusunu çok ilginç buldu.

Konum

1- (İsim) Bir kimsenin veya bir şeyin bir yerdeki durumu veya duruş biçimi, pozisyon.

Örnek: Şirketteki konumu herkes tarafından kıskanılıyordu.

2- (İsim) Yeryüzünde bir noktanın, enlem ve boylamların yardımıyla bulunan yeri, konuş.

Örnek: Ülkenin konumu ekonomik açıdan büyük öneme sahiptir.

Konuşma

1- (İsim) Konuşmak işi.

Örnek: Konuşmaları onu çok rahatsız etti.

2- (İsim) Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat vb. konularda bilgi vermek için yapılan söyleşi, konferans.

Örnek: Konferanstaki konuşma çok etkileyiciydi.

Konuşmak

1- (Fiil) Bir dilin kelimeleriyle düşüncesini sözlü olarak anlatmak.

Örnek: Konuşmaktan nefret ediyordu.

2- (Fiil) Bir konuda karşılıklı söz etmek, sohbet etmek.

Örnek: En yakın arkadaşıyla konuşmak onu gerçekten çok rahatlattı.

Koparmak

1- (Fiil) Kopmasını sağlamak, kopmasına yol açmak.

Örnek: Çiçeğin yapraklarını tek tek kopardı.

2- (Fiil) Zor kullanarak almak.

Örnek: Biricik oğlunu mahkeme kararıyla ondan koparmışlardı.

Koridor

1- (İsim) Bir yapıya girmeyi sağlayan veya odaları birleştiren genellikle dar geçit, geçenek.

Örnek: Koridorun lambaları yanmadığı için etrafı göremiyordu.

Korkmak

1- (Fiil) Korku duymak, ürkmek, dehşete kapılmak.

Örnek: Elektrikler gittiğinde çok korktu.

2- (Fiil) Kaygı duymak, endişe etmek.

Örnek: Ona bir şey olacak diye çok korkuyordu.

Korku

1- (İsim) Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü.

Örnek: Yangın çıkma korkusuyla bütün fişleri çekti.

2- (İsim) Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara.

Örnek: En büyük korkusu evine hırsız girmesiydi.

Korkunç

1- (Sıfat) Çok korkulu, korku veren, dehşete düşüren, müthiş.

Örnek: Karanlık bana korkunç geliyor.

2- (Sıfat) Çok aşırı, pek çok, güçlü, şiddetli.

Örnek: Korkunç derecede internet bağımlısıydı.

Kort

1- (İsim) Tenis oynanan alan, tenis sahası, tenis kortu.

Örnek: Her hafta sonu korta gider ve tenis oynardı.

Korumak

1- (Fiil) Bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilerden, tehlikeden, zor bir durumdan uzak tutmak, esirgemek, muhafaza etmek, vikaye etmek, sıyanet etmek.

Örnek: Kızını korumak için onunla arkadaşlık yapmasını engelledi.

2- (Fiil) Güçlü bir kimse veya kuruluş, güçsüz birini veya bir şeyi desteklemek, himaye etmek.

Örnek: Eşinden şiddet gören kadını korumak için sığınma evine yerleştirdiler.

Korunmak

1- (Fiil) Kendini korumak, sığınmak, sakınmak.

Örnek: Yağmurdan korunmak için şemsiyesini yanına aldı.

Koşmak

1- (Fiil) Adım atışlarını artırarak ileri doğru hızla gitmek.

Örnek: Her sabah kilometrelerce koşardı.

2- (Fiil) Kovalamak, üstüne düşmek, izlemek.

Örnek: Kaçan kedisinin peşinden koştu.

Koşul

1- (İsim) Şart.

Örnek: Bu koşullarda evlenmek zor gibi görünüyordu.

Kova

1- (İsim) Genellikle su ve sulu şeyler taşımaya, kuyudan veya denizden su çekmeye yarayan üstünden kulplu kap.

Örnek: Duştan önce mutlaka kovayı dolduruyordu.

2- (İsim) Zodyak üzerinde Oğlak ile Balık arasında bulunan takımyıldızın adı.

Örnek: Kova ve Koç burcu asla anlaşamaz diye biliniyor.

Koymak

1- (Fiil) Bir şeyi bir yere bırakmak, belli bir yere yerleştirmek.

Örnek: Ayağını masanın üzerine koydu.

2- (Fiil) Etkilemek, dokunmak.

Örnek: Bu seferki gidişi çok koymuştu.

Koza

1- (İsim) İpek böceğinin ördüğü ve içine kapandığı korunak.

Örnek: Hayatında ilk defa ipek böceği kozası görmüştü.

Kozmetik

1- (İsim) Cildi ve saçları güzelleştirmeye, canlı tutmaya yarayan her türlü madde.

Örnek: Maaşının yarısını kozmetik ürünlerine harcıyordu.

Köle

1- (İsim) Savaşta tutsak alınan, yabancı ülkelere zorla kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan veya başkasından satın alınan kimse, kul, esir.

Örnek: Kölelerin serbest bırakılmasına karar verildi.

2- (İsim) Herhangi bir şeye aşırı derecede bağlı olan kimse.

Örnek: Kocasının kölesi olmuştu adeta.

Köpek

1- (İsim) Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan (Canis familiaris).

Örnek: Sokakta kalan köpeği sahiplenmeye karar verdiler.

2- (İsim) Aşağılık niyetlerle yaltaklanan veya davranışları kötü olan kimse için kullanılan bir sövgü sözü.

Örnek: Neden köpek gibi bağırdığımı anlayamadık.

Köpük

1- (İsim) Sabun, deterjan vb.nin suda erimesinden oluşan beyaz kabarcık.

Örnek: Suratına bulaşık köpüğü bulaşmış.

Köşe yazarı

1- (İsim) Köşe yazısı yazan kimse, fıkraçı.

Örnek: Gazetenin köşe yazarı istifa etti.

Köşe yazısı

1- (İsim) Gazete veya dergilerde gündelik konuları bir görüş ve düşünceye bağlayarak yorumlayan ciddi veya eğlendirici yazı türü, fıkra.

Örnek: Köşe yazısı yazdığı gazetede artık çalışmıyordu.

Kötüleşmek

1- (Fiil) Kötü duruma gelmek.

Örnek: Durumu gittikçe kötüleşiyordu.

Kötülük

1- (İsim) Kötü olma durumu, kemlik, şer.

Örnek: Kötülük yaparak bir şey elde edemezsin.

Kötümser

1- (Sıfat) Her şeyi kötü yanıyla ele alan, hep en kötüyü bekleyen, kötüye yorumlayan, karamsar, bedbin, pesimist, iyimser karşıtı.

Örnek: Hayatı boyunca tanıştığı insanlara karşı hep kötümser olmuştu.

Kral

1- (İsim) En yüksek devlet otoritesini, bütün devlet başkanlığı yetkilerini kalıtım veya soylularca seçilme yoluyla elinde bulunduran kimse.

Örnek: Ülkenin kralı hayatını kaybetti.

2- (İsim) Herhangi bir alanda başkalarından üstün, başarılı olan kimse.

Örnek: O yemek pişirme konusunda kraldır.

Kraliyet

1- (İsim) Krallık.

Örnek: Kraliyet ailesinin yeni gelini düğünde çok asil bir gelinlik giymişti.

Kramp

1- (İsim) Kasınç.

Örnek: Ayak bileğine kramp girdi.

Kravat

1- (İsim) Bir ucu ince, diğer ucu daha geniş, gömlek yakasının altından geçirilerek önde üçgen biçiminde bağlanan, özel kumaştan yapılan giysi aksesuarı, boyun bağı.

Örnek: Üzerinde Atatürk'ün imzası olan siyah bir kravat takmıştı.

Kredi

1- (İsim) Ödünç alınan veya verilen mal, para.

Örnek: Ev almak için yüklü miktarda kredi çekmek zorunda kaldı.

2- (İsim) Belli bir öğrenimin tamamlanması için öğrencilerden istenen her türlü kuramsal ve uygulamalı çalışmalar göz önünde tutularak bir yarıyıl veya bir öğretim yılı okutulan herhangi bir dersin, okul programı bütünlüğü içindeki değerini nicelik olarak gösteren birim.

Örnek: Kredisi üstten ders almak için yeterli değildi.

Kredi kartı

1- (İsim) Bankamatikten nakit çekmede, günlük satın almalarda nakit para veya çek yerine kullanılan manyetik plastik kart.

Örnek: Kredi kartı borçları nedeniyle bunalımdaydı.

Kristal

1- (İsim) Billur.

Örnek: Tuz kristalleri çok güzel görünüyordu.

Kriter

1- (İsim) Ölçüt.

Örnek: İşe alınmak için yeterli kriterleri karşılamıyordu.

Kriz

1- (İsim) Bir organda birdenbire ortaya çıkan fizyolojik bozukluk, akse.

Örnek: Kalp krizi sonucu vefat ettiği ortaya çıktı.

2- (İsim) Bir ülkede veya ülkeler arasında, toplumun veya bir kuruluşun yaşamında görülen güç dönem, bunalım, buhran.

Örnek: Ekonomik problemler ülke genelinde krize sebep oldu.

Kuaför

1- (İsim) Kadın berberi.

Örnek: Genç kadın saçını kestirmek için kuaföre gitti.

2- (İsim) Erkek berberi.

Örnek: Adam gittiği kuaförden hiç memnun değildi.

Kucak

1- (İsim) Açık kollarla göğüs arasındaki bölüm, aguş.

Örnek: *Kucağında sevimli bir bebek vardı.*

2- (İsim) Ortam, ocak.

Örnek: *Orası baba kucağının yerini tutmuyordu.*

Kucaklamak

1- (Fiil) Kollarla sarıp göğüs üzerine bastırmak.

Örnek: *Kedisini o kadar seviyordu ki onu sürekli kucaklamak istiyordu.*

Kucaklaşmak

1- (Fiil) Birbirini kucaklamak, birbirine sarılmak.

Örnek: *Onca yıl görüşmedikleri için sevgiyle kucaklaştılar.*

Kulak asmak

1- (Fiil) Önem vermek, dinlemek.

Örnek: *Anlatılan konuyu merak ettiği için hemen kulak astı.*

Kullanışlı

1- (Sıfat) Rahatça kullanılabilen, ergonomik.

Örnek: *Yeni aldığı masa onun için gerçekten çok kullanışlıydı.*

Kullanmak

1- (Fiil) Bir şeyden belli bir amaçla yararlanmak.

Örnek: *Alışveriş için bilgisayarını kullandı.*

2- (Fiil) Sigara, içki vb. şeylere alışmış olmak, içmek.

Örnek: Alkol kullanmadığı için partiye katılmayı istemiyordu.

Kuluçka

1- (İsim) Cıvcıv çıkarmak amacıyla yumurtaya yatmış veya yatmak üzere olan dişi kuş veya kümes hayvanı, gurk.

Örnek: Tavukları kuluçkaya yattığı için çok mutlulardı.

Kulübe

1- (İsim) Kerpiç, saman veya ağaçtan yapılmış küçük, basit, ilkel ev.

Örnek: Kulübeye benzer bir evde oturuyorlardı.

2- (İsim) Hayvanlar için yapılmış barınak.

Örnek: Sevimli köpekleri için mavi bir kulübe inşa ettiler.

Kulüp

1- (İsim) Görüşme, konuşma, okuma, spor yapma vb. amaçlarla yalnız üye olanların toplandıkları yer.

Örnek: Yeni kurulan kulüp ile gençlere boş vakitlerini geçirebilecekleri ortam sunuldu.

2- (İsim) Spor kulübü.

Örnek: Yeni kurulan futbol kulübü yetenekli futbolcuları takıma almak için uğraşıyordu.

Kum

1- (İsim) Silisli kütlelerin, kayaların, doğal etkenlerle parçalanarak ufalanmasından oluşan, deniz kıyısı, dere yatağı vb. yerlerde çok bulunan, ufak, sert tanecikler.

Örnek: Çocuğun kumdan yaptığı kaleleri ablası yıktı.

Kumaş

1- (İsim) Pamuk, yün, ipek vb.nden makinede dokunmuş her türlü dokuma.

Örnek: Aldığı kırmızı kumaş ile ona güzel bir yazlık elbise dikecekti.

2- (İsim) Varlığı ve kişiliği oluşturan nitelik veya malzeme.

Örnek: Onun kumaşında iki yüzlülük vardır.

Kumbara

1- (İsim) Para biriktirmek için kullanılan, bozuk veya kâğıt para atılan deliği olan, metal, toprak, plastikten yapılmış küçük kap.

Örnek: Harçlığını kumbarasına attı.

Kumsal

1- (İsim) Denize, göle vb. yerlere girilebilen genellikle kumluk alan, deniz hamamı, kumbaşı, plaj.

Örnek: Bütün günlerini kumsalda kitap okuyarak geçirmek istiyordu.

Kupa

1- (İsim) Cam veya seramikten yapılmış, kulplu, büyük bardak.

Örnek: Her sabah olduğu gibi yine kahvesini en sevdiği kupasından yudumluyordu.

2- (İsim) Yarışma ödülü olarak verilen herhangi bir sanat eseri.

Örnek: Final maçını kazanan okula şampiyonluk kupası büyük bir törenle verildi.

Kural

1- (İsim) Bir sanata, bir bilime, bir düşünce ve davranış sistemine temel olan, yön veren ilke, nizam.

Örnek: Bu teorinin kurallarını tek tek öğrencilerine açıkladı.

2- (İsim) Davranışlarımıza yön veren, uyulması gereken ilke.

Örnek: Okuldaki kurallara uymayan öğrenciler cezalandırıldı.

Kurdele

1- (İsim) Geniş ipekli şerit.

Örnek: Hediye paketini son olarak kırmızı bir kurdele ile süsledi.

Kurgu

1- (İsim) Bir bütün oluşturmak için parçaları takıp birleştirme işi, montaj.

Örnek: Mobilyanın kurgu işlemi henüz bitmedi.

2- (İsim) Uygulamaya geçmeyen, sadece bilmek ve açıklamak amacını güden düşünce, kuramsal araştırma, spekülasyon.

Örnek: Diğer etkinlikte olduğu gibi bu etkinlik de sadece kurgu olarak kaldı.

Kurmak

1-(Fiil) Bir şeyi oluşturan parçaları birleştirerek bütün durumuna getirmek, monte etmek.

Örnek: İnternette aldığı kitaplığını tek başına kurdu.

2- (Fiil) Düşünmek.

Örnek: Sürekli kafasında saçma sapan planlar kurardı.

Kurs

1- (İsim) Resmî ve özel kuruluşlarca ilgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranış kazandırmak amacıyla düzenlenen derslere dayanan ve belli bir süresi olan eğitim etkinliği.

Örnek: Bilgisayar kursuna yazılmaya karar verdi.

Kursiyer

1- (İsim) Kurs öğrencisi.

Örnek: Kursiyerler için bu hafta sonu bir piknik düzenlendi.

Kurt

1- (İsim) Köpekgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşayan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan (Canis lupus).

Örnek: En sevdiği hayvanın kurt olduğunu söylüyordu.

2- (İsim) Yumuşak vücutlu, uzun gövdeli, omurgasız, bacaksız, ayaksız veya çok ilkel ayaklı küçük hayvan, kurtçuk.

Örnek: Bağırsaklarında kurt olduğu için kimsenin evinde tuvalete gitmek istemiyordu.

Kurtarmak

1- (Fiil) Bir canlıyı bir felaketten, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak.

Örnek: Yangında mahsur kalanları kurtardılar.

2- (Fiil) Bir şeyin değerini karşılamak.

Örnek: Eşyaların fiyatını kurtaracak paraya satmak istiyordu.

Kurtulmak

1- (Fiil) Tehlikeli veya kötü bir durumu atlatmak.

Örnek: Yangından nasıl kurtulduğunu o da hatırlamıyordu.

2- (Fiil) İstenmeyen, sıkıntı veren, hoşlanılmayan bir kimseden, bir yerden, bir durumdan uzaklaşmak.

Örnek: Ondan kurtulduğu için her gün Tanrı'ya şükrediyordu.

Kurulamak

1- (Fiil) Bir şeyin üzerindeki ıslaklığı gidermek.

Örnek: Yıkanan tabakları kurulamaya başladı.

Kuruluş

1- (İsim) Topluma hizmet, üretim, tüketim vb. amaç ve görevlerle kurulan her şey, tesis.

Örnek: Bu kuruluş sayesinde birçok öğrenci burs alabiliyordu.

Kurum

1- (İsim) Ocak bacalarında biriken veya çevrede savrulan kalın is.

Örnek: Kurumları temizlemek için fırça arıyorlardı.

Kurutmak

1- (Fiil) Suyunu ve ıslaklığını giderip kuru duruma getirmek.

Örnek: Elektrikler kesildiğinde saçlarını kurutmak için çareler aradı.

2- (Fiil) Yiyecek ve içecekleri yiyip bitirmek.

Örnek: Çocuklar dolaptaki pastayı kurutmuş.

Kusursuz

1- (Sıfat) Kusuru olmayan, mükemmel.

Örnek: Gerçekten kusursuz biri olduğuma eminim.

Kuş

1- (İsim) Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.

Örnek: Kuş sesleri duymayı çok özlemişti.

Kuşak

1- (İsim) Bele sarılan uzun ve enli kumaş.

Örnek: Beli ağrıdığı için kuşak bağlamayı mantıklı buldu.

2- (İsim) Yaklaşık yirmi beş, otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, göbek, nesil, batın, jenerasyon.

Örnek: Bir kuşak onun filmleriyle büyümüşü.

Kuşe

1- (İsim) Özen isteyen baskı işlerinde kullanılan, parlak, düzgün, pürüzsüz, kaygan kâğıt.

Örnek: Kitabını kuşe kâğıda bastırıldı.

Kuşku

1- (İsim) Bir olguyla ilgili gerçeğin ne olduğunu kestirememekten doğan kararsızlık, kuruntu, işkil, şüphe, acaba, şek.

Örnek: Bu kuşku ile yaşayamayacağına karar verdi.

Kutlama

1- (İsim) Kutlamak işi, tebrik.

Örnek: Yeni belediye başkanı kutlamaları kabul ediyor.

2- (İsim) Kutlama töreni.

Örnek: Nişanlarını bir kutlama ile taçlandılar.

Kutlamak

1- (Fiil) Mutlu bir olaya sevinildiğini söz, yazı veya armağanla anlatmak, tebrik etmek.

Örnek: Nişan kutlamak için bir tören düzenlendi.

2- (Fiil) Önemli bir olayın gerçekleşmesinin yıl dönümü dolayısıyla tören yapmak, tesit etmek.

Örnek: Evlilik yıl dönümlerini bu yıl çocukları kutladı.

Kutsal

1- (Sıfat) Güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken, kutsi, mukaddes.

Örnek: Müslümanlar için cami kutsaldır.

Kutu

1- (İsim) İnce tahta, mukavva, teneke, plastik vb.nden yapılmış, genellikle kapaklı kap.

Örnek: Kedisi kutularla oynamaya bayılıyordu.

2- (İsim) Elektrik veya telefon tellerinin toplanıp bağlandığı kap.

Örnek: Eve gelen elektrikçi önce kutuyu kontrol etmek istedi.

Kutup

1- (İsim) Yer yuvarlağının, Ekvator'dan en uzak olan yer ekseninin geçtiği varsayılan iki noktasından her biri.

Örnek: Kutuplardaki buzulların erimesi gündemin en büyük haberlerinden biriydi.

2- (İsim) Birbiriyle karşıt olan şeylerden her biri.

Örnek: Olaylara farklı kutuplardan bakıyorlardı.

Kuvars

1- (İsim) Billurlaşmış silisin doğada çok yaygın bir türü.

Örnek: Kuvars taşının telefon veya bilgisayardan yayılan radyasyonu topladığı düşünülmektedir.

Kuvvet

1- (İsim) Fiziksel güç, takat.

Örnek: Yer çekimi kuvvetinin uzayda olmadığı bilinmektedir.

2- (İsim) Şiddet, zor, cebir.

Örnek: Maruz kaldığı kaba kuvvet yüzünden hastaneye kaldırıldı.

Kuvvetli

1- (Sıfat) Gücü çok olan, zorlu, şiddetli.

Örnek: Kuvvetli erkeklerden hoşlandığını duymayan kalmamıştır.

2- (Sıfat) Sağlam, dayanıklı olan.

Örnek: Artık çekim gücü kuvvetli bir internet kullanmak istiyordu.

Küçük

1- (Sıfat) Boyutları, benzerlerinininkinden daha ufak olan, mikro, büyük karşıtı.

Örnek: Yere eğildi ve küçük taşı alıp cebine attı.

2- (Sıfat) Yaşı daha az olan.

Örnek: Onunla tanıştığında daha çok küçüktü.

Küçümsemek

1- (Fiil) Değer ve önem vermemek, küçük görmek.

Örnek: Onları gerçekten küçümsüyordu.

Küf

1- (İsim) Ekmek, peynir vb. organik maddelerin üzerinde, nem ve ısıнын etkisiyle oluşan, çoğu yeşil renkli mantar.

Örnek: Duvarda küf oluşmuştu.

Küfür

1- (İsim) Sövme, sövmek için söylenen söz, sövgü.

Örnek: Küfür eden çocuğa öğretmeni çok kızdı.

Kül

1- (İsim) Yanan şeylerden artakalan toz madde.

Örnek: Sobayı yakmak için önce küllerini temizledi.

Kültür

1- (İsim) Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin.

Örnek: Yeni bir dil öğrendiğimizde o dilin kültürünü de öğreniriz.

2- (İsim) Bireyin kazandığı bilgi.

Örnek: Yurt dışındayken bir sürü kültür edinmişti.

Küresel

1- (Sıfat) Dünya ölçüsünde geniş bir bakış açısıyla benimsenen, global.

Örnek: Tüm insanlığın yararına olan küresel fikirler ortaya attı.

Küresel ısınma

1- (İsim) Atmosferde karbondioksit ve ısıyı tutan diğer gazların düzeyinin yükselmesi.

Örnek: Küresel ısınma nedeniyle birçok hayvanın hayatının tehlikede olduğu bilinmektedir.

Kürsü

1- (İsim) Kalabalığa karşı konuşma yapanların önünde bulunan yüksekçe yer.

Örnek: Müdür Bey her sabah olduğu gibi bu sabah da uyarı yapmak için kürsünün başındaydı.

Küsmek

1- (Fiil) Darılmak.

Örnek: Tartıştığı arkadaşıyla küstü.

Kütüphane

1- (İsim) Kitaplık.

Örnek: Her hafta sonu kütüphaneye gider ve Yaşar Kemal kitaplarını okurdu.

Laf

1- (İsim) Söz, lakırtı.

Örnek: Laf lafi aç aça konu hiç istemediğimiz bir yere gitti.

2- (İsim) Konu, mevzu, bahis.

Örnek: Bayram ziyaretinde herkes evlilik lafını ağzına dolamıştı.

Lahmacun

1- (İsim) Üstüne kıyma, kıyılmış soğan, maydanoz ve baharat konularak fırında pişirilen pide türü bir yiyecek.

Örnek: İki tane acılı lahmacun alabilir miyim?

Lakap

1- (İsim) Bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad.

Örnek: Okulda herkesin bir lakabı vardı.

Lavabo

1- (İsim) Üzerinde su muslukları bulunan, porselen, emaye, sac vb.nden yapılmış, el, yüz, bulaşık yıkamaya yarar, çukur yer veya eşya.

Örnek: Mutfağın lavabosu tıkanmış.

2- (İsim) Tuvalet.

Örnek: Lavaboda ellerini yıkadı.

Leopar

1- (İsim) Pars.

Örnek: Belgeseldeki leopar diğer hayvanlardan daha güçlüydü.

Levha

1- (İsim) Bir yere asılmak için yazılmış yazı, safiha.

Örnek: Yol kenarındaki trafik levhalarına uymalıyız.

Leylek

1- (İsim) Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş (Ciconia ciconia).

Örnek: Bu mevsimde leylekler sürüler hâlinde göç eder.

Lezzetli

1- (Sıfat) Tadı güzel.

Örnek: Annemin lezzetli yemeklerini özledim.

Lider

1- (İsim) Önder, şef.

Örnek: Kurtuluş Savaşı'nın lideri Atatürk'ü saygıyla anıyoruz.

2- (İsim) Bir yarışmada başta bulunan takım veya yarışmacı.

Örnek: Yarışmayı lider tamamladı.

Lif

1- (İsim) Her türlü maddeyi oluşturan çok ince ve uzun parça.

Örnek: Spor yapanlar lif içeren meyveleri tüketir.

2- (İsim) Yıkanmak için kullanılan bitki telleri demeti veya türlü ipliklerden yapılmış örgü.

Örnek: Banyodaki lif kaybolmuş.

Liman

1- (İsim) Gemilerin barınmalarına, yük alıp boşaltmalarına, yolcu indirip bindirmelerine yarayan doğal veya yapay sığınak.

Örnek: Limana yabancı bir gemi yanaştı.

Lisan

1- (İsim) Dil.

Örnek: Dört lisan konuşan genci hemen işe aldılar.

Lisansüstü eğitim

1- (İsim) Lisans eğitimi bittikten sonra yapılan yükseköğretim.

Örnek: Lisansüstü eğitim için Hacettepe Üniversitesine başvurdu.

Lise

1- (İsim) Sekiz yıllık ilköğretimden sonra en az dört yıllık bir eğitimle hayata veya yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim kurumu, ortaöğretim.

Örnek: Fen Lisesini kazanan çocuk çok mutluydu.

Liste

1- (İsim) Alt alta yazılmış şeylerin bütünü, dizelge.

Örnek: Listenin en altında senin ismin yazıyordu.

Lohusa

1- (İsim) Yeni doğum yapmış kadın.

Örnek: *Lohusa kadınla annesi ilgileniyordu.*

Lokanta

1- (İsim) Yemek pişirilip satılan yer, aşevi, restoran.

Örnek: *Çorba içmek için lokantaya gittik.*

Lüks

1- (Sıfat) Giyimde, eşyada, harcamada aşırı gitme, gösteriş, şatafat.

Örnek: *Lüks arabasına binip yanımızdan ayrıldı.*

2- (Sıfat) Aşırı, fazla.

Örnek: *Kıyafette lükse karşıyım.*

Lütfen

1- (Zarf) Birinden bir şey isterken "dilerim, rica ederim" anlamında kullanılan bir söz.

Örnek: *Lütfen beni dinleyin.*

Maalesef

1- (Zarf) Üzülerek söylüyorum ki, ne yazık ki, maatteessüf.

Örnek: *Maalesef hastayı kaybettik.*

Maaş

1- (İsim) Aylık.

Örnek: *Yeni yılda maaşa zam yapılmayacakmış.*

Macera

1- (İsim) Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven, sergüzeşt, avantür.

Örnek: Kamp alanında ne maceralar yaşadık.

2- (İsim) Olmayacakmış gibi görünen iş.

Örnek: Okula gitmeyen oğlumuz yeni maceralar peşinde.

Maç

1- (İsim) Karşılaşma.

Örnek: Deplasman maçını kazandık.

Madalya

1- (İsim) Savaşta yararlık gösterenlere, yarışlarda derece alanlara ödül, bazen de önemli bir olay dolayısıyla ilgililere hatıra olarak verilen metal nişan.

Örnek: Turnuvayı kazanan takıma madalya verildi.

Madde

1- (İsim) Duyularla algılanabilen nesne.

Örnek: Sıvı hâldeki maddeyi elinde tutamazsın.

Maddi

1- (Sıfat) Mal, para, varlıkla ilgili olan.

Örnek: Maddi yönden sıkıntı yaşayan bir aileydi.

Magazin

1- (İsim) Halkın çoğunluğunu ilgilendirecek, çeşitli konulardan söz eden, bol resimli yayın.

Örnek: Büfeden magazin satın aldık.

2- (İsim) Genellikle sanat, eğlence ve spor dünyasında tanınmış kişilerle ilgili haber ve yorum.

Örnek: Magazin dünyasında her gün yeni bir olay yaşıyor.

Mağara

1- (İsim) Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in.

Örnek: Mağaranın içerisinde küçük bir dere akıyordu.

Mağaza

1- (İsim) Büyük dükkân.

Örnek: Mağazada büyük indirim varmış.

Mahalle

1- (İsim) Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri.

Örnek: Mahalle sakinleri hırsızı yakaladı.

Mahkeme

1- (İsim) Bir yargıçtan veya bazen savcı ve yargıçlardan oluşan bir kurulun, yargı görevini yerine getirdikleri yer, yargı yeri, yargıevi, mahkeme kapısı.

Örnek: Mahkeme kararıyla boşandılar.

Mahrum

1- (Sıfat) Yoksun.

Örnek: Uykudan mahrum kaldı.

Mahsur

1- (Sıfat) Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş.

Örnek: Asansörde mahrum kaldık.

Makarna

1- (İsim) İrmik veya una yumurta karıştırılarak hazırlanmış türlü biçimlerdeki kuru hamur.

Örnek: Öğrenciler her akşam makarna yiyordu.

Makine

1- (İsim) Herhangi bir enerji türünü başka bir enerjiye dönüştürmek, belli bir güçten yararlanarak bir işi yapmak veya etki oluşturmak için çarklar, dişliler ve çeşitli parçalardan oluşan düzenekler bütünü.

Örnek: Bulaşık makinesi arızalandı.

Makyaj

1- (İsim) Yüzü güzelleştirmek için boyama, yüz boyama, yüz bakımı.

Örnek: Ağlayan kızın makyajı aktı.

2- (İsim) İyi görüntü sağlamak, belli bir tipi yaratmak veya yalnızca bazı düzeltmeler yapmak için oyuncunun yüzünde ve başka organlarında yapılan boyama ve değişimler.

Örnek: Makyaj yaparak kendini tamamen değiştiren oyuncuyu kimse tanımadı.

Maliyet

1- (İsim) Üretimde bir mal elde edilinceye değin harcanan değerlerin toplamı.

Örnek: Toplam maliyetimiz kârımızı karşılamıyor.

Mal olmak

1- (Fiil) Bir iş, bir davranış sonucu zarara uğramak.

Örnek: Aracı tamir ettirmek pahalıya mal oldu.

Malzeme

1- (İsim) Gereç.

Örnek: Masa yapmak için gerekli malzememiz yok.

2- (İsim) Bir eserin hazırlanmasında yararlanılan bilgi ve kaynakların tamamı.

Örnek: Dergimiz kaliteli malzemeden üretilmiştir.

Manav

1- (İsim) Meyve ve sebze satan yer.

Örnek: Manavdan domates aldım.

Mandıra

1- (İsim) Koyun, keçi vb. süt veren hayvanların barındırıldığı, süt ve süt ürünlerinin elde edildiği yer.

Örnek: Yeni açılan mandıranın peynirine bayılıyorum.

Manevi

1- (Sıfat) Görülmeyen, duyularla sezilebilen, ruhani, tinsel, maddi karşıtı.

Örnek: Atatürk'ün manevi çocukları vardı.

Mangal

1- (İsim) Isınmaya, bir şey pişirmeye yarayan, sac, bakır veya pirinçten, türlü biçimlerde üstü açık ayaklı ocak, korluk.

Örnek: Çimenlikte mangal yaptık.

Manşet

1- (İsim) Gömleğin kol ağzına geçirilen, genellikle çift katlı kumaştan yapılan bölüm, kolluk.

Örnek: Gömleğin manşetini iyi ütüleyememişsin.

2- (İsim) Gazetelerin ilk sayfasına iri puntolarla konulan başlık.

Örnek: Şehrimizdeki olay gazetelerde manşet oldu.

Mantı

1- (İsim) İçine kıyma koyularak küçük bohçalar biçiminde dürülen hamur parçaları.

Örnek: Teyzem harika mantı yapar.

Mantık

1- (İsim) Doğru düşünme sanatı ve bilim dalı.

Örnek: Problemi mantıkla çözdü.

Manzara

1- (İsim) Görünüş.

Örnek: Köyün manzarasına herkes bayıldı.

2- (İsim) Durum.

Örnek: Mutfaktaki manzara hiç iç açıcı değildi.

Marka

1- (İsim) Resim veya harfle yapılan, belli bir kuruluşa ait işaret.

Örnek: Ne marka kıyafet arıyorsunuz?

2- (İsim) Tanınmış ürün, saygın kişi vb.

Örnek: Türk Sanat Müziğinin marka isimlerinden biriydi.

Market

1- (İsim) Özellikle her türlü yiyecek maddesinin, ev, büro, mağaza vb. yerlere ait gereçlerin satıldığı dükkân.

Örnek: Markete alışverişe gittiler.

Martı

1- (İsim) Martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı (Larus).

Örnek: Deniz kenarındaki martılara yem verdik.

Masa

1- (İsim) Ayaklar veya bir destek üzerine oturtulmuş tabladan oluşan mobilya.

Örnek: Yemek masasına ailecek oturduk.

Masal

1- (İsim) Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebî tür.

Örnek: Uyumadan önce küçük kızına masal anlatırdı.

2- (İsim) Boşuna söylenmiş söz.

Örnek: Gerçekleri söylemek yerine bize masal anlattı.

Maske

1- (İsim) Boyalı karton, kumaş veya plastikten yapılan ve başkalarınca tanınmamak için yüze geçirilerek kullanılan yapma yüz.

Örnek: Maske takan soyguncuları polis yakaladı.

2-(İsim) Korunmak için özel olarak yapılıp yüze geçirilen şey.

Örnek: Genç kız yüzüne sivilce maskesi yaptı.

Masraf

1- (İsim) Harcanan para, gider.

Örnek: Aldığım maaş mutfak masrafını karşılamıyor.

Masrafsız

1- (Sıfat) Masraf gerektirmeyen veya az masrafı olan, ucuza mal olan.

Örnek: Masrafsız bir ev satın aldı.

Matbaa

1- (İsim) Basımevi.

Örnek: Yarınki gazete bu gece matbaada basıldı.

Matine

1- (İsim) Gündüz gösterimi.

Örnek: Sinemaya gündüz matinesinde gittik.

Mazeret

1- (İsim) Bahane.

Örnek: Bir mazeret uydurup toplantıdan ayrıldı.

Mecburiyet

1- (İsim) Zorunluluk.

Örnek: İyi bir gelecek için ders çalışmak mecburiyetindeyim.

Medeniyet

1- (İsim) Uygarlık.

Örnek: Anadolu'muz birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.

Mekanizma

1- (İsim) Belli bir sonuca ulaşmak için karmaşık bir biçimde düzenlenmiş organ veya parçalar birleşimi, sistem, düzenek.

Örnek: Mühendisler motorun mekanizmasını inceledi.

Mektup

1- (İsim) Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name.

Örnek: Her ay arkadaşlarına mektup gönderirdi.

Melek

1- (İsim) Tanrı ile insan arasında aracılık yaptığına ve nurdan olduğuna inanılan manevi varlık, ferişte.

Örnek: Cebrail isimli melek vahiyleri indirmiş.

2- (İsim) Terbiyeli, uysal kimse.

Örnek: Herkesle iyi geçinen, melek gibi bir insandı.

Memleket

1- (İsim) Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke.

Örnek: Memlekette işsizlik sorunu yaşanıyor.

2- (İsim) Bir kimsenin doğup büyüdüğü yer, şehir, yurt.

Örnek: Memleketine giden gurbetçi çok heyecanlıydı.

Memnun

1- (Sıfat) Herhangi bir olaydan veya durumdan ötürü sevinç duyan, kıvançlı, mutlu.

Örnek: Maaşına yapılan zamdan memnundu.

Memnuniyet

1- (İsim) Memnun olma, sevinç duyma, sevinme.

Örnek: Mutfak temizlenince annem memnuniyet duydu.

Memnuniyetsiz

1- (Sıfat) Memnun olmayan.

Örnek: Sahip olduğu her şeyden memnuniyetsizdi.

Menajer

1- (İsim) Yönetici.

Örnek: Şirketin menajeri güzel haberi dün verdi.

2- (İsim) Bir sporcunun veya sanatçının mesleki işlerini düzenleyen ve yöneten kimse.

Örnek: Futbolcunun menajeriyle röportaj yapıldı.

Mendil

1- (İsim) Burun ve ter silmekte, el ve yüz kurulamakta kullanılan küçük, kare biçiminde kumaş veya yumuşak, ince kâğıt.

Örnek: Kuru bir mendille burnunu sildi.

Mera

1- (İsim) Otlak.

Örnek: Merada bir sürü koyun vardı.

Merak etmek

1- (Fiil) Anlamak veya öğrenmek istemek.

Örnek: Sorunun cevabını hepimiz merak ettik.

2- (Fiil) Kaygılanmak.

Örnek: Geç saatlere kadar eve gelmeyen oğlunu merak etmişti.

Meraklı

1- (Sıfat) Her şeyi anlamak ve bilmek isteyen, araştırmacı, mütecessis.

Örnek: Meraklı sorularıyla herkesin dikkati çekti.

2- (Sıfat) Bir şeye çok düşkün olan, sürekli onunla uğraşan.

Örnek: Spora meraklı biriydi.

Merasim

1- (İsim) Tören.

Örnek: Düğün merasimi birazdan başlayacak.

Merdiven

1- (İsim) Bir yere çıkmaya veya bir yerden inmeye yarayan basamaklar dizisi, basak.

Örnek: Merdivenleri yavaşça çıkan kadın yaşlıydı.

Merhaba

1- (İsim) Selam.

Örnek: Merhaba! Benim adım Murat.

Merkez

1- (İsim) Bir bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri.

Örnek: Merkez bankasından gelen habere göre faiz yükseldi.

2- (İsim) Bir işin öğretildiği yer.

Örnek: İngilizce kursu merkezinde beş tane öğretmen çalışıyor.

Mesafe

1- (İsim) Ara, aralık, uzaklık.

Örnek: İki şehir arasındaki mesafe baya uzundu.

2- (İsim) İlişkilerde çok içten olmama durumu, resmiyet.

Örnek: Onunla arama mesafe koydum.

Mesaj

1- (İsim) Bir devlet büyüğünün, bir sorumlunun belirli bir olay veya durum dolayısıyla ilgililere gönderdiği bildiri.

Örnek: Başbakan bugünkü konuşmasında önemli mesajlar verdi.

2- (İsim) İleti.

Örnek: Telefon mesajına cevap veremedim.

Mesai

1- (İsim) Çalışma, emek.

Örnek: Hafta sonu mesaiye kalacakmış.

Mescit

1- (İsim) Genellikle minaresiz, küçük cami.

Örnek: Mola yerindeki mescitte namaz kıldık.

Mesele

1- (İsim) Sorun.

Örnek: Para meselesine bir çözüm üretemedik.

Mesire

1- (İsim) Gezinti yeri, gezilecek yer.

Örnek: İnsanlar mesire alanında piknik yapıyordu.

Meslek

1- (İsim) Belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş.

Örnek: Babam meslek olarak polisliği tercih etmiş.

Meşgul

1- (Sıfat) Bir işle uğraşan, iş görmekte olan.

Örnek: Ders çalışmakla meşgulüm.

2- (Sıfat) Çalışır, kullanılır durumda olan, dolu.

Örnek: Tüm telefonlarımız şu anda meşgul.

Meşhur

1- (Sıfat) Ünlü, tanınmış, herkesçe bilinen, angın (kimse).

Örnek: Meşhur şarkıcı ile el sıkıştık.

Metabolizma

1- (İsim) Canlı organizmada veya canlı hücrelerde hareketi, enerjiyi sağlamak için oluşan, biyolojik ve kimyasal değişimlerin bütünü, özümlemenin ve yadımlamanın toplamı.

Örnek: Sağlıklı besinler tüketerek metabolizmanı koruyabilirsin.

Meteliksiz

1- (Sıfat) Parası olmayan, züğürt.

Örnek: İşi gücü olmayan meteliksiz herifin tekiydi.

Metin

1- (İsim) Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü, tekst.

Örnek: Verilen sorular yukarıdaki metne göre cevaplanacakmış.

Metrekare

1- (İsim) Kenarı 1 metre olan bir karenin alanına eşit yüzey ölçüsü birimi.

Örnek: Salonun metrekaresi diğer odalardan büyüktü.

Metropol

1- (İsim) Ana kent.

Örnek: Her ırktan insanın yaşadığı metropol bir şehirdir İstanbul.

Mevcut

1- (Sıfat) Var olan, bulunan.

Örnek: Sınıf mevcudu her yıl azaldı.

Mevki

1- (İsim) Yer, mahal.

Örnek: Okulun mevkisi evimize çok uzaktı.

2- (İsim) Makam.

Örnek: Kaymakamı mevkisinde ziyaret ettik.

Mevsim

1- (İsim) Yılın, güneşten ısı, ışık alma süresi ve dolayısıyla iklim şartları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri, sezon.

Örnek: Yaz mevsiminde kumsalda yer bulamazsın.

2- (İsim) Herhangi bir şeyin etkinlik dönemi, sezon.

Örnek: Giresun 'a fındık mevsiminde gitmeyi düşünüyoruz.

Meydan

1- (İsim) Alan, saha.

Örnek: Şehir meydanında konser verildi.

Meydana gelmek

1- (Fiil) Ortaya çıkmak.

Örnek: Kaza sonucu ağır hasar meydana geldi.

Meyve

1- (İsim) Bitkilerde çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişmesiyle oluşan tohumları taşıyan, genellikle yenebilen organ, yemiş.

Örnek: Çocuklar ağaçtan meyve topladı.

2- (İsim) Ürün, sonuç, kâr.

Örnek: Çalışmalarımız meyvesini verdi.

Mezar

1- (İsim) Ölünün gömülü olduğu yer, kabir, sin, makber, gömüt.

Örnek: Bayramda dedemin mezarını ziyaret ettik.

Mezuniyet

1- (İsim) Okulu bitirme.

Örnek: Kardeşimin mezuniyet törenine katıldık.

Mezun olmak

1- (Fiil) Okul, kurs vb.ni bitirmek.

Örnek: Ablam üniversiteden mezun oldu.

Mıknatıs

1- (İsim) Demiri ve daha başka bazı metalleri çeken demir oksit.

Örnek: Demire yapışan mıknatısı çocuk eliyle çekti.

2- (İsim) Çekiciliği, albenisi olan kimse.

Örnek: Mıknatıs gibi kadındı.

Mısra

1- (İsim) Dize.

Örnek: Her akşam şiirine dört mısra eklerdi.

Mide

1- (İsim) Karın, karın bölgesi.

Örnek: Öğle yemeği mideme dokundu.

Migren

1- (İsim) Yarım baş ağrısı.

Örnek: Migrenine çözüm olması için ilaç kullanıyordu

Mikroskop

1- (İsim) Bir mercek düzeneği yardımıyla küçük nesnelere büyütüp daha belirgin duruma getirmeye veya çıplak gözle görülmeyenleri göstermeye yarayan alet.

Örnek: Mikroskopta soğan zarını inceledik.

Millet

1- (İsim) Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus.

Örnek: Türk milleti birçok devlet kurmuştur.

2- (İsim) Bir yerde bulunan kimselerin bütünü, herkes.

Örnek: Sokakta tartışan kadınları millet izledi.

Milletvekili

1- (İsim) Anayasaya göre millet meclisine seçimle giren millet temsilcisi, mebus, parlamenter, vekil.

Örnek: Amcam Sakarya'dan milletvekili seçildi.

Millî

1- (Sıfat) Milletle ilgili, millete özgü, ulusal.

Örnek: Millî mücadelemizi kazanmamızda kadınların payı oldukça fazladır.

Milyonlarca

1- (Sıfat) Pek çok, çok sayıda.

Örnek: Milyonlarca insan interneti kullanıyor.

Mimik

1- (İsim) Yüz, el, kol hareketleriyle düşünceyi anlatma sanatı.

Örnek: Sahnede jest ve mimiklerini iyi kullandı.

Mineral

1- (İsim) Normal sıcaklıkta doğada katı durumda birtakım maddelerle karışık veya birleşik olarak bulunan veya kimyasal yollarla elde edilen inorganik madde.

Örnek: Doktorum vitamin ve mineral değeri yüksek olan besinleri tüketmemi istedi.

Minibüs

1- (İsim) 10-12 kişilik oturma kapasitesi olan küçük otobüs.

Örnek: Minibüste adım atacak yer yoktu.

Mini etek

1- (Fiil) Boyu diz kapağından yukarıda olan, çeşitli kısalıkta etek.

Örnek: Sahilde mini etek giyen kızlar gülerek dolanıyordu.

Minik

1- (Sıfat) Küçük ve sevimli.

Örnek: Kendisi gibi minik bir evde oturuyormuş.

Minnet

1- (İsim) Yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, gönül borcu.

Örnek: Arkadaşına olan minnet borcunu ödedi.

Minyatür

1- (İsim) Çoğunlukla eski yazma kitaplarda görülen, ışık, gölge ve hacim duygusu yansıtılmayan küçük, renkli resim sanatı.

Örnek: Galeride eski minyatürler sergilendi.

Miras

1- (İsim) Birine, ölen bir yakınından kalan mal mülk, para veya servet, kalıt, bırakıt, tereke.

Örnek: Babasından yalnızca bir ev miras kaldı.

2- (İsim) Bir neslin kendinden sonra gelen nesle bıraktığı şey.

Örnek: Atalarımızın mirası güzel yurdumuza sahip çıkmalıyız.

Misafir

1- (İsim) Konuk.

Örnek: Akşam yemeğine misafir gelecek.

Mitoloji

1- (İsim) Mitleri, doğuşlarını, anlamlarını yorumlayan, inceleyen bilim.

Örnek: Yunan mitolojisinde birçok tanrı ve tanrıça bulunmaktadır.

Mitolojik

1- (Sıfat) Mitoloji ile ilgili, mitolojiye ait.

Örnek: Kitapta mitolojik tanrılardan bahsediyor.

Mizah

1- (İsim) Gülmece.

Örnek: Kahvesini içerken mizah dergisi okuyordu.

Mobilya

1- (İsim) Oturulan, yemek yenen, çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan taşınabilir eşyaya verilen genel ad, möble.

Örnek: Evin mobilyasını değiştirelim artık.

Moda

1- (İsim) Değişiklik gereksinimi veya süslenme özentisiyle toplum yaşamına giren geçici yenilik.

Örnek: Bu sene mavi çizgili kazak modaymış.

Model

1- (İsim) Resim, heykel vb. yapılırken baka baka benzetilmeye çalışılan nesne veya kimse, örnek.

Örnek: Öğrencilerden biri model oldu ve diğerleri onun heykelini yaptı.

2- (İsim)Biçim.

Örnek: Bu eteğin modeli hoşuma gitmedi.

Modern

1- (Sıfat) Çağdaş.

Örnek: Okulumuz modern teknoloji ile donatıldı.

Mola

1- (İsim)Yorgunluğu gidermek için yapılan duraklama.

Örnek: Yolculuğa yarım saat mola verdik.

Molekül

1- (İsim) Element veya bileşikleri oluşturan ve onların özgül niteliklerini gösteren en küçük birim, madde.

Örnek: Bilim adamları atom moleküllerini inceliyor.

Moloz

1- (İsim) Toprak ve kireçle karışık taş kırıntıları, yapı döküntüsü, inşaat atığı.

Örnek: İnşaatın arta kalan moloz yığını çirkin bir görüntü oluşturuyor.

Monte

1- (İsim) Montaj, monte edilmiş, montajı yapılmış.

Örnek: Arabanın monte işi tamamlandı.

Moral

1- (İsim) Bir insanın ruhsal gücü, manevi güç, maneviyat.

Örnek: Annesinin hastalığını duyan çocuğun morali bozuldu.

Morg

1- (İsim) Hastanelerde veya mezarlıklarda ölülerin belirli süre için saklandıkları soğuk ortam.

Örnek: Kazada yaşamını yitiren adamı morga koydular.

Motif

1- (İsim) Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına birer birlik olan öğelerden her biri.

Örnek: Yurt dışından aldığı halının motiflerini çok beğendim.

Motivasyon

1- (İsim) İsteklendirme.

Örnek: Motivasyon olması için yüksek puan alana ödül vereceğiz.

Muamma

1- (İsim) Anlaşılmayan, bilinmeyen şey.

Örnek: Sorunu nasıl çözeceğimiz tam bir muamma.

Muayene

1- (İsim) Bir kimsenin hasta olup olmadığını veya hastalığın ne olduğunu araştırma, sağlık muayenesi.

Örnek: Hastanede muayene oldu.

2- (İsim) Gözden geçirme, araştırma, yoklama, kontrol.

Örnek: Aracını muayene ettirdi.

Mucit

1- (İsim) Yeni bir buluş ortaya koyan, icat eden kimse.

Örnek: Elektriğin mucidi kimdir?

Mucize

1- (İsim) Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla Allah'ın iznine bağlı olarak gösterdikleri olağanüstü olaylar, hâller, tansık.

Örnek: Dini kitaplarda birçok mucizeden bahsedilir.

2- (İsim) İnsanları hayran bırakan, tabiatüstü sayılan olay.

Örnek: Onuncu kattan düşen adam, mucize eseri ölmedi.

Muhabbet

1- (İsim) Sevgi.

Örnek: Güler yüzlülüğü ile çevredekilerin muhabbetini kazanmıştı.

2- (İsim) Dostça konuşma, yârenlik.

Örnek: Arkadaşlarla buluşup muhabbet ettik.

Muhabir

1- (İsim) Basın ve yayın organlarına haber toplayan, bildiren veya yazan kimse.

Örnek: Gazete muhabiri, ünlü yönetmene birtakım sorular sordu.

Muhakkak

1- (Zarf) Kesinlikle.

Örnek: Yarışmayı muhakkak kazanacağız.

Muhalif

1- (İsim) Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olan, aykırı olan kimse.

Örnek: Muhalif grup sokakta eylem yapıyor.

Muhit

1- (İsim) Çevre, yöre, etraf.

Örnek: Bu muhitte eczane bulmak biraz zordur.

2- (İsim) Bir kimsenin sürekli ilişkide bulunduğu insanlar topluluğu, çevre.

Örnek: Babamın muhitinde sürekli memurlar olurdu.

Muhtaç

1- (Sıfat) Bir şeye gereksinim duyan.

Örnek: Yardımına muhtaç kaldım.

2- (Sıfat) Yoksul, fakir (kimse).

Örnek: Muhtaç ailelere yiyecek yardımı yapıldı.

Muhtemelen

1- (Zarf) Umulur ki, beklenir ki, görünüşe bakılarak.

Örnek: Muhtemelen o da partiye katılır.

Musluk

1- (İsim) Takıldığı boru veya kabın içindeki akışkanı, istenildiğinde akıtılabilecek bir düzende yapılmış açılır kapanır alet.

Örnek: Mutfaktaki musluk bozulmuş.

Mutfak

1- (İsim) Yemek pişirilen yer, aş damı.

Örnek: Annem mutfakta yemek yapıyor.

2- (İsim) Yiyecek kültürünün tamamı.

Örnek: Türk mutfağında sayısız yemek çeşidi bulunmaktadır.

Mutlaka

1- (Zarf) Kesinlikle.

Örnek: Yarınki toplantıya herkes mutlaka katılsın.

Mutlu

1- (Sıfat) Mutluluğa erişmiş olan, ongun, mesut, saadetli, bahtiyar, berhudar.

Örnek: Yarışmayı kazanan çocuk çok mutluydu.

Mutluluk

1- (İsim) Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, mut (I), ongunluk, kut, saadet, bahtiyarlık, saadetlilik.

Örnek: Poşetleri taşınan yaşlı kadın mutluluk duydu.

Mutsuz

1- (Sıfat) Mutlu olmayan, bedbaht, saadetsiz.

Örnek: Son günlerde hiçbir şeyden zevk almayan, mutsuz bir adama dönüşmüştü.

Mücadele

1- (İsim) Birbirlerine isteklerini kabul ettirmek için iki taraf arasında yapılan zorlu çaba, savaş.

Örnek: Çikolata alması için annesiyle mücadele ediyordu.

2- (İsim) Herhangi bir amaca erişmek, bir kuvvete karşı koyabilmek için bir kişi veya topluluğun güçlü, sürekli çabası, savaşım.

Örnek: Millî mücadele döneminde birçok sıkıntıyı başarıyla atlattık.

Müdahale

1- (İsim) Karışma, araya girme.

Örnek: Eylem yapan gruba polis müdahale etti.

Müddet

1- (İsim) Süre.

Örnek: Kırk dakika müddetiniz var.

Müdür

1- (İsim) İdare eden, yöneten.

Örnek: Şirket müdürü bizi toplantıya çağırırdı.

2- (İsim) Başöğretmen.

Örnek: Okul müdürü öğrencileri uyardı.

Müdür yardımcısı

1- (İsim) Müdürün işlerine yardım eden, yokluğunda yetkileri üzerine alıp işleri yöneten kimse, müdür muavini.

Örnek: Okulun müdür yardımcısı sınıfları geziyordu.

Müessese

1- (İsim) Kurum.

Örnek: Denizde petrol araması yapılması için devlet müessesesi kuruldu.

Mühendis

1- (İsim) İnsanların her türlü ihtiyacını karşılamaya dayalı yol, köprü, bina gibi bayındırlık; tarım, beslenme gibi gıda; fizik, kimya, biyoloji, elektrik, elektronik gibi fen; uçak, otomobil, motor, iş makineleri gibi teknik ve sosyal alanlarda uzmanlaşmış, belli bir eğitim görmüş kimse.

Örnek: Türk mühendisler yeni bir robot icat etti.

Mükemmel

1- (Sıfat) Kusursuz.

Örnek: Yemek mükemmeldi.

Mülk

1- (İsim) Ev, dükkân, arazi vb. taşınmaz mal.

Örnek: Üzerine kayıtlı birçok mülk vardı.

Mümkün

1- (Sıfat) Muhtemel, olası.

Örnek: Hırsızın camdan atlamış olması gayet mümkün.

Münasip

1- (Sıfat) Uygun, yerinde.

Örnek: Büyüklerin yanında bacak bacak üstüne atmak pek münasip değildir.

Mürekkep

1- (İsim) Yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı madde.

Örnek: Kalemim mürekkep akıtıyor.

Müsait

1-(Sıfat) Uygun, elverişli.

Örnek: Akşam müsaitseniz size geleceğiz.

Müslüman

1- (İsim) İslam dininden olan kimse, Muhammedî, Müslim, Müselman, mümin.

Örnek: Müslümanlar her Cuma camiye gidiyor.

Müstahdem

1- (İsim) Odacı.

Örnek: Otelde müstahdem olarak çalışıyordu.

Müstakil

1-(Sıfat) Kullanış yönünden başka bir yapı ile bağlantısı olmayan, bağımsız.

Örnek: Müstakil bir eve taşınmışlar.

Müşteri

1- (İsim) Hizmet, mal vb. alan ve karşılığında ücret ödeyen kimse.

Örnek: Müşteriye bağırarak adamı işten attılar.

Mütevazı

1- (Sıfat) Alçak gönüllü.

Örnek: Hiç kimsenin kalbini kırmaz, herkese mütevazı davranırdı.

2- (Sıfat) Gösterişsiz, iddiasız.

Örnek: Düğünde mütevazı bir gelinlik giymişti.

Müthiş

1- (Sıfat) Korkuya düşüren, korkunç, dehşetli.

Örnek: Geceleyin çatıdan müthiş bir ses geldi.

2- (Sıfat) Şaşılacak kadar değişik.

Örnek: Akşamki konser müthişti.

Müzayede

1- (İsim) Açık artırma.

Örnek: Aracımız müzayede yapılarak satıldı.

Müze

1- (İsim) Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı.

Örnek: Öğrencileri şehir müzesine götürdüm.

Müzik

1- (İsim) Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki.

Örnek: Yüksek sesle müzik dinlememelisin.

Müzikal

1- (Sıfat) Müzik eşliğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu.

Örnek: Akşamki müzikal için biletlerimiz hazır.

Müzisyen

1- (İsim) Müzik eserleri yaratan, besteleyen veya besteleri çalan kimse, müzikçi.

Örnek: Ünlü müzisyen yurt dışında konserler verdi.

Nadiren

1- (Zarf) Seyrek.

Örnek: Televizyonu nadiren izlerim.

Nakış

1- (İsim) Genellikle kumaş üzerine renkli iplikler veya sırma ve sim kullanarak elle, makineyle yapılan işleme, el işi, ince iş.

Örnek: Nakış kursunda üretilen ürünler sergilendi.

Nasihat

1- (İsim) Öğüt.

Örnek: İş arkadaşına bazı nasihatler verdi.

Nazar

1- (İsim) Belli kimselerde bulunduğu inanılan, kıskançlık veya hayranlıkla bakıldığında insanlara, eve, mala mülke hatta cansız nesnelere kötülük verdiğine inanılan uğursuzluk, göz.

Örnek: Başarımıza nazar değdi.

Neden

1- (Zarf) Bir olayı doğuran başka bir olayı sormak için kullanılan bir söz; niçin.

Örnek: Neden uyumuyorsun?

2- (İsim) Bir olayı ve durumu gerektiren, doğuran başka olay veya durum, sebep.

Örnek: Eve geç gelmesinin nedeni trafik yoğunluğu.

Nefret

1- (İsim) Bir kimsenin kötülüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu

Örnek: Küçük kızın ağabeyine olan nefreti bir türlü son bulmuyordu.

Nefret etmek

1- (Fiil) Birine veya bir şeye karşı nefret duygusuyla dolu olmak.

Örnek: Süt içmekten nefret ederim.

Nesil

1- (İsim) Kuşak.

Örnek: Yeni neslin elinden cep telefonu düşmüyor.

Nesli tükenmek

1- (Fiil) Bitmek, tamamen yok olmak, ortadan kalkmak.

Örnek: Bazı hayvanların nesli tükendi.

Nesne

1- (İsim) Belli bir ağırlığı ve hacmi, rengi olan her türlü cansız varlık, şey, obje.

Örnek: Ağır nesnelere kaldırmamalısın.

Neşeli

1- (Sıfat) Sevinçli, keyifli, şen, pürneşe.

Örnek: Annem çok neşeli biri olduğundan sürekli güler.

Netice

1- (İsim) Sonuç.

Örnek: Yarışmanın neticesi duyuruldu.

Netleşmek

1- (Fiil) Net, açık seçik, iyi bir duruma gelmek.

Örnek: Sınav tarihleri netleşti.

Nevruz

1- (İsim) Eski takvimlere göre yılın ve baharın ilk günü sayılan martın yirmi birine rastlayan gün.

Örnek: Nevruz'da baharı kutladık.

Ne yazık ki

1- Üzülerek belirtelim ki.

Örnek: Ne yazık ki toplantıya yetişemedim.

Ney

1- (İsim) Klasik Türk müziğinde ve özellikle tekke müziğinde yer alan, kaval biçiminde, yanık sesli, kamıştan yapılmış, üflemeli bir çalgı.

Örnek: Orkestradaki ney üfleyen adamı tanıyordum.

Neyse

1- (Bağlaç) "Önemi yok, olan oldu" anlamında kullanılan bir söz.

Örnek: Neyse, ödevini yarın getirebilirsin.

Nezih

1- (Sıfat) Temiz.

Örnek: Nezih bir lokantada yemeğimizi afiyetle yedik.

2- (Sıfat) Temiz ahlaklı.

Örnek: Kimsenin işine karışmayan nezih bir insandı.

Nihayet

1- (İsim) Son.

Örnek: Olayın nihayetinde suçlu ortaya çıkarıldı.

Nikâh

1- (İsim) Bir erkekle bir kadının evlilik birliği kurmasını sağlayacak yasal işlem, evlilik akdi.

Örnek: Kuzenimin nikâh töreni bu akşam yapılacak.

Nimet

1- (İsim) İyilik, lütuf, ihsan.

Örnek: Tüm mirasını yardım kuruluşlarına bağışlaması büyük bir nimetti.

2- (İsim) Yiyecek içecek, özellikle ekmek.

Örnek: Ayakta atıştırırken nimeti yere döküyordu.

Nişanlanmak

1- (Fiil) Nişanlı duruma gelmek, adaklanmak.

Örnek: Amcam dün akşam nişanlandı.

Nişanlı

1- (İsim) Evlenmek için söz verip yüzük takmış olan kimse, adaklı.

Örnek: Nişanlısıyla mobilya alışverişine gitti.

Nitelendirmek

1- (Fiil) Niteliğini belirtmek, nitelik kazandırmak, vasıflandırmak.

Örnek: Okul müdürü onu en başarılı öğretmen olarak nitelendirdi.

Nitelik

1- (İsim) Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik, vasıf, keyfiyet.

Örnek: Yüksek nitelikte bir televizyon satın aldı.

Niteliksiz

1- (Sıfat) Ayırt edici özelliği olmayan, basit, düz.

Örnek: Niteliksiz ürünleri satın almaktan vazgeçmelisin.

Niyet

1- (İsim) Bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünme, maksat.

Örnek: Niyetim seni kırmak değildi.

Noel baba

1- (İsim) Hristiyanlarca Noel gecesi gelip çocuklara armağan dağıttığına inanılan, ak sakallı masal ve efsane kahramanı.

Örnek: Küçük çocuk bütün gece Noel Baba'yı bekledi.

Nokta

1- (İsim) Çok küçük boyutlarda işaret, benek.

Örnek: Gömleğinde küçük bir nokta var.

2- (İsim) Cümlenin bittiğini anlatmak için sonuna konulan, küçük benek biçimindeki noktalama işareti (.).

Örnek: Cümlenin sonuna nokta koymayı unutmayın.

Noktalı virgöl

1- (İsim) Bağımsız fakat mantık açısından birbirini bütünleyen cümleleri bağlayan noktalama işaretinin adı (;).

Örnek: Öğrencilere noktalı virgölün nasıl kullanılacağı anlatıldı.

Normal

1- (Sıfat) Kurala uygun, alışlagelen, olağan, düzgülü, aşırılığı olmayan, uygun.

Örnek: Bu yaşta evlenmek istemesi gayet normaldi.

Not

1- (İsim) Bir şeyi hatırlamak için yazılan kısa yazı.

Örnek: Annem buzdolabına not asmış.

2- (İsim) Okullarda öğrencinin dersle ilgili bilgi ve beceri düzeyini göstermek üzere öğretmenlerce verilen sayı, derece.

Örnek: Öğrenciler notlarından pek de memnun değildi.

Numara

1- (İsim) Bir şeyin bir dizi içindeki yerini gösteren sayı, rakam.

Örnek: Dört numaralı kapının ziline bastı.

2- (İsim) Hile, düzen, dalavere, yalan.

Örnek: Onun her işinde bir numara vardır.

Nüfus

1- (İsim) Bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir anda yaşayanların oluşturduğu toplam sayı, popülasyon.

Örnek: Köyün nüfusu her geçen yıl azaldı.

O

1- (Zamir) Teklik üçüncü kişiyi gösteren bir söz.

Örnek: O, bu civarın en sevilen insanıdır.

2- (Ünlem)Şaşma, beğenme vb. duyguları belirten bir seslenme sözü.

Örnek: O, kimler gelmiş!

Obezite

1- (isim) Çok şişmanlık.

Örnek: Obeziteden kurtulmak için spora başladı.

Obje

1- (İsim) Nesne.

Örnek: Evdeki vitrinine değişik objeler koymuştu.

Obur

1- (Sıfat) Gereğinden çok yemek yiyen, doymak bilmeyen (kimse).

Örnek: Her bulduğunu yese de obur olduğunu kabul etmiyordu.

Oda

1- (İsim) Evin veya herhangi bir yapının oturma, çalışma, yatma gibi işlere yarayan, banyo, salon, giriş vb. dışında kalan, bir veya birden fazla çıkışı olan bölümü, göz.

Örnek: Yatak odamı temizliyorum.

Odaklanmak

1- (Fiil) Odaklama işine konu olmak, fokuslanmak.

Örnek: Camda yapıştırılan notlara odaklandı.

Odak noktası

1- (İsim) Bir merceğe paralel olarak gelen ışınların, mercekten geçip kırıldıktan sonra merceğin öte yanında birleştiği nokta.

Örnek: Merceğe odak noktası üzerinden gelen ışık asal eksene paralel şekilde kırıldı.

2- (İsim) En önemli konu, can alıcı nokta.

Örnek: Dersin odak noktasını hocamız vurgulayarak anlattı.

Odun

1- (İsim) Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç.

Örnek: Sobaya odun attı.

2- (Sıfat) Anlayırsız ve kaba (kimse).

Örnek: Tam bir odun olmak yerine daha kibar biri olmayı denemelisin.

Ofis

1- (İsim) İş yeri, daire, büro.

Örnek: Öğle yemeğini ofisimde yedim.

Oğlak

1- (İsim) Keçi yavrusu.

Örnek: Ahırdaki oğlağa ot verdik.

2- (İsim) Zodyak üzerinde Yay ile Kova arasında bulunan takımyıldızın adı, Cedi.

Örnek: Oğlak burcu kadınıyla hiç anlaşamam.

Oğlan

1- (İsim) Erkek çocuk.

Örnek: Bizim oğlan fabrikada işe girdi.

Oğul

1- (İsim) Erkek evlat.

Örnek: Amcamın oğlu üniversiteyi kazanmış.

2- (İsim) Bir ana arıyla birlikte kovandan ayrılan, yeni yetişmiş arı topluluğu.

Örnek: Oğul atan arılarla babam ilgilendi.

Okçuluk

1- (İsim) Okçu olma durumu, kemankeşlik.

Örnek: Hobi olarak okçuluk sporuyla ilgileniyordu.

Okumak

1- (Fiil) Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek veya seslendirmek.

Örnek: Koltuğuna oturmuş, kitabını okuyordu.

2- (Fiil) Bir konuyu öğrenmek için okulda, bir öğretmenin yanında veya yazılı şeyler üzerinde çalışmak, öğrenim görmek.

Örnek: Liseyi okuduktan sonra üniversiteye başladı.

Okutman

1- (İsim) Üniversitede yabancı dil, Türkçe ve inkılap tarihi gibi ortak, zorunlu dersleri öğretmek için görevlendirilen, uygulamalı çalışmaları yöneten öğretim elemanı, lektör.

Örnek: Üniversiteye yeni okutmanlar alınacak.

Okyanus

1- (İsim) Kıtaları birbirinden ayıran deniz, ana deniz, umman.

Örnek: Okyanus kıyısında dalgaları seyrettik.

Olağanüstü

1- (Sıfat) Alışılmıştan, benzerlerinden farklı olan, fevkalade.

Örnek: Ülkede olağanüstü hâl ilân edildi.

Olanak

1- (İsim) İmkân.

Örnek: Büyük şehirde yaşamının birçok olanağı vardır.

Olası

1- (Sıfat) Görünüşe göre olacağı sanılan, muhtemel.

Örnek: Olası bir doğal afette nasıl davranılacağına dair eğitim aldık.

Olay

1- (İsim) Ortaya çıkan, oluşan durum, ilgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü iş, hadise, vaka.

Örnek: İşçiler arasında çıkan olayda üç kişi yaralandı.

2- (İsim) Önemli tarihsel olgu, fenomen.

Örnek: Yüzyılın en büyük olayı İstanbul'un fethedilmesiydi.

Olgunlaşmak

1- (Fiil) Meyve olgun duruma gelmek.

Örnek: Bahçedeki domatesler olgunlaşmıştı.

2- (Fiil) İnsanın bilgi, görgü ve hoşgörüsü gereği kadar gelişmiş olmak.

Örnek: Otuz yaşına giren adam artık olgunlaşmıştı.

Olimpiyat

1- (Sıfat) Her dört yılda bir başka ülkede yapılan, amatörlerin ve ülkelerinde profesyonel olarak futbol, basketbol, voleybol vb. takım sporlarıyla uğraşanların katıldığı uluslararası spor yarışmaları, olimpiyat oyunları.

Örnek: Olimpiyat yarışlarında ülkemiz iki altın madalya kazandı.

Olmak

1- (Fiil) Meydana gelmek, varlık kazanmak, vuku bulmak.

Örnek: Akşam oldu ve herkes evine gitti.

2- (Fiil) Bir görev, makam, san veya nitelik kazanmak.

Örnek: Oğlum öğretmen oldu.

Olumlu

1- (Sıfat) Gözetilen amaca veya beklenene uygun, yararlı, müspet, pozitif.

Örnek: Bakanımız maaş zamlarına ilişkin olumlu açıklamalarda bulundu.

2- (Sıfat) Davranışları beğenilen, yapıcı düşünceleri olan, yararlı.

Örnek: Sıkıntıları çok olsa da her zaman olumlu bir kişiliğe sahipti.

Olumsuz

1- (Sıfat) Yapıcı ve yararlı olmayan, hiçbir sonuca ulaşmayan, gözetilen amaca veya beklenene uygun olmayan, menfi, negatif.

Örnek: Deneyimiz olumsuz sonuçlandı.

2- (Sıfat) Davranışları beğenilmeyen, yıkıcı düşünceleri olan, zararlı, menfi.

Örnek: Okuldaki olumsuz hareketlerinden dolayı ceza aldı.

Olumsuzluk

1- (İsim) Olumsuz olma niteliği veya durumu, menfilik, nefiy.

Örnek: Yolculuğumuz esnasında herhangi bir olumsuzluk yaşanmadı.

Omuz

1- (İsim) Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm.

Örnek: Omzum ağrıyor.

Onarım

1- (İsim) Onarma işi, tamirat, tamir.

Örnek: Evin çatısında onarım yapılıyor.

Onarmak

1- (Fiil) Bozulmuş, eskimiş olan bir şeyi düzeltip işler veya kullanılır duruma getirmek, işe yarar duruma getirmek, tamir etmek.

Örnek: Bozulan telefonu babam onardı.

2- (Fiil) İşlenen bir kusuru, yapılan bir yanlışlığı giderecek veya önleyecek davranışlarda bulunmak.

Örnek: İnsanlara karşı yaptığı hataların hepsini tek tek onarmıştı.

Onaylamak

1- (Fiil) Yapılan bir işi doğru ve yerinde bularak kabul etmek, tasdik etmek, tasdiklemek.

Örnek: İş başvurumu onayladılar.

Onlar

1- (Zamir) O şahıs zamirinin çokluk biçimi.

Örnek: Onlar yemeğe katılmayacakmış.

Oran

1- (İsim) Büyüklük, nicelik, derece bakımından iki şey arasında veya parça ile bütün arasında bulunan bağıntı, nispet, rasyo.

Örnek: Kitaplığın oranı duvara uymadı.

Ordu

1- (İsim) Bir devletin silahlı kuvvetlerinin tümü.

Örnek: Orduya katılan askerler alkışlarla uğurlandı.

2- (İsim) Çok sayıda insan, kalabalık.

Örnek: Kasiyerde bir ordu bekliyordu.

Organik

1- (Sıfat) Doğal yolla yapılan.

Örnek: Marketten organik yumurta satın aldık.

Organizasyon

1- (İsim) Düzenleme.

Örnek: Düğünümüz için organizasyon şirketiyle anlaştık.

2- (İsim) Kuruluş, kurum, teşkilat.

Örnek: Sokak hayvanlarıyla ilgilenen bir organizasyon kurulmalı.

Orman

1- (İsim) Ağaçlarla örtülü geniş alan.

Örnek: Ormanda çıkan yangın rüzgârın etkisiyle yayıldı.

Ortak

1- (İsim) Birlikte iş yapan, ortaklaşa yararlarla birbirlerine bağlı kimselerden her biri, şerik, hissedar, partner.

Örnek: Kardeşimle dükkânı ortak satın aldık.

Ortalama

1- (Sıfat) İki veya ikiden fazla sayının toplamının toplanan sayıların adedine bölünmesiyle elde edilen (sayı), vasati, averaj.

Örnek: Dört ve ikinin ortalaması üçtür.

2- (Zarf) Yaklaşık olarak.

Örnek: Ödevini ortalama üç günde tamamlamıştı.

Ortam

1- (İsim) Canlı bir varlığın içinde bulunduğu doğal veya maddi şartların bütünü.

Örnek: Partideki ortamı beğenmeyen arkadaşım erken ayrıldı.

Ortopedik

1- (Sıfat) Ortopedi ile ilgili olan.

Örnek: Ortopedik yastık kullanıyorum.

Otel

1- (İsim) Yolcu ve turistlere geceleme imkânı sağlamak, bunun yanında yemek, eğlence vb. hizmetleri sunmak amacıyla kurulmuş işletme.

Örnek: Turistler otelde konakladı.

Otoban

1- (İsim) Otoyol.

Örnek: Otobanda kaza meydana geldi.

Otobüs

1- (İsim) Yolcu taşıyan, motorlu büyük taşıt.

Örnek: Yolcu otobüsü birazdan kalkacak.

Otogar

1- (İsim) Şehirler arası çalışan motorlu taşıtların yolcularını aldıkları ve indirdikleri yer.

Örnek: Bayram dolayısıyla otogar çok kalabalıktı.

Otomobil

1- (İsim) Motorlu, dört tekerlekli kara taşıtı.

Örnek: Yeni aldığı otomobilini bize gösterdi.

Otopark

1- (İsim) Taşıtların trafik bakımından uygun olan ve belli bir süre bırakıldıkları açık veya kapalı yer, park yeri, park.

Örnek: Aracını kapalı otoparka bırakmıştı.

Otopsi

1- (İsim) Ölüm sebebini belirlemek amacıyla bir cesedi inceleme işi, ölü açımı.

Örnek: Kazada ölenlere otopsi yapıldı.

Oturmak

1- (Fiil) Vücudun belden yukarısı dik duracak biçimde ağırlığı kaba etlere vererek bir yere yerleşmek.

Örnek: Sandalyesine oturdu ve bizimle konuştu.

2- (Fiil) Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek.

Örnek: Ankara'da oturuyoruz.

Ovmak

1- (Fiil) Bir şeyin üzerine bastırarak el gezdirmek.

Örnek: Yumuşak elleriyle alnımı ovdu.

2- (Fiil) Bir yere bir şeyi kuvvetle sürterek temizlemek.

Örnek: Annem lavaboyu güzelce ovdu ve temizledi.

Oya

1- (İsim) Genellikle ipek ibrişim kullanarak iğne, mekik, tığ veya firkete ile yapılan ince dantel.

Örnek: Kız kardeşim yazma oyası yapıyor.

Oyalamak

1- (Fiil) Belirli bir süre birinin dikkat ve ilgisini başka bir şey üzerine çekmek, meşgul etmek.

Örnek: Boş laflarıyla bizi dakikalarca oyaladı.

2- (Fiil) Eğlendirmek, hoşça vakit geçirtmek.

Örnek: Bebeğini oyuncakla oyaladı.

Oynamak

1- (Fiil) Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak.

Örnek: Arkadaşlarıyla bilgisayar oynuyordu.

2- (Fiil) Kıvıldamak, hareket etmek.

Örnek: Sürekli yatıyorsun. Kalk da biraz oyna!

Oyun

1- (İsim) Yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence.

Örnek: Bu akşam hep birlikte zekâ oyunu oynayacağız.

2- (İsim) Hile, düzen, desise, entrika.

Örnek: Onun her işinde muhakkak bir oyun vardır.

Oyuncak

1- (İsim) Oyun aracı.

Örnek: Ağlayan çocuğa oyuncak araba verilince sustu.

2- (İsim) Önemsiz ve kolay iş.

Örnek: Hocanın verdiği ödev çocuk oyuncağı gibiydi.

Oyuncu

1- (İsim) Herhangi bir oyunda oynayan kimse.

Örnek: Sakatlanan oyuncu maçtan çıkarıldı.

2- (İsim) Sinema, perde veya bir gösteride rol alan sanatçı, aktör, aktris.

Örnek: Dizi oyuncularını kamera karşısına geçti.

Ozan

1- (İsim) Şair.

Örnek: Ünlü halk ozanımızın şiirleri türkülere konu oldu.

Ödeme

1- (İsim) Ödemek işi, tediye.

Örnek: Ödemesi yapılmayan borçlarını taksitle bölebiliriz.

Ödemek

1- (Fiil) Bir alışveriş ilişkisinde, borcu alacaklıya vermek, tediye etmek.

Örnek: Aldığı kazağı kredi kartıyla ödedi.

2- (Fiil) Bir şey karşısında fedakârlık etmek, bir şey elde etmek için özveride bulunmak.

Örnek: Senin bu iyiliklerini ben nasıl ödeyeceğim?

Ödül

1- (İsim) Bir başarı karşılığında verilen armağan, mükâfat.

Örnek: Yarışmayı kazanana ödül verildi.

Ödünç

1- (Sıfat) İleride geri verilmek veya alınmak şartıyla alınan veya verilen (şey).

Örnek: Arkadaşımdan ödünç para aldım.

Öfke

1- (İsim) Engelleme, incinme veya gözdağı karşısında gösterilen saldırganlık tepkisi, kızgınlık, hışım, hiddet, gazap.

Örnek: Öfkesine hâkim olamayan çocuk arkadaşına yumruk attı.

Öfkelenmek

1- (Fiil) Öfkeli duruma düşmek, kızmak, hiddetlenmek.

Örnek: Toplantıya zamanında katılmadığım için patronum öfkelendi.

Öğrenci

1- (İsim) Öğrenim görmek amacıyla ders alan kimse, okul çocuğu, talebe, şakirt.

Örnek: Öğrenciler öğle arasına çıktı.

Öğrenci belgesi

1- (İsim) Herhangi bir kuruma verilmek üzere hazırlanan, kişinin öğrenci olduğunu gösteren yazılı belge.

Örnek: Yurtta konaklayabilmem için öğrenci belgesi istediler.

Öğrenmek

1- (Fiil) Bilgi edinmek.

Örnek: Derste yeni bilgiler öğrendik.

2- (Fiil) Haber almak.

Örnek: Hastalandığını geçen gün öğrendim.

Öğretim

1- (İsim) Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi, tedris, tedrisat, talim.

Örnek: Öğretim sürecini tamamlayıp hemen işe girmeyi planlıyor.

Öğretmen

1- (İsim) Mesleği bilgi öğretmek olan kimse, hoca, muallim, muallime.

Örnek: Öğretmenimiz bugün ödev vermedi.

Öğün

1- (İsim) Yemek vakti.

Örnek: Akşam öğününde fırında tavuk var.

Öğütlemek

1- (Fiil) Birine bir şeyi yapmasını veya yapmamasını söylemek, nasihat etmek.

Örnek: Kavga eden çocuğu annesi öğütledi.

Öksürmek

1- (Fiil) Solunum yolları zarlarının rahatsızlığı sebebiyle akciğerlerdeki havayı birdenbire ve gürültülü bir sesle dışarı vermek.

Örnek: Hasta olduğum için öksürüyorum.

Ölçülü

1- (Sıfat) Ölçüsü alınmış, ölçülmüş.

Örnek: Ölçülü pantolonlar terziye gönderildi.

2- (Sıfat) Dikkatli, düşünerek.

Örnek: Harcama yaparken ölçülü davranmalısın.

Ölçüm

1- (İsim) Ölçme işi.

Örnek: Derste termometreyle sıcaklık ölçümü yaptık.

Ölçüt

1- (İsim) Bir yargıya varmak veya değer vermek için başvuru alan ilke, kıstas, mısdağ, kriter.

Örnek: Hikâye ödevine iki sayfalık ölçüt konuldu.

Öldürmek

1- (Fiil) Bir canlının hayatına son vermek.

Örnek: Bıçakla arkadaşını öldürdü.

2- (Fiil) Çok üzmemek.

Örnek: Dün geceki inadın beni öldürdü.

Ölmek

1- (Fiil) Yaşamaz olmak, hayatı sona ermek, can vermek.

Örnek: Yoğun bakımdaki hasta bu sabah öldü.

2- (Fiil) Değerini, geçerliğini, gücünü yitirmek, kullanılmamak.

Örnek: Latince seneler önce öldü.

Ölüm

1- (İsim) Bir insan, bir hayvan veya bitkide hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, ahiret yolculuğu, ebedî uyku, emrihak, irtihal, memmat, mevt, vefat.

Örnek: Dedemin ani ölümü bizi çok üzdü.

Ömür

1- (İsim) Yaşam.

Örnek: Ömrü boyunca tek bir karıncayı dahi incitmemiştir.

Ön

1- (İsim) Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı.

Örnek: Yürürken önüne bak!

2- (isim) Önce olan, ilk.

Örnek: Konseri en ön taraftan izledik.

Önem

1- (İsim) Bir şeyin nitelik veya nicelik bakımından değeri olma durumu, ehemmiyet.

Örnek: Sağlığın önemi kaybedilince anlaşılıyor.

Önemli

1- (Sıfat) Önemi olan, mühim, ehemmiyetli.

Örnek: Önemli konularda dikkatli davranmalısın.

Öneri

1- (İsim) Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce, teklif.

Örnek: Sorunu çözmek için bir önerisi olan var mı?

Önermek

1- (Fiil) Tavsiye etmek.

Örnek: Doktor bolca su içmemi önerdi.

Öngörü

1- (İsim) Bir işin ilerisini kestirme veya bir işin nasıl bir yol alacağını önceden anlayabilme ve ona göre davranma.

Örnek: Riskli konularda öngörü sahibi olmak gerekir.

Önlem

1- (İsim) Kötü veya yanlış bir şeyi önleyecek yol, tedbir.

Örnek: Sel uyarısına karşı önlem alındı.

Önlemek

1- (Fiil) Bir şeyin olmasına veya yapılmasına engel olmak.

Örnek: Olası kalp krizini önlemek için sıkça doktora giderdi.

Ön yargı

1- (İsim) Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı, peşin yargı, peşin hüküm, peşin fikir.

Örnek: Herkese ön yargı ile yaklaşırsan kimseyi sevemezsin.

Öpüşmek

1- (Fiil) Birbirini öpmek.

Örnek: Sevgililer parkta öpüşüyordu.

Örgü

1- (İsim) Örme işi veya biçimi.

Örnek: Babaannem örgü işine bayılır.

2- (İsim) Örölmüş saç bölüğü, belik.

Örnek: Saçındaki örgüyü herkes beğenmişti.

Örgüt

1- (İsim) Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat.

Örnek: Gizli örgüt polis tarafından çökertildi.

Örmek

1- (Fiil) İplik, yün, tel, saz vb.ni birbirine dolayarak veya geçirerek işlemek veya tezgâhta dokumak.

Örnek: Annem bana kazak ördü.

2- (Fiil) Duvar yapmak veya onarmak.

Örnek: Ustalar, yeni evimizin duvarını örüyor.

Örnek

1- (İsim) Benzeri yapılacak olan, benzetilmek istenen şey, model.

Örnek: Mona Lisa tablosunun bir örneğini yaptık.

2- (İsim) Bir düşünceyi, kuralı, gözlemi veya savı desteklemek ve açıklamak amacıyla ileri sürülen söz, yapılan davranış, misal.

Örnek: Hocanın verdiği örnekleri anlamakta güçlük çekiyorduk.

Örtmek

1- (Fiil) Korumak, görünmez duruma getirmek veya gizlemek için üstüne bir şey koymak.

Örnek: Yorganı üzerine örtüp saklandı.

2- (Fiil) Kötü bir durumu belli etmemek, gizlemek, saklamak.

Örnek: Suçunu örtmek için bir sürü yalan söyledi.

Örtü

1- (İsim) Örtmek için kullanılan şey, vualet.

Örnek: Masa örtüsüne meyve suyu döküldü.

Örümcek

1- (İsim) Örümcekler takımından, ince bir ağ örerek küçük böcekleri avlayan eklemli bir hayvan (Aranea).

Örnek: Gezi esnasında örümcek ısırmasından zehirlenen çocuk tedavi altına alındı.

Öteki

1- (Zamir) Diğeri, öbürü.

Örnek: Bu kazak değil de öteki sana daha çok yakışır.

Ötmek

1- (Fiil) Kuş veya böcekler, değişik tonda ses çıkarmak.

Örnek: Bahar gelince her yerde kuşlar öterdi.

2- (Fiil) Anlamsız, boş konuşmak.

Örnek: Ötmeyi bırak da kalk bana yardım et!

Övmek

1- (Fiil) Birinin veya bir şeyin iyiliklerini, üstünlüklerini söyleyerek değerini yüceltmek, methetmek, sena etmek, yermek karşıtı.

Örnek: Başarısından dolayı ailesi onu övdü.

Övünmek

1- (Fiil) Bir niteliği sebebiyle kendini yücelmiş sayarak bundan abartmalı bir biçimde söz etmek, iftihar etmek.

Örnek: Sürekli başarısıyla övünüyor.

Öykü

1- (İsim) Ayrıntılarıyla anlatılan olay.

Örnek: Dedem hayat öyküsünü hepimize anlattı.

2- (İsim) Hikâye.

Örnek: Annem bana öykü okudu.

Özel

1- (Sıfat) Yalnız bir kişiye, bir şeye ait veya ilişkin olan, spesiyal.

Örnek: Telefonda annesiyle özel konuştu.

2- (Sıfat) Ayırt edici bir niteliği olan.

Örnek: Partide özel bir kıyafet giymişti.

Özellik

1- (İsim) Bir şeyin benzerlerinden veya başka şeylerden ayrılmasını sağlayan nitelik, hususiyet, hasiyet, hassa, mahsusluk, spesiyalite.

Örnek: Bu bilgisayarın birçok özelliği var.

Özellikle

1- (Zarf) Özel olarak, her şeyden önce, başta, hele, bilhassa, hassaten, hususuyla, bahusus, mahsus, mahsusen.

Örnek: Her öğlen özellikle bu restorana gelir.

Özen

1- (İsim) Bir işin elden geldiğince iyi olmasına çabalama, özenme, itina, ihtimam.

Örnek: Ev temizliğine özen gösterir.

Özendirmek

1- (Fiil) Özenmesini sağlamak, teşvik etmek.

Örnek: Başarılı öğrencileri sınıfta alkışlatarak diğerlerini özendiriyordu.

Özenli

1- (Sıfat) Özen gösterilerek yapılan (iş), itinalı.

Örnek: Özenli bir şekilde elbise dolabını düzenledi.

2- (Sıfat) Özenle çalışan (kimse).

Örnek: Yaptığı her işte özenli birisidir.

Özet

1- (İsim) Bir yazı veya sözün anlamını daha kısa ve özlü biçimde veren yazı veya söz, hülasa, fezleke, ekspoze.

Örnek: Okuduğunuz romanın kısa bir özetini yazacaksınız.

2- (İsim) Filmin konusunu en kısa biçimde anlatan, bir senaryo çalışmasının ilk basamağı olan metin.

Örnek: Dizinin geçen haftaki bölümünün özetini izledik.

Özetlemek

1- (Fiil) Bir yazı, konu, söz veya filmin içeriğini daha az sözle anlatmak, özünü vermek, kısaltmak, hülasa etmek.

Örnek: Filmin konusunu bize kısaca özetledi.

Öz geçmiş

1- (İsim) Bir kimsenin doğumundan yaşadığı güne kadar geçirdiği belli başlı evreleri içeren yazı, hayat hikâyesi, hayat öyküsü, yaşam öyküsü, hâl tercümesi, tercümeihâl, biyografi.

Örnek: Ünlü yazarın öz geçmişini okuyunca çok şaşırdık.

Özgü

1- (Sıfat) Birine, bir şeye ait olan, öze, has, mahsus.

Örnek: Köyümüze özgü yemeklerden tatmak ister misiniz?

Özgün

1- (Sıfat) Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal, ibdai.

Örnek: Getirdiğin ödev özgün bir şekilde hazırlanmış.

2- (Sıfat) Çeviri olmayan, asıl olan (metin), orijinal.

Örnek: Bu eski kitabın özgün hâlini hiçbir yerde bulamadım.

Özgürce

1- (Zarf) Özgür bir biçimde, özgürcesine.

Örnek: Düşüncelerini özgürce dile getirdi.

Öz güven

1- (İsim) İnsanın kendine güvenme duygusu.

Örnek: Bir işe başlarken öz güven sahibi olmak gerekir.

Özlem

1- (İsim) Bir kimseyi veya bir şeyi görme, kavuşma isteği, hasret, tahassür.

Örnek: Gurbetteki adam memleket özlemiyle yanıp tutuşuyordu.

Özlemek

1- (Fiil) Bir kimseyi veya bir şeyi görmeyi, kavuşmayı istemek, göreceği gelmek.

Örnek: Seni çok özledim.

Özne

1- (İsim) Bir cümlede bildirilen işi yapan, yüklem bildirdiği durumu üzerine alan kimse veya şey, fail, süje: Çocuk uyudu. Çocuk henüz küçüktür cümlelerinde çocuk sözü öznedir.

Örnek: Cümledeki özneyi bulun.

Özür dilemek

1- (Fiil) Özrünü ileri sürerek bir işi yapmayı istememek, bir işten bağışlanmasını istemek.

Örnek: Özür dilerim ama ben hayatımda hiç yemek yapmadım.

2- (Fiil) Yaptığı bir yanlıştan ötürü bağışlanmasını istemek.

Örnek: Seni üzdüğüm için özür dilerim.

Pabuç

1- (İsim) Ayakkabı.

Örnek: Yaşlı amcanın giydiği pabuçlar çok eskiydi.

Paça

1- (İsim) Pantolon, don, şalvar vb. giyeceklerde bacakların çıktığı aşağı bölüm.

Örnek: Pantolonun paçasını yaptırmak için terziye gitti.

2- (İsim) Kasaplık hayvanların ayağı.

Örnek: Paça çorbası içelim mi?

Padişah

1- (İsim) Osmanlı Devleti'nde devlet başkanına verilen unvan, hükümdar, sultan.

Örnek: Padişahımız savaş ilân etti.

Pahalı

1- (Sıfat) Fiyatı yüksek olan, ucuz karşıtı.

Örnek: Çok pahalı bir elbise satın aldım.

Paket

1- (İsim) İçinde bir veya birçok şey bulunan, kâğıda sarılarak veya kutuya konularak bağlanmış, elde taşınacak büyüklükte nesne.

Örnek: Doğum gününde kocaman bir hediye paketi aldı.

2- (İsim) Dolu (toplu taşıma aracı).

Örnek: Yolcu otobüsü o kadar dolu ki hepimiz paket olduk.

Palet

1- (İsim) Ressamların boya ları üzerine dizerek fırça ile karıştırdıkları tahta veya porselen levha.

Örnek: Paletini eline alan ressam manzarayı çizmeye devam etti.

2- (İsim) Hızlı yüzmek için ayağa geçirilen araç.

Örnek: Yüzerken palet kullanmayı severim.

Pamuk

1- (İsim) Ebegümeçigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi (Gossypium).

Örnek: Gürültüyü duymamak için kulaklarına pamuk tıkadı.

Panjur

1- (İsim) Güneşi ve rüzgârı önlemeye, ışığı azaltmaya yarayan, açılır kapanır dar ve yatay tahtadan, plastikten veya metal gereçlerden yapılmış, pencereye takılan kapatma düzeneği.

Örnek: Rüzgârlı havada panjuru kapatırız.

Pansiyon

1- (İsim) Bütünü veya bir bölümü sürekli veya belli bir zaman için kiraya verilen, isteğe göre yemek de veren ev.

Örnek: Pansiyonda kalan ağabeyim bu yıl üniversiteden mezun olacak.

Pantolon

1- (İsim) Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek.

Örnek: Pantolonu yırtılan çocuk ağlamaya başladı.

Papağan

1- (İsim) Papağangillerden, tırmanıcı, eğri gagalı, pek çok türü bulunan, insan sesini taklit edebilen kuşların genel adı, dudu.

Örnek: Evde papağan besliyoruz.

2- (İsim) Duyduklarını düşünmeden olduğu gibi tekrarlayan kimse.

Örnek: Anneannem papağan gibi bir cümleyi sürekli tekrarlardı.

Papirüs

1- (İsim) Eski Mısırlıların bu bitkinin saplarından yaptıkları kâğıt.

Örnek: Eskiden kâğıt yerine papirüs kullanılırdı.

Para

1- (İsim) Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit.

Örnek: Bütün paramı harcadım.

2- (İsim) Kazanç.

Örnek: Parasını bankaya yatırdı.

Paragraf

1- (İsim) Düzyazıların kendi içinde satır başlarıyla ayrıldıkları bölümler.

Örnek: Okuduğumuz metin üç paragraftan oluşuyor.

Paralel

1- (Sıfat) Aynı düzlem içinde ikişer ikişer bulunan ve kesişmeyen, koşut, muvazi, mütevazı.

Örnek: Türkiye ile aynı paralelde olan ülkeler hangileridir?

2- (Sıfat) Aynı zaman içinde gelişen veya aynı özellikleri gösteren (olay, düşünce vb.).

Örnek: Seninle iş çıkışı saatlerimiz paralelmiş.

Parasız

1- (Sıfat) Parası olmayan.

Örnek: Parasız olduğu için alışveriş yapamadı.

2- (Sıfat) Para verilmeden elde edilen, bedava.

Örnek: Sokakta parasız ekmek dağıtıyorlar.

Paraşüt

1- (İsim) Hava taşıtımdan veya yüksek bir yerden atılan bir cismin veya atlayan bir insanın kontrollü biçimde yere inmesini sağlayan araç.

Örnek: Uçurumdan paraşütle atladi.

Parça

1- (İsim) Bir bütünden ayrılan, ayrı sayılan veya ortak olan şey.

Örnek: Ekmek parçasını poşete koydu.

2- (İsim) Müzik eseri.

Örnek: Sıradaki parçayı senin için söyleyeceğim.

Parçalanmak

1- (Fiil) Parçalama işine konu olmak, parçalara ayrılmak, paralanmak.

Örnek: Cam yere düşünce parçalandı.

2- (Fiil) Başkasını mutlu etmek için elden gelen her şeyi yapmak, didinmek.

Örnek: Seni mutlu etmek için parçalandım.

Parke

1- (İsim) Konut, iş yeri vb. yerlerin tabanını döşemek için çeşitli boyutlarda, ince, uzunca tahta parçalarının veya yapay malzemenin belirli bir düzene göre yerleştirilmesiyle yapılan döşeme.

Örnek: Evin zeminine parke döşendi.

Parlak

1- (Sıfat) Parlakan, ışıldayan.

Örnek: Oturma odasındaki ışık çok parlak.

2- (Sıfat) Göze çarpacak kadar başarılı.

Örnek: Parlak bir geleceğe sahip olmak için çok çalışman gerekiyor.

Parti

1- (İsim) Ortak düşünce ve görüşteki kişilerin oluşturdukları siyasal topluluk, fırka.

Örnek: Partimizin il başkanı toplantı düzenledi.

Pasaport

1- (İsim) Yabancı ülkelere gidecek olanlara yetkili kuruluşça verilen, yabancı ülke yetkililerinin kimlik incelemesinde geçerli olan belge.

Örnek: Yurt dışına çıkabilmek için pasaport çıkarttum.

Paslaşmak

1- (Fiil) Bazı top oyunlarında oyuncular topu birbirine geçirmek.

Örnek: Futbolcular maç esnasında çok paslaştı.

2- (Fiil) Bakışlarla anlaşmak.

Örnek: Karşı masada oturan kızla paslaşıyordu.

Paslanmaz

1- (Sıfat) Paslanmaya karşı dayanıklılığı olan (alaşım veya metal).

Örnek: Ürünümüz paslanmaz çelikten yapılmıştır.

Patent

1- (İsim) Buluş belgesi.

Örnek: Yeni icadının patentini almak için uğraşıyor.

Patik

1- (İsim) Altı yumuşak veya ince deriden, genellikle üstten bağlı küçük çocuk ayakkabısı.

Örnek: Babaannem bize patik ördü.

Patika

1- (İsim) Engebeli yerlerden gelip geçenlerin ayak izlerinden oluşan, tekerlekli araç işlemeyen dar yol, çığır, keçi yolu, yolak.

Örnek: Yeşillikler içindeki patika yolda ilerledik.

Patlatmak

1- (Fiil) Patlama işine yol açmak.

Örnek: Yoldaki çivi tekerleği patlattı.

2- (Fiil) Tokat atmak.

Örnek: Küfür edince babası bir tane patlattı.

Patron

1- (İsim) Bir ticaret veya sanayi kurumunun sahibi, başı, işvereni.

Örnek: Patronumuz maaşlara zam yapacaktı.

2- (İsim) Sözü geçen paralı kimse.

Örnek: Amcam bu mahallenin patronlarından biriydi.

Paylaşımçı

1- (Sıfat) Paylaşım içinde olan.

Örnek: Yediği her şeyi bize ikram eden paylaşımçı birisiydi.

Paylaşmak

1- (Fiil) Aralarında bölüşmek, pay etmek, üleşmek.

Örnek: Çikolatasını arkadaşıyla paylaştı.

Pazar

1- (İsim) Satıcıların belirli günlerde mallarını satmak için sergiledikleri belirli geçici yer.

Örnek: Pazardan domates aldım.

2- (İsim) Cumartesi ile pazartesi arasındaki gün.

Örnek: Pazar günü piknik yapacağız.

Pazarlamak

1- (Fiil) Bir ürünü, bir malı, bir hizmeti satacak uygun piyasa bulmak.

Örnek: Dükkânda kazak pazarlıyordu.

Pazarlık

1- (İsim) Bir alışverişte tarafların kendileri için en elverişli fiyatı karşısındakine kabul ettirmek amacıyla yaptıkları görüşme.

Örnek: Aracı satın alırken sıkı pazarlık yaptık.

Pembe

1- (İsim) Beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk.

Örnek: Pembe montunu giymeyi unutmuştu.

Penaltı

1- (İsim) Ceza atışı.

Örnek: Takımımız penaltı kullanarak öne geçti.

2- (İsim) Elemeli futbol maçlarının sonrasındaki eşitlik durumlarında takımların birbirlerine üstünlük sağlamaları için rakip kaleye en az beşer kez yaptığı vuruş.

Örnek: Penaltılarda maçı kaybettik.

Perde

1- (İsim) Görüşü, ışığı engellemek, bir şeyi gizlemek için pencereye veya bir açıklığın önüne gerilen örtü.

Örnek: Perdeyi çekince oda ışıksız kaldı.

2- (İsim) İki yeri birbirinden ayıran bölme.

Örnek: Çalışma masalarının arasına perde konulmuştu.

Performans

1- (İsim) Başarım.

Örnek: Sahne performansı oldukça iyiydi.

Peri

1- (İsim) Doğaüstü güçleri olduğuna inanılan, hayal ürünü varlık.

Örnek: Küçük çocuğa peri masalları anlatıyordu.

2- (İsim) Çok güzel, alımlı, becerikli kadın.

Örnek: Peri gibi bir kız çocuğuydu.

Personel

1- (İsim) Bir hizmet veya kuruluşun görevlileri, bir iş yerinde çalışanların tümü.

Örnek: Şirket personeliyle iş çıkışında yemeğe gittik.

Peştamal

1- (İsim) Hamamda örtünmek için kullanılan ince dokuma.

Örnek: Beline peştamal takan adam sıcak suda yıkandı.

Petek

1- (İsim) Arıların yumurtalarını bırakmak ve bal depo etmek için yaptığı, düzgün altıgen ağızlı bal mumu yuvacıklar topluluğu.

Örnek: Bu peteklerde bolca bal var.

2- (İsim) Isıtma tesisatında ısı dağıtımını, içinden sıcak su geçerek sağlayan dilim, radyatör.

Örnek: Kalorifer peteği arıza yaptı.

Peygamber

1- (İsim) İnsanlara Tanrı'nın buyruklarını bildiren, onları Tanrı yoluna, dine çağıran kimse, yalvaç, yalavaç, elçi.

Örnek: Peygamber Efendimiz İslâmiyet dininin yayılması için uğraştı.

Pıhtı

1- (İsim) Koyulaşarak yarı katı duruma gelmiş sıvı.

Örnek: Damarında kan pıhtısı varmış.

Pıhtılaşmak

1- (Fiil) Pıhtı durumuna gelmek.

Örnek: Kanayan yara bir süre sonra pıhtılaştı.

Pınar

1- (İsim) Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak.

Örnek: Su şişelerini az ilerideki pınardan doldurduk.

Pırlanta

1- (İsim) Birçok façetası olacak biçimde yontulmuş foyasız parlak elmas.

Örnek: Eşine pırlanta yüzük almış.

Pide

1- (İsim) Mayalı hamurdan yapılan, isteğe göre üzerine yumurta, kıyma, peynir, pastırma vb. konarak pişirilen, ince, yayvan yiyecek.

Örnek: Lokantada pide siparişi verdi.

Piknik

1- (İsim) Yemek yemek, eğlenmek için açık alanda yapılan günübirlik gezinti.

Örnek: Hafta sonu piknik yaptık.

Pil

1- (İsim) Kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine çeviren araç, batarya.

Örnek: Kumandanın pili bitmiş.

Pislik

1- (İsim) Kir.

Örnek: Suratındaki pisliği hemen temizle!

2- (İsim) Dışkı, necaset.

Örnek: Akıllı kedi pisliğini kuma yaptı.

Pişirmek

1- (Fiil) Bir besin maddesini gerektiği kadar ısıda tutarak yenebilecek veya içilebilecek bir duruma getirmek.

Örnek: Annem fırında tavuk pişirdi.

2- (Fiil) Bunaltacak kadar ısıtmak, yakmak.

Örnek: Sıcak havalar beni pişiriyor.

Pişman

1- (Sıfat) Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülen, nadim.

Örnek: Yaptıklarım için çok pişmanım.

Pişmanlık

1- (İsim) Pişman olma durumu, nedamet.

Örnek: Yaptığı kötülükten pişmanlık duydu.

Piyango

1- (İsim) Düzenleyenlerce bastırılmış numaralı kâğıtları satın alanlar içinden, kazananların kura ile belirlendiği talih oyunu.

Örnek: Yılbaşı için piyango bileti satın aldık.

2- (İsim) Beklenmedik olay veya durum.

Örnek: İşe kabul edilmesiyle piyango ona vurdu.

Piyano

1- (İsim) Klavyeli, telli, değişik tuşlara basılarak çalınan ağır ve büyük çalgı.

Örnek: Piyano çalmak istiyorum.

Piyasa

1- (İsim) Satıcıların mal satmak için bir araya geldiği yer, pazar.

Örnek: Piyasada kaliteli ürün bulmak çok zorlaştı.

2- (İsim) Alışveriş fiyatı, geçerli fiyat.

Örnek: Bu ürünün piyasası çok pahalıdır.

Piyes

1- (İsim) Oyun.

Örnek: Okulumuzda Çanakkale Zaferi ile ilgili piyes yapıldı.

Pizza

1-(İsim) Genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, çeşitli et ve sebze türlerinin üzerine konulmasıyla hazırlanıp fırında pişirilen pide.

Örnek: İtalya'da yediğim pizzanın tadını unutamadım.

Plak

1- (İsim) Sesleri kaydetmek ve kaydedilen sesleri yeniden pikap veya gramofonda dinlemek amacıyla hazırlanan plastik daire biçiminde yaprak.

Örnek: Gelişen teknolojiye rağmen dedem hâlâ plak dinliyor.

Plan

1- (İsim) Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen.

Örnek: Hafta sonu için gezi planı yaptık.

2- (İsim) Bir şehrin, bir yapının, bir makinenin çeşitli bölümlerini gösteren çizim.

Örnek: Turizm bürosundan şehrin planını aldık.

Planlamak

1- (Fiil) Yapılacak bir işi belli plana göre düzenlemek.

Örnek: Akşam sinemaya gitmeyi planlıyoruz.

Platform

1- (İsim) Yüksekçe yer.

Örnek: Platformda konuşan sunucuyu herkes alkışladı.

Platonik

1- (Sıfat) Gerçekte var olmayan, düşte kalan, hep öyle kalması istenilen (aşk, sevgi ve ilgi), eflatuni.

Örnek: Oda arkadaşım platonik aşk yaşıyor.

Pohpohlamak

1- (Fiil) Birini, yüzüne karşı gereğinden çok övmek, koltuklamak, pehpehlemek.

Örnek: Ailesi onu fazla pohpohlamış.

Poliklinik

1- (İsim) Hastalıkların ön tanılarının ve hastaların ayakta tedavilerinin yapıldığı özel klinik.

Örnek: Hastanedeki poliklinikte hasta kuyruğu vardı.

Polis

1- (İsim) Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluş, kolluk, zabıta.

Örnek: Kazayı görenler polise haber verdi.

Polisiye

1- (Sıfat) Konusu polisin ilgilendiği alanlarda olan (olay, roman, film vb.).

Örnek: Polisiye türünde kitap okumayı seviyordu.

Politik

1- (Sıfat) Siyasal.

Örnek: Politik konularda pek de iyi değilimdir.

2- (Sıfat) Belli bir hedefe ulaşabilmek için uzlaşmayı, iyi geçinmeyi amaçlayan.

Örnek: Tüm arkadaşlarına karşı politik tavırlar sergilerdi.

Politika

1- (İsim) Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü, siyaset, siyasa.

Örnek: Ana haber bülteninde devamlı politika haberleri veriliyor.

2- (İsim) Davranış biçimi, düşünce yapısı.

Örnek: Onun politikasına göre yaşlılara yer verilmezmiş.

Popüler

1- (Sıfat) Halkın arasında yaşayan motiflere, öğelere yer veren, onlardan yararlanan, halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan.

Örnek: Popüler sanatçı bu akşam şehrimizde konser verecek.

Posa

1- (İsim) Suyu alınmış her tür yiyecek maddesinin artığı.

Örnek: Bardağın dibinde portakalın posası kalmıştı.

Posta

1- (İsim) Bir yere gelen veya bir yerden gönderilen mektup ve emanetlerin tümü.

Örnek: Sizin eve posta geldi.

2- (İsim) Kez, defa, sefer.

Örnek: Günde en az iki posta uyurdu.

Postalamak

1- (Fiil) Postaya vermek.

Örnek: Mektubu dün postaladım.

2- (Fiil) Herhangi bir sebeple birini yanından uzaklaştırmak.

Örnek: Onu arkadaş grubumuzdan postaladık.

Poster

1- (İsim) Duvara asılan büyük boy resim.

Örnek: Sevdiği şarkıcının posterini duvara astı.

Pota

1- (İsim) Basketbolda düşey bir levhaya monte edilmiş yatay çember ile ağdan meydana gelen düzenek.

Örnek: Attığı topların hiçbiri potaya denk gelmedi.

Potansiyel

1- (Sıfat) Gelecekte oluşması, gelişmesi mümkün olan.

Örnek: Bu çocuk geleceğin potansiyel yazarı olabilir.

Pratik

1- (Sıfat) Kolaylıkla uygulanabilir, kullanışlı.

Örnek: Bu bilgisayar oldukça pratik bir kullanıma sahip.

2- (Sıfat) Sorunlara kolay ve hızlı çözüm bulan.

Örnek: Sorunlarına pratik çözümler ürettiyordu.

Prensip

1- (İsim) İlke.

Örnek: Öğretmenimiz prensiplerinden asla şaşmaz.

Priz

1- (İsim) Elektrik akımı almak için fişin sokulduğu yuva.

Örnek: Fişi prize taktı.

Problem

1- (İsim) Teoremler veya kurallar yardımıyla çözülmesi istenen soru, mesele.

Örnek: Matematik problemlerini çözerken zorlanıyorum.

2- (İsim) Sorun.

Örnek: Yaşadığı problemi ailesine anlattı.

Profesör

1- (İsim) Yükseköğretim kuruluşlarında en üst aşamada olan öğretim üyesi.

Örnek: Hocamız profesör unvanını sonunda elde etti.

Profesyonel

1- (Sıfat) Ustalaşmış, uzmanlaşmış.

Örnek: Profesyonel futbol takımlarının birinden teklif aldı.

Program

1- (İsim) İzlenç.

Örnek: Davetinizi kabul etmeden önce programımı kontrol etmeliyim.

2- (İsim) Radyo ve televizyonda sunulan, haber, müzik, eğlence gibi kendi başına bir bütün oluşturan yayınlardan her biri.

Örnek: Televizyonda çok fazla gereksiz program var.

Proje

1- (İsim) Değişik alanlarda önceden plan ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organları tarafından onaylanmış, kısa ve uzun vadeye

bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştirilmesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı.

Örnek: Şehrimizdeki ırmağa köprü inşa etmek için proje yapıldı.

Promosyon

1- (İsim) Özendirme.

Örnek: Bir kazak alana promosyon olarak ikincisi bedava.

Protein

1- (İsim) Canlı hücrelerin ana maddesini oluşturan, genellikle sülfür, oksijen ve karbon ögeleri bulunan amino asit birleşiminden oluşmuş, yumurta akı, et, süt vb. yiyeceklerde bulunan, karmaşık yapıya sahip doğal madde.

Örnek: Kan testi sonucuma göre protein değerim normal seviyedeymiş.

Psikolog

1- (İsim) Ruh bilimci.

Örnek: Bu sorunlarını bir psikolog ile görüşerek halledebilirsiniz.

Psikoloji

1- (İsim) Ruh bilimi, ruhiyat.

Örnek: Psikoloji kitapları okumasını severdi.

2- (İsim) Ruhsal.

Örnek: Derslerdeki başarısızlığı psikolojisini bozdu.

Puan

1- (İsim) Çeşitli sporlarda kullanılan ölçüsü ve değeri değişken birim.

Örnek: Turnuvayı üç puan önde bitirdik.

2- (İsim) Genellikle test biçimindeki sınavlarda cevaplandırılacak soruların sayı olarak değeri veya cevaplayanın başarı değeri.

Örnek: Sınavdan doksan puan aldım.

Puslu

1- (Sıfat) Puslanmış, pusarık, hafif sisli.

Örnek: Puslu havalarda görüş mesafesi düşüyor.

Pusula

1- (İsim) Üzerinde kuzey güney doğrultusunu gösteren bir mıknatıs iğnesi bulunan ve yön tespit etmek için kullanılan kadranlı araç, yön belirteci.

Örnek: Ormanda kaybolan adam pusula yardımıyla yönünü buldu.

Radyasyon

1- (İsim) Işınım.

Örnek: Cep telefonundan yayılan radyasyona herkes maruz kalıyor.

Radyo

1- (İsim) Elektrik dalgalarının özelliğinden yararlanarak seslerin iletilmesi sistemi.

Örnek: Radyo dalgaları aracılığıyla iletişim kuruldu.

2- (İsim) Elektrik dalgalarıyla düzenli olarak yayın yapan istasyon ve bu istasyonun programlarını düzenlemekle görevli kuruluş.

Örnek: Müzik dinlemek için radyoyu açtı.

Raf

1- (İsim) Üstüne öteberi koymak için duvara veya bir dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, genellikle geniş, uzun tahta veya metal levha.

Örnek: Kitaplarını rafa koydu.

Rağbet

1- (İsim) İstek, arzu, ilgi.

Örnek: Mağazadaki indirimde rağbet vardı.

Rağmen

1- (Edat) Karşın.

Örnek: Her şeye rağmen seni yine de seviyorum.

Rahat

1- (İsim) İnsanda üzüntü, sıkıntı, tedirginlik olmama durumu, huzur.

Örnek: Sorunlar karşısındaki rahatlığı herkesin dikkatini çekti.

2- (Sıfat) Aldırmaz, gamsız.

Örnek: Hiçbir sorunu kafasına takmayan rahat bir kadındı.

Rahatlamak

1- (Fiil) Üzüntü, sıkıntı, tedirginlik veren bir durum ortadan kalkmak veya azalmak, rahata kavuşmak.

Örnek: Ödevini bitirince rahatladı.

2- (Fiil) Sakinleşmek.

Örnek: Sinirlenen kadın su içince biraz rahatladı.

Rahmetli

1- (İsim) "Tanrı'nın rahmetine kavuşmuş, bağışlanmış" anlamlarında ölmüş Müslümanları saygıyla anmak için ad veya unvanlarının başına getirilen bir söz.

Örnek: Rahmetliyi herkes çok severdi.

Rakam

1- (İsim) Sayıları göstermek için kullanılan işaretlerden her biri.

Örnek: Şanslı rakamım altıdır.

2- (İsim) Nicelik, miktar.

Örnek: İşsizlik rakamı gün geçtikçe artıyor.

Raket

1- (İsim) Masa tenisi, tenis vb. oyunlarda topa vurmak için kullanılan, oval tahta bir kasnağa gerilmiş bir ağla veya lastikle kaplanmış saplı araç, vuraç.

Örnek: Tenis oynarken raketi kırıldı.

Rampa

1- (İsim) Bir arazinin, bir kara yolunun, bir demir yolu hattının yatay doğrultuya göre yokuş olan bölümü.

Örnek: Araç rampayı çıkarken zorlandı.

Randevu

1- (İsim) Belli bir saatte, belli bir yerde iki veya daha çok kişi arasında kararlaştırılan buluşma.

Örnek: Bir saat sonra yemek randevum var.

Randevulaşmak

1- (Fiil) İki veya daha çok kişi belli bir yerde veya zamanda buluşmak için sözleşmek.

Örnek: Eski arkadaşım ile yarın için randevulaştık.

Rapor

1- (İsim) Herhangi bir işte, bir konuda yapılan inceleme, araştırma sonucunu, düşünceleri veya tespit edilenleri bildiren yazı, yazanak.

Örnek: Çalışmanın raporu müdüre sunuldu.

2- (İsim) Hastalığın tanısı, hastanın dinlenme durumu vb.ni gösteren, doktor veya doktorlar kurulu tarafından verilen yazı.

Örnek: Hasta olduğu için doktordan rapor aldı.

Rastgele

1- (Sıfat) Gelişigüzel.

Örnek: Rastgele bir evin zilini çaldı.

Rastlantı

1- (İsim) Bilgiye, isteğe, kurala veya belli bir sebebe dayanmaksızın oluveren karşılaşma, tesadüf.

Örnek: Rastlantı eseri eski öğretmenimle karşılaştım.

Razı

1- (Sıfat) Uygun bulan, benimseyen, isteyen, kabul eden.

Örnek: Ailesi evlenmesine razıydı.

Reçete

1- (İsim) Üzerinde doktorun hastası için gerekli gördüğü ilaçlarla, bunların kullanılış biçimleri yazılı olan kâğıt.

Örnek: Doktordan reçetesini alıp eczaneye gitti.

Reddetmek

1- (Fiil) Verilen veya yapılması istenen bir şeyi kabul etmemek, geri çevirmek.

Örnek: Bütün teklifleri reddetti.

2- (Fiil) Aileden olan birini aileden bir kişi olarak saymamak, tanımamak.

Örnek: Babam erkek kardeşimi evlatlıktan reddetti.

Referans

1- (İsim) Tavsiye mektubu.

Örnek: İşe girmem için bir tanıdığımız referans oldu.

2- (İsim) Kaynak.

Örnek: Çalışmamızda bu kitabı referans olarak kullandık.

Rehber

1- (İsim) Kılavuz.

Örnek: Bu sözcüğün doğru yazılışını rehberden kontrol edebilirsiniz.

2- (İsim) Birinin doğruyu bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse veya şey, delil.

Örnek: Babam bize her konuda rehber olan birisidir.

Rehberlik

1- (İsim) Kılavuzluk.

Örnek: Öğretmenimiz bize her konuda rehberlik yapıyor.

2- (İsim) Öğrencilerinin sorunlarını öğrenerek onlara yardımda bulunma.

Örnek: Okuldaki rehberlik servisiyle görüşeceğim.

Rejim

1- (İsim) Yönetme, düzenleme biçimi, düzen.

Örnek: Ülkenin rejimi değiştirildi.

2- (İsim) Diyet.

Örnek: Kilolu kadın rejim yapmaya karar verdi.

Rekabet

1- (İsim) Aynı amacı güden kimseler arasındaki çekişme, yarışma, yarış.

Örnek: Turnuvada rekabet sürüyor.

Reklam

1- (İsim) Bir şeyi halka tanıtmak, beğendirmek ve böylelikle sürümünü sağlamak için denenen her türlü yol.

Örnek: Caddeye reklam panosu koymuşlar.

Rekor

1- (İsim) Daha önce elde edilmemiş olan sonucu aşan yeni sonuç.

Örnek: Arkadaşım en hızlı koşan kişi seçilerek rekor kırdı.

Rekortmen

1- (İsim) Rekor kıran kimse.

Örnek: Ünlü rekortmenle röportaj yapıldı.

Rengârenk

1- (Sıfat) Çeşitli renkleri olan, renk renk.

Örnek: Elinde rengârenk çantalar vardı.

Renk

1- (İsim) Cisimler tarafından yansılana ışığın gözde oluşturduğu duyum.

Örnek: Kazağın rengi hoşuma gitti.

2- (İsim) Nitelik.

Örnek: Hakaret edince işin rengi değişiverdi.

Renkli

1- (Sıfat) Beyaz dışında başka rengi veya renkleri olan.

Örnek: Renkli kitaplarını masaya koydu.

2- (Sıfat) Kendine özgü, ilginç, çarpıcı nitelikleri olan (kimse).

Örnek: Eğlenmeyi bilen renkli bir kişiliğe sahipti.

Resmî

1- (Sıfat) Devletin olan, devlete ait, devletle ilgili, özel karşıtı.

Örnek: Yardım için resmî kurumlara başvurdu.

2- (Sıfat) Samimi olmayan, teklifli, ciddi.

Örnek: Toplantıda çok resmî konuştu.

Ressam

1- (İsim) Resim yapan sanatçı.

Örnek: Ressam, yeni yaptığı tabloları için sergi açtı.

Rezervasyon

1- (İsim) Ayırtma.

Örnek: Uçak bileti rezervasyonumu iptal ettirdim.

Rica etmek

1- (Fiil) Dilemek

Örnek: Sizden bir bardak su rica ediyorum.

Risk

1- (İsim) Zarara uğrama tehlikesi, riziko.

Örnek: Çocuğu kurtarmak için risk alıp denize atladi.

Risksiz

1- (Sıfat) Riski olmayan.

Örnek: Her konuda risksiz olan seçeneği seçerdi.

Roket

1- (İsim) Atış sırasında mekanik olarak yön verilen, yörüngesinin başlangıcında öz itmeli olarak yol alan ve daha sonra yalnız balistik kanunlarına bağlı kalan mermi.

Örnek: Uzaya roket fırlatıldı.

Rol

1- (İsim) Bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi ve yapması gereken hareketlerin genel adı.

Örnek: Dizideki rolünü herkes beğendi.

2- (İsim) Bir işte bir kimse veya şeyin üstüne düşen görev.

Örnek: Senin bu işteki rolün içeri girenleri kontrol etmek olsun.

Roman

1- (İsim) İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebî tür.

Örnek: Her hafta bir roman bitiriyorum.

Romantik

1- (Sıfat) Davranışlarında duygu ve coşkunun aşırı ölçüde etkisi bulunan.

Örnek: Kocamla romantik bir akşam yemeği yedik.

Röntgen

1- (İsim) Herhangi bir organın durumunu tespit etmek için çekilen film.

Örnek: Hastanede röntgen çektirdim.

Röportaj

1- (İsim) Radyo ve televizyon habercisinin araştırma ve soruşturma sonucunda hazırlanmış olduğu program, mülakat.

Örnek: Başbakanla röportaj yapıldı.

Ruhsal

1- (Sıfat) Ruhla ilgili olan, ruhi, tinsel, psikolojik, psişik.

Örnek: Ruhsal sorunlar yaşıyordu.

Rusça

1- (İsim) Rus dili.

Örnek: Turistler ile konuşup Rusçasını geliştiriyordu.

Rüya

1- (İsim) Düş.

Örnek: Dün gece kötü bir rüya gördüm.

2- (İsim) Gerçekleşmesi imkânsız durum, hayal.

Örnek: Rüyalarının gerçekleşmesi pek mümkün değil.

Saat

1- (İsim) Bir günlük sürenin yirmi dördte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası.

Örnek: Saat tam ikide buluşacağız.

2- (İsim) Sayaç.

Örnek: Su saati arızalandı.

Sabah

1- (Zarf) Güneşin doğduğu andan öğleye kadar geçen zaman.

Örnek: Sabah erken kalktı.

Sabır

1- (İsim) Acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç.

Örnek: Bu kadar acıya dayanacak sabrım kalmadı.

Sabırlı

1- (Sıfat) Sabır gösteren, katlanan, sabreden.

Örnek: Sabırlı bir şekilde yarışmanın başlamasını bekliyordu.

Sabretmek

1- (Fiil) Sabır göstermek, sabırlı davranmak.

Örnek: Onun değişik huylarına yıllardır sabrediyorum.

Saç

1- (İsim) Baş derisini kaplayan kıllar.

Örnek: Berberde saçını kestirdi.

Saçma

1- (İsim) Saçmak işi.

Örnek: Mısır tohumlarını tarlaya saçma işi bitti.

2- (Sıfat) Yersiz, akla aykırı, tutarsız söz.

Örnek: Saçma fotoğraflarına bakıp güldük.

Sadakat

1- (İsim) İçten bağlılık.

Örnek: Grup liderine sadakat yemini edildi.

Sade

1- (Sıfat) Süsü, gösterişi olmayan, yalın, gösterişsiz.

Örnek: Düğünde sade bir gelinlik giymişti.

2- (Sıfat) Şeker katılmamış (kahve).

Örnek: Sade kahve içmek ister misin?

Sadece

1- (Zarf) Yalnızca.

Örnek: Ödevi sadece ben yapmışım.

Sağır

1- (Sıfat) İşitme duyusundan yoksun, işitmeyen (kimse).

Örnek: Kazadan sonra işitme yeteneğini kaybedince sağır oldu.

Sağlamak

1- (Fiil) Bir işin olması için gerekli durumu, şartları hazırlamak, temin etmek.

Örnek: Yaralılara yardım sağladık.

Sağlık

1- (İsim) Bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet.

Örnek: Sağlığını korumak için spor yapıyordu.

Sağlıklı

1- (Sıfat) Sağlık durumu iyi olan, sağlam, esen, sıhhatli.

Örnek: Sağlıklı bir yaşam için dengeli beslenmelisin.

2- (Sıfat) Sağlam, doğru, güvenilir, gerçek.

Örnek: Ödevini yaparken sağlıklı kaynaklardan yararlanmalısın.

Saha

1- (İsim) Alan.

Örnek: Futbol sahasında oyuncular arası olay çıktı.

Sahil

1- (İsim) Karanın deniz, göl, ırmak boyunca uzanan bölümü, kıyı, yaka, yalı.

Örnek: Sahil boyunca yürüyüş yaptık.

Sahip

1- (İsim) Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, iye, malik.

Örnek: Bu otomobilin sahibi benim.

2- (İsim) Herhangi bir niteliği olan kimse, ehil.

Örnek: Aşırı zekâyâ sahip bir insandı.

Sahip olmak

1- (Fiil) Mülkiyetinde olmak, elinde bulundurmak.

Örnek: Bir ev sahibi olmak istiyorum.

Sahne

1- (İsim) İzleyicilerin kolayca görebilmeleri için genellikle yerden belli bir ölçüde yüksek yapılan, oyun, müzik vb. gösteri yapmaya uygun yer, oyunluk.

Örnek: Sahneye çıkan şarkıcı alkışlandı.

2- (İsim) Bir konu veya çalışma çevresi, çalışma dalı.

Örnek: Siyaset sahnesinde tartışmalar sürüyor.

Sahtekâr

1- (Sıfat) Sahte işler yapan, düzmece, sahteci.

Örnek: Sahtekâr adam hepimizi kandırdı.

Sahtekârlık

1- (İsim) Sahte işler yapma, düzmecilik, sahtecilik.

Örnek: Sahtekârlıkla suçlanan adam gözaltına alındı.

Sakal

1- (İsim) Yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü.

Örnek: Sakalını tıraş etti.

Sakallı

1- (Sıfat) Sakalı olan.

Örnek: Sakallı adam küçük çocuklara hikâyeler anlatıyordu.

Sakar

1- (Sıfat) Sık sık küçük, önemsiz kazalar yapan (kimse).

Örnek: O kadar sakar ki telefonunu düşürdü.

Sakatlanmak

1- (Fiil) Sakat duruma gelmek.

Örnek: Merdivenden düşünce ayağı sakatlandı.

Sakin

1- (Sıfat) Kimseyi rahatsız etmeyen, kızgınlık göstermeyen.

Örnek: Küçük kız sakin bir şekilde kitabını okuyordu.

2- (İsim) Hareket etmeyen, kımıldamayan.

Örnek: Deniz bugün çok sakindi.

Sakinleşme

1- (İsim) Sakinleşmek işi.

Örnek: Kızgın adamın sakinleşmesi uzun sürdü.

Saklamak

1- (Fiil) Kaybolmaması, görünmemesi için gizli bir yere koymak.

Örnek: Hediyesini arkasına saklamıştı.

2- (Fiil) Gizli tutmak, duyurmamak.

Örnek: Gerçekleri herkesten saklamış.

Saklambaç

1- (İsim) Oyuncuların birinin ebe olması ve saklanan arkadaşlarını bulması temeline dayanan bir çocuk oyunu.

Örnek: Çocuklar bahçede saklambaç oynuyor.

Saklanmak

1- (Fiil) Kendini saklamak, gizlenmek.

Örnek: Babasını gören çocuk ağacın arkasına saklandı.

Saldırgan

1- (Sıfat) Başkasına saldıran, yapısında saldırma özelliği olan (devlet, kimse, hayvan), agresif, mütecaviz.

Örnek: Polis ekipleri saldırganı yakaladı.

Saldırı

1- (İsim) Kötülük yapmak, yıpratmak amacıyla doğrudan doğruya silahlı veya silahsız bir eylemde bulunma, hücum, taarruz, tecavüz.

Örnek: Kaymakamlık binasına saldırı gerçekleşti.

Saldırma

1- (İsim) Saldırmak işi.

Örnek: Köpeğin çocuğa saldırmasıyla herkes yardıma koştu.

Sallamak

1- (Fiil) Düzenli bir biçimde ve hep aynı doğrultuda hareket ettirmek.

Örnek: Bebeğini sabaha kadar kucağında salladı.

2- (Fiil) Uydurmak, kafadan atmak.

Örnek: Sınavda bütün soruları kafadan salladım.

Sallanmak

1- (Fiil) Bağlı bulunduğu yerde gevşek duruma gelip yerinden oynamak, kımıldamak.

Örnek: Ağaca bağladığı sopa sallınıyordu.

2- (Fiil) Vaktini boş ve yararsız işlerle uğraşarak geçirmek, oyalanmak, savsaklanmak.

Örnek: Sallanma da yemek yaparken bana yardım et!

Salon

1- (İsim) Bir evde konukları ağırlamakta kullanılan en geniş oda.

Örnek: Evin salonu misafir doluydu.

2- (İsim) Dükkân, mağaza.

Örnek: Mahalleye yeni berber salonu açıldı.

Saman

1- (İsim) Ekinlerin harmanda dövülüp taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen ufalanmış sapları.

Örnek: Hayvanlara saman verildi.

Samimi

1- (Sıfat) İçten (duygu vb.).

Örnek: Misafirlerine samimi davrandı.

2- (Zarf) İçli dışlı, senli benli olarak.

Örnek: O adamla fazla samimi olmamalısın.

Samimiyet

1- (İsim) İçtenlik.

Örnek: Çocukluk arkadaşımın aramızda büyük bir samimiyet var.

Sanal

1- (Sıfat) Gerçekte yeri olmayıp zihinde tasarlanan, mevhum, farazi, tahminî.

Örnek: Sanal ortamda otomobil sürüşü yaptık.

Sanat

1- (İsim) Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık.

Örnek: Bahar mevsiminde sanat etkinlikleri yapılacak.

2- (İsim) Bir şey yapmada gösterilen ustalık.

Örnek: Toplantıya katılan adam konuşma sanatında ustaydı.

Sanatçı

1- (İsim) Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse, sanat adamı, sanat eri, sanatkâr, artist.

Örnek: Gazeteciler sanatçıyla röportaj yaptı.

Sanatkâr

1- (İsim) Sanatçı.

Örnek: Sanatkâr insanlar konserde buluştu.

2- (İsim) El ile yaptığı işi kendisine meslek edinen işçi veya usta.

Örnek: Ağaçtan heykeller yapan sanatkâr bir adamdı.

Sanayi

1- (İsim) Ham maddeleri işlemek, enerji kaynaklarını yaratmak için kullanılan yöntemlerin ve araçların bütünü, işleyim, uran, endüstri.

Örnek: Sanayi alanındaki ilerleyiş sürüyor.

Sandalye

1- (İsim) Arkalıklı, kol koyacak yerleri olmayan, bir kişilik oturma eşyası.

Örnek: Balkona gidip sandalyesine oturdu.

Sanık

1- (İsim) Suçlu olduğu varsayılarak mahkemeye sevk edilmiş kimse, maznun.

Örnek: Mahkemede sanıkların ifadesi alındı.

Sanmak

1- (Fiil) Bir şeyin olma veya olmama ihtimalini kabul etmekle birlikte, olabileceğine daha çok inanmak, zannetmek, zanneylemek.

Örnek: Senin de partiye geleceğini sanmıştık.

2- (Fiil) Bir şey veya kimsenin ... olduğunu düşünmek.

Örnek: Marketteki adamı sen sandım.

Saptamak

1- (Fiil) Bir şeyi belirgin kılmak, tespit etmek.

Örnek: Ankete göre birçok sonuç saptadık.

Saray

1- (İsim) Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı.

Örnek: Sarayda aşçılık yapıyordu.

2- (İsim) Kamu işlerinin yürütüldüğü büyük yapı.

Örnek: Cumhurbaşkanlığı Sarayında yoğun bir telaşe vardı.

Sarhoş

1- (Sıfat) Alkollü içki veya keyif verici bir madde sebebiyle kendini bilmeyecek durumda olan (kimse), esrik, mest, sermest, başı dumanlı, kafası bulutlu, kafası iyi, kafası dumanlı, kafası kıyak.

Örnek: Sabaha kadar içen sarhoş adamı sokakta uyurken buldular.

Sarma

1- (İsim) Sarmak işi.

Örnek: Kanayan parmağına gazlı bez sarman gerekiyor.

2- (İsim) Lahana, pazı ve üzüm yaprağının hazırlanan içle sarılmasıyla yapılan etli veya zeytinyağlı yemek.

Örnek: Annem akşam yemeğine sarma yapmış.

Sarsılmak

1- (Fiil) Sarsma işine konu olmak.

Örnek: Tekme attığı ağacın dalları sarsıldı.

2- (Fiil) Beklenmedik bir olaydan çok etkilenmek.

Örnek: Onun ani ölümünü duyunca hepimiz sarsıldık.

Sarsıntı

1- (İsim) Sarsılma işi, birden sallanma.

Örnek: Deprem sona erse de hafif sarsıntılar devam ediyordu.

2- (İsim) Bir kişi, toplum, kurum veya kuruluşun dengesini etkileyen, beklenmedik olumsuz değişiklik.

Örnek: Ünlü şarkıcının ölümü kamuoyunda sarsıntı yarattı.

Sataşmak

1- (Fiil) Bir kimseyi rahatsız edecek davranışta bulunmak, musallat olmak.

Örnek: Sürekli arkadaşlarına sataşıyordu.

Satıcı

1- (Satıcı) Alıcıya bir şey satan kimse.

Örnek: Satıcıdan kazak aldık.

Satılık

1- (Sıfat) Satışa çıkarılmış olan.

Örnek: Komşumuzun evi satılıkmış.

Satır

1- (İsim) Bir sayfa üzerinde yan yana gelen kelimelerden oluşan ve alt alta sıralanmış her bir dizi.

Örnek: Metni okurken satır atlıyordu.

2- (İsim) Et kesmeye, kemik kırmaya yarayan ağır ve enli bir bıçak türü.

Örnek: Elindeki satır ile soğanı doğradı.

Satış

1- (İsim) Satma işi.

Örnek: Otomobilin satışı dün yapıldı.

Satmak

1- (Fiil) Bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek.

Örnek: Arabasını çok ucuza satmış.

2- (Fiil) Bir yolunu bularak birinden ayrılmak.

Örnek: Zengin olunca bizi sattı.

Satranç

1- (İsim) İki kişi arasında altmış dört kareli bir tahta üzerinde değerleri ve adları değişik siyah ve beyaz on altışar taşla oynanan bir oyun.

Örnek: Satranç turnuvasında birinci oldu.

Savaşçı

1- (Sıfat) Savaşan, savaş durumunda bulunan, muharip.

Örnek: Savaşçılar şehrin kalesine saldırıyordu.

Savunma

1- (İsim) Saldırıya karşı koyma, müdafaa.

Örnek: Şehre savunma amaçlı kale inşa edildi.

2- (İsim) Bir takımın, kalesini korumak için gösterdiği çaba, defans.

Örnek: Futbol takımının savunması oldukça iyiydi

Savunmak

1- (Fiil) Herhangi bir saldırıya karşı koymak, saldırıya karşı korumak, müdafaa etmek.

Örnek: Kanıtları göstererek kendini savundu.

2- (Fiil) Bir kişiyi desteklemek, ona arka çıkmak.

Örnek: Tartışma esnasında arkadaşını savundu.

Sayfa

1- (İsim) Üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağın iki yüzünden her biri, sahife.

Örnek: Kitabın elli sayfasını okudu.

Saygı

1- (İsim) Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram.

Örnek: Büyüklerine karşı aşırı saygı gösterirdi.

Saygıdeğer

1- (Sıfat) Kendisine saygı gösterilmeye değer, muhterem.

Örnek: Bu alanda ün yapmış saygıdeğer birisiydi

Saygın

1- (Sıfat) Saygı gören, sayılan, hatırlı, itibarlı, muteber.

Örnek: Halk arasında saygın birisidir.

Saygınlık

1- (İsim) Saygı görme, değerli, güvenilir olma durumu, itibar, prestij.

Örnek: İyi hareketlerinden dolayı halk arasında saygınlığı arttı.

Sayı

1- (İsim) Gazete, dergi vb. sürekli yayınların bir bütün oluşturan, değişik tarih, numara taşıyan baskılarından her biri, nüsha.

Örnek: Derginin yeni sayısı çıkmış.

2- (İsim) Sayma, ölçme, tartma vb. işlerin sonunda bulunan birimlerin kaç olduğunu bildiren söz, adet.

Örnek: Okuldaki öğrenci sayısı çok fazlaydı.

Saymak

1- (Fiil) Bir şeyin kaç tane olduğunu anlamak için bunları birer birer elden veya gözden geçirmek, sayısını bulmak.

Örnek: Bahçedeki insanları saydı.

2- (Fiil) Önemsemek, saygı duymak.

Örnek: Kardeşim babamı çok sayar.

Saz

1- (İsim) Genellikle su kıyılarında, bataklık yerlerde yetişen ince, açık sarı renkli kamış, hasır otu, kiliz, kofa.

Örnek: Nehir kenarındaki sazları kesmişler.

2- (İsim) Her tür müzik aracı, çalgı.

Örnek: Saz olarak bağlama çalmayı öğrenmek istiyor.

Seans

1- (İsim) Bir işin yapılmasına ayrılan çalışma süresi, oturum.

Örnek: Dersin ikinci seansında cevaplar verilecekti.

2- (İsim) Gösterim.

Örnek: Filmin ikinci seansına katılamadık.

Sebep

1- (İsim) Bir şeyin olmasına veya belli bir hâlde bulunmasına yol açan şey.

Örnek: Yüzündeki sivilcelerin sebebini bir türlü öğrenemedi.

Sebze

1- (İsim) Genellikle pişirilerek yenen bitkiler veya bunların taneleri, göveri, göverti, sebzevat, zerzevat.

Örnek: Öğle için sebze yemeği pişirdi.

Seçilmek

1- (Fiil) Seçme işine konu olmak.

Örnek: Bütün oyları alarak yeniden sınıf başkanı seçildi.

Seçim

1- (İsim) Seçme işi.

Örnek: Haftaya milletvekilliği seçimi yapılacak.

Seçmek

1- (Fiil) Benzerleri arasında hoşça gideni seçip almak veya yararlanmak için ayırmak.

Örnek: Renkleri farklı pantolonlar arasından siyah olanı seçti.

2- (Fiil) Birine oy vererek bir göreve getirmek.

Örnek: Sınıf başkanını hep birlikte seçtik.

Sedye

1- (İsim) Hasta veya yaralı taşımaya yarayan katlanabilir hasta yatağı, teskere.

Örnek: Hastayı sedye ile odasına götürdüler.

Sekreter

1- (İsim) Özel veya kamu kuruluşlarında belli bir makama, kişiye yardımcı olmak amacıyla haberleşmeyi sağlayan, yazışma yapabilen görevli.

Örnek: Patronun sekreterine mesaj bıraktım.

Sektör

1- (İsim) Bölüm, kol, dal, kesim.

Örnek: İş sektöründe bazı sorunlar yaşıyor.

Selam

1- (İsim) Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde veya yanından uzaklaşıldığında kendisine söz ve işaretle bir nezaket gösterisi yapma, esenleme, merhaba.

Örnek: Beni nerede görse selam verir.

Selamlaşmak

1- (Fiil) Birbirine selam vermek, esenleşmek.

Örnek: Eve gelen misafirlerle selamlaştıktan sonra gitti.

Selamlık

1-(İsim) Saray, köşk veya konaklarda erkeklere ayrılan bölüm, harem karşıtı.

Örnek: Saraydaki selamlıkta sohbet ediliyordu.

Selam vermek

1- (Fiil) Selamlamak.

Örnek: İçeri girince herkesi selamladı.

2- (Fiil) Başını sağ ve sol omuzlarına çevirerek namazı bitirmek.

Örnek: Öğle namazını selam verdi ve bitirdi.

Sembol

1- (İsim) Simge.

Örnek: Okulumuzun sembolü üniformaya basıldı.

Sembolik

1- (Sıfat) Simgesel.

Örnek: Evlilik yıl dönümünün sembolik olması için hediye aldı.

Seminer

1- (İsim) Bir konu ile ilgili bilgi vermek ve bu bilgiler üzerinde tartışmak amacıyla birkaç yetkilinin yönetimi altında düzenlenen toplantı.

Örnek: Seminere birçok profesör katıldı.

Sempozyum

1- (İsim) Bilgi şöleni.

Örnek: Sempozyumda küresel ısınma tartışıldı.

Semt

1- (İsim) Şehirde yerleşim bölgesi, yaka.

Örnek: Semt pazarında ucuzluk vardı.

Sen

1- (İsim) Teklik ikinci kişiyi gösteren söz.

Örnek: Sen de bizimle gelebilirsin.

Senarist

1- (İsim) Senaryocu.

Örnek: Ünlü senarist yeni oyununun tanıtımını yaptı.

Senaryo

1- (İsim) Tiyatro oyunu, piyes, film, dizi film vb. eserlerin sahnelerini ve akışını gösteren yazılı metin.

Örnek: Oyuncular senaryolarını ezberlemeye çalışıyordu.

2- (İsim) Bir olayı başka bir yöne, bir amaca ulaştırmak için uydurulan yalan.

Örnek: Gerçeklerden bahsetmeyip bize senaryo anlattı.

Sene

1- (İsim) Yıl.

Örnek: Bu sene okuldan mezun olacağım.

Senet

1- (İsim) Bir kimsenin yapmaya veya ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmî kâğıt, belgit.

Örnek: Borcu karşılığında senet imzaladı.

Seramik

1- (İsim) Yüksek ısıda pişirilmiş topraktan yapılan vazo, çanak, çömlek vb. nesne.

Örnek: Banyonun seramiğini değiştirdik.

Serbest

1- (Sıfat) Hiçbir şarta bağlı olmayan, istediği gibi davranabilen, erkin.

Örnek: İpi çözülen köpek parkta serbest geziyordu.

2- (Sıfat) Tutuklu veya bağımlı olmayan, özgür, hür.

Örnek: On yıldır hapis yatan adam serbest bırakıldı.

Sergi

1- (İsim) Alıcının görmesi, seçmesi için dizilmiş şeylerin tümü ve bu nesnelerin serildiği yer.

Örnek: Sanat eseri sergisine ilgi yoğundu.

2- (İsim) Yaygı, kilim.

Örnek: Yemek yemeden önce yere sergi serdi.

Sert

1- (İsim) Çizilmesi, kırılması, buruşması, kesilmesi veya çığnenmesi güç olan, pek, katı, yumuşak karşıtı.

Örnek: Elindeki taş çok sertti.

2- (İsim) Gönül kırıcı, katı, ters bir biçimde.

Örnek: Onun cümleleri serttir.

Sertifika

1- (İsim) Kişinin bilgi gerektiren herhangi bir konuda niteliğini gösteren belge.

Örnek: Eğitimini tamamlayanlara sertifika verilecek.

Serüven

1- (İsim) Macera.

Örnek: Tatilde bolca serüvenimiz oldu.

Servet

1- (İsim) Varlık, zenginlik, mal mülk.

Örnek: Bütün servetini yardım kuruluşlarına bağışladı.

Servis

1- (İsim) Sofrada hizmet etmekle görevli kimsenin yaptığı iş ve bu işin yapılma biçimi, sofrada hizmeti.

Örnek: Bu akşam yemek servisini babam yaptı.

2- (İsim) Herhangi bir kuruluşun ulaşım işlerinde kullanılan taşıma aracı.

Örnek: İş yerine servisle gidiyorum.

Ses

1- (İsim) Kulağın duyabildiği titreşim, seda, ün.

Örnek: Dışarıdan yüksek bir ses duyduk.

2- (İsim) Duygu ve düşünce.

Örnek: Baskı nedeniyle bazı insanlar seslerini duyuramıyorlar.

Sesli

1- (Sıfat) Sesi olan, ses çıkaran.

Örnek: Sesli müzik dinliyordu.

2- (Zarf) Ünlü.

Örnek: Sesli harflerimizden “a” en sık kullanılanlardan birisidir.

Sevda

1- (İsim) Güçlü sevgi, aşk.

Örnek: Bir sevdaya düştüm ki sormayın!

Sevecen

1- (Sıfat) Acıyarak ve koruyarak seven, şefkatli, müşfik.

Örnek: Herkese sarılan sevecen bir bebektin.

Sevgi

1- (İsim) İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu.

Örnek: Hayvan sevgisi çok olan biriyim.

Sevgili

1- (İsim) Sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan.

Örnek: Sevgilime çiçek aldım.

Sevimli

1- (Sıfat) Hoşa gitme özelliği olan, hoşa giden, cana yakın, şirin, sempatik.

Örnek: Sevimli köpeğin başını herkes okşuyordu.

Sevinç

1- (İsim) İstenen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku.

Örnek: Üniversiteyi kazandığımı duyunca sevinçten çılglık attı.

Sevinmek

1- (Fiil) Sevinç duymak.

Örnek: Seni gördüğüme çok sevindim.

Seviye

1- (İsim) Düzey.

Örnek: Yabancı dil seviyesi düşük olanlar hazırlık sınıfına gidecekmiş.

Sevk

1- (İsim) Gönderme, götürme.

Örnek: Tahlillerimin yapılması için doktor sevk verdi.

Sevk etmek

1- (Fiil) Göndermek, götürmek.

Örnek: Hastamız başka bir hastaneye sevk edildi.

Sevmek

1- (Fiil) Sevgi ve bağlılık duymak.

Örnek: Seni çok seviyorum.

2- (Fiil) Okşamak.

Örnek: Yavru kediyi bütün akşam sevdik.

Seyahat

1- (İsim) Yolculuk.

Örnek: Seyahatimize yarım saat mola verdik.

2- (İsim) Gezi.

Örnek: Yurt dışına seyahate çıkmış.

Seyirci

1- (İsim) Bir olayı gören, izleyen kimse, izleyici.

Örnek: Stadyumdaki seyirciler tezahürat ediyordu.

Seyretmek

1- (Fiil) Bir şeyin durumunu, oluşumunu gözlemek, bakmak.

Örnek: Hep birlikte televizyon seyrettik.

2- (Fiil) Taşıt, ilerlemek, yol almak.

Örnek: Ankara yoluna doğru seyrediyoruz.

Sezgi

1- (İsim) Sezme yeteneği, feraset.

Örnek: Onun her konuda sezgileri yüksektir.

Sezon

1- (İsim) Mevsim.

Örnek: Yaz sezonu bütün oteller dolar.

2- (İsim) Belirli bir süre.

Örnek: Tiyatro sezonu başladı.

Sıcak

1- (Sıfat) Yakmayacak derecede ısısı olan, yakmayacak kadar ısı veren, soğuk karşıtı.

Örnek: Sıcak bir çorba içelim mi?

2- (İsim) Dostça olan, sevgi dolu.

Örnek: Bize çok sıcak davrandı.

Sığınmak

1- (Fiil) Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek.

Örnek: Sahipsiz köpek yemek verilen bir eve sığındı.

2- (Fiil) Korunmak amacıyla bir yere veya birine başvurmak, başkalarının yardım ve korunmasına ihtiyaç duymak.

Örnek: Kocasıyla tartışan kadın komşusuna sığındı.

Sıġmak

1- (Fiil) Bir kaba, bir yere bütünüyle girebilmek veya içinden geçebilmek.

Örnek: Ayağım ayakkabıya sıġmıyor.

Sıkı

1- (Sıfat) Dar.

Örnek: Bağcığını çok sıkı yapmığsın.

2- (Sıfat) İlkelerine çok bağlı, hoşgörüsü olmayan, katı.

Örnek: Bize karđı sıkı kurallar uyguluyordu.

Sıkıcı

1- (Sıfat) İç sıkan, can sıkan, tedirgin eden.

Örnek: Akđamki film çok sıkıcıydı.

Sıkılmak

1- (Fiil) Sıkma işi yapılmak.

Örnek: Portakallar sıkıldı ve sonra içildi.

2- (Fiil) Can sıkıntısı duymak.

Örnek: Bütün gün evde sıkıldım.

Sıkıntı

1- (İsim) İşsizlik, tekdüzelik, bezginlik vb. sebeplerden doğan ruhsal yorgunluk, cefa, eziyet.

Örnek: Bütün gün evde sıkıntıdan öldüm.

2- (İsim) Sorun, mesele, sendrom, problem.

Örnek: Bu aralar başımdan sıkıntı eksik olmuyor.

Sıkışmak

1- (Fiil) İki şey arasında kalmak.

Örnek: Küçük kedi koltuğun arasında sıkışmıştı.

2- (Fiil) Tuvalet ihtiyacı gelmek.

Örnek: Çok sıkıştım. Tuvalete gidebilir miyim?

Sıklıkla

1- (Zarf) Sık bir biçimde.

Örnek: Bu restorana sıklıkla gelmekteyiz.

Sıkmak

1- (Fiil) Çevresine sarılarak veya bir şey sararak çepeçevre basınç altına almak.

Örnek: Çayına limon sıktı.

2- (Fiil) Sıkıntı vermek.

Örnek Boş lafların beni çok sıktı.

Sık sık

1- (Zarf) Arası çok geçmeden, az aralıkla, sık olarak, sıkça.

Örnek: Sık sık ders çalışırdı.

Sınav

1- (İsim) Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test.

Örnek: Öğrenciler sınava girdi.

2- (İsim) Direnme, dayanışma, güç gerektiren, sonuçta bir deneyim kazandıran zor durum.

Örnek: Sanırım bu dertler benim sınavım.

Sınır

1- (İsim) Komşu il, ilçe, köy veya kişilerin topraklarını birbirinden ayıran çizgi.

Örnek: Giresun'un il sınırını geçtik.

Sır

1- (İsim) Bazı nesnelere parlaklık verme, dış etkilerden koruma, sızmalarını önleme vb. amaçlarla sürülen, saydam veya donuk vernik.

Örnek: Çömleğe sır yapılmıştı.

2- (İsim) Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey.

Örnek: Gerçekleri bizden sır gibi sakladı.

Sıra dışı

1- (Sıfat) Alışılmışın dışında olan, olağan dışı, gayritabii, ekstrem.

Örnek: Sınavda sıra dışı başarı gösterdi.

Sıralamak

1- (Fiil) Birbiri ardı sıra veya yan yana koyarak sıra durumuna getirmek.

Örnek: Tahta parçalarını sıraladı.

2- (Fiil) Aynı davranışı birbiri ardınca birçok kez yapmak.

Örnek: Aynı davranışını sürekli sıralıyordu.

Sırdaş

1- (İsim) Birinin sırrını bilecek kadar ona yakın olan kimse, mahrem.

Örnek: Sen her şeyimi paylaştığım tek sırdaşımın.

Sırık

1- (İsim) Değnekten uzun ve kalınca ağaç.

Örnek: Sırık ile ağaçtan elma düşürdük.

Sırpça

1- (İsim) Sırpların kullandığı bir güney Slav dili, Sırp dili.

Örnek: Sırpça konuştuğunu öğrenince çok şaşırдық.

Sıvı

1- (İsim) Bulunduğu kabın biçimini alabilen ve üstü yatay bir düzlem durumuna gelebilen akışkan cisim, mayi, likit.

Örnek: Böbreklerinizin sağlığı için bolca sıvı tüketmelisiniz.

Sıyrılmak

1- (Fiil) Sıyırma işine konu olmak.

Örnek: Salondaki çamur, kürekle sıyrıldı.

2- (Fiil) Bir yerden veya bir durumdan çıkmak, kurtulmak.

Örnek: Tartışmadan sıyrıldı.

Sızdırmak

1- (Fiil) Sızmasına yol açmak.

Örnek: Lavabo borusu su sızdırıyordu.

2- (Fiil) Haber, sır vb.ni duyurmak, yaymak.

Örnek: Gizli haberleri basına sızdırmışlar.

Sızı

1- (İsim) Hafif ve ince ağrı.

Örnek: Elimde hafif bir sızı var.

Sızıntı

1- (İsim) Sızan şey.

Örnek: Su borusunda sızıntı vardı.

Sigorta

1- (İsim) Bir şeyin veya bir kimsenin herhangi bir yönden ileride karşılaşılabileceği zararı gidermek için önceden ödenen prim karşılığında bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı bağlantı sözleşmesi.

Örnek: Arabama sigorta yaptırdım.

2- (İsim) Özellikle elektrik devresinde, akım çok güçlü olduğunda eriyerek güvenliği sağlayan, kazayı önleyen nesne veya düzen.

Örnek: Elektrik sigortası sürekli atıyor.

Sihirli

1- (Sıfat) Büyülü.

Örnek: Filmdeki kadın sihirli değneğiyle dokunduğunu altına çeviriyordu.

Silah

1- (İsim) Savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç.

Örnek: Teröristlerle çatışmada silah kullanıldı.

Silahlık

1- (İsim) Kışlada erlerin silahlarını yerleştirip bıraktıkları yer.

Örnek: Askerler silahlığa tüfeklerini bıraktılar.

2- (İsim) Tabanca, bıçak vb. silahları yerleştirmek için kullanılmış olan, kat kat, enli, meşin kemer.

Örnek: Belindeki silahlığa tabancasını yerleştirdi.

Silmek

1- (Fiil) Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek.

Örnek: Masadaki ıslaklığı bez ile sildi.

2- (Fiil) İlişisini koparmak, yok saymak.

Örnek: Onu hayatımdan sildim.

Simge

1- (İsim) Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret, alem, remiz, rumuz, timsal, sembol.

Örnek: Okulumuz için yeni bir simge tasarlandı.

Simgelemek

1- (Fiil) Simge durumuna getirmek.

Örnek: Yarışmada okulumuzu simgeledim.

Sinek

1- (İsim) Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.

Örnek: Evde çok fazla sinek var.

2- (İsim) İskambil kâğıtlarının siyah renkte yoncayı andıranı, ispatı.

Örnek: Oyunda sineği çıkarınca herkes güldü.

Sinema

1- (İsim) Film göstermeye yarayan özel bir makineyle görüntülerin beyaz perdeye yansıtıldığı salon veya yapı.

Örnek: Sinemada film izledik.

Sinir

1- (İsim) Herhangi bir şey, bir olay karşısında tepki gösterme duyarlılığı ve kişinin ruhsal niteliği.

Örnek: Yüzündeki siniri herkes fark edebiliyordu.

2- (İsim) Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet.

Örnek: Omuriliğinde sinir zedelenmesi varmış.

Sinirlenmek

1- (Fiil) Duygu ve davranışlarını denetleyemeyecek duruma gelmek, öfkelenmek, köpürmek, feveran etmek.

Örnek: Toplantıya geç kalanlara patron sinirlendi.

Sinirli

1- (Sıfat) Kolayca ve çabuk sinirlenen, asabi.

Örnek: Babam çok sinirli bir insandır.

2- (Sıfat) İçinde sinir bulunan.

Örnek: Etin sinirli kısmını bıçakla ayırdık.

Sinyal

1- (İsim) Bir şey bildirmek için verilen işaret.

Örnek: Sola dönecek olan otomobil sinyal verdi.

Sistem

1- (İsim) Düzen.

Örnek: Okulun sistemi disiplin kurallarıyla korunuyordu.

2- (İsim) Bir aracı oluşturan düzen, düzenek, tertibat.

Örnek: Bilgisayar sisteminde sorun çıktı.

Site

1- (İsim) Kentlerde, belirli bir merkezden yönetilen, genellikle güvenliği sağlanmış toplu yerleşim merkezi.

Örnek: Yeni inşa edilen siteden daire satın aldık.

2- (İsim) Kişi veya kuruluşların Genel Ağ'da oluşturduğu değişik konulardaki bilgilendirici veya eğlendirici sayfalar.

Örnek: Sosyal ağ sitesine üye oldum.

Sivrisinek

1- (İsim) Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşılaman, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek (Culex pipiens).

Örnek: Göl kenarında çok fazla sivrisinek vardı.

Siyaset

1- (İsim) Politika.

Örnek: Toplum içerisinde siyaset konuşmayı sevmiyorum.

Siz

1- (Zamir) Çokluk ikinci kişi zamiri.

Örnek: Siz dün neredeydiniz?

2- (Zamir) Bir kişiye saygı ve incelik belirtisi olarak kullanılan bir seslenme sözü.

Örnek: Kalbinizi kırdığım için sizden özür dilerim.

Skor

1- (İsim) Sonuç.

Örnek: Maçın skoru herkesi üzdü.

Slogan

1- (İsim) Bir düşünceyi kolay hatırlanıp tekrarlanabilir bir biçimde ifade eden kısa, çarpıcı söz, motto.

Örnek: Seçimlerden önce her yere slogan asıldı.

Soba

1- (İsim) İçinde kömür, odun veya gaz yakılan, elektrikle de çalıştırılabilen ısınma aracı.

Örnek: Üşüdüğü için sobayı yaktı.

Sofra

1- (İsim) Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu.

Örnek: Sofrada yemek yedik.

2- (İsim) Genellikle tekerlek biçiminde, üzerinde yemek de yenebilen ayaklı hamur tahtası.

Örnek: Sofrada mantı açıldı.

Soğuk

1- (Sıfat) Isısı düşük olan, sıcak karşıtı.

Örnek: Dışarısı çok soğukmuş.

2- (İsim) Sevimsiz veya yersiz, antipatik.

Örnek: Bize karşı soğuk davrandı.

Sohbet

1- (İsim) Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl.

Örnek: Arkadaşlarla sohbet ettik.

Sokak

1- (İsim) İl, ilçe vb. yerleşim bölgelerinde, iki yanında evler olan, caddeye oranla daha dar veya kısa olabilen yol.

Örnek: Sokakta kavga yaşandı.

Sokmak

1- (Fiil) İçine veya arasına girmesini sağlamak.

Örnek: Parasını cebine soktu.

2- (Fiil) Böcek, zehirli hayvan iğnesini batırmak veya ısırarak, zehirlemek.

Örnek: Çocuğu bahçede arı soktu.

Solist

1- (İsim) Bir müzik eserini tek başına çalan, söyleyen sanatçı, solocu.

Örnek: Grubun solisti muhteşem şarkı söylüyor.

Somut

1- (Sıfat) Varlığı duyularla algılanabilen, müşahhas, konkr, soyut karşıtı.

Örnek: Öğrencilere somut örnekler verildi.

Son

1- (Sıfat) Şimdiki zamana en yakın zamandan beri olan veya bu zamanda yapılmış, olmuş olan, ilk karşıtı.

Örnek: Dizinin son bölümü çok etkileyiciydi.

2- (İsim) Olanca.

Örnek: Son gücüyle pencereye yumruk attı.

Sona ermek

1- (Fiil) Son bulmak.

Örnek: Yarışma sona erdi.

Sonuç

1- (İsim) Bir olayın doğurduğu başka bir olay veya durum, netice.

Örnek: Tartışmanın sonucu kavgaya vardı.

2- (İsim) Öz, özet.

Örnek: Dün okuduğum tezin sonuç bölümünü beğenmedim.

Sorgu

1- (İsim) Sorma işi.

Örnek: Zanlılar sorguya çekildi.

Sorgulamak

1- (Fiil) Suç niteliğinde bulunan bir sorun üzerine ilgili bulunanlara sorular sormak.

Örnek: Suçluları polis sorguladı.

Soru işareti

1- (İsim) Soru cümlelerinin sonuna koyulan noktalama işaretinin adı, “?”.

Örnek: Soru cümlesinin sonuna soru işareti koymayı unutmayın.

Sorumluluk

1- (İsim) Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet.

Örnek: Bu işin sorumluluğunu üstlenmek istemiyorum.

Sorun

1- (İsim) Araştırılıp öğrenilmesi, düşünülüp çözümlenmesi, bir sonuca bağlanması gereken durum, mesele, problem.

Örnek: Sorunlarını rehberlik servisiyle paylaştı.

Sorunlu

1- (Sıfat) Sorunu olan, meseleli, problemlili.

Örnek: Yeni aldığım televizyon sorunlu çıktı.

Soru sormak

1- (Fiil) Bir konu hakkında bilgi edinmek üzere soru yöneltmek.

Örnek: Öğretmenine bir sürü soru sordu.

Sosyal

1- (Sıfat) Toplumsal.

Örnek: Küçük bir şehirde sosyal hayatın olmayabilir.

Soy

1- (İsim) Bir atadan gelen kimselerin topluluğu, sülale.

Örnek: Soyumuz Orta Asya 'ya dayanıyor.

Soymak

1- (Fiil) Bir şeyin üzerinden kabuk, deri, zar vb.ni çıkarmak.

Örnek: Elmanın kabuğunu bıçakla soydum.

2- (Fiil) Birinin üstünde, yanında veya bir yerde bulunan şeyleri çalarak alıp götürmek.

Örnek: Dün gece bankayı soydular.

Soyunmak

1- (Fiil) Üstündeki giysilerin bir bölümünü veya tümünü çıkarmak.

Örnek: Duşa girmek için soyundu.

2- (Fiil) Kendini herhangi bir biçimde göstermeye, bir işi, bir mesleği yapmaya girişmek.

Örnek: Ünlü şarkıcı dizi oyunculuğuna soyundu.

Soyut

1- (Sıfat) Varlığı duyularla algılanamayan, mücerret, somut karşıtı, abstre.

Örnek: Küçük çocuklar soyut duyguları anlamakta zorlanır.

Söndürmek

1- (Fiil) Ateş ve ışığın yanmasına, aydınlatmasına son vermek.

Örnek: Hastanedeki yangını itfaiyeciler söndürdü.

2- (Fiil) Tutku ve duyguları yatıştırmak, etkisiz duruma getirmek.

Örnek: Babamın sinirini annem söndürdü.

Sönmek

1- (Fiil) Yanmaz, aydınlatmaz, parlamaz olmak.

Örnek: Işıklar söndü ve tüm öğrenciler yatakhaneye gitti.

2- (Fiil) Duygular dinmek, yatışmak, etkisini yitirmek.

Örnek: Gitara olan hevesi çabuk söndü.

Söylemek

1- (Fiil) Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.

Örnek: Olayın nedenini bize açıkça söyledi.

2- (Fiil) Türkü, şarkı vb. okumak.

Örnek: Sahnede türkü söyledim.

Söz

1- (İsim) Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelim, laf, kavil.

Örnek: Söz arasında seni andık.

2- (İsim) Bir işi yapacağını kesin olarak vaat etme.

Örnek: Ders çalışacağına dair sözünü unutmadım.

Sözcük

1- (İsim) Kelime.

Örnek: Sözcüğün doğru yazılışını kılavuzdan kontrol etti.

Sözleşmek

1- (Fiil) Herhangi bir iş konusunda birbirine karşılıklı söz vermek.

Örnek: Bu akşam ödev yapmakta sözleştik.

2- (Fiil) Belli bir yerde, belli bir saatte buluşmayı kararlaştırmak.

Örnek: Yarın saat üç için sözleştiler.

Sözlük

1- (İsim) Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat.

Örnek: Anlamını bilmediği sözcüğü sözlükten baktı.

Spontane

1- (Sıfat) Anlık.

Örnek: Spontane bir kararla konsere gittik.

Spor

1- (İsim) Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümü.

Örnek: Sağlığı için spor yapıyordu.

2- (Sıfat) Kullanışı rahat, kolay olan.

Örnek: Bugün iş yerine spor kıyafetle geldi.

Stadyum

1- (İsim) Takım oyunları, atletizm karşılaşmaları ve çeşitli törenlerin yapılabilmesi, seyircilerin de bunları izleyebilmesi için elverişli oturma yerleri olan alan, stat.

Örnek: Stadyumda muhteşem bir kalabalık vardı.

Staj

1- (İsim) Herhangi bir meslek edinecek olan kimsenin geçirdiği uygulamalı öğrenme dönemi.

Örnek: Stajını şehir hastanesinde yaptı.

Standart

1- (Sıfat) Belli bir tipe göre yapılmış veya ayrılmış, ölçün, ölçünlü, tek biçim.

Örnek: Giysilerimiz standart ölçüde üretilmiştir.

Strateji

1- (İsim) İzlem.

Örnek: İş yerinin gelecekteki stratejisi üzerine konuşuldu.

Stres

1- (İsim) Ruhsal gerilim.

Örnek: Sınav yaklaştıkça strese girdim.

Suç

1- (İsim) Yasalara aykırı davranış, cürüm.

Örnek: Suç işleyenleri polis gözaltına aldı.

Suçsuz

1- (Sıfat) Suçu olmayan, suç işlememiş olan, masum.

Örnek: Suçsuz olduğu anlaşılınca serbest bırakıldı.

Su kayağı

1- (İsim) Su üzerinde yapılan kayak sporu.

Örnek: Su kayağı öğrenmek için kursa kayıt oldu.

Sulamak

1- (Fiil) Toprak, bitki, hayvan vb.ne su vermek.

Örnek: Bahçedeki çiçekleri suladık.

Sultan

1- (İsim) Müslüman, özellikle Sünni hükümdarların kullandıkları unvan, padişah.

Örnek: Çoğu Osmanlı sultanı savaflara bizzat katılırdı.

Susuzluk

1- (İsim) Susuz olma durumu, kuraklık.

Örnek: Günlerdir yağmur yağmayan köyde susuzluk sorunu yaşıyor.

Sülale

1- (İsim) Soy, hısım akraba.

Örnek: Düğüne bütün sülale katıldı.

Süngerli

1- (Sıfat) Süngerle döşenmiş veya süngerden yapılmış olan.

Örnek: Koltuğun süngerli kısmı yırtıldı.

Süpürmek

1- (Fiil) Bir şeyin, bir yerin üstündeki çer çöp, toz toprak vb. şeyleri süpürge, fırça veya başka bir araçla toplamak, temizlemek.

Örnek: Hafta sonu evi süpürdü.

2- (Fiil) Tüketmek, bitirmek.

Örnek: Masadaki yemeği silip süpürdü.

Süre

1- (İsim) Bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman parçası, zaman aralığı, zaman bölümü, müddet.

Örnek: Sınavda kırk dakika süreniz var.

Süreç

1- (İsim) Aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisi, vetire, proses.

Örnek: Sınav sürecinde bolca ders çalıştılar.

Sürekli

1- (Sıfat) Kesintisiz olarak süren, kalıcı, devamlı, baki, daimî.

Örnek: Sürekli bilgisayarıyla ilgileniyor.

Sürmek

1-(Fiil) Devam etmek.

Örnek: Yarışma çok uzun sürdü.

2- (Fiil) Dokundurmak, değdirmek.

Örnek: Ekmeğine çikolata sürdü.

Sürpriz

1- (İsim) Şaşırtı.

Örnek: Arkadaşlarım doğum günümde bana sürpriz yaptı.

Sürücü

1- (İsim) Karada kullanılan motorlu araçları sürüp yöneten kimse, şoför.

Örnek: Kaza yapan sürücü hastaneye kaldırıldı.

Sürükleyici

1- (Sıfat) İlginin sürmesini sağlayan.

Örnek: Polisiye romanları çok sürükleyici oluyor.

Süs

1- (İsim) Süslemeye, süslenmeye yarayan şey, bezek, süs püs.

Örnek: Annemle Noel için çam ağacına süs aldık.

Süslemek

1- (Fiil) Birtakım katkılarla bir şeyin daha güzel, daha göz alıcı olmasını, daha hoş görünmesini sağlamak, bezemek, bezeklemek, donatmak, tezyin etmek.

Örnek: Gelini düğün için süslediler.

2- (Fiil) Söz oyunları ile güzelleştirmek.

Örnek: Yazdığım aşk mektubunu arkadaşım daha da süsledi.

Süslenmek

1- (Fiil) Süsleme işine konu olmak.

Örnek: Parti için oda süslendi.

2- (Fiil) Kendini süslemek.

Örnek: Süslendikten sonra partiye gitti.

Şahit

1- (İsim) Tanık.

Örnek: Hastane çalışanları yaşanan tartışmaya şahit oldu.

Şair

1- (İsim) Şiir söyleyen veya yazan kimse, ozan.

Örnek: Şair, yazdığı şiirlere yaşadığı bunalımı yansıtmıştı.

Şampiyon

1- (İsim) Ulusal ve uluslararası bir yarışmada ilk dereceyi alan, birinci olan kimse veya takım, böke.

Örnek: Basketbol takımımız ülkeye şampiyon olarak döndü.

Şans

1- (İsim) Mantıkla açıklanamayan birtakım rastlantısal olayların nedeni olan güç, baht, talih, felek.

Örnek: Şans oyunlarına bayılıyordu.

Şarj

1- (İsim) Yükleme.

Örnek: Ofiste telefonumu şarj edebileceğim bir yer var mı?

Şarkı

1- (İsim) Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi.

Örnek: Bu şarkıyı her duyduğumda aklıma yaz mevsimi geliyor.

Şart

1- (İsim) Olması başka durumların gerçekleşmesini gerektiren şey, koşul.

Örnek: İş kabul etmeden önce bazı şartlar sunduk.

Şaşırmaq

1- (Fiil) Ne yapmak gerektiğini bilememek, nasıl davranacağını kestirememek, içinden çıkamamak.

Örnek: Kızgınlığı karşısında ne yapacağını şaşırdım.

2- (Fiil) Herhangi bir durum karşısında şaşkınlık duymak, hayret etmek.

Örnek: Sürpriz doğum günü pastasını görünce çok şaşırdı.

Şefkat

1- (İsim) Sevecenlik.

Örnek: Aramızda ne olursa olsun dedem bize hep şefkatli davrandı.

Şehir

1- (İsim) Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent, site.

Örnek: Çok sevdiğim bu şehirden taşınmak çok zor geliyor.

Şehit

1- (İsim) Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse.

Örnek: Şehit askerlerimiz için her zaman üzüliyoruz.

Şehzade

1- (İsim) Padişahların ve oğullarının erkek çocuklarına verilen san.

Örnek: Şehzade Mustafa'nın dedesine olan benzerliği dikkat çekiyordu.

Şeker

1- (İsim) Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya nişastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve

hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı.

Örnek: Arkadaşlarımla şeker içeren yiyecekleri yememe kararı aldık.

2- (Sıfat) Sevimli, cana yakın ve güzel.

Örnek: Küçük kız çok şeker biriydi.

Şekil

1- (İsim)Biçim.

Örnek: Yuvarlak şekli olan masalar daha güzel görünüyor.

2- (İsim)Davranış biçimi, tutum, yol, tarz.

Örnek: Damat tarafının ne şekilde davranacağını kestiremiyorduk.

Şemsiye

1- (İsim) Bir sapın üzerinde esnek tellere gerilmiş, açılıp kapanabilen, yağmur ve güneşten korunmak için kullanılan, su geçirmez kumaştan yapılmış taşınabilir eşya, güncek.

Örnek: Yağmura yakalanınca ilk gördüğüm yerden şemsiye aldım.

Şenlik

1- (İsim) Şen olma durumu, şetaret.

Örnek: Çocukların gelmesiyle evde büyük bir şenlik oldu.

2- (İsim) Belli günlerde yapılan, coşku veren eğlendirici gösterilerin tümü, bayram.

Örnek: Şenlik günü bütün çocuklar için çok keyifli geçti.

Şerit

1- (İsim) Dar, uzun dokuma veya kumaş parçası.

Örnek: Kestiğim şeritlerden kızıma kemer yaptım.

2- (İsim) Bir kara yolunda trafik çizgileri ile ayrılmış bölümlerden her biri.

Örnek: Araba sürerken şerit değiştirmemeye çalışmalısın.

Şeytan

1- (İsim) Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın emirlerine karşı kışkırtan, kötülüğe yönelten cin, iblis.

Örnek: Şeytan hakkındaki hadisler dikkatlice incelenmelidir.

2- (İsim) Kötü düşünceli, kötü niyetli kimse.

Örnek: Herkese kötülük yapan şeytan gibi bir insandı.

Şezlong

1- (İsim) Üzerine uzanılabilir biçimde ayarlanan, döşeme yerine bez gerilen bir tür taşınabilir koltuk.

Örnek: Şezlongun üzerinde güneş gözlüğümü unutmuşum.

Şık

1- (Sıfat) Güzel, zarif, moda uygun.

Örnek: Oldukça şık giyinen bir kadındı.

Şiddet

1- (İsim) Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik.

Örnek: Yağmurun şiddeti git gide artıyordu.

2- (İsim) Duygu veya davranışta aşırılık.

Örnek: Kadına şiddete dur demeliyiz.

Şiddetli

1- (Sıfat) Etkisi çok olan, zorlu.

Örnek: *Şiddetli baş ağrısı sonrası hastaneye gitmek zorunda kaldı.*

2- (Sıfat) Hızlı.

Örnek: *Şiddetli yağmur başladı.*

Şifa

1- (İsim) Bedensel veya ruhsal bir hastalığın son bulması, hastalıktan kurtulma, onma.

Örnek: *İlaçlarımı bitirdikten sonra şifasına kavuştum*

Şifre

1- (İsim) Gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü, kod.

Örnek: *Kendi aralarında şifre içeren cümlelerle konuştukları için ne söylediklerini anlayamadım.*

2- (İsim) Gizliliği olan kasa, kapı, çanta vb. şeylerin açılması için gereken rakam.

Örnek: *Bavulun şifresini unutunca kilidi kırmak zorunda kaldım.*

Şiir

1- (İsim) Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım, koşuk.

Örnek: *Doğa için yazdığı şiirleri okudukça mutlu oluyorum.*

Şikâyet

1- (İsim) Hoşnutsuzluk belirten söz veya yazı, sızlanma, sızıltı, yakınma (II), yakıntı.

Örnek: *Hükûmet konağına gerekli şikâyet iletildi.*

Şikâyetçi

1- (Sıfat) Sızlanan, sızıltısı olan, yakınan, şikâyet eden, şekvacı.

Örnek: Şikâyetçi tavırları artık hepimizi bunaltmaya başladı.

Şikâyet etmek

1- (Fiil) Birinin yaptığı yanlış bir iş veya davranışı ilgili makama veya daha üst makamdakine bildirmek.

Örnek: İlgisiz garsonları müdüre şikâyet ettim.

2- (Fiil) Sızlanmak.

Örnek: Şikâyet etmekten usanmadın mı artık?

Şimdi

1- (Zarf) Şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda.

Örnek: Şimdi yaz olsaydı hep birlikte denize giderdik..

2- (Zarf) Artık, bundan böyle, bu duruma göre.

Örnek: Şimdi onlar düşünsün.

Şirket

1- (İsim) Ortaklık.

Örnek: Amcasıyla beraber kurduğu şirket iflas noktasına geldi.

Şofben

1- (İsim) Gaz veya elektrikle çalışarak sıcak su sağlayan araç.

Örnek: Şofbenin ayarı bozulmuş

Şoför

1- (İsim) Sürücü.

Örnek: Trafikte kadın şoför görünce gurur duyuyorum.

Şort

1- (İsim) Paçaları dizlerin yukarısında olan kısa pantolon.

Örnek: Hava soğuduğu için bütün şortları dolaptan kaldırdım.

Şöhret

1- (İsim) Ün.

Örnek: Matematik dehasının şöhreti her yere yayıldı.

2- (İsim) Tanınmış, ünlü kimse.

Örnek: Dernek gecesi yardım toplama kampanyasına şöhretler de katılacak.

Şölen

1- (İsim) Ziyafet.

Örnek: Tüm yemeklerini şölen için özenerek hazırlamıştı.

2- (İsim) Belli bir amaçla düzenlenen eğlence.

Örnek: Askere gidecek oğlu için köy meydanında şölen hazırlatmıştı.

Şömine

1- (İsim) Odalarda, genellikle duvar kenarlarında tuğla veya taştan yapılmış, bacası olan yer, ocak.

Örnek: Şömine sönmeden içine odun atalım.

Şövalye

1- (İsim) Orta Çağ Avrupası'nda özel eğitimle yetişmiş, belli ülküler taşıyan, soylu, atlı savaşçı.

Örnek: Müzede şövalyelerin giydiği kıyafetler sergileniyor.

Şube

1- (İsim) Bir kurumun, bir kuruluşun alt mevkilerindeki iş yerlerinden her biri.

Örnek: Ankara şubesinde başarılı olduğu için İstanbul şubesine görevlendirildi.

2- (İsim) Okullarda aynı düzeydeki sınıflardan her biri.

Örnek: Şubeler arasında yaptığımız sınav sonuçlandı

Şüphe

1- (isim) Kuşku.

Örnek: İçinde en ufak bir şüphe varsa evlenmekten vazgeçmelisin.

Tabela

1- (İsim) Üzerinde tanıtıcı, belirtici bir yazı, açıklama, işaret veya resim bulunan, tahta veya sac parçası, levha.

Örnek: Gideceği yeri tabelalara bakarak buldu.

2- (İsim) Hastanelerde her hastanın gündelik yemek ve ilacının yazıldığı kâğıt.

Örnek: Elindeki tabelaya hastaya verdiği bütün ilaçları yazıyordu.

Tabiat

1- (İsim) Doğa.

Örnek: Tabiat fotoğrafı çekmeyi çok seviyordu

2- (İsim) Huy, karakter, yaratılış.

Örnek: Onun tabiatı biraz farklıydı.

Tablo

1- (İsim) Bez, tahta, kâğıt vb. maddeler üzerine yapılmış yağlı boya, sulu boya, pastel veya kara kalem resim.

Örnek: Son yaptığı tablo herkesi büyüledi.

2- (İsim) Yaşanan, var olan olay ve olguların hepsinin genel görünüşü, manzara.

Örnek: Gördüğü tabla karşısında ne yapacağını şaşırıldı.

Tadilat

1- (İsim) Değişiklikler.

Örnek: Evde tadilat olduğu için annesinde kalıyordu.

Tahammül etmek

1- (Fiil) Dayanmak, katlanmak, kaldırmak.

Örnek: Saçma sapan davranışlarına yeteri kadar tahammül ettim.

Tahmin

1- (İsim) Yaklaşık olarak değerlendirme, oranlama.

Örnek: Hediye tahminleri doğru çıktı

Tahmin etmek

1- (Fiil) Yaklaşık olarak değerlendirmek, oranlamak.

Örnek: Ödülü senin kazanacağını tahmin ediyorum.

Tahribat

1- (İsim) Yıkıp bozma, harap etme.

Örnek: Sel felaketinde çoğu bina tahribat gördü.

Taht

1- (İsim) Hükümdarların oturduğu büyük, süslü koltuk.

Örnek: Tahtın tek varisi oydu.

Takım

1- (İsim) Bir işte veya bir yerde kullanılan eşya ve aletlerin tamamı, ekipman.

Örnek: Tamir takımlarını toplar toplamaz çıktı.

2- (İsim) Birlikte oynayan, kazanmak için birlikte çalışan sporcu topluluğu.

Örnek: Bizim takım bu maçı kesin kazanır.

Takıntı

1- (İsim) Bir durum ve sorunla ilişkisi olan başka durum veya sorun.

Örnek: İki kişi arasındaki takıntı kavgaya dönüştü.

2- (İsim) Bir şeye hastalık derecesinde düşkünlük, obsesyon.

Örnek: Bilgisayar oyununu iyice takıntı haline getirmişti.

Takipçi

1- (İsim) Takip eden, izleyen kimse.

Örnek: Takipçi gibi onu izliyordu.

Takip etmek

1- (Fiil) Yetişmek, yakalamak veya bulmak amacıyla birinin arkasından gitmek, izlemek.

Örnek: Eve kadar onu takip ettim.

2- (Fiil) Dikkatle dinlemek, anlamak.

Örnek: Derste sürekli beni takip ediyordu.

Taklit etmek

1- (Fiil) Bir kimseye veya bir şeye benzemeye çalışmak.

Örnek: Küçük kız annemi taklit etti.

2- (Fiil) Bir şeyin sahtesini, yalancısını yapmak, benzetmek.

Örnek: Oyuncak bebeği dikerken diğerlerini taklit etti.

Takmak

1- (Fiil) Bir şeyi başka bir yere uygun bir biçimde tutturmak, iliştiirmek, geçirmek.

Örnek: Bilgisayarın fişini yavaşça taktı.

2- (Fiil) Önemsemek, önem vermek, tınmak.

Örnek: Bana söylediğin şeyi çok taktım.

Taksit

1- (İsim) Bir borcun belli zamanlarda ödenmesi gerekli olan parçalarından her biri.

Örnek: Kredi taksitlerimi her ay düzenli ödüyorum.

Talep

1- (İsim) Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmamasını isteme, dileme, istem.

Örnek: Patronundan terfi talep etmişti.

Talihli

1- (Sıfat) Talihi iyi olan, bahtı açık olan, bahtlı, şanslı.

Örnek: Piyangoyu tutturan talihli adam sevinçten havalara uçtu.

Talihsiz

1- (Sıfat) Talihi ters olan, talihi kötü olan, şanssız, bahtsız (kimse).

Örnek: O kadar talihsiz ki bütün iş görüşmeleri olumsuz sonuçlandı.

Talimat

1- (İsim) Yönerge.

Örnek: Verilen bütün talimatları yerine getirdik.

Tam

1- (Sıfat) Eksiksiz, kesintisiz.

Örnek: Kasadaki para tamdı.

2- (Zarf) Tıpkı.

Örnek: Oğlun tam da sana benziyor.

Tamamen

1- (Zarf) Bütün olarak, büsbütün, baştan sona.

Örnek: Konuyu tamamen yanlış anlamışım.

Tamamlamak

1- (Fiil) Eksiksiz, tamam duruma getirmek, bütünlemek.

Örnek: Aldığımız o yapbozu bir türlü tamamlayamamıştık.

Tandır

1- (İsim) Yere çukur kazılarak yapılan bir fırın türü.

Örnek: Arkadaşım küçükken tandıra düşmüştü.

Tanıdık

1- (Sıfat) Tanışılıp konuşulan (kimse), bildik, tanış.

Örnek: Geçerken tanıdıklara da uğramak istediler.

2- (Sıfat) Daha önceden bilinen, görülen, aşına.

Örnek: O çocuk bana bir yerden tanıdık geliyor.

Tanık

1- (İsim) Gördüğünü ve bildiğini anlatan, bilgi veren kimse, şahit.

Örnek: Hâkim bu duruşmada tanıkları dinleyecekmiş.

Tanım

1- (İsim) Bir kavramın niteliklerini eksiksiz olarak belirtme veya açıklama, tarif.

Örnek: Tahtadaki kelimenin tanımını bilen var mı?

Tanımak

1- (Fiil) Daha önce görülen, bilinen bir kimse veya şeyle karşılaşıldığında bunun kim veya ne olduğunu hatırlamak.

Örnek: O kız daha önceden tanıdığını söyledi.

2- (Fiil) Bir şeyin yapılması, bitirilmesi için belli bir süre vermek.

Örnek: Evden taşınması için tanınan süre çok azdı.

Tanımlamak

1- (Fiil) Bir kavramın niteliklerini eksiksiz olarak belirtmek ve açıklamak, tarif etmek.

Örnek: İşi o kadar güzel tanımladı ki hemen anladım.

Tanısmak

1- (Fiil) Daha önce birbirini tanımayan kimseler birbirini tanımaya gelmek.

Örnek: Eşimle ortak bir arkadaşımız sayesinde tanışmıştık.

Tank

1- (İsim) Zırhlı ve silahlı, tekerlekleri paletli, motorlu savaş taşıtı.

Örnek: Türkiye yeni tanklar üretmeye başladı.

2- (İsim) Su, yakıt vb. sıvıları depolamaya yarayan araç.

Örnek: Petrolleri tanklara boşalttılar.

Tanrı

1- (İsim) Çok tanrıcılıkta var olduğuna inanılan insanüstü varlıklardan her biri, ilah.

Örnek: Tanrıya el açıp her gece dua ediyordu.

Tanrıça

1- (İsim) Çok tanrıcılıkta kadın tanrı, ilahe.

Örnek: Bu kitapta Yunan tanrıçalarından bahsediliyor.

Tansiyon

1- (İsim) Kan basıncı.

Örnek: Tansiyon ilaçlarını içmeyi unuttuğu için hastanelik oldu.

Tapınak

1- (İsim) İçinde ibadet edilen, tapınılan yapı, mabet, ibadethane, ibadetgâh.

Örnek: Her cumartesi tapınağa gitmek için epey bir yol kat ediyordu.

Tapu

1- (İsim) Bir taşınmazın üstündeki mülkiyet hakkını gösteren belge.

Örnek: Evin tapusunu kendi üstüne almıştı.

Taraftar

1- (İsim) Yandaş.

Örnek: Muhtar adayının taraftarları sokakta gösteri yaptı.

2- (İsim) Sporcunun veya sporcuların temsil ettikleri renklere, kulübe veya bayrağa bağlı kimse.

Örnek: Beşiktaş taraftarları sahaya akın etti.

Tarak

1- (İsim) Saçların, sakalın, hayvan tüylerinin karışıklığını gidermeye veya kadınların saçlarını tutturmaya yarayan dişli araç.

Örnek: Aldığım son tarak hemen kırıldı.

Taramak

1- (Fiil) Bir şeyin tellerini birbirinden ayırıp karışıklığını gidermek.

Örnek: Saçlarını her sabah büyük bir özenle tarıyordu.

2- (Fiil) Bir şey veya kimseyi bulmak, denetlemek için türlü yöntemlerden yararlanarak bir yeri sıkı bir biçimde aramak.

Örnek: Kaybettiği anahtarı bulmak için bütün evi taradı.

Tarçın

1- (İsim) Defnegillerden, genellikle Asya'nın güneyinde yetişen ve değişik türleri bulunan bir ağaç (Cinnamomum).

Örnek: Tarçınla yapılan kurabiyeler çok lezzetli olmuştu.

Tarım

1- (İsim) Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi, kalite ve verimlerinin yükseltilmesi, uygun koşullarda korunması, işlenip değerlendirilmesi ve pazarlanması, ziraat.

Örnek: Tarım sektöründe ilerleyiş sürüyor.

Tarife

1- (İsim) Fiyat gösteren çizelge.

Örnek: Taksicilerin gece tarifeleri çok pahalı oluyor.

Tarihî

1- (Sıfat) Tarihe dair, tarihle ilgili, tarihsel.

Örnek: Tarihi kitaplardan hiç hoşlanmıyordum.

2- (Sıfat) Unutulmayan, anılma değeri olan.

Örnek: Tarihi yapıları hep birlikte gezdik.

Tarihsel

1- (Sıfat) Tarihe dair, tarihle ilgili, tarihî.

Örnek: Okuduğu kitapların hepsi tarihseldi.

Tarla

1- (İsim) Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası.

Örnek: Mısır tarlalarını satmak zorunda kaldığı için çok üzgündü.

2- (İsim) Herhangi bir şeyin çok olduğu yer.

Örnek: Balık tarlasına gelmişiz de haberimiz yok.

Tartışmak

1- (Fiil) Bir konu üzerinde, birbirine ters olan görüş ve inançları karşılıklı savunmak.

Örnek: Öğretmenin verdiği konu hakkında saatlerce tartışmıştık.

2- (Fiil) Karşılıklı ağır sözler söyleyerek çekişmek, münakaşa etmek.

Örnek: Seninle tartışmak istemiyorum.

Tarz

1- (İsim) Özel oluş veya davranış biçimi, üslup, stil, janr.

Örnek: Arkadaşının tarzı çok sıra dışıydı.

2- (İsim) Biçim, yol.

Örnek: Bu soruyu çözüm tarzı çok farklıydı.

Tasarım

1- (İsim) Zihinde canlandırılan biçim, tasavvur.

Örnek: Yaptığı elbise tasarımları çok beğeniliyordu.

Tasarruf

1- (İsim) Tutum.

Örnek: Elektrik tasarrufu için evde ışık açmıyordu.

Tasma

1- (İsim) Bazı hayvanların boynuna takılan, bu hayvanları bir yere bağlamaya, çekip götürmeye yarayan kemer biçiminde bağ.

Örnek: Köpeğine tasma taktı.

Tasvir etmek

1- (Fiil) Betimlemek.

Örnek: Romanlarında her şeyi tasvir ederek anlatmış.

Taş

1- (İsim) Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde.

Örnek: Taşları üst üste koydu.

2- (Sıfat) Dama, domino vb. oyunlarda kullanılan metal, kemik, plastik veya tahta parçalardan her biri.

Örnek: Okeyde taşları yanlış dizdiği için oyunu kaybetti.

Taşımak

1- (Fiil) Bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere götürmek.

Örnek: Çantasını elinde taşıyordu.

2- (Fiil) Üstünde bulundurmak.

Örnek: Anahtarını her zaman cebinde taşırdı.

Taşınmak

1- (Fiil) Taşıma işi yapılmak.

Örnek: Eşyalar araca taşındı.

2- (Fiil) Başka bir yere gitmek, göçmek.

Örnek: Bu ev küçük olduğu için başka bir yere taşınmak istiyordu.

Taşıt

1- (İsim) Otomobil, tren, gemi, uçak gibi taşıma araçlarının ortak adı, nakil aracı, nakil vasıtası, vasıta.

Örnek: Her sabah taşıtla okula gider.

Taşmak

1- (Fiil) Sıvı maddeler, içinde buldukları kaba sığmayacak kadar çoğalma ve kabarma yüzünden kenarları aşmak.

Örnek: Bardaktan su taşıtı.

2- (Fiil) Öfke, sabırsızlık veya heyecan yüzünden kendini tutamamak.

Örnek: Ona karşı duyguları içine sığmıyor, sanki dolup taşıyordu.

Tatil

1- (İsim) Kanun gereğince çalışmaya ara verileceği belirtilen süre, dinlenme.

Örnek: Öğle tatilinde birlikte yemek yedik.

2- (İsim) Okul, meclis, adliye vb. kuruluşların çalışmasını durdurduğu veya kapalı bulunduğu dönem.

Örnek: Yaz tatiline çıkan çocuklar çok mutluydu.

Tatlı

1- (İsim) Şeker tadında olan.

Örnek: Tatlı yemeye bir süre ara verdik.

2- (Sıfat) İnsanı çeken, göze, kulağa hoş gelen, rahatlatan, dinlendiren, sevindiren.

Örnek: Tatlı sözlerle onun gönlünü almayı başardı.

Tava

1- (İsim) Yağ kızdırma, yiyecek kızartma vb. işlere yarayan, uzun saplı yayvan kap.

Örnek: Balıkları tavaya özenle dizdi.

Taviz vermek

1- (Fiil) Ödün vermek.

Örnek: O kadar çok taviz verdi ki artık kendini bile tanıyamıyordu.

Tavsiye

1- (İsim) Öğütleme, yol gösterme.

Örnek: İş konusunda arkadaşımın tavsiye aldım.

2- (İsim) Bir şeyin, bir kimsenin iyi, işe yarar olduğunu ilgili kişiye söyleme, referans.

Örnek: Bakıcımızın iyi biri olduğu tavsiyesini senden işitmiştik.

Tavuk

1- (İsim) Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı (Gallus).

Örnek: Köye yerleşip bir tavuk çiftliği kurmayı düşünüyor.

Tayin

1- (İsim) Atama.

Örnek: En yakın arkadaşlarımız tayin isteyip başka bir şehre yerleştiler.

2- (İsim) Ne olduğunu anlama, gösterme, belirtme, karşılaştırma.

Örnek: Sorunun tayinini belirleyemedik.

Tazelemek

1- (Fiil) Yenisiyle veya tazesıyla değiştirmek.

Örnek: Garsondan çayları tazelemesini istedik.

2- (Fiil) Bir işi bir daha yapmak, tekrarlamak.

Örnek: Makyajını tazelemek için sürekli lavaboya gidiyordu.

Tebessüm

1- (İsim) Gülümseme.

Örnek: Öyle mutlu bir çocuktuk ki yüzünden tebessüm hiç eksik olmazdı.

Tebrik

1- (İsim) Kutlama.

Örnek: Yeni işi için gelen tebrikleri kabul etti.

Tebrik etmek

1- (Fiil) Kutlamak.

Örnek: Onları tebrik etmek için çok uzaklardan gelmişti.

Tecrübe

1- (İsim) Deneyim.

Örnek: Tecrübeleri sayesinde işinde yükselişe geçti.

Tedavi

1- (İsim) Çeşitli yöntemlerle hastalığı iyi etme, iyileştirme, sağaltım, sağaltma, terapi.

Örnek: Dış tedavisi için dışçıye gitti.

Tedbir

1- (İsim) Önlem.

Örnek: Binanın çökme ihtimaline karşı tedbir alındı

2- (İsim) Hazırlık.

Örnek: Olası deprem riskine karşı ailecek tedbir almıştık.

Tedbirsiz

1- (Sıfat) Önceden hazırlıklı davranmayan, önlemini zamanında almayan.

Örnek: Tedbirsiz olduklarından kar yağınca odunsuz kaldılar.

Tedirginlik

1- (İsim) Tedirgin olma durumu.

Örnek: Yüzünde o kadar tedirginlik vardı ki yanına gitmeye bile çekindim.

Tehdit

1- (İsim) Gözdağı.

Örnek: Kavga ettiği arkadaşını ölümle tehdit etti.

Tehlike

1- (İsim) Büyük zarar veya yok olmaya yol açabilecek durum, muhatara.

Örnek: Hayati tehlikesi devam ettiği için yoğun bakıma alındı.

2- (İsim) Gerçekleşme ihtimali bulunan fakat istenmeyen sakıncalı durum.

Örnek: Yüzmeyi bilmesede boğulma tehlikesini göze aldı.

Tehlikeli

1- (Sıfat) Tehlikesi olan, korkulu, muhataralı.

Örnek: Tehlikeli olduğunu bildiği halde hâlâ o yolu kullanıyordu.

Tekerlekli sandalye

1- (İsim) Sakatların bir yere gidebilmek için kullandıkları tekerlekleri olan oturma aracı, tekerlekli koltuk.

Örnek: Yeni tekerlekli sandalyesini görünce çok sevindi.

Tekerleme

1- (İsim) Tekerlemek işi, yuvarlak hâle getirme.

Örnek: Hamur parçalarını tekerleme işi bitti.

2- (İsim) Birbiriyle uyumlu hazır söz kalıbı.

Örnek: Öğrettiğim tekerlemelerin bir tanesini bile öğrenememişti.

Teklif

1- (İsim) Yapması için birinden bir iş isteme.

Örnek: Ben de o iş için teklif bekliyordum.

Teklif etmek

1- (Fiil) Öne sürmek.

Örnek: Hafta sonu Abant Gölü'ne gitmeyi teklif etti.

2- (Fiil) Evlenme, arkadaşlık isteğinde bulunmak.

Örnek: Sevgilisine evlilik teklifi etti.

Tekne

1- (İsim) Türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap.

Örnek: Bulaşıkları hep kırmızı teknede yıkardı.

2- (İsim) Bir tür küçük deniz taşıtı.

Örnek: Tekneye ilk defa bindiği içi midesi çok bulandı.

Teknik

1- (İsim) Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi.

Örnek: Freud araştırmalarında psikanaliz tekniğini kullanmıştı.

2- (İsim) Yol, beceri, yöntem.

Örnek: Bilgisayar tekniğinden iyi anlarım.

Teknik direktör

1- (İsim) Spor takımının oyuncularını kurduğu düzene göre oynatan, oyuncularla spor kulübü arasında ilişkileri düzenleyen kişi.

Örnek: Teknik direktörü sürekli değiştiği için takım başarı sağlayamıyordu.

Teknoloji

1- (İsim) Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulayım bilimi.

Örnek: Teknolojide yaşanan gelişmeleri takip etmekte zorlanıyordu.

Teknolojik

1- (Sıfat) Teknoloji ile ilgili.

Örnek: Teknolojik gelişmeleri yakından takip ederdi.

Tekrar

1- (İsim) Aynı olayın, işin, hareketin yeniden ortaya çıkışı, tekrarlanması.

Örnek: Yıllar sonra tekrar buluşmuştuk.

2- (Zarf) Bir daha, yine, yeniden, gene.

Örnek: Şarkıyı beşinci kez tekrar etti.

Tekrarlamak

1- (Fiil) Bir işi bir kez daha yapmak, yinelemek, tekrar etmek.

Örnek: Özür dilemesine rağmen aynı hatayı tekrarlıyordu.

Telaffuz

1- (İsim) Söyleyiş.

Örnek: Şarkıdaki telaffuzlar öyle karışıktı ki hiçbir şey anlamıyordu.

Telaş

1- (İsim) Herhangi bir sebeple acelecilik.

Örnek: İşe yetişmek için evden telaşla çıkınca kapıyı açık unuttu.

2- (İsim) Şaşkınlıktan doğan karışıklık, kargaşa.

Örnek: Piyangoyu kazanınca ortalığı bir telaş bürüdü.

Telaşlanmak

1- (Fiil) Sıkıntı duyarak acele etmek, endişelenmek, telaş etmek.

Örnek: Annem eve her geç kaldığımda telaşlanırdı.

Telefon

1- (İsim) Birbirinden uzakta bulunan kişilerin konuşmasını sağlayan aygıt.

Örnek: Onu her aradığımda telefonda konuşuyordu.

Televizyon

1- (İsim) Vericiden iletilen dalgaların görüntü ve ses olarak görünmesini ve duyulmasını sağlayan aygıt, televizyon alıcısı.

Örnek: Çocuğun sabahtan akşama kadar televizyon izlemesine engel olamıyordu.

Telgraf

1- (İsim) İki merkez arasında, kararlaştırılmış işaretlerin yardımıyla yazılı haberlerin veya belgelerin iletimini sağlayan bir telekomünikasyon düzeni.

Örnek: Telgraf artık eski önemini yitirdi.

Temenni

1- (İsim) Bir şeyin gerçekleşmesini dileme.

Örnek: Bütün temennim bir an önce sağlığına kavuşmasıydı.

Temizlemek

1- (Fiil) Arıtmak.

Örnek: Evi temizledi.

2- (Fiil) Bitirmek, tüketmek.

Örnek: Tabağındaki yemeği bir çırpıda temizledi.

Temizlik

1- (İsim) Temiz olma durumu, arılık (I), saffet, nezafet.

Örnek: Adamın yüzünden temizlik akıyor.

2- (İsim) Temizleme işi.

Örnek: Bütün gün evde temizlik yaptık.

Tempo

1- (İsim) Bir müzik parçasındaki bölümlerin hızı.

Örnek: Eserin temposu son derece etkileyiciydi.

2- (İsim) Gidiş, ilerleyiş, gelişme hızı, tarz.

Örnek: Bu tempoyla gidersek işi bitirmemiz çok zor.

Temsil

1- (İsim) Birinin veya bir topluluğun adına davranma.

Örnek: Milletvekilleri halkı temsille görevlidir.

Temsil etmek

1- (Fiil) Hak ve görev bakımından bir kimse veya topluluğun adına davranmak.

Örnek: Sınıfı temsil etmesi için Eda seçilmişti.

2- (Fiil) Belirgin özellikleriyle yansıtmak, sembolü olmak.

Örnek: Zeytin dalı her yerde barışı temsil eder.

Tencere

1- (İsim) İçinde yemek pişirilen, kapaklı, genellikle metal kap.

Örnek: Düğün için tencere tencere yemek yapmışlar.

Teneffüs

1- (İsim) Solunum.

Örnek: Seminerde suni teneffüsün nasıl yapılacağını öğrendiler.

2- (İsim) Temiz hava almak, dinlenmek için verilen ara.

Örnek: Okuldaki teneffüslerin süreleri uzatılacaktı.

Teneke

1- (İsim) Yumuşak çelikten yapılmış üzeri kalay kaplı ince sac.

Örnek: Tenekeden yapılmış bu kutu onun için çok önemliydi.

Tenis

1- (İsim) Ağla ortasından ikiye bölünen bir alanda tek veya çift oyuncuların raketle karşılıklı vurdukları, çeldikleri topu, belli kurallara göre, karşılanamayacak biçimde birbirlerinin alanına düşürerek sayı kazanmaları esasına dayanan oyun, alan topu.

Örnek: Tenis oynamaya küçüklüğünden beri hevesliydi.

Teori

1- (İsim) Kuram.

Örnek: İzafiyet Teorisi ile Einstein fizik dünyasında çığır açmıştır.

Tepe

1- (İsim) Bir şeyin en üstteki bölümü.

Örnek: Yaramaz çocuk kitaplığın tepesine kadar tırmanmış.

2- (İsim) Yüksekliği genellikle birkaç yüz metreyi geçmeyen, çok kez tek başına, yamaçları yatık yer biçimi.

Örnek: İstanbul yedi tepe üzerine kurulmuş bir şehirdir.

Tepki

1-(İsim) Bir cismin kendini iten veya sıkıştıran başka bir cisme gösterdiği karşı etki, aksülamel, reaksiyon.

Örnek: Etki tepki kanunu günümüzde de geçerliliğini korumakta.

2- (İsim) Herhangi bir etkiye cevap olarak doğan, genellikle olumsuz söz veya davranış.

Örnek: Söylediklerime aşırı tepki göstermişti.

Terazi

1- (İsim) Bir kolun iki ucuna asılı iki kefeden oluşan tartı, mizan.

Örnek: Eskiden her bakkalın bir terazisi vardı.

Terbiye

1- (İsim) Eğitim.

Örnek: Öğretmen terbiyesi bambaşka bir süreçtir.

2- (İsim) Eti, pişirmeden önce çeşitli baharatlar, yağ, salça vb. şeyler içinde bir süre bekletme.

Örnek: Çorbanın terbiyesini çoktan hazır etmişti.

Terbiyeli

1- (Sıfat) Topluluk kurallarına uygun olarak davranan, müeddep.

Örnek: Bu hareketiyle ne kadar terbiyeli bir insan olduğunu gösterdi.

2- (Sıfat) Terbiye işlemi yapılmış (yemek).

Örnek: Etlere terbiyeli seviyormuş.

Tercih etmek

1- (Fiil) Yeğlemek.

Örnek: İnsanları dinlemeyi kendini anlatmaya tercih etti.

Tere

1- (İsim) Turpgillerden, yaprakları salata olarak yenen baharlı bir bitki (Lepidium sativum).

Örnek: Son zamanlarda terenin faydalarından çokça bahsediliyor.

Terfi

1- (İsim) Derece, makam bakımından yükselme.

Örnek: İşe ilk girdiği günden beri terfi almayı hayal ediyordu.

Terk etmek

1- (Fiil) Bırakmak, ayrılmak.

Örnek: Odayı terk etmesi istendi.

2- (Fiil) Bakmamak, ihmal etmek.

Örnek: Eskiden çok sevdiği çiçek bakma alışkanlığını terk etmişti.

Terlemek

1- (Fiil) Ter çıkarmak, ter dökmek.

Örnek: Yaz sıcaklarında terlememenin imkânı yok.

2- (Fiil) Bir iş yaparken yorulmak veya o işi çok emek harcayarak güçlükle başarmak.

Örnek: Bu iş için çok terlemişti ama değmişti.

Termometre

1- (İsim) Sıcaklıkölçer.

Örnek: Sınıftaki termometre aniden bozuldu.

Ters

1- (Sıfat) Gerekli olan duruma karşıt, zıt.

Örnek: Onlar sürekli ters yönde ilerliyordu.

2- (İsim) Gönül ve cesaret kırıcı, huysuz, sert.

Örnek: Sözleri o kadar ters ki kalbimi kırıyor.

Tertemiz

1- (Sıfat) Çok temiz, her yanı temiz, arı sili, pirüpak.

Örnek: Kıyafetleri o kadar çok yıkamış ki tertemiz olmuş.

Terzi

1- (İsim) Giysi biçip diken kimse, dikişçi.

Örnek: Bütün elbiselerini özel terzisinde diktiriyordu.

Tesadüf

1- (İsim) Yalnız ihtimallere bağlı olduğu düşünölen olayların kesin olmayan, değişebilen sebebi.

Örnek: Yıllar sonra tesadüf eseri birbirimize rastladık.

Tesis

1- (İsim) Kuruluş.

Örnek: Büyük bir spor tesisine üye oldu.

Teslim etmek

1- (Fiil) Bir şeyi sahibine vermek.

Örnek: Kargoyu teslim etti.

Tesisatçı

1- (İsim) Tesisatı döşeyen kimse, döşeyici, döşemci.

Örnek: Patlayan su borularını tamir etmek için tesisatçı çağırıldılar.

Test etmek

1- (Fiil) Denemek, ölçmek.

Örnek: İşe almadan önce bütün başvurularını test etti.

Teşekkür

1- (İsim) Yapılan bir iyiliğe karşı duyulan kıvanç ve gönöl borcunu anlatma.

Örnek: Yaptıklarına karşın bir teşekkürü hak ettiğimi düşünüyordum.

Teşekkür etmek

1- (Fiil) Hoşnutluğunu anlatmak.

Örnek: O kadar mutlu oldu ki nasıl teşekkür edeceğini bilmiyordu.

Tezahürat

1- (İsim) Bağırıp çağırarak, alkışlayıp tempo tutarak yapılan gösteri.

Örnek: Akşamki maçta o kadar çok tezahürat etti ki sesi kısıldı.

Tezgâh

1- (İsim) Genellikle dükkânlarda satıcıların önündeki uzun masa.

Örnek: Her hafta pazarda farklı bir yere tezgâh kuruyordu.

2- (İsim) Genellikle yasal olmayan bir işi yapmak için tutulan uygunsuz yol.

Örnek: Kurduğu tezgâhı polisler bile anlayamadı.

Tezgâhtar

1- (İsim) Kahve, gazino, mağaza vb. yerlerde tezgâhta duran, satış yapan kimse.

Örnek: Tezgâhtarın uzattığı para üstünü hemen aldı.

Tezgâhtarlık

1- (İsim) Tezgâhtar olma durumu, tezgâhtarın işi.

Örnek: Tezgâhtarlık mesleğini yapabilmek için aldığı belgeyi saklıyordu.

Tıkanmak

1- (Fiil) Tıkama işine konu olmak.

Örnek: Tıkanan lavaboyu açması için tesisatçı çağırdım.

2- (Fiil) İştahı kalmayıp yemek yiyememek.

Örnek: Akşam yemeğinde öyle bir yemek yedik ki hepimiz tıkanık.

Tıp

1- (İsim) Hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvuru teknik ve bilimsel çalışmaların tümü, tababet.

Örnek: Tıpta bu hastalığın çaresi olmadığını söylediler.

Tır

1- (İsim) Genellikle uluslararası kara yolu taşımacılığında kullanılan, dingil sayısı fazla olan uzun kamyon.

Örnek: Arabayla tırları sollarken çok korkuyordu.

Tırmanmak

1- (Fiil) El ve ayaklarıyla tutunarak veya tırnaklarını ilâştirerek dik bir yere çıkmak.

Örnek: Dağcılar bugün bin beş yüz metreye tırmandılar.

2- (Fiil) Belli bir durum, olay gittikçe güç kazanmak, giderek etkisini artırmak.

Örnek: Tartışmada sesler gittikçe tırmanıyordu.

Ticaret

1- (Sıfat) Ürün, mal vb. alım satımı.

Örnek: Dış ticarete en önemli ürünlerimizden biri fındıktır.

Ticari

1- (Sıfat) Ticaretle ilgili, ticarete ilişkin.

Örnek: Ticari işlerden iyi anlardı.

Tiroit bezi

1- (İsim) Gırtlığın ön ve alt bölümünde bulunan, çok damarlı, salgısını kana veren bir bez, kalkan bezi, tiroit.

Örnek: Tiroit bezindeki hastalık yüzünden küçük yaştan beri ilaç kullanıyordu.

Tişört

1- (İsim) Genellikle kısa kollu, pamuklu spor giysi.

Örnek: Yazın aldığı tişörtlerin hiçbirini giymeden çöpe attı.

Titremek

1- (Fiil) Küçük ve hızlı salınım hareketleri yapmak.

Örnek: O kadar üşümüş ki durmadan titriyordu.

2- (Fiil) Ses kısık ve kesik çıkmak.

Örnek: Öyle utandı ki konuşurken sesi titriyordu.

Tiyatro

1- (İsim) Dram, komedi, vodvil vb. edebiyat türlerinin oynandığı yer.

Örnek: Geçen hafta oynayan tiyatroya hep birlikte gittik.

Toka

1- (İsim) Kemer, kayış, ayakkabı vb.nin iki ucunu birbirine bağlamaya, bunları istenilen genişlikte tutmaya yarayan, türlü biçimlerde tutturulabilir.

Örnek: Kemerimin tokası kopmuş.

2- (İsim) Kadınların saçlarını bir arada tutmaya yarayan, bazen de süs olarak kullanılan araç.

Örnek: Yeğenime aldığım tokayı vermeyi unutmuşum.

Tokalaşmak

1- (Fiil) Birbirinin elini sıkmak, el sıkışmak.

Örnek: Bayram sabahı insanlar birbiriyle tokalaşmak için sıraya girdi.

Tokat

1- (İsim) İnsana el içi ile vuruş.

Örnek: Arkadaşına attığı tokat yüzünden çok üzgündü.

Toksin

1- (İsim) Canlı organizmalarda görülen zehir.

Örnek: Vücudundaki toksinleri atmak için sürekli su içiyordu.

Tolerans

1- (İsim) Hoşgörü.

Örnek: O kadar tolerans sahibi bir patronu var ki işe hep geç gider.

Top

1- (İsim) Birçok spor oyununda kullanılan, türlü büyüklükte, genellikle kauçuktan yapılmış yuvarlak nesne.

Örnek: Topa öyle sert vurdu ki evin camı kırıldı.

2- (İsim) Kumaş, kâğıt gibi şeylerin belli miktardaki bağı.

Örnek: Terzi istediği elbisenin bir top kumaştan çıkabileceğini söyledi.

Toparlamak

1- (Fiil) Bir araya getirmek, toplu bir duruma sokmak.

Örnek: Evin dağınıklığını hızla toparladı.

2- (Fiil) Şaşkın durumdan kurtulup kendine gelmek.

Örnek: Bu soruyu hiç beklemiyordu ama kendini hemen toparlayıp cevap verdi.

Toplantı

1- (İsim) Birden çok kimsenin belirli amaçlarla bir araya gelmesi, içtima.

Örnek: Okuldaki kurul toplantısında sorunlarımızı dile getirdik.

Toplum

1- (İsim) Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet.

Örnek: Türk toplumu her zaman misafirperverliği ile tanınmıştır.

Toplu taşıma

1- (İsim) Bir şehir halkının ulaşım gereksiniminin, çok sayıda insan taşımaya elverişli büyük taşıma araçlarıyla karşılanmasını sağlayan ulaşım sistemi.

Örnek: Toplu taşıma yapan araçlar büyük şehirlerde daha yoğun çalışıyor.

Toprak

1- (İsim) Yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla, çürümüş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü.

Örnek: Toprağa fidan ektik.

Toptancı

1- (İsim) Toptan satış yapan tüccar.

Örnek: Toptancıdan aldığı ürünleri bize çok pahalıya satıyordu.

Torun

1- (İsim) Bir kimseye göre çocuğunun çocuğu.

Örnek: Anneannemin yirmi beş tane torunu varmış.

2- (İsim) Takip eden, benimseyen, seven kimse.

Örnek: Atatürk'ün torunları onun cumhuriyetini ilelebet yaşatacaktır.

Tost

1-(İsim) İçine peynir, sucuk vb. konularak özel makinesiyle gevretilip kızartılmış ekmeğ.

Örnek: Kahvaltıda tost yemeye bayılırım.

Tören

1- (İsim) Bir toplulukta, üyelerin belli bir olayı, kişiyi veya değeri ayırt edip sembolleştirmesi, bunların anlam ve öneminin güçlendirilmesi amaçlarıyla düzenlenen hareket dizisi, merasim.

Örnek: Mezuniyet töreninde herkes birbirinden şık olmuştu.

Trafik

1- (İsim) Ulaşım yollarının yayalar ve her türlü taşıt tarafından kullanılması, gidiş geliş, seyrüsefer.

Örnek: Trafik kurallarına uyalım.

2- (İsim) Yoğunluk.

Örnek: Dükkândaki trafik yüzünden yemek yiyemedim.

Trajedi

1- (İsim) Konusunu efsanelerden veya tarihsel olaylardan alan, acıklı sonuçlarla bağlanan bir tür tiyatro eseri, facia, tragedya, ağlatı.

Örnek: Konusu trajedi olan filmler izlemekten hoşlanmıyordum.

2- (İsim) Facia.

Örnek: Yaşanan bu trafik kazası trajedi gibiydi.

Transfer

1- (İsim) Bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere götürme.

Örnek: Kargo şirketi kargonun transferini bu gün yapacakmış.

2- (İsim) Alma.

Örnek: Futbolcunun transferi dönem sonunda gerçekleşecek.

Tribün

1- (İsim) Spor salonu, stadyum, hipodrom vb. yarışma ve gösteri yapılan yerlerde seyircilerin oturduğu koltuklu veya basamaklı bölüm, sekilik.

Örnek: Tribünden fırlatılan şişeler futbolculara geldi.

Tropik

1- (Sıfat) Dönenceye ait.

Örnek: Tropik meyveleri hiç sevmiyordu.

Tuhaf

1- (Sıfat) Acayip.

Örnek: O çocuğun çok tuhaf huyları varmış.

2- (Sıfat) Gülünç.

Örnek: Tuhaf laflarıyla hepimizi güldürdü.

Tura

1- (İsim) Metal paranın resimli yüzü.

Örnek: Paranın en sevdiğim yüzü turadır.

Turist

1- (İsim) Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan kimse, gezgin, gezmen, seyyah.

Örnek: Kapadokya'da karşılaştığım Japon turistler çok eğlenceliydi.

Turizm

1- (İsim) Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezi.

Örnek: Bu sene turizm çok canlı olacakmış.

Turnuva

1- (İsim) Oyuncu veya takımlar arasında sırayla yapılan yarışma dizisi.

Örnek: Okulda başlayacak olan futbol turnuvasına ismimi yazdırdım.

Tutanak

1- (İsim) Belgelenmesi gereken bir durumu tespit edenler tarafından imzalanan belge, zabıt varakası.

Örnek: Görevi başında uyuduğu için tutanak tutuldu.

Tutkal

1- (İsim) Deri, kıkırdak vb. hayvansal maddelerden elde edilen, katılaşmış sertleşme özelliğiyle tahta, kâğıt vb. yapıştırılmaya yarayan madde.

Örnek: Kâğıdı tutkal ile yapıştırdı.

Tutku

1- (İsim) İrade ve yargıları aşan güçlü bir coşku, ihtiras.

Örnek: Aralarındaki o tutku yıllardır bitmedi.

Tutmak

1- (Fiil) Elde bulundurmak, ele almak.

Örnek: Telefonunu elinde tutuyordu.

2- (Fiil) Avlamak.

Örnek: Balık tutmak için sabah erkenden kalktı.

Tutsak

1- (İsim) Savaşta ele geçen düşman, esir.

Örnek: Kurtuluş Savaşı'ndaki tutsakların hiçbiri kurtulamadı.

2- (Sıfat) Bir şeye veya bir kimseye çok bağlı, kendisini bir şeyin etkisinden kurtaramayan kimse.

Örnek: Arkadaşına o kadar bağlanmış ki sanki onun tutsağı olmuş.

Tutumlu

1- (Sıfat) Aşırı harcamalardan kaçınan, idareli, muktesit.

Örnek: O kadar tutumlu ki kumbarası bir ayda doldu taşı.

Tuval

1- (İsim) Üzerine resim yapılan, gerdirilmiş keten, kenevir veya pamuklu kaba kumaş.

Örnek: Tuval üzerinde fırçası adeta dans ediyordu.

Tuvalet

1- (İsim) İnsanın dışkısıyla idrarını boşalttığı yer, abdesthane, aralık, ayakyolu, yüznumara, hacet yeri, hela, kenef, memişhane, kademhane.

Örnek: Başkasının evindeki tuvaleti kullanamıyordu.

2- (İsim) Gece kıyafeti.

Örnek: Giydiği tuvalet öyle şıktı ki bütün gözler onun üstündeydi.

Tuz

1- (İsim) Kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billursu madde.

Örnek: Annem tansiyon hastası olduğu için yemeklerde tuz kullanmıyoruz.

Tuzak

1- (İsim) Kuş veya yaban hayvanlarını yakalamaya yarayan araç veya düzenek.

Örnek: Avcılar hazırladığı tuzaklara hayvanların düşmesini bekliyorlar.

2- (İsim) Birini güç ve tehlikeli bir duruma düşürmek için kurulan düzen, komplo.

Örnek: Arkadaşına öyle bir tuzak kurdu ki herkesin içinde kıpkırmızı oldu.

Tüccar

1- (İsim) Ticaret yapan, ticaretle uğraşan kimse, tacir.

Örnek: Teyzem tüccar olarak çalışıyor.

Tükenmek

1- (Fiil) Bitmek, sona ermek, kalmamak.

Örnek: Evdeki kahvaltılıklar sürekli tükeniyordu.

2- (Fiil) Güçsüzleşmek, bitkinleşmek, yılgınlaşmak.

Örnek: Öyle çok çalışıyordu ki artık tükendiğini hissediyordu.

Tüketici

1- (İsim) Mal ve hizmetlerden yararlanan, satın alıp kullanan, tüketen kimse, müstehlik, üretici karşıtı.

Örnek: Aldığı ürün bozuk çıkınca tüketici haklarına şikâyet etti.

Tüketim

1- (İsim) Tüketme işi.

Örnek: Sağlıklı besin tüketimi önemli bir konudur.

Tüketmek

1- (Fiil) Kullanarak, harcayarak yok etmek, bitirmek, yoğaltmak.

Örnek: Elindeki bütün parayı bir günde tüketti.

2- (Fiil) Güçsüzleştirmek, bezdirmek.

Örnek: Bu ağır işler seni tüketti.

Tüp

1- (İsim) Laboratuvarlarda türlü işlerde kullanılan, bir ucu kapalı cam boru.

Örnek: Fen sınıfındaki tüplerin hepsini bugün temizledik.

2- (İsim) Akışkan maddelerin konulduğu, genellikle silindir biçiminde, içi boş, ağzı özel tapalı kap.

Örnek: Gaz tüpü patlamak üzereydi.

Türk

1- (İsim) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan halk ve bu halktan olan kimse.

Örnek: Türk olduğu için gurur duyuyordu.

Türkü

1- (İsim) Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume.

Örnek: Sesi o kadar güzeldi ki öğretmen ona sürekli türkü söyletirdi.

Ucuz

1- (Sıfat) Fiyatı yüksek olmayan, pahası az, düşük fiyatlı, pahalı karşıtı.

Örnek: Uçak biletini ucuza aldığı için çok mutluydu.

2- (Sıfat) Bayağı.

Örnek: Bu ucuz laflara karnım tok.

Uçak

1- (İsim) Kanatlarının altındaki havanın yaptığı basınç yardımıyla yükselip ilerleyebilen motorlu hava taşıtı, tayyare.

Örnek: Uçağı kaçıncı ne yapacağını bilemedi.

Uçmak

1- (Fiil) Kuş, kanatlı böcek vb. hareketli kanatları yardımıyla havada düşmeden durmak, havada yol almak.

Örnek: Leylekler soğuk havalarda çok uzaklara uçtular.

2- (Fiil) Rengi solmak.

Örnek: Haberi duyunca yüzünün rengi uçup gitti.

Uçurtma

1- (İsim) Üzeri renkli kâğıtlarla kaplanmış, genellikle çokgen biçimindeki bir gövde ve süslü bir kuyruktan oluşan, ipe bağlanarak rüzgâr yardımıyla uçurulan bir çeşit oyuncak.

Örnek: Gök yüzünü rengârenk uçurtmalarla süslediler.

Uçurum

1- (İsim) Deniz, göl, ırmak vb. su kıyılarında veya karada dik yer, yar.

Örnek: Burası devasa bir uçuruma benziyor.

2- (İsim) Büyük fark, ayrılık.

Örnek: Sınıftaki öğrenciler arasında kocaman bir uçurum olduğunu gözlemlemişti.

Uçuşmak

1- (Fiil) Hep birlikte uçmak.

Örnek: Bu sabah kuşlar havada uçuşuyordu.

Ufalamak

1- (Fiil) Kıırarak, ovarak veya ezerek ufak parçalara ayırmak.

Örnek: Balkonundaki kuşlara her gün ekmek ufalıyordu.

2- (Fiil) Hırpalamak.

Örnek: Arkadaşları onu biraz ufalamış.

Uğrak

1- (İsim) Çok uğranan yer.

Örnek: Yeni keşfettiğimiz bu yer adeta uğrak yerimiz olmuştu.

Uğramak

1- (Fiil) Yola devam etmek üzere, bir yerde kısa bir süre kalmak.

Örnek: İş çıkışı arkadaşşıma uğradım.

2- (Fiil) Kötü duruma konu olmak.

Örnek: Büyük bir hakarete uğradığı için bulunduğu ortamı terk etti.

Uğraş

1- (İsim) Bir insanın yaptığı iş veya meslek, iş güç, meşguliyet.

Örnek: Ofiste bir sürü uğraş vardı.

Uğraşmak

1- (Fiil) Bir iş üzerinde sürekli çalışmak.

Örnek: Sınavı kazanmak için bütün bir yıl uğraşmıştı.

2- (Fiil) Birine kötü davranmak.

Örnek: Sınıftaki kızlar onu sevmedikleri için sürekli onunla uğraşıyorlardı.

Uğur

1- (İsim) Bazı olaylarda görülen ve insana iyilik getirdiğine inanılan belirti veya bazı nesnelere var olduğuna inanılan iyilik kaynağı.

Örnek: Uğur getiren kıyafetini üstünden hiç çıkarmak istemiyordu.

Uğur böceği

1- (İsim) Vücudu yarım küre biçiminde, turuncu, kırmızı renkli, üzerinde yedi tane kara nokta bulunan kın kanatlı böcek, gelin böceği, hanım böceği, uçur böceği (Coccinella septempunctata).

Örnek: Uğur böceği, çiçeklerin arasından bana bakıyordu.

Uğursuzluk

1- (İsim) Bazı olaylarda görülen ve insana kötülük getirdiğine inanılan belirti veya bazı nesnelere var olduğuna inanılan güç, kademsizlik, meymenetsizlik, nuhuset, şemet, şömlük.

Örnek: Kara kedilerin uğursuzluk getireceğine inanan biriydi.

Ulaşım

1- (İsim) Köyler, şehirler, ülkeler arasında bir yerden bir yere gidiş geliş, münakale, muvasala, temas.

Örnek: İstanbul'da ulaşım gittikçe zorlaşıyor.

Ulaşmak

1- (Fiil) Varmak, gelmek.

Örnek: Gideceği yere uçağın rötar yapması yüzünden çok geç ulaşmıştı.

2- (Fiil) Elde etmek, erişmek.

Örnek: Sevdiği kıza ulaşmak için epeyi uğraşmıştı.

Uluslararası

1- (Sıfat) Çeşitli milletlerin arasında yapılan, milletlerin arasında çok yönlü ilişkilerle ilgili olan, milletlerarası, beynelmilel, enternasyonal.

Örnek: Uluslararası bir şirketten yöneticilik teklifi almıştı.

Ummak

1- (Fiil) Bir şeyin olmasını istemek, beklemek.

Örnek: Bir kardeşi olacağını umuyordu.

Umut

1- (İsim) Ummaktan doğan duygu, ümit.

Örnek: İyileşeceğine dair umudumuz tamdı.

Umutsuzluk

1- (İsim) Umutsuz olma durumu, ümitsizlik, meyusiyet.

Örnek: Umutsuzluğa kapılma! İnandığın zaman her şeyi başarabilirsin.

Unsur

1- (İsim) Öge.

Örnek: Bugün sosyal bilgiler dersinde doğal unsurlar konusunu işledik.

Unutmak

1- (Fiil) Aklında kalmamak, hatırlamamak.

Örnek: Akşam onunla buluşacağını tamamen unutmuştu.

2- (Fiil) Bağışlamak.

Örnek: Yıllar geçse de bana yaptıklarını unutmak mümkün değil.

Unvan

1- (İsim) San.

Örnek: Arkadaşımı doktor unvanı aldığı için tebrik ettim.

Usta

1- (İsim) Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse.

Örnek: Usta bizim musluğu tamir etti.

2- (Sıfat) Akıl veren veya öğreten kimse.

Örnek: Bu işteki ustam her zaman babam olmuştur.

Utangaç

1- (Sıfat) Bir topluluk içinde gereken güven ve cesareti kendinde bulamayan, rahat konuşamayan ve rahat davranamayan, sıkılğan, mahcup.

Örnek: Ayşe çok utangaç bir kızdır.

Utanmak

1- (Fiil) Onursuz sayılacak veya gülünç olacak bir duruma düşmekten üzüntü duymak, mahcup olmak.

Örnek: Elbisesi yırtılınca o kadar utandı ki ortamı hemen terk etti.

2- (Fiil) Çekinmek.

Örnek: Yanımızda yemek yemeye utanıyordu.

Uyanmak

1- (Fiil) Uyku durumundan çıkmak.

Örnek: Uyanmakta çok zorlandığım için birkaç alarm birden kuruyorum.

2- (Fiil) Gerçekleri anlar, kavrar duruma gelmek.

Örnek: Arkasından çevrilen işlere çok geç uyanmıştı.

Uyarı

1- (İsim) Herhangi bir konu, sorun üzerine ilgi çekme, ikaz, ihtar, tembih.

Örnek: Sınavda son on beş dakikada sürekli uyarı yaptılar.

Uyarlamak

1- (Fiil) Birbirine herhangi bir bakımdan uyar duruma getirmek, intibak ettirmek.

Örnek: Yazdıklarının hepsini benim kitaplarıma uyarlamıştı.

2- (Fiil) Bir yabancı eseri, kişi ve yer adlarını değiştirerek yerli bir eser durumuna getirmek, adapte etmek.

Örnek: Bu günlerde yabancı dizileri Türkçe dizilere uyarlamak moda oldu.

Uyarmak

1- (Fiil) Bir kimseye bir davranışta bulunmasını veya bulunmamasını söylemek, ikaz etmek.

Örnek: Bu konuda seni uyarmıştım.

Uydu

1- (İsim) Bir gezegenin çekiminde bulunarak onun çevresinde dolanan daha küçük gezegen, peyk.

Örnek: Dünya'nın uydusunun Ay olduğunu çok geç öğrenmişti.

2- (İsim) Türlü amaçlarla yerden fırlatılan ve genellikle kapalı bir yörünge çizerek yer çevresinde dolanan araç.

Örnek: Türkiye bugün uzaya yeni bir uydu fırlatacakmış.

Uygarlık

1- (İsim) Uygar olma durumu, medeniyet, medenilik.

Örnek: Anadolu binlerce yıllık uygarlık birikime sahiptir.

Uygulamak

1- (Fiil) Kuramsal bir bilgiyi, ilkeyi, düşünceyi herhangi bir alanda hayata geçirmek, tatbik etmek.

Örnek: Aldığı büyük kararı bugün uyguladı.

Uygun

1- (Sıfat) Yakışır, yaraşır, mutabık, mütenasip.

Örnek: Ailesi o genci kızlarına hiç uygun görmüyorlardı

2- (Sıfat) Elverişli, yarar, müsait, muvafık.

Örnek: Bu kitap benim bölümüm için gerçekten çok uygun.

Uyku

1- (İsim) Dış uyaranlara karşı bilincin, bütünüyle veya bir bölümünün yitdiği, tepki gücünün zayıfladığı ve her türlü etkinliğin büyük ölçüde azaldığı dinlenme durumu.

Örnek: O kadar yorulmuştu ki yatar yatmaz uykuya daldı.

2- (İsim) Doğada görülen sükûnet durumu.

Örnek: Kış mevsiminin gelmesiyle sanki bütün doğa uykuya dalmıştı.

Uykusuzluk

1- (İsim) Uyku uyuyamama veya uyumamış olma durumu.

Örnek: Yaşadığı uykusuzluk yüzünden bütün gece dolandı durdu.

Uyum

1- (İsim) Bir bütünün parçaları arasında bulunan uygunluk, ahenk.

Örnek: Kıyafeti ve ayakkabısı arasındaki uyum muhteşemdi.

2- (İsim) Toplumsal çevreye veya bir duruma uyma, uyum sağlama, intibak, entegrasyon.

Örnek: Yeni geldiği bu okula uyum sağlamakta çok zorlanıyordu.

Uyumak

1- (Fiil) Uyku durumunda olmak.

Örnek: Sabaha kadar mışıl mışıl uyudu.

2- (Fiil) Çevresindeki olayları fark etmemek, görmemek.

Örnek: Sanki ayakta uyuyordu.

Uyuşmak

1- (Fiil) Soğuk, basınç vb. yüzünden vücudun bir yerinde, duygu ve hareket geçici olarak azalmak.

Örnek: Sürekli masa başında çalışmaktan bütün vücudu uyuşmuştu.

Uzak

1- (Sıfat) Gidilmesi çok süren, çok ötelelerde bulunan, ırak, yakın karşıtı.

Örnek: En sevdiği arkadaşı ondan kilometrelerce uzaktaydı.

2- (Sıfat) İhtimali az olan.

Örnek: Onunla kavuşma ihtimali bir hayli uzaktı.

Uzaklaşmak

1- (Fiil) Bir şeyden, bir yerden veya kimseden ayrılıp uzağa gitmek.

Örnek: Ailesinden uzaklaşmak onu bir hayli üzmüştü.

2- (Fiil) Yabancılaşmak, ilgisi azalmak.

Örnek: Kitap okumaktan bu aralar o kadar uzaklaştı ki yerini bile hatırlamıyor.

Uzamak

1- (Fiil) Uzun duruma gelmek, boyu büyümek.

Örnek: O kadar uzadı ki sınıfın kapısından sığmıyordu.

2- (Fiil) Çok zaman tutmak, uzun sürmek.

Örnek: Hayırlı işlerin fazla uzaması iyi değildir.

Uzlaşmak

1- (Fiil) Aralarındaki düşünce veya çıkar ayrılığını, karşılıklı ödümlerle kaldırarak uyuşmak, karşılıklı anlaşmak ve mutabık kalmak, antant kalmak.

Örnek: Taraflar tartışma sonunda uzlaştılar.

Uzman

1- (Sıfat) Belli bir işte, belli bir konuda bilgi, görüş ve becerisi çok olan (kimse), mütahassis, kompetan.

Örnek: Alanında uzman bir doktordu.

Uzun boylu

1- (Sıfat) Boyu uzun olan.

Örnek: Sevdiği çocuk epeyi uzun boyluydu.

2- (Zarf) Derinlemesine, ayrıntılarıyla.

Örnek: Demek ki o kadar uzun boylu düşünmeye lüzum yoktu.

Ücra

1- (Sıfat) Çok uçta, kenarda veya kıyıda köşede olan.

Örnek: İstanbul'un en ücra köşesinde oturuyordu.

Ücret

1- (İsim) İş gücünün karşılığı olan para veya mal.

Örnek: Bir günlük ücretini peşin aldı.

2- (İsim) Kiralanan veya satın alınan bir şey için ödenen para.

Örnek: Aldığı kazağa çok düşük bir ücret ödemişti.

Üçgen

1- (İsim) Üç tepe noktası, üç açısı, üç kenarı olan geometri biçimi, müselles.

Örnek: Matematik dersinde üçgenleri işledik.

Ülke

1- (İsim) Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların tümü, diyar, memleket.

Örnek: Yabancı bir ülkeden iş teklifi almıştı.

Ümit

1- (İsim) Umut.

Örnek: Ümidimi hiçbir zaman kaybetmedim.

Üniversite

1- (İsim) Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu, darülfünun.

Örnek: Üniversiteyi yurt dışında okumuştur.

Ünlem işareti

1- (İsim) Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma vb. duyguları anlatan, bir doğa sesini yansıtan kelime veya cümlelerin sonuna konulan noktalama işaretinin adı, ünlem (!).

Örnek: O kadar çalışmasına rağmen ünlem işaretini cümlede nereye koyacağını bilemedi.

Ünlü

1- (Sıfat) Ün salmış olan, şöhretli, meşhur, şanlı, namlı, namdar, anlı şanlı.

Örnek: Uçakta çok ünlü bir sanatçıyla karşılaştı.

2- (İsim) Ses yolunda bir engele çarpmadan çıkan ses, sesli, sesli harf, vokal: a, e, ı, i, o, ö, u, ü.

Örnek: İkinci sınıflar kelimenin içinden ünlüleri ayırmayı öğrendiler.

Üremek

1- (Fiil) Canlı, doğup çoğalmak.

Örnek: İnsanlar üreyerek çoğalmıştır.

Üretim

1- (İsim) Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme, istihsal, tüketim karşısı.

Örnek: Üretim toplumu kalkındırır.

Ürün

1- (İsim) Doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul.

Örnek: Tarladan topladığı ürünleri dolaba yerleştirdi.

2- (İsim) Bir tutum veya davranışın ortaya çıkardığı şey.

Örnek: Yaşadığımız sorun senin ürünün.

Üslup

1- (İsim) Anlatma, oluş, deyiş veya yapış biçimi, tarz.

Örnek: Bu üslup ile konuşmaya devam edersen seni dinlemeyeceğim.

Üstelik

1- (İsim) Üste verilen şey, fark.

Örnek: Meyve bahçesine üstelik evini verdi.

2- (Zarf) Ayrıca, bir de, bundan başka.

Örnek: Başarılı bir öğrenciydi. Üstelik çok da saygılıydı.

Üşüme

1- (Fiil) Isı yokluğundan, azlığından veya ısı kaybından etkilenmek, soğğun etkisini duymak.

Örnek: Sobayı yakmadığı için çok üşüyordu.

Üye

1- (İsim) Herhangi bir topluluğu oluşturan bireylerden her biri, aza.

Örnek: Bir dans kulübüne üye oldum.

Üzmek

1- (Fiil) Üzüntü vermek.

Örnek: Söylediğin şey onu çok üzdü.

Üzölmek

1- (Fiil) Üzme işine konu olmak.

Örnek: Ya bu huyunu bırakırsın ya da üzölürsün.

2- (Fiil) Üzüntü duymak, kaygılanmak.

Örnek: Şehirden ayrılmasına çok üzöldüm.

Üzüm

1- (İsim) Asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.

Örnek: Üzüm yaprağından sardığı sarmalar çok beğenildi.

Üzüntü

1- (İsim) Olması istenilmeyen olaylardan doğan ruh tedirginliğı, teessür.

Örnek: Üzüntüsü yüzünden okunuyordu.

Vadi

1- (İsim) İki dağ arasındaki çukurca arazi veya geçit, koyak.

Örnek: Vadinin ortasında büyük bir ateş yaktık.

Vagon

1- (İsim) Yük ve yolcu taşımakta kullanılan, lokomotifin çektiğı demir yolu aracı.

Örnek: Vagonlar o kadar küçüktü ki yolcular sıkışuyordu

Vahşi

1- (Sıfat) Yabani.

Örnek: Ormanda vahşi hayvanlarla karşılaşınca çok korkmuştu.

2- (Sıfat) Kaba, saygısız, uyum sağlayamayan (kimse).

Örnek: Toplum içindeki vahşi davranışları yüzünden gözaltına alındı.

Vakit

1- (İsim) Zaman.

Örnek: Namaz vakti gelince hemen camiye koştu.

Vali

1- (İsim) Bir ilde devleti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi, ilbay.

Örnek: Giresun valisi bütün okulları ziyaret etti.

Valiz

1- (İsim) Genellikle yolculukta içine çamaşır vb. eşya konulan küçük el bavulu.

Örnek: Hazırladığı valizler o kadar ağırdı ki taşımakta zorlanıyordu.

Vana

1- (İsim) Boru içindeki bir akışkanın akışını durdurmaya veya serbest bırakmaya yarayan alet, valf.

Örnek: Evden çıkarken bütün su vanalarını kapatmıştı.

Variş

1- (İsim) Varma işi.

Örnek: Ankara'dan Trabzon'a variş bir saat sürüyor.

2- (İsim) Bir yarışın son bulduğu yer, finiş.

Örnek: Bu yarışın varış noktası çok uzaktaydı.

Vasıfsız

1- (Sıfat) Niteliği olmayan, niteliksiz.

Örnek: Bu iş ilanı için gerçekten çok vasıfsızmış.

Vasıta

1- (İsim) Araç.

Örnek: Bir vasıta aracılığıyla odunları kesti.

2- (İsim) Taşıt.

Örnek: Okula giderken iki ayrı vasıta değiştirmek zorundaydı.

Vatandaş

1- (İsim) Yurttaş.

Örnek: Vatandaşlar borç batağında yüzüyor.

Vazgeçmek

1- (Fiil) Niyetten veya karardan dönmek, caymak.

Örnek: Ailesinin yaz tatiline gitmekten vazgeçtiğini duyunca ağladı.

Vazo

1- (İsim) Çiçek koymak için kullanılan, cam, toprak, porselen vb. maddelerden ve çeşitli madenlerden yapılan, türlü boyut ve biçimlerde olabilen kap.

Örnek: Ona hediye ettiği vazo göz kamaştırıyordu.

Vedalaşmak

1- (Fiil) Ayrılırken birbirine esenlik dilemek, esenleşmek.

Örnek: Tayinim çıkınca arkadaşlarımla vedalaşmak çok zor oldu.

Vefa

1- (İsim) Sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağlılığı.

Örnek: Babasına olan vefası sonsuzdu.

Vefat etmek

1- (Fiil) Ölmek.

Örnek: Uzun süre tedavi görmesine rağmen dün gece aniden vefat etti.

Vergi

1- (İsim) Kamu hizmetlerine harcanmak için hükûmetin, yerel yönetimlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya bazı malların fiyatlarının üstüne koyarak dolaylı yoldan herkesten topladığı para.

Örnek: Ocak ayında vergi diliminden çıkacağı için çok mutluymuştu.

2- (İsim) Bir kimsenin doğuştan sahip olduğu iyi nitelik.

Örnek: Allah vergisi bir güzelliğe sahipti.

Verimli

1- (Sıfat) Verimi iyi ve bol olan, biter, randımanlı, mahsuldar, münbit, müsmir, verimkâr.

Örnek: Bu yıl bahçedeki hasat oldukça verimliydi.

2- (Sıfat) Kendisinden beklenen sonucu veren, semereli.

Örnek: Sınavdan verimli sonuçlar elde etti.

Verimsiz

1- (Sıfat) Verimi olmayan veya az olan, yetersiz.

Örnek: Bu topraklar gerçekten de beklediğimden daha da verimsizmiş.

Vesikalık

1- (İsim) Vesikalık fotoğraf.

Örnek: Çektirdiği vesikalık fotoğrafı nereye koyduğunu bir türlü hatırlamıyordu.

Vezir

1- (İsim) Osmanlılarda devletin bakanlık, valilik gibi yüksek görevlerinde bulunan ve paşa unvanını taşıyan kimse.

Örnek: Sarayın veziri toplantı yaptı.

2- (İsim) Satrançta, her yöne gidebilen, önemce ikinci sırada gelen taş, ferz.

Örnek: Oyunda vezirin hangi yöne gideceğini sürekli unutuyordu.

Virgül

1- (İsim) Yazılı cümlelerde birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime grupları arasına konulan, kısa bir durmayı göstermek için kullanılan noktalama işaretinin adı (,).

Örnek: Cümlede virgül koyması gereken yerleri bir türlü anlamıyordu.

Virüs

1- (İsim) Hastalık yapıcı, bakterilerden daha küçük, yaşamak için bir başka hücrenin içine girmek zorunda olan ve ancak elektron mikroskopunda görülebilen parazit.

Örnek: Hastanede virüs kapmamak için maskeyle geziyordu.

2- (İsim) Veri girişi yoluyla bilgisayarlara yüklenen, sistemin veya programların bozulmasına, veri kaybına veya olağan dışı çalışmasına neden olan yazılım.

Örnek: Bilgisayarıma virüs girmiş.

Video

1- (İsim) Manyetik bantlar üzerinde yer alan veya sayısal olarak derlenmiş hareketli resimler dizisi.

Örnek: Bize gönderdiği komik videolara sabaha kadar güldük.

Vitrin

1- (İsim) Bir dükkân veya mağazanın dışarıdan camla ayrılan ve mal sergilemek için kullanılan yeri, sergen.

Örnek: Vitrindeki kıyafeti çok beğendim.

2- (İsim) İçine konan şeylerin görünmesi için yapılmış camlı dolap.

Örnek: Salona koyduğu vitrin çok büyüktü.

Vize

1- (İsim) Ara sınav.

Örnek: Vizelere hiç çalışmadığı için bütün sınavlardan kaldı.

2- (İsim) Bir ülkeye girmek veya bir ülkeden çıkmak için yetkili makamlardan alınması gerekli izin.

Örnek: Vizemin süresi dolduğu için bu yıl tatile gidemedim.

Voleybol

1- (İsim) Altışar kişilik iki takım arasında, bir alan ortasında gerilmiş olan ağ üzerinden topun karşılıklı olarak elle oynanması oyunu, uçan top.

Örnek: Okulda voleybol takımında oynadım.

Vurgulamak

1- (Fiil) Bir yazı veya konuşmada sürekli olarak öne sürülen, önemle belirtilmek istenen düşünceye dikkati çekmek, belli bir noktayı altını çizerek belirtmek.

Örnek: Hocamız bu konuyu vurgulayarak anlattı.

Vurmak

1- (Fiil) Elini veya elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarpmak.

Örnek: Eliyle arkadaşına vurdu.

Vücut

1- (İsim) İnsan veya hayvan gövdesi, beden.

Örnek: Yemekten sonra bütün vücudum kaşındı.

Yabancı

1- (Sıfat) Başka bir milletten olan, başka devlet uyruğunda olan (kimse), bigâne, ecnebi.

Örnek: Yaz mevsiminde sahiller yabancıyla dolar.

2- (Sıfat) Bir konuda bilgisi, deneyimi olmayan.

Örnek: Fen Bilgisi konularına epey yabancıydı.

Yabancı dil

1- (İsim) Ana dilin dışında olan dillerden her biri.

Örnek: Yabancı dil öğrenmek için kursa gidiyordu.

Yabani

1- (Sıfat) Doğada yaşayan, evcil olmayan (hayvan), evcil karşıtı.

Örnek: Ormanda yabani hayvanların saldırısına uğradı.

2- (Sıfat) Görgüsü olmayan, kaba ve hoyrat (kimse).

Örnek: Yemek masasındaki yabani davranışlarıyla dikkat çekti.

Yadırgamak

1- (Sıfat) Kendine yabancı gelen bir kimseye, duruma veya şeye alışmamak, ısınmamak.

Örnek: Üniversitenin ilk aylarında yurt yemeklerini yadırgamıştım.

Yağ

1- (İsim) Birleşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.

Örnek: Kızarmış yağı tekrar kullanmak sağlıklı değil.

2- (İsim) Vücudun, atılması gereken amonyak, üre vb. maddelerini içine alarak deriden sızan ve ter kokusunu veren madde.

Örnek: Cildindeki yağ yüzünden yediklerine dikkat etmek zorundaydı.

Yağış

1- (İsim) Yağma işi.

Örnek: Hava durumu kar yağışı olacağını söylüyor.

Yağlı boya

1- (İsim) Eşyaya renk vermek veya onu dış etkilerden korumak için sürülen, boyanın bazı özel sıvılarla karıştırılmasıyla yapılan kimyasal madde.

Örnek: Boyacıya yağlı boya almak için gittik.

2- (İsim) Bu boya ile yapılmış (resim).

Örnek: Sergideki yağlı boyalara hayran kaldık.

Yağmak

1- (Fiil) Yağmur, kar, dolu gökten düşmek.

Örnek: Gecedен yağın kar yolları kapamıştı.

2- (Fiil) Üst üste ve çok gelmek.

Örnek: Dükkâna aniden müşteri yağdı.

Yağmur

1- (İsim) Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne düşen yağışın sıvı durumda olanı, yağar, yağış, baran, bereket, rahmet.

Örnek: Yüzüne düşen yağmur damlaları onu daha da güzelleştirdi.

2- (İsim) Çokluk, bolluk.

Örnek: Başarıları sonrasında onu övgü yağmuruna tuttuk.

Yağmurlu

1- (Sıfat) Yağmuru olan, yağmur yağan.

Örnek: Yağmurlu havada araba sürmek gerçekten çok tehlikeli oluyor.

Yakalamak

1- (Sıfat) Bir kimseyi veya bir şeyi elle tutmak.

Örnek: Sebzeyi havada yakaladı.

2- (Sıfat) Bir kimseyi hoşla gitmeyecek bir durumda bulmak, bir kimsenin suçu ortaya çıkmak.

Örnek: Onları okulun arkasında suçüstü yakaladık.

Yakınlık

1- (İsim) Yakın olma durumu.

Örnek: İki şehir arasındaki yakınlık mesafesi çok az.

2- (İsim) Duygusal bağ veya akrabalık ilişkisi.

Örnek: Onunla arasında büyük bir yakınlık vardı.

Yakışıklı

1- (Yakışıklı) Güzel, gösterişli (erkek).

Örnek: Sarışın erkekleri yakışıklı bulmuyormuş.

Yakmak

1- (Fiil) Kına, yakı vb.ni koymak, sürmek.

Örnek: Annesi akşam eve geldiğinde Elif'in saçına kına yaktı.

2- (Fiil) Yanmasını sağlamak veya yanmasına yol açmak, tutuşturmak.

Örnek: Sobanın içine çıra atıp yaktık.

Yakut

1- (İsim) Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte, saydam bir korindon türü olan değerli taş.

Örnek: Yeşil yakut kolyesi dikkat çekiyordu.

Yalamak

1- (Fiil) Bir şeyin üzerinden dilini sürüp geçirmek.

Örnek: Küçük çocuk dondurmayı öyle bir yaladı ki her tarafına bulaştırdı.

2- (Fiil) Sıyırarak, dokunarak geçmek.

Örnek: Yüzünü yalayan rüzgâr saçlarını dağıtıyor.

Yalan

1- (İsim) Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz, ktır.

Örnek: Yalanı ortaya çıkınca utancından yerin dibine girdi.

Yalnız

1- (Sıfat) Yanında başkaları bulunmayan.

Örnek: Yalnız kalmaktan hiç hoşlanmıyorum.

2- (Sıfat) Yalnızca.

Örnek: Yalnız beni anlamamı isterdim.

Yalnızca

1- (Zarf) Yalnız olarak, sadece.

Örnek: Yalnızca öğretmenlerle iyi anlaşıyor.

2- (Zarf) Tek başına.

Örnek: Yalnızca yemek yiyordu.

Yalvarmak

1- (Fiil) Birinden ısrarlı bir biçimde, kendine acındırarak sözlerle, saygılı bir biçimde bir şey istemek.

Örnek: Ona bütün gün yalvardım.

Yanılma

1- (İsim) Yanılmak işi.

Örnek: Onun hakkında yanılman gayet normal.

Yanıt

1- (İsim) Cevap.

Örnek: Soruya doğru yanıt verdi.

Yanlış

1- (İsim) Bir kurala, bir ilkeye, bir gerçeğe uymama durumu, yanılma, hata.

Örnek: Bu kolay soruyu bile yanlış çözmüştü.

2- (Sıfat) Biçimsel düşünme yasalarına uymayan, düşünülen şeyle uyuşmayan.

Örnek: Tartışılan konuda yanlış fikirler ortaya atmaktan asla geri durmuyordu.

Yansıtma

1- (Fiil) Işık, ses, görüntü vb.ni geri göndermek, yansımaları sağlamak, aksettirmek.

Örnek: Yaramaz çocuk elindeki aynayla Güneş ışığını gözümüze yansıtıyordu.

2- (Fiil) İletmek, duyurmak, aktarmak.

Örnek: Aramızda geçen konuşmaları diğerlerine çok farklı yansıtıyordu.

Yapışık

1- (Sıfat) Bir yere yapışmış olan.

Örnek: Arabanın arkasına yapışık olan etiket artık orada yoktu.

2- (Sıfat) Sürekli bir arada bulunan.

Örnek: Yapışık ikizler gibi hiç ayrılmıyorlardı.

Yapışmak

1- (Fiil) Yapışkan bir maddeye bulanmış olan bir şey ayrılmayacak bir biçimde bir yere tutunup kalmak.

Örnek: Suratına sakız yapışmış.

2- (Fiil) Birini rahatsız etmek, sataşmak, peşini bırakmamak, musallat olmak.

Örnek: İnsanın yakasına yapıştı mı bırakmıyor.

Yapıt

1- (İsim) Bir emek sonucunda ortaya konulan ürün, eser.

Örnek: Yapıtına güvenen şairler şiir yarışmasına katılıyor.

2- (İsim) Yayın, kitap.

Örnek: Yazarın yapıtları da kişiliği de çok seviliyor.

Yapmak

1- (Fiil) Ortaya koymak, gerçekleştirmek, oluşturmak, meydana getirmek.

Örnek: Kuzenlerimle birlikte kek yaptık.

2- (Fiil) Onarmak, tamir etmek.

Örnek: Evin akan tavanını inat edip yaptı.

Yaptırım

1- (İsim) Yasaya, kurala karşı yapılan aykırı davranışlara verilen ceza.

Örnek: Hayvanları inciten insanlara yaptırım uygulanması gerekiyor.

Yaralamak

1- (Fiil) Silah, bıçak vb. bir araçla yara açmak.

Örnek: Cebinden çıkardığı bıçakla doktorun bacağını yaralamış.

2- (Fiil) Gücendirmek, incitmek, kırmak.

Örnek: Ağır sözleri yüziünden kalbim çok yaralandı.

Yaralanmak

1- (Fiil) Yaralama işi yapılmak.

Örnek: Kavgada yaralanmış.

Yaramak

1- (Fiil) Bir şey yararlı olmak, yarar sağlamak.

Örnek: İlaçlar işe yaradı.

2-(Fiil) İşine gelmek

Örnek: Tatili evde geçirmem annemin işine yaradı.

Yaramaz

1- (Sıfat) Söz dinlemeyen, uslu durmayan, yasaklanan şeyleri yapmakta ayak direyen, haşarı (çocuk), uslu karşıtı.

Örnek: Sınıfa gelen yaramaz çocuk ortalığı birbirine kattı.

Yaramazlık

1- (İsim) Yaramaz olma durumu.

Örnek: Çocuğun yaramazlıkları tüm aileyi usandırdı.

2- (İsim) Kötü, uygunsuz durum veya haber.

Örnek: Bu işimizde de bir yaramazlık çıkacağını tahmin ediyordum.

Yararlı

1- (Sıfat) Yarar sağlayan, yararı olan, yararlı, faydalı, nafi, avantajlı.

Örnek: Okuduğu kitaplardan yararlı bilgiler öğreniyor.

Yaratıcı

1- (Sıfat) Zekâ, düşünce ve hayal gücünden yararlanarak görülmeyen yeni bir şey ortaya koyan, yapan, kreatif.

Örnek: Yaratıcı çalışmalarıyla tüm ofisi kendine hayran bırakıyordu.

Yaratıcılık

1- (İsim) Yaratıcı olma durumu.

Örnek: Yaratıcılığını artırmak ve kendini geliştirmek için çok çalışmalısın.

Yaratmak

1- (Fiil) (Allah), olmayan bir şeyi var etmek.

Örnek: Allah her şeyi bizler için yarattı.

2- (Fiil) Olmasına, ortaya çıkmasına yol açmak, sebep olmak.

Örnek: Söylediği sözler evin içinde huzursuzluk yarattı.

Yardım

1- (İsim) Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma, muavenet.

Örnek: Annemin yardımlarıyla kötü günleri geride bıraktım.

2- (İsim) Bağış, iane.

Örnek: Fakir insanlara yardımı ilk maaşıyla yapacakmış.

Yardımcı

1- (İsim) Yardım eden veya gerektiğinde yardım edecek olan kimse vb., muavin, muin, yaver, asistan.

Örnek: Avukata ulaşamadığımız için yardımcıyla konuşmak zorunda kaldık.

2- (İsim) Yardımı olan (şey).

Örnek: Yardımcı kaynaklar kullanarak ödevini tamamladı.

Yardımcı olmak

1- (Fiil) Yardımda bulunmak.

Örnek: Araba sürmeyi öğrenmesine yardımcı oldum.

Yardım etmek

1- (Fiil) Kendi gücünü, imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanmak.

Örnek: İhtiyacı olana yardım etmek insanlık görevidir.

Yargıç

1- (İsim) Millet adına, yargı yetkisini kullanarak yasaya aykırı davranışlarda veya uyuşulmayan işlerde yasayı yerine getirmekle, adaleti gerçekleştirmekle görevli kimse, hâkim.

Örnek: Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra yargıç olmak istiyorum.

Yarı final

1- (İsim) Bir yarışmada çeyrek finale kalan sekiz takımdan dördünün elenmesiyle oluşan grup veya aşama, yarı son, dömifinal.

Örnek: Giresunspor yarı finale kadar yükseldi.

Yarım

1- (Sıfat) Bütün bir şeyin ayrıldığı iki eşit parçadan her biri.

Örnek: Elmayı ikiye böldü ve bir yarımını kardeşine verdi.

2- (Sıfat) Tam ve istenildiği gibi olmayan, eksik, noksan.

Örnek: Yarım yaptığı işleri babası düzeltmek zorunda kalıyordu.

Yarın

1- (İsim) Bugünden sonra gelecek ilk gün.

Örnek: Arkadaşlarımla yarın şehir merkezinde buluşacağız.

2- (İsim) Gelecek, ilerideki zaman.

Örnek: Bugünü unutmaya çalış. Yarın ne getirir bilinmez.

Yarışma

1- (İsim) Bilgi, yetenek, güzellik vb.nde üstünlüğünü göstermek için yarışmak işi, yarış, yarışım.

Örnek: Yapılan resim yarışmasında dereceye girdi.

Yasak

1- (İsim) Bir işin yapılmasına karşı olan yasal veya yasa dışı engel, memnuiyet.

Örnek: Ülkemizde saat 10'dan sonra içki satışı yasaktır.

2- (Sıfat) Yapılmaması istenmiş olan, yok, memnu, haram.

Örnek: Öğretmen öğrencilerin sınıfta yemek yememesi için yasak koydu.

Yasaklamak

1- (Fiil) Bir şeyin yapılmamasını buyurmak veya istemek.

Örnek: Özge Hanım odasına galoşsuz girilmesini yasakladı.

Yastık

1- (İsim) Başın altına koymak veya sırtı dayamak için kullanılan, içi yün, pamuk, kuş tüyü, ot vb.yle doldurulmuş küçük minder.

Örnek: Ev sahibinden sırtını yaslamak için yastık istedi.

Yaşam

1- (İsim) Doğumla ölüm arasında yaşanan süre, ömür, hayat.

Örnek: Yaşamı boyunca çok sevilen bir insandı.

Yaşamak

1- (Fiil) Canlılığını, hayatını sürdürmek.

Örnek: Tiyatro sanatçısı yaşarken kıymetinin bilinmesini istiyordu.

2- (Fiil) Oturmak, eğlenmek.

Örnek: Köyde yaşayan akrabalarımı ziyarete gittim.

Yaşantı

1- (İsim) Hayat tarzı, içinde yaşanılan şartların tümü, hayat.

Örnek: Onun yaşantısı bizim örf ve âdetlerimize uygun değil.

Yaşlanmak

1- (Fiil) Yaşı ilerlemek, ihtiyarlamak.

Örnek: Yaşlandıkça yaptığı hataların farkına varıyordu.

Yaşlı

1- (Sıfat) Yaşı ilerlemiş, kocamış, ihtiyar (kimse).

Örnek: Otobüste yaşlı insanlara yer vermemiz gerekiyor.

2- (Sıfat) Uzun yılları geride bırakmış.

Örnek: Bahçedeki yaşlı çınarı gördükçe çocukluk anılarını hatırlıyordu.

Yatak

1- (İsim) Uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatılan eşya, döşek.

Örnek: Yatağına yatıp, derin bir uykuya daldı.

2- (İsim) Irmak, çay, dere vb.nin, içinde aktıkları yer, akak, mecra.

Örnek: Irmak yatağında çöp birikmişti.

Yatırım

1- (İsim) Parayı, gelir getirici, taşınır veya taşınmaz bir mala yatırma, mevduat, plasman.

Örnek: Yatırım amacıyla kendine arsa aldı.

2- (İsim) Bir çıkar veya kazanç sağlamak için yapılan davranış.

Örnek: Şimdi yüzümüze gülmesi ilerisi için yaptığı bir yatırım.

Yatırımcı

1- (İsim) Yatırım yapan kimse.

Örnek: Yatırımcılar dolar konusunda çok yanıldılar.

Yatıştırıcı

1- (Sıfat) Yatıştırma özelliği olan, yatıştıran, sakinleştiren.

Örnek: Yatıştırıcı ilaç kullanıyordu.

Yatıştırmak

1- (Fiil) Bir kargaşayı, ayaklanmayı bastırmak.

Örnek: Yüksek sesle bağırınca sinirli kalabalığı yatıştırdı.

Yatmak

1- (Fiil) Bir yere veya bir şeyin üzerine boylu boyunca uzanmak.

Örnek: Yere serdiği yastıkların üzerine yattı.

2- (Fiil) Uyumak veya dinlenmek için yatağa girmek.

Örnek: Saatin geç olduğunu fark edince yattı.

Yavru

1- (İsim) Yeni doğmuş hayvan veya insan.

Örnek: Kedi yavrularını apartmanın önünde besliyoruz.

2- (İsim) Çocuk, evlat.

Örnek: Balkona çıkıp oyun oynayan yavrularını eve çağırırdı.

Yay

1- (İsim) Farklı amaçlarla çeşitli biçimlerde yapılan esnek parça.

Örnek: Koltukların yayı iyice gevşemişti.

2- (İsim) Zodyak üzerinde Akrep ile Oğlak arasında bulunan takımyıldızın adı.

Örnek: Yay burcu kadını iyimser olur.

Yaygın

1- (Sıfat) Çoğu kimselerce duyulmuş, öğrenilmiş, kullanılmış veya benimsenmiş olan.

Örnek: Telefon kullanımı oldukça yaygın bir durumdadır.

2- (Sıfat) Sınırı genişlemiş.

Örnek: Eğitim hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için daha çok çaba harcanmalıdır.

Yaygınlaşmak

1- (Fiil) Yaygın duruma gelmek, yayılmak.

Örnek: Cep telefonu kullanımı artık çok yaygınlaştı.

Yayılmak

1- (Fiil) Genelleşmek.

Örnek: Aşının çocuklar için zararlı olduğu inancı git gide yayılıyordu.

2- (Fiil) Hastalık, pek çok kimseye geçmek veya bulaşmak.

Örnek: Grip hastalığı her yere yayıldı.

Yayımlamak

1- (Fiil) Kitap, gazete, dergi vb. şeyleri basmak ve dağıtmak, neşretmek.

Örnek: Uzun zamandır üzerinde çalıştığı şiir kitabını sonunda yayımlayabildi.

Yayımlanmak

1- (Fiil) Yayımlama işi yapılmak, neşrolunmak.

Örnek: Romanlarını yayımlanmamak üzere yazmaya devam ediyordu.

Yayınevi

1- (İsim) Dergi, kitap vb.ni yayımlayan veya satan kuruluş.

Örnek: Mizah dergisi yayınlayan yayınevleri çoğaldı.

Yazar

1- (İsim) Bilim, edebiyat, sanat alanlarında kitap yazan veya kitap hazırlayan, bir eseri ortaya koyan ve eserin sahibi olan kimse, kalem erbabı, müellif.

Örnek: Yazar, imza günü için Eskişehir'e geldi.

Yazıcı

1- (İsim) Yazar.

Örnek: Yazıcı ve editör toplantı salonunda tartışıyordu.

2- (İsim) Bilgisayarda hazırlanan metnin yazılı sayfa hâlinde dökümünü veren araç.

Örnek: Yazıcı bozulduğu için kullanılamıyor.

Yazılım

1- (İsim) Bir bilgisayarda donanıma hayat veren ve bilgi işlemde kullanılan programlar, yordamlar, programlama dilleri ve belgelemelerin tümü.

Örnek: Sahte yazılım yüklendiği için bilgisayar şu anda açılmıyor.

Yazmak

1- (Fiil) Söz ve düşünceyi özel işaret veya harflerle anlatmak.

Örnek: Düşüncelerini bir kâğıda yazınca insan bir rahatlıyor.

2- (Fiil) Yazı ile bildirmek, haber vermek.

Örnek: Telefon numarasını hatırlayınca yazayım.

Yedeklemek

1- (Fiil) Bir şeyin yedeğini sağlamak.

Örnek: Kaybetme korkusuyla anahtarı yedekledi.

Yelkenci

1- (İsim) Yelken sporuyla uğraşan kimse.

Örnek: Yelkenciler yediklerine dikkat etmek zorundadır.

Yelpaze

1- (İsim) Sallandığında küçük bir hava akımı yapan ve özellikle yüzü serinletmeye yarayan, katlanabilir, taşınabilir araç.

Örnek: Sıcaktan bunalınca çantasından yelpaze çıkardı.

2- (Sıfat) Çeşitlilik.

Örnek: Spor salonu çok geniş bir yelpazede eğitim veriyor.

Yemek

1- (Fiil) Yemek yeme, karın doyurma işi.

Örnek: Sert elmayı yemek bana çok zor geliyor.

2- (İsim) Günün belli saatlerinde yenilen besin.

Örnek: Tüm aile yemek için toplanmıştı.

Yemekhane

1- (İsim) Okul, fabrika vb. kuruluşlarda yemek yenilen büyük salon.

Örnek: Yemekhanede bugün çorba yoktu.

Yemeni

1- (İsim) Kalıpla basılıp elle boyanan, kadınların başlarına bağladıkları tülbent.

Örnek: Pembe yemeni Ayşe'ye çok yakıştı.

Yengeç

1- (İsim) Eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kıskaç olarak gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek.

Örnek: Daha önce yengeç yemedim.

2- (İsim) Zodyak üzerinde İkizler ve Aslan arasında bulunan takımyıldızın adı, Seretan.

Örnek: Esra'nın Yengeç burcu olmasına çok şaşırdım.

Yeni

1- (Sıfat) Kullanılmamış veya az kullanılmış olan, eski karşıtı.

Örnek: Yeni koltukları bugün eve getirecekler.

2- (Zarf) Biraz önce, çok zaman geçmeden.

Örnek: Ocağı yeni yaktım.

Yenilemek

1- (Fiil) Bir kimse veya bir şeyin yerine yenisini koymak.

Örnek: Evdeki koltuğu yeniledik.

Yenilgi

1- (İsim) Bir yarışmada kaybetme, yenilme, mağlubiyet, hezimet.

Örnek: Tenis maçında yenilgiye uğradı.

2- (İsim) Bir işte, bir uğraşta başarısızlığa uğrama, kaybetme.

Örnek: Yenilgiyi kabul etti ve resim yapmayı bıraktı.

Yenilmek

1- (Fiil) Yeme işi yapılmak veya yeme işine konu olmak.

Örnek: Yaptığı patatesli börek afiyetle yenildi.

2- (Fiil) Bir işte, bir uğraşta başarısızlığa uğramak, kaybetmek.

Örnek: Kolay rakibe karşı yenilmek onu çok üzdü.

Yepyeni

1- (Sıfat) Çok yeni, hiç kullanılmamış.

Örnek: Yepyeni montuma boya döküldü.

Yer

1- (İsim) Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân.

Örnek: Yeni evimizin yeri çok iyi.

2- (İsim) Görev, makam.

Örnek: Eski müdürümüzü yerinde ziyaret ettik.

Yerleşim

1- (İsim) Yerleşme, iskân.

Örnek: Köyün yerleşim planını inceledik.

Yerleşke

1- (İsim) Bir üniversitenin genellikle kent dışında derslik, öğrenci yurdu gibi her türlü yapı ve etkinlik alanlarıyla toplu bir biçimde bulunduğu yer, kampüs.

Örnek: Hacettepe Üniversitesi'nin yerleşkesinde ağaçlandırma çalışmaları yapılıyor.

Yerleşmek

1- (Fiil) Yerine iyice oturmak, yerinde sabit olmak.

Örnek: Genç kadın koltuğa iyice yerleşti.

2- (Fiil) Bir yerde oturmaya, yaşamaya başlamak.

Örnek: İzmir'e yerleşme planımız var.

Yerli

1- (Sıfat) Yurt içinde yapılan veya bir yurdun kendine özgü niteliklerini taşıyan.

Örnek: Yerli tütün üretimi neredeyse durduruldu.

2- (Sıfat) Belli bir bölgede yetişen, otokton.

Örnek: Giresun'un yerlileri Trabzonluları sevmez.

Yeşermek

1- (Fiil) Bitki yaprak vermek, yapraklanmak.

Örnek: Ağaç yaprakları yeşermeye başladı.

2- (Fiil) Canlanmak, yeniden ortaya çıkmak.

Örnek: İçimde çocukça umutlar yeşerdi.

Yeşim

1- (İsim) Açık yeşil ve pembe renkli, kolay işlenen, değerli bir taş.

Örnek: Annemin yeşim taşından yüzüğü vardı.

Yetenek

1- (İsim) Bir kimsenin bir şeyi anlama veya yapabilme niteliği, kabiliyet, istidat.

Örnek: Resim yeteneği sayesinde çok iyi yerlere gelecek.

Yeter

1- (Sıfat) İhtiyacı karşılayacak kadar olan, kâfi.

Örnek: Toplantı için yeter sayıya ulaşıldı.

Yeterli

1- (Sıfat) Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgisi olan, kifayetli, ehliyetli.

Örnek: Matematik dersi için kendini yeterli görüyordu.

2- (Sıfat) Gereksinimlere cevap veren, ihtiyaçları karşılayan.

Örnek: Akşam için yeterli ekmek var mı?

Yetersiz

1- (Sıfat) Gerekli bilgi ve yeteneği olmayan, yeterliği olmayan, kifayetsiz, ehliyetsiz.

Örnek: İngilizce metinleri anlamak için dil bilgim çok yetersiz.

2- (Sıfat) Verimli olmayan.

Örnek: Aldığımız gübreler bahçe için yetersiz kaldı.

Yetişkin

1- (Sıfat) Beden, ruh ve duygu bakımlarından olgunluğa erişmiş olan (kimse).

Örnek: Yetişkin insanların tavsiyesi dinlenmelidir.

Yetişmek

1- (Fiil) Ulaşmak, ermek, varmak, vasıl olmak.

Örnek: Koşarak onlara yetişmeye çalıştık.

2- (Fiil) Bir zamanda yaşamış olmak, bir zamanı veya kimseyi görmüş olmak.

Örnek: Dedem Atatürk'ün zamanına yetişmiş.

Yetiştirmek

1- (Fiil) Birini, bir şeyi gitmekte veya gitmek üzere olan bir kimse veya şeye ulaştırmak, ulaşmasını sağlamak.

Örnek: Arkadaşımı uçağına tam zamanında yetiştirdik.

2- (Fiil) Üretmek, büyütme, geliştirmek.

Örnek: Karadeniz Bölgesinde mandalina yetiştirmeye başladılar.

Yetkili

1- (Sıfat) Herhangi bir işte yetkisi olan (kimse), salahiyyetli, salahiyyettar.

Örnek: Fabrikanın yetkilisi Mustafa Bey ile tanıştık.

Yetmek

1- (Fiil) Bir gereksinimi karşılayacak, giderecek nicelikte olmak.

Örnek: Dolapta iki şişe su var. Yeter mi?

2- (Fiil) Başkasına gereksinim duymamak, kendine yeter olmak.

Örnek: Kendine yetmek için çok çaba sarf ediyordu.

Yığmak

1- (Fiil) Bir tepe oluşturacak biçimde üst üste koymak.

Örnek: Kış için topladığımız odunları evin kapısına yığdık.

2- (Fiil) Toplamak, bir araya getirmek.

Örnek: Biriktirdiği kaymağı kâsenin içine yığdı.

Yıkamak

1- (Fiil) Su veya başka bir sıvı kullanarak bir şeyi temizlemek.

Örnek: Dünden kalan bulaşıkları yıkadım.

Yıkanmak

1- (Fiil) Yıkama işi yapılmak veya yıkama işine konu olmak.

Örnek: Kıyafetler yıkandı ve asılmayı bekliyor.

2- (Fiil) Kendi vücudunu yıkamak, banyo yapmak.

Örnek: Spordan gelince yıkandı.

Yıkattmak

1- (Fiil) Yıkama işini yaptırmak.

Örnek: Arabayı yıkattım.

Yıl

1- (İsim) Dünya'nın, Güneş çevresinde tam bir dolanım yapması için geçen 365 gün, 5 saat ve 49 dakikalık zaman.

Örnek: Evliliklerinin beşinci yılını kutluyorlardı.

Yılbaşı

1- (İsim) Ocak ayının birinci günü.

Örnek: Yılbaşı tatil olduğu için arkadaşlarımla gezmeye gittik.

Yıldız

1- (İsim) Çekirdeğinde oluşan füzyon sonucunda açığa çıkan enerjiyi uzaya ışınım biçiminde yayan, ışıklı gök cisimlerinden her biri.

Örnek: Yıldızları izlemek beni hep mutlu etmiştir.

2- (İsim) Sinema, tiyatro veya müzikhol sanatçısı, star.

Örnek: Okulumuza ünlü sinema yıldızı ziyarette bulundu.

Yıllık

1- (Sıfat) Bir yıl için, senelik, senevi.

Örnek: Ev sahibimle 1 yıllık sözleşme imzaladık.

2-(Sıfat) Öğretim yılı sonunda hazırlanan, öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin özellikleriyle ilgili bilgiler ile eğlendirici konuların yer aldığı kitap.

Örnek: Lise yıllığıma bakmaya utanıyorum.

Yıpranmak

1- (Fiil) Zamanla veya çok kullanılma sonucu aşınmak, eskimek.

Örnek: Yıpranan kitapları geri dönüşüme verdim.

2- (Fiil) Makine veya makine parçaları aşınıp bozulmak

Örnek: Çamaşır makinesinin kapağı sürekli açılıp kapanmaktan yıprandı.

Yıpratmak

1- (Fiil) Yıpranmış duruma getirmek, eskitmek.

Örnek: Ayakkabılarını top oynarken çok fazla yıprattı.

2- (Fiil) Türlü etkenler eski gücünü yok etmek.

Örnek: Zaman onun sinemaya olan ilgisini yıpratmıştı.

Yiğit

1- (Sıfat) Güçlü ve yürekli, kahraman, alp.

Örnek: Türk milleti her zaman yiğit gençler yetiştirmiştir.

Yitirmek

1- (Fiil) Ne olduğunu, nerede bulunduğunu bilememek, kaybetmek.

Örnek: Evin anahtarını yitirince yenisini yaptırdım.

2- (Fiil) Bazı nitelik veya özelliklerin yok olması durumuna uğramak, kaybetmek.

Örnek: Eski gençlik heveslerimi artık yitirdim.

Yiyecek

1- (İsim) Yenmeye elverişli olan her şey.

Örnek: Yiyecek bulmakta zorlanmadık.

Yoga

1- (İsim) Ruhsal yaşama ve bedene egemen olmayı amaçlayan Hint felsefe sistemi.

Örnek: Yoga öğrenmeye karar verdi.

Yoğun

1- (Sıfat) Koyu, kalın.

Örnek: Yoğun kar yağışı yüzünden yollar kapanınca okullar tatil edildi.

2- (Sıfat) Dolu, sıkı, sıkışık, çok, konsantre.

Örnek: Yoğun yumuşatıcılar daha kullanışlı oluyor.

Yoğunlaşmak

1- (Fiil) Bütün dikkatini bir konu üzerinde toplamak.

Örnek: Etrafta ses olunca işime yoğunlaşmakta zorlanıyorum.

Yok

1- (Sıfat) Bulunmayan, mevcut olmayan (nesne, kimse vb.), var karşıtı.

Örnek: Evde un yoksa gidip bakkaldan alayım.

2- (İsim) Yasak.

Örnek: Evin içine ayakkabılarla girmek yok!

Yoksa

1- (Bağlaç) "Aksi takdirde" anlamında kullanılan bir söz.

Örnek: Eşyalarını gelip al yoksa hepsini dışarı atacağım.

2- (Bağlaç) Endişe, merak, umut gibi duyguları güçlü biçimde anlatmak için kullanılan bir söz.

Örnek: Yoksa çorba içmeyi sevmiyor musun?

Yol açmak

1- (Fiil) Yol yapmak.

Örnek: Devlet köyümüze yol açtı.

2- (Fiil) Bir olayın sebebi olmak.

Örnek: Şikâyetçi olması olayların daha çok büyümesine yol açtı.

Yolculuk

1- (İsim) Ülkeden ülkeye veya bir ülke içinde bir yerden bir yere gidiş veya geliş, gezi, seyahat, sefer.

Örnek: Bu defa yolculuğumuz İtalya Adaları'na olacak.

Yollamak

1- (Fiil) Göndermek.

Örnek: Arkadaşıma çay ve fındık yolladım.

Yonca

1- (İsim) Baklagillerden, başak durumundaki çiçekleri kırmızı veya mor renkli, hayvanlara yem olarak yetiştirilen çayır bitkilerinin genel adı (Trifolium).

Örnek: Yonca toplamak için birlikte dağa çıkacağız.

Yontmak

1- (Fiil) Bir şeye istenilen biçimi vermek için dış bölümünü keskin bir araçla biçmek, kesmek.

Örnek: Odunu yontmak onun için hobi oldu.

2- (Fiil) Bir kimsenin azar azar parasını çekmek, birinden para sızdırmak.

Örnek: Yaşlı annesin paralarını haberi olmadan yontuyordu.

Yorgun

1- (Sıfat) Çalışma vb. sebeplerle beden veya zihin etkinliği yavaşlayan, yorulmuş olan, bitap.

Örnek: Bütün gün kendimi yorgun hissettim.

Yorulmak

1- (Fiil) Yorgun duruma gelmek.

Örnek: Ütü yapmaktan çok yoruldum.

Yorum

1- (İsim) Bir olayı belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme.

Örnek: Siyasetle ilgili yorumlar bana bir anlam ifade etmiyor.

2- (İsim) Bir müzik parçasını veya bir tiyatro oyununu kendine özgü bir duyarlık ve teknikle çalma, söyleme veya oynama.

Örnek: Tiyatro metnine kendi kültürüne göre tekrar yorum kattı.

Yorumlamak

1- (Fiil) Bir yazıyı veya bir sözü yorum yaparak açıklamak, tefsir etmek.

Örnek: Metnin içinde geçen cümleleri yorumlayarak açıkladı.

2- (Fiil) Bir müzik parçasını, bir tiyatro oyununu kendine özgü bir duyarlılık ve teknikle çalmak, söylemek veya oynamak, icra etmek.

Örnek: Sanatçı şarkıyı kendi müzik tarzına göre yorumladı.

Yosun

1- (İsim) Çoğu sularda, ağaç veya taşların üzerinde yetişen tallı bitkilerin ilkel yapıdaki örneklerine verilen genel ad.

Örnek: Ağacın kabuğu yosun bağlamış.

Yönelmek

1- (Fiil) Belli bir yön tutmak, yüzünü belli bir yöne doğru çevirmek, teveccüh etmek, yönelmek.

Örnek: Hangi yola yöneleceğini bilmiyordu.

2- (Fiil) Amaç olarak benimsemek, yönelmek.

Örnek: Yaptığı işten mutlu olmayınca dansa yöneldi.

Yönetmek

1- (Fiil) Bir kurum veya kuruluşun yasalara, kurallara ve belli şartlara uygun biçimde işlemlerini sağlamak, idare etmek, tedvir etmek.

Örnek: Büyük bir kurumu yönetmek görüldüğü kadar kolay değil.

2- (Fiil) Birinin bir konudaki etkinliğine, çalışmasına yön vermek, birini yönlendirmek.

Örnek: Öğrencilerimi yöneterek onların daha iyi yerlere gelmesini sağlıyorum.

Yönetmen

1- (İsim) Bir kuruluşu yönetme yetkisi olan kimse, müdür, direktör.

Örnek: Bizim ofisin yönetmeni Ayla Hanım 'dır.

2- (İsim) Bir televizyon programını hazırlayan görevliler arasında eş güdümü sağlayan, onları belli konularda görevlendiren, yayın malzemelerini değerlendiren ve yayının görsel sorumluluğunu üstlenen kişi.

Örnek: Yönetmen kendi tarzını filmlerine güzel bir şekilde yansıyor.

Yöntem

1- (İsim) Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, metot, sistem, prosedür, politika.

Örnek: Daha başarılı olmak için farklı yöntemler denemen gerekiyor.

Yöre

1- (İsim) Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havalı, mahal, civar.

Örnek: Bizim yörede karpuz yetişmiyor.

Yöresel

1- (Sıfat) Belli bir yöre ile ilgili, yerel, mahallî, mevziî, lokal.

Örnek: Yöresel ürünlerin satıldığı bir çiftliğe gittim.

Yudumlamak

1- (Fiil) Yudum yudum içmek, acele etmeden yavaş yavaş içmek.

Örnek: Suyu yudumlayarak içtim.

Yufka

1- (İsim) Oklava ile açılan ince, yuvarlak hamur yaprağı.

Örnek: Makinede yufka açıyorum.

2- (Sıfat) Zayıf, ince, dayanıksız.

Örnek: Zayıflıktan yufkaya dönmüştü.

Yufka yürekli

1- (Sıfat) Kötü olaylardan çok çabuk etkilenen, üzülen, bağı yufka.

Örnek: Demet çok yufka yürekli biridir.

Yuhalamak

1- (Fiil) Birine "yuha" diye bağırarak.

Örnek: Taraftarlar sevmediği futbolcuyu yuhaladılar.

Yumruklaşmak

1- (Fiil) Karşılıklı yumruk atmak, yumruk vurarak dövüşmek.

Örnek: İki adam sokak ortasında yumruklaşıyordu.

Yumurta

1- (İsim) Bir dişinin vücudunda oluşan, yumurtlama ve döllenen sonra aynı türden bir canlı oluşturan hücre.

Örnek: En lezzetli balık yumurtaları için kışı beklemek gerekir.

2- (İsim) Kanatlı hayvanların çoğalmasını sağlayan kabuklu bir besin maddesi.

Örnek: Ağacın dallarına bakınca bildircin yumurtalarını gördüm.

Yurt

1- (İsim) Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatan.

Örnek: Anadolu binlerce yıldır Türk yurdudur.

Yurt dışı

1- (Sıfat) Yurt sınırları dışında olan.

Örnek: Yurt dışına çıkmak için biletleri aylar öncesinden almak gerekiyor.

Yuva

1- (İsim) Kuşların ve başka hayvanların barınmak, yumurtlamak, kuluçkaya yatmak, yavrularını büyütmek veya yavrulamak için türlü şeylerden yaptıkları ve türlü biçimlerde hazırladıkları barınak.

Örnek: Kuşların yaptığı yuvayı rüzgâr dağıtmıştı.

2- (İsim) Genellikle ailenin oturduğu ev.

Örnek: Düzce'ye gittiğimde yuvaya dönmüş gibi hissediyorum.

Yuvarlak

1- (Sıfat) Top veya küre biçiminde olan, müdevver.

Örnek: Elinde yuvarlak bir tepsi vardı.

2- (Sıfat) Kesin ve açık olmayan (söz, laf vb.).

Örnek: Yuvarlak laflar etmeye başlayınca salonu terk ettim.

Yuvarlanmak

1- (Fiil) Kendi üzerinde dönerek hareket etmek.

Örnek: Yaylaya gidince çimlerde yuvarlanmak istiyorum.

2- (Fiil) Devrilmek, düşmek.

Örnek: Tepeden taş yuvarlandı.

Yüceltmek

1- (Fiil) Yükseltmek, yüce bir duruma getirmek.

Örnek: Akıllı diye yücelttiğimiz insanlar sonradan bizi şaşırttı.

Yüksek

1- (Sıfat) Altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan, alçak karşıtı.

Örnek: Yüksek binalara bakarak yolda ilerledi.

2- (Sıfat) Güçlü, şiddetli.

Örnek: Yüksek gerilim hattı çalışanları maaşlarını almayı bekliyorlar.

Yüksek lisans

1- (İsim) Lisans diplomasıyla doktora arasındaki akademik derece.

Örnek: Yüksek lisans dersleri için her hafta Ankara 'ya gidiyormuş.

Yükseliş

1- (İsim) Yükselme işi.

Örnek: Uçağın havada yükselişini hep birlikte seyrettik.

Yükselmek

1- (Fiil) Yüksekçe çıkmak.

Örnek: Havadaki uçak gittikçe yükseldi.

2- (Fiil) Artmak.

Örnek: Kış gelince atkı satışları yükseldi.

Yükseltmek

1- (Fiil) Yüksekçe çıkarmak, yukarı kaldırmak.

Örnek: Elini havaya yükseltti.

2- (Fiil) Yüksek bir düzeye getirmek, geliştirmek.

Örnek: İş yerinde yaptığı çalışmalar onu yavaş yavaş yükseltecektir.

Yürümek

1- (Fiil) Adım atarak ilerlemek, gitmek.

Örnek: Sahilde yürümek bütün sıkıntılarımı unutturdu.

2- (Fiil) Gereği gibi yapılmak veya ilerlemek.

Örnek: İşleri yolunda yürüyor.

Yürütmek

1- (Fiil) Yürüme işini yaptırmak, yürümesini sağlamak.

Örnek: Bebeğin ellerinden tutarak babasına doğru yürüttü.

2- (Fiil) Gerektiği gibi yapmak, uygulamak.

Örnek: Müdür işleri doğru bir şekilde yürütüyor.

Yüzme havuzu

1- (İsim) Spor, sağlık ve eğlence amacıyla yapılmış, belirli derinlikleri bulunan, suyla dolu olan yer.

Örnek: Yüzme havuzuna gitmek için hazırlanmaya başladık.

Yüzmek

1- (Fiil) Kol, bacak, yüzgeç vb. organların özel hareketleriyle su yüzeyinde veya su içinde ilerlemek, durmak.

Örnek: Sırt ağrılarım sadece yüzme iyi geliyor.

2- (Fiil) Bir sıvının yüzeyinde batmadan durmak.

Örnek: Soğanlar çorbanın üzerinde yüzüyordu.

Yüzyıl

1- (İsim) Yüzyıllık süre, asır.

Örnek: On yüzyıl sonra bizim dönemimizden nasıl bahsedilecek acaba?

Zafer

1- (İsim) Savaşta kazanılan başarı.

Örnek: 30 Ağustos Zafer Bayramı coşkuyla kutlandı.

2- (İsim) Bir yarışma veya uğraşıda çaba harcayarak elde edilen başarı.

Örnek: Bilgi yarışmasında zafer bizim sınıfın oldu.

Zahmet

1- (İsim) Güçlük.

Örnek: Çok zahmet gerektiren bir işle meşguldü.

Zahmetli

1- (Sıfat) Zahmetle yapılan, yorucu, sıkıntılı, eziyetli, güç.

Örnek: Zahmetli bir işte çalışıyordu.

Zam

1- (İsim) Bir şeyin fiyatını artırma, bindirim.

Örnek: Maaşına zam yapıldı.

Zaman

1- (İsim) Bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit.

Örnek: Zamanımız sona erdiği için sınav kâğıtlarını teslim ettik.

2- (İsim) Dönem, devir.

Örnek: Osmanlı Devleti son zamanlarında hasta adam olarak nitelendirilmiştir.

Zannetmek

1- (Fiil) Sanmak.

Örnek: Bankta oturan kadını sen zannettim.

Zarar

1- (İsim) Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç, dokunca, ziyan, mazarrat.

Örnek: Evin camına zarar verdiler.

Zararlı

1- (Sıfat) Zarar veren, zararı dokunan, dokuncalı, muzır, tahripkâr.

Örnek: Sigara sağlığa zararlıdır.

Zarf

1- (İsim) İçine mektup veya başka kâğıtlar konulan kâğıttan kese.

Örnek: Zarfa koyduğu mektubu göndermeyi unuttu.

Zayıf

1- (Sıfat) Eti, yağ az olan, sıska, cılız, arık (insan veya hayvan).

Örnek: Ayşe o kadar zayıf ki kıyafetler üstünde durmuyor.

2- (Sıfat) Görevini yapacak yeterli gücü olmayan.

Örnek: Zayıf gözle bu küçük yazıları okuyamam.

Zayıflamak

1- (Fiil) Zayıf duruma gelmek.

Örnek: Üç aydır yaptığı diyet sonucu çok zayıfladı.

Zehirlenmek

1- (Fiil) Zehirleme işi yapılmak veya zehirleme işine konu olmak, ağılanmak.

Örnek: Yediği tavuğun tarihi geçtiği için zehirlenmişti.

Zehirli

1- (Sıfat) Zehri olan.

Örnek: Zehirli yılanların en çok Afrika'da olduğunu duymuştum.

Zekâ

1- (İsim) İnsanın düşünme, akıl yürütme, objektif gerçekleri algılama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin tamamı, anlak, dirayet, zeyreklik, feraset.

Örnek: Bir öğrencim yapılan zekâ testlerinden çok düşük aldı.

Zeki

1- (Sıfat) Anlama, kavrama yeteneği olan, zekâsı olan, zeyrek.

Örnek: O kadar zeki ki bütün derslerden yüz aldı.

Zemin

1- (İsim) Taban, döşeme, yer.

Örnek: Bizim evin zeminini parke yaptırдық.

2- (İsim) Kumaş, süslü kâğıt, halı, yer muşambası, tablo vb. desenli nesnelere, biçimlerin üzerinde yer aldığı renk.

Örnek: Tablodaki mavi zemine kırmızı çiçekler çok yakışmış.

Zengin

1- (Sıfat) Parası, malı çok olan, varlıklı, varсыл, varyetli, fakir, yoksul karşıtı.

Örnek: Zengin olduğu için lüks bir semtte oturuyordu.

2- (Sıfat) Verimli.

Örnek: Bu sene zengin bir fındık hasadı oldu.

Zenginleşmek

1- (Fiil) Zengin duruma gelmek.

Örnek: Lotoyu tutturunca aniden zenginleşti.

Zevkli

1- (Sıfat) Beğenilen, hoşça giden.

Örnek: Bu oyunu sizinle oynamak çok zevkliydi.

2- (Sıfat) Beğenisi olan (kimse).

Örnek: Çok zevkli bir kız olduğu için giydiği kıyafetler hep beğeniliyordu.

Zihin

1- (İsim) Canlının duygu ve davranışlar dışındaki ruhsal süreç ve etkinliklerinin bütünü.

Örnek: Bu aralar zihni bulanıktı.

2- (İsim) Bellek, an.

Örnek: Eski anılarım zihnimde bir bir canlanıyordu.

Zindan

1- (İsim) Tutuklu veya hükümlülerin içine konulduğu kapalı yer.

Örnek: Bütün ömrünü zindanlarda geçirmişti.

2- (İsim) Çok karanlık ve sıkıntılı yer.

Örnek: Gece her yer zindan gibi karanlıktı.

Zirve

1- (İsim) Doruk.

Örnek: Binanın zirvesinde tamirat yapılıyordu.

2- (İsim) Bir işte ulaşılan en üst aşama.

Örnek: Kariyerinin zirvesinde hayata gözlerini yumdu.

Ziyafet

1- (İsim) Eğlenmek veya bir olayı kutlamak amacıyla birçok kimsenin bir araya gelerek yedikleri yemek, şölen, toy.

Örnek: Tezi bitirince arkadaşlarına ziyafet çekecekti.

Ziyaret

1- (İsim) Birini görmeye, biriyle görüşmeye gitme, görüşme.

Örnek: Ankara'ya gidince arkadaşını ziyaret etti.

Zorlama

1- (İsim) Zorlamak işi, zecir.

Örnek: Kapıyı zorlamayla açtı.

2- (Sıfat) İçten gelmeyen.

Örnek: Bu işi zorlama yaptığı çok belliydi.

Zorlamak

1- (Fiil) Birine bir şey yaptırmak amacıyla güç kullanmak, boyun eğdirmeye çalışmak, zor kullanmak, mecbur etmek.

Örnek: Annem beni evi temizlemeye zorladı.

2- (Fiil) Açılması, kırılması, sökülmesi gereken şeyler için güç kullanmak.

Örnek: Kapıyı zorladı ve içeri girdi.

Zorlaşmak

1- (Fiil) Zor duruma gelmek, güçleşmek.

Örnek: İkinci dönem konular daha da zorlaşacak.

Zorluk

1-(İsim) Sıkıntı veya güçlükle yapılma durumu, zor olma, güçlük, zahmet.

Örnek: Çok zorluk çekse de hiçbir zaman pes etmedi.

Zorlukla

1- (Zarf) Zor bir biçimde, güçlkle.

Örnek: Büyük bir zorlukla çalışıyordu.

Zümrüt

1- (İsim) Cam parlaklığında, yeşil renkte, saydam bir süs taşı, doğal alüminyum ve berilyum silikası.

Örnek: Son aldığı yüzüğün taşı zümrütmüş.

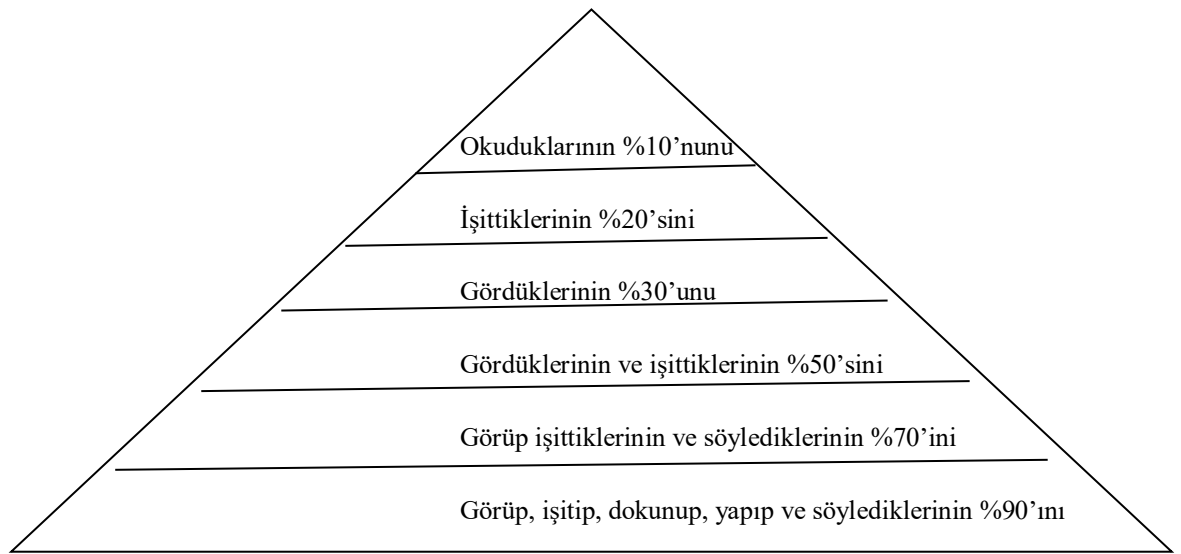
SONUÇ

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde belirtilen yabancı dil yeterlilik seviyelerinden B1'e uygun şekilde işitsel ve görsel materyal geliştirilmiştir. Kaynak olarak dijital ortamın tercih edilmesinin nedeni günümüz neslinin artık daha çok bilişim odaklı çalışmasının yanı sıra hazırlanan materyalin her zaman ve her yerde kullanılabilir bir araç olmasından dolayıdır. Kitao'ya (akt. Tarakçıoğlu, 2012. s.4) göre materyal, dil öğrenimini kolaylaştırmak ve geliştirmek amacıyla öğretmen veya öğrenci tarafından kullanılan herhangi bir araçtır. Genç nesli göz önünde bulundurduğumuzda daha çok teknoloji odaklı olduklarını söyleyebiliriz. Onların hazır bulunuşlukları ve teknolojiye karşı olan farkındalık seviyesinin iyi oranda olduğu düşünülebilir. Bu çalışmanın da dijital bir uygulama yardımıyla Yabancı Dil Olarak Türkçe öğrenen günümüz nesline hitap edeceği düşünülmektedir. Öğrenmeyi bireyselleştiren, etkileşimi artıran, güdüleyen ve öğretimi destekleyen bir dijital uygulama olarak kullanıma sunulmuştur.

Çalışma süresince B1 seviyesinde olan kitaplarda bulunan sözcüklerin tespiti adına Yabancı Dil Olarak Türkçe Gazi Üniversitesi, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Yedi İklim Türkçe taranmıştır. Bu kitaplardan çoğunluğu sözcük olmak üzere günlük yaşamda sıkça kullanılan ifadeler de çıkarılarak çalışmaya dâhil edilmiştir. Sözcüklerin seçiminde gündelik hayatta sıkça karşılaşılabilecek olanlarının ele alınmasına dikkat edilmiştir. Her bir sözcüğün en fazla iki açıklaması çıkarılmıştır. Bazı sözcüklerin bir tane açıklaması bulunmaktadır. Bütün sözcükler türleri ile birlikte verilmiştir. Sözcüğün açıklaması ve türü hazırlanırken Türk Dil Kurumunun tanımlamalarından yararlanılmıştır. Her bir sözcüğün açıklamasının daha da anlam kazanabilmesi için birer örnek cümle de dâhil edilmiştir. Bunların yanı sıra her bir sözcüğün bir tane görseli bulunmaktadır. Kimi bağlaç veya edat türündeki sözcüklerin görseli yoktur. Hazırlanmış olan sözlük çalışmasına dictionary.hacettepe.edu.tr ve sozluk.hacettepe.edu.tr adreslerinden erişim sağlanabilmektedir. Sözlük uygulamasına erişim sağlanırken adres çubuğuna hem Türkçe hem de İngilizce yazılabilmesi çalışmanın evrensel bağlamda hazırlanmasından dolayıdır. Türkçe öğrenirken yararlanmak isteyen tüm yabancılar söz konusu sözlüğe

her an her yerden ulaşabilmektedir. Ayrıca sözlüğün güncel kalabilmesi açısından sürekli yenilenmektedir. İstendiğinde sözcüklerin görseli, anlamı veya örnek cümleleri üzerinde değişiklikler yapılabilmektedir.

Sarıtaş'a (2007) göre resimler amaca uygun olarak yalnız bir konuyu belirtmeli ve hayal gücünü geliştirici olmalıdır. Görsellerin seçiminde sözcüğün tek bir konuyu ele alan, anlamı açık ve kolay anlaşılır bir şekilde ifade edenlerinin tercih edilmesine dikkat edilmiştir. Bazı görseller sözcüklerin direk anlamını vermektedir. Sözcüğün anlamını direk belirten bir görsel bulunmadığı durumlarda dolaylı yoldan çağrışım yapanları tercih edilmiştir. Sözcükler ayrıca işaret dili ile de ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra bütün sözcüklerin seslendirilmesi de yapılarak işitsellik sağlanmıştır. İşitselliğin sağlanması hususunda hem kadın hem de erkek ses tonu kullanılarak herkese hitap edebilmek hedeflenmiştir. Demirel ve Altun'a (2007) göre bilgiyi öğrenme yüzdeleri şöyledir:

(s.30)

Tablodan da anlaşılacağı üzere bilgi edinmekte olan insanlar okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu hatırlamaktadır. Buna göre bir kişi tek bir duyu organını kullanarak bilgiyi edindiğinde hatırlanma yüzdesi oldukça düşük kalmaktadır. Fakat öğrenen kişi gördüklerinin ve işittiklerinin %50'sini, görüp

işittiklerinin ve söylediklerinin %70'ini hatırlamaktadır. Bu durumda birden fazla duyu organı kullanıldığında hatırlanma yüzdesi artmaktadır. Öte yandan bilgiyi edinen kişi görüp, işitip, dokunup, yapıp ve söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadır. Dolayısıyla çoklu duyu organlarının kullanılması edinilen bilginin hatırlanmasında büyük etkindir. Yalnızca tek bir duyuya hitap etmek bilginin hatırlanması hususunda sorun yaratabilmektedir. Bundan dolayı bu çalışma birden fazla duyuya hitap edecek şekilde geliştirilmiştir. Görseller aracılığıyla göze kadın ve erkek ses tonuyla da işitselliğe hitap edilebilecektir. İlgili sözlüğün kullanıcısı aratmış olduğu sözcüğün birinci ve ikinci anlamını türüyle birlikte edinebilecektir. Öğrenen kişi sözcüğün anlamını okuyarak öğrenmesinin yanı sıra hem görseli görerek daha da anlamlı bir şekilde kavrayabilir hem de işiterek sözcüğü söyleme dönebilir. Bu tarz bir etkileşim ile sözcüğün doğru telaffuzu da edinilmiş olur. Doğru telaffuz sayesinde doğru yazım gerçekleşmektedir. Tıpkı ana dilde olduğu gibi imgesel ve işitsel odaklılık ile kişinin sözcükleri doğru edinmesi amaçlanmıştır.

Sarıçoban (2015) Dil Bilgisi Çeviri Yöntemi'nde sözcük öğrenmenin önemli olduğunu ve metinlerde geçen sözcüklerin teker teker ezberlendiğini belirtmektedir. Hazırlanan bu materyal sözcüklerin türüne bakmasının yanı sıra örnek cümleler aracılığıyla da dil bilgisel açıdan sözcük öğretimine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmanın da sözcüğün anlamının ve türünün öğrenilmesi yönünden söz konusu yöntemle benzediği düşünülebilir. Freeman ve Anderson (2011) İtalya'da bir okulda Doğrudan Yöntem'in nasıl uygulandığına dair birtakım çalışmalar yapmış ve bu yöntemde sözcüklerin görseller aracılığıyla öğretildiği ve telaffuza bir hayli önem verildiği sonucuna varmıştır. Hazırlanan bu dijital uygulamanın görsellik ve işitsellik yönü sayesinde hem sözcük anlamlandırılmış hem de sözcüğün telaffuzunun öğretimi sağlanacaktır. Bu yönüyle söz konusu yöntemde uygulanabileceği düşünülebilir. Doğal Yöntem denilince akla gelen Krashen (akt. Durmuş, 2013, s.85) anlaşılabilir bir girdiye maruz kalındığında bilginin kolaylıkla edinilebildiğini savunmaktadır. Hazırlanan bu dijital materyalde sözcüklerin anlamlı bir şekilde edinilebilmesi için anlamlarının verilmesinin yanı sıra görselleri ve seslendirmeleri de verilmiştir. Ayrıca sözcükler örnek birer cümle ile sunulmuş içerik odaklı olmaları sağlanmıştır. Bu durumun anlamlı öğrenmeye katkısı olması amaçlanmıştır. Buna göre söz konusu yöntem uygulanırken bu çalışmadan faydalanılabilir. Bu durumda çalışmanın İşitsel-Dilsel Yöntem için de

uygun olabileceği söylenebilir. Bilişsel Yaklaşım'ın da öğrenmenin bilerek ve anlamlı bir şekilde olması gerektiğini savunduğu düşünüldüğünde bu yaklaşıma da hitap edebilir. Bir bağlam içerisinde sunulan sözcüklerin anlamlı öğrenmeye katkı sağlaması amaçlanmıştır. Hazırlanan bu dijital materyalde birden fazla duyuya hitap etmek amaçlandığından görsellik ve işitselliğin yanı sıra örnek cümleyi okuma ve anlama, istenildiğinde söyleme dönebilme gibi etkinlikler hedeflenmiştir. Bu yönüyle dört temel beceriye eşit derecede önem veren İletişimsel Yaklaşım'a birebir uygun bir materyal olarak değerlendirilebilir. Günday (2015) multimedya araç ve materyallerinin yabancı dil öğretiminde kullanılmasıyla daha etkili bir öğrenme sağlanacağını ve bu yaklaşımın da sosyal iletişim bağlamında tüm dillerin öğretiminde kullanılabileceğini savunmaktadır. Bu durumda Eylem Odaklı Yaklaşım'ın dijital materyallere verdiği önem düşünüldüğünde hazırlanan bu dijital uygulamanın söz konusu yaklaşıma oldukça uygun olduğu ifade edilebilir. Görüldüğü üzere dijital ortamda hazırlanan bu sözlük çalışmasının birçok yabancı dil öğretim yönteminde kullanılabileceği düşünülmektedir.

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne (2009) göre dilin eğitsel açıdan estetik kullanımı bir hayli önemlidir. Sözcük öğretimine yönelik tasarlanan bu dijital materyal, sözcüğe ait görsel renk, alan, bütünlük ve oran gibi ilkelere uygun olarak hazırlanmıştır. Günümüz nesline uygun olabilmesi açısından göze hitap edecek şekilde geliştirilmiştir. Sözlük uygulamasında bulunan görseller sözcüğün dolaysız bir şekilde anlamını ifade edecek şekilde hazırlanmıştır. Görseller sözcükleri birebir karşılamaktadır. Görseller üzerinde renk uyumuna dikkat edilmiş olup kafa karıştırıcı türde karışıklığın önüne geçilmiştir.

Dünya çapında yaygın bir şekilde kullanılmakta olan Busuu, Memrise, Duolingo, Penpaland ve Lang-8 gibi yabancı dil öğretim uygulamaları sözcük öğretimine bir hayli önem vermektedir. Önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi sözcük ve ifade öğretiminde görselliğe ve işitselliğe önem vermektedir. Hazırlanan bu sözlük çalışmasında da bahsi geçen diğer yabancı dil öğretim uygulamalarından farklı olarak sözcükler birer bağlam içerisinde sunulmuştur. Yaklaşım ve Yöntemlerde değinildiği üzere sözcük öğretiminin anlamlı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için sözcüklerin bir bağlam içerisinde verilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada da her bir sözcüğün türleriyle birlikte verilmesinin yanı sıra her iki anlam da birer örnek cümle ile verilerek anlamlı öğrenme hedeflenmiştir. Sözlüğü kullanan kişi aratmış olduğu sözcüğe dair iki tane anlamı

edinebilecektir. Ayrıca söz konusu sözlük çalışmasına verilen internet adresinden ulaşıldığında kullanıcılar sözlüğün etkin bir şekilde nasıl kullanılacağını adım adım gösteren bir kullanım kılavuzuna erişim sağlayabilmektedir. Bu sayede sözlük kullanılırken herhangi bir kullanım sorunuyla karşılaşmanın da önüne geçilebilmiştir.

Bu çalışma bir tür sözlük çalışması olduğundan deneysel bir uygulama yapılmamıştır. Kullanmak isteyenlere destek bir materyal olarak hazırlanmıştır. Derste öğretmenler tarafından kullanılabilmesinin yanı sıra öğrenciler tarafından bireysel olarak da yararlanılabilmesi amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Aygün, M. (2018). Duolingo: Ücretsiz Dil Eğitimi Uygulaması. Erişim adresi: [http://www.yazangenclik.com/duolingo-ucersiz-dil-egitimi-uygulamasi-13163](http://www.yazangenclik.com/duolingo-uccretsiz-dil-egitimi-uygulamasi-13163).
- Carter, R. & McCarthy, M. (1988). *Vocabulary And Language Teaching*. Longman.
- Coşkun, O. (2017). Dil Ve Edebiyat Araştırmaları. *Yabancı Dil Öğretiminde Eylem Odaklı Yaklaşım*. 90-91. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/358953>
- Çubukçu, F. (2012). Teaching Vocabulary. A. Arıkan ve S. Alemdari. (Ed.), *Teaching Skills From Theory To Practice*. (s. 25-48). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Demircan, Ö. (2013). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Der Yayınları.
- Demirel, Ö. (2004). *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. & Altun, E. (2007). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılar Türkçe Öğretimi*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Freeman, D. & Anderson, M. (2011). *Dil Öğretiminde Teknik Ve İlkeler*. Ankara: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Yayınları.
- Freepik. Erişim tarihi: Ocak 7 – Nisan 22, 2019. Erişim adresi: <https://www.freepik.com/>.
- Gairns, R. & Redman, S. (2002). *Working With Words*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gökkaya, G.(2018, 20 Eylül). Unutma Eğrisi Nedir?. Erişim adresi: <https://www.akademi.net/blog/unutma-egrisi-nedir-1501>.
- Günday, R. (2015). *Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler Ve Multimedya Araç Ve Materyalleri*. Ankara: Favori Yayınları.
- Güzel, A. & Barın, E. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara: Akçağ Basım Yayın Pazarlama A.Ş.
- Harmer, J. (2001). *The Practice Of English Language Teaching*. England: Longman.

- İlhan, N. (2009). International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4. *Sözlük Hazırlama İlkeleri, Çeşitleri ve Özellikleri*. (536). Erişim adresi: <http://turkishstudies.net/sayilar/sayi17/ilhannadir.pdf>
- Italki. Erişim tarihi: Eylül 20, 2018, Erişim adresi: <https://www.italki.com/home>.
- Kanğ, S. (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Eğitim Teknolojilerini Kullanma*. 74-84. Erişim adresi: dedekorkutdergisi.com/DergiPdfDetay.aspx?ID=84
- Karadüz, A. (2009). International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4. *Sözlük, Sözcük Anlamı ve Öğrenme Üzerine*. (648). Erişim adresi: <http://www.turkishstudies.net/sayilar/sayi17/karaduzadnan.pdf>
- Köktürk, Ş. & Eyri, S. Fen Edebiyat Dergisi. *Dilbilim Ve Göstergibilim: Ferdinand De Saussure Ve Göstergibilimi Anlamak*. 124. Erişim adresi: https://www.academia.edu/33511520/T%C3%BCrk%C3%A7enin_Yabanc%C4%B1_Dil_Olarak_%C3%96%C4%9Fretiminde_S%C3%B6zc%C3%BCk_%C3%96%C4%9Fretimi_Uygulamalar%C4%B1_Kavram_Haritas%C4%B1_%C3%96rne%C4%9Fi
- Lang-8. Erişim tarihi: Eylül 20, 2018, Erişim adresi: <https://lang-8.com/>.
- Meb Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2009). *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme-Öğretme-Değerlendirme*. Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü.
- Memrise. Erişim tarihi: Eylül 20, 2018. Erişim adresi: <https://www.memrise.com/tr/>.
- Ölker, G. (2011). Dil Araştırmaları. *Sözlük Türleri ve Kelime Sıklığı Türleri Üzerine*. (58). Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/54752>
- Penpaland. Erişim tarihi: Eylül 21, 2018, Erişim adresi: <https://www.penpaland.com/>.
- Schmitt, N. (2004). *Vocabulary In Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sarıçoban, A. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Metodolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sarıçoban, T. & Taviş, Z. (2012). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sarıtaş, M. (2007). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Selvi, K. (2008). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şimşek, N. (1997). *Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Ted. Erişim tarihi: Eylül 21, 2018, Erişim adresi: <https://www.ted.com/#/>.
- Türk Dil Kurumu. Erişim tarihi: Ocak 3 - Haziran 11, 2019. Erişim adresi: <http://sozluk.gov.tr/>.
- Öğretim Teknolojisi Nedir?*. (2018, 8 Ağustos). Erişim adresi: https://egitimbilgisi.tr.gg/ogretim_teknolojisi_nedir.htm.
- Yalın, H. (2001). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yanpar, T. (2009). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Anı Yayınları.
- Yanpar, T. & Yıldırım, S. (1999). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 16/07/2019

Tez Başlığı / Konusu: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİ İÇİN MATERYAL OLARAK SÖZLÜK GELİŞTİRME

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır,
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

16/07/2019

Adı Soyadı: MURAT KÜÇÜK
Öğrenci No: N16122280
Anabilim Dalı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI
Programı: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
Statüsü: Yüksek Lisans

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

Doç. Dr. Meltem EKTİ

Telefon: 0-312-2976771

Faks: 0-3122977171

E-posta: turkiyat@hacettepe.edu.tr

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 16/07/2019

Tez Başlığı / Konusu: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİ İÇİN MATERYAL OLARAK SÖZLÜK GELİŞTİRME

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 646 sayfalık kısmına ilişkin, 12/07/2019 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 3 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

12/07/2019

Adı Soyadı: MURAT KÜÇÜK
Öğrenci No: N16122280
Anabilim Dalı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI
Programı: YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
Statüsü: Yüksek Lisans

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

Doç. Dr. Meltem EKTİ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1 SEVİYESİ İÇİN SÖZLÜK GELİŞTİRME

ORIJINALLIK RAPORU

%**3**

BENZERLİK ENDEKSİ

%**1**

İNTERNET
KAYNAKLARI

%**2**

YAYINLAR

%**3**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

eku.comu.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%**1**

2

KORKMAZ, Cihat Burak. "YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE AVRUPA DİLLERİ ÖĞRETİMİ ORTAK ÇERÇEVE METNİ BAĞLAMINDA A1 DÜZEYİNDEKİ DİL BECERİLERİ TEMELLİ KAZANIMLAR", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2016.

Yayın

<%**1**

3

Submitted to Canakkale Onsekiz Mart University

Öğrenci Ödevi

<%**1**

4

Submitted to Gaziantep Aniversitesi

Öğrenci Ödevi

<%**1**

5

Submitted to Karadeniz Teknik University

Öğrenci Ödevi

<%**1**

6

ozgulkeles.blogspot.com

İnternet Kaynağı

<%**1**